

«..Et framtidrettet, effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem»

Statens vegvesen

E18 Vestkorridoren – et utstillingsvindu for norsk bærekraftig vegbygging

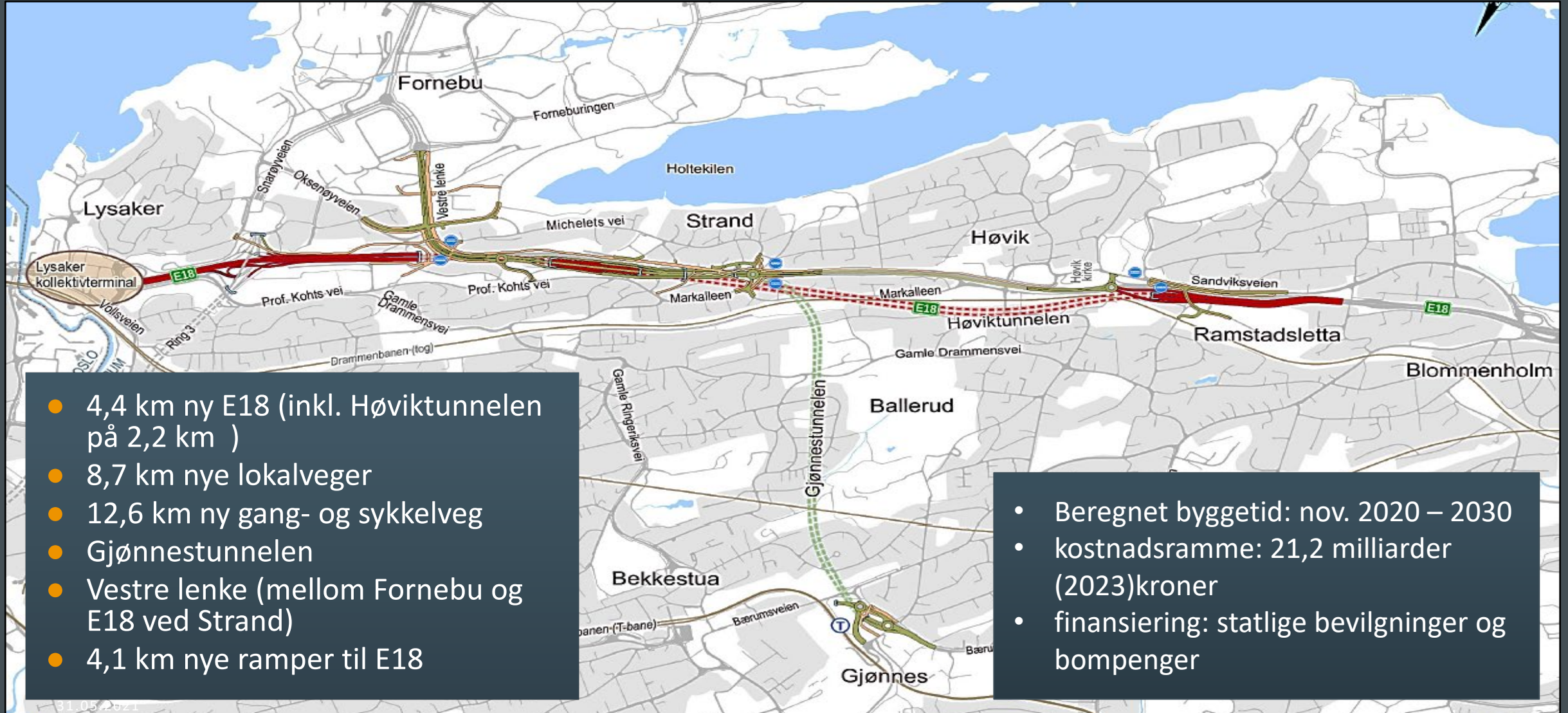
*tryggere, enklere
og grønnere
reisehverdag*

Foto: Knut Opeide, Marius Fidje Hope

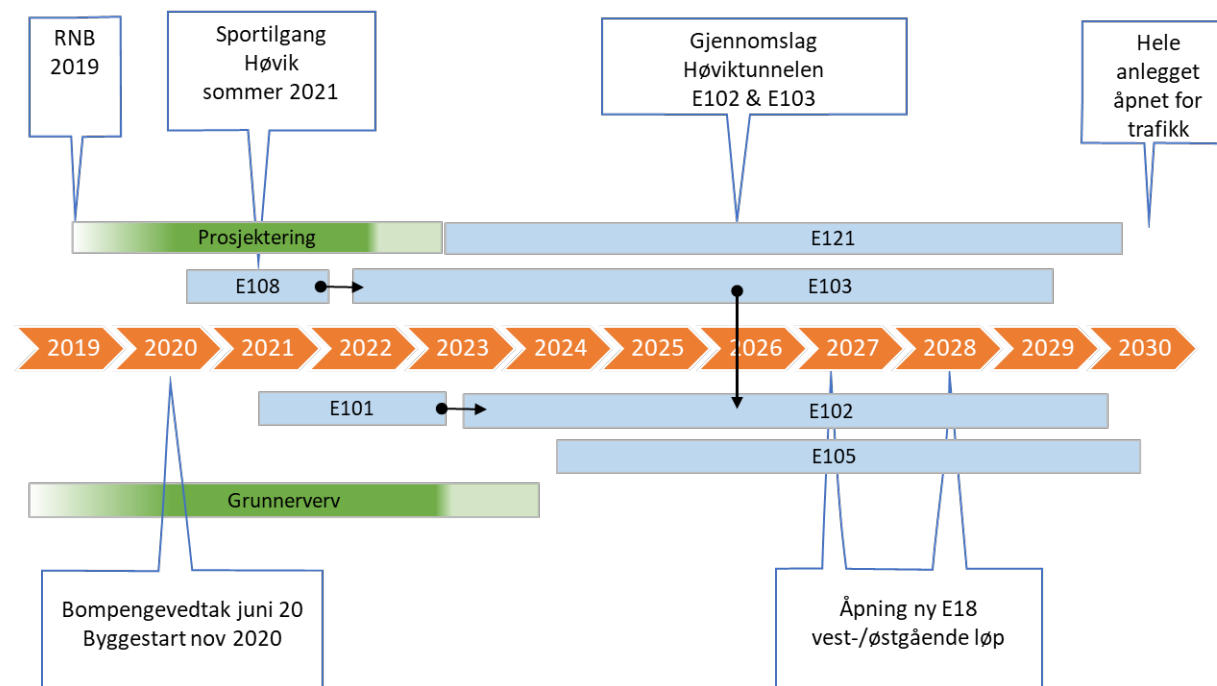
Tall og fakta

- 4,4 km ny E18 (inkl. Høviktunnelen på 2,2 km)
- 8,7 km nye lokalveger
- 12,6 km ny gang- og sykkelveg
- Gjønnestunnelen
- Vestre lenke (mellom Fornebu og E18 ved Strand)
- 4,1 km nye ramper til E18

- Beregnet byggetid: nov. 2020 – 2030
- kostnadsramme: 21,2 milliarder (2023) kroner
- finansiering: statlige bevilgninger og bompenger

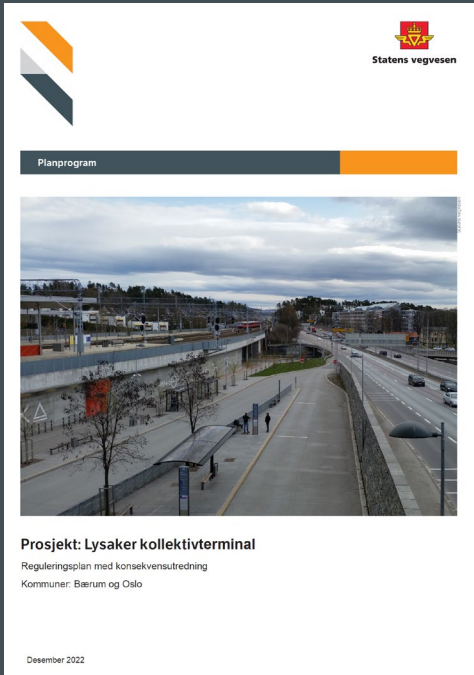
Fremdrift E18 Vestkorridoren: Lysaker – Ramstadsletta (des 21)

E18 Vestkorridoren: Lysaker kollektivterminal

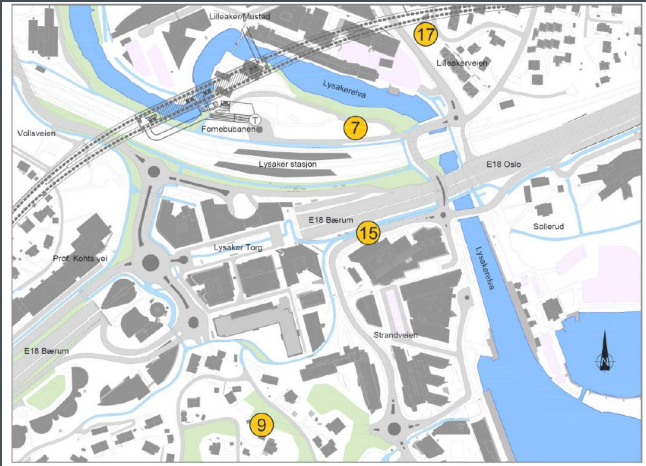

Statens vegvesen

- Utarbeidet planprogram 2022/23 (4 alternativer).
Høringsfrist var 10.2.23
- Oppstart reguleringsplan 2023
- Stortingsvedtak: 700mill inkl mva (planlegging til ferdig bygd)
- Endeholdeplass fjernbusser – overgang til tog og/eller t-bane
- Anlegg for venteholdeplass

Byggetid ca. 2025-2028/2029 (sammen med Fornebubanen)

Statens vegvesen

E18 Vestkorridoren, Ramstadsletta - Nesbru

Vegen videre for etappe 2

Prosjektsjef Tom Hedalen

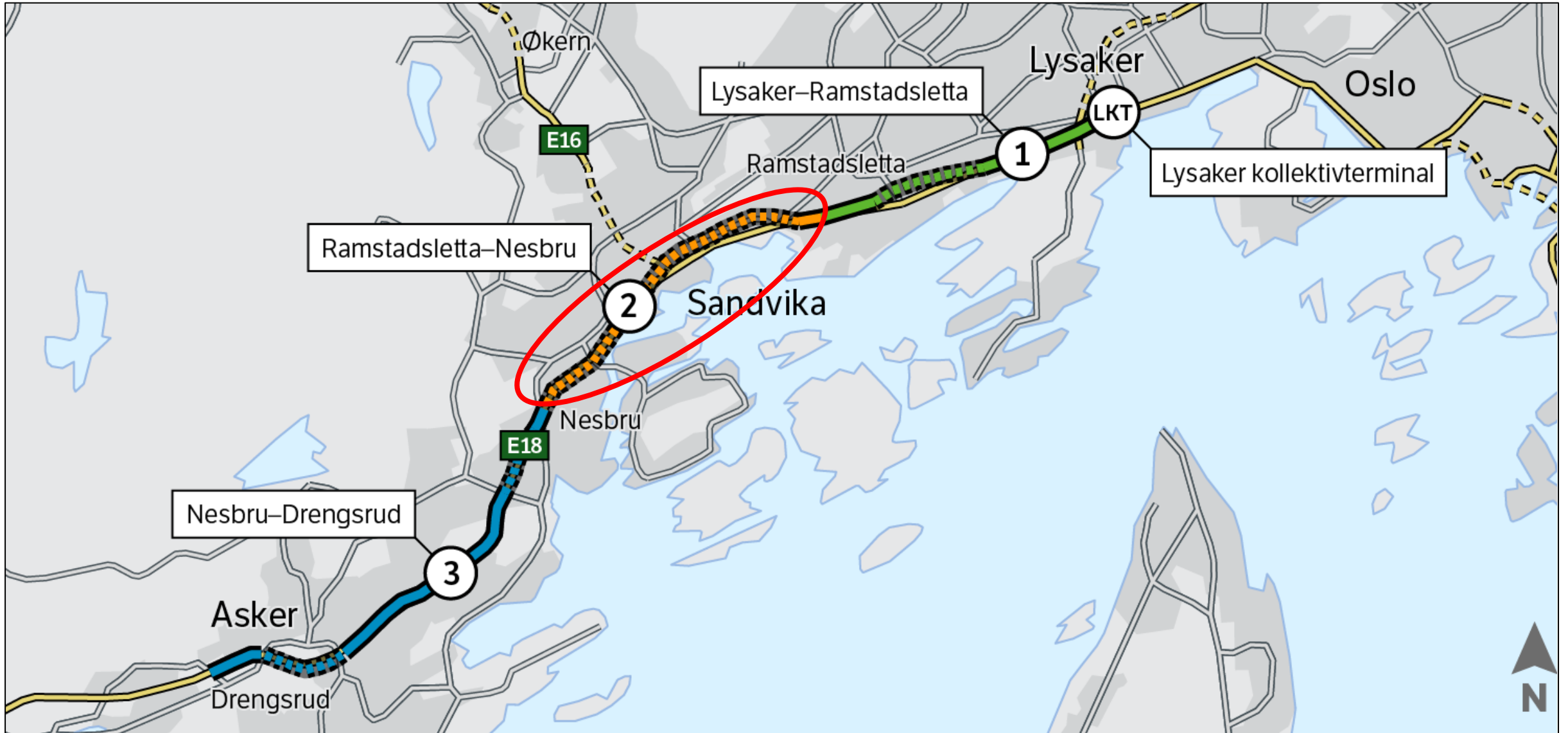
Prosjektleder Kari Floten

Agenda

- Prosjektets hensikt, hva betyr prosjektet for kommunene og Viken.
- Dagens E18 bruer er i dårlig stand.
- Kommunedelplan (konsept A).
- 1. mars 2020: Anbefalt konsept fra forprosjektfasen (konsept B).
- Presentere tiltak vi har forkastet.
- Presentere følgende konsepter:
  - Løsnings- og kostnadsoptimalisert konsept B (optimalisert B)
  - Beholde E18 gjennom Sandvika, fokusert på kollektiv, gange og sykkel (konsept F)
  - Kun E18 Sandvikstunnelen og rampetunneler E16 (konsept G)
- *Vurdering av måloppnåelse. Prosjektet kommer med anbefalt løsning*

E18 Vestkorridoren – etappe 2, parsell Ramstadsletta - Nesbru

Hensikten med prosjektet (fra PB og SSD)

- Gi forutsigbar fremkommelighet for nærings- og kollektivtransporten og bidra til å innfri nullvekstmålet.
- Bedre forholdene for kollektivtrafikk, syklende og gående.
- Redusere miljøbelastningene og klimagassutslippene.
- Redusere vegens barrierevirkning på områdene vegen går igjennom.
- Redusere antall ulykker på strekningen.

Et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem

En enklere reisehverdag og økt konkurransevne for næringslivet.

Mer for pengene

Effektivt bruk av ny teknologi.

Nullvisjon for drepte og hardt skadde i trafikken.

Bidra til oppfylging av Norges klima- og miljømål

Hva betyr prosjektet for Asker kommune?

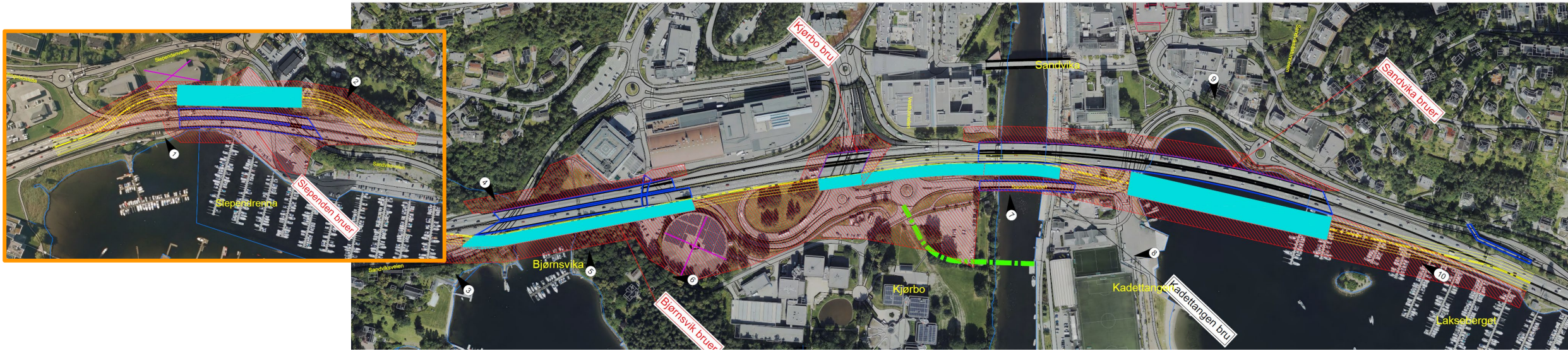
Statens vegvesen

- Bedre fremkommelighet for næringstrafikk og kollektiv i kommunen
- Vesentlig bedre tilrettelegging for syklister vil bidra til redusert biltrafikk og økt trafikksikkerhet
- Redusert barrierewirkning med ny bru for g/s mot Nesøya, flere krysningspunkt på Billingstadsletta
- Bedre utviklingsmuligheter for både næring og bolig, med høyere utnyttelse, spesielt i Billingstadorrådet
- Arealbruksavklaring på områder som har vært båndlagt av KDP siden 2016

Dagens E18-bruer – Sandvika, Kjørbo, Bjørnsvika og Slependen

- Bruene fra 1960-tallet er ikke dimensjonert etter dagens krav (100 år):
  - Løpende vedlikehold og rehabiliteringstiltak har kort levetid.
  - Utfordrende SHA-forhold pga. mye nattarbeid med trafikk tett på.
  - Sårbar åpentid pga. løpende vedlikehold.
- Sandvika- og Bjørnsvika-bruene har fundamenter som er i bevegelse
  - Skadene/konsekvensene som dette medfører kan ikke fikses med vedlikehold.
  - Bæreevne er lavere enn ønsket og krav.

Dialog med drift- og vedlikehold:
Dersom bruene ikke blir revet i E18-prosjektet må bruene avløses av nye bruer innen 10 år.

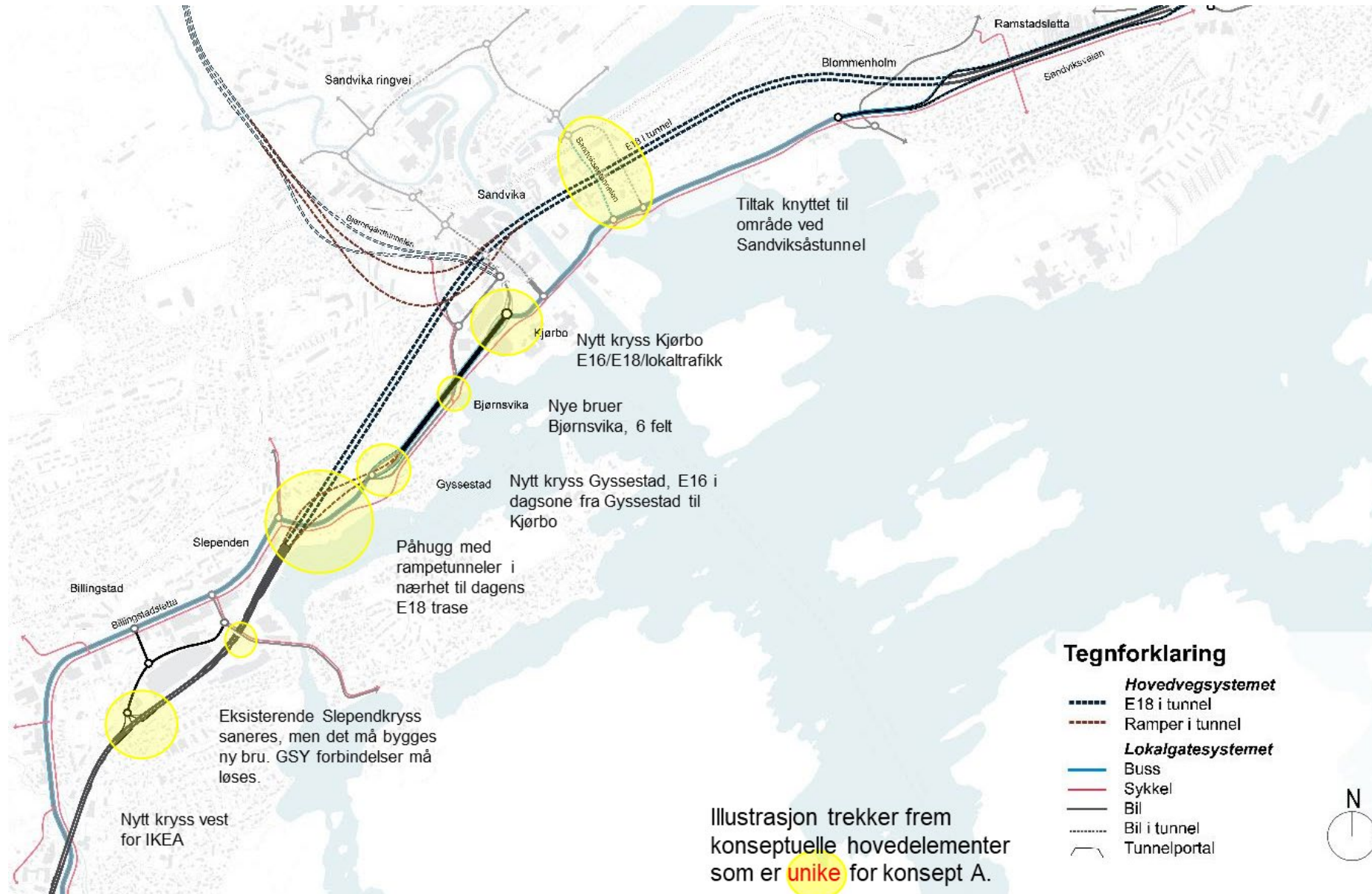
Byggetid

Eksisterende bruer på E18 må skiftes.

Grovt estimert byggetid 6–8 år
Krevende anleggsgjennomføring og trafikkavvikling.

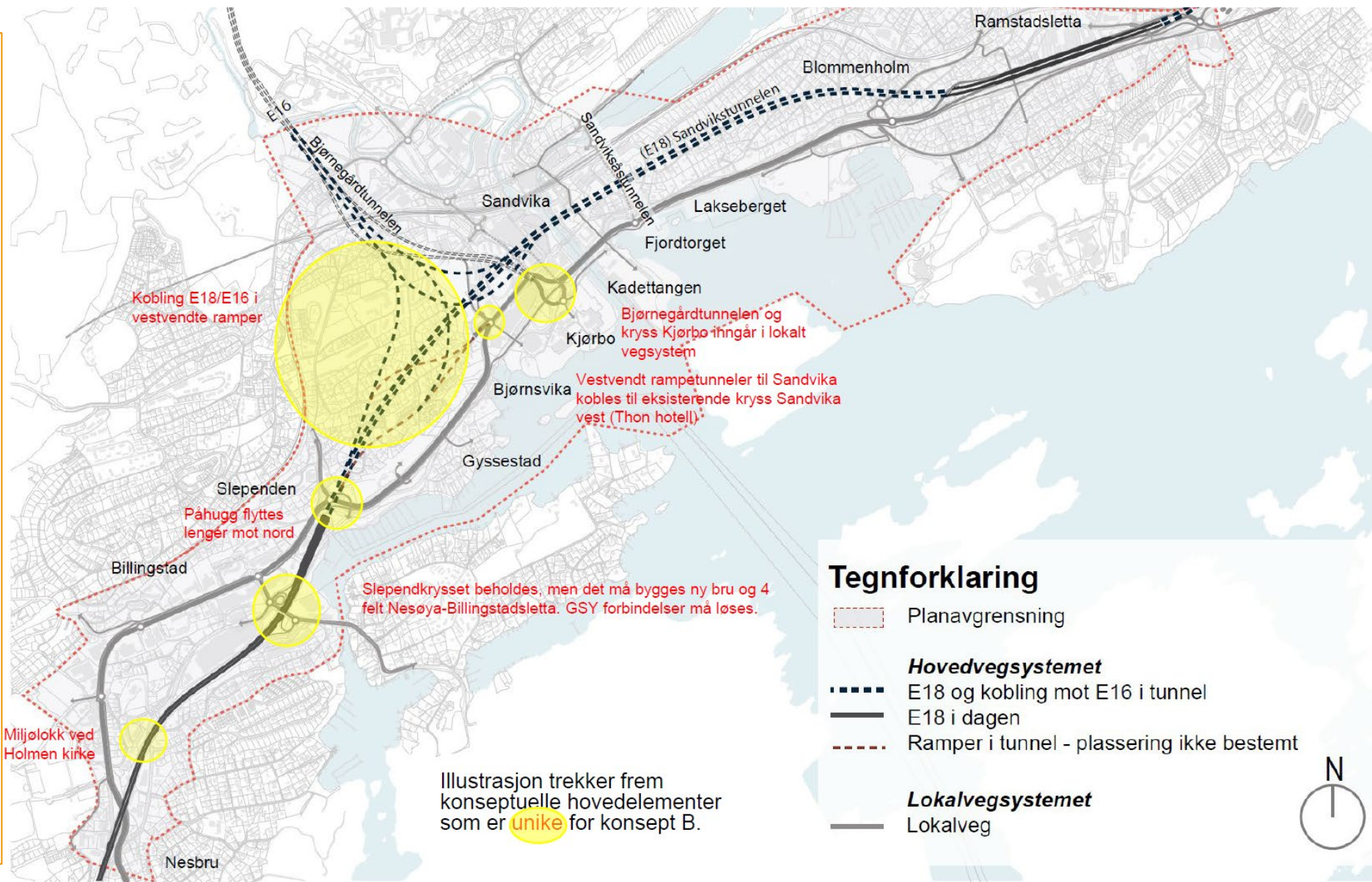
Historikk – Kommunedelplan (Konsept A)

Optimalisering og forbedring av kommunedelplan (Konsept B)

Hovedforskjell mellom KDP og videreutviklet løsning:

- Løsningen håndterer kryss mellom E16/E18 i tunnel.
- Ikke behov for ny Sandviksåstunnel
- Av- og påramper til Sandvika fra vest flyttes fra Slependen (KDP) til Sandvika sentrum (konsept B)*
- Kryss vest for IKEA tas ut, dagens kryss på Slependen bygges om.

Tilslutning 1. mars 2022:

Prosjektet skal jobbe videre med det anbefalte prosjektet fra forprosjektfasen (konsept B):

- Prosjekteier og divisjonsdirektør ga sin tilslutning
- Asker og Bærum kommune samt Viken fylkeskommune ga sin politiske tilslutning

Anslag	Kostnad
P50 – Kommunedelplan (konsept A) uten planmidler Styringsmål (brev SD 22.02.21): 11 110 mill. 2019-kr	12 000 mill (2021 kr)
P50 – Anbefalt konsept fra forprosjektfasen (konsept B) uten planmidler <ul style="list-style-type: none"> ▪ Anslag november 2021	12 016 mill (2021 kr)
P50 – Anbefalt konsept fra forprosjektfasen (konsept B) med planmidler <ul style="list-style-type: none"> ▪ Interimanslag november 2022	15 383 mill (2021 kr)

**Ca. 3,4 mrd.
over styringsramme
(3,2 mrd over godkjent sluttkostnad)**

Prosjektet har i 2023 jobbet med kostnadsutt for å nå styringsrammen:

Del 1: Kostnadsopptimalisering der prosjektbestilling og prosjektmål står fast.

Del 2: Kostnadsutt der prosjektbestilling og prosjektmål utfordres.

Hva er de viktigste årsakene til økte kostnader fra KDP til det anbefalte konseptet fra forprosjektfasen (konsept B)

Årsaker til kostnadsøkning (avrunding)*

Økte enhetspriser spesielt på konstruksjon, tunnelløp og ramper

MVA som følge av økte enhetspriser

Underestimerte byggherrekostnader i tidligere kostnadsanslag

For lav usikkerhetsavsetning i tidligere kostnadsanslag

Entreprenørens prosjektering

Kutt som følge av optimalisering av KDP

Sum ca 3,20 mrd

De største usikkerheter som ikke ligger inne i anslaget:

- Grunnervervskostnader ikke kvalitetssikret siden KDP
- Forutsetter at Bærum kommune fyller ut i Sandviksbukta (Lakseberget)

Del 1 Resultat av kuttforslag innenfor det anbefalte konseptet fra forprosjektfasen (konsept B): Kalles heretter optimalisert B (ligger fortsatt innenfor prosjektbestilling)

1. Justering av portalområde/miljølokk ved Ramstadsletta
2. Rampetunneler til/fra Thon Hotel utgår
3. Nye E18-ramper/kryss ved Gyssestad
4. Vestvendte ramper mellom E16 og E18 forkortes
5. Optimalisering av Slependskrysset
6. Vestre Nes bru beholdes (miljølokk utgår)
7. Mindre GS-konstruksjoner på Billingstadsletta
8. Neselva bru begrenses til 3 felt
9. Redusert avstand massetransport
10. Byggherrekostnader redusert

Over 60 ideer/tiltak har vært vurdert

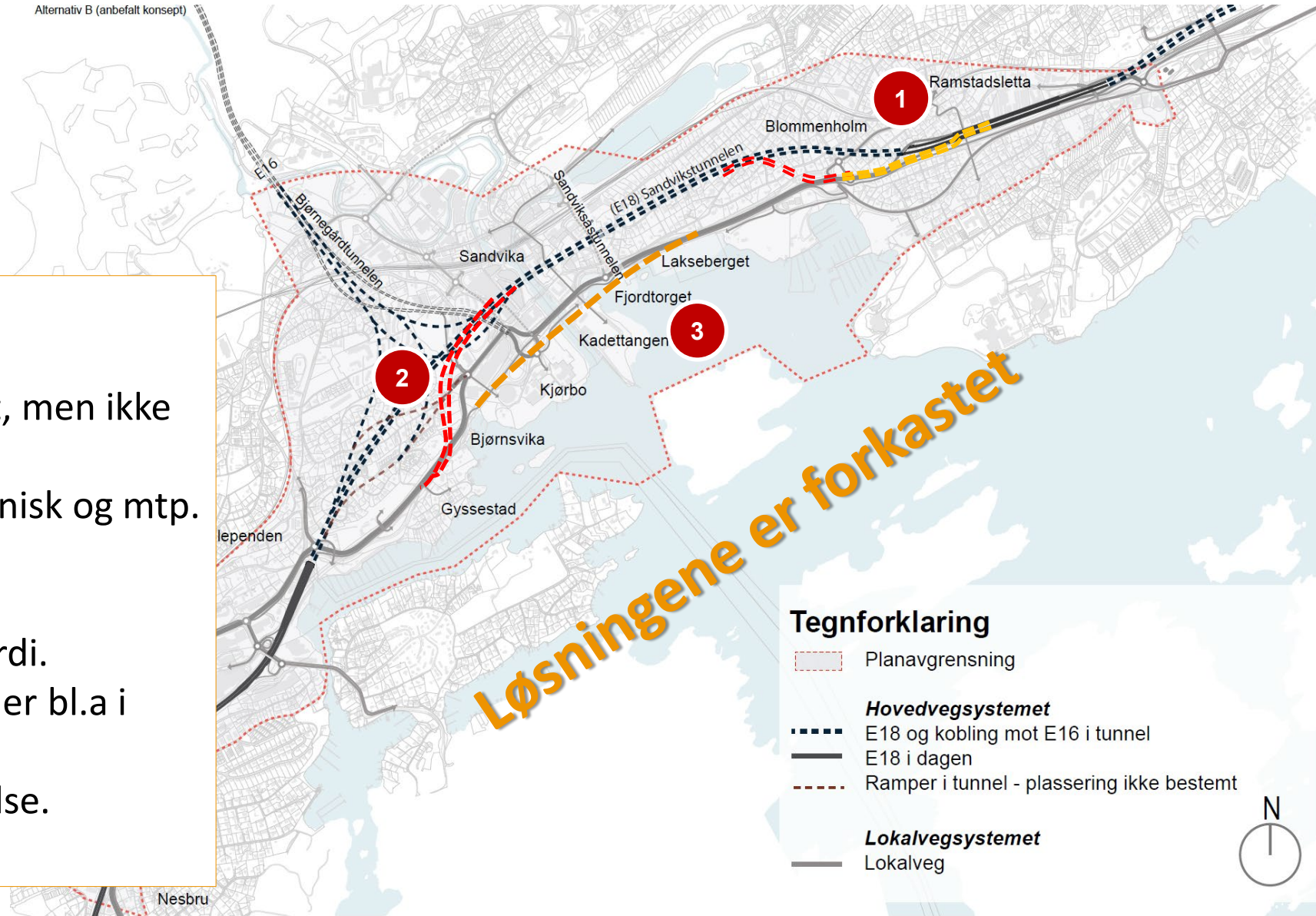

Del 2: Kostnadskutt/nye konsepter hvor bestilling/prosjektmål utfordres

1. Kortere E18-tunnel øst.
2. Kortere E18-tunnel vest.
3. Kulvert under Sandvikselva, E18 i dagens trasé.

Felles for forslagene:

- Kutte hovedløp: betydelig kostnadsreduksjon i hovedløpet, men ikke totalt sett pga. svært krevende anleggsgjennomføring både teknisk og mtp. trafikkavvikling.
- Støykonsekvenser
- Arealer med høy forvaltningsverdi.
- Trafikkavvikling i avvikssituasjoner bl.a i Bjørnegårdtunnelen.
- Manglende prosjektmåloppnåelse.
- Flere fravik.

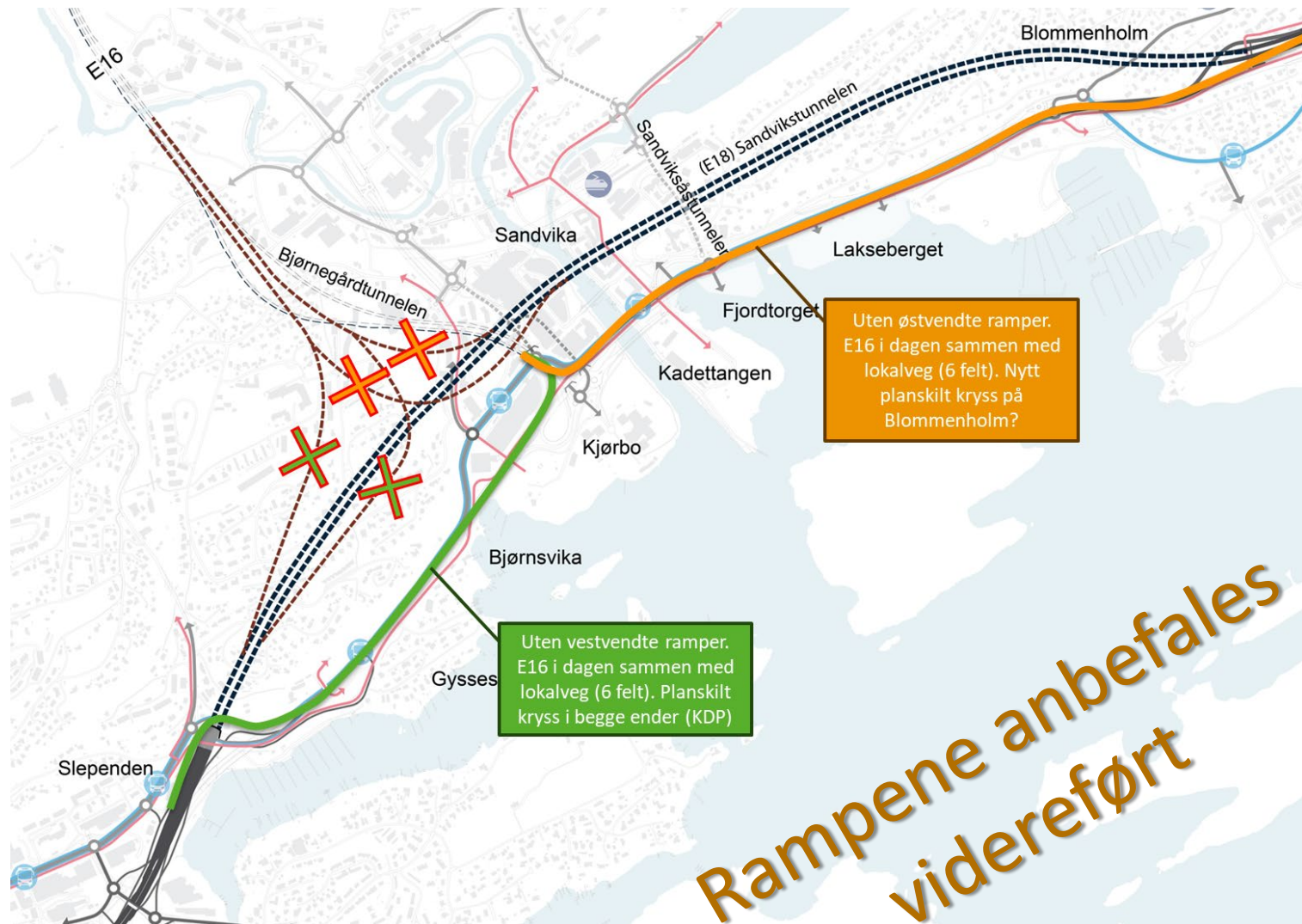

Fjerne eller redusere ramper mellom E18/E16

Utfordringer:

- Eksisterende E18 forblir riksveg (fylkesveg i konsept B)
- Bidrar ikke til stedsutvikling
- Mye trafikk i Sandvika, opprettholder dagens system

Beregninger viser at samfunnsnytten av rampene er større enn kostnadene.

Del 2 Kutforslag bestilling/mål utfordres:

Beholde E18 med fokus på kollektiv, gange og sykkel (Konsept F)

- E18 ligger som i dag.
- Prioriterer høystandard sykkelveg: Krever utvidelse av lokalveger, nye murer, g/s-veg i skjæringer, innløsning
- Kollektivtrafikk: Nye bussholdeplasser for langdistansebusser og bedre busstopp for lokalbusser sentralt i Sandvika

Utfordringer

- Dersom bruene ikke blir revet i E18-prosjektet **må bruene avløses av nye bruer innen 10 år.**
- Under rammen, men kan ha usikkerhet knyttet til finansiering (bompenger)?

Ulemper

Tunnel under Sandvika er det viktigste grepet i prosjektet for å oppfylle prosjektmålene. Uten denne:

- Ingen reduksjon av trafikkskapt miljøproblemer
- Ingen reduksjon av barrierer
- Ingen muligheter for utvikling av arealer og byutvikling

Kun E18 i tunnel og E16 rampesystemer (Konsept G)

- E18 i tunnel.
- Bygge kryssområder ved Ramstadsletta og Slependen.
- Rundkjøringer ved Nesøyveien bru og rampesystemet bygges.
- Tiltak på lokalvegnettet ved Slependen for kollektiv og GS.

Forutsetninger:

- Prosess rundt utskifting av bruer i etappe 2.
- Overlate regulering av lokalvegnettet til Viken/kommunene.
- Eksisterende E18 forbi Sandvika må tilpasses midlertidig (feltreduksjon)

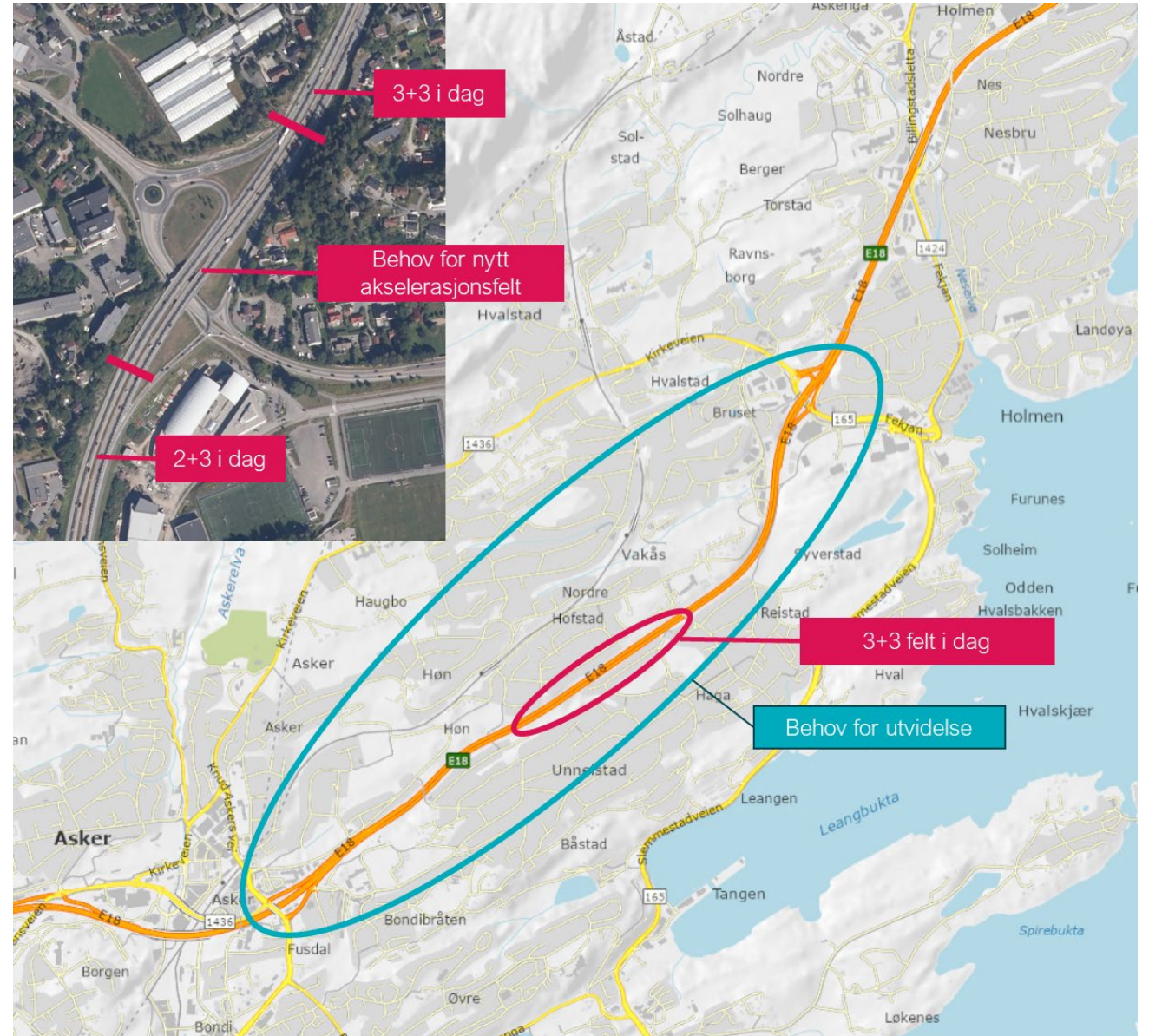

Anslått kostnad: antatt over styringsramme
Med lokalvegbruer: over styringsramme

Kapasitetsproblemer i Holmenkrysset på etappe 3 , påvirker kapasiteten i etappe 2

Holmenkrysset

- Overgangen fra tre til to felt skaper tilbakeblokkering som gir avviklingsproblemer i Slepenskrysset/Billingstadsletta.
- Flere varianter av Slepenskrysset er testet, og viser at feltreduksjonen er årsaken til avviklingsproblemer i Slepenskrysset.
- Avviklingsproblemene kan trolig ikke løses i etappe 2, men **enkle tiltak i etappe 3 kan ha god effekt**

Metoden bak vurdering av prosjektets måloppnåelse

Bærekraftmatrisen

Kriterier	Vekt	Konsept A: KDP-alternativet	Konsept B: Anbefalt konsept fra forprosjektfasen	Optimalisert konsept B: Løsnings- og kostnadsoptimalisert konsept B	Konsept F: Beholde dagens E18 gjennom Sandvika	Konsept G: Kun E18 Sandvikstunnelen og rampetunneler E16
Økonomisk bærekraft	40 %					
Investeringskostnad	3					
Drift- og vedlikeholdskostnad	1					
Gjennomførbarhet (teknisk)	0,8					
Gjennomførbarhet (plan)	0,2					
Vektet snitt Økonomisk bærekraft	5,0	1,6	2,6	3,0	2,6	2,2
Sosial bærekraft	30 %					
Sikkerhet	3					
Flyt og forutsigbarhet (gs, kollektiv, næring)	1,5					
Flyt og forutsigbarhet (biltrafikanter)	0,5					
Avvikssituasjoner	1					
By- og områdeutvikling	2					
Vektet snitt Sosial bærekraft	8,0	3,6	3,9	3,8	2,4	3,1
Miljømessig bærekraft	30 %					
Klimagassutslipp	3					
Støy og luft	1					
Natur/miljøverdier og ressurser	1					
Vektet snitt Miljømessig bærekraft	5,0	2,2	2,8	3,4	3,2	3,0

Oppsummering

Typer mål	Mål i henhold til prosjektbestillingen	Konsept A (KDP)	Opprinnelig konsept B	Optimalisert konsept B	Konsept F	Konsept G
Samfunns mål	Utvikling av arealbruk og transportsystem på veg i Vestkorridoren skal forbedre tilgjengeligheten til viktige reisemål og legge til rette for økt bruk av miljøvennlige transportformer som alternativ til bil. Tiltakene skal redusere trafikkskapt miljøproblemer i Vestkorridoren og redusere bilbruken.	Delvis oppfylt	Oppfylt	Oppfylt	Ikke oppfylt	Delvis oppfylt
Effekt mål	Redusere rushtidsforsinkelser. Næringslivet og kollektivtransport skal prioriteres	Oppfylt	Oppfylt	Oppfylt	Delvis oppfylt	Delvis oppfylt
	Legge til rette for økt andel reiser med miljøvennlige transportformer (kollektiv, sykkel og gange).	Oppfylt	Oppfylt	Oppfylt	Oppfylt	Ikke oppfylt
	Transportsystem som håndterer regional og lokal transport.	Delvis oppfylt	Oppfylt	Delvis oppfylt	Ikke oppfylt	Oppfylt
	Redusere luftforurensning og støyplage for «naboene».	Delvis oppfylt	Oppfylt	Oppfylt	Ikke oppfylt	Delvis oppfylt
	Redusere barrierer som hindrer ferdsel og øke opplevelsesverdier.	Delvis oppfylt	Oppfylt	Oppfylt	Ikke oppfylt	Delvis oppfylt
	Begrense gjennomgangstrafikk i boligområder.	Delvis oppfylt	Oppfylt	Oppfylt	Ikke oppfylt	Oppfylt
Resultat mål	Prosjektet skal levere reguleringsplan med løsninger som holder seg innenfor prosjektmål P50 = 12,2 mrd. 2021-kroner	Ikke oppfylt	Ikke oppfylt	Ikke oppfylt	Delvis oppfylt	Ikke oppfylt
	Kostnader for ferdig veg skal søkes redusert i forhold til kommunedelplaner	-	Oppfylt	Oppfylt	Delvis oppfylt	Oppfylt

Vegen videre - ulike scenarier

Løsnings- og kostnadsoptimalisert konsept (Optimalisert konsept B)

Intensjon: Planlegge og bygge i tråd med prosjektets hensikt, effekt- og samfunns mål.

- Oppfyller vegvesenets prosjektmål.
- Ligger over styringsrammen

Prosjektets anbefalte løsning, men krever nytt styringsmål.

E18 Sandvikstunnelen og rampetunneler E16 (Konsept G)

Intensjon: Begrense investeringene til bygging av E18 Sandvikstunnelen, samt øst- og vestvendte rampetunneler E16

- Oppfyller i hovedsak vegvesenets prosjektmål.
- Ligger over styringsrammen.
- Antar fylket ønsker utskifting av gamle bruer
- Tilgrenset vegnett og fremtidig investeringer overlates til fylket og kommuner.

Prosjektet anser konsept G som en farbar veg, men kostbart i forhold til gevinst. Krever nytt styringsmål.

Beholde dagens E18 (Konsept F) inkl. utskifting av E18-bruer

Intensjon: Prioritere kollektiv, sykkel og gange.

- Oppfyller i liten grad vegvesenets prosjektmål.
- Ligger under styringsrammen.
- Trafikalt er konseptet lite fleksibelt, robust og fremtidsrettet.
- E18-bruer må skiftes innen 10 år.
- Prosjektet kan bli et utbedringsprosjekt – usikkerhet rundt finansiering.

Konseptet ligger innenfor styringsmålet, utenfor bestilling og mål. Prosjektet anbefaler ikke konseptet.

Anbefaler å se videre på Holmenkrysset (etappe 3) (uansett konsept)

- Gir først og fremst bedre trafikkavvikling ved Slependskrysset

Møteinnkalling

Utvalg	Dato	Sted
Kommunestyret	12.12.2023 kl. 09:00	Asker rådhus

Merknad

Eventuelt forfall meldes snarest til:

Politisk.sekretariat@asker.kommune.no

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale med møtesekretær.

Sakskart

Saker til behandling

73/23	23/22083-1	Godkjenning av protokoll kommunestyret 14. november 2023
74/23	23/18350-1	Budsjett for kontrollarbeidet 2024
75/23	23/15442-4	Forslag til ny forskrift for gebyrer med hjemmel i lov om planlegging og byggesaksbehandling, lov om eiendomsregistrering, lov om vern mot forurensinger og om avfall, og lov om eierseksjoner
76/23	23/19752-1	Gebyrer og brukerbetaling 2024
77/23	23/04233-11	Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027

78/23 23/20863-1 Politisk årshjul 2024

79/23 23/20891-1 Budsjettmessig konsekvenser av FS-sak 76/23 Bruk av øyene og KS-sak 47/23 - Rammer for etablering av Drammen havn AS

80/23 23/18718-1 Barn og unges talsperson i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune

---

Referatsaker

Asker, 30.11.2023
Lene W. Conradi
Ordfører

Møteprotokoll

Kommunestyret

Dato	Tid	Sted
12.12.2023	09:00 – 15:30	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Lene W. Conradi.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Utvalgsmedlem	Lene W. Conradi (H)	
Utvalgsmedlem	Monica Vee Bratlie (H)	
Utvalgsmedlem	Cecilie Lindgren (H)	
Utvalgsmedlem	Håvard Vestgren (H)	
Utvalgsmedlem	Vanessa V. Nystedt (H)	
Utvalgsmedlem	Stig Wettre-Johnsen (H)	
Utvalgsmedlem	Thormod Rønning Kvam (H)	
Utvalgsmedlem	Lars Kristian Wear (H)	
Varamedlem	Åge Rasmussen (H)	Til stede 10:00 – 14:15 For Marcus Riley Nafstad (H)
Utvalgsmedlem	Line Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Heidi Merete Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Bente Stein Mathisen (H)	
Utvalgsmedlem	Cathrine Jensen (H)	
Utvalgsmedlem	Kay Arne Sørensen (H)	
Utvalgsmedlem	Trond Jerve (H)	
Utvalgsmedlem	Julius Kvello Mellgren (H)	
Utvalgsmedlem	Trond Ove Røed (H)	
Utvalgsmedlem	Anniken P. Elisenberg (H)	
Utvalgsmedlem	Kirsti Kierulf (H)	
Utvalgsmedlem	Turid Lohne Velund (H)	
Utvalgsmedlem	Waldemar R. Garntangen (H)	
Utvalgsmedlem	Kent Inge Stenberg Ryen (H)	
Utvalgsmedlem	Kåre Johnny Møllerhagen (H)	
Utvalgsmedlem	Simen Sandelien (H)	
Utvalgsmedlem	Per Modig Sletaune (H)	

Utvalgsmedlem Kari Sofie Bjørnsen (H)
Utvalgsmedlem Ivar Granum (A)
Utvalgsmedlem Marianne Riis Rasmussen (A)
Utvalgsmedlem Marie Østensen (A)
Varamedlem Rolf Karlsen (A) Jørn Nygren (A)
Utvalgsmedlem Ronnie M. A. G. Larsen (A)
Utvalgsmedlem Thomas Hatten (A)
Utvalgsmedlem Farah Ali (A)
Utvalgsmedlem Tonje Lavik Pederssen (FrP)
Utvalgsmedlem Espen Hansen Aspås (FrP)
Utvalgsmedlem Rikke Sjølander (FrP)
Utvalgsmedlem Rikard Gaarder Knutsen (FrP)
Utvalgsmedlem Karin Ståhl Woldseth (FrP)
Utvalgsmedlem Elisabeth Holter-Schøyen (V)
Utvalgsmedlem Tobias Waage Bremnes (V)
Utvalgsmedlem Gro Buttingsrud (V)
Utvalgsmedlem Christian Skrede (V)
Utvalgsmedlem Hanne Lisa Matt (MDG)
Utvalgsmedlem Helge Haugen (MDG)
Utvalgsmedlem Paal Steine (MDG)
Utvalgsmedlem Sara Skjælaaen Vatn (MDG)
Utvalgsmedlem Anne Høie Guettler (SV)
Utvalgsmedlem Une Borg Kjølseth (SV)
Utvalgsmedlem Anders Nordmo (SV)
Utvalgsmedlem Christin Gerner-Mathisen (INP) Til stede fra kl. 09:05, fom sak 75
Utvalgsmedlem Odd Flock (INP) Til stede fra kl. 09:10, fom sak 75
Utvalgsmedlem Bård-Kjetil Dahl (R)
Utvalgsmedlem Oddvar Igland (Sp)
Utvalgsmedlem Harald Conrad Ødemark (Pp)
Utvalgsmedlem Eva Høili (KrF)

Forfall:

Utvalgsmedlem Marcus Riley Nafstad (H)
Utvalgsmedlem Jørn Nygren (A)

Møtet ble satt med 52 medlemmer til stede, og var fulltallig med 55 medlemmer til stede fra kl. 10.00.

Det var ingen merknader til innkallingen.

Fra administrasjonen møte:

Kommunedirektør	Lars Bjerke
Direktør oppvekst	Kai Erik Lund
Direktør velferd	Aud Hansen
Direktør samfunnstjenester	Ragnar Sand Fuglum
Direktør medborgerskap	Christer Best Gulbrandsen
Direktør samfunnsutvikling	Eli F. Aubert
Direktør økonomi	Randi Sandli
Protokollfører	Trine Groven

Saksliste

Side

Saker til behandling

73/23	23/22083-1	Godkjenning av protokoll kommunestyret 14. november 2023	4
74/23	23/18350-1	Budsjett for kontrollarbeidet 2024	4
75/23	23/15442-4	Forslag til ny forskrift for gebyrer med hjemmel i lov om planlegging og byggesaksbehandling, lov om eiendomsregistrering, lov om vern mot forurensinger og om avfall, og lov om eierseksjoner	5
76/23	23/19752-1	Gebyrer og brukerbetaling 2024	7
77/23	23/04233-11	Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027	8
78/23	23/20863-1	Politisk årshjul 2024	34
79/23	23/20891-1	Budsjettmessig konsekvenser av FS-sak 76/23 Bruk av øyene og KS-sak 47/23 - Rammer for etablering av Drammen havn AS	35
80/23	23/18718-1	Barn og unges talsperson i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune	36

Referatsaker

Saker til behandling

73/23 Godkjenning av protokoll kommunestyret 14. november 2023

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Kommunestyret	12.12.2023	73/23

Ordførerens forslag til vedtak:

1. Protokollen fra kommunestyrets møte 14. november 2023 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokollen fra kommunestyrets møte 14. november 2023 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

74/23 Budsjett for kontrollarbeidet 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.11.2023	179/23
2 Kommunestyret	12.12.2023	74/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.11.2023 sak 179/23

Innstilling

1. Etter innstilling fra kontrollutvalget vedtas følgende budsjett for kontrollarbeidet i 2024

Kontrollutvalget	Budsjett 2024
Godtgjørelser	800 000,-
Konferanser, bevertning mv	150 000,-
Sum	950 000,-
Sekretærfunksjonen	553 000,-
Revisjonen	4 300 000,-
Totalt	5 803 000,-

Behandling

Bård-Kjetil Dahl (R) fremmet følgende forslag:

Budsjettet for kontrollarbeidet vedtas med følgende endringer:

- *Godtgjørelser settes til 550 000,- (Beregningsgrunnlaget (B) settes til 80% av en stortingsrepresentants godtgjørelse)*
- *Konferanser, bevertning mv settes til 100 000,-*

Dahls forslag fikk 1 stemme (R), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Etter innstilling fra kontrollutvalget vedtas følgende budsjett for kontrollarbeidet i 2024

Kontrollutvalget	Budsjett 2024
Godtgjørelser	800 000,-
Konferanser, bevertning mv	150 000,-
Sum	950 000,-
Sekretærfunksjonen	553 000,-
Revisjonen	4 300 000,-
Totalt	5 803 000,-

[Lagre
vedtak]

75/23
Forslag til
ny forskrift

for gebyrer med hjemmel i lov om planlegging og byggesaksbehandling, lov om eiendomsregistrering, lov om vern mot forurensinger og om avfall, og lov om eierseksjoner

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	01.11.2023	104/23
2 Formannskapet	21.11.2023	178/23
3 Kommunestyret	12.12.2023	75/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.11.2023 sak 178/23

Innstilling

1. Lokal forskrift om innkreving av gebyrer til dekning av kommunens kostnader ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven, forurensningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven vedtas.
2. Regulativet evalueres i forhold til gebyrnivå og selvkostgrad etter 1 år. Sak forelegges Utvalg for Plan- og Byggesak.

Behandling

Oddvar Igland (Sp) fremmet følgende forslag til nytt punkt:

Kommunedirektørens bes legge fram en sak for hovedutvalg for medborgerskap om etablering av en kompensasjonsordning for frivillige organisasjoner som belastes gebyrer i forbindelse med plan- og byggesaker.

Iglands forslag fikk 11 stemmer (Sp,INP,MDG,SV,R), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Lokal forskrift om innkreving av gebyrer til dekning av kommunens kostnader ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven, forurensningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven vedtas.
2. Regulativet evalueres i forhold til gebyrnivå og selvkostgrad etter 1 år. Sak forelegges Utvalg for Plan- og Byggesak.

[Lagre vedtak]

76/23 Gebyrer og brukerbetalingar 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.11.2023	180/23
2 Kommunestyret	12.12.2023	76/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.11.2023 sak 180/23

Innstilling

1. Gebyrer og brukerbetalingar for 2024 vedtas i henhold til vedlegg «Gebyrer og brukerbetalingar 2024 - vedlegg», med unntak av priser og gebyrer i svømmehallene, som videreføres på dagens nivå til ny sak blir vedtatt.
2. Som hovedregel legges deflator til grunn for justeringar av priser som vedtas administrativt.
3. Nye gebyrer og brukerbetalingar gjøres gjeldende fra 1. januar 2024, eller i henhold til iverksettelsesdato fastsatt i forskrift.
- 4 For gebyrer og brukerbetalingar beregnet av selvkost skal kommunen legge til grunn 100 prosent selvkost.

Behandling

Oddvar Igland (Sp) fremmet følgende forslag til tillegg i punkt 1:

....., med følgende endringer:

- *Aldersgrensen for gratis trening i kommunale idrettsanlegg heves fra 18 til 25 år og begrepet «aldersbestemte klasser» tas ut av prislista.*
- *Det innføres ikke bassengleie for idrettslag i Asker.*
- *Kategorien «Hallflate (kamp/arrangement – inkludert annonsert SFO/akademi etc. utenom tildelt treningstid) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser» tas ut av prislista.*
- *Ordningen med fri inngang i svømmehallene for barn og ledsager på 2. trinn og barn på 10. trinn videreføres*

Bård-Kjetil Dahl (R) fremmet følgende tillegg til punkt 1:

..., samt følgende:

1. Skolefritidsordning (SFO) – foreldrebetaling holdes på samme nivå som i 2023
2. Båthavner/ gjestehavn ny kategori: Mindre enn 22 fot kr. 150,-
3. Båthavner/ gjestehavn: Over 49 fot økes til kr. 520,-
4. Skolelokaler og gymsaler: Kategori «Klasserom, pris pr. rom pr. time for lag og foreninger i Asker kommune» endres til «Klasserom, pris pr. rom pr. time for privatpersoner, lag og foreninger i Asker kommune» og settes til kr. 25,-
5. Aldersgrensa for gratis trening i kommunale idrettshaller økes til 25 år.

Iglands forslag fikk 1 stemme (Sp), og falt.

Dahls forslag, punktene 1, 2 og 3, fikk alle 1 stemme (R), og falt.

Dahls forslag, punkt 4, fikk 6 stemmer (R,MDG,INP-Flock), og falt.

Dahls forslag, punkt 5, fikk 9 stemmer (R,MDG,SV,Sp), og falt.

Innstillingen i fire punkter ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Gebyrer og brukerbetalinger for 2024 vedtas i henhold til vedlegg «Gebyrer og brukerbetalinger 2024 - vedlegg», med unntak av priser og gebyrer i svømmehallene, som videreføres på dagens nivå til ny sak blir vedtatt.
2. Som hovedregel legges deflator til grunn for justeringer av priser som vedtas administrativt.
3. Nye gebyrer og brukerbetalinger gjøres gjeldende fra 1. januar 2024, eller i henhold til iverksettelsesdato fastsatt i forskrift.
4. For gebyrer og brukerbetalinger beregnet av selvkost skal kommunen legge til grunn 100 prosent selvkost.

[Lagre vedtak]

77/23 Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato Saksnr.
21.11.2023 181/23

2 Eldrerådet	23.11.2023 17/23
3 Ungdomsrådet	23.11.2023 26/23
4 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	23.11.2023 19/23
5 Kommunestyret	12.12.2023 77/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.11.2023 sak 181/23

Innstilling

1. Føringer for Handlingsprogram 2024-2027

De føringer og premisser som fremgår av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027 legges til grunn for kommunens aktiviteter og tjenesteproduksjon i planperioden.

2. Driftsrammer

Driftsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)» og netto bevilgning per tjenesteområde vedtas som vist i «§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd og lønnsreserven, til de enkelte tjenesteområdene.

3. Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».

4. Skatt

Skatt på inntekt og formue for 2024 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

5. Låneopptak

For 2024 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- a. Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 1 175 mill. kroner.
- b. Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 300 mill. kroner.
- c. Likviditetslån, inntil 250 mill. kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6.

Gebyrer, avgifter og brukerbetaling

Gebyrer, avgifter og brukerbetaling for kommunale tjenester vedtas særskilt i

egen sak som behandles samtidig med kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

7. Følgende endringer innarbeides i driftsbudsjettet:

	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Utsette utredning rehabilitering av rådhuset	-1 000	0	0	0
Økt utbytte	-7 000	0	0	0
Netto endring administrasjon og ledelse	-8 000	0	0	0
Oppvekst				
Økte frie midler til hver skole (Fysiske læremidler?)	2 500	0	0	0
Netto endring oppvekst	2 500	0	0	0
Velferd				
Velferdstiltak for eldre/etter søknad (bl.a. ved innbyggertorgene)	2 000	0	0	0
Tiltak (søkbare) inn mot jul/nyttår/matutdeling	500	0	0	0
Kirkens feltarbeid	500	0	0	0
Netto endring velferd	3 000	0	0	0
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Redusert vedlikehold brygger pri 2 og 3	0	-2 000	-2 000	-2 000
Til netto drift	0	2 000	2 000	2 000
Oslofjorden. Prosjektmidler e.l.	1 000			
Gratis innfartsparkering i Vollen	1 000	0	0	0
Netto endring Samfunnstjenester	2 000	0	0	0
Medborgerskap				
Videreføre gratis svømming 2. og 10. trinn	1 000	1 000	1 000	1 000
Videreføre/omstille Hurum Frivillighetssentral	500	0	0	0
Ytterligere omstilling innbyggertorg	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Netto endring Medborgerskap	500	0	0	0

Behandling

Ivar Granum (A) tok opp partiets forslag til budsjettendringer, tidligere fremmet i formannskapet:

Arbeiderpartiet – endring i driftsbudsjettet				
	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring administrasjon og ledelse	0	0	0	0
Oppvekst				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring oppvekst	0	0	0	0
Velferd				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring velferd	0	0	0	0
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnstjenester	0	0	0	0
Medborgerskap				
Prisstruktur svømmehallene	5 000	5 000	5 000	5 000
Hurum Frivillighetssentral legges ikke ned	1 000	1 000	1 000	1 000
Finansiering av tiltak	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Netto endring Medborgerskap	0	0	0	0

Hanne-Lisa Matt (MDG) tok opp partiets forslag til budsjettendringer, tidligere fremmet i formannskapet:

MDG – endring i driftsbudsjettet				
	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Innsparte driftskostnader pga redusert investeringsomfang	-9 315	-6 009	-5 655	-5 715
Lavere politikergodtgjøring	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Økt utnyttelse av eksisterende lokaler og bygg	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Antatt levetid for digitalt utstyr økes	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Kompetanse og koordinering av systematisk, sektorovergripende klima- og naturarbeid	1 000	1 000	1 000	1 000
Netto endring administrasjon og ledelse	-42 315	-39 009	-38 655	-38 715

Oppvekst				
FUT	5 000	5 000	5 000	5 000
Helsesykepleier og alternative læringsarenaer	5 000	5 000	5 000	5 000
Etablering av alternativ læringsarena i Asker syd	1 000			
Jobbsentralen	2 500	2 500	2 500	2 500
Reversere omstilling	10 000	10 000	10 000	10 000
Fra disposisjonsfond	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Netto endring oppvekst	13 500	12 500	12 500	12 500
Velferd				
Hjemmehjelp	3 000	3 000	3 000	3 000
Livsglede for eldre	200	200	200	200
Sykling uten alder medlemskap	8	8	8	8
Styrke jordmorsatsingen i Asker	1 000	1 000	1 000	1 000
Reversere omstilling	15 000	15 000	15 000	15 000
Fra disposisjonsfond	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Netto endring velferd	4 208	4 208	4 208	4 208
Samfunnsutvikling				
Ulovligheter i strandsonen	2 000	2 000	2 000	2 000
Netto endring Samfunnsutvikling	2 000	2 000	2 000	2 000
Samfunnstjenester				
Kartlegging av naturtyper som kan og bør restaureres	250	250	250	250
Midler til kompetanse og drift klima, miljø og natur	2 000	2 000	2 000	2 000
Effektivisere renhold på store idrettsanlegg	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Effektivisering 5% - FDV-kostnader	-520	-951	-1 390	-1 600
Økte parkeringsavgifter i sentrumsområdene	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Reduksjon parkeringsavgift på pendlerparkering	1 500	1 500	1 500	1 500
Dyrevelferdsplan	300	300	300	300
Bekjempelse av svartlista arter	1 000	1 000	1 000	1 000
Redusert brukerbetaling på Follestad og Yggeseth	5 500	5 500	5 500	5 500
Doble pott til energirådgivning til private husholdninger	500	500	500	500
Effektivisere renhold på store idrettsanlegg	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Doble beløpet til tilskudd sykkelpiggekk til 360.000	180	180	180	180
Klimatilskudd elektriske lastesykler til privatpersoner	1 000	1 000	1 000	1 000
Netto endring Samfunnstjenester	3 110	2 679	2 240	2 030
Medborgerskap				
Etablering av livsynsnøytral seremonirom	250	0	0	0
Økt parkeringsavgift i parkeringskjeller under ny ishall	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Reduserte priser på kulturskolen	500	500	500	500
Sikre lange åpningstider på bibliotek	1 000	1 000	1 000	1 000
Netto endring Medborgerskap	750	500	500	500
Generelt uten allokering				

Mindre konsulentbruk	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Målrettet innsats for å dempe sykefravær	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Skatteinntang er høyere enn forventet	-50 000	0	0	0
Økte skatteinntekter overføres investering	50 000			
Netto endring Generelt uten allokering	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000

Netto endring	-22 747	-21 122	-21 207	-21 477
----------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

MDG – endring i investeringsbudsjettet

	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Gjenbruk og ombruk/second hand IKT gir 5% innsparing	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Netto endring Administrasjon og ledelse	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000

Oppvekst

Skolehager	250	250	250	250
Netto endring Oppvekst	250	250	250	250

Velferd

Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Velferd	0	0	0	0

Samfunnsutvikling

Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0

Samfunnstjenester

Redusere Slemmestadutbyggingen	-90 000	-90 000	-90 000	-90 000
Utbedring kommunale veier og parkeringsplasser	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Restaurering av natur	2 000	2 000	2 000	2 000
Økt innsats mot klimaendringer	15 000	15 000	15 000	15 000
Økt Enøk satsing til energiltak i bygg	1 000	1 000	1 000	1 000
Oppfølging av sykkelstrategi	15 000	15 000	15 000	15 000
Redusert investering - Hurum brannstasjon	-10 000	-5 900	0	
Oslofjordprosjekt - redde Oslofjorden	5 000	5 000	5 000	5 000
Netto endring Samfunnstjenester	-67 000	-62 900	-57 000	-57 000

Medborgerskap

Kirke - kirkelige investeringer kuttes	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Kutt i koordineringspott idrettsbygg	-3 000	-2 000	-2 000	-3 000
Prosjekt blomstrende Asker	500	500	500	500
Prosjekt gratis tilbud for barn og unge i alle tettsteder	1 000	1 000	1 000	1 000
Netto endring Medborgerskap	-4 500	-3 500	-3 500	-4 500

Ikke allokert

Kostnadskontroll og effektivisering av investeringer	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
Overføring fra drift - økte skatteinntekter	-50 000	0	0	0

Netto endring - Ikke allokert	-81 000	-31 000	-31 000	-31 000
Netto endring INVESTERING	-155 250	-100 150	-94 250	-95 250

Anne Høie Guettler (SV) tok opp partiets forslag til budsjettendringer, tidligere fremmet i formannskapet:

SV – endringer i driftsbudsjettet	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Redusert politikerlønn	-5 300	-5 300	-5 300	-5 300
Eiendomsskatt	-100 000	-200 000	-300 000	-300 000
Forhøyet skatteanslag	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Avsetning til disposisjonsfond	120 300	220 300	320 300	320 300
Netto endring Administrasjon og ledelse	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000
Oppvekst				
Lavterskeltilbud for uorganisert ungdom	10 000	10 000	10 000	10 000
Reversering av kutt i stillinger i skolen	14 000	14 000	14 000	14 000
Styrking av skolehelsetjenesten	3 000	3 000	3 000	3 000
Styrke balansen analoge/digitale hjelpemidler	7 000	7 000	7 000	7 000
Forsøksordning med gratis skolemåltid	2 500	2 500	2 500	2 500
Netto endring Oppvekst	36 500	36 500	36 500	36 500
Velferd				
Ambulerende audiograf	1 000	1 000	1 000	1 000
Ergoterapeut	1 000	1 000	1 000	1 000
Klinisk ernæringsfysiolog	1 000	1 000	1 000	1 000
Styrking av arbeid med psykisk helse og rus	5 000	5 000	5 000	5 000
Økt støtte Fontenehuset	500	500	500	500
Lavterskeltilbud for eldre hjemmeboende	1 000	1 000	1 000	1 000
Økt grunnbemanning institusjon og hjemmetjenestene	25 000	25 000	25 000	25 000
Øke satsene for sosialhjelp 5 % fra 2024	8 000	8 000	8 000	8 000
Netto endring Velferd	42 500	42 500	42 500	42 500
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnstjenester	0	0	0	0
Medborgerskap				
Opprettholde gratistilbud i svømmehallene	1 000	1 000	1 000	1 000
Styrking av kulturtilbud	5 000	5 000	5 000	5 000
Netto endring Medborgerskap	6 000	6 000	6 000	6 000

Oddvar Igland (Sp) fremmet følgende reviderte forslag til budsjettendringer:

Sp – endringer i driftsbudsjettet				
	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Redusert godtgjørelse til folkevalgte	-1 250	-2 500	-2 500	-2 500
Netto endring Administrasjon og ledelse	-1 250	-2 500	-2 500	-2 500
Oppvekst				
Videreføre Hurum helsestasjon på Filtvet	1 000	1 000	1 000	1 000
Bruk av disposisjonsfond	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Netto endring Oppvekst	0	0	0	0
Velferd				
Mestringstilbudet (lavterskeltilbud psykisk helse)	1 700	1 700	1 700	1 700
Annen omstilling og effektivisering	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Netto endring Velferd	0	0	0	0
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Asker rådhus - mulighetsstudie	-1 000	0	0	0
Parkeringsavgift ved rådhuset	-100	-100	-100	-100
Netto endring Samfunnstjenester	-1 100	-100	-100	-100
Medborgerskap				
Flere utstyrssentraler (BUA)	2 350	2 600	2 600	2 600
Videreføre gratis svømming 2. og 10. trinn	1 000	1 000	1 000	1 000
Reversere gebyrøkninger for idrettslag	2 500	2 500	2 500	2 500
Annen omstilling og effektivisering	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Netto endring Medborgerskap	2 350	2 600	2 600	2 600
Sp – endringer i investeringsbudsjettet				
	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Administrasjon og ledelse	0	0	0	0
Oppvekst				
Inventar og utstyr	2 500	2 500	0	0
Koordineringspott bygg	10 000	10 000	0	0
Netto endring Oppvekst	12 500	12 500	0	0
Velferd				
Tiltaksnavn	0	0	0	0

Netto endring Velferd	0	0	0	0
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Klimatiltak	1 000	1 000	2 000	2 000
Klimatiltak - mobilitet rettet mot Askersamfunnet	-1 000	-1 000	-2 000	-2 000
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-23 250	-23 250	0	0
Samferdsel - utbedring kommunale veier	4 000	4 000		
Turveier og friområder	3 000	3 000		
Netto endring Samfunnstjenester	-16 250	-16 250	0	0
Medborgerskap				
Tofte innbyggertorg - rehabilitering av samfunnshuset	27 000	0	-27 000	0
Idrett - oppfølging av temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	3 500	3 500	0	0
Koordineringspott anlegg for friluftaktivitet	250	250	0	0
Bruk av disposisjonsfond/økt låneopptak	-27 000			
Tilføres disposisjonsfond/reduisert låneopptak			27 000	
Netto endring Medborgerskap	3 750	3 750	0	0

Bård-Kjetil Dahl (R) tok opp partiets forslag til budsjettendringer, tidligere fremmet i formannskapet:

Rødt – endringer i driftsbudsjettet	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Redusert driftsresultat	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Redusert folkevalgtsgodtgjøring	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Fullt støttemedlemskap i Fair Play Bygg Oslo og omegn	80	80	80	80
Netto endring Administrasjon og ledelse	-30 920	-30 920	-30 920	-30 920
Oppvekst				
Redusert kutt (omstilling og effektivisering)	13 000	13 000	13 000	13 000
Netto endring Oppvekst	13 000	13 000	13 000	13 000
Velferd				
Redusert kutt (omstilling og effektivisering)	17 920	17 920	17 920	17 920
Netto endring Velferd	17 920	17 920	17 920	17 920
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Tiltaksnavn	0	0	0	0

Netto endring Samfunnstjenester	0	0	0	0
Medborgerskap				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Medborgerskap	0	0	0	0

Under debatten ble det fremmet til sammen 62 verbalforslag:

Forslag 1-11 ble fremmet av H,FrP,V,KrF

Forslag 12-19 ble fremmet av A

Forslag 20-26 ble fremmet av MDG

Forslag 27-32 ble fremmet av SV

Forslag 33-38 ble fremmet av Sp

Forslag 39-50 ble fremmet av R

Forslag 51-62 ble fremmet av INP

Oddvar Igland (Sp) fremmet følgende forslag til nytt punkt 8, på vegne av Sp,A,MDG,SV,R:

Helsestasjonstilbudet ved Hurum helsestasjon på Filtvet opprettholdes. Tiltaket finansieres ved å overføre 1 million kroner fra disposisjonsfondet hvert år i perioden 2024-2027. Kommunedirektøren bes vurdere driftsmessige endringer i avdeling Helsestasjon Sør som kan gi et styrket tilbud ved helstasjonen på Filtvet. Sett i lys av at Filtvet Helsetun nå kan bli et boligområde vil behovet for en åpen helsestasjon i Asker syd forsterkes. På sikt bør alternativ lokalisering i tilknytning til Tofte innbyggertorg også vurderes.

Igland fremmet også følgende forslag til nytt punkt 9, på vegne av Sp,MDG,SV,R:
Forskrift om folkevalgte rettigheter i Asker, sist behandlet av kommunestyret 15.10.2019, tas opp til ny behandling i kommunestyret i løpet av 1. kvartal 2024.

Bård-Kjetil Dahl (R) fremmet følgende forslag til nytt punkt:

Asker kommune tegner støttelemskap med Fair Play Bygg Oslo og Omegn. Kontingenten på 100 000,- dekkes av disposisjonsfondet.

VOTERING

Rødts budsjettforslag fikk 1 stemme (R), og falt.

Senterpartiets budsjettforslag fikk 1 stemme (Sp), og falt.

MDGs budsjettforslag fikk 4 stemmer (MDG), og falt.

Arbeiderpartiets budsjettforslag fikk 7 stemmer (A), og falt.

SVs budsjettforslag fikk 3 stemmer (SV), og falt.

Iglands forslag til nytt punkt 8 fikk 18 stemmer (Sp,INP,A,MDG,SV,R), og falt.

Iglands forslag til nytt punkt 9 fikk 9 stemmer (Sp,MDG,SV,R), og falt.

Dahls forslag til nytt punkt (votert over under voteringen i sak 76/23) fikk 5 stemmer (R,SV,Sp), og falt.

Innstillingens punkt 7:

Endring i Administrasjon og ledelse ble vedtatt, mot 5 stemmer (MDG,R).

Endring i Oppvekst ble enstemmig vedtatt.

Endring i Velferd:

- Velferdstiltak for eldre/ etter søknad ble enstemmig vedtatt.
- Matutdeling mot jul/nyttår ble enstemmig vedtatt.
- Kirkens feltarbeid ble vedtatt, mot 4 stemmer (MDG).

Endring i Samfunnstjenester:

- Oslofjorden, prosjektmidler ble enstemmig vedtatt.
- Gratis innfartsparkering Vollen ble enstemmig vedtatt.

Endring i Medborgerskap:

- Videreføre gratis svømming 2. og 10 tr. ble enstemmig vedtatt.
- Videreføre Hurum Frivilligsentral ble enstemmig vedtatt.
- Ytterligere omstilling innbyggertorg ble vedtatt, mot 1 stemme (R).

Saldert budsjettpakke, punktene 1 – 7, ble deretter vedtatt samlet, mot 8 stemmer (MDG,SV,R).

Felles verbalforslag fra H,FrP,V,KrF

1.	<p>Mulig forsering av enkelte effektiviseringstiltak</p> <p>1.a: Kommunestyret ønsker å se forslag til tiltak som kan muliggjøre å nå målene for 3% netto driftsoverskudd i 2027. Kommunedirektøren bes vurdere en forsering av effektivisering av tjenestene i områdene administrasjon og ledelse, samfunnstjenester og samfunnsutvikling. Saken drøftes gjennom årshjulet for budsjett og legges frem i budsjett og HP 2025-28.</p> <p>1.b: Oversendelse: I forbindelse med omstilling og effektivisering skal, i evaluering av politisk struktur for denne perioden, bli størrelse på kommunestyre og utvalg, samt den prosentvise faste godtgjøring for politikere vurderes.</p> <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 8 stemmer (MDG,SV,R)</p>
2.	<p>Evaluerings og gjennomgang av områder innenfor medborgerskap</p>

	<p>Kommunedirektøren bes om å gjøre en helhetlig evaluering og gjennomgang av ordningen med de 8 innbyggertorgene, frivillighetssentralene og den varslede etableringen av de nye områdeforumene med fokus på innsparing og effektiv drift.</p> <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 8 stemmer (MDG,SV,R)</p>
3.	<p>KPI og gjennomgang innenfor plan- og byggesaksbehandlingen Kommunedirektøren bes om å strukturere, konkretisere og målsette servicegrad og effektiviseringspotensialet innenfor kommunens plan- og byggesaksbehandling. Sak med forslag til struktur og relevante måltall og mål innen tid, kostnad og ytelse, dispensasjoner samt servicegrad fremlegges formannskapet og utvalg for plan- og byggesak innen utløpet av juni 2024. Kommunedirektøren bes også gjøre en vurdering av timeføring for saksbehandlere som grunnlag for forbedring av gebyrregulativ og servicegrad.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt.</p>
4.	<p>Bruk av teknologi og kunstig intelligens i kommunen Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede hvordan teknologi og kunstig intelligens, kan bidra til bedre ressursutnyttelse i de ulike sektorene i kommunen. Det bør legges til rette for piloter og offentlig-privat samarbeid.</p> <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 4 stemmer (MDG).</p>
5.	<p>Forsterket innsats for Oslofjorden Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en plan for forsterket innsats for å bidra til bedre måloppfyllelse av tiltaksplanen for Oslofjorden frem mot 2026. Planen skal prioritere de områdene der Asker har størst negativ påvirkning på fjorden i dag, og fremheve hvordan Asker kan bidra til forbedret koordinering av arbeidet i regionen. Sak legges frem for formannskapet i løpet av 1. kvartal 2024.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt.</p>
6.	<p>Løpende barnehageopptak Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en sak om hvordan Asker kommune kan øke frekvensen på barnehageopptak i kommunen, med målsetting om løpende opptak i løpet av perioden. Saken skal inneholde ulike modeller for opptak, en kostnadsberegning for disse modellene. Private og offentlige barnehager skal ses i sammenheng og likebehandles. Saken skal også belyse hvordan kommunen sørger for likebehandling av private og kommunale barnehager. Dette inkluderer pensjonstilskudd, søknadsbaserte ordninger og beregningsgrunnlag for tilskudd.</p> <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 4 stemmer (MDG).</p>
7.	<p>Beredskap Ved neste rullering av helhetlig ROS for Asker og Bærum bes det vurderes om en internasjonal forsyningskrise skal inn som et av scenarioene av uønskede hendelser med potensielt store konsekvenser for kommunens innbyggere. Kommunedirektøren bes i tillegg om å komme tilbake til kommunestyret med en sak knyttet til beredskap på ulike områder ved uønskede hendelser og kriser som belyser følgende:</p>

	<p>a) Oversikt over dyrkbare kommunale eiendommer som er aktuelle for etablering av parseller for beredskapshager for kommunens innbyggere dersom det blir en forsyningskrise. Oversikt over kommunens aktuelle eiendommer kan utarbeides i samarbeid med Avdeling for natur, miljø og landbruk og kan danne grunnlag for en plan for å bidra til å sikre lokal matforsyning.</p> <p>b) Redegjørelse for hvordan innbyggernes hager og dyrkbar eiendom kan tas i bruk i en frivillig oversikt. Dette kan eksempelvis gjøres ved å lage et digitalt meldeskjema som innbyggerne selv kan sende inn til kommunen.</p> <p>c) Asker kommune har tilgang på mye skog og må se det som en alternativ energikilde ved en langvarig energikrise. Kartlegging av tilgang på skogsmaskiner og annet større utstyr for vedhogst, både i kommunalt og privat eie. Dette kan gjøres i samarbeid med avdeling for natur, miljø og landbruk.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt.</p>
8.	<p>Muligheter for flere elevplasser i kulturskolen Kommunedirektøren bes fremme sak til Hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 2024 der det utredes hvordan det kan opprettes flere elevplasser hos Kulturskolen, samt redusere dagens prisnivå.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt.</p>
9.	<p>Helsestasjon for eldre Kommunestyret ber kommunedirektøren komme tilbake til kommunestyret i løpet av første halvår 2024 med en sak knytte til etablering av «helsestasjon» for eldre. «Helsestasjonen» skal være et lavterskeltilbud med hensikt å jobbe forebyggende og helsefremmende, og med det bidra til at eldre kan bo hjemme lenger og mestre egen hverdag. Ordningen kan være ambulerende, og for eksempel tilknyttes innbyggertorgene. Det bes også opplyst i saken om hvordan frivilligheten kan bidra inn i dette.</p> <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 6 stemmer (MDG,R,Sp).</p>
10.	<p>Formueskatt Kommunedirektøren bes innhente en ekstern analyse av de langsiktige effektene for kommuneøkonomien ved å redusere eller fjerne den kommunale andelen av formueskatten.</p> <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 16 stemmer (A,MDG,SV,R,Sp)</p>
11.	<p>Omstilling og effektivisering I forbindelse med behov for omstilling og effektivisering der man skal se på nye måter å jobbe på, bes kommunedirektøren legge frem en sak innen utgangen av 2024 som belyser hvordan også samarbeid med eksterne, private, frivilligheten og konkurranseutsetting kan være aktuelle virkemidler innenfor de ulike sektorene. Det bes særlig om at følgende punkter er inkludert i saken:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Drift av badene b) Renovasjon c) Innbyggertorgene d) Tekniske tjenester e) Institusjoner/bofellesskap <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 13 stemmer (A,SV,R,MDG-Steine+Haugen).</p>

Verbalforslag fra Arbeiderpartiet

(begrunnelsen for forslagene fremgår av tilleggsnotatet)

12.	Heltidsprosjektet må styrkes Kommunedirektøren, i dialog med PFU kommer tilbake til formannskapet innen utgangen av januar 2024 med sak om etablering av arbeidsgruppe. Utvalgets mandat bør inneholde økonomi, grunnbemanning, oppgaveglidning og styrking av tjenestene. <u>Votering</u> Enstemmig vedtatt.
13.	Helsehjelp hjemme / hjemme sykehus Kommunedirektøren bes legge frem en konkret plan for hvordan dette skal gjennomføres, og se gjerne mot OUS, som er i gang med hjemme sykehus. Her samarbeider de med sykehusapotek og kommunen. <u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.
14.	Tilskudd til drift av Omattatt Kommunedirektøren bes legge fram en plan for utvalg for samfunnstjenester som sikrer utvidet drift av Omattatt over en 3-årsperiode. <u>Votering</u> Forslaget fikk 15 stemmer (A,MDG,SV,R), og falt.
15.	Utvidet tilbud om meningokokkvaksine Fra og med 2024 tilbyr Asker kommune innbyggere i alderen 16-19 år gratis vaksine mot meningokokk type B, subsidiert 50% prisreduksjon. <u>Votering</u> Forslaget fikk 13 stemmer (A,SV,Sp,INP), og falt.
16.	Kirkevakten Kommunedirektøren bes fremme en sak for formannskap første kvartal 2024 med en skisse for tilstrekkelig, fremtidig, sikker finansiering av Kirkevakten. <u>Votering</u> Forslaget fikk 10 stemmer (A,SV), og falt.
17.	Solstrøm på taket til kommunens bygninger Kommunedirektøren bes legge fram en plan for å sikre finansiering av lønnsom produksjon av solstrøm på store deler av takflaten på kommunale bygg i Asker. Finansiering av utbyggingen kan eventuelt sikres ved uttak av midler fra Energifondet. <u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.
18.	Ansattboliger i tilknytning til helsebygg Kommunedirektøren bes utrede muligheter for at kommunen kan tilby ansattboliger for kritisk personell, fortrinnsvis i gåavstand til større helsearbeidsplasser, herunder fordeler og ulemper ved ulike løsninger.

	<p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
19.	<p>Bolig med bemanning - mennesker med funksjonsnedsettelse Kommunedirektøren bes i løpet av våren 2024 legge frem en oversikt som belyser mulighetene for kommunen til å kunne tilby personer med funksjonsnedsettelse bolig med bemanning på kort- og lang sikt. Oversikten må vise hvilke tilbud som tilbys de som står på venteliste, og muligheter for å ferdigstille denne type boliger tidligere enn planlagt i vedtak fra 2022.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>

Verbalforslag fra MDG

(begrunnelsen for forslagene fremgår av tilleggsnotatet)

20.	<p>Handlingsregel energifond Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som utreder muligheter for årlig å øremerke deler av energifondets avkastning til ENØK tiltak (handlingsregel). Den bør drøfte hva som er et bærekraftig prosenttall, hvordan en slik ordning kan innrettes og hvilke kriterier for bruk av ENØK midlene bør ligge til grunn for best å komme innbyggerne og næringslivet i Asker til gode.</p> <p><u>Votering</u> Forslag fikk 15 stemmer (MDG,A,SV,R), og falt.</p>
21.	<p>Matjord Asker har mye landbruksjord som ikke blir benyttet som dyrket mark. Skal vi nå målet om å ta vare på matjord, øke selvforsyning og det å være en bærekraftig kommune, er det viktig å få oversikt over omfanget av disse arealene. Dersom vi har oversikt kan det vurderes tiltak slik at disse arealene blir dyrket igjen. Vi vil be kommunedirektøren om å lage en oversikt over den landbruksjorda i Asker som ikke blir dyrket, samt komme med forslag om tiltak for å få disse arealene tilbake i hevd.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 16 stemmer (MDG,A,SV,R,Sp), og falt.</p>
22.	<p>Naturrestaurering Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som utpeker og prioriterer konkrete områder i Asker kommune som egner seg til restaurering, og som i stor grad bidrar til å redde truede arter og naturtyper, prioriterte arter, utvalgte naturtyper og sjeldne arter (jmf. Askers naturmangfoldsplan). Det bes om å legge vekt på positive ringvirkninger restaurering av områdene kan ha for Oslofjorden eller tilgrensende natur.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 16 stemmer (MDG,A,SV,R,Sp), og falt.</p>
23.	<p>Utekontakt i Asker Kommunedirektøren bes om å utrede muligheten for å gjeninnføre funksjon med utekontakten i Asker, gjerne i samarbeid med Bærum og Oslo som har utekontakt i dag.</p> <p><u>Votering</u></p>

	Forslaget fikk 16 stemmer (MDG,A,SV,R,Sp), og falt.
24.	<p>Fremmede arter Forslagsstiller ber kommunedirektøren om en sak som beskriver Asker kommunes handlingsrom og muligheter til å bekjempe fremmede arter og samarbeid med relevante aktører. Fint om saken også viser hvilke fremmede arter som er mest skadelig lokalt.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 16 stemmer (MDG,A,SV,R,Sp), og falt.</p>
25.	<p>Alternativ opplæringsarena i den sydlige delen av kommunen Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som beskriver muligheter for flere alternative opplæringsarenaer i Asker med spesielt fokus på etablering av en alternativ opplæringsarena i den sydlige delen av kommunen.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 9 stemmer (MDG,SV,R,Sp), og falt.</p>
26.	<p>Allsidig bruk av Askers idrettshaller - bærekraftige nabolag Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som gir kommunestyret en oversikt over bruken av kommunens ulike idrettsbygg. Saken bør drøfte muligheter for økt og mer allsidig bruk av hallene og problemstillinger som: Utnytter vi hallenes potensiale? Hva skal til for å skape flere breddeidretts- og kulturarenaer? Hvordan bidrar hallene til bærekraftige nabolag i dag, og hvilke grep kan øke mangfoldet? Det bes om at frivilligheten, kulturlivet, barn og unge involveres for deres innspill, tanker og utfordringer.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>

Verbalforslag fra SV

27.	<p>Praktisk undervisning i ungdomskolen Asker kommune skal utrede muligheten for å gi deler av opplæringen i ungdomsskolen i bedrifter, for elever som ønsker en mer praktisk tilnærming til utdanning.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
28.	<p>Status for ufrivillig skolefravær Kommunestyret ber om en status for ufrivillig skolefravær i grunnskolen, og strategier for å motvirke ufrivillig skolefravær.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
29.	<p>Politisk ordliste Kommunedirektøren ber administrasjonen om en ordliste med ord og uttrykk som brukes i politiske dokumenter. Denne skal ligge sammen med saksdokumentene på kommunens hjemmesider.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt.</p>

30.	<p>Utrede lokale kraftverk Asker hadde små lokale kraftverk på Dikemark og Blakstad. Administrasjonen utreder hvilke muligheter kommunen har for å reetablere.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 18 stemmer (SV,R,MDG,A,INP,Sp), og falt.</p>
31.	<p>Tilrettelegge for hørselshemmede Kommunen sikrer at alle publikumsarealer i offentlige bygg er tilrettelagt med teleslyngeanlegg.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 16 stemmer (SV,R,MDG,A,Sp), og falt.</p>
32.	<p>Easy play Arbeide for at kommunen skal utvikle barn og ungdoms musikkferdigheter, for eksempel gjennom tiltak som easy play.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 9 stemmer (SV,R,FrP), og falt.</p>

Verbalforslag fra Sp

(begrunnelsen for forslagene fremgår av tilleggsnotatet)

33.	<p>Løpende barnehageopptak Kommunedirektøren bes om å legge fram en sak for kommunestyret i løpet av 1. halvår 2024 om innføring av løpende barnehageopptak.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 15 stemmer (Sp,INP,A,MDG,R), og falt.</p>
34.	<p>Økt barnehagekapasitet i Asker nord Kommunedirektøren bes om å vurdere tiltak (permanente og/eller midlertidige) som kan gi en bedre barnehagekapasitet i Asker nord.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
35.	<p>Kulturskolen; økt kapasitet og lavere pris Kommunedirektøren bes om å gjennomgå dagens drift av kulturskolen med sikte på å både øke kapasiteten, styrke tilbudet i Asker sør og redusere prisen. Sak om dette legges fram for hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 2024.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 16 stemmer (Sp,A,MDG,SV,R), og falt.</p>
36.	<p>Utlån av utstyr til idretts- og friluftaktiviteter Kommunedirektøren bes om å legge fram en sak om etablering av flere utlånssentraler, slik at dette blir et reelt tilbud til alle unge innbyggere i vår kommune. Etablering i tilknytning til innbyggertorg og/eller i samarbeid med frivillige organisasjoner bør vektlegges.</p>

	<p><u>Votering</u> Forslaget fikk 9 stemmer (Sp,MDG,SV,R), og falt.</p>
37.	<p>Samarbeid om idrettsanlegg Kommunedirektøren bes om å ta initiativ til en dialog med Asker idrettsråd om dette, og deretter legge fram en sak for hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 1. halvår 2024.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
38.	<p>Asker kommune - en attraktiv arbeidsgiver Kommunedirektøren bes legge fram en sak til kommunestyret som viser hvordan Asker kommune har implementert og iverksatt kommunens vedtatte kjerneverdier i ansattspolitikken og som viser hvordan kommunen, i samarbeid med tillitsvalgte for de ansatte, kan jobbe enda mer strategisk for å rekruttere og beholde ansatte.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>

Verbalforslag fra Rødt

39.	<p>Askers bruk av inkassobyrå. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren før behandling av HP 2025, presenterer de økonomiske og praktiske konsekvensene ved å slutte å bruke inkassobyrå ovenfor innbyggerne, og sørger for inndrivelse av fordringer i egen regi.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 14 stemmer (R,A,SV,INP,Sp), og falt.</p>
40.	<p>Strømmen av børs. Asker kommune skal bruke sin eiermakt i Vardar AS/ Å Energi til å ta strømmen av børs og tilby strøm til innbyggere og næringslivet til en makspris på 35 øre/kWt.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 1 stemme (R), og falt.</p>
41.	<p>FNs bærekraftsmål. Kommunedirektøren skal innen utgangen av 2024 legge fram delmål og strategier for FNs bærekraftsmål nr. 1 og 10 (Utrydd fattigdom og Mindre ulikhet), med mål om at disse to skal legges til blant kommunens prioriterte bærekraftsmål.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 15 stemmer (R,A,MDG,SV), og falt.</p>
42.	<p>Reiser for grupper av folkevalgte. Studieturer for hovedutvalgene og formannskapet skal ikke legges til destinasjoner som medfører bruk av fly som transportmiddel.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 8 stemmer (R,MDG,SV), og falt.</p>
43.	<p>Leiepris for kommunale boliger.</p>

	<p>Kommunestyret ber om at kommunedirektøren innen 1/10-2024 legger fram en vurdering av konsekvensene ved å inntektsregulere leieprisen på kommunale boliger, og ved å redusere prisen for kommunale utleieboliger til 80% av gjengs leie.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 4 stemmer (R,SV), og falt.</p>
44.	<p>Etiske innkjøp. Asker kommune skal gjennom sine anskaffelser støtte opp om internasjonale ordninger som tydelig merker produkter med opprinnelsesland. Asker kommune skal ikke kjøpe varer og tjenester som åpenbart kommer fra stater som okkuperer andre områder i strid med folkeretten.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 8 stemmer (R,SV,Sp, A(Ali), MDG (Matt+Haugen), og falt.</p>
45.	<p>Nye barnehager. Nye barnehager i Asker skal driftes av kommunen selv, eller av ideelle aktører.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 15 stemmer (R,A,MDG,SV), og falt.</p>
46.	<p>Mulighetsstudie for økt kraftproduksjon. Det finnes en rekke små kraftverk i Asker som ikke er i bruk, og med svært ulikt behov for oppgradering hvis de skal tas i bruk. Kommunedirektøren bes om at det innen utgangen av 2025 legges fram en oversikt over hvilke kraftverk som finnes i kommunen, og hvilke investeringsbehov som er for å sette disse i drift igjen, og hvor mye energi det er mulig å hente ut og overføre til strømmettet. Det bes også om en konsekvensanalyse for miljøet i vassdragene om kraftverkene gjenopptas.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 18 stemmer (R,A,MDG,SV,INP,Sp), og falt.</p>
47.	<p>Fremtidig behandling av budsjett og handlingsplan. Kommunedirektøren bes sørge for at alle tabeller og råtall fordelt på tiltak og virksomheter er tilgjengelig for kommunestyrets medlemmer fra og med budsjettbehandlingen i 2024.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 15 stemmer (R,MDG,SV,Sp,INP-Flock,FrP), og falt.</p>
48.	<p>Vurdering om drift i egen regi. Før igangsetting av nye anbudsrunder skal kommunene gjøre en vurdering om tjenesten bør tas i egen regi for å sikre mest mulig effektiv tjenesteproduksjon, best mulig tjenester til innbyggerne samt gode arbeidsbetingelser, og legge sakene fram til politisk behandling.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 11 stemmer (R,A,SV), og falt.</p>
49.	<p>Folkevalgtes godtgjøring. Beregningsgrunnlaget (B) for folkevalgtgodtgjøringen skal fra 2024 ta utgangspunkt i en stortingsrepresentants godtgjøring, og ikke en statsrådslønn.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 4 stemmer (R,SV), og falt.</p>
50.	<p>Eiendomsskatt</p>

	<p>Kommunestyre ber kommunedirektøren innen september 2024 om å utrede eiendomsskatt med følgende kriterier:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Asker kommune innfører eiendomsskatt fra skatteåret 2025. 2. I henhold til § 8 C-1 bruker Asker kommune verdsetting av boliger ved bruk av formuesgrunnlaget. 3. Taksering av øvrige eiendommer (fritidsboliger og næringseiendom) gjennomføres i tråd med § 14 innen utgangen av september 2024, og tidligst mulig. Målet med takseringen er at taksten er nærmest mulig reell markedsverdi og altså høyest mulig innenfor lovens rammer for disse eiendommene. 4. Asker kommune setter den alminnelige skattesatsen for eiendomsskatten på næringseiendommer til 1 promille. 5. Asker kommune setter skattesatsen for boliger til 2 promille. 6. Asker kommune setter bunnfradraget til 4 500 000 kr. 7. Asker kommune setter av 5 000 000 kr til å ettergi hele eller deler av eiendomsskatten til husholdninger som har lav inntekt eller som av andre særskilte grunner har lav betalingssevne, i henhold til §28 i eiendomsskatteloven. Nærmere retningslinjer for dette vedtas av kommunestyret i egen sak i løpet av våren 2025. <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 4 stemmer (R,SV), og falt.</p>
--	---

Verbalforslag fra INP

(begrunnelsen for forslagene fremgår av tilleggsnotatet)

51.	<p>BOLIG og Askers fremtidige aktive eldre +liv</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren om å utvikle en oversikt over regulerte eiendommer på hvert tettsted som har som formål å ivareta aldersvennlige bolig-konsepter som; +boliger, leiligheter, tilrettelagte småhus med hager mm frem i tid. Det er fint om kommunedirektøren samtidig kunne angi hvor store tomte-reserver kommunen har i de enkelte områdene beregnet for formålet. Om antall boliger også kan angis er dette endel som bør gå inn i et fremtidig beregningsgrunnlag for utvikling pr tettsted.</p> <p><u>Middelaldrene på flyttefot etter barna har flyttet ut – ny ungdomstid!</u></p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren om å finne ut av hvor mange av tettstedene som vi antar ønsker nye og mindre bo konsepter og hvilken variasjon som bør tilbys. Hvor stor andel vil ønske mindre boligflater enn nåværende enebolig?</p> <p>Kommunestyret ber også kommunedirektøren samtidig vurdere å utvikle en fremtidig behovsanalyse som gjennom år kan vise utviklingen i antallet +boliger, og andre tilpassede konsepter som utvikles, og hvordan disse mottas av brukerne. Disse bør følges opp når Asker vokser og erfaringen fra nye boligkonsepter gir verdifull og rask lærdom inn i nye prosjekter.</p> <p><u>Hjemmehjelpen må utvikles i takt med tettstedene og nye boligkonsepter:</u></p> <p>Kommunestyret ønsker mer innsikt og ber kommunedirektøren om å finne ut mest mulig om hvor stor andel av den nåværende populasjonen som vil preferere og flytte internt i sine eksisterende tettsteder når de eldes og om i hvor stor grad de føler seg tvunget til å flytte til nye områder fordi de må få en enklere bosituasjon pga helsen for å greie hverdagen.</p> <p>Kommunestyret vil be kommunedirektøren starte en prosess hvor det beregnes et behov for stedstilknyttede hjemmehjelpere pr tettsted og komme tilbake med en plan på hvordan dette er tenkt inn i et fremtidig driftskonsept når flere i fremtiden skal bo hjemme lengre.</p>
-----	---

	<p>Dette gjelder også en oversikt over tilgang til helsestasjoner omkring i kommunen når befolkningen eldes.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 2 stemmer (INP), og falt.</p>
52.	<p>Parkeringsnorm tilpasset og beregnet for korrekt målgruppe i nye +bolig-prosjekter Kommunestyret ønsker at kommunedirektøren redegjør i løpet av første kvartal i 2024 hvordan en fremtidig parkeringsnorm i nye +bolig prosjekter bør beregnes sett i lys av de nylige erfaringene kommunen også har gjort med Billingstadprosjektet.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
53.	<p>Kartlegge trafikksikkerhetstiltak Kommunedirektøren bes om å komme tilbake med en oversikt over veitrafikk sikkerhetsarbeidet i tettstedene omkring i Asker med oversikt over å prioritere områder. Vellene omkring i Asker vil helt sikkert kunne bistå med hvilke områder som må inn og prioriteres.</p> <p>Vi ber om at kommunedirektøren rapporterer jevnlig på trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen. Kommunedirektøren bør ha søkelys på sikkerhet og prioritere spesielt tryggheten omkring sentrumssoner og skoleveier. Kommunestyret skal følge opp prioritetsliste for sikrere veier kontinuerlig og systematisk.</p> <p>Kommunedirektøren oppfordres av kommunestyret om også å ta kontakt med Akershus fylke for å få til et samarbeid om trafikksikkerhetsarbeidet med tanke på alle de mindre tettstedene som ligger farlig til langs et trafikkert fylkesveinett (kystveien).</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 7 stemmer (INP,MDG,R), og falt.</p>
54.	<p>For Kysten, Oslofjorden og Askers båtforeninger Kommunedirektøren bes komme tilbake til kommunestyret med en oversikt og plan over hvilke båtforeninger som vil tilby tømme-stasjoner i løpet av de neste årene. Det vil være behov for en tjeneste tilknyttet denne funksjonen som bør ha en felles standardisert løsning. Det bes om at en slik plan utvikles slik at båtforeningene kan jobbe med felles tømme/renovasjons løsninger/ logistikk.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 2 stemmer (INP), og falt.</p>
55.	<p>Ladestasjoner el-bil/ innfartsparkering Kommunestyret etterlyser en oversikt fra kommunedirektøren over alle aktive innfartsparkeringsplasser i Asker Kommune og prisnivå på disse p-plassene.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 6 stemmer (INP,MDG), og falt.</p>
56.	<p>Innfartsparkering + båt eller kombinasjoner buss + båt Mht. utviklingen av logistikken omkring buss/båt/kollektiv/P-plasser omkring Slemmestad brygge og andre båtanløp i kommunen bes det om at kommunedirektøren gjør beregning av innfartsparkeringer ved båtanløpene for kommunestyret.</p>

	<p>Kommunestyret ber kommunedirektøren om å levere beregninger på estimert antall faste parkeringer/volum på fremtidige billettpriser i kombinasjon med parkering/båt eller overgang buss/båt. Hvor mange innfartsparkeringer vil det være ca. estimert ved båtanløpet?</p> <p>Kommunestyret ber Kommunedirektøren om å inkludere tidsstudier i analysene og finne ut hvor mye folk er villig til å gå mellom buss/båt, parkering/båt.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å kontakte Akershus fylke/Ruter for å få prisoverslag på fremtidige priser på overgangsbillett buss/båt mellom Slemmestad og Oslo.</p> <p>Kommunedirektøren bes beregne parkeringskapasitet på innfartsparkeringen ved Slemmestad brygge og gi tilbakemelding på antall plasser og en beregnet pris på pakketilbud Parkering + båt sammenlignet med fremtidig pris med buss.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 2 stemmer (INP), og falt.</p>
57.	<p>Klimaregnskap for Asker kommune</p> <p>Vi foreslår at kommunedirektøren kommer tilbake med en oversikt over hva de faktiske klima-tiltak beregner seg til når alle tiltak i hele Asker Kommune beregnes inn. Det bør komme frem som beregnede estimater. Kommunestyret må i løpet av dette året 2024 få et forhold til hva den lokale klimapolitikken til Asker koster i form av beløp og antall stillinger/årsverk som medgår og kommunedirektøren bes derfor utarbeide en oversikt over hva som defineres eller avgrenses å tilhøre Askers «klima-regnskap».</p> <p>Kommunestyret ber videre kommunedirektøren om en oversikt over effekten av iverksatte tiltak pr 2023/24 og videre planlagte reduksjoner i klimautslipp frem mot 2030 for å kunne vurdere om Asker kommune fører en sannsynlig og effektiv kost/nytte klimapolitikk.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 2 stemmer (INP), og falt.</p>
58.	<p>Fremtidig tøff konkurranse om helsearbeidere</p> <p>Kommunedirektøren bes om å utarbeide en sak for kommunestyret med forslag til hvordan et aktivt samarbeid med entreprenører, utbyggere og kommunens boligstiftelser kan brukes for å få frem attraktive fremtidige bolig-tilbud til spesielt til denne gruppen, i sterk konkurranse med andre kommuner.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
59.	<p>Asker kommune skal bruke sin eiermakt i Vardar</p> <p>Vardar skal ikke være involvert i landbasert vindkraft.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 8 stemmer (INP,R,FrP), og falt.</p>
60.	<p>Støtte til næringslivet og frivilligheten</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren om å rapportere hvordan organisasjonen jobber resultatorientert inn mot næringslivet og at utviklingstrekkene i det lokale næringslivet rapporteres hvert kvartal sammen med utviklingen av ledighetstallene i perioden som kommer hvor det forventes en økning nedleggelse og oppjustering av ledighetstall. Det er viktig at kommunestyret blir gjort kjent med utviklingen og at tiltak kan iverksettes ved spesielle behov med virkemidler som kommunen rår over eller kan være en pådriver for å løse.</p>

	<p><u>Votering</u> Forslaget fikk 2 stemmer (INP), og falt.</p>
61.	<p>NAVs tilbud til vanskeligstilte Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem sak om økonomiske utviklingstrekk blant innbyggere i Asker sammen med åpningstider og tilgjengelighet for NAV kontoret i Asker. Saken skal gi kommunestyret kunnskapsgrunnlag og vurdere fortløpende om det er behov for tiltak samt en eventuell tiltaksplan for hvordan vi best kan nå ut til vanskeligstilte målgrupper med tiltak raskt om det blir mange som søker hjelp.</p> <p>Kommunestyret ber Asker Kommune om at det ikke avkortes andre ytelser når det utbetales engangsstøtte til uføretrygdete på minstesats i 2024.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 3 stemmer (INP,R), og falt.</p>
62.	<p>Hjelp til førstegangskjøpere For å sikre adgang til boligmarkedet for førstegangskjøpere og andre uten stor egenkapital, ber kommunestyret kommunedirektør legge fram en sak som viser hvilke verktøy Asker kommune har tilgang til gjennom prosessen fra kommuneplan til regulering og byggesak, i en eventuell kombinasjon med finansiering via Husbanken som nylig er tilført ekstra stimuleringsmidler, å kunne tilby flere av våre innbyggere en vei inn i boligmarkedet.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>

VEDTAK

1. **Føringer for Handlingsprogram 2024-2027**

De føringer og premisser som fremgår av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027 legges til grunn for kommunens aktiviteter og tjenesteproduksjon i planperioden.

2. **Driftsrammer**

Driftsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)» og netto bevilgning per tjenesteområde vedtas som vist i «§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd og lønnsreserven, til de enkelte tjenesteområdene.

3. **Investeringsrammer**

Investeringsbudsjettet for 2024 vedtas som i vist i «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».

4. **Skatt**

Skatt på inntekt og formue for 2024 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

5. **Låneopptak**

For 2024 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- a. Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 1 175 mill. kroner.
- b. Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 300 mill. kroner.
- c. Likviditetslån, inntil 250 mill. kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6.

Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger

Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger for kommunale tjenester vedtas særskilt i egen sak som behandles samtidig med kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

7. **Følgende endringer innarbeides i driftsbudsjettet:**

	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Utsette utredning rehabilitering av rådhuset	-1 000	0	0	0
Økt utbytte	-7 000	0	0	0

Netto endring administrasjon og ledelse	-8 000	0	0	0
Oppvekst				
Økte frie midler til hver skole (Fysiske læremidler?)	2 500	0	0	0
Netto endring oppvekst	2 500	0	0	0
Velferd				
Velferdstiltak for eldre/etter søknad (bl.a. ved innbyggertorgene)	2 000	0	0	0
Tiltak (søkbare) inn mot jul/nyttår/matutdeling	500	0	0	0
Kirkens feltarbeid	500	0	0	0
Netto endring velferd	3 000	0	0	0
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Oslofjorden. Prosjektmidler e.l.	1 000			
Gratis innfartsparkering i Vollen	1 000	0	0	0
Netto endring Samfunnstjenester	2 000	0	0	0
Medborgerskap				
Videreføre gratis svømming 2. og 10. trinn	1 000	1 000	1 000	1 000
Videreføre/omstille Hurum Frivillighetssentral	500	0	0	0
Ytterligere omstilling innbyggertorg	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Netto endring Medborgerskap	500	0	0	0

8. Verbalvedtak

8.1 Mulig forsering av enkelte effektiviseringstiltak

Kommunestyret ønsker å se forslag til tiltak som kan muliggjøre å nå målene for 3% netto driftsoverskudd i 2027. Kommunedirektøren bes vurdere en forsering av effektivisering av tjenestene i områdene administrasjon og ledelse, samfunnstjenester og samfunnsutvikling. Saken drøftes gjennom årshjulet for budsjett og legges frem i budsjett og HP 2025-28.

8.2 Evaluering og gjennomgang av områder innenfor medborgerskap

Kommunedirektøren bes om å gjøre en helhetlig evaluering og gjennomgang av ordningen med de 8 innbyggertorgene, frivillighetssentralene og den varslede etableringen av de nye områdeforumene med fokus på innsparing og effektiv drift.

8.3 KPI og gjennomgang innenfor plan- og byggesaksbehandlingen

Kommunedirektøren bes om å strukturere, konkretisere og målsette servicegrad og effektiviseringspotensialet innenfor kommunens plan- og byggesaksbehandling. Sak med forslag til struktur og relevante måltall og mål innen tid, kostnad og ytelse, dispensasjoner samt servicegrad fremlegges formannskapet og utvalg for plan- og byggesak innen utløpet av juni 2024. Kommunedirektøren bes også gjøre en

vurdering av timeføring for saksbehandlere som grunnlag for forbedring av gebyrregulativ og servicegrad.

8.4 **Bruk av teknologi og kunstig intelligens i kommunen**

Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede hvordan teknologi og kunstig intelligens, kan bidra til bedre ressursutnyttelse i de ulike sektorene i kommunen. Det bør legges til rette for piloter og offentlig-privat samarbeid.

8.5 **Forsterket innsats for Oslofjorden**

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en plan for forsterket innsats for å bidra til bedre måloppfyllelse av tiltaksplanen for Oslofjorden frem mot 2026. Planen skal prioritere de områdene der Asker har størst negativ påvirkning på fjorden i dag, og fremheve hvordan Asker kan bidra til forbedret koordinering av arbeidet i regionen. Sak legges frem for formannskapet i løpet av 1. kvartal 2024.

8.6 **Løpende barnehageopptak**

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en sak om hvordan Asker kommune kan øke frekvensen på barnehageopptak i kommunen, med målsetting om løpende opptak i løpet av perioden. Saken skal inneholde ulike modeller for opptak, en kostnadsberegning for disse modellene. Private og offentlige barnehager skal ses i sammenheng og likebehandles. Saken skal også belyse hvordan kommunen sørger for likebehandling av private og kommunale barnehager. Dette inkluderer pensjonstilskudd, søknadsbaserte ordninger og beregningsgrunnlag for tilskudd.

8.7 **Beredskap**

Ved neste rullering av helhetlig ROS for Asker og Bærum bes det vurderes om en internasjonal forsyningskrise skal inn som et av scenarioene av uønskede hendelser med potensielt store konsekvenser for kommunens innbyggere. Kommunedirektøren bes i tillegg om å komme tilbake til kommunestyret med en sak knyttet til beredskap på ulike områder ved uønskede hendelser og kriser som belyser følgende:

- d) Oversikt over dyrkbare kommunale eiendommer som er aktuelle for etablering av parseller for beredskapshager for kommunens innbyggere dersom det blir en forsyningskrise. Oversikt over kommunens aktuelle eiendommer kan utarbeides i samarbeid med Avdeling for natur, miljø og landbruk og kan danne grunnlag for en plan for å bidra til å sikre lokal matforsyning.
- e) Redegjørelse for hvordan innbyggernes hager og dyrkbar eiendom kan tas i bruk i en frivillig oversikt. Dette kan eksempelvis gjøres ved å lage et digitalt meldeskjema som innbyggerne selv kan sende inn til kommunen.
- f) Asker kommune har tilgang på mye skog og må se det som en alternativ energikilde ved en langvarig energikrise. Kartlegging av tilgang på skogsmaskiner og annet større utstyr for vedhogst, både i kommunalt og privat eie. Dette kan gjøres i samarbeid med avdeling for natur, miljø og landbruk.

8.8 **Muligheter for flere elevplasser i kulturskolen**

Kommunedirektøren bes fremme sak til Hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 2024 der det utredes hvordan det kan opprettes flere elevplasser hos Kulturskolen, samt redusere dagens prisnivå.

8.9 **Helsestasjon for eldre**

Kommunestyret ber kommunedirektøren komme tilbake til kommunestyret i løpet av første halvår 2024 med en sak knyttet til etablering av «helsestasjon» for eldre. «Helsestasjonen» skal være et lavterskeltilbud med hensikt å jobbe forebyggende og helsefremmende, og med det bidra til at eldre kan bo hjemme lenger og mestre egen hverdag. Ordningen kan være ambulerende, og for eksempel tilknyttes innbyggertorgene. Det bes også opplyst i saken om hvordan frivilligheten kan bidra inn i dette.

8.10 **Formueskatt**

Kommunedirektøren bes innhente en ekstern analyse av de langsiktige effektene for kommuneøkonomien ved å redusere eller fjerne den kommunale andelen av formueskatten.

8.11 **Omstilling og effektivisering**

I forbindelse med behov for omstilling og effektivisering der man skal se på nye måter å jobbe på, bes kommunedirektøren legge frem en sak innen utgangen av 2024 som belyser hvordan også samarbeid med eksterne, private, frivilligheten og konkurranseutsetting kan være aktuelle virkemidler innenfor de ulike sektorene. Det bes særlig om at følgende punkter er inkludert i saken:

- a) Drift av badene
- b) Renovasjon
- c) Innbyggertorgene
- d) Tekniske tjenester
- e) Institusjoner/bofelleskap

8.12 **Heltidsprosjektet må styrkes**

Kommunedirektøren, i dialog med PFU kommer tilbake til formannskapet innen utgangen av januar 2024 med sak om etablering av arbeidsgruppe. Utvalgets mandat bør inneholde økonomi, grunnbemanning, oppgaveglidning og styrking av tjenestene.

8.13 **Politisk ordliste**

Kommunedirektøren ber administrasjonen om en ordliste med ord og uttrykk som brukes i politiske dokumenter. Denne skal ligge sammen med saksdokumentene på kommunens hjemmesider.

[Lagre vedtak]

78/23 Politisk årshjul 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	05.12.2023	185/23
2 Kommunestyret	12.12.2023	78/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.12.2023 sak 185/23

Innstilling

1. Politisk årshjul for 2024 gjennomføres i henhold til vedlagt plan.
2. Fremleggelse av HP gjennomføres basert på kommuneproposisjonen, og årshjulet justeres i tråd med tilsvarende gjennomføring som i 2022, for 2024.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Politisk årshjul for 2024 gjennomføres i henhold til vedlagt plan.
2. Fremleggelse av HP gjennomføres basert på kommuneproposisjonen, og årshjulet justeres i tråd med tilsvarende gjennomføring som i 2022, for 2024.

[Lagre vedtak]

79/23 Budsjettmessig konsekvenser av FS-sak 76/23 Bruk av øyene og KS-sak 47/23 - Rammer for etablering av Drammen havn AS

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	05.12.2023	186/23
2 Kommunestyret	12.12.2023	79/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.12.2023 sak 186/23

Innstilling

1. Følgende budsjettendringer vedtas:

Investeringsbudsjettet

Kjøp av aksjer:	129 528 000,-
Salg av andeler:	-129 528 000,-

Driftsbudsjettet

Tilskudd Oslofjorden friluftsråd:	1 855 900,-
Bruk av fond:	- 1 855 900,-

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Følgende budsjettendringer vedtas:

Investeringsbudsjettet

Kjøp av aksjer:	129 528 000,-
Salg av andeler:	-129 528 000,-

Driftsbudsjettet

Tilskudd Oslofjorden friluftsråd:	1 855 900,-
Bruk av fond:	- 1 855 900,-

[Lagre vedtak]

80/23 Barn og unges talsperson i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	28/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	29/23
3 Utvalg for plan og byggesak	29.11.2023	109/23
4 Kommunestyret	12.12.2023	80/23

Utvalg for plan og byggesak har behandlet saken i møte 29.11.2023 sak 109/23

Innstilling

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker.
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024.
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker.
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024.
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

Saksnr.	Arkivsak	Tittel
R-3/23	23/22159-1	Referatsak kommunestyret 12. desember 2023

1.	Kommunedirektør Lars Bjerke orienterte om oppfølgingen av oversendelse fremmet av Håvard Vestgren (H) i møte 13.6. i sak 29/23 «Forslag til kommuneplan for Asker 2023-2025 – arealdelen – sluttbehandling» om dialog med utvikler av Follestad næringspark Felt D.
2.	Kommunedirektør Lars Bjerke orienterte om oppfølgingen av oversendelse fremmet av Oddvar Igland (Sp) i møte 20.6. i sak 44/23 «Reguleringsplan for Føyka barnehage...» om dialog med Asker Skiklubb.
3.	Siden forrige møte har ordfører mottatt og svart på følgende spørsmål: <ul style="list-style-type: none"> • Spørsmål fra Une Borg Kjølseth (SV) om utdeling av mat • Spørsmål fra Trond Røed (H) om videre uttak av sand og grus fra Ryggen på Verket <p>Spørsmål til og svar fra ordføreren Asker kommune</p>

Saksframlegg

Arkivsak
23/22083-1

Saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Behandles av
Kommunestyret

Møtedato
12.12.2023

Godkjenning av protokoll kommunestyret 14. november 2023

Ordførerens forslag til vedtak:

1. Protokollen fra kommunestyrets møte 14. november 2023 godkjennes slik den foreligger.

Sammendrag

Utkast til protokoll fra kommunestyrets møte 14. november 2023 følger vedlagt.

Lene W. Conradi
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Protokoll kommunestyre 14.11.2023

Saksprotokoll

Arivsak
23/22083

Saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Behandlet av
1 Kommunestyret

Møtedato   **Saksnr.**
12.12.2023   73/23

Godkjenning av protokoll kommunestyret 14. november 2023

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.12.2023 sak 73/23

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokollen fra kommunestyrets møte 14. november 2023 godkjennes slik den foreligger.

Møteprotokoll

Kommunestyret

Dato	Tid	Sted
14.11.2023	18:00 – 23:05	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Lene W. Conradi.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Ordfører	Lene W. Conradi (H)	
Varaordfører	Monica Vee Bratlie (H)	
Varamedlem	Åge Rasmussen (H)	Cecilie Lindgren (H)
Utvalgsmedlem	Håvard Vestgren (H)	
Utvalgsmedlem	Vanessa V. Nystedt (H)	
Utvalgsmedlem	Stig Wettre-Johnsen (H)	
Utvalgsmedlem	Thormod Rønning Kvam (H)	
Utvalgsmedlem	Lars Kristian Wear (H)	
Utvalgsmedlem	Marcus Riley Nafstad (H)	
Utvalgsmedlem	Line Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Heidi Merete Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Bente Stein Mathisen (H)	
Utvalgsmedlem	Cathrine Jensen (H)	
Utvalgsmedlem	Kay Arne Sørensen (H)	
Utvalgsmedlem	Trond Jerve (H)	
Utvalgsmedlem	Julius Kvello Mellgren (H)	
Utvalgsmedlem	Trond Ove Røed (H)	
Utvalgsmedlem	Anniken P. Elisenberg (H)	
Utvalgsmedlem	Kirsti Kierulf (H)	
Utvalgsmedlem	Turid Lohne Velund (H)	
Utvalgsmedlem	Waldemar R. Garntangen (H)	
Utvalgsmedlem	Kent Inge S. Ryen (H)	
Utvalgsmedlem	Kåre Johnny Møllerhagen (H)	
Utvalgsmedlem	Simen Sandelien (H)	
Utvalgsmedlem	Per Modig Sletaune (H)	
Utvalgsmedlem	Kari Sofie Bjørnsen (H)	

Utvalgsmedlem Ivar Granum (A)
Utvalgsmedlem Marianne Riis Rasmussen (A)
Utvalgsmedlem Marie Østensen (A)
Utvalgsmedlem Jørn Nygren (A)
Utvalgsmedlem Ronnie M. A. G. Larsen (A)
Utvalgsmedlem Thomas Hatten (A)
Utvalgsmedlem Farah Ali (A)
Utvalgsmedlem Tonje Lavik Pederssen (FrP)
Utvalgsmedlem Espen Hansen Aspås (FrP)
Varamedlem Simen Velle (FrP) Rikke Sjølander (FrP)
Utvalgsmedlem Rikard Gaarder Knutsen (FrP)
Utvalgsmedlem Karin S. Woldseth (FrP)
Utvalgsmedlem Elisabeth Holter-Schøyen (V)
Utvalgsmedlem Tobias Waage Bremnes (V)
Utvalgsmedlem Gro Buttingsrud (V)
Utvalgsmedlem Christian Skrede (V)
Utvalgsmedlem Hanne Lisa Matt (MDG)
Utvalgsmedlem Helge Haugen (MDG)
Utvalgsmedlem Paal Steine (MDG)
Utvalgsmedlem Sara Skjælaaen Vatn (MDG)
Utvalgsmedlem Anne Høie Guettler (SV)
Varamedlem Une Borg Kjølseth (SV) Martin Berthelsen (SV)
Utvalgsmedlem Anders Nordmo (SV)
Utvalgsmedlem Christin Gerner-Mathisen (INP)
Utvalgsmedlem Odd Flock (INP)
Utvalgsmedlem Bård-Kjetil Dahl (R)
Utvalgsmedlem Oddvar Igland (Sp)
Utvalgsmedlem Harald Conrad Ødemark (Pp)
Utvalgsmedlem Eva Høili (KRF)

Forfall:

Utvalgsmedlem Cecilie Lindgren (H)
Utvalgsmedlem Rikke Sjølander (FrP)
Utvalgsmedlem Martin Berthelsen (SV)

Møtet ble satt med 55 medlemmer til stede.

Det var ingen merknader til innkallingen.

Ordfører holdt minnetale og det ble avholdt ett minutts stillhet for tidligere kommunestyremedlemmer i Asker:

William Bjarne Norset, som døde 25. juni 2023

Kristin Heidi Moe, som døde 18. august 2023

Nanna Høvås, som døde 23. oktober 2023

Fra administrasjonen møtte:

Kommunedirektør	Lars Bjerke
Direktør oppvekst	Kai Erik Lund
Direktør velferd	Aud Hansen
Direktør samfunnstjenester	Ragnar Sand Fuglum
Direktør medborgerskap	Christer Best Gulbrandsen
Direktør samfunnsutvikling	Eli F. Aubert
Direktør økonomi	Randi Sandli
Protokollfører	Trine Groven

Saksliste

Side

Saker til behandling			
60/23	23/20551-1	Godkjenning av protokoll konstituerende kommunestyremøte 17. oktober 2023	5
61/23	23/11503-4	Sak fra kontrollutvalget - Forvaltningsrevisjon av organisering av arbeidet med klima og klimatilpasning	5
62/23	23/04500-4	Sak fra kontrollutvalget - Forvaltningsrevisjon av pleie og omsorg	6
63/23	22/15860-3	Sak fra kontrollutvalget -Eierskapskontroll av Askerhalvøya AS og Hurum Energi AS	8
64/23	22/13346-1	Valg2023 - oppsummering og evaluering	9
65/23	23/17920-1	2. tertial rapport 2023 - økonomi	10
66/23	23/18234-1	2. tertial 2023 Finans- og gjeldsforvaltning	14
67/23	22/09750-7	Reguleringsplan for Hurum Pukkverk - Sluttbehandling	15
68/23	23/17681-1	Oppnevning av kommunale vigslere	16
69/23	23/20042-1	Søknad om fritak fra folkevalgte verv - Martin Berthelsen (SV)	17
70/23	23/19890-1	Styrer, råd og utvalg - valg av medlemmer for perioden 2023 - 2027	18
71/23	23/18477-1	Tilstandsrapport for barneverntjenesten i Asker kommune 2023	21
72/23	23/21257-1	Tolking av kommunestyrets vedtak i sak 30/23 – delegering etter plan- og bygningsloven	22
Referatsaker			

Saker til behandling

60/23 Godkjenning av protokoll konstituerende kommunestyremøte 17. oktober 2023

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Kommunestyret	14.11.2023	60/23

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Protokollen fra kommunestyrets konstituerende møte 17. oktober 2023 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt

Vedtak

1. Protokollen fra kommunestyrets konstituerende møte 17. oktober 2023 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

61/23 Sak fra kontrollutvalget - Forvaltningsrevisjon av organisering av arbeidet med klima og klimatilpasning

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Kommunestyret	14.11.2023	61/23

Ordførers forslag til vedtak, i tråd med kontrollutvalgets innstilling:

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp de 19 anbefalingene i forvaltningsrevisjonsrapporten Organisering av arbeidet med klima og klimatilpasning.
2. Kontrollutvalget ber om at administrasjonen før kontrollutvalgets junimøte 2024 presenterer hvordan hver enkelt av de 19 anbefalingene er fulgt opp.

Behandling

Kontrollutvalgets leder Børre Pettersen redegjorde for saken.

Innstillingens punkt 1 ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 ble ikke tatt opp til votering.

Vedtak

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp de 19 anbefalingene i forvaltningsrevisjonsrapporten Organisering av arbeidet med klima og klimatilpasning.

[Lagre vedtak]

62/23 Sak fra kontrollutvalget - Forvaltningsrevisjon av pleie og omsorg

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Kommunestyret	14.11.2023	62/23

Ordførers forslag til vedtak, i tråd med kontrollutvalget innstilling:

Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for å:

1. ferdigstille den strategiske kompetanseplanen og vurdere å utarbeide mer konkrete strategier for å møte utfordringene knyttet til å rekruttere og beholde kompetanse på lang sikt
2. gjennomføre kompetansekartlegging i hele pleie- og omsorgstjenesten
3. sette inn tiltak for å styrke arbeidet med kompetanseheving og opplæring
4. etablere skriftlige rutiner i heldøgnsomsorgen for vurdering av behov for innleie av vikar ved fravær og for håndtering av avvik mellom planlagt og faktisk bemanning
5. styrke arbeidet med å sikre likeverdige tjenester på tvers av områder, virksomheter og avdelinger i kommunen, blant annet gjennom å få på plass felles rutiner der det mangler
6. vurdere om arbeidet med velferdsteknologi er tilstrekkelig planmessig og målrettet, og om det er behov for å lage en plan eller strategi for dette arbeidet
7. sikre at det er tilstrekkelige tilbud på alle trinn i innsatstrappen, særlig de lavere trinnene

Behandling

Kontrollutvalgets leder Børre Pettersen redegjorde for saken.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for å:

1. ferdigstille den strategiske kompetanseplanen og vurdere å utarbeide mer konkrete strategier for å møte utfordringene knyttet til å rekruttere og beholde kompetanse på lang sikt
2. gjennomføre kompetansekartlegging i hele pleie- og omsorgstjenesten
3. sette inn tiltak for å styrke arbeidet med kompetanseheving og opplæring

4. etablere skriftlige rutiner i heldøgnsomsorgen for vurdering av behov for innleie av vikar ved fravær og for håndtering av avvik mellom planlagt og faktisk bemanning
5. styrke arbeidet med å sikre likeverdige tjenester på tvers av områder, virksomheter og avdelinger i kommunen, blant annet gjennom å få på plass felles rutiner der det mangler
6. vurdere om arbeidet med velferdsteknologi er tilstrekkelig planmessig og målrettet, og om det er behov for å lage en plan eller strategi for dette arbeidet
7. sikre at det er tilstrekkelige tilbud på alle trinn i innsatstrappen, særlig de lavere trinnene

[Lagre vedtak]

63/23 Sak fra kontrollutvalget -Eierskapskontroll av Askerhalvøya AS og Hurum Energi AS

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Kommunestyret	14.11.2023	63/23

Ordførers forslag til vedtak, i tråd med kontrollutvalgets innstilling:

1. Kommunestyret er tilfreds med at kommunedirektøren vil vurdere anbefalingene fra revisor og tar rapport om eierskapskontroll av Askerhalvøya AS og Hurum Energi AS til orientering.

Kommunestyret merker seg at kontrollutvalget vil følge opp anbefalingene fra revisor.

Behandling

Kontrollutvalgets leder Børre Pettersen redegjorde for saken.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret er tilfreds med at kommunedirektøren vil vurdere anbefalingene fra revisor og tar rapport om eierskapskontroll av Askerhalvøya AS og Hurum Energi AS til orientering.

Kommunestyret merker seg at kontrollutvalget vil følge opp anbefalingene fra revisor.

[Lagre vedtak]

64/23 Valg2023 - oppsummering og evaluering

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	07.11.2023	167/23
2 Kommunestyret	14.11.2023	64/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 07.11.2023 sak 167/23

Innstilling

1. Redegjørelse knyttet til oppsummering/evaluering av kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023 tas til orientering.
2. Kommunedirektøren bes om å utrede en mulig endring av antall stemmekretser/valglokaler forut for stortingsvalget i 2025.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Redegjørelse knyttet til oppsummering/evaluering av kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023 tas til orientering.

2. Kommunedirektøren bes om å utrede en mulig endring av antall stemmekretser/valglokaler forut for stortingsvalget i 2025.

[Lagre vedtak]

65/23 2. tertial rapport 2023 - økonomi

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	31.10.2023	25/23
2 Utvalg for velferd	31.10.2023	22/23
3 Utvalg for medborgerskap	02.11.2023	38/23
4 Utvalg for samfunnstjenester	02.11.2023	34/23
5 Formannskapet	07.11.2023	168/23
6 Kommunestyret	14.11.2023	65/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 07.11.2023 sak 168/23

Innstilling

1. Budsjettendringene vedtas i henhold til følgende tabeller:

Driftsbudsjettet:

Beløp i 1000

Budsjettendring	2023
2-Oppvekst	
Midlertidige lokaler Hvalstad skole	-1 400
Sum 2-Oppvekst	-1 400
3-Velferd	
Elveplassen hospits - økt pris og antall plasser i ny avtale mellom NAV og Asker Kirkelige Fellesråd	635
Kjøp av fastlegehjemmel Slemmestad legesenter	475
Sum 3-Velferd	1 110
4-Samfunnstjenester	
Asker og Bærum brann og redning IKS F-sak 113/23	1 495
Asker rådhus - mulighetsstudie for rehabilitering	2 500

Husleie inkl. felleskostnader for Ustadhagan på Klokkarstua	1 000
Drift kulturhuset Hovtun 4. kvartal 2023	250
Midlertidige lokaler Hvalstad skole	-600
Sum 4-Samfunnstjenester	4 645
6-Medborgerskap	
Asker kirkelig fellesråd - deflatorjustering RNB	790
Diakonstilling i Søndre Hurum menighet - samfinansiering av stilling	250
Kompensasjon for prisjustering i gjeldende avtale med NaKuHel F-sak 140/23	600
Nødovernatting Kirkens feltarbeid - økt stilling	300
Overtakelse av Holmsbu kunstmuseum F-sak 42/23	500
Gebyr detaljregulering IL ROS/ IL ROS Arena AS	535
Sum 6-Medborgerskap	2 975
9-Tjenesteovergripende	
Bruk av disposisjonsfond	-7 330
Integreringstilskudd til disposisjonsfond	25 000
Økt integreringstilskudd fra staten	-25 000
Sum 9-Tjenesteovergripende	-7 330
Sum Budsjettendring	0
Sum totale budsjettendringer	0

Investeringsbudsjettet:

<i>Beløp i 1000 kr</i>	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Kjøp av kulturhuset Hovtun - F-sak 130/23	12 000	
Tofte brannstasjon	2 500	
Gamle Borgensvei 4-6 - bruksendring trossamfunnet	2 700	
Mellom tjenesteområder - kunstordningen for investeringsprosjekter	0	
Finansiering		
Økt merverdiavgifts refusjon		-1 840
Økt bruk av lån		-15 360
Sum	17 200	-17 200
Overføring av midler fra 2023 til 2024 i 1000 kr		
VAR - utbygging av vann- og avløpsanlegg	-50 000	
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjon	-15 000	
Koordineringspott - flomtiltak/klimatilpasning	-15 000	
Finansiering		
Redusert merverdiavgifts refusjon		3 000
Redusert bruk av lån		77 000
Sum	-80 000	80 000

2. For øvrig tas 2.tertialrapport til orientering.
3. Bosetting av flyktninger i slutten av året utløser integreringstilskudd i 2023, mens utgifter hovedsakelig vil oppstå i 2024. Det foreslås derfor å avsette 25 mill. kroner til disposisjonsfond og kommunedirektøren gis fullmakt til å benytte midler på fond når utgiftene oppstår.
4. I F-sak 36/23 og videre i 1.tertialrapport ble det tilført 3,5 mill. kroner til å etablere et næringsutviklingsfond. Kommunedirektøren gis fullmakt til å kunne avsette til og tilføre midler fra dette fondet for å finansiere støtte i henhold til vilkårene i saken.

Behandling

Bård Kjetil Dahl (R) fremmet følgende forslag:

«For å styrke bemanningen innenfor Hjemmetjenester og institusjon og redusere konsekvensene for Psykisk helse og Rus tas 21 millioner fra disposisjonsfondet og fordeles disse to programområdene. 16,5 mill. til Hjemmebaserte tjenester og 4,5 mill. til psykisk helse og Rus.»

Dahls forslag fikk 1 stemme (R), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Budsjettdringene vedtas i henhold til følgende tabeller:

Driftsbudsjettet:

Beløp i 1000

Budsjettendring	2023
2-Oppvekst	
Midlertidige lokaler Hvalstad skole	-1 400
Sum 2-Oppvekst	-1 400
3-Velferd	
Elveplassen hospits - økt pris og antall plasser i ny avtale mellom NAV og Asker Kirkelige Felleståd	635
Kjøp av fastlegehjemmel Slemmestad legesenter	475
Sum 3-Velferd	1 110

4-Samfunnstjenester	
Asker og Bærum brann og redning IKS F-sak 113/23	1 495
Asker rådhus - mulighetsstudie for rehabilitering	2 500
Husleie inkl. felleskostnader for Ustadhagan på Klokkarstua	1 000
Drift kulturhuset Hovtun 4. kvartal 2023	250
Midlertidige lokaler Hvalstad skole	-600
Sum 4-Samfunnstjenester	4 645
6-Medborgerskap	
Asker kirkelig fellesråd - deflatorjustering RNB	790
Diakonstilling i Søndre Hurum menighet - samfinansiering av stilling	250
Kompensasjon for prisjustering i gjeldende avtale med NaKuHel F-sak 140/23	600
Nødovernatting Kirkens feltarbeid - økt stilling	300
Overtakelse av Holmsbu kunstmuseum F-sak 42/23	500
Gebyr detaljregulering IL ROS/ IL ROS Arena AS	535
Sum 6-Medborgerskap	2 975
9-Tjenesteovergripende	
Bruk av disposisjonsfond	-7 330
Integreringstilskudd til disposisjonsfond	25 000
Økt integreringstilskudd fra staten	-25 000
Sum 9-Tjenesteovergripende	-7 330
Sum Budsjettendring	0
Sum totale budsjettendringer	0

Investeringsbudsjettet:

<i>Beløp i 1000 kr</i>	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Kjøp av kulturhuset Hovtun - F-sak 130/23	12 000	
Tofte brannstasjon	2 500	
Gamle Borgensvei 4-6 - bruksendring trossamfunnet	2 700	
Mellom tjenesteområder - kunstordningen for investeringsprosjekter	0	
Finansiering		
Økt merverdiavgifts refusjon		-1 840
Økt bruk av lån		-15 360
Sum	17 200	-17 200
Overføring av midler fra 2023 til 2024 i 1000 kr		
VAR - utbygging av vann- og avløpsanlegg	-50 000	
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjon	-15 000	
Koordineringspott - flomtiltak/klimatilpasning	-15 000	
Finansiering		
Redusert merverdiavgifts refusjon		3 000

Redusert bruk av lån		77 000
Sum	-80 000	80 000

2. For øvrig tas 2.tertialrapport til orientering.
3. Bosetting av flyktninger i slutten av året utløser integreringstilskudd i 2023, mens utgifter hovedsakelig vil oppstå i 2024. Det foreslås derfor å avsette 25 mill. kroner til disposisjonsfond og kommunedirektøren gis fullmakt til å benytte midler på fond når utgiftene oppstår.
4. I F-sak 36/23 og videre i 1.tertialrapport ble det tilført 3,5 mill. kroner til å etablere et næringsutviklingsfond. Kommunedirektøren gis fullmakt til å kunne avsette til og tilføre midler fra dette fondet for å finansiere støtte i henhold til vilkårene i saken.

[Lagre vedtak]

66/23 2. tertial 2023 Finans- og gjeldsforvaltning

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	07.11.2023	169/23
2 Kommunestyret	14.11.2023	66/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 07.11.2023 sak 169/23

Innstilling

1. 2. tertialrapport 2023 Asker kommunes finans- og gjeldsforvaltning tas til orientering.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. 2. tertialrapport 2023 Asker kommunes finans- og gjeldsforvaltning tas til orientering.

[Lagre vedtak]

67/23 Reguleringsplan for Hurum Pukkverk - Sluttbehandling

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	01.11.2023	101/23
2 Formannskapet	07.11.2023	170/23
3 Kommunestyret	14.11.2023	67/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 07.11.2023 sak 170/23

Innstilling

1. Detaljregulering for Hurum pukkverk med bestemmelser datert 06.07.2023 og plankart datert 29.06.2023 vedtas (Pbl § 12-12).

Behandling

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet følgende forslag:

«Bestemmelsen § 5.3 justeres: Før oppstart av arbeid innenfor SM2 og SM3 skal det opparbeides bekk med bassenger i område INF1 og INF2. Bassengene skal dimensjoneres for både sedimentering og fordrøyning av overflatevannet fra området. Anlegget skal dimensjoneres for installering av rensing av nitrogenforbindelser. Dimensjonering av anlegget forutsetter godkjent utslippstillatelse fra Statsforvalteren.

Bestemmelsen § 2.1.1 endres ved at setningen om maksimum 50 mg suspendert stoff pr liter vann strykes.

Matts forslag fikk 8 stemmer (MDG,SV,R), og falt.

Innstillingen ble vedtatt, mot 8 stemmer (MDG,SV,R).

Vedtak

1. Detaljregulering for Hurum pukkverk med bestemmelser datert 06.07.2023 og plankart datert 29.06.2023 vedtas (Pbl § 12-12).

[Lagre vedtak]

68/23 Oppnevning av kommunale vigslere

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	07.11.2023	171/23
2 Kommunestyret	14.11.2023	68/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 07.11.2023 sak 171/23

Innstilling

1. Med hjemmel i ekteskapsloven § 12 oppnevnes følgende personer som kommunale vigslere:
  - Hege Damm Schwarz
  - Hege Ophus
  - Kristine Andenæs
  - Trine Beate Groven
  - Espen Greftegreff Halvorsen
  - Ingvild Hjortdahl Becke
  - Jon Bakkerud
  - Kristin Opsahl
2. Vedtaket gjelder fra og med 1. desember 2023.

Fra samme dato oppheves kommunestyrets vedtak av 12.11.2019 om oppnevning av vigslere.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Med hjemmel i ekteskapsloven § 12 oppnevnes følgende personer som kommunale vigslere:

- Hege Damm Schwarz
- Hege Ophus
- Kristine Andenæs
- Trine Beate Groven
- Espen Greftegreff Halvorsen
- Ingvild Hjortdahl Becke
- Jon Bakkerud
- Kristin Opsahl

2. Vedtaket gjelder fra og med 1. desember 2023.

Fra samme dato oppheves kommunestyrets vedtak av 12.11.2019 om oppnevning av vigslere.

[Lagre vedtak]

69/23 Søknad om fritak fra folkevalgte verv - Martin Berthelsen (SV)

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	07.11.2023	172/23
2 Kommunestyret	14.11.2023	69/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 07.11.2023 sak 172/23

Innstilling

1. Martin Berthelsen innvilges fritak fra sine folkevalgte verv i perioden 15.11.2023 - 30.6.2024.
2. Une Borg Kjølseth (SV) rykker opp som fast medlem av kommunestyret i denne perioden.

3. Une Borg Kjølseth (SV) velges som fast medlem i KS Fylkesmøte Akershus, for fellelisten MDG,SV,R,Sp i denne perioden.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Martin Berthelsen innvilges fritak fra sine folkevalgt verv i perioden 15.11.2023 - 30.6.2024.
2. Une Borg Kjølseth (SV) rykker opp som fast medlem av kommunestyret i denne perioden.
3. Une Borg Kjølseth (SV) velges som fast medlem i KS Fylkesmøte Akershus, for fellelisten MDG,SV,R,Sp i denne perioden.

[Lagre vedtak]

70/23 Styrer, råd og utvalg - valg av medlemmer for perioden 2023 - 2027

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	07.11.2023	173/23
2 Kommunestyret	14.11.2023	70/23

Formannskapet har behandlet saken i møte 07.11.2023 sak 173/23

Innstilling

1. Kommunestyret godkjenner valgkomiteens innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer til styrer, råd og utvalg.

Som medlemmer av styrer, råd og utvalg 2023-2027 velges:

1. Asker og Bærum brann og redning IKS, Representantskapet

Medlem: Monica Vee Bratlie

Varamedlemmer: 1. Lene Conradi

2. Ivar Granum

2. Asker og Bærum Vannverk IKS, Representantskapet

Medlem: Monica Vee Bratlie   Varamedlemmer: 1. Lene Conradi
2. Ivar Granum

3. Glitrevannverket IKS, Representantskapet

Medlem: Lene Conradi   Varamedlemmer: 1. Monica Vee Bratlie
2. Ivar Granum

4. Viken kontrollutvalgssekretariat IKS, Representantskapet

Medlem: Børre Pettersen   Varamedlemmer: 1. Nina Holmen
2. Christina Apuzzo

5. Asker kirkelige fellesråd

Medlem: Thormod Rønning Kvam   Varamedlem: Fred Wenger

6. Konfliktrådets oppnevningssutvalg, Oslo

Medlem: Cathrine Jensen   Varamedlem: -

7. Markarådet

Medlem: Lene Conradi   Varamedlem: *Oppnevnes av Bærum*

8. Oslofjorden friluftsråd (OF), Årsmøtet

Medlem: Håvard Vestgren   Personlig vara: Marianne Riis Rasmussen
Medlem: Hanne Lisa Matt   Personlig vara: Trude Nygård Evensen
Medlem: Elisabeth Holter-Schøyen   Personlig vara: Geir Magnar Nordeng

9. Oslo og omegns friluftsråd (OOF), Årsmøtet

Medlem: Liv Knatten   Personlig vara: Paal Steine
Medlem: Christian Haaseth   Personlig vara: Inger Johanne Aaby
Medlem: Christina Apuzzo   Personlig vara: Suzanne Bondevik

10. Interkommunalt politisk råd Asker og Bærum

-

11. Osloregionen interkommunalt politisk råd

Medlem: Lene Conradi   Varamedlem: Monica Vee Bratlie

12. Asker kommunale pensjonskasse, Styret

Medlem: Ånund Lunde
Medlem: Kari Østerud
Medlem: Kirsti Kierulf
Medlem: Anders T. Utne
Medlem: -

13. VEAS AS, valgkomite

Medlem: Monica Vee Bratlie

Behandling

Ordfører foreslo Harald Evensen som nytt styremedlem i Asker kommunale pensjonskasse.

Innstillingen, med ordføreres forslag, ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret godkjenner valgkomiteens innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer til styrer, råd og utvalg.

Som medlemmer av styrer, råd og utvalg 2023-2027 velges:

1. Asker og Bærum brann og redning IKS, Representantskapet

Medlem: Monica Vee Bratlie   Varamedlemmer: 1. Lene Conradi
2. Ivar Granum

2. Asker og Bærum Vannverk IKS, Representantskapet

Medlem: Monica Vee Bratlie   Varamedlemmer: 1. Lene Conradi
2. Ivar Granum

3. Glitrevannverket IKS, Representantskapet

Medlem: Lene Conradi   Varamedlemmer: 1. Monica Vee Bratlie
2. Ivar Granum

4. Viken kontrollutvalgssekretariat IKS, Representantskapet

Medlem: Børre Pettersen   Varamedlemmer: 1. Nina Holmen
2. Christina Apuzzo

5. Asker kirkelige fellesråd

Medlem: Thormod Rønning Kvam   Varamedlem: Fred Wenger

6. Konfliktrådets oppnevningutvalg, Oslo

Medlem: Cathrine Jensen   Varamedlem: -

7. Markarådet

Medlem: Lene Conradi   Varamedlem: *Oppnevnes av Bærum*

8. Oslofjorden friluftsråd (OF), Årsmøtet

Medlem: Håvard Vestgren   Personlig vara: Marianne Riis Rasmussen

Medlem: Hanne Lisa Matt   Personlig vara: Trude Nygård Evensen

Medlem: Elisabeth Holter-Schøyen   Personlig vara: Geir Magnar Nordeng

9. Oslo og omegns friluftsråd (OOF), Årsmøtet

Medlem: Liv Knatten   Personlig vara: Paal Steine

Medlem: Christian Haaseth
Medlem: Christina Apuzzo

Personlig vara: Inger Johanne Aaby
Personlig vara: Suzanne Bondevik

10. Interkommunalt politisk råd Asker og Bærum

-

11. Osloregionen interkommunalt politisk råd

Medlem: Lene Conradi   Varamedlem: Monica Vee Bratlie

12. Asker kommunale pensjonskasse, Styret

Medlem: Ånund Lunde
Medlem: Kari Østerud
Medlem: Kirsti Kierulf
Medlem: Anders T. Utne
Medlem: Harald Evensen

13. VEAS AS, valgkomite

Medlem: Monica Vee Bratlie

[Lagre vedtak]

71/23 Tilstandsrapport for barneverntjenesten i Asker kommune 2023

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	31.10.2023	26/23
2 Kommunestyret	14.11.2023	71/23

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 31.10.2023 sak 26/23

Innstilling

1. Tilstandsrapport for Barneverntjenesten 2023 tas til orientering.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Tilstandsrapport for Barneverntjenesten 2023 tas til orientering.

[Lagre vedtak]

72/23 Tolking av kommunestyrets vedtak i sak 30/23 – delegering etter plan- og bygningsloven

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Kommunestyret	14.11.2023	72/23

Ordførers forslag til vedtak:

1. Kommunestyret skal innen 1. juli 2024 behandle og vedta nytt delegeringsreglement, i henhold til kommuneloven § 5-14.
2. Inntil nytt delegeringsreglement er vedtatt, gjelder det delegeringsreglementet som ble vedtatt av kommunestyret 15. oktober 2019, sak 19/14, med de endringer som ble vedtatt av kommunestyret 13. juni 2023, sak 23/30.

Behandling

Ordfører viste til sitt notat av 14.11.2023 med vedlegg, sendt kommunestyrets medlemmer samme dag, og foreslo deretter å sette følgende sak på kartet:

«Tolking av kommunestyrets vedtak i sak 30/23 – delegering etter plan- og bygningsloven».

Forslaget om å sette saken på kartet ble vedtatt, mot 10 stemmer (MDG,SV,Sp,INP).

Ordfører tok deretter opp sitt forslag til vedtak, i to punkter.

Oddvar Igland (Sp) tok opp følgende alternative forslag:

«Kommunestyret ber om at reglement for saksbehandling i folkevalgte organer, reglement for delegering og innstilling og reglementene for folkevalgtes rettigheter og arbeidsvilkår behandles i neste eller påfølgende kommunestyremøte.»

Iglands forslag fikk 11 stemmer (MDG,SV,R,Sp,INP), og falt.

Ordførers forslag til vedtak, punkt 1, ble enstemmig vedtatt.

Ordførers forslag til vedtak, punkt 2, ble vedtatt, mot 10 stemmer (MDG,SV,Sp,INP).

Vedtak

1. Kommunestyret skal innen 1. juli 2024 behandle og vedta nytt delegeringsreglement, i henhold til kommuneloven § 5-14.
2. Inntil nytt delegeringsreglement er vedtatt, gjelder det delegeringsreglementet som ble vedtatt av kommunestyret 15. oktober 2019, sak 19/14, med de endringer som ble vedtatt av kommunestyret 13. juni 2023, sak 23/30.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

Saksnr.	Arkivsak	Tittel
R-2/23	23/20556-1	Referatsaker kommunestyret 14. november 2023

1.	<p>Siden forrige møte har ordfører mottatt og svart på følgende spørsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spørsmål fra Janne Grøttumsbråten (SV) om psykisk helseknutepunkt på Blakstad • Spørsmål fra Ivar Granum (A) om deponering av farlig avfall • Spørsmål fra Bård Kjetil Dahl (R) om flagging med det palestinske flagget <p>https://www.asker.kommune.no/politikk/sporsmal-til-og-svar-fra-ordforeren/</p>
----	--

Saksframlegg

Arkivsak
23/18350-1

Saksbehandler
Astrid Kristin Trøstheim

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
21.11.2023
12.12.2023

Budsjett for kontrollarbeidet 2024

Ordførers forslag til vedtak:

1. Etter innstilling fra kontrollutvalget vedtas følgende budsjett for kontrollarbeidet i 2024

Kontrollutvalget	Budsjett 2024
Godtgjørelser	800 000,-
Konferanser, bevertning mv	150 000,-
Sum	950 000,-
Sekretærfunksjonen	553 000,-
Revisjonen	4 300 000,-
Totalt	5 803 000,-

1. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Dette budsjettforslaget er delt inn i kontrollutvalgets egen virksomhet, sekretærfunksjonen og revisjonen.

Kontrollutvalgets egen virksomhet

Denne posten omfatter møtegodtgjørelse, møteutgifter, kurs og reisegodtgjørelse. Det er lagt til grunn at utvalget skal ha 10 møter i 2024.

En beregning av samlede godtgjørelser, basert på fastlagte kriterier, utgjør om lag kr. 800 000.

Budsjettet til kurs, bevertning mv. foreslås videreført med kr. 150 000.

Sekretærfunksjonen

Asker kommune går inn på eiersiden i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS fra 01.01.2024. Representantskapet behandler budsjettet 16.11.2023. I det administrative forslaget utgjør kommunenes betaling kr 10 327 000. Askers andel av dette utgjør kr. 553 000.

Revisjonen

Når det gjelder regnskapsrevisjonen, er det en fast pris og en tilleggsavtale på 100 timer. For forvaltningsrevisjonen har det blitt lagt til grunn inntil 2 500 timer.

Både regnskapsrevisor og forvaltningsrevisor kan endre prisen hvert årsskifte, begrenset oppad til et beløp som tilsvarer økningen i konsumprisindeksen.

Kostnadene til revisjon anslås å bli kr 4 300 000.

Kontrollutvalget i Asker kommune behandlet sak 41/23, budsjett for kontrollarbeidet 2024, i utvalgets møte 04.09.23. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget i Asker kommune foreslår følgende budsjett for kontrollarbeidet i 2024:

Kontrollutvalget	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Godtgjørelser	770 000,-	800 000,-
Konferanser, bevertning mv.	150 000,-	150 000,-
Sum	920 000,-	950 000,-
Sekretærfunksjonen	350 000,-	553 000,-
Revisjonen	3 960 000,-	4 300 000,-
Totalt	5 230 000,-	5 803 000,-

2. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Bærekraftsdimensjonene er ikke vurdert i denne saken.

3. Tidligere behandling

Saken er ikke behandlet tidligere.

4. Ordførers vurdering

Ordfører viser til kontrollutvalgets innstilling og legger saken fram for formannskapet og deretter kommunestyret til behandling.

Lene Conradi
Ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Saksutskrift - Budsjett for kontrollarbeidet 2024

Saksprotokoll

Arivsak
23/18350

Saksbehandler
Astrid Kristin Trøstheim

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
21.11.2023	179/23
12.12.2023	

Budsjett for kontrollarbeidet 2024

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.11.2023 sak 179/23

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Etter innstilling fra kontrollutvalget vedtas følgende budsjett for kontrollarbeidet i 2024

Kontrollutvalget	Budsjett 2024
Godtgjørelser	800 000,-
Konferanser, bevertning mv	150 000,-
Sum	950 000,-
Sekretærfunksjonen	553 000,-

Revisjonen	4 300 000,-
Totalt	5 803 000,-

Saksprotokoll

Arivsak
23/18350

Saksbehandler
Astrid Kristin Trøstheim

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
21.11.2023	179/23
12.12.2023	74/23

Budsjett for kontrollarbeidet 2024

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.12.2023 sak 74/23

Behandling

Bård-Kjetil Dahl (R) fremmet følgende forslag:

Budsjettet for kontrollarbeidet vedtas med følgende endringer:

- *Godtgjørelser settes til 550 000,- (Beregningsgrunnlaget (B) settes til 80% av en stortingsrepresentants godtgjørelse)*
- *Konferanser, bevertning mv settes til 100 000,-*

Dahls forslag fikk 1 stemme (R), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Etter innstilling fra kontrollutvalget vedtas følgende budsjett for kontrollarbeidet i 2024

Kontrollutvalget	Budsjett 2024
Godtgjørelser	800 000,-
Konferanser, bevertning mv	150 000,-
Sum	950 000,-
Sekretærfunksjonen	553 000,-
Revisjonen	4 300 000,-
Totalt	5 803 000,-

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 20/00106-13
Saksbehandler Kjell Nordengen

Budsjett for kontrollarbeidet 2024

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Asker kommune	04.09.2023	41/23

Kontrollutvalget i Asker kommune har behandlet saken i møte 04.09.2023 sak 41/23

Møtebehandling

Votering

Vedtaket var enstemmig

Vedtak

Kontrollutvalget i Asker kommune foreslår følgende budsjett for kontrollarbeidet i 2024:

Kontrollutvalget	Budsjett 2024
Godtgjørelser	800 000,-
Konferanser, bevertning mv.	150 000,-
Sum	950 000,-
Sekretærfunksjonen	553 000,-
Revisjonen	4 300 000,-
Totalt	5 803 000,-

BUDSJETT FOR KONTROLLARBEIDET 2024

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget i Asker kommune foreslår følgende budsjett for kontrollarbeidet i 2024:

Kontrollutvalget	Budsjett 2024
Godtgjørelser	800 000,-
Konferanser, bevertning mv.	150 000,-
Sum	950 000,-
Sekretærfunksjonen	553 000,-
Revisjonen	4 300 000,-
Totalt	5 803 000,-

Saksframstilling:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Dette budsjettforslaget er delt inn i kontrollutvalgets egen virksomhet, sekretærfunksjonen og revisjonen.

Kontrollutvalgets egen virksomhet

Denne posten omfatter møtegodtgjørelse, møteutgifter, kurs og reisegodtgjørelse.

Det er lagt til grunn at utvalget skal ha 10 møter i 2024.

Beregningsgrunnlaget (B) er 80 % av statsråds godtgjørelse. Beregningsgrunnlaget reguleres 1. januar hvert år, i samsvar med foregående års regulering av statsråds godtgjørelse. Per 1. mai 2023 var statsråds godtgjørelse kr. 1 580 186. Beregningsgrunnlaget blir 1 264 148, avrundes til 1 265 000.

Godtgjørelsen består av en fast og en variabel del. Den faste delen utgjør for leder 15 % av (B) og for medlemmer 5 % av (B). Den variable delen utgjør 0,15 % av (B) per møte.

Det tilstår også en fast godtgjørelse på 1 % av (B) som skal dekke utgifter til bredbånd, telefon, avis, hjemmekontor, PC-rekvisita o.l.

For folkevalgte som har en reiseavstand på over 10 km en vei tilstår dekning etter Statens reiseregulativ. Det er gjort et anslag når det gjelder kjøregodtgjørelse.

En beregning av samlede godtgjørelser, ut i fra ovenstående, utgjør om lag kr. 800 000.

Budsjettet til kurs, bevertning mv. foreslås videreført med kr. 150 000.

Sekretærfunksjonen

Asker kommune går inn på eiersiden i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS fra 01.01.2024. Representantskapet behandler budsjettet 16.11.2023. I det administrative forslaget utgjør kommunens betaling kr 10 327 000. Askers andel av dette utgjør kr. 553 000.

Revisjonen

Når det gjelder regnskapsrevisjonen er det en fast pris og en tilleggsavtale på 100 timer.

For forvaltningsrevisjonen har det blitt lagt til grunn inntil 2 500 timer.

Både regnskapsrevisor og forvaltningsrevisor kan endre prisen hvert årsskifte, begrenset oppad til et beløp som tilsvarer økningen i konsumprisindeksen.

Kostnadene til revisjon anslås å bli kr 4 300 000.

Forslag til budsjett for kontrollarbeidet 2024

Kontrollutvalget	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Godtgjørelser	770 000	800 000,-
Konferanser, bevertning mv.	150 000	150 000,-
Sum	920 000	950 000,-
Sekretærfunksjonen	350 000	553 000,-
Revisjonen	3 960 000	4 300 000,-
Totalt	5 230 000	5 803 000,-

RETT UTSKRIFT
DATO 7.september.2023

Saksframlegg

Arkivsak
23/15442-4

Saksbehandler
Malvin Bjørøy

Behandles av
Utvalg for plan og byggesak
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
01.11.2023
21.11.2023
12.12.2023

Lokal gebyrforskrift – gebyrer etter plan- og bygningsloven, forurensningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Lokal forskrift om innkreving av gebyrer til dekning av kommunens kostnader ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven, forurensningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven vedtas.

1. Sammendrag og konklusjon

Kommunestyret vedtok i sitt møte 13.12.2022, i sak 112/22 «*Forslag til gebyrregulativ 2023 for saker etter plan- og bygningsloven mm*» at kommunedirektøren skulle starte opp et arbeid med å forenkle gebyrregulativet for disse sakene.

Kommunedirektøren legger med dette fram forslag til ny gebyrforskrift for fastsettelse av behandlingsgebyrer som innkreves ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven, forurensningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova. Hjemmelen for å innkreve slike gebyrer er plan- og bygningsloven § 33-1, forurensningsloven § 52 a, eierseksjonsloven § 15 og matrikkellova § 32. Disse bestemmelsene forutsetter at gebyrforskriften må vedtas av kommunestyret selv, som lokal forskrift. Utkast til gebyrforskrift har vært lagt ut på høring, jf. forvaltningsloven § 37, med frist for innspill 17.10.2023.

Gebyrforskriften er oppdatert med endringer i gjeldende lover og forskrifter på områdene det skal dekke. Oppsettet i forskriften er endret, med ny struktur for gebyrsatser for saksbehandling av ulike tiltakstyper kommunen er pålagt å utføre. Ulike gebyrtyper er oppdatert, og det er innarbeidet definisjoner på hvilke tjenester de ulike gebyrene er ment å dekke. Målsettingen er å gjøre det enklere for innbyggere og profesjonelle aktører og forstå og anvende gebyrforskriften.

Kommunen har benyttet statlig veileder som skal gjøre det lettere å gjennomføre beregninger av selvkost og fastsette lovlig nivå på gebyrer på byggesaksområdet. Den skal også bidra til mer enhetlig praksis blant kommuner. Virksomhetens selvkostområde skal dekkes 100 % av gebyrer.

Forslaget til ny gebyrforskrift inneholder nå priser. Disse er fastsatt etter en nøye gjennomgang i samsvar med prinsippet om selvkostpris, og gjennomførte tidsstudier.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Gebyrregulativet i Asker kommune har ikke vært gjenstand for en helhetlig fornyelse på flere år, og behovet for en oppdatert forskrift har økt med endringer i samfunnet, i kommunen som organisasjon og endringer i sentrale regelverk. Det har derfor vært hensiktsmessig med en helhetlig gjennomgang av forskriften, for å sikre en gebyrforskrift som bedre imøtekommer dagens utfordringer og behov.

Hovedfokuset i prosjektet har vært å kunne tilby innbyggerne, inkludert aktørene som representerer søkergruppen, et brukervennlig dokument basert på prinsipper om tydelighet, likebehandling, forutsigbarhet og etterprøvbarhet. Arbeidet har resultert i en ny gebyrforskrift, med helt ny struktur og inndelinger av tiltak. Målet har vært å bidra til en riktig og rettferdig fordeling av gebyrbyrden, og samtidig bidra til effektivitet i den kommunale saksbehandlingen, i tråd med gjeldende regelverk.

Selvkost

Gebyrforskriften omfattes av bestemmelsene i selvkostforskriften, som gjelder innkreving av gebyr til dekning av kommunens kostnader ved saksbehandlingen av ulike sakstyper. Gebyrene skal finansiere de oppgavene kommunen er pålagt å utføre. Gebyrene skal gjenspeile kommunens ressursbruk i de enkelte sakstypene, slik at brukerne i utgangspunktet skal betale det sakstypen koster å behandle. Gebyrsatsene for hver enkelt sakstype skal være en fast pris som representerer de gjennomsnittlige utgiftene for vedkommende sakstype. Samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare merkostnaden ved å yte tjenesten.

Rammene for selvkost er fastsatt i kommuneloven kapittel 15, samt i forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer

(selvkostforskriften); FOR-2019-12-11-1731. Kommunal- og moderniseringsdepartementet utarbeidet i 2020 "Veileder for beregning av selvkost og gebyrforskrift i byggesaker" (H-2514 B). Bakgrunnen for veilederen var behovet for avklaring og presisering av selvkostberegning og utforming av gebyrforskrifter. Veilederen skal gjøre det lettere for kommunene å gjennomføre beregninger av selvkost og fastsette lovlig nivå på gebyrer på byggesaksområdet. Den skal også bidra til mer enhetlig praksis blant kommuner.

Loven krever ikke at kommunens kostnader ved å yte tjenestene dekkes fullt ut av gebyrer. Kommunen kan velge å dekke (subsidiere) hele eller deler av kostnaden ved behandling av noen sakstyper gjennom frie inntekter i kommunebudsjettet.

Foretaket Momentum as ble engasjert for å sette selvkost for byggesak, plan og oppmåling i Asker kommune. Momentum har som foretak avtale med over 200 kommuner i Norge om det samme. Det er de ulike selvkostsummene for virksomhetene som danner grunnlaget for gebyrstørrelser. Formålet er at 100% av selvkost skal dekkes av gebyrer.

3. Den nye gebyrforskriften

Den nye gebyrforskriften innebærer vesentlige strukturelle endringer i forhold til tidligere forskrift. Dette inkluderer en oppdatering av gebyrtyper og en klar definisjon av hvilke tjenester gebyrene dekker. Dette vil gjøre det enklere for innbyggere og profesjonelle aktører å beregne nivået på de gebyrene de vil bli avkrevet ved ulike tiltak.

Den nye forskriftens mer differensierte struktur, er også hensiktsmessig for fremtidig vurdering og oppdatering av gebyrsatsene for de enkelte sakstyper. I tillegg gir gebyrforskriftens oppsett bedre forutsetninger for å levere automatiserte tjenester, f.eks. en brukervennlig gebyrkalkulator på kommunens nettside.

Endringer i forskriften fra dagens regulativ

I hovedsak inkluderer forslaget til ny forskrift følgende begrunnede endringer:

- **Faste satser i stedet for "M" forbedret kostnadskontroll:** innføring av faste prissatser for ulike typer tjenester gjennom gebyrforskriften gir en forutsigbar struktur for både bruker/kunde og kommunen.
- **Grunngebyr - administrative kostnader ved byggesaker:** grunngebyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen for den enkelte sak, uavhengig av tiltakets art, kompleksitet, størrelse m.m. Dette inkluderer oppgaver som innregistrering, journalføring, fordeling av sak og arkivering.
- **Inndeling av flere poster (differensiering av tiltak) - presis fakturering:** differensiering av gebyrene basert på ulike typer tiltak eller tjenester tillater/medfører en mer nøyaktig fakturering.

- **Fra bolig med arealgrunnlag til boenhet - mer rettferdig fakturering:** overgangen fra å basere gebyrene på boligens arealgrunnlag til antall boenheter tar hensyn til variasjonen i kompleksiteten av arbeidet som kreves for ulike prosjekter, som ikke nødvendigvis reflekteres i boligens størrelse alene.
- **Ekstratiltak ved oppføring av boenhet - rabatter for tilleggstiltak:** i det nåværende regulativet er visse (relevante) tiltak inkludert i prisen ved oppføring av nye boliger.
- **Dispensasjon - mer nøyaktig gebyrberegning for dispensasjon:** ved å innføre en fast prisstruktur for ulike dispensasjoner tar man hensyn til den faktiske mengden arbeid som kommunen må legge ned i saksbehandlingen.
- **Plansaker - flere milepæler for fakturering:** forslag til ny forskrift vil sikre en jevnere fordeling av gebyrene i prosessen. Dette endrer gebyrstrukturen for plansaker for å gjøre den mer i samsvar med den faktiske tidsbruken og arbeidsmengden som kreves for behandling av slike saker.
- **Forurenset grunn - nytt kapittel:** det er lagt til et nytt kapittel om gebyr for godkjenning av tiltaksplaner ved opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeid.
- **Rabattordning – endret innhold:** det nåværende forslaget til ny gebyrforskrift foreslår en revisjon av det nåværende gebyrregulativet, som tilbyr fritak for frivillige organisasjoner og lag. Prosjektgruppens vurdering er at de aktuelle fritaksområdene for frivillige organisasjoner må behandles utenfor selvkost, for å sikre en rettferdig og lovlig gebyrforskrift som ikke krysssubsidierer på ulovlig vis. Forskriften har imidlertid forsøkt å oppmuntre brukerne til å gjennomføre tiltak med bygningsmessige klimavennlige løsninger, og tiltak på bygninger med kulturminnestatus, ved å tilby rabattordning for tiltak innenfor disse kategoriene.

Dersom Asker kommune likevel ønsker å bevare den nåværende rabattordning for frivillige organisasjoner, anbefaler vi at dette fremmes som et uavhengig spørsmål utenfor gjeldende saksprosessen, der politikerne må ta stilling til og finne økonomi til ordningen utenfor selvkost. Kommunedirektøren fraråder dette.

Asker kommune har valgt en bevisst tilnærming til gebyrforskrifter i andre kommuner. Forskrifter fra Oslo (2021) og Drammen (2021) har begge en velstrukturert oppbygging, forankret i selvkostprinsippet, og har fungert som utgangspunkt for prosjektets arbeid med struktur og oppsett i den nye gebyrforskriften. En økt standardisering av gebyrforskrifter mener vi kommer innbyggerne til gode ved vurdering og forståelse av forskriftens satser, med mulighet for sammenlikning.

4. Utarbeidelse nye gebyrforskrifter

Arbeidet med nye gebyrsatser er en prosess påbegynt i sammenheng med utarbeidelsen av ny gebyrforskrift, våren 2023. I tråd med veilederen skal den enkelte gebyrsats reflektere kommunens gjennomsnittlige kostnader ved behandling av saker innenfor den aktuelle sakstypen, og tid er den sentrale kostnadsdriveren ved behandling av ulike saker.

Et selvkostestimat for hver sakstype baserer seg på et utgangspunkt for gjennomsnittlig timepris. I samarbeid med Momentum AS er det utarbeidet en selvkostkalkyle for de ulike virksomhetsområdene i forskriften. Kalkylen plasserer alle relevante kostnader til lønn, drift, lokalisering, administrasjon etc. som er innenfor selvkostområdet, i tråd med veileder.

Alle stillinger og oppgaver er vurdert med hensyn til overordnet tidsbruk, og hvorvidt de er innenfor selvkostområdet, og om ansatte utfører oppgaver innenfor og utenfor selvkostområdet, for eksempel klagebehandling og generell veiledning.

$$\text{Gjennomsnittlig timepris} = \frac{\text{Selvkost}}{\text{Antall timer brukt på gebyrbelagte tjenester}}$$

Kalkylen resulterer i en enhetspris per time for de forskjellige virksomhetene, gitt de respektive forutsetninger med hensyn til kostnader. Selvkostberegningen, i kombinasjon med kunnskap om tidsbruk på selvkostområdet, er brukt for å beregne en gjennomsnittlig timepris som danner utgangspunktet for gebyrsatsene.

Tidsbruk på selvkostområdet kan identifiseres på ulike måter. Kommunen kan gjennomføre avgrensede studier for kartlegging av medarbeidernes tidsbruk. Byggesaksavdelingen gjennomførte i perioden februar-april 2023 en tidsstudie, med timeregistrering av arbeidsoppgaver.

En tidsstudie viser tendenser og variasjon i tidsbruk for sakstyper. Resultatene er kombinert med estimer for saksbehandlingen, med utgangspunkt i de arbeidsoppgaver og sjekklister som benyttes i arbeidet, og kommunens erfaring fra saksbehandling. Resultatet er en gebyrsats for hver sakstype, basert på gjennomsnittlig tidsbruk og kostnad som gjelder for de ulike sakstypene.

5. Høringsuttalelser

Forslaget ble lagt ut til høring 05.09.2023 på kommunens nettsider. Høringen ble også publisert i Budstikka og i Røyken og Hurums avis. Høringsfristen ble satt til 17.10.2023, og det har innkommet én høringsuttalelse. Dette kan tyde på at forslaget

i stor grad er i tråd med forventningene og behovene til de berørte partene, eller at det er behov for å øke oppmerksomheten rundt slike høringsprosesser.

Det har kommet inn uttalelse fra Asker Idrettsråd, dat. 17.10.2023. Asker idrettsråd ber om at fritak for gebyrer for frivillige organisasjoner videreføres på lik linje som i gebyrregulativ 2023. Asker idrettsråd mener at innføring av gebyrer til frivillige organisasjoner er problematisk og strider mot kommunens mål om å understøtte frivillig arbeid, og foreslår at fritak for gebyr for frivillige organisasjoner kan finansieres direkte over budsjettet, og ikke ved å heve gebyr andre steder. Asker idrettsråd ber kommunen om å videreføre fritak for gebyr ved søknadsbehandling for lag og foreninger.

Kommunedirektørens kommentar til innspill:

Rabatt for å støtte frivillige organisasjoner oppleves som positivt. Gjeldende tiltak bidrar til ofte til allmenntilgode formål, i tråd med kommunens bærekraftsmålsetninger. Det må allikevel bemerkes at Asker kommune har gode- og robuste tilskuddsordninger for frivillige organisasjoner med støtte til anleggsutvikling mm.

Fritak for gebyrer for frivillige organisasjoner anses imidlertid å være i strid med selvkostprinsippet for byggesaker. Selvkostprinsippet innebærer at gebyrene som kreves inn skal dekke kostnadene ved tjenestene som tilbys. Hvis gebyrene fra frivillige organisasjoner fjernes, må disse kostnadene dekkes på en annen måte, for eksempel ved å øke gebyrene andre steder. Et slikt fritak for gebyr vil derfor medføre en uheldig og ulovlig *kryssubsidiering*; dvs. når gebyrinntekter fra én sakstype finansierer kostnader knyttet til behandling av andre sakstyper.

Det er derfor ikke anbefalt at et slikt fritak som reduserer kostnadsdekningen i byggesaker legges til byggesak. En slik rabatt bør eventuelt finansieres utenfor byggesaks selvkostområde.

Ny forskrift inkluderer rabatter for øvrig som gjelder miljømessige og vernemålsetninger, og som knytter seg til bygningsmessige egenskaper ved selve tiltaket. Dette er en videreføring fra eksisterende regulativ, og i tråd med andre kommuners gebyrforskrifter. Dette er også i tråd med kommunens bærekraftsmålsetninger.

6. Endringer etter høringsrunde

Det har blitt foretatt enkelte vesentlige endringer av nødvendighet, og noen mindre vesentlige rettelser i forskriften.

Vesentlige endringer inkluderer følgende punkter i forskriften:

- Kapittel 1, Fellesbestemmelser - § 1.3 Tidspunkt for gebyrfastsettelse og betalingstidspunkt:
Formulering fra eksisterende gebyrregulativ er tilført/videreført:
"Det kan iht. plan- og bygningslovens § 21-4 settes som vilkår for å gi tillatelse at gebyret etter § 33-1 er innbetalt."
- Kapittel 2, Byggesaker - § 2.6.1. c. Mikrohus:
Sakstypen er rettmessig flyttet til § 2.5 Tiltak som kan forstås av tiltakshaver, med ny ref. 2.5.1 i.
- Kapittel 2, Byggesaker - § 2.7.1 Dispensasjonsvedtak:
Innledende tekst er supplert med ordlyd for presisering og bedre forståelse av punktet.

Høringsversjon:

"Dersom en søknad gjelder flere samme tiltak, og det er behov for samme type dispensasjon for flere av/alle tiltakene, beregnes gebyret som for én søknad."

Ny tekst:

"For behandling av søknad om dispensasjon betales gebyr for hvert forhold som krever dispensasjon. Dersom en søknad gjelder flere tilsvarende tiltak, og det er behov for samme type dispensasjon for flere av/alle tiltakene, beregnes gebyret som for én søknad."

- Kapittel 3, Private planforslag - § 3.1 Gebyrfritak:
Kommunen kan ikke ta gebyr fra offentlige forslagsstillere, og § 3.1 er erstattet med ny tekst i tråd med gjeldende regelverk.
- Kapittel 5, Oppmåling og seksjonering - § 5.3.2 Grunneiendom fra feste:
Paragrafen er fjernet etter tilbakemelding fra den respektive avdeling. Arbeidet dekkes av kapitlets øvrige paragrafer.

Mindre endringer og rettelser

Forskriften er gjennomgått med hensyn til enkelte mindre betydelige endringer; språkvask, klarhet i ordlyd m.m.

7. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Ved å fastsette gebyrer som i større grad samsvarer med kommunens faktiske kostnader, bidrar Asker kommune til å fremme en mer effektiv ressursfordeling som støtter opp om FNs mål for bærekraftig økonomisk vekst og ansvarlig forvaltning.

Videre kan inkludering av rabattordninger for miljømessige tiltak belønne aktører som foretar miljøbevisste valg i byggebransjen.

8. Tidligere behandling

Saken har vært behandlet i utvalget for plan og bygg, samt formannskapet, og forslaget til ny forskrift ble vedtatt lagt ut på høring den 05.09.2023.

Sak om å legge forslaget til nytt gebyrregulativ for 2024 ut på høring ble behandlet i utvalg for plan og byggesak 30.08.2023 hvor følgende innstilling ble vedtatt i sak 23/15442:

1. Lokal forskrift om innkreving av gebyrer til dekning av kommunens kostnader ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven, forurensningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven, slik forskriften foreligger som utkast, legges ut på høring.
2. Høringsfristen settes til 17. oktober 2023.

Saken ble deretter behandlet i formannskapet 05.09.2023 med følgende vedtak i sak 23/15442:

1. Lokal forskrift om innkreving av gebyrer til dekning av kommunens kostnader ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven, forurensningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven, slik forskriften foreligger som utkast, legges ut på høring.
2. Høringsfristen settes til 17. oktober 2023

9. Kommunedirektørens vurdering

Gebyrforskriften skal finansiere de oppgavene kommunen er pålagt å utføre. Forskriften skal bidra til økonomisk forutsigbarhet, brukervennlighet, effektivitet og riktig kostnadsfordeling. Den skal også bidra til at det blir enklere for innbyggerne å kontrollere i etterkant at de har blitt ilagt riktig gebyr.

Kommunedirektøren mener det nye gebyroppsettet etablerer en tydeligere ramme og forutsigbarhet i gebyrstrukturen. Dette er avgjørende for både kommunens økonomiske situasjon, i form av gebyrinntekter, men også for innbyggernes tillit til kommunen, som forvaltningsmyndighet. Gjennom differensierte gebyrtyper og satser, vil den nye gebyrforskriften bidra til en mer rettmessig og formålstjenlig gebyrsetting for saksbehandlingen.

Kommunedirektøren anbefaler at vedlagte forslag til gebyrforskrift 2024 vedtas.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

231019_Forslag Gebyrforskrift AK 2024

Saksprotokoll

Arivsak
23/15442

Saksbehandler
Malvin Bjørøy

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	01.11.2023	104/23
2 Formannskapet	21.11.2023	
3 Kommunestyret	12.12.2023	

Forslag til ny forskrift for gebyrer med hjemmel i lov om planlegging og byggesaksbehandling, lov om eiendomsregistrering, lov om vern mot forurensinger og om avfall, og lov om eierseksjoner

Utvalg for plan og byggesak har behandlet saken i møte 01.11.2023 sak 104/23

Behandling

Stig Sørum og Dalia Fahrzad innledet saken med en presentasjon og svarte på oppklarende spørsmål.

Knutsen (FrP) fremmet på vegne av H, V og FrP, følgende forslag:

Utvalget ber kommunedirektøren fremlegge et notat som viser den gjennomførte sammenligningen av gebyrregulativet, mot sammenlignbare kommuner. Utvalget ønsker også fremlagt analysen som eksternt selskap har gjort for kommunen på dette området. Innen 01.desember 2023.

Røed (H) fremmet følgende forslag:

Regulativet evalueres i forhold til gebyrnivå og selvkostgrad etter 1 år. Sak forelegges Utvalg for Plan- og Byggesak

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Forslag fremmet av Knutsen ble enstemmig vedtatt

Forslag fremmet av Røed ble enstemmig vedtatt.

Innstilling/Vedtak

1. Lokal forskrift om innkreving av gebyrer til dekning av kommunens kostnader ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven, forurensningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven vedtas.
2. Utvalget ber kommunedirektøren fremlegge et notat som viser den gjennomførte sammenligningen av gebyrregulativet, mot sammenlignbare kommuner. Utvalget ønsker også fremlagt analysen som eksternt selskap har gjort for kommunen på dette området. Innen 01.desember 2023.
3. Regulativet evalueres i forhold til gebyrnivå og selvkostgrad etter 1 år. Sak forelegges Utvalg for Plan- og Byggesak

Saksprotokoll

Arivsak
23/15442

Saksbehandler
Malvin Bjørøy

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	01.11.2023	104/23
2 Formannskapet	21.11.2023	178/23
3 Kommunestyret	12.12.2023	

Forslag til ny forskrift for gebyrer med hjemmel i lov om planlegging og byggesaksbehandling, lov om eiendomsregistrering, lov om vern mot forurensinger og om avfall, og lov om eierseksjoner

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.11.2023 sak 178/23

Behandling

Innstillingens punkter 1 og 3 ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 ble ikke tatt opp til votering.

Innstilling

1. Lokal forskrift om innkreving av gebyrer til dekning av kommunens kostnader ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven, forurensningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven vedtas.
2. Regulativet evalueres i forhold til gebyrnivå og selvkostgrad etter 1 år. Sak forelegges Utvalg for Plan- og Byggesak.

Saksprotokoll

Arivsak
23/15442

Saksbehandler
Malvin Bjørøy

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	01.11.2023	104/23
2 Formannskapet	21.11.2023	178/23
3 Kommunestyret	12.12.2023	75/23

Forslag til ny forskrift for gebyrer med hjemmel i lov om planlegging og byggesaksbehandling, lov om eiendomsregistrering, lov om vern mot forurensinger og om avfall, og lov om eierseksjoner

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.12.2023 sak 75/23

Behandling

Oddvar Igland (Sp) fremmet følgende forslag til nytt punkt:

Kommunedirektørens bes legge fram en sak for hovedutvalg for medborgerskap om etablering av en kompensasjonsordning for frivillige organisasjoner som belastes gebyrer i forbindelse med plan- og byggesaker.

Iglands forslag fikk 11 stemmer (Sp,INP,MDG,SV,R), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Lokal forskrift om innkreving av gebyrer til dekning av kommunens kostnader ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven, forurensningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven vedtas.
2. Regulativet evalueres i forhold til gebyrnivå og selvkostgrad etter 1 år. Sak forelegges Utvalg for Plan- og Byggesak.

Asker
kommune

Gebyrforskrift 2024

For gebyrer etter plan- og bygningsloven,
forurensningsloven, eierseksjonsloven
og matrikkellova

Vedtaksdato: XX.XX.2023

Gyldig fra: 01.01.2024

Innhold:

Kapittel

1	Forskriftens fellesbestemmelser for alle tjenester
2	Byggesak etter plan- og bygningsloven
3	Private planforslag etter plan- og bygningsloven
4	Delesak etter plan- og bygningsloven
5	Oppmåling etter matrikkellova
6	Seksjonering etter eierseksjonsloven
7	Refusjon
8	Forurenset grunn etter forurensningsforskriften kapittel 2
9	Definisjoner og ordforklaringer

1. Fellesbestemmelser	4
§ 1.1 Formål og virkeområde	4
§ 1.2 Betalingsplikt	4
§ 1.3 Tidspunkt for gebyrfastsettelse og betalingstidspunkt	4
§ 1.4 Fakturamottaker	4
§ 1.5 Tilsyn	4
2. Byggesaker	5
§ 2.1 Generelt	5
§ 2.2 Grunngebyr	5
§ 2.3 Timepris	5
§ 2.4 Forhåndskonferanse og andre møter	6
§ 2.5 Tiltak som kan forestås av tiltakshaver (pbl. § 20-4)	6
§ 2.5.1 Tiltak unntatt ansvarsrett	6
§ 2.6 Tiltak med krav til ansvarlige foretak (pbl. § 20-3)	7
§ 2.6.1 Oppføring eller hovedombygging av alle bolig- og fritidsboligtyper, tom. 4 boenheter	7
§ 2.6.2 Oppføring eller hovedombygging av alle bolig- og fritidsboligtyper, fler enn 4 boenheter .	7
§ 2.6.3 Tilbygg, påbygg eller underbygg til bolig- og fritidsbygg	8
§ 2.6.4 Frittliggende bygning	8
§ 2.6.5 Bygg til offentlig eller privat tjenesteyting	8
§ 2.6.6 Forretningsbygg	9
§ 2.6.7 Landbruksbygg	9
§ 2.6.8 Næringsbygg	9
§ 2.6.9 Andre bygg, konstruksjoner og anlegg	10
§ 2.6.10 Rør- og ledningsanlegg	11
§ 2.6.11 Brygger	11
§ 2.6.12 Vesentlig endring, vesentlig rep. eller hovedomb. av tiltak i pbl. § 20-1 b og f.	11
§ 2.6.13 Fasadeendring	12
§ 2.6.14 Bruksendring eller vesentlig utvid. eller endr. av tidligere drift av tiltak i pbl. § 20-1 a ...	12
§ 2.6.15 Riving av tiltak som nevnt i pbl. § 20-1 a	12
§ 2.6.16 Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner	13
§ 2.6.17 Oppdeling eller sammenføring av bruksenheter i bolig- og fritidsbygg	13
§ 2.6.18 Innhegning mot vei	13
§ 2.6.19 Skilt og reklameinnretninger	13
§ 2.6.20 Plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg	14
§ 2.6.21 Vesentlig terrenginngrep	14
§ 2.6.22 Anlegg av vei, parkeringsplass og landingsplass	14
§ 2.7 Dispensasjon	15
§ 2.7.1 Dispensasjonsvedtak	15

§ 2.8 Fravik fra byggt teknisk forskrift TEK17	15
§ 2.8.1 Fravik fra TEK17.....	15
§ 2.9 Tillatelser og attester.....	16
§ 2.9.1 Igangsettingstillatelse, midlertidig brukstillatelse og ferdigattest.....	16
§ 2.10 Revidert søknad og tegninger.....	16
§ 2.10.1 Endring av gitt tillatelse	16
§ 2.11 Gebyr for avvisning, avslutning og avslag av sak.....	17
§ 2.11.1 Øvrige gebyrer.....	17
§ 2.12 Manglende eller feilaktig informasjon.....	17
§ 2.12.1 Mangelfull søknad.....	17
§ 2.13 Arbeid som settes i gang uten nødvendig tillatelse.....	17
§ 2.13.1 Merarbeid grunnet arbeid utført før tillatelse, eller i strid med tillatelse	17
§ 2.14 Rabatter	18
§ 2.14.1 Tiltak med klimavennlige løsninger.....	18
§ 2.14.2 Kulturminner	18
3. Private planforslag	19
§ 3.1 Gebyrfritak.....	19
§ 3.1.1 Offentlige planforslag.....	19
§ 3.1.2 Unntak gebyrfritak ulovlig statsstøtte	19
§ 3.1.3 Forholdsmessighet.....	19
§ 3.1.4 Fritak gebyr for første dialogmøter.....	19
§ 3.2 Enkeltgebyrer for møter i innledende fase.....	19
§ 3.2.1 Gebyrfastsettelse og faktureringstidspunkt	19
§ 3.2.2 Veiledningsmøte før planinitiativ	19
§ 3.2.3 Oppstartsmøter etter pbl. § 12-8	20
§ 3.2.4 Dialogmøter i dialogfasen etter oppstartsmøte.....	20
§ 3.3 Fastsettelse av planprogram	20
§ 3.3.1 Gebyrfastsettelse og faktureringstidspunkt	20
§ 3.3.2 Planprogram med konsekvensutredning etter pbl. § 12-9	21
§ 3.4 Private reguleringsplaner og reguleringsendringer.....	21
§ 3.4.1 Gebyrfastsettelse og faktureringstidspunkt	21
§ 3.4.2 Beregningsgrunnlag arealgebyr i plansaker.....	21
§ 3.4.3 Arealgebyr i plansaker.....	21
§ 3.4.4 Gebyr for bebyggelse og anlegg – bruksareal (BRA)	22
§ 3.4.5 Gebyr for reguleringsendring med forenklet prosess	22
§ 3.4.6 Gebyr for arealformål.....	22
§ 3.4.7 Tilleggsgebyrer for konsekvensutredning og avvik fra overordnet plan	23
§ 3.4.8 Fornytt behandling/reviderte planforslag	23
§ 3.5 Fakturering av annet fakturerbart arbeid.....	23
§ 3.5.1 Medgått tid	23
§ 3.5.2 Fakturering av utredningsarbeid.....	24
§ 3.6 Stoppet planinitiativ	24
§ 3.6.1 Gebyr og faktureringstidspunkt.....	24
§ 3.7 Avslått planprogram	24
§ 3.7.1 Gebyr og faktureringstidspunkt.....	24
§ 3.8 Avslått planforslag	25
§ 3.8.1 Gebyr og faktureringstidspunkt.....	25
§ 3.9 Avslutning av plansak	25
§ 3.9.1 Avsluttet plansak - Gebyr	25

4. Delesaker	26
§ 4.1 Generelt.....	26
§ 4.2 Timepris.....	26
§ 4.3 Delesaker	27
§ 4.4 Gebyr for avvisning.....	27
5. Oppmåling og seksjonering	28
§ 5.1 Generelt.....	28
§ 5.2 Timepris.....	28
§ 5.3 Oppmålingsforretninger	28
§ 5.3.1 Gebyr for opprettelse av grunneiendom og feste.....	28
§ 5.3.2 Anleggseiendom.....	29
§ 5.3.3 Regulert fellesareal/offentlig veigrunn	29
§ 5.3.4 Oppretting av eiendom uten fullført oppmålingsforretning	29
§ 5.3.5 Grensejustering	29
§ 5.3.6 Arealoverføring	30
§ 5.3.7 Arealoverføring til offentlig vei eller jernbane	30
§ 5.4 Andre oppmålingsforretninger og tillegg	30
§ 5.4.1 Klarlegging av eksist. grense koordinatbestemt v tidligere forr. (grensepåvisning)	30
§ 5.4.2 Klarlegging av eksist. grense som ikke er koordinatbestemt ved tidligere forr.....	30
§ 5.4.3 Matrikkelbrev (jf. matrikkelforskriften § 16, fjerde ledd)	31
§ 5.4.4 Tinglysningsbrev.....	31
§ 5.4.5 Dokumentavgift.....	31
§ 5.4.6 Unntak fra tidsfrist (jf. matrikkelforskriften § 18, tredje ledd).....	31
6. Eierseksjonering	32
§ 6.1 Seksjonerings- og reseksjoneringsaker	32
§ 6.2. Oppmålingsforretning for uteareal	32
§ 6.2.1 Oppmålingsforretning med oppmøte i marka.....	32
§ 6.2.2 Oppmålingsforretning uten oppmøte i marka (kontorforretning)	32
7. Refusjon.....	33
§ 7.1 Gebyr for saksbehandling.....	33
§ 7.1.1 Gebyrfastsettelse og faktureringstidspunkt	33
§ 7.1.2 Gebyr	33
§ 7.1.3 Medgått tid	33
§ 7.2 Avbrutt refusjonssak.....	34
§ 7.2.1 Gebyrfastsettelse og faktureringstidspunkt	34
8. Forurenset grunn	35
§ 8.1 Gebyr for medgått tid.....	35
§ 8.1.1 Timepris.....	35
§ 8.2 Gebyr for saksbehandling og kontroll ved søknad om godkjenning av tiltaksplan	35
§ 8.2.1 Saksbehandlings- og kontrollgebyr	35
§ 8.3 Manglende eller feilaktig informasjon.....	36
§ 8.3.1 Mangelfull søknad.....	36
9. Definisjoner og ordforklaringer.....	37

1. Fellesbestemmelser

---

§ 1.1 Formål og virkeområde

Forskriften gjelder innkreving av gebyr til dekning av kommunens kostnader ved saksbehandling, tilsyn og kontroll i plan- og byggesaker, seksjoneringssaker, arbeid etter matrikkellova, delingssaker, tiltaksplaner ved forurenset grunn og landbrukssaker.

Forskriften gir bestemmelser om betaling av gebyr for kommunens saksbehandling etter gjeldende selvkostprinsipp jf. forskrift FOR-2019-12-11-1731. Gebyrene er beregnet i tråd med gebyrbestemmelser i respektive særlover/- forskrifter samt bestemmelsene i selvkostforskriften.

§ 1.2 Betalingsplikt

Alle som får utført tjenester etter denne forskrift skal betale gebyr.

Kommunen krever i tillegg inn tinglysingsgebyr og dokumentavgift i saker der kommunen må forskuttere dette overfor Statens Kartverk.

Kommunen kan engasjere sakkyndig hjelp for særlig krevende utrednings- eller kontrollopgaver. Kommunen kan kreve dekning av slike kostnader i tillegg til ordinært gebyr etter dette regulativ.

For søknad eller arbeid som ikke dekkes av de vedtatte satser, kan gebyret beregnes etter medgått tid per timesats.

§ 1.3 Tidspunkt for gebyrfastsettelse og betalingstidspunkt

Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato. Etter forfall påløper purregebyr i henhold til inkassoforskriften. Gebyret må betales og forfaller uansett om vedtaket er påklaget.

Det kan iht. plan- og bygningslovens § 21-4 settes som vilkår for å gi tillatelse at gebyret etter § 33-1 er innbetalt.

Gebyret beregnes etter de satser som gjelder på vedtakstidspunktet.

§ 1.4 Fakturamottaker

Asker kommune ønsker å forholde seg til en tiltakshaver/forslagsstiller/bestiller. Ved flere tiltakshavere/ forslagsstillere/bestillere regnes disse som solidarisk ansvarlige, herunder kan hver av partene holdes ansvarlig for hele gebyret ved innkreving.

§ 1.5 Tilsyn

22 % av saksbehandlingsgebyret skal dekke kommunens tilsynsvirksomhet byggesaker.

2. Byggesaker

§ 2.1 Generelt

For alle søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven skal det betales gebyr. Gebyret består av grunngelyr og gebyr per tiltak.

Ved rammetillatelse er første igangsettingstillatelse inkludert. Ved ett-trinns søknader og rammesøknader er ferdigattest som kommunen utsteder innen fem år etter tillatelse inkludert i gebyret. Det samme gjelder gebyr for første mangelbrev etter mottakskontroll.

Søknad om ferdigattest for tiltak godkjent før 1.1.2024 faktureres etter egne satser, se § 2.9.

§ 2.2 Grunngelyr

Kommunen fakturerer grunngelyr for vedtak i alle saker i dette kapitlet, med mindre denne forskriften angir noe annet. Grunngelyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av tiltakets art, kompleksitet, størrelse m.m. Dette er for eksempel innregistrering, journalføring, fordeling av sak og arkivering.

Grunngelyret gjelder også for:

- Igangsettingstillatelser etter første igangsettingstillatelse
- Ferdigattest som kommunen utsteder mer enn fem år etter at første tillatelse er gitt
- Alle øvrige vedtak etter førstegangsvetdakt

Paragraf	Produkt	Enhet	Gebyr	Varenr
§ 2.2.	Grunngelyr i alle vedtak	Per søknad	Kr 2 385	02020101

§ 2.3 Timepris

Timeprisen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon. Timeprisen fastsettes etter hver påbegynt time.

§ 2.3. a.	Når kommunen behandler saker som vil føre til ekstraarbeid utover det som er forventet arbeidsmengde for sakstypen, skal det betales timepris for medgått tid	Per påbegynte time	Kr 1 590	02030101
§2.3. b.	Gebyrpliktig arbeid etter plan- og bygningsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i kapittel 2, faktureres løpende etter medgått tid. Grunngelyr kommer i tillegg	Per påbegynte time	Kr 1 590	02030102

§2.4 Forhåndskonferanse og andre møter

Gebyr for forhåndskonferanser etter pbl. § 21-1 faktureres per konferanse. Gebyr for andre møter enn forhåndskonferanse faktureres løpende etter medgått tid. Gebyrene omfatter også forberedelser og etterarbeid/referat. Forhåndskonferanser utløser ikke grunngebyr.

§ 2.4. a.	Forhåndskonferanse for tiltak iht. SAK10 §3-1 og §4-1	Per konferanse	Kr 3 975	02040101
§ 2.4. b.	Forhåndskonferanse alle andre tiltak	Per konferanse	Kr 7 950	02040102
§ 2.4. c.	Andre møter	Per påbeg. time	Kr 1 590	02040103
§ 2.4. d.	Forespørsel om spesifikt tiltak på eiendom besvart skriftlig	Per brev	Kr 3 180	02040104

§2.5 Tiltak som kan forestås av tiltakshaver (pbl. § 20-4)

Det tas saksbehandlingsgebyr for søknadsplichtige tiltak etter pbl. § 20-1, jf. pbl. § 20-4, se byggesaksforskriften (SAK10) §§ 3-1 og 3-2.

§2.5.1 Tiltak unntatt ansvarsrett

§ 2.5.1. a.	Mindre tiltak på bebygd eiendom som garasjer, uthus og tilbygg, jf. SAK § 3-1 a. og b.	Per tiltak	Kr 7 950	02050101
§ 2.5.1. b.	Bruksendring av ett rom fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet, jf. SAK § 3-1 c Maks areal pr. rom 15 m ²	Per søknad	Kr 3 180	02050102
§ 2.5.1. c.	Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet, jf. SAK § 3-1 c.	Per søknad	Kr 7 950	02050103
§ 2.5.1. d.	Skilt- og reklameinnretninger etter SAK § 3-1 d.	Per tiltak	Kr 4 770	02050104
§ 2.5.1. e.	Alminnelige driftsbygninger i landbruket, jf. SAK § 3-2	Per tiltak	Kr 11 130	02050105
§ 2.5.1. f.	Midlertidig tiltak, jf. pbl. § 20-4 c. <u>uten</u> rom for varig opphold	Per tiltak	Kr 11 130	02050106
§ 2.5.1. g.	Midlertidige tiltak, jf. pbl. § 20-4 c. <u>med</u> rom for varig opphold	Per tiltak	Kr 25 440	02050107
§ 2.5.1. h.	Andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn kan forestås av tiltakshaver, jf. pbl. 20-4 e.	Per tiltak	Kr 7 950	02050108
§ 2.5.1. i.	Mikrohus, til og med 30 m ² BRA, jf. SAK10 §3-1, e	Per enhet	Kr 12 720	02050109

§ 2.6 Tiltak med krav til ansvarlige foretak (pbl. § 20-3)

For bygninger som er kombinasjonsbygg (både boligformål og annet enn boligformål) bruker kommunen satser per boenhet/bruksenhet avhengig av bruksenhetenes formål.

§ 2.6.1 Oppføring eller hovedombygging av alle bolig- og fritidsboligtyper, til og med 4 boenheter

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 a.

§ 2.6.1. a.	Første boenhet	Per boenhet per bygning	Kr 35 775	02060101
§ 2.6.1. b.	Per boenhet utover én	Per boenhet per bygning	Kr 23 850	02060102

Ved søknad om boenhet der oppføringen medfører ytterligere tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 a., herunder støttemurer og levegg/støyskjerm/gjerde, gjelder følgende tilleggssatser. For andre tiltak tilknyttet søknad om boenhet, se øvrige satser i forskriften.

§ 2.6.1. c.	Støttemur med høyde <u>til og med</u> 1,5 m i tilknytning til søknad om ny boenhet	Per tiltak	Kr 2 385	02060103
§ 2.6.1. d.	Støttemur med høyde <u>over</u> 1,5 m i tilknytning til søknad om ny boenhet	Per tiltak	Kr 6 360	02060104
§ 2.6.1. e.	Støyskjerm eller levegg <u>til og med</u> 10 m lengde og <u>til og med</u> 1,8 m høyde i tilknytning til søknad om ny boenhet	Per tiltak	Kr 2 385	02060105
§ 2.6.1. f.	Støyskjerm eller levegg <u>over</u> 10 m lengde eller <u>over</u> 1,8 m høyde i tilknytning til søknad om ny boenhet	Per tiltak	Kr 6 360	02060106

§ 2.6.2 Oppføring eller hovedombygging av alle bolig- og fritidsboligtyper, med flere enn 4 boenheter

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 a.

§ 2.6.2. a.	Bygning med 5–10 boenheter	Per bygning	Kr 89 438	02060201
§ 2.6.2. b.	Bygning med 11–20 boenheter	Per bygning	Kr 119 250	02060202
§ 2.6.2. c.	Bygning med 21–30 boenheter	Per bygning	Kr 155 025	02060203
§ 2.6.2. d.	Bygning med flere enn 30 boenheter	Per bygning	Kr 178 875	02060204

§2.6.3 Tilbygg, påbygg eller underbygg til bolig- og fritidsbygg

Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 a.

Angivelser i kvadratmeter (m²) viser til tiltakets størrelse målt i bruksareal (BRA).

§ 2.6.3. a.	Bruksareal til og med 50 m ² (For tilbygg til og med 50 m ² unntatt ansvarsrett, se § 2.5.1 a.)	Per tiltak	Kr 15 900	02060301
§ 2.6.3. b.	Bruksareal mellom 51 og 150 m ²	Per tiltak	Kr 19 080	02060302
§ 2.6.3. c.	Bruksareal mellom 151 og 500 m ²	Per tiltak	Kr 31 800	02060303
§ 2.6.3. d.	Bruksareal over 500 m ²	Per tiltak	Kr 47 700	02060304
§ 2.6.3. e.	Tilbygg, påbygg eller underbygg til bolig- og fritidsbygg som ikke endrer byggets BYA eller BRA	Per tiltak	Kr 11 925	02060305

§2.6.4 Frittliggende bygning

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 a.

Gjelder for oppføring, tilbygg, påbygg, underbygg eller hovedombygging av bygninger slik som garasje, uthus, anneks, båthus, sjøbu, naust o.l.

Angivelser i kvadratmeter (m²) viser til tiltakets størrelse målt i bruksareal (BRA).

§ 2.6.4. a.	Bruksareal til og med 100 m ²	Per tiltak	Kr 11 130	02060401
§ 2.6.4. b.	Bruksareal over 100 m ²	Per tiltak	Kr 15 900	02060402

§ 2.6.5 Bygg til offentlig eller privat tjenesteyting

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 a.

Gjelder for oppføring, tilbygg, påbygg, underbygg eller hovedombygging av bygninger slik som skoler, barnehager, sykehjem, omsorgsboliger, kulturbygg, bibliotek, kino, konsertlokale, teater, museum, idrettsanlegg o.l.

Angivelser i kvadratmeter (m²) viser til tiltakets størrelse målt i bruksareal (BRA).

§ 2.6.5. a.	Bruksareal til og med 100 m ²	Per tiltak	Kr 27 030	02060501
§ 2.6.5. b.	Bruksareal mellom 101 m ² og 500 m ²	Per tiltak	Kr 73 935	02060502
§ 2.6.5. c.	Bruksareal mellom 501 og 2 500 m ²	Per tiltak	Kr 131 970	02060503
§ 2.6.5. d.	Bruksareal over 2 500 m ²	Per tiltak	Kr 162 180	02060504

§ 2.6.6 Forretningsbygg

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 a.

Gjelder for oppføring, tilbygg, påbygg eller underbygg eller hovedombygging av bygninger slik som detaljhandel, kontor, hoteller, overnatting, bevertning, og annen privat tjenesteyting. For bygg med flere bruksformål beregnes boligdelen etter § 2.6.1. eller § 2.6.3.

Angivelser i kvadratmeter (m²) viser til tiltakets størrelse målt i bruksareal (BRA).

§ 2.6.6. a.	Bruksareal til og med 100 m ²	Per tiltak	Kr 30 210	02060601
§ 2.6.6. b.	Bruksareal mellom 101 m ² og 500 m ²	Per tiltak	Kr 73 935	02060602
§ 2.6.6. c.	Bruksareal mellom 501 og 2 500 m ²	Per tiltak	Kr 131 970	02060603
§ 2.6.6. d.	Bruksareal over 2 500 m ²	Per tiltak	Kr 186 030	02060604

§ 2.6.7 Landbruksbygg

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 a.

Gjelder for oppføring, tilbygg, påbygg eller underbygg eller hovedombygging av landbruksbygg.

§ 2.6.7.	Landbruksbygg	Per tiltak	Kr 30 210	02060701
----------	---------------	------------	-----------	----------

§ 2.6.8 Næringsbygg

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 a.

Gjelder for oppføring, tilbygg, påbygg eller underbygg eller hovedombygging av bygninger slik som industri-, håndverks-, lagerbygg o.l.

Angivelser i kvadratmeter (m²) viser til tiltakets størrelse målt i bruksareal (BRA).

§ 2.6.8. a.	Bruksareal til og med 100 m ²	Per tiltak	Kr 30 210	02060801
§ 2.6.8. b.	Bruksareal mellom 101 m ² og 500 m ²	Per tiltak	Kr 54 060	02060802
§ 2.6.8. c.	Bruksareal mellom 501 og 2 500 m ²	Per tiltak	Kr 96 095	02060803
§ 2.6.8. d.	Bruksareal over 2 500 m ²	Per tiltak	Kr 131 970	02060804

§ 2.6.9 Andre bygg, konstruksjoner og anlegg

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 a.

Angivelser i kvadratmeter (m²) viser til tiltakets størrelse målt i bruksareal (BRA).

§ 2.6.9. a.	Bruksareal til og med 100 m ²	Per tiltak	Kr 27 030	02060901
§ 2.6.9. b.	Bruksareal mellom 101 m ² og 500 m ²	Per tiltak	Kr 54 060	02060902
§ 2.6.9. c.	Bruksareal mellom 501 og 2 500 m ²	Per tiltak	Kr 60 420	02060903
§ 2.6.9. d.	Bruksareal over 2 500 m ²	Per tiltak	Kr 96 195	02060904
§ 2.6.9. e.	Mindre utendørs idretts- og aktivitetsanlegg, areal til og med 500 m ²	Per tiltak	Kr 25 440	02060905
§ 2.6.9. f.	Utendørs idretts- og aktivitetsanlegg, areal til og med 5 000 m ²	Per tiltak	Kr 54 060	02060906
§ 2.6.9. g.	Utendørs idretts- og aktivitetsanlegg, areal over 5 000 m ²	Per tiltak	Kr 128 790	02060907
§ 2.6.9. h.	Dam og liknende	Per tiltak	Kr 25 440	02060908
§ 2.6.9. i.	Tankanlegg med tilhørende konstruksjoner	Per tiltak	Kr 25 440	02060909
§ 2.6.9. j.	Master/antenn	Per tiltak	Kr 11 130	02060910
§ 2.6.9. k.	Svømmebasseng og liknende	Per tiltak	Kr 11 130	02060911
§ 2.6.9. l.	Støttemur med høyde <u>til og med</u> 1,5 m	Per tiltak	Kr 6 360	02060912
§ 2.6.9. m.	Støttemur med høyde <u>over</u> 1,5 m	Per tiltak	Kr 12 720	02060913
§ 2.6.9. n.	Støyskerm eller levegg <u>til og med</u> 10 m lengde og <u>til og med</u> 1,8 m høyde	Per tiltak	Kr 6 360	02060914
§ 2.6.9. o.	Støyskerm eller levegg <u>over</u> 10 m lengde eller <u>over</u> 1,8 m høyde	Per tiltak	Kr 12 720	02060915
§ 2.6.9. p.	Ladestasjon	Per tiltak	Kr 12 720	02060916
§ 2.6.9. q.	Øvrige bygg, konstruksjoner og anlegg	Per tiltak	Kr 12 720	02060917
§ 2.6.9. r.	Søknadspliktig solcelleanlegg på fasade	Per branncelle	Kr 2 385	02060918
§ 2.6.9. s.	Solcelleanlegg på grunn til og med 50 m ²	Per tiltak	Kr 4 770	02060919
§ 2.6.9. t.	Solcelleanlegg på grunn over 51 m ²	Per tiltak	Kr 11 130	02060920

§ 2.6.10 Rør- og ledningsanlegg

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 a.

Gjelder for både private og offentlige ledninger.

§ 2.6.10 a.	Røranlegg, ledningsanlegg m.m. til og med 250 m lengde	Per tiltak	Kr 15 105	02061001
§ 2.6.10 b.	Røranlegg, ledningsanlegg m.m. over 250 m lengde	Per tiltak	Kr 33 390	02061002
§ 2.6.10 c.	Brannkum	Per tiltak	Kr 7 950	02061003

§ 2.6.11 Brygger

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 a.

§ 2.6.11. a.	Oppføring av brygger, molo, kai og liknende, til og med 10 m ² fastbrygge, til og med 10 m lengde og 2,4 m bredde	Per tiltak	Kr 9 540	02061101
§ 2.6.11. b.	Oppføring av brygger, molo, kai og lignende, over 10 m lengde, over 10 m ² og over 2,4 m bredde	Per tiltak	Kr 38 955	02061102
§ 2.6.11. c.	Endring eller vesentlig reparasjon av lovlig etablerte brygger, i tråd med kommuneplanens punkt 10.8.2	Per tiltak	Kr 12 720	02061103
§ 2.6.11. d.	Gjenoppføring av lovlig etablerte brygger, i tråd med kommuneplanens punkt 10.8.2	Per tiltak	Kr 11 925	02061104

§ 2.6.12 Vesentlig endring, vesentlig reparasjon eller hovedombygging av tiltak som nevnt i pbl. §20-1 b og f

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 b og n.

§ 2.6.12. a.	Vesentlig endring eller vesentlig reparasjon av eksisterende konstruksjon	Per tiltak	Kr 12 720	02061201
§ 2.6.12. b.	Vesentlig endring eller vesentlig reparasjon av eksisterende konstruksjon <u>med</u> kulturminneinteresse	Per tiltak	Kr 15 105	02061202
§ 2.6.12. c.	Hovedombygging av andre konstruksjoner enn bolig	Per bygning	Kr 12 720	02061203
§ 2.6.12. d.	Byggearbeid i bærende konstruksjoner og/eller bryting av brannceller som innsetting av én luke, dør eller trapp	Per tiltak	Kr 9 540	02061204

§ 2.6.13 Fasadeendring

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 c. For rabatter, se §2.15.

§ 2.6.13. a.	Fasadeendring <u>uten</u> kulturminneinteresser	Per tiltak	Kr 6 360	02061301
§ 2.6.13. b.	Fasadeendring <u>med</u> kulturminneinteresse	Per tiltak	Kr 11 925	02061302

§ 2.6.14 Bruksendring eller vesentlig utvidelse eller endring av tidligere drift av tiltak som nevnt i pbl. § 20-1 a

Gjelder for søknadspliktige tiltak med krav om ansvarlige foretak (pbl. § 20-3, jf. § 20-1 d)

Ved opprettelse av boenhet(er) faktureres 50 % av gebyr etter § 2.6.1 og § 2.6.2 (per boenhet/per bygning), i tillegg til gebyr for bruksendring.

§ 2.6.14. a.	Bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring som <u>ikke</u> involverer boligformål	Per søknad	Kr 11 925	02061401
§ 2.6.14. b.	Bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring som involverer boligformål	Per søknad	Kr 19 080	02061402

§ 2.6.15 Riving av tiltak som nevnt i pbl. § 20-1 a

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 e.

§ 2.6.15. a.	Riving av bygg, bygningsdel, konstruksjoner og anlegg <u>uten</u> kulturminneinteresse, <u>uten</u> avfallsplan	Per søknad	Kr 6 360	02061501
§ 2.6.15. b.	Riving av bygg, bygningsdel, konstruksjoner og anlegg <u>uten</u> kulturminneinteresse, <u>med</u> avfallsplan	Per søknad	Kr 9 540	02061502
§ 2.6.15. c.	Riving av bygg, konstruksjon, anlegg <u>med</u> kulturminneinteresse, <u>uten</u> avfallsplan	Per søknad	Kr 15 105	02061503
§ 2.6.15. d.	Riving av bygg, konstruksjon, anlegg <u>med</u> kulturminneinteresse, <u>med</u> avfallsplan	Per søknad	Kr 28 620	02061504

§ 2.6.16 Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 f.

§ 2.6.16. a.	Sanitærinstallasjoner, ventilasjons/slokke-/antenne/energiforsyningsanlegg, heis o.l.	Per tiltak	Kr 7 950	02061601
§ 2.6.16 b.	Pipe, trappeheis, slukbytter og hulltaking i brannskille	Per tiltak	Kr 2 385	02061602
§ 2.6.16 c.	Lehus, sykkelstativ og andre typer bymøbler	Per søknad	Kr 9 540	02061603
§ 2.6.16 d.	Nedgravde avfallscontainere, energibrønnpark, og lignende tiltak under grunnen	Per søknad	Kr 15 105	02061604
§ 2.6.16 e.	Pullerter for fortyøining av fartøy og andre sikringstiltak	Per søknad	Kr 6 360	02061605
§ 2.6.16 f.	Statuer, minnesmerker og andre kunstverk	Per søknad	Kr 7 950	02061606

§ 2.6.17 Oppdeling eller sammenføring av bruksenheter i bolig- og fritidsbygg

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 g

§ 2.6.17 a.	Sammenføring av bruksenheter i bolig	Per søknad	Kr 6 360	02061701
§ 2.6.17 b.	Oppdeling av bruksenheter i bolig	Per boenhet	Kr 12 720	02061702

§ 2.6.18 Innhegning mot vei

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 h

§ 2.6.18	Innhegning/konstruksjoner og anlegg mot vei (for eksempel støyskjerm, gjerde, voller, murer m.m.)	Per tiltak	Kr 13 515	02061801
----------	---	------------	-----------	----------

§ 2.6.19 Skilt og reklameinnretninger

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 i

§ 2.6.19 a.	Skilt og reklame	Per søknad	Kr 6 360	02061901
§ 2.6.19 b.	Skiltplan	Per søknad	Kr 13 515	02061902

§ 2.6.20 Plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 j.

§ 2.6.20 a.	Plassering av midlertidig skole- og barnehagebygg for varig opphold, som skal stå i inntil to år	Per tiltak	Kr 31 800	02062001
§ 2.6.20 b.	Plassering av andre midlertidige bygninger som skal stå i inntil to år	Per tiltak	Kr 27 030	02062002
§ 2.6.20 c.	Plassering av andre midlertidige konstruksjoner eller anlegg som skal stå i inntil to år	Per tiltak	Kr 27 030	02062003

§ 2.6.21 Vesentlig terrenginngrep

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 k.

§ 2.6.21 a.	Massedeposering	Per søknad	Kr 27 030	02062101
§ 2.6.21 b.	Masseuttak	Per søknad	Kr 27 030	02062102
§ 2.6.21 c.	Øvrige vesentlige terrenginngrep	Per søknad	Kr 27 030	02062103

§ 2.6.22 Anlegg av vei, parkeringsplass og landingsplass

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 20-3, jf. § 20-1 l.

§ 2.6.22 a.	Mindre adkomstvei og parkering til og med 100 m, i tråd med reguleringsplan	Per tiltak	Kr 14 310	02062201
§ 2.6.22 b.	Mindre anlegg av vei, parkeringsplass på terreng, landingsplass og lignende infrastruktur til og med 500 m eller til og med 2 000 m ² (for parkeringsanlegg se § 2.6.9)	Per tiltak	Kr 30 210	02062202
§ 2.6.22 c.	Større anlegg av vei, parkeringsplass på terreng, landingsplass og lignende infrastruktur (for parkeringsanlegg se § 2.6.9)	Per tiltak	Kr 72 345	02062203
§ 2.6.22 d.	Torg og møteplasser, areal til og med 1 000 m ²	Per tiltak	Kr 42 135	02062204
§ 2.6.22 e.	Torg og møteplasser, areal over 1 000 m ²	Per tiltak	Kr 60 420	02062205

§ 2.7 Dispensasjon

§2.7.1 Dispensasjonsvedtak

Saksbehandlingsgebyr for søknadspliktige tiltak etter pbl. § 19-2 og § 19-3.

For behandling av søknad om dispensasjon betales gebyr for hvert forhold som krever dispensasjon. Dersom en søknad gjelder flere tilsvarende tiltak, og det er behov for samme type dispensasjon for flere av/alle tiltakene, beregnes gebyret som for én søknad.

§ 2.7.1 a.	Søknad om dispensasjon fra lov og forskrift, kommune- og reguleringsplan knyttet til mindre tiltak som er unntatt fra byggesaksbehandling jf. SAK10 §4-1	Per dispensasjon	Kr 11 925	02070101
§ 2.7.1 b.	Søknad om dispensasjon fra lov og forskrift, kommune- og reguleringsplan	Per dispensasjon	Kr 19 875	02070101
§ 2.7.1 c.	Søknad om dispensasjon langs sjø og vassdrag. Gjelder også for tiltak etter SAK10 kap. 4	Per dispensasjon	Kr 34 980	02070101
§ 2.7.1 d.	Søknad om dispensasjon i LNFR-område. Gjelder også for tiltak etter SAK10 kap. 4	Per dispensasjon	Kr 34 980	02070101
§2.7.1 e.	Midlertidig dispensasjon fra lov og forskrift, kommune- og reguleringsplan for tidsbestemt tid. Alle typer tiltak.	Per dispensasjon	Kr 19 875	02070101

§ 2.8 Fravik fra byggteknisk forskrift TEK17

§ 2.8.1 Fravik fra TEK17

§ 2.8.1	Fravik fra tekniske krav ved tiltak på eksisterende byggverk, jf. pbl. §31-2, fjerde ledd	Per fravik	Kr 4 770	02080101
---------	---	------------	----------	----------

§ 2.9 Tillatelser og attester

§ 2.9.1 Igangsettingstillatelse, midlertidig brukstillatelse og ferdigattest

§ 2.9.1 a.	Igangsettingstillatelse i flere trinn fra og med andre igangsettingstillatelse	Per søknad	Kr 8 745	02090101
§ 2.9.1 b.	Midlertidig brukstillatelse	Per søknad	Kr 15 105	02090102
§ 2.9.1 c.	Ferdigattest der det har gått mer enn fem år siden første tillatelse i byggesaken ble gitt	Per søknad	Kr 7 950	02090103
§ 2.9.1 d.	Ferdigattest i saker der ferdigattest ikke var inkludert i opprinnelig gebyr	Per søknad	Kr 4 000	02090104

§ 2.10 Revidert søknad og tegninger

Med revidert søknad menes endringer det søkes om, etter at rammetillatelse eller ett-trinnstillatelse er gitt, og før bygget eller tiltaket har fått ferdigattest. Søknader om endring av gitt tillatelse utløser ikke nytt grunnbeløp.

§ 2.10.1 Endring av gitt tillatelse

§ 2.10.1 a.	Søknad om endring av gitt tillatelse etter § 2.5	Per søknad	Kr 6 360	02100101
§ 2.10.1 b.	Søknad om endring av gitt tillatelse etter § 2.6	Per søknad	Kr 13 515	02100102

§ 2.11 Gebyr for avvisning, avslutning og avslag av sak

§ 2.11.1 Øvrige gebyrer

§ 2.11.1 a.	Varsel om avvisning, jf. SAK10 §5-4. Utløser ikke grunngebyr.	Per brev	Kr 11 925	02110101
§ 2.11.1 b.	Sak som avvises, jf. SAK10 §5-4	Per søknad	Kr 6 360	02110102
§ 2.11.1 c.	Sak som trekkes før vurdering.	Per søknad	Grunngebyr	02110103
§ 2.11.1 d.	Sak som trekkes etter påbegynt saksbehandling, men før endelig vedtak.	Per søknad	50 % av samlet tiltaksgebyr	02110104
§ 2.11.1 e.	Sak som kommunen avslutter på grunn av manglende oppfølging fra søker.	Per søknad	60 % av samlet tiltaksgebyr	02110105
§ 2.11.1 f.	Varsel om avslag. Utløser ikke grunngebyr.	Per brev	Kr 11 925	02110106
§ 2.11.1 g.	Sak som kommunen avslår.	Per søknad	100 % av samlet tiltaksgebyr	02110107

§ 2.12 Manglende eller feilaktig informasjon

§ 2.12.1 Mangelfull søknad

Ved behandling av saker der innsendt dokumentasjon er mangelfull eller feilaktig, beregnes et tilleggsgesbyr per brev inntil søknaden er komplett. Første mangelbrev er inkludert i gebyrene.

§ 2.12.1.	Tilleggsgesbyr ved mangelfull søknad	Per brev	Kr 4 770	02120101
-----------	--------------------------------------	----------	----------	----------

§ 2.13 Arbeid som settes i gang uten nødvendig tillatelse

Saksbehandlingsgebyr for tiltak som utføres i strid med bestemmelser gitt i- eller i medhold av plan- og bygningslovgivningen. Dette gjelder også tiltak som utføres i strid med ramme- og/ eller igangsettingstillatelse.

Tvangsmulkt og/eller overtredelsesgebyr etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven §§ 32-5 og 32-8 kan komme i tillegg.

§ 2.13.1 Merarbeid grunnet arbeid utført før tillatelse, eller i strid med tillatelse

§ 2.13.1 a	Behandlingsgebyr for merarbeid faktureres i henhold til medgått tid. Dette gjelder også tiltak som utføres i strid med ramme- og/ eller igangsettingstillatelse.	Per påbegynte time	Kr 1 590	02130101
------------	--	--------------------	----------	----------

§ 2.14 Rabatter

Kommunen kan gi rabatter av samlet gebyr, inklusive grunngebyr, tiltaksgebyr og tilleggsgebyr for følgende tiltak:

§ 2.14.1 Tiltak med klimavennlige løsninger

FutureBuilt

Asker kommune er partner i FutureBuilt. Dette er et 10-årig program som varer til 2030.

FutureBuilts visjon er å vise at det er mulig å utvikle klimanøytrale byområder og arkitektur med høy kvalitet.

§ 2.14.1 a.	Tiltak som inngår i utviklingsprosjektet "FutureBuilt" eller sertifiseres som "outstanding" eller bedre i henhold til miljøsertifiseringsverktøyet BREEAM-NOR eller annen tilsvarende sertifiseringsordning. Kommunen vil kreditere rabatten etter at ferdigattesten er gitt.	Per søknad	25 % av samlet tiltaksgebyr	02140101
§ 2.14.1 b.	Tiltak som sertifiseres som "excellent" i henhold til miljøsertifiserings-verktøyet BREEAM-NOR eller annen tilsvarende sertifiseringsordning. Kommunen vil kreditere rabatten etter at ferdigattesten er gitt.	Per søknad	35 % av samlet tiltaksgebyr	02140102

§ 2.14.2 Kulturminner

§ 2.14.2 a.	Tiltak på bygg med formell vernestatus, eller ved tilbakeføring av fasader, som er i tråd med kommunens kulturminnefaglige anbefaling, der en slik uttalelse er gitt på forhånd	Per søknad	25 % av samlet tiltaksgebyr	02140201
-------------	---	------------	-----------------------------	----------

3. Private planforslag

Kapitlet omhandler gebyrer for saksbehandling av private planforslag etter plan- og bygningsloven.

§ 3.1 Gebyrfritak

§ 3.1.1 Offentlige planforslag

Kommunen beregner ikke gebyr for å behandle planforslag fra offentlige forslagsstillere når planen skal ivareta offentlige interesser eller funksjoner og tiltaket skal finansieres med bevilninger fra stat eller kommune, eller med lån som har statlig eller kommunal garanti.

§ 3.1.2 Unntak gebyrfritak ulovlig statsstøtte

Offentlige forslagsstillere, herunder kommunale foretak, som fremmer planforslag knyttet til eiendomsutvikling av rene eiendoms- og grunneierinteresser (kommersielle interesser), er likestilt med private forslagstillere og skal betale gebyr.

§ 3.1.3 Forholdsmessighet

Der deler av planen fra offentlige forslagsstillere, herunder kommunale foretak, er knyttet til eiendomsutvikling mv. (kommersielle interesser), skal det betales gebyr for grunnarealer og bruksarealer som utgjør denne delen, utregnet etter reglene i § 2.3.

§ 3.1.4 Fritak gebyr for første dialogmøter

En planprosess forutsetter normalt å innbefatte 5 dialogmøter med saksbehandler i kommunen. Dialogmøter ved detaljregulering eller endring av reguleringsplan etter ordinær prosess utover dette faktureres etter følgende gebyrer i kapitlet.

§ 3.2 Enkeltgebyrer for møter i innledende fase

§ 3.2.1 Gebyrfastsettelse og faktureringstidspunkt

Utover møter med planavdelingen i innledende faser etter § 3.1.2 fakturerer kommunen gebyrer etter hvert møte gjennomført. Gebyret beregnes når referat fra møte er journalført, etter de satser som gjelder ved mottatt anmodning om planforhåndskonferanse /veiledningsmøte, oppstartsmøte eller dialogmøte.

§ 3.2.2 Veiledningsmøte før planinitiativ

Paragraf	Produkt	Enhet	Gebyr	Varenr
§ 3.2.2.	Veiledningsmøte	Per møte	Kr 8 400	03020201

§ 3.2.3 Oppstartsmøter etter pbl. § 12-8

§ 3.2.3 a.	Oppstartsmøte privat detaljregulering og endring av reguleringsplan uten planprogram/ konsekvensutredning (KU)	Per møte	Kr 67 200	03020301
§ 3.2.3 b.	Oppstartsmøte privat detaljregulering med planprogram/KU	Per møte	Kr 92 400	03020302
§ 3.2.3 c.	Oppstartsmøte privat detaljregulering og endring av reguleringsplan uten planprogram/KU der planinitiativet er i strid med arealbruk (formål og/ eller bestemmelser) i overordnet plan	Per møte	Kr 100 800	03020303
§ 3.2.3 d.	Oppstartsmøte privat detaljregulering og endring av reguleringsplan med planprogram/KU der planinitiativet er i strid med arealbruk (formål og/ eller bestemmelser) i overordnet plan	Per møte	Kr 117 600	03020304
§ 3.2.3 e.	Oppstartsmøte endring av reguleringsplan med forenklet prosess, jf. pbl. §12-14	Per møte	Kr 42 000	03020305

§ 3.2.4 Dialogmøter i dialogfasen etter oppstartsmøte

§ 3.2.4 a.	Dialogmøte om overordnet prosess	Per møte	Kr 8 400	03020401
§ 3.2.4 b.	Dialogmøte for gjennomgang av planmaterialet uten planprogram/ konsekvensutredning (KU)	Per møte	Kr 11 800	03020402
§ 3.2.4 c.	Dialogmøte for gjennomgang av planmaterialet uten planprogram/KU der planforslaget er uten samsvar med arealbruk i overordnet plan	Per møte	Kr 16 800	03020403
§ 3.2.4 d.	Dialogmøte for gjennomgang av planmaterialet med planprogram/KU	Per møte	Kr 23 500	03020404
§ 3.2.4 e.	Dialogmøte ved endring av reguleringsplan med forenklet prosess, jf. Pbl. §12-14	Per møte	Kr 10 100	03020405

§ 3.3 Fastsettelse av planprogram**§ 3.3.1 Gebyrfastsettelse og faktureringstidspunkt**

Når kommunen fastsetter planprogram med konsekvensutredning etter pbl. § 12-9, faktureres gebyr. Kommunen bruker følgende satser når forslaget til planprogram

fastsettes, og gebyret beregnes og fastsettes på tidspunkt for mottatt komplett planprogram.

§ 3.3.2 Planprogram med konsekvensutredning etter pbl. § 12-9

§ 3.3.2	Fastsettelse av planprogram med konsekvensutredning	Per planprogram	Kr 70 600	03030201
---------	---	-----------------	-----------	----------

§ 3.4 Private reguleringsplaner og reguleringsendringer

§ 3.4.1 Gebyrfastsettelse og faktureringstidspunkt

For å behandle private reguleringsplaner etter pbl. § 12-11 frem til offentlig ettersyn, samt reguleringsendringer etter pbl. § 12-14 frem til politisk behandling, faktureres et samlet gebyr etter summen av følgende bestemmelser, jf. § 3.3. Gebyret beregnes og fastsettes på tidspunkt for mottatt komplett planforslag/endringsforslag.

§ 3.4.2 Beregningsgrunnlag arealgebyr i plansaker

Det skal beregnes behandlingsgebyr, både etter planområdets grunnareal i § 3.4.3, og bebyggelsens bruksareal i § 3.4.4, som foreslått i komplett innsendt planforslag til offentlig ettersyn. Selv om arealtallene endres etter offentlig ettersyn, eller ved den politiske behandlingen, endres ikke gebyrgrunnlaget.

Bruksareal skal beregnes etter målereglene i byggteknisk forskrift (TEK17), kapittel 5.

Dersom bygningstiltaket i reguleringsplanen ikke har måleverdig bruksareal, beregnes arealgebyret kun etter planområdets grunnareal.

§ 3.4.3 Arealgebyr i plansaker

I arealberegningen inngår alle grunn- /tomtearealer innenfor planområdet.

§ 3.4.3 a.	Arealgebyr 0–2.000 m ²	Per planforslag	Kr 90 700	03040301
§ 3.4.3 b.	Arealgebyr 2.001–5.000 m ²	Per planforslag	Kr 121 000	03040302
§ 3.4.3 c.	Arealgebyr 5.001–10.000 m ²	Per planforslag	Kr 151 200	03040303
§ 3.4.3 d.	Arealgebyr 10.001–20.000 m ²	Per planforslag	Kr 181 500	03040304
§ 3.4.3 e.	Arealgebyr 20.001–30.000 m ²	Per planforslag	Kr 211 700	03040305
§ 3.4.3 f.	Arealgebyr 30.001–50.000 m ²	Per planforslag	Kr 241 900	03040306
§ 3.4.3 g.	Arealgebyr 50.001–70.000 m ²	Per planforslag	Kr 272 200	03040307
§ 3.4.3 h.	Arealgebyr 70.000 m ² og høyere	Per planforslag	Kr 302 400	03040308
§ 3.4.3 i.	Tilleggsgebyr for regulering i flere vertikalnivåer enn grunnarealet over bakken, jf. kart- og planforskriften § 9, 3. ledd	Per vertikalnivå utover ett	Kr 38 600	03040309

§ 3.4.4 Gebyr for bebyggelse og anlegg – bruksareal (BRA)

Det skal beregnes gebyr for både ny bebyggelse og eksisterende bebyggelse som skal bli stående. Det betales ikke gebyr for eksisterende bruksarealer som skal bli stående, og hvor det ikke planlegges nye reguleringsformål eller økt utnyttelse.

Det skal beregnes gebyr for maksimalt bruksareal som foreslått i komplett innsendt planforslag til offentlig ettersyn. Bruksareal under bakken skal også inkluderes i beregningen, selv om det ikke regnes med i planforslagets grad av utnyttning.

§ 3.4.4 a.	Bruksareal 0–2.000 m ²	Per planforslag	Kr 114 200	03040401
§ 3.4.4 b.	Bruksareal 2.001–5.000 m ²	Per planforslag	Kr 151 200	03040402
§ 3.4.4 c.	Bruksareal 5.001–10.000 m ²	Per planforslag	Kr 189 800	03040403
§ 3.4.4 d.	Bruksareal 10.001–20.000 m ²	Per planforslag	Kr 226 800	03040404
§ 3.4.4 e.	Bruksareal 20.001–30.000 m ²	Per planforslag	Kr 265 400	03040405
§ 3.4.4 f.	Bruksareal 30.001–50.000 m ²	Per planforslag	Kr 302 400	03040406
§ 3.4.4 g.	Bruksareal 50.001–70.000 m ²	Per planforslag	Kr 341 000	03040407
§ 3.3.4 h.	Bruksareal 70.000 m ² og høyere	Per planforslag	Kr 378 000	03040408

§ 3.4.5 Gebyr for reguleringsendring med forenklet prosess

Det faktureres enkeltgebyr per forslag til reguleringsendring som behandles etter forenklet prosess, jf. pbl. § 12-14.

§ 3.4.5	Reguleringsendring- forenklet prosess	Per endrings- forslag	Kr 94 100	03040501
---------	---------------------------------------	--------------------------	-----------	----------

§ 3.4.6 Gebyr for arealformål

Det faktureres et enkeltgebyr per arealformål, jf. pbl. § 12-5 pkt. 1-6. Det faktureres ikke gebyr for underformål, kombinerte underformål, hensynssoner, grøntstruktur eller bestemmelsesområder.

§ 3.4.6 a.	Gebyr per hovedformål i planforslaget	Per hoved- formål	Kr 38 600	03040601
§ 3.4.6 b.	Gebyr per hovedformål ved reguleringsendring	Per nytt formål	Kr 18 500	03040602

§ 3.4.7 Tilleggsgebyrer for konsekvensutredning og avvik fra overordnet plan

§ 3.4.7 a.	Privat planforslag med konsekvensutredning	Per planforslag	Kr 57 100	03040701
§ 3.4.7 b.	Privat planforslag og endring av reguleringsplan uten samsvar med arealbruk i overordnet plan	Per planforslag	Kr 38 600	03040702
§ 3.4.7 c.	Planforslag med utredningsalternativer etter forslagsstillers initiativ eller anbefaling/pålegg fra kommunen	Per utredningsalternativ	Kr 38 600	03040703

§ 3.4.8 Fornyet behandling/reviderte planforslag

For å behandle revidert planforslag etter offentlig ettersyn faktureres gebyrer etter følgende satser når revidert planforslag er mottatt. Gebyret beregnes samtidig med kommunens beslutning om begrenset høring eller nytt offentlig ettersyn, og når referater fra avklaringsmøtene er journalført.

§ 3.4.8 a.	Endringer av planforslag etter at forslaget er fremmet til politisk behandling ev. med ny begrenset høring og ny fremleggelse for utvalget	Per planforslag	Kr 94 100	03040801
§ 3.4.8 b.	Ny begrenset høring ved endring av planforslag etter offentlig ettersyn	Per begrenset høring	Kr 38 600	03040802
§ 3.4.8 c.	Nytt offentlig ettersyn ved endring av planforslag etter offentlig ettersyn	Per offentlig ettersyn	Kr 75 600	03040803
§ 3.4.8 d.	Nye avklaringsmøter etter politisk behandling eller offentlig ettersyn for private planforslag og endring av reguleringsplan	Per avklaringsmøte	Kr 8 400	03040804

§ 3.5 Fakturering av annet fakturerbart arbeid**§ 3.5.1 Medgått tid**

Gebyrpliktig arbeid etter plan- og bygningsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres løpende etter medgått tid.

§ 3.5.1	Gebyr for medgått tid i plansaker	Per påbegynt time	Kr 1 390	03050101
---------	-----------------------------------	-------------------	----------	----------

§ 3.5.2 Fakturering av utredningsarbeid

Kommunen kan kreve refusjon for utleggsutgifter knyttet til utredningsarbeid som er nødvendig for å sikre tilstrekkelig saksopplysning av planforslag, og som må bestilles fra eksterne fagkonsulenter. Kommunen kan kreve at forslagsstiller dekker slike utgifter i sin helhet.

§ 3.5.2 a.	Sakkyndig bistand private plansaker	Utleddsdekning	-	03050201
§ 3.5.2 b.	Medgått tid for koordinering sakkyndig bistand	Per påbegynt time	Kr 1 390	03050202

§ 3.6 Stoppet planinitiativ

§ 3.6.1 Gebyr og faktureringstidspunkt

For stoppet planinitiativ etter pbl. § 12-8 faktureres gebyr, etter satsene som gjelder når anmodning om oppstartsmøte er mottatt. Gebyret beregnes ved beslutning om at planinitiativet stoppes. Stoppegebyret skal betales selv om forslagstiller senere får medhold fra kommunestyret og planforslaget fremmes på ordinær måte. Kommunen gebyrlegger behandling av plansaken fullt ut i henhold til gjeldende gebyrforskrift, uten fratrukk for stoppegebyr.

§ 3.6.1	Gebyr for Stoppet planinitiativ	Per planinitiativ	Kr 38 600	03060101
---------	---------------------------------	-------------------	-----------	----------

§ 3.7 Avslått planprogram

§ 3.7.1 Gebyr og faktureringstidspunkt

For avslått planprogram etter pbl. § 12-9 faktureres gebyr, etter satsene som gjelder når forslag til planprogram er mottatt. Gebyret beregnes og fastsettes på tidspunkt for mottatt komplett planprogram, og faktureres ved beslutning om at planprogrammet ikke skal fastsettes. Avslagsgebyret skal betales selv om forslagstiller senere får medhold fra kommunestyret, og planforslaget fremmes på ordinær måte. Kommunen gebyrlegger behandling av plansaken fullt ut i henhold til gjeldende gebyrforskrift, uten fratrukk for avslagsgebyr.

§ 3.7.1	Gebyr for avslått planprogram	Per planprogram	Kr 70 600	03070101
---------	-------------------------------	-----------------	-----------	----------

§ 3.8 Avslått planforslag

§ 3.8.1 Gebyr og faktureringstidspunkt

For avslått planforslag etter pbl. § 12-11 faktureres gebyr, etter satsene som gjelder når komplett innsendt planforslag er mottatt. Gebyret beregnes og fastsettes på tidspunkt for mottatt komplett planforslag, og faktureres ved beslutning om å avslå planforslaget, og å avslå at planforslaget legges ut til offentlig ettersyn.. Avslagsgebyret skal betales selv om forslagstiller senere får medhold fra kommunestyret, og planforslaget fremmes på ordinær måte. Kommunen gebyrlegger behandling av plansaken fullt ut i henhold til gjeldende gebyrforskrift, uten fratrukk for avslagsgebyr.

§ 3.8.1	Gebyr for avslått planforslag	Per planforslag	Kr 94 100	03080101
---------	-------------------------------	-----------------	-----------	----------

§ 3.9 Avslutning av plansak

§ 3.9.1 Avsluttet plansak - Gebyr

For avslutning av en plansak, med komplett innsendt planforslag, før kommunens beslutning om offentlig ettersyn, faktureres gebyr. Kommunen bruker satsene som gjelder når komplett innsendt planforslag er mottatt. Gebyret beregnes når plansaken er avsluttet.

Grunner til avslutningen kan være at forslagsstiller har trukket forslaget, i noen tilfeller etter kommunens anbefaling, eller at plansaken blir uaktuell fordi forslagsstiller ikke har fulgt opp saken.

§ 3.9.1	For avslutning av plansak, med komplett innsendt planforslag, før beslutning om offentlig ettersyn, beregnes 50 % av fullt gebyr.	Per plansak	50% av fullt gebyr	03090101
---------	---	-------------	--------------------	----------

4. Delesaker

Kapitlet omhandler gebyrer for delesaker etter pbl. § 20-1 m.

§ 4.1 Generelt

For alle søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven skal det betales gebyr. Gebyrets størrelse er det samme for tillatelser som for avslag.

Gebyret for fradeling er stykkpris per ny tomt som oppstår ved delingen/arealoverføring, også ved samtidig fradeling av flere tomter fra samme eiendom.

Hvis delesaken er i samsvar med reguleringsplan vedtatt etter 01.06.1986 regnes et maksimalgebyr på kr. 36 300,- selv om det fradeles mer enn 3 tomter. Ellers faktureres det per fradelt tomt.

Gebyrer for oppmålingsforretning kommer i tillegg.

§ 4.2 Timepris

Timeprisen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon. Gebyr for sakstyper som ikke er oppgitt i dette kapitlet blir beregnet etter medgått tid.

Paragraf	Produkt	Enhet	Gebyr	Varenr
§ 4.2. a.	Når kommunen behandler saker som åpenbart vil føre til ekstraarbeid utover det som er forventet arbeidsmengde for sakstypen, skal det betales timepris for medgått tid.	Per påbegynte time	Kr 1 590	04020101
§ 4.2. b.	Gebyrpliktig arbeid etter plan- og bygningsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres løpende etter medgått tid. Grunngebyr kan komme i tillegg.	Utgifts dekkende	Kr 1 590	04020102

§ 4.3 Delesaker

For behandling av søknad om opprettelse av ny eiendom (grunneiendom eller anleggseiendom, herunder arealoverføring) i henhold til pbl. gjelder følgende gebyrer:

§ 4.3. a.	Behandling av søknad om opprettelse av ny eiendom (deling) eller arealoverføring hvor det dannes ny boligparsell	Per sak	Kr 15 900	04030101
§ 4.3. b.	Behandling av søknad om mindre arealoverføring	Per søknad	Kr 9 540	04030102
§ 4.3. c.	Behandling av søknad om utsettelse/endring av delingsvilkår	Per søknad	Kr 6 360	04030103

§ 4.4 Gebyr for avvisning

§ 4.4.	Sak som avvises Dersom søknad blir avvist fra behandling ilegges gebyr etter medgått tid, minimum kr. 6 360,-.	Per time	Kr 1 590	04040101
--------	---	----------	----------	----------

5. Oppmåling og seksjonering

Kapitlet omhandler gebyrer for saksbehandling av delesaker og oppmålingssaker etter plan- og bygningsloven og matrikkeloven.

§ 5.1 Generelt

For alle søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven skal det betales gebyr. Gebyrets størrelse er det samme for tillatelser som for avslag.

§ 5.2 Timepris

Timeprisen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon. Gebyr for sakstyper som ikke er oppgitt i dette kapitlet blir beregnet etter medgått tid.

Paragraf	Produkt	Enhet	Gebyr	Varenr
§ 5.2. a.	Når kommunen behandler saker som åpenbart vil føre til ekstraarbeid utover det som er forventet arbeidsmengde for sakstypen, skal det betales timepris for medgått tid.	Per påbegynte time	Kr 1 410	05020101
§ 5.2. b.	Gebyrpliktig arbeid etter plan- og bygningsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres løpende etter medgått tid. Grunngelyr kan komme i tillegg.	Utgifts dekkende	Kr 1 410	05020102

§ 5.3 Oppmålingsforretninger

§ 5.3.1 Gebyr for opprettelse av grunneiendom og feste

§ 5.3.1 a.	Grunngelyr for oppmålingsforretning for opprettelse grunneiendom eller feste	Per sak	Kr 49 350	05030101
§ 5.3.1 b.	Tillegg ved oppretting av flere grunneiendommer og fester	Per grunneiendom /feste utover første	Kr 7 050	05030102
§ 5.3.1 c.	Tillegg for hvert nye grensepunkt som blir etablert	Per grensepunkt	Kr 1 410	05030103

§ 5.3.2 Anleggseiendom

§ 5.3.2 a.	Grunngebyr for oppmålingsforretning for anleggseiendom	Per sak	Kr 49 350	05030201
§ 5.3.2 b.	Tillegg ved oppretting av flere eiendommer utover første	Per grunneiendom	Kr 7 050	05030202

§ 5.3.3 Regulert fellesareal/offentlig veigrunn

§ 5.3.3 a.	Grunngebyr for oppmålingsforretning for opprettelse av grunneiendom til offentlig veigrunn, i saker hvor det er behov for tillatelse	Per sak	Kr 28 200	05030301
§ 5.3.3 b.	Tillegg ved oppretting av flere eiendommer utover første	Per grunneiendom	Kr 7 050	05030302
§ 5.3.3 c.	Tillegg for hvert nye grensepunkt som blir etablert	Per grensepunkt	Kr 1 410	05030303

§ 5.3.4 Oppretting av eiendom uten fullført oppmålingsforretning

Gebyr for fullføring av forretning følger av pkt. 5.3.1 til 5.3.4.

Gebyr for utsatt forretning og fullføring av forretning blir innkrevd samlet når ny eiendom blir opprettet

§ 5.3.4 a.	Grunngebyr for utsatt oppmålingsforretning for oppretting av eiendom	Per sak	Kr 8 460	05030401
§ 5.3.4 b.	Tillegg ved oppretting av flere eiendommer utover første	Per grunneiendom	Kr 2 550	05030402
§ 5.3.4 c.	Tillegg for hvert nye grensepunkt som blir etablert	Per grensepunkt	Kr 0	05030403

§ 5.3.5 Grensejustering

§ 5.3.5 a.	Grunngebyr for oppmålingsforretning for grensejustering	Per grensejustering	Kr 28 200	05030501
§ 5.3.5 b.	Tillegg ved flere grensejusteringer utover første	Per grensejustering utover den første	Kr 4 230	05030502
§ 5.3.5 c.	Tillegg for hvert nye grensepunkt som blir etablert	Per grensepunkt	Kr 1 410	05030503

§ 5.3.6 Arealoverføring

§ 5.3.6 a.	Grunngebyr for oppmålingsforretning for arealoverføring	Per sak	Kr 35 250	05030601
§ 5.3.6 b.	Tillegg ved arealoverføring utover første	Per arealoverføring utover den første	Kr 7 050	05030602
§ 5.3.6 c.	Tillegg for hvert nye grensepunkt som blir etablert	Per grensepunkt	Kr 1 410	05030603

§ 5.3.7 Arealoverføring til offentlig vei eller jernbane

§ 5.3.7 a.	Grunngebyr for oppmålingsforretning for arealoverføring til offentlig vei eller jernbane	Per angivereiendom	Kr 28 200	05030701
§ 5.3.7 b.	Tillegg ved arealoverføring utover første	Per angivereiendom utover første	Kr 7 050	05030702
§ 5.3.7 c.	Tillegg for hvert nye grensepunkt som blir etablert	Per grensepunkt	Kr 1 410	05030703

§ 5.4 Andre oppmålingsforretninger og tillegg**§ 5.4.1 Klarlegging av eksisterende grense som er koordinatbestemt ved tidligere forretning (grensepåvisning)**

§ 5.4.1 a.	Grunngebyr for oppmålingsforretning for klarlegging av eksisterende grense som er koordinatbestemt ved tidligere forretning	Per sak	Kr 16 920	05040101
§ 5.4.1 b.	Tillegg for hvert grensepunkt som blir påvist	Per grensepunkt	Kr 705	05040102

§ 5.4.2 Klarlegging av eksisterende grense som ikke er koordinatbestemt ved tidligere forretning

§ 5.4.2 a.	Grunngebyr for oppmålingsforretning for klarlegging av eksisterende grense som <u>ikke</u> er koordinatbestemt ved tidligere forretning	Per sak	Kr 28 200	05040201
§ 5.4.2 b.	Tillegg for hvert grensepunkt som blir klarlagt	Per grensepunkt	Kr 1 410	05040202
§ 5.4.2 c.	Gebyr for klarlegging i forbindelse med andre oppmålingssaker	Per punkt	Kr 1 410	05040203

§ 5.4.3 Matrikkelbrev (jf. matrikkelforskriften § 16, fjerde ledd)

§ 5.4.3 a.	Matrikkelbrev	Til og med 10 sider	Kr 175	05040301
§ 5.4.3. b.	Matrikkelbrev	Over 10 sider	Kr 350	05040302

§ 5.4.4 Tinglysningsbrev

Gebyr for tinglysningsdokumenter ved oppretting av ny eiendom eller arealoverføring kommer i tillegg til gebyr i § 4.3

§ 5.4.4 a.	Papirbasert innsending	Per tinglysningsbrev	Kr 585	05040401
§ 5.4.4 b.	Elektronisk innsending	Per tinglysningsbrev	Kr 540	05040402

§ 5.4.5 Dokumentavgift

Dokumentavgift ved overføring av fast eiendom kommer i tillegg til gebyr i § 5.3. Avgiften er 2,5 % av verdien til eiendommen på tinglysningspunktet.

§ 5.4.6 Unntak fra tidsfrist (jf. matrikkelforskriften § 18, tredje ledd)

Tidsfrist for gjennomføring av oppmålingsforretning er 16 uker.
Tidsfristen løper ikke i perioden 15. desember til 15. april.
Hensikten med bestemmelsen er å utsette fristen for gjennomføring av oppmålingsforretning i en periode på vinteren når snø og tele gjør det vanskelig eller umulig å utføre oppmålingsarbeid.

6. Eierseksjonering

Kapitlet omhandler gebyrer for seksjoneringssaker etter eierseksjonsloven. Gebyrets størrelse er det samme for seksjoneringsvedtak som for avslag

§ 6.1 Seksjonerings- og reseksjoneringsaker

I seksjoneringsaker tillegges tinglysningsgebyr, jf. § 4.4.3.

Paragraf	Produkt	Enhet	Gebyr	Varenr
§ 6.1. a.	1–10 seksjoner	Per sak	Kr 9 870	06010101
§ 6.1. b.	11–40 seksjoner	Per sak	Kr 12 690	06010102
§ 6.1. c.	Over 40 seksjoner	Per sak	Kr 18 330	06010103
§ 6.1. d.	Tillegg for befarig	Per sak	Kr 4 230	06010104
§ 6.1. e.	Sletting av seksjoner (sameiet skal opphøre)	Per sak	Kr 4 230	06010105

§ 6.2. Oppmålingsforretning for uteareal

§ 6.2.1 Oppmålingsforretning med oppmøte i marka

§ 6.2.1 a.	Grunngebyr for oppmålingsforretning for uteareal (inntil 4 uteareal)	Per sak	Kr 28 200	06020101
§ 6.2.1. b.	Tillegg ved flere utearealer utover 4	Per grunneiendom	Kr 2 550	06020102
§ 6.2.1. c.	Tillegg for hvert nye grensepunkt som blir etablert	Per grensepunkt	Kr 1 410	06020103

§ 6.2.2 Oppmålingsforretning uten oppmøte i marka (kontorforretning)

§ 6.2.2 a.	Grunngebyr for oppmålingsforretning for uteareal (inntil 4 uteareal)	Per sak	Kr 14 100	06020201
§ 6.2.2. b.	Tillegg ved flere utearealer utover 4	Per grunneiendom	Kr 2 550	06020202
§ 6.2.2 c.	Tillegg for hvert nye grensepunkt som blir etablert	Per grensepunkt	Kr 0	06020203

7. Refusjon

Kapitlet omhandler gebyr for refusjonssaker etter plan- og bygningslovens § 18.

§ 7.1 Gebyr for saksbehandling

§ 7.1.1 Gebyrfastsettelse og faktureringstidspunkt

For å behandle refusjonssaker faktureres gebyr, i faser, etter følgende bestemmelser. Grunnlaget for endelig beregning av gebyret er godkjent regnskap etter pbl. § 18-9.

§ 7.1.2 Gebyr

Saksbehandlingsgebyr for refusjonssaker tiltak.

Paragraf	Produkt	Enhet	Gebyr	Varenr
§ 7.1.2 a.	Gebyrgruppe I: Gebyrgrunnlag mindre enn 5,0 mill. kroner Faktureres 75% à konto etter godkjent kostnadsoverslag Minimumsgebyr 75.000	Per refusjonssak	3,5 % av godkjent kostnadsoverslag	07010201
§ 7.1.2 b.	Gebyrgruppe I: Gebyrgrunnlag mindre enn 5,0 mill. kroner. Resterende sum avregnes og faktureres etter godkjent regnskap. Minstegebyr, jf. 7.1.2. a	Per refusjonssak	3,5 % av godkjent regnskap	07010202
§ 7.1.2 c.	Gebyrgruppe II: Gebyrgrunnlag større enn 5,0 mill. kroner. Faktureres 75% à konto etter godkjent kostnadsoverslag	Per refusjonssak	4,5 % av godkjent kostnadsoverslag	07010203
§ 7.1.2 d.	Gebyrgruppe II: Gebyrgrunnlag større enn 5,0 mill. kroner. Resterende sum avregnes og faktureres etter godkjent regnskap.	Per refusjonssak	4,5 % av godkjent regnskap	07010204

§ 7.1.3 Medgått tid

Annet gebyrpliktig arbeid etter plan- og bygningsloven, som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres løpende etter medgått tid.

§ 7.1.3	Gebyr for medgått tid i refusjonssaker	Per påbegynt time	Kr 1 590	07010301
---------	--	-------------------	----------	----------

§ 7.2 Avbrutt refusjonssak

§ 7.2.1 Gebyrfastsettelse og faktureringstidspunkt

For avslutning av en refusjonssak før endelig gebyrberegning foreligger faktureres gebyr etter følgende satser. For avslutning etter endelig beregning foreligger faktureres gebyr etter § 7.1.2.

§ 7.2.1 a.	Gebyr for refusjonssaker som avsluttes før påbegynt saksbehandling	Per refusjonssak	Kr 2 385	07020101
§ 7.2.1 b.	Gebyr for refusjonssaker som avsluttes etter påbegynt saksbehandling, før beregning av gebyr	Per refusjonssak	Kr 9 540	07020102
§ 7.2.1 c.	Gebyr for refusjonssaker som avsluttes etter påbegynt saksbehandling, før endelig beregning av gebyr foreligger, jf. pbl. § 18-9	Per refusjonssak	1,5 % av godkjent kostnadsoverslag	07020103

8. Forurenset grunn

Kapitlet omhandler gebyrer for saksbehandling og kontroll med opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider etter forurensningsforskriften kapittel 2.

Kommunen er forurensningsmyndighet i saker som gjelder opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider. Ved bygge- og gravearbeider på en eiendom der det er grunn til å tro at grunnen er forurenset, må omfanget og betydningen av en eventuell forurensning kartlegges. Viser undersøkelsen at det er forurenset grunn, må tiltaksplanen godkjennes av kommunen før tiltaket kan settes i gang.

§ 8.1 Gebyr for medgått tid

§ 8.1.1 Timepris

Gebyrpliktig arbeid etter forurensningsforskriften som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres løpende etter medgått tid. Timeprisen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon.

Paragraf	Produkt	Enhet	Gebyr	Varenr
§ 8.1.1	Gebyr for medgått tid forurenset grunn	Per påbegynte time	Kr 1 590	08010101

§ 8.2 Gebyr for saksbehandling og kontroll ved søknad om godkjenning av tiltaksplan

Det skal betales engangsgebyr for saksbehandling og kontroll ved søknad om godkjenning av tiltaksplan. Gebyret belastes tiltakshaver og faktureres per tiltaksplan.

§ 8.2.1 Saksbehandlings- og kontrollgebyr

Gebyret dekker kommunens saksbehandling ved godkjenning av tiltaksplaner for forurenset grunn, samt kommunens oppfølging av vilkår i vedtak, tilsyn med håndtering av forurenset grunn på byggeplass og behandling av sluttrapporter, herunder rapportering av data til databasen Grunnforurensning.

Gebyret er differensiert etter risiko for skade på helse og miljø, jf. § 9-3 i byggesaksforskriften

§ 8.2.1 a.	Godkjenning av tiltaksplan Tiltaksklasse 1	Per tiltaksplan	Kr 6 360	08020101
§ 8.2.1 b.	Godkjenning av tiltaksplan Tiltaksklasse 2	Per tiltaksplan	Kr 11 130	08020102
§ 8.2.1 c.	Godkjenning av tiltaksplan Tiltaksklasse 3	Per tiltaksplan	Kr 25 440	08020103

§ 8.3 Manglende eller feilaktig informasjon

§ 8.3.1 Mangelfull søknad

Dersom hjemmelshaver etter første mangelbrev ikke har komplett søknad etter kravene i forurensingsforskriften kapittel 2., påløper det gebyr for hvert påfølgende mangelbrev som må sendes.

§ 8.3.1	Utsendelse av nytt mangelbrev	Per påfølgende mangelbrev etter første	Kr 3 180	08030101
---------	-------------------------------	--	----------	----------

9. Definisjoner og ordforklaringer

Boenhet:	Bruksenhet som har alle hovedfunksjoner for bolig/framstår som egen boenhet, slik som stue, kjøkken, soveplass, bad og toalett, og har egen inngang.
Bolig/boligeiendom:	Eiendom med bygg som brukes til boligformål, herunder fritidsbolig. Bygningstype 111 – 163 etter NS-3457.
Bruksareal (BRA):	Bruksareal for eiendom som er registrert i matrikkelen og beregnet med utgangspunkt i NS-3940.
Bruksenhet:	Bygning eller del av bygning (lokale), f.eks. boenhet, kontorenhet, verksted og lager.
Bygningstype:	Standardisert kategorisering av den enkelte bygning etter NS-3457. Bygningstyper fra 111 til 199 tilhører bygningshovedgruppe boligbygning.
Eiendom:	Fast eiendom definert med et eget gårds- og bruksnummer, festenummer og/eller seksjonsnummer i matrikkelen. Seksjon etablert i henhold til eierseksjonsloven regnes som selvstendig eiendom.
Fritidsbolig:	Bygg som er registrert som fritidsbolig i matrikkelen. Bygningstype 161 – 163 etter NS-3457.
Matrikkel:	Nasjonalt eiendomsregister hvor hver eiendom har et unikt nummer bestående av kommunenummer, gårdsnummer (gnr), bruksnummer (bnr), festenummer (fnr) og seksjonsnummer (snr). Dersom bruket ikke har feste- og/eller seksjonsnummer har disse verdien null (0). Tidligere kalt GAB-registeret (Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret).
Næringseiendom:	Eiendom som ikke er bolig- eller kombinasjonseiendom. Bygg for offentlige formål klassifiseres som næringseiendom.
SAK:	Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften)
Tiltaksklasse:	Inndeling av oppgaver i tiltaket basert på vanskelighetsgrad, kompleksitet og konsekvenser av mangler og feil, jf. SAK § 9-4.

Asker
kommune

Politisk tilleggsnotat

Vår referanse
23/15442-7

Vår saksbehandler
Malvin Bjørøy

Dato
25.10.2023

Til: Utvalg for plan og byggesak

Fra: kommunedirektøren

Tilleggsnotat lagt til 25.10.23 - Oppsummering av og kommentarer til høringsuttalelser til ny gebyrforskrift 2024 fra Boxs Arkitektstudio AS

Det er mottatt innspill fra Boxs Arkitektstudio AS, datert. 16.10.2023, mottatt 17.10.2023, registrert i sak 23/15442 først den 23.10.2023.

Vi beklager at innspillene, mottatt innenfor fristen, ikke er kommentert i saksfremlegget. Ifølge arkiv og informasjonsforvaltning ble først høringsinnspillet arkivert 23.10.2023 grunnet en feil.

Følgende notat til saken er utarbeidet snarest etter vurdering av alle innspillene, og høringsuttalelsen vil følge saken i sin helhet. Uttalelsen følger saken i original versjon.

Med PBA i teksten menes Asker kommunes Plan- og byggesaksavdeling.

Høringsuttalelse fra Boxs Arkitektstudio AS – Innledning

Boxs Arkitektstudio AS kommenterer at gebyrregulativet er detaljert og oversiktlig, men det er så mange poster - også for mindre tiltak - at det er stor fare for at gebyrregulativet vil gi kumulative høye gebyrer, noe som er uheldig gitt Asker kommunes høye gebyrnivå. Boxs Arkitektstudio AS mener videre det bør avklares og fremgå av gebyrregulativet, at tiltaket med det høyeste gebyr belastes for gebyret iht. regulativet, mens øvrige tiltak i samme søknad ikke belastes.

I tillegg bør gebyrregulativet kunne brukes som et verktøy og insentiv for hverdagslige bærekraftige og energibesparende tiltak, og ikke bare for de store Future Built tiltak, og for effektivisering av plan- og byggesaksbehandling.

Som det fremkommer av saksfremlegget, er gebyrforskriften oppdatert med endringer i gjeldende lover, forskrifter og «Veileder for beregning av selvkost og gebyrforskrift i byggesaker». I arbeidet har forskriften vært vurdert opp mot andre

kommuners gebyrforskrifter og vi har fått bistand av foretaket Momentum AS for å sette selvkost for byggesak, plan og oppmåling i Asker kommune. Momentum har som foretak, avtale med over 200 kommuner i Norge om det samme.

Boxes Arkitektstudio AS har videre følgende innspill til konkrete pkt. i forskriften:

- §1.1 - Gebyrsetting skal ses i sammenheng med selvkostregnskap og effektiviseringstiltak
  - Sentralt i debatter om gebyrregulativet har stått at gebyrer skal dekke selvkost iht. nasjonalt lovverk. Det er ikke tillatt med kryss-subsidiering av ulike gebyrer.
  - Gebyrregulativet mangler satser i gebyrmoduler (tidligere M) eller i NOK.
  - Da gebyrer skal gjenspeile selvkost kan gebyrregulativet neppe seg og vurderes uten sammenheng med PBAs selvkostregnskap. Dette må fremlegges.
  - For å kunne fremlegge et troverdig og tillitsskapende selvkostregnskap og for å finne en god snittpris for gebyret, må PBAs ansatte starte med timeregistrering per sak.
Det er vanskelig å finne en god grunn hvorfor timeregistrering per sak / prosjekt ikke gjennomføres på samme måte som dette praktiseres i det private arbeidslivet. Registreringen må fremlegges og offentliggjøres.
  - Når selvkostregnskap fremlegges, bør dette også drøftes i forhold til effektiviseringstiltak, slik at behov for byråkrati reduseres. I gebyrregulativet bør det legges inn insentiver som stimulerer til effektivisering, slik at ikke unødvendige kostnader veltes over på innbyggere og utbyggere.

Kommunedirektørens kommentar

- Ny forskrift er lagt ut på høring uten satser/priser. Dette er beskrevet i saksfremlegget.
  - Det er per i dag ikke timeregistrering ved behandling av alle saker i Asker kommune. Ved atypiske saker, det vil si en konkret sak der beregningsmåten i gebyrforskriften gir et gebyr for tiltaket som åpenbart ikke gjenspeiler faktisk ressursbruk, er det anledning til å føre oversikt over medgått tid i saken.
  - En utfordring i vurderingen av selvkost og gjennomsnittlig gebyrsats er omfanget av ulike sakers kompleksitet og karakter, blant annet i forhold til gjeldende plangrunnlag.
  - Asker kommunes plan- og byggesaksavdeling forsøker til enhver tid å vurdere effektiviseringstiltak. Dette må selvsagt også vurderes i sammenheng med kostnader for slike tiltak, og nødvendig ressursbruk. Av nylige tiltak for effektivisering er nytt saksbehandlingssystem under implementering.
- §1.5 - Tilsynet – 22% av saksbehandlingsgebyret
Boxes Arkitektstudio AS ønsker å vite bakgrunnen for 22%, om dette er empirisk vurdert, eller om dette er basert på dagens antall ansatte ift. total antatt ansatte i

PBA, og om dette tallet 22% vil kunne variere fra år til år, og om tallet er effektivitetsprøvd.

Kommunedirektørens kommentar

§ 1.5 angir følgende vedrørende tilsynsvirksomhet i kommunen:

"22 % av saksbehandlingsgebyret skal dekke kommunens tilsynsvirksomhet byggesaker."

Ovennevnte prosent i forslag til ny gebyrforskrift er utarbeidet i forbindelse med kalkulasjon selvkost, i samarbeid med ekstern aktør Momentum Solutions AS. Prosenten gjenspeiler de relevante kostnader som knytter seg til tilsynsvirksomheten, med eksempel antall ansatte, stillingsprosent, oppgaver tilknyttet tilsyn m.m.

Gjeldende gebyrregulativ for 2023 angir i kapittel 3 at 30% av byggesaksgebyret skal dekke kostnadene med ordinært tilsyn, og endringen fra 2023 gjenspeiler endringer i avdelingen i en oppdatert selvkostkalkyle.

Prosenttallet kan endre seg i tråd med eventuelle endringer av de ressurser som avsettes til tilsynsvirksomhet, og følgelig de kostnader som knytter seg til dette.

- §2.2 – Grunngbyr
Boxs Arkitektstudio AS spør om grunngbyrer Inkluderer også ajourføring av situasjonskart og matrikkel for en rammesøknad hvor det gis IG?

Kommunedirektørens kommentar

§ 2.2 beskriver at "Grunngbyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av tiltakets art, kompleksitet, størrelse m.m. Dette er for eksempel innregistrering, journalføring, fordeling av sak og arkivering." Ajourføring kart og matrikkel er innlemmet i sakstypenes gebyrer.

- **§2.3 – Timespris**
  - Boxs Arkitektstudio AS mener at timespris som beregnes per påbegynte time er en urimelig grov enhet, og at gebyret etter medgått tid bør beregnes per påbegynt 5 minutter (eller kvarter).
  - Boxs Arkitektstudio AS mener at timeprisen i gjeldende gebyrregulativ er NOK 1580, og at dette er et relativt høyt beløp ift. f.eks. søkers timepriser, og mener at det med høye timespriser medfører at det stilles høye kvalitetskrav, og høye krav til effektivitet, som må kunne etterprøves.

Kommunedirektørens kommentar

- Pris per påbegynte time er en ikke utypisk beregningsformulering for tidsbruk (eksempel jf. ulike kommuners gebyrforskrift. Dette skaper forutsigbarhet ved estimering av kostnad, men utøves med skjønn av plan- og byggesaksavdelingen.
  - Timeprisen i gjeldende regulativ er 0,5 M, dvs. $0,5 \cdot 3.300,- = \text{kr. } 1650,-$. Ny timesats er kr. 1590,-, beregnet etter reglene for selvkost.
- **§2.6.1 d / §2.6.1 f – støttemur / levegg ifm. søknad om ny boenhet**
Boxes Arkitektstudio AS mener at ekstra gebyr for ikke-søknadspliktige tiltak jfr. SAK§4.1 er urimelig. Disse blir ikke mer krevende å saksbehandle når disse er vist som en del av en helhetsløsning når en ny boenhet søkes.

Kommunedirektørens kommentar

Tiltak med egne satser i forbindelse med behandling av en søknad om ny boenhet etter § 2.6.1., det vil si §2.6.1. pkt. d. til g, gjelder tiltak som ikke faller innenfor kravene listet opp i SAK § 4-1.:

- Støttemur med høyde til og med 1,5 m høyde er søknadspliktig hvis avstand til nabogrensen er under 4 meter
  - Støttemur med høyde over 1,5 m er søknadspliktig
  - Støyskjerm eller levegg til og med 10 m lengde og til og med 1,8 m høyde er søknadspliktig hvis avstand til nabogrensen er under 1 meter
  - Støyskjerm eller levegg over 10 m lengde eller over 1,8 m høyde er søknadspliktig
- **§2.6.9 r – solcelleanlegg på fasade**
    - Boxes Arkitektstudio AS spør hvorfor et slikt tiltak skal gebyrbelegges? I dagens gjeldende regulativ er det 100% gebyrfritak som et insentiv til bærekraftige løsninger.

Kommunedirektørens kommentar

Solcellepaneler kan i utgangspunktet være *ikke søknadspliktig* hvis unntak oppfylles, slik som at plasseringen skjer innenfor én bruksenhet/branncelle, panelene ikke påvirker fasadens karakter vesentlig, og er i samsvar med kommunale planer som reguleringsplanen. I ny forskrift er det foreslått en egen post for tiltak som omfatter solcellepaneler. Dette anses som en redusert sats i forhold til erfaringsmessig saksbehandlingstid for slike tiltak, som ikke faller innenfor gjeldende unntak i den enkelte sak.

- **§2.6.13 – fasadeendring**
Boxes Arkitektstudio AS mener det er uklart om dette kumuleres ift. gebyr for bruksendring / endring boenhet? I så fall vil det være urimelig.

Kommunedirektørens kommentar

Som tiltak kan bruksendring og fasadeendring typisk være omsøkt samtidig ved søknad. Dette er likevel to ulike tiltak og to ulike vurderinger i forhold til gjeldende regelverk. Følgelig regnes dette som to separate tiltak.

- **§2.6.16 – sanitær-installasjoner, mm.**

Boxs Arkitektstudio AS mener det er uklart om dette kumuleres ift. gebyr for bolig / kontorer osv. da omtrent alle bygg har slike installasjoner, og gebyret kan da likegreit inkluderes i gebyr for bygningen.

Kommunedirektørens kommentar

Gebysatsen gjelder for oppførte tiltak i gebyrposten, når dette omsøkes som separat søknadspliktig tiltak for saksbehandling etter pbl. § 20-1 f. Ved oppføring av nybygg anses dette som installasjoner som er inkludert i prosjekteringen for gjeldende ansvarsområder.

Tilføyer at det ved sanitærinstallasjoner også kan tilkomme andre gebyrer som utstedes av Vann og vannmiljø, Asker kommune (eksempel sanitærmelding).

- **§2.6.18 – innhegning mot vei**

Boxs Arkitektstudio AS mener det er uklart om dette kumuleres ift. gebyr for bolig / kontorer osv.

Kommunedirektørens kommentar

Innhegning mot vei etter pbl. 20-1 h. er et separat tiltak med tilhørende saksbehandling og tidsbruk, og følgelig et separat tiltak med gebysats.

- **§2.6.21 c – vesentlige terrenginngrep**

Boxs Arkitektstudio AS mener alle søknadspliktige terrenginngrep er vesentlig. Ellers ville de ikke ha vært søknadspliktige, og mener det er uklart om dette kumuleres ift. gebyr for bolig / kontorer osv.

Kommunedirektørens kommentar

Vesentlig terrenginngrep etter pbl. 20-1 k. er et separat tiltak med tilhørende saksbehandling og tidsbruk, og følgelig et separat tiltak med gebysats.

- **§2.6.22 – anlegg av vei, parkeringsplass og landingsplass**

Boxs Arkitektstudio AS mener det er uklart om dette kumuleres ift. gebyr for bolig / kontorer osv.

Kommunedirektørens kommentar

Anlegg av veg, parkeringsplass og landingsplass etter pbl. 20-1 l. er et separat tiltak med tilhørende saksbehandling og tidsbruk, og følgelig et separat tiltak med gebyrsats.

- **§2.9.1 d – ferdigattest for saker hvor ferdigattest ikke var inkludert i opprinnelig gebyr**

Boxs Arkitektstudio AS mener det her bør her fremkomme hvilke år / hvilken kommune (Røyken/Hurum/Asker) ferdigattest ikke var inkludert.

Kommunedirektørens kommentar

Dette ble ikke inkludert grunnet variasjoner i gjeldende forbehold, med mulighet for feil. Dette vil bli vurdert i den enkelte sak, i tråd med forskriften.

- **§2.11.1 f – varsel om avslag**

Boxs Arkitektstudio AS mener det må fritas for dette gebyret / nedsette hele gebyret, når det viser seg at det varselet om avslaget beror på en feilvurdering/feiltolkning eller annen feil av PBA, eller når varselet ikke var ønsket av tiltakshaver / søker.

Kommunedirektørens kommentar

Gebyr for varsel om avslag er basert på tidsbruk i saksbehandlingen. Et mangelbrev vurderes ved mottakskontroll av en sak, mens ved varsel om avslag er det gjort saksbehandling i forkant og vedtakskontroll i saken. Et varsel om avslag har vært praksis i Asker kommune for å gi tiltakshaverne en anledning til å omprosjekttere hvis videre behandling av saken ville gitt avslag, og tilhørende gebyr.

Saksbehandlingen ved et varsel om avslag er redusert i forhold til full behandling av saken (eventuelt avslag), men medfører tidsbruk for avdelingen, og tilhørende kostnader.

Ved eventuelle påviselige feil i saksbehandlingen fra plan- og byggesaksavdelingen, med følge at gebyr er urettmessig fakturert, vil dette krediteres.

- **§2.12.1 f – mangelfull søknad**

Boxs Arkitektstudio AS mener det må fritas for dette gebyret / nedsette hele gebyret, når det viser seg at mangelen ikke var oppdaget ved mottakskontroll/første mangelbrev, eller når mottakskontrollen er gjennomført lengre enn 2 uker etter innsendt søknad.

Kommunedirektørens kommentar

Gebyr for første mangelbrev etter mottakskontroll er inkludert i gebyret. Ved ytterligere mangler, etter mottak av etterspurte opplysninger, er det gebyr for nytt mangelbrev.

- **§2.14.1 – tiltak med klimavennlige løsninger**

Boxs Arkitektstudio AS mener det her mangler insentiver for vanlige innbyggere, slik at bærekraftige tiltak søkes gjennomført. Boxs Arkitektstudio AS anser Breeam og FutureBuilt kun er relevant for større prosjekter, og genererer større og svært kostbare prosesser.

Kommunedirektørens kommentar

Forslag til ny forskrift inkluderer rabatter som gjelder miljømessige og vernemålsetninger, relatert til bygningsmessige egenskaper ved selve tiltaket. Dette er en videreføring fra eksisterende regulativ, og i tråd med andre kommuners gebyrforskrifter. Dette er også i tråd med kommunens bærekraftmålsettinger. Eventuelle ytterligere rabattordninger er det per dags dato ikke vedtatt.

- **§2.15 – gebyrfritak for frivillige organisasjoner**

Boxs Arkitektstudio AS mener dette gebyrfritaket var vedtatt i gjeldende gebyrregulativet, at det mangler nå og bør gjeninnføres.

Kommunedirektørens kommentar

Fritak for gebyrer for frivillige organisasjoner er tatt ut av forslag til ny gebyrforskrift da dette anses å være i strid med selvkostprinsippet for byggesaker. Selvkostprinsippet innebærer at gebyrene som kreves inn skal dekke kostnadene ved tjenestene som tilbys. Hvis gebyrene fra frivillige organisasjoner fjernes, må disse kostnadene dekkes på en annen måte, for eksempel ved å øke gebyrene andre steder. Det er derfor ikke anbefalt at et slikt fritak som reduserer kostnadsdekningen i byggesaker legges til byggesak. En slik rabatt bør eventuelt finansieres utenfor byggesaks selvkostområde.

- **§3.6.1 – gebyr ifm. stoppet planinitiativ**

Boxs Arkitektstudio AS mener det er helt urimelig at «stoppegebyret skal betales selv om forslagstiller senere får medhold fra kommunestyret og planforslaget fremmes på ordinær måte». Boxs Arkitektstudio AS mener videre at tvert imot bør to eller tre ganger stoppegebyret gis i fratrekk når forslagsstiller senere får medhold som kompensasjon for tapt tid og ekstra utgifter forslagsstiller har hatt med PBAs delegerte vedtak for å avvise planinitiativet.

Kommunedirektørens kommentar

Kommunens utførte arbeid med planinitiativ er det samme når det stoppes, og det arbeidet som er utført bør dekkes ved et enkeltgebyr.

Etter vurdering foreslår Kommunedirektøren av følgende tekst i § 3.6.1 fjernes:

"Stoppegebyret skal betales selv om forslagstiller senere får medhold fra kommunestyret og planforslaget fremmes på ordinær måte. Kommunen gebyrlegger behandling av plansaken fullt ut i henhold til gjeldende gebyrforskrift, uten fratrukk for stoppegebyr."

- **§3.7.1 – gebyr ifm. avslått planprogram**

Boxs Arkitektstudio AS mener det er helt urimelig at «stoppegebyret skal betales selv om forslagstiller senere får medhold fra kommunestyret og planforslaget fremmes på ordinær måte». Boxs Arkitektstudio AS mener videre at tvert imot bør to eller tre ganger avslagsgebyret gis i fratrukk når forslagsstiller senere får medhold som kompensasjon for tapt tid og ekstra utgifter forslagsstiller har hatt med PBAs delegerte vedtak for å avslå planprogrammet.

Kommunedirektørens kommentar

Kommunens utførte arbeid med planprogram er det samme ved avslag, og det arbeidet som er utført bør dekkes ved et enkeltgebyr.

Etter vurdering foreslår Kommunedirektøren av følgende tekst i § 3.7.1 fjernes:

"Avslagsgebyret skal betales selv om forslagstiller senere får medhold fra kommunestyret, og planforslaget fremmes på ordinær måte. Kommunen gebyrlegger behandling av plansaken fullt ut i henhold til gjeldende gebyrforskrift, uten fratrukk for avslagsgebyr."

- **§3.8.1 – gebyr ifm. avslått planforslag**

Boxs Arkitektstudio AS mener det er helt urimelig at «stoppegebyret skal betales selv om forslagstiller senere får medhold fra kommunestyret og planforslaget fremmes på ordinær måte». Boxs Arkitektstudio AS mener videre at tvert imot bør to eller tre ganger avslagsgebyret gis i fratrukk når forslagsstiller senere får medhold som kompensasjon for tapt tid og ekstra utgifter forslagsstiller har hatt med PBAs delegerte vedtak for å avslå planforslaget.

Kommunedirektørens kommentar

Kommunens utførte arbeid med planforslag er det samme ved avslag, og det arbeidet som er utført bør dekkes ved et enkeltgebyr.

Etter vurdering foreslår Kommunedirektøren av følgende tekst i § 3.8.1 fjernes:

"Avslagsgebyret skal betales selv om forslagstiller senere får medhold fra kommunestyret, og planforslaget fremmes på ordinær måte. Kommunen gebyrlegger behandling av plansaken fullt ut i henhold til gjeldende gebyrforskrift, uten fratrukk for avslagsgebyr."

- **§4.4 – gebyr ifm. avvisning av delesak**

Boxs Arkitektstudio AS mener gebyret skal refunderes / nedsettes når avvisningsvedtaket blir opphevet etter klage på avvisning, og at beløpet kr.6.600 må strykes så lenge gebyrregulativet ikke har andre satser.

Kommunedirektørens kommentar

§ 4.4 "Gebyr for avvisning" er en videreføring av eksisterende regulativs § 4.2 "Avslag og avvisning". Gebyret gjelder påløpt kostnad i forbindelse med medgått tid utført arbeid.

Boxs uttalelse om refusjon/nedsettelse vedrører en eventuell klagesituasjon, som ikke er relevant for forskriftens gebyrpost.

Oppført sats/sum er et beløp som blir vurdert ved prissetting, men eksemplifiserer et prinsipp minimumbeløp.

- **§5.4.6 – unntak fra tidsfrist**

Boxs Arkitektstudio AS mener dette unntaket bør ikke gjelde for de oppmålingsforretninger der det ikke er behov for å måle i terreng. (Dette kan man jo velge, eller er dette kun ved seksjonering at man kan velge?)

Kommunedirektørens kommentar

§ 5.4.6 "Unntak fra tidsfrist (jf. matrikkelforskriften § 18, tredje ledd)" er en videreføring av eksisterende regulativs § 6.9 "Unntak fra tidsfrister i saker som krever oppmålingsforretning".

Det er bare i seksjoneringssaker man i enkelte tilfeller kan velge kontorforretning. Dette unntaket er i høyeste grad aktuelt på vinteren når terrenget er dekket av snø og is.

- **§9 – definisjon boenhet**

Boxs Arkitektstudio AS mener definisjon for boenhet avviker fra definisjonen i gjeldende slik: «boenhet er en bruksenhet slik den er definert i gjeldende kommuneplan».

Kommunedirektørens kommentar

Formulert definisjon av boenhet i ny gebyrforskrift er tilnærmet formuleringen i ny kommuneplan, første setning:

Ny gebyrforskrift:

Boenhet: Bruksenhet som har alle hovedfunksjoner for bolig/framstår som egen boenhet, slik som stue, kjøkken, soveplass, bad og toalett, og har egen inngang.

Kommuneplan 2023:

"Med boenhet menes i denne plan en bruksenhet som har alle nødvendige hovedfunksjoner som oppholdsrom, kjøkken, bad og toalett, samt egen inngang. En boenhet må kunne fungere som en selvstendig bolig uavhengig av andre boenheter.

Definisjonen gjelder både for nybygg og eksisterende bygg. Definisjonen tar utgangspunkt i definisjonen av begrepet boenhet i teknisk forskrift (TEK 17), men med presisering i forhold til adkomst, noe TEK 17 er taus om. En boenhet kan ha intern forbindelse til andre boenheter eller være fullstendig adskilt. Når et areal blir å regne som en boenhet etter denne definisjonen, må kommuneplanens krav til boenheter oppfylles.

Hensikten med de kravene som stilles til boenheter i kommuneplanens bestemmelser er å sikre at disse boenhetene har tilfredsstillende bokvalitet, herunder oppfyller kravene til støyforhold og uteoppholdsareal. Antall parkeringsplasser til sekundær boenhet bør følge parkeringsnormen.

I nye reguleringsplaner skal det utredes og bestemmes hvorvidt det tillates sekundære boenheter, basert på trafikk, parkering o.a."

Første setning er kun forskjellig i mindre grad og må anses å være i gjensidig samsvar, og kommuneplanens definisjon utfyller definisjonen i ny gebyrforskrift.

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Politisk tilleggsnotat

Vår referanse
23/15442-11

Vår saksbehandler
Malvin Bjørøy

Dato
30.11.2023

Til: Kommunestyret

Fra: Kommunedirektøren

Tilleggsnotat lagt til 30.11.23 - ny forskrift for gebyrer med hjemmel i lov om planlegging og byggesaksbehandling, lov om eiendomsregistrering, lov om vern mot forurensinger og om avfall, og lov om eierseksjoner

Utvalg for plan og byggesak har behandlet saken i møte 01.11.2023 sak 104/23

Innstilling/Vedtak:

2. Utvalget ber kommunedirektøren fremlegge et notat som viser den gjennomførte sammenligningen av gebyrregulativet, mot sammenlignbare kommuner. Utvalget ønsker også fremlagt analysen som eksternt selskap har gjort for kommunen på dette området. Innen 01.desember 2023.

NOTAT - SVAR

«den gjennomførte sammenligningen av gebyrregulativet, mot sammenlignbare kommuner»

Vi har i arbeidet med ny gebyrforskrift gjort sammenlikninger med andre kommuners gebyrforskrifter/regulativer, og deres gebyrsatser.

Ved presentasjon i utvalget for plan- og byggesak presenterte vi en sammenlikning av utvalgte tiltak og kommuner, for å illustrere endring i Askers kommunes satser, sett i forhold til enkelte omkringliggende kommuner.

Vedlagt følger oversikten som etterspurt. Vi har ikke utarbeidet en større oppstilling for dette da en sammenstilling av flere tiltak og satser fra ulike forskrifter, med ulike oppsett og oppbygninger tar tid å samle og organisere.

Gebyrnivå - sammenlikning

Typiske tiltak, ulike kommuner (*)

	Timepris	Boenhet (enebolig <200 m ²)	Garasje 50 m ² (SAK 3-1 a og b)	Næringsbygg 1000 m ² Forretning
Asker 2024	1 590	38 160	10 335	131 970
Asker 2023	1 650	56 100	23 100	112 200
Bærum 2023	1 400	39 600	6 600	155 100
Lier 2023	1 420	32 720	9 360	233 550
Lillestrøm 2023	1 500	32 960	10 300	309 000
Drammen 2023	1 600	44 800	6 400	76 800

(*) Gebyrpriser inkludert IG, ferdigattest, eventuelle tillegg medregnet.

Vedlagt følger også oversikt for timepris og faktureringsgrad i omkringliggende kommuner, som nevnt i presentasjonen 01.11.2023.

«Utvalget ønsker også fremlagt analysen som eksternt selskap har gjort for kommunen på dette området. Innen 01.desember 2023.»

Kommunen har i 2023 engasjert Momentum Solutions AS (MS) for å utarbeide en kalkyle for selvkostområdene i Samfunnsutvikling i 2023. Løsningen fra MS benyttes i dag av en rekke kommuner i Norge, og vi mener derfor at selskapets erfaring fra dette arbeidet gir en god kvalitetssikring for vårt samarbeid.

Bestillingen inkluderer kalkyleverktøyene *MSK* (Momentum Selvkost Kommune) og *Momsak* (budsjett- og gebyrberegningsverktøy for saksbehandlingsområdene) for å sikre en oppstilling i tråd med forskrift og selvkostveileder.

For å sikre en nøyaktig og pålitelig kalkyle for de berørte selvkostområdene i Samfunnsutvikling er det gjennomført to workshops med MS. Her har man utarbeidet en internkontoplan på tjeneste- eller ansvarsnivå, fordelt de enkelte ansattes stilling- og arbeidsfordelinger, beregnet samlet selvkost, og beregnet den enkelte gebyrtjenestes timesats som gir full kostnadsdekning.

En oppsummering av utført selvkostkalkyle med timepriser følger vedlagt.

Utarbeidede selvkostkalkyler vil følges opp videre i 2024, bl.a. for utarbeidelse av budsjetter basert på erfaringstall.

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Gebyrnivå – sammenligning
Referansetall kommuner
Momssak selvkost

Gebyrnivå - sammenlikning

Typiske tiltak, ulike kommuner (*)

	Timepris	Boenhet (enebolig <200 m ²)	Garasje 50 m ² (SAK 3-1 a og b)	Næringsbygg 1000 m ² Forretning
Asker 2024	1 590	38 160	10 335	131 970
Asker 2023	1 650	56 100	23 100	112 200
Bærum 2023	1 400	39 600	6 600	155 100
Lier 2023	1 420	32 720	9 360	233 550
Lillestrøm 2023	1 500	32 960	10 300	309 000
Drammen 2023	1 600	44 800	6 400	76 800

(*) Gebyrpriser inkludert IG, ferdiggattest, eventuelle tillegg medregnet.

Timepris og fakturerbar tid

Referansetall kommuner

Kommune	Timepris Private planforslag	Timepris Bygge- og delesaks- behandling	Timepris Seksjonering	Timepris Forurensnings- myndighet	Timepris Oppmåling	Kommentar
Kommune 1	1 060	1 760	1 420	1 340	1 350	60 % fakturerbar tid, 2 mill. kr bruk av fond byggesak, store ressurser på ULOV.
Kommune 2	1 570	1 640	1 520	1 430	1 480	Mellom 45 og 60 % fakturerbar tid, Byggesak 70 %
Kommune 3	1 080	1 290	<i>Ikke beregnet</i>	1 170	1 110	60 % fakturerbar tid
Kommune 4	1 500	1 240	1 020	1 070	1 380	60 % fakturerbar tid, private planer 50 %
Kommune 5	1 190	1 720	1 060	<i>Ikke beregnet</i>	1 280	60 % fakturerbar tid, oppmåling 70 %
Kommune 6	1 320	1 510	1 210	<i>Ikke beregnet</i>	1 630	60 % fakturerbar tid
Kommune 7	1 530	1 600	1 470	1 550	1 550	Mellom 40 og 50 % fakturerbar tid
Kommune 8	<i>Ikke beregnet</i>	1 970	1 490	<i>Ikke beregnet</i>	1 730	Mellom 40 og 50 % fakturerbar tid
Kommune 9	1 410	1 920	1 210	1 260	1 410	60 % fakturerbar tid, private planer 55 %
Kommune 10	1 330	1 090	1 130	<i>Ikke beregnet</i>	1 140	60 % fakturerbar tid
Kommune 11	1 280	1 360	1 370	1 140	1 260	Mellom 50 og 60 % fakturerbar tid
Kommune 12	1 390	1 590	1 440	<i>Ikke beregnet</i>	1 410	60 % fakturerbar tid
Gjennomsnitt	1 333	1 558	1 304	1 280	1 394	

Momsak

Oppsummering pr. 02.10.2023

Beregning av timepris	Private planforslag	Bygge- og delesak	Eierseksjonering	Oppmåling	Totalt
KOSTRA-funksjon	301 Plansaksbehandling	302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering	302 Byggesaksbehandling og eierseksjonering	303 Kart og oppmåling	
Ansvar	6110 Private planforslag (selvkost)	6120 Bygge- og delesaksbehandling (selvkost)	6140 Seksjonering inkl. matrikulering (selvkost)	6130 Oppmåling og matrikulering (selvkost)	
Antall saksbehandlerårsverk neste år (A)	12,73	39,80	0,95	9,63	63,12
Antall timer per årsverk (B)	1 702,5	1 702,5	1 702,5	1 702,5	1 702,5
Antall tilgjengelige saksbehandler timer (C)	21 679	67 758	1 617	16 401	107 455
Antatt gjennomsnittlig faktureringsgrad (D)	60 %	60 %	60 %	60 %	
Antall fakturerbare timer (E)	13 007	40 655	970	9 840	64 473
Gebyrgrunnlag (budsjett for neste år) (F)	18 030 798	64 793 414	1 399 225	13 825 988	98 049 425
Timepris	1 390	1 590	1 440	1 410	1 520
Grad av samlet selvkost (må vedtas politisk)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Timepris korrigert	1 390	1 590	1 440	1 410	1 520

Metode for beregning av gebyrgrunnlag	Top down	1
---------------------------------------	----------	---

Fra MSK: (Top Down)	Private planforslag	Bygge- og delesak	Eierseksjonering	Oppmåling	
10 Lønn og sosiale utgifter	14 953 287	48 732 045	1 107 472	10 986 088	75 778 892
11 Kjøp av varer og tjenester	929 080	4 894 956	110 747	1 075 108	7 009 890
12 Kjøp av varer og tjenester	68 380	972 048		231 440	1 271 868
13 Kjøp som erstatter kommunal egenproduksjon					0
14 Overføringsutgifter					0
15 Finansutgifter					0
Sum driftsutgifter	15 950 746	54 599 049	1 218 220	12 292 635	84 060 650
Kapitalkostnader	9 632	2 081 915		37 241	2 128 787
Indirekte kostnader (inkl. ind. kapitalkostnader)	2 070 420	8 112 450	181 006	1 496 112	11 859 987
Sum driftskostnader	18 030 798	64 793 414	1 399 225	13 825 988	98 049 425
- 16 Øvrige salgsinntekter, ikke gebyrinntekter					0
- 17 Refusjonsinntekter					0
- 18 Overføringer til andre					0
- 19 Finansinntekter					0
Sum driftsinntekter ekskl. gebyrinntekter	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag før fondsbruk (F)	18 030 798	64 793 414	1 399 225	13 825 988	98 049 425
+/- Avsetning til selvkostfond/bruk av selvkostfond					0
Gebyrgrunnlag	18 030 798	64 793 414	1 399 225	13 825 988	98 049 425
Subsidiering	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag etter subsidiering	18 030 798	64 793 414	1 399 225	13 825 988	98 049 425
Årsverkkostnad per saksbehandlerårsverk	1 416 031	1 628 002	1 472 869	1 435 224	1 553 480

Saksframlegg

Arkivsak
23/19752-1

Saksbehandler
Kristin Semone Harsvik
Gundersen

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
21.11.2023
12.12.2023

Gebyrer og brukerbetalinger 2024

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Gebyrer og brukerbetalinger for 2024 vedtas i henhold til vedlegg «Gebyrer og brukerbetalinger 2024 - vedlegg»
2. Som hovedregel legges deflator til grunn for justeringer av priser som vedtas administrativt
3. Nye gebyrer og brukerbetalinger gjøres gjeldende fra 1.januar 2024, eller i henhold til iverksettelsesdato fastsatt i forskrift
- 4 For gebyrer og brukerbetalinger beregnet av selvkost skal kommunen legge til grunn 100 prosent selvkost

1. Sammendrag og konklusjon

Kommunedirektøren har utarbeidet forslag til nye satser for gebyrer og brukerbetalinger for 2024. Disse følger som vedlegg til saken. Flere av kommunens tjenester finansieres helt eller delvis gjennom gebyrer og brukerbetalinger. Adgangen til å kreve brukerbetaling er begrenset og regulert i lover og forskrifter

Fastsettelse av endringer i nivået på kommunale betalingstjenester skal vurderes i forbindelse med den årlige behandlingen av budsjettet, og inngå i oversikt over løpende inntekter i driftsbudsjettet.

Gebyrer og brukerbetalinger har eget vedtakspunkt i kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2024-2027, og lyder som følger:

- Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut ifra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger for 2024 vedtas særskilt i egen sak som behandles av kommunestyret samtidig med årsbudsjettet for 2024.
- Nye gebyrer, avgifter og brukerbetalinger gjøres gjeldende fra 1. januar 2024 dersom ikke annet er fastsatt.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Gebyrer og brukerbetalinger justeres normalt hvert år. Endringer i gebyrer og brukerbetalinger kan være basert på følgende:

- Kommunal deflator 4,3 prosent i 2024
- Selvkostkalkyle der hvor dette kreves i lov og forskrift
- I henhold til lov og forskrift, hvor det justeres fra sentrale myndigheter gjennom Statsbudsjettet.

Med kommunal betalingstjeneste menes gebyr/avgift/pris/egenandel og lignende som kreves for en lovpålagt kommunal servicetjeneste. For flere lovpålagte tjenester er det hjemlet i særlov at kommunestyre selv må vedta gebyrregulativet. Flere kommunale betalingstjenester har selvkost som øvre grense for hva som lovlig kan kreves i gebyr. Andre kommunale betalingstjenester er regulert av staten i form av vedtatte maksimal- eller minimumssatser, eller som påbudte satser.

Det legges opp til at enkelte gebyrer og brukerbetalinger vedtas administrativt. For disse skal kommunestyret selv vedta prinsipp for fastsettelsen. Som hovedregel foreslås det at disse justeres årlig med deflator. Dette gjelder blant annet:

- Utleie og bortfeste av kommunale eiendommer
- Baneleie for idrettshaller og idrettsanlegg
- Billettpriser i kommunale anlegg
- Vaksinasjon

Selvkostområder

Vann, avløp, renovasjon, septik (slam), samt feie og tilsynstjenester skal beregnes i henhold til lov, forskrifter og retningslinjer som gjelder for de ulike områdene. Den nye selvkostforskriften tredde i kraft januar 2020 og er hjemlet i den nye kommuneloven § 15-1. Forskriften definerer og gir rammen for beregningsgrunnlaget for selvkost.

Samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare den samlede merkostnaden ved å produsere tjenesten. Kommunen skal for tjenester hvor selvkost er satt som øvre tak for gebyrinntektene, få tilbake de utleggene kommunen opprinnelig hadde ved å yte tjenesten og bli kompensert for den kapitalen som har blitt bundet opp ved investeringer. Selvkost skal bare omfatte de kostnader som er nødvendige for å produsere tjenesten som det skal betales gebyr for. Dette omfatter driftskostnader (indirekte og direkte) og kapitalkostnader. Alle inntekter som knytter seg til kostnader som omfattes av selvkost, skal redusere selvkost.

Et viktig prinsipp i beregningene er at dagens brukere ikke skal subsidiere neste generasjons brukere eller omvendt. Dette innebærer at kapitalkostnader fordeles over eiendelens levetid og dekkes inn gjennom årlige avskrivninger og kalkulerte rentekostnader.

Overskudd på selvkost må føres tilbake og kan ikke benyttes til formål utenfor selvkostområde, mens underskudd kan dekkes inn av fremtidige overskudd i selvkostregnskapet, som hovedregel innen 5 år. Kommunestyret kan bestemme at selvkostområdene vann og avløp kan subsidieres over kommunebudsjettet. Kommunen er ansvarlig for å utarbeide etterkalkyle når årsregnskapet foreligger. Selvkosttjenestene gjennomgår årlig revisjon av etterkalkylene og vises i egen note i årsrapporten til kommunen.

Renovasjonsgebyr

Kommunen plikter etter forurensningslovens kapittel 5 §§ 29, 30 og 31 og avfallsforskriften § 10-11, er utgangspunktet for avfallsgebyret. Det følger av forurensningsloven § 34 at kommunens lovpålagte håndtering av husholdningsavfallet skal finansieres gjennom avfallsgebyr, og at gebyret skal baseres på full kostnadsdekning.

Renovasjonsgebyrene for en gjennomsnittlig husholdning øker med 5,5 prosent. Dette er i underkant av prisutviklingen i næringen og nødvendig av hensyn til kostnadsdekning.

I dag dekkes drift av gjenvinningsstasjoner i all hovedsak av renovasjonsgebyret, og gjenvinningsstasjonene er et tilbud til privatpersoner i Asker. For å sikre dette er det innført adgangskontroll våren 2023. I perioden fra oppstart frem til oktober har i overkant av 700 stykk levert avfall mer enn 10 ganger. Det foreslås derfor å sette et tak på 20 leveringer per abonnent. Levering utover dette foreslås å settes til kostpris. Tilsvarende system praktiseres i Oslo og Follo.

Vann og avløpsgebyr

Hjemlene for beregning av vann- og avløpsgebyr kommer av Vass- og avløpsanleggslova og Forurensningsforskriften. Asker kommune har i lokal

gebyrforskrift fastsatt regler for beregning og innkreving av gebyrene, senest revidert i mars 2022.

For 2023 vedtok kommunestyret å sponse vann- og avløpstjenestene med 40 mill. kroner. Begge områdene hadde negative selvkostfond ved inngangen til 2023. Det ble også vedtatt å ikke kreve inn underskuddene fra 2021 og 2022 på til sammen 38 mill. kroner. Som et tiltak for å dempe gebyrvæksten ytterligere ble virksomheten pålagt store kostnadsreducerende tiltak i virksomheten i 2022 og 2023. I 2023 var det på tross av innsparingstiltak og sponing over kommunebudsjettet, nødvendig å sette vann- og avløpsgebyrene opp med henholdsvis 30 prosent og 20 prosent.

Ved beregning av gebyrene for 2024 er det viktig å gå tilbake til prinsippet om selvkost med en balansert inntektsside og kostnadsside. For å fremdeles dempe gebyrvæksten, videreføres flere av de kostnadsreducerende tiltakene innenfor selvkostområdene. På grunn av rentøkning og prisøkning foreslås det at årsgebyrene for vann og avløp økes med henholdsvis 37,7 prosent og 26,4 prosent for at inntektssiden skal balansere med utgiftssiden. En av hovedårsakene til veksten i gebyrene i 2024 er at tjenestene ble underfinansiert i 2023. Tjenestene ble sponset med 40 mill. kroner over kommunebudsjettet. I 2024 skal gebyrene opp til riktig nivå. Ved å øke gebyrene opp til det nivået som nå den økonomiske utviklingen tilsier, oppnår vi en mer bærekraftig økonomi.

Gjennomsnittlig økning i handlingsprogramperioden er 15,5 prosent for årsgebyr vann og 9,3 prosent for avløp. For 2024 medfører dette en balanse mellom inntektssiden og utgiftssiden, og det er først i 2025 at kommunen vil ha anledning til å avsette til fond.

Vann

	2023	2024	2025	2026	2027
Driftskostnader	101 163 422	123 908 502	124 621 502	129 371 502	157 752 502
Andre inntekter	-1 000 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Avskrivninger	40 584 292	43 767 123	48 135 642	53 650 434	58 217 936
Renter	47 618 841	51 878 074	54 754 594	58 964 696	62 873 386
Tilknytningsgebyr	-9 800 000	-7 800 000	-7 800 000	-7 800 000	-7 800 000
Gebyrgrunnlag	178 566 555	211 053 699	219 011 739	233 486 632	270 343 824
Årsgebyr	159 166 555	211 053 699	223 011 739	237 486 632	272 343 824
Resultat	-19 400 000	-	4 000 000	4 000 000	2 000 000
Gebyrøkning	30,0 %	37,7 %	4,8 %	5,6 %	13,7 %
Kubikkpris	kr 18,09	kr 25,68	kr 26,86	kr 28,32	kr 32,16
Fastleddpris	kr 1 550	kr 2 018	kr 2 120	kr 2 244	kr 2 558

Avløp

	2023	2024	2025	2026	2027
Driftskostnader	128 876 502	137 459 095	139 059 095	134 859 095	138 859 095
Andre inntekter	-3 549 206	-3 635 606	-3 635 606	-3 635 606	-3 635 606
Avskrivninger	44 479 335	49 223 313	53 721 079	60 654 834	66 627 042
Renter	44 357 785	48 330 705	51 546 421	56 525 474	56 525 474
Tilknytningsgebyr	-10 600 000	-8 600 000	-8 600 000	-8 600 000	-8 600 000
Gebyrgrunnlag	203 564 416	222 777 507	232 090 988	239 803 797	249 776 004
Årsgebyr	182 964 416	222 777 507	236 090 988	243 803 797	253 776 004
Resultat	-20 600 000	-	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Gebyrøkning	20,0 %	26,4 %	5,1 %	2,4 %	3,2 %
Kubbikpris	kr 21,11	kr 27,47	kr 28,81	kr 29,46	kr 30,35
Fastleddpris	kr 1 755	kr 2 100	kr 2 212	kr 2 271	kr 2 350

Tabellen nedenfor viser utviklingen i samlet årsgebyr ut ifra variasjon i forbruk og antall fastledd (enebolig med hybel). Gjennomsnittlig gebyrvekst ligger på 31 prosent. Tall er inklusive mva:

	2023	2024	Gebyrøkning	Gebyrvekst
Gebyr 100 m ³ /1 forbruksledd	kr 9 031	kr 11 790	kr 2 759	31 %
Gebyr 150 m ³ /1 forbruksledd	kr 11 481	kr 15 112	kr 3 630	32 %
Gebyr 200 m ³ /1 forbruksledd	kr 13 931	kr 18 433	kr 4 502	32 %
Gebyr enebolig med hybel 100 m ³	kr 13 163	kr 16 937	kr 3 774	29 %
Gebyr enebolig med hybel 150 m ³	kr 15 613	kr 20 258	kr 4 646	30 %
Gebyr enebolig med hybel 200 m ³	kr 18 063	kr 23 580	kr 5 517	31 %

Asker står i samme situasjon som de fleste andre kommuner i Norge når det gjelder gebyrvekst. Dette skyldes kostnadsøkningen beskrevet ovenfor, men også et stort etterslep i investeringer i vann- og avløpsanlegg. Norsk vann har estimert behovet for nyinvesteringer for de neste 20 årene til å bli 332 milliarder kroner.

Faktorberegning

Asker kommunes gebyrforskrift § 2-3 gjelder beregning av årsgebyr for eiendommer som ikke har installert vannmåler. I punkt b) heter det «Ved stipulert forbruk beregnes forbruksgebyret basert på eiendommens bruksareal (BRA) jf. § 20-3 bokstav a med en omregningsfaktor per kvadratmeter (m²) bruksareal. Faktoren gjenspeiler gjennomsnittlig vannforbruk, og fremgår av kommunestyrets årlige budsjettvedtak».

Fra og med 2020 og frem til i dag har denne faktoren vært satt til 1,5. dette innebærer at en enebolig på 200 m² betaler for et forbruk på 300 m². Kommunedirektøren foreslår å heve denne faktoren til 2,0. Dette gir samme bolig et

forbruk på 400 m² i året. Gebyrforskriften slår fast at alle abonnenter skal ha vannmåler. I dag har Asker kommune en vannmålerdekning (elektroniske) på 80 prosent. Arbeidet med installasjon fortsetter, og det er forventet at dekningsgraden vil øke med ny teknologi. Omregningsfaktoren vil derfor gjelde svært få abonnenter.

Tilknytningsgebyr driftsbygninger i landbruket og lagerbygg for 2022

Tilknytningsgebyr for driftsbygninger i landbruket og lagerbygg som ble endret i 2022 i forbindelse med revidering av «Forskrift for vann- og avløpsgebyr, Asker kommune» konkretiseres for å unngå tolkningsfeil og inkurier. Fra 2024 vil lagerbygg, inklusive logistikknæring som etableres på regulert næringsareal falle inn under det ordinære regelverk for tilknytningsgebyr, mens driftsbygninger og lager i landbruket har egne tilknytningsgebyr.

Ny § 3-2, 4. ledd foreslås derfor endret til:

«For driftsbygninger og lagerbygg i landbruket fastsettes engangsgebyret for tilknytning på grunnlag av det samlede areal av husdyrrom, vaskerom og rom som har vannuttak. Ved gebyrfastsettelsen skal følgende arealstørrelser benyttes:

- 1. Gebyrpliktig areal mindre enn 100 m²*
- 2. Gebyrpliktig areal over 100 m² og opptil 199 m²*
- 3. Gebyrpliktig areal over 199 m²*

Tilknytningssaker for lagerbygg fra 2022

Gebyrstørrelsen ble ikke behandlet samtidig med forskiftsendringen i 2022, men ble først vedtatt i forbindelse med handlingsprogrammet for 2023-2026. For de byggene som ble saksbehandlet i 2022 og faller inn under denne ordningen, manglet gebyrstørrelsen for 2022. Kommunedirektøren foreslår derfor å gjøre gebyrstørrelsen vedtatt for 2023, gjeldende også for 2022. Dette innebærer at gebyrene for 2022 beregnes etter disse satsene (inklusive mva):

	Vann	Avløp
Gebyrpliktig areal mindre enn 100 m ²	kr 14 100	kr 14 100
Gebyrpliktig areal over 100 m ² og opptil 199 m ²	kr 28 200	kr 28 200
Gebyrpliktig areal over 199 m ² .	kr 84 600	kr 84 600

Etterskuddsfakturering

Fra og med 2024 foreslår kommunedirektøren å innføre etterskuddsfakturering av vann- og avløpsgebyrene. Frem til nå har det kommunale gebyrene blitt fakturert a-konto fordel på fire terminer. Ved a-konto fakturering blir forbruksdelen av fakturaen satt forskuddsvis etter en forhånds beregning av det forventede vannforbruket i perioden som fakturaen gjelder for. Vannmåleren leses av en gang i året og førstkommende faktura i etterkant får du enten fratrukk eller plussset på, avhengig av om a-konto har vært for høy eller lav.

Ved etterskuddsfakturering blir det innført fire avlesninger i året og forbruksdelen av fakturaen blir beregnet etter faktisk forbruk. Å motta faktura etter faktisk forbruk et etterspurt av abonnentene. Det vil gi mulighet til å lettere fange opp endring i forbruk og skape større bevissthet rundt eget forbruk. For kommunen vil det også medføre flere positive effekter slik som at man raskere fanger opp endringer i forbruksmønster blant abonnentene. Første faktura med etterskuddsfakturering sendes ut til abonnentene i mars/april 2024.

Feiing

Feie- og tilsynsgebyret er også omfattet av selvkostregelverket. Gebyrene betales årlig selv om man ikke har besøk av feieren hvert år. Det foreslås en prisøkning på 8 prosent på feiegebyret i 2024, mens tilsynsgebyret holdes uendret.

Slamtømming

Gebyrene for slamtømming foreslås uendret mellom årene 2023 og 2024.

Tjenester etter plan og bygningsloven, matrikkellova og eierseksjonsloven

Saksbehandlingsgebyrene etter plan- og bygningsloven, matrikkellova og eierseksjonsloven skal gjenspeile kommunens kostnader ved saksbehandlingen og kan ikke overstige selvkost.

Det vil bli fremlagt en sak om forskrift til gebyrregulativ for saksbehandling etter plan- og bygningsloven, matrikkellova og eierseksjonsloven.

Kommunen har anskaffet to systemer, Momentum Solutions Kommune som er en modell for selvkostberegning og MomSak som beregner timepris, begge levert av og med bistand fra Momentum. Den nye forskriften er basert på timespris fra denne modellen og målet er å oppnå 100 prosent selvkost på de gebyrbelagte tjenestene. Den nye forskriften går bort fra beregning etter minstegebyr (M) og over til priser i kroner, noe som gjør det mer brukervennlig. Området har hatt stort fokus på effektivisering og bemanningstilpasning for å sørge for en effektiv drift. Det er bare utgifter og inntekter knyttet saksbehandling som er hjemlet i lov og forskrift vi kan inkludere i selvkostregnskapet.

Parkeringsavgift

Parkeringssatsene har vært uendret siden 2019. Det foreslås derfor nye satser fra 2024, med plan om å holde disse uendret i en periode fremover. Redusert betaling for fossilfrie biler ble i sin tid innført som et av flere incitament for overgang til fossilfrie kjøretøy. Behovet for slike incitament er nå redusert og blant annet har Drammen kommune fjernet rabattert parkeringsavgift for fossilfrie kjøretøy i 2023. Det foreslås derfor at Asker kommune fjerner rabatt for fossilfrie kjøretøy fra 2024. Det vises også til sak 44/22 Parkeringsstrategi for Asker kommune.

Barnehage og skolefritidsordning (SFO)

Satsene for foreldrebetaling for de kommunale barnehagene vedtas hvert år av kommunestyret. Foreldrebetalingen inkluderer ikke kostpenger. I Statsbudsjettet er det foreslått å redusere maksimalpris i barnehage fra 3000 kroner til 2000 kroner, med effekt fra august. Kommunen følger vedtak fra Statsbudsjettet.

Familier med lav inntekt har rett til moderasjon eller gratis kjernetid. Det samme gjelder familier med to eller flere søsken i barnehage.

Satsene for oppholdsbetaling for SFO vedtas hvert år av kommunestyret. Kommunestyret vedtar også satser for tilbud i SFO de dagene skolen er stengt (ferie-SFO). Oppholdsbetalingen inkluderer ett enkelt måltid inkludert frukt eller grønnsaker hver dag. Foreldrebetaling skal ikke overstige selvkost.

Foreldre med barn i 1. og 2. trinn er gitt rett til 12 timers gratis SFO hver uke. Foreldre til barn i SFO får tilbud om gratis SFO hvis de har inntekt under tre ganger folketrygdens grunnbeløp. Videre har alle foreldre til barn i SFO rett til moderasjon hvis oppholdsbetalingen overstiger fem prosent av husholdningens inntekt. Den midlertidige ordningen hvis foreldre med barn i 1. trinn har lavere inntekt enn 814 220 kroner gis rett til gratis SFO, utgår 31.12.2023 i samsvar med statsbudsjettet.

Kommunedirektøren foreslår en økning i oppholdsbetaling for SFO med 4,3 prosent, som er kommunal deflator.

Praktisk bistand i hjemmet

Brukerbetaling for praktisk bistand i hjemmet reguleres i forskrift om egenandeler for kommunale helse- og omsorgstjenester. Selvkost er øvre grense for egenandel.

Kommunedirektøren foreslår en endring i timespris fra kroner 455 til 477 i henhold til forventet lønnsvekst i Statsbudsjettet 2024.

Kommunedirektøren foreslår en fortsatt skjerming/betalingsfritak dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2,5 G.

Kostpenger i omsorgsboliger for eldre

Kostpenger i bolig med heldøgns bemanning ble vedtatt til kroner 4400 per måned for full kost i sak om gebyrer og brukerbetalinger for 2023. Betalingen for kost skal være til selvkost og foreslås økt til 4800 kroner per måned på grunnlag av prisutviklingen i 2023. beløpet inkluderer også standard husholdnings- og toalettartikler, vask av tøy, sengetøy og håndklær.

For kost i bolig/fellesskap med heldøgnsomsorg, men hvor beboer kun delvis har felles husholdning, faktureres det i henhold til selvkost.

Trygghetsalarm

Kommunedirektøren foreslår at dagens priser videreføres med kommunal deflator.

Vaksine- og konsultasjonspriser ved avdeling Vaksinasjon og smittevern

Kommunedirektøren foreslår at konsultasjonsprisene videreføres med kommunal deflator. Videre foreslås det at vaksineprisen holdes uendret, men disse kan bli endret av Folkehelseinstituttet i løpet av 2024.

Priser innenfor tjenesteområdet Medborgerskap

Prinsipper for gebyrfastsettelse av ikke-lovpålagte tjenester er at prisene videreføres med deflator.

Halleie som følger av fast tildelt treningstid til barn og unge i aldersbestemte klasser er gratis i hele den nye kommunen. Aktivitet for seniornivå må betale leie for bruk av anlegg.

Friplassordningen for kulturskolen som ble etablert i 2021 med en begrensning på 25 plasser ble utvidet i 2022 til 100 plasser. Friplass omfatter familier med en samlet inntekt under 5 G.

Det fremlegges en egen politisk sak vedrørende gebyrer og brukerbetaling knyttet til kommunens svømmehaller. Saken vil belyse ulike utfordringer knyttet til inntektskravet og legger frem forslag på hvordan dette håndteres. Blant annet vil det ses på om man bør legge opp til mer treffsikre tiltak til utsatte grupper enn hva dagens ordninger innen svømmetilbud gjør. Det gjøres noen endringer med prisstruktur, blant annet klippekort, innføring av ½-årskort. Askerbadene har ligget lavere på pris på noen tilbud enn omliggende bad. Her legger man opp til en økning slik at Askerbadene ligge på nivå med omliggende bad. De nye gebyrene og brukerbetalingene inkluderer forslagene som fremmes i den politiske saken.

Det legges opp til en økning i erstatning av ikke-returnerte bøker. Dagens erstatningskrav tar ikke hensyn til utgifter biblioteket har med innkjøp, etiketter og RFID-merking.

Gravferds- og kirkegårdstjenester

Avgifter for bruk av gravkapell, anonym minnelund, navnet minnelund, urnevegg, kremasjon og feste av grav fastsettes av kommunen etter forslag fra gravplassmyndigheten (gravplassloven § 21). Øvrige gebyrer vedtas av Asker kirkelige fellesråd.

Asker kirkelige fellesråd har besluttet å øke prisene som fastsettes av fellesrådet i all hovedsak med deflator. Pris for kremasjon økes i henhold til varslet økning fra Bærum kommune med 5,5 prosent, da vi kjøper kremasjonstjenester av Bærum kommune.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Kommuneplanens mål er basert på FNs bærekraftsmål. Gebyrer og brukerbetalinger 2024 er med på å påvirke de seks bærekraftsmål som Asker kommune har valgt som satsningsområder.

4. Tidligere behandling

Saken er ikke tidligere behandlet.

5. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren vurderer at forslag til gebyrer og brukerbetalinger som er lagt frem som vedlegg til denne sak, støtter opp under vedtakspunkt om gebyrer og brukerbetalinger i kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2024-2027.

For vann- og avløpsgebyrene legges det opp til balansert inntekts- og utgiftsside, som baserer seg på selvkostprinsippet.

Egen sak om gebyrforskrift for tjenester etter plan- og bygningsloven, matrikkellova og eierseksjonsloven legges frem parallelt med handlingsprogrammet og sak om gebyrer og brukerbetalinger.

Egen sak om priser i svømmehaller legges frem i forkant av behandling av gebyrer og brukerbetalinger og handlingsprogrammet. Endringer som foreslås i saken er innarbeidet i forslaget til gebyrer og brukerbetalinger.

Hovedprinsipp for justering av priser er kommunal deflator på 4,3 prosent, eller i henhold til lov og forskrift/justering i Statsbudsjettet.

For prising av gebyrer og brukerbetalinger som vedtas administrativt anbefaler kommunedirektøren at det som hovedregel legges opp til en årlig justering med deflator som er fastsatt i Statsbudsjettet. Dette er i tråd med økonomireglementet.

Kommunedirektøren anbefaler kommunestyret å vedta de foreslåtte gebyrer og brukerbetalinger, lagt frem som vedlegg til denne sak.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Gebyrer og brukerbetalinger 2024

Saksprotokoll

Arivsak
23/19752

Saksbehandler
Kristin Semone Harsvik Gundersen

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
21.11.2023	180/23
12.12.2023	

Gebyrer og brukerbetalinger 2024

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.11.2023 sak 180/23

Behandling

Monica Bratlie (H) fremmet forslag om følgende tillegg til punkt 1:

«..., med unntak av priser og gebyrer i svømmehallene, som videreføres på dagens nivå til ny sak blir vedtatt.»

Innstillingen i 4 punkter, med Bratlies forslag til tillegg, ble enstemmig vedtatt.

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet følgende forslag, som ble vedtatt oversendt Utvalg for samfunnstjenester:

I god tid før budsjettbehandling i 2024 legges det frem et bredt, relevant sammenligningsgrunnlag for gebyrutvikling på renovasjonsområdet.

Innstilling

1. Gebyrer og brukerbetalinger for 2024 vedtas i henhold til vedlegg «Gebyrer og brukerbetalinger 2024 - vedlegg», med unntak av priser og gebyrer i svømmehallene, som videreføres på dagens nivå til ny sak blir vedtatt.
2. Som hovedregel legges deflator til grunn for justeringer av priser som vedtas administrativt
3. Nye gebyrer og brukerbetalinger gjøres gjeldende fra 1.januar 2024, eller i henhold til iverksettelsesdato fastsatt i forskrift

- 4 For gebyrer og brukerbetalingar beregnet av selvkost skal kommunen legge til grunn 100 prosent selvkost.

Saksprotokoll

Arivsak
23/19752

Saksbehandler
Kristin Semone Harsvik Gundersen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.11.2023	180/23
2 Kommunestyret	12.12.2023	76/23

Gebyrer og brukerbetalingar 2024

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.12.2023 sak 76/23

Behandling

Oddvar Igland (Sp) fremmet følgende forslag til tillegg i punkt 1:

...., med følgende endringer:

- Aldersgrensen for gratis trening i kommunale idrettsanlegg heves fra 18 til 25 år og begrepet «aldersbestemte klasser» tas ut av prislista.
- Det innføres ikke bassengleie for idrettslag i Asker.
- Kategorien «Hallflate (kamp/arrangement – inkludert annonsert SFO/akademi etc. utenom tildelt treningstid) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser» tas ut av prislista.
- Ordningen med fri inngang i svømmehallene for barn og ledsager på 2. trinn og barn på 10. trinn videreføres

Bård-Kjetil Dahl (R) fremmet følgende tillegg til punkt 1:

..., samt følgende:

1. Skolefritidsordning (SFO) – foreldrebetaling holdes på samme nivå som i 2023
2. Båthavner/ gjestehavn ny kategori: Mindre enn 22 fot kr. 150,-
3. Båthavner/ gjestehavn: Over 49 fot økes til kr. 520,-
4. Skolelokaler og gymsaler: Kategori «Klasserom, pris pr. rom pr. time for lag og foreninger i Asker kommune» endres til «Klasserom, pris pr. rom pr. time for privatpersoner, lag og foreninger i Asker kommune» og settes til kr. 25,-
5. Aldersgrensa for gratis trening i kommunale idrettshaller økes til 25 år.

Iglands forslag fikk 1 stemme (Sp), og falt.

Dahls forslag, punktene 1, 2 og 3, fikk alle 1 stemme (R), og falt.

Dahls forslag, punkt 4, fikk 6 stemmer (R,MDG,INP-Flock), og falt.

Dahls forslag, punkt 5, fikk 9 stemmer (R,MDG,SV,Sp), og falt.

Innstillingen i fire punkter ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Gebyrer og brukerbetalinger for 2024 vedtas i henhold til vedlegg «Gebyrer og brukerbetalinger 2024 - vedlegg», med unntak av priser og gebyrer i svømmehallene, som videreføres på dagens nivå til ny sak blir vedtatt.
2. Som hovedregel legges deflator til grunn for justeringer av priser som vedtas administrativt.
3. Nye gebyrer og brukerbetalinger gjøres gjeldende fra 1. januar 2024, eller i henhold til iverksettelsesdato fastsatt i forskrift.
4. For gebyrer og brukerbetalinger beregnet av selvkost skal kommunen legge til grunn 100 prosent selvkost.

Gebyrer og brukerbetalingar – prislister for 2024

Vedlegg til sak «Gebyrer og brukarbetalingar 2024»

Innhold

TJENESTEOMRÅDE OPPVEKST	3
Barnehage - foreldrebetaling	3
Skolefritidsordning (SFO) – foreldrebetaling	3
TJENESTEOMRÅDE VELFERD	4
Praktisk bistand i hjemmet	4
Trygghetsalarm	4
Kostabonnement	5
Vaksinasjons- og smittevernkontoret	5
TJENESTEOMRÅDE SAMFUNNSTJENESTER	7
Vann- og avløpstjenester, septik tømming, tilsyns- og saksbehandlingsgebyr	7
Husholdningsrenovasjon	8
Næringsavfall	10
Feiing og tilsyn	10
Parkering	11
Graving i vei	11
Fyrverkeri	11
Transport til/fra arbeid og aktivitet	11
Båthavner	12
Fellingsavgifter med mer	12
TJENESTEOMRÅDE MEDBORGERSKAP	12
Gravferd og kirkegårdstjenester	12
Kulturskolen	14
Priser som fastsettes administrativt	15
Utleie Asker kulturhus og Venskaben, priser for frivillige organisasjoner bosatte i Asker	15
Utleie Asker kulturhus og Venskaben, priser for faste ukentlige øvelser for frivillige organisasjoner	15
Utleie Asker kulturhus og Venskaben, priser for næring/bedrifter og private utenfor Asker kommune	16
Markedsføring i regi av Asker kulturhus	16
Barnebursdagspakker	17
Slemmestad MEK (erstatte Sekkefabrikken)	17
Risenga svømmehall – billettpriser	18
Holmen svømmehall – billettpriser	19
Treningsrom	19

Gebyrer og brukerbetalingar 2024

Leiepriser basseng Risenga og Holmen	20
Leiepriser konferansesal Holmen	20
Røykenbadet – billettpriser svømmehall.....	20
Røykenbadet utleie priser basseng, pris per time	21
Røykenbadet – priser treningscenter	21
Røykenbadet – klatresenter	22
Risenga idrettspark – ishaller (innenfor vedtatt åpningstid) pris per time	23
Risenga idrettspark – Leikvollhallen (innenfor vedtatt åpningstid) pris per time	24
Holmen idrettspark – Holmen fjellhall (innenfor vedtatt åpningstid) pris per time.....	24
Holmen idrettspark – Holmen turnhall, pris per time	25
Toftehallen, pris per time	25
Idrettshaller, pris per time.....	26
Idrettshaller og ishaller – skolens ferier/høytider/sommertrening (juni etter skoleslutt og august før skolestart), pris per time.....	26
Skolelokaler og gymsaler	27
Fotballbaner/kunstgress – trening og idrettsarrangement (Risenga og Borgen), pris per time	27
Risenga kunstisbane – trening og idrettsarrangement, pris per time	28
Aktiv fritid	28
Innbyggertorg	29
Sætre samfunnshus	30
Fagertun	30
Malerhjemmet.....	31
Folkestadhallen	31
Hernestangen	32
Støa.....	32
Bibliotek.....	32

TJENESTEOMRÅDE OPPVEKST

Barnehage - foreldrebetaling

Asker kommune følger makspris fastsatt i Statsbudsjettet. Regjeringen foreslår at maksimalprisen for en barnehageplass holdes til 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2024. Redusert plass følger antall timer.

Kroner pr. måned	2023	2024	Fra dato
Full barnehageplass 5 dager per uke	3 000	3 000	01.01.2024
Redusert barnehageplass 4 dager per uke	2 400	2 400	01.01.2024
Redusert barnehageplass 3 dager per uke	1 800	1 800	01.01.2024
Halv plass	1 500	1 500	01.01.2024
Søskenmoderasjon for 2. barn	30 %	30 %	01.01.2024
Søskenmoderasjon for 3. eller flere barn	50 %	gratis	01.01.2024

Prisene følger de maksimalpriser Stortinget til enhver tid bestemmer.

Kostpenger kommer i tillegg og skal beregnes til selvkost for den enkelte barnehage.

Redusert foreldrebetaling etter søknad: Kommunen følger gjeldende regler når det gjelder gratis kjernetid og redusert foreldrebetaling for familier med lav inntekt.

Skolefritidsordning (SFO) – foreldrebetaling

Kroner pr. måned 1. og 2. trinn	2023	2024	Fra dato
Foreldrebetaling 5 dager per uke	1 851	1 931	01.01.2024
Foreldrebetaling 4 dager per uke	1 184	1 235	01.01.2024
Foreldrebetaling 3 dager per uke	444	463	01.01.2024
Foreldrebetaling 2 dager per uke	gratis	gratis	01.01.2024
Morgenplass 5 dager per uke	gratis	gratis	01.01.2024
Feriedager, per dag	164	204	01.01.2024
Enkeltdager, per dag	137	170	01.01.2024

Kroner pr. måned 3. og 4. trinn	2023	2024	Fra dato
Foreldrebetaling 5 dager per uke	3 701	3 860	01.01.2024
Foreldrebetaling 4 dager per uke	2 960	3 088	01.01.2024
Foreldrebetaling 3 dager per uke	2 220	2 316	01.01.2024
Foreldrebetaling 2 dager per uke	1 481	1 545	01.01.2024
Morgenplass 5 dager per uke	1 310	1 366	01.01.2024
Feriedager, per dag	328	342	01.01.2024
Enkeltdager, per dag	273	284	01.01.2024

Gebyrer og brukerbetalingar 2024

Foreldre med barn i 1. og 2. trinn er gitt rett til 12 timer gratis SFO hver uke. Foreldre til barn i SFO får tilbud om gratis SFO hvis de har inntekt under tre ganger folketrygdens grunnbeløp. Videre har alle foreldre til barn i SFO rett til moderasjon hvis oppholdsbetalingen overstiger fem prosent av husholdningens inntekt. Den midlertidige ordningen hvis foreldre med barn i 1. trinn har lavere inntekt enn 814 220 kroner gis rett til gratis SFO, utgår 31.12.2023 i samsvar med statsbudsjettet.

TJENESTEOMRÅDE VELFERD

Institusjonsopphold

Kroner	2023	2024	Fra dato
Langtidsopphold i institusjon, iht. forskriftenes makspris*	Ja	Ja	Iht. forskrift
Opphold på trygghetsavdeling ved Risenga bo og omsorgssenter, per døgn	225	235	01.01.2024
Korttidsopphold, per døgn inntil 60 døgn, iht. forskriftenes makspris*	185	185	Iht. forskrift
Korttidsopphold rehabilitering, per døgn inntil 60 døgn, iht. forskriftenes makspris*	185	185	Iht. forskrift
Korttidsopphold, over 60 døgn per år beregnes etter langtidsopphold regelverk	Ja	Ja	Iht. forskrift
Korttidsopphold rehabilitering, over 60 døgn per år beregnes etter langtidsopphold regelverk	Ja	Ja	Iht. forskrift
Dag -/nattopphold, iht. forskriftenes makspris*	105	105	Iht. forskrift
Dagsenter eldre inkl. transport, iht. forskriftenes makspris*	105	105	Iht. forskrift

* Umiddelbar endring ved forskrift

Praktisk bistand i hjemmet

Kroner pr måned	2023	2024	Fra dato
Årlig inntekt under 2,5G - ingen egenbetaling	0	0	01.01.2024
Årlig inntekt 2,5G - 3G betaler for maks 2 timer per måned	910	955	01.01.2024
Årlig inntekt 3G - 4G betaler for maks 3 timer per måned	1 365	1 430	01.01.2024
Årlig inntekt 4G - 5G betaler for maks 6 timer per måned	2 730	2 860	01.01.2024
Årlig inntekt over 5G betaler for maks 8 timer per måned	3 640	3 815	01.01.2024

Selvkost er øvre grense for egenbetaling. Selvkost per time er beregnet til kroner 477.

Trygghetsalarm

Kroner pr. måned	2023	2024	Fra dato
Installasjon - engangsbetaling	1 245	1 300	01.01.2024
Årlig inntekt 2,5G og over	363	380	01.01.2024
GPS lokaliseringsteknologi	156	165	01.01.2024

Kostabonnement

Kroner	2023	2024	Fra dato
Full kost i bolig med heldøgns bemanning	4 400	4 800	01.01.2024
Porsjonsmiddag (hjemmeboende og dagbrukere)	90	100	01.01.2024
Dessert (hjemmeboende og dagbrukere)	18	20	01.01.2024
Frokost/kvelds (dagtilbud)	63	70	01.01.2024

Full kost i bolig inkluderer kost og basis husholdnings-/toalettartikler, samt vask av tøy, sengetøy og håndklær. Bruker undertegner brukeravtale ved innflytting.

Ekstra bestillinger utover basis tilleggs faktureres.

For kost i bolig/bofellesskap med heldøgns omsorg hvor beboer kun delvis spiser felles måltider, faktureres i henhold til selvkost.

Vaksinasjons- og smittevernkontoret

Kroner	2023	2024	Fra dato
Konsultasjoner			
Reisevaksine 1.konsultasjon (ny reise) - barn 0-16 år	150	155	01.01.2024
Reisevaksine 2.konsultasjon/påfyll - barn 0-16 år	150	155	01.01.2024
Generell vaksinekonsultasjon - barn 0-16 år	150	155	01.01.2024
Ordre pr. telefon på Dukoral (+ vaksinepris) - barn 0-16 år	150	155	01.01.2024
Reisevaksine 1.konsultasjon (ny reise) - voksne over 16 år	250	260	01.01.2024
Reisevaksine 2.konsultasjon/påfyll - voksne over 16 år	150	155	01.01.2024
Generell vaksinekonsultasjon - voksne over 16 år	150	155	01.01.2024
Ordre pr. telefon på Dukoral (+ vaksinepris) - voksne over 16 år	150	155	01.01.2024
Familiekonsultasjon reise, max. pris pr. familie - voksne over 16 år	800	835	01.01.2024
Familiekonsultasjon generell, max. pris pr. familie - voksne over 16 år	300	310	01.01.2024
Vaksinepriser (priser pr. dose) Priser kan bli endret fra Folkehelseinstituttet.			
Dengue feber (Qdenga)		1050	01.01.2024
Difteri, stivkrampe og kikhoste, polio. (Grunnvaksine – Tetravac)	380	380	01.01.2024
Difteri, stivkrampe og kikhoste, polio. (Påfyll – Boostrix polio)	330	330	01.01.2024
Tetanus (Stivkrampe)	170	170	01.01.2024
Polio (Imovax)	220	220	01.01.2024
Gulfeber (Stamaril)	450	450	01.01.2024
Hepatitt A (Barnevaksine)	320	320	01.01.2024
Hepatitt B (Barnevaksine)	270	270	01.01.2024

Gebyrer og brukerbetalingar 2024

Hepatitt A+B (Barnevaksine – Twinrix)	470	470	01.01.2024
Hepatitt A (Voksenvaksine)	380	380	01.01.2024
Hepatitt B (Voksenvaksine)	340	340	01.01.2024
Hepatitt A+B (Voksenvaksine – Twinrix)	600	600	01.01.2024
Japansk encefalitt (Ixiaro)	970	970	01.01.2024
Tyfoidfieber (Typhim Vi, injeksjon)	280	280	01.01.2024
Kolera (Dukoral, 2 doser)	290/500	690	01.01.2024
Meningokokk A+C+W+Y (Nimerix)	460	460	01.01.2024
Meningokokk B (Bexero)	1070	1070	01.01.2024
Skogflåttencefalitt, TBE (Barnevaksine – Ticovac)	420	420	01.01.2024
Skogflåttencefalitt, TBE (Voksenvaksine – Ticovac)	440	440	01.01.2024
Rabies (Rabipur)	750	750	01.01.2024
Lungebetennelse, pneumokokkvaksine (Pneumovax)	420	420	01.01.2024
Lungebetennelse, pneumokokkvaksine (Apexxnar)	770	1070	01.01.2024
Vannkopper (Varivax/Varilrix)	550	550	01.01.2024
HPV (Cervarix)	1000	1000	01.01.2024
HPV (Gardasil 9)	1690	1690	01.01.2024
Helvetesild, herpes zoster (Shingrix)	1500	1995	01.01.2024
Influensavaksine - målgruppe	90	100	01.01.2024
Influensavaksine - barn	210	100	01.01.2024
Tuberkulosevaksine (BCG)	Gratis	Gratis	01.01.2024
Meslinger, kuma og røde hunder (MMR)	Gratis	Gratis	01.01.2024
Covid 19 (Comirnaty Pfizer)		Gratis	01.01.2024
Smittevern og diverse			
Tuberkulosekontroll	Gratis	Gratis	01.01.2024
Vaksine og konsultasjon etter smittehendelse	Gratis	Gratis	01.01.2024
Utsteding av vaksinasjonsbøker (utenom konsultasjon)	150	150	01.01.2024
Etterregistreringer av vaksiner	50	50	01.01.2024
Ubenyttet timeavtale	250/500	250	01.01.2024
Girogebyr (avgift til tjenesteleverandør)	79	71	01.01.2024

TJENESTEOMRÅDE SAMFUNNSTJENESTER

Vann- og avløpstjenester, septik tømning, tilsyns- og saksbehandlingsgebyr

Beløpene er i kroner inkludert 25 % mva. (mva-pliktig virksomhet)	2023	2024	Fra dato
Vann			
Årsgebyr, vann pr m ³	25,19	32,10	01.01.2024
Fastledd vann	2 160,00	2 523,00	01.01.2024
Tilknytningsgebyr for boliger, vann per m ²	141,00	147,00	01.01.2024
Tilknytningsgebyr for kontor, erverv og industri vann per m ²	141,00	147,00	01.01.2024
Tilknytningsgebyr for lagerbygg og driftsbygninger i landbruk, vann:			
Gebyrpliktig areal under 100 m ²	14 100,00	14 706,00	01.01.2024
Gebyrpliktig areal mellom 100 m ² og opptil 199 m ²	28 200,00	29 412,00	01.01.2024
Gebyrpliktig areal over 199 m ²	84 600,00	88 237,00	01.01.2024
Avløp			
Årsgebyr, avløp pr m ³	28,84	34,34	01.01.2024
Fastledd avløp	2 398,00	2 625,00	01.01.2024
Tilknytningsgebyr for boliger, avløp per m ²	141,00	147,00	01.01.2024
Tilknytningsgebyr for kontor, erverv og industri avløp pr m ²	141,00	147,00	01.01.2024
Tilknytningsgebyr for lagerbygg og driftsbygninger i landbruk, avløp:			
Gebyrpliktig areal under 100 m ²	14 100,00	14 706,00	01.01.2024
Gebyrpliktig areal mellom 100 m ² og opptil 199 m ²	28 200,00	29 412,00	01.01.2024
Gebyrpliktig areal over 199 m ²	84 600,00	88 237,00	01.01.2024
Vann og avløp diverse			
Administrasjonsgebyr ved ikke avlest vannmåler	133,00	500,00	01.01.2024
Tapt vannmåler	783,00	1 200,00	01.01.2024
Administrasjonsgjebyr for abonnenter uten installert vannmåler og abonnenter med mekanisk vannmåler	2 658,00	2 773,00	01.01.2024
Gebyr for inndekning av kommunens faktiske utgifter inkl utsyr/matriell ved f.eks fysisk oppmøte for avlesning av vannmåler, kontroll av vannmåler, ved avstegning/påsetting av vannforsyning mm	1 595,00	1 664,00	01.01.2024
Omregningsfaktor ved stipulert forbruk (areal som grunnlag)	1,50	2,00	01.01.2024
Fastsettelse av fastledd etter kategori for næring (vekst fastledd etter kapasitet):			
Næring med kapasitet fra 0-350 m ³	1,00	1,00	01.01.2024
Næring med kapasitet fra 351 til 700 m ³	2,50	2,50	01.01.2024
Næring med kapasitet fra 701 til 1500 m ³	5,00	5,00	01.01.2024
Næring med kapasitet fra 1501 til 6000 m ³	12,00	12,00	01.01.2024
Næring med kapasitet fra 6001 til 18000 m ³	38,00	38,00	01.01.2024
Næring med kapasitet fra 18001 til 55000 m ³	100,00	100,00	01.01.2024
Næring med kapasitet over 55000 m ³	300,00	300,00	01.01.2024
Gebyrreduksjon ved ikke varslet avbrudd over 24 timer	-447,00	-467,00	01.01.2024
Gebyrreduksjon ved ikke varslet avbrudd over 8 timer - 2 ganger per år eller mer	-447,00	-467,00	01.01.2024
Gebyrreduksjon når hygienisk kvalitet på vannet er så dårlig at det må kokes	-447,00	-467,00	01.01.2024
Vannavslag kl 07:00 til kl 21:00	16 077,00	16 769,00	01.01.2024
Vannavslag kl 21:00 til kl 07:00	22 056,00	23 005,00	01.01.2024

Gebyrer og brukerbetalinger 2024

Arbeid etter medgått tid, per time	1 473,00	1 430,00	01.01.2024
Utgiftsdekning ved avlesning av vannmåler	Faktiske kostnader	Faktiske kostnader	01.01.2024
Test av vannmåler	Faktiske kostnader	Faktiske kostnader	01.01.2024
Stengning/gjenåpning	Faktiske kostnader	Faktiske kostnader	01.01.2024
Septik			
Tankvolum til og med 3 m3	3 250,00	3 250,00	01.01.2024
Tankvolum større enn 3 m3 tom 6 m3	4 923,00	4 923,00	01.01.2024
Tankvolum større enn 6 m3 tom 12 m3	7 917,00	7 917,00	01.01.2024
Tankvolum større enn 12 m3	9 192,00	9 192,00	01.01.2024
+ behandling av volum over 12 m3 pr m3	938,00	938,00	01.01.2024
Ekstraarbeid ved tømning pr time	2 181,00	2 181,00	01.01.2024
Ekstratømming i tillegg til ordinær tømmepris basert på tankvolum	1 091,00	1 091,00	01.01.2024
Ekstragebyr ved avfall i slam		Faktiske kostnader	01.01.2024
Behov for ekstraoperatør pga fremkommelighet/sikkerhet	1 091,00	1 091,00	01.01.2024
Behov for ekstra bil pga slangelengde/fremkommelighet/sikkerhet	2 181,00	2 181,00	01.01.2024
Gebyr beregnet etter medgått tid, per time	1 380,00	1 440,00	01.01.2024
Utedo/tørertoalett pris pr tømning	5 790,00	5 790,00	01.01.2024
Oppmøte uten å få tømt pr gang	1 022,00	1 022,00	01.01.2024
Tillegg for utrykning	2 500,00	2 500,00	01.01.2024
Spylling mv	Faktiske kostnader	Faktiske kostnader	01.01.2024
Tilleggsgebyr for påslipp	Faktiske kostnader	Faktiske kostnader	01.01.2024
Gebyr beregnet etter medgått tid, per time	1 380,00	1 440,00	01.01.2024
Saksbehandlingsgebyr for utslipps- og pålippstillatelser	10 508,00	10 960,00	01.01.2024
Saksbehandlingsgebyr påslipp/behandling av søknad for olje og fettutskillere		10 887,00	01.01.2024
Saksbehandlingsgebyr påslipp/behandling av søknad for anleggsvann		10 887,00	01.01.2024
Saksbehandlingsgebyr støvdemping/brakkerigg		5 000,00	01.01.2024
Saksbehandlingsgebyr - utslipp av kommunalt avløpsvann fra mindre tettbygninger	Faktiske kostnader	Faktiske kostnader	01.01.2024
Ikke mva pliktig gebyr:			
Tilsynsgebyr (ikke mva pliktig)	689	719	01.01.2024

Husholdningsrenovasjon

Beløpene er i kroner inkludert 25 % mva. (mva-pliktig virksomhet)	2023	2024	Fra dato
Grunnbeløp	2 200,00	2 320,00	01.01.2024
Gebyr for restavfall, liten beholder, per liter	20,50	21,70	01.01.2024
Gebyr for restavfall, stor beholder, per liter	20,50	21,70	01.01.2024

Gebyrer og brukerbetalingar 2024

Nedgravd konteiner restavfall over 1100 liter, per liter	16,60	17,50	01.01.2024
Nedgravd konteiner restavfall under 1100 liter, per liter	22,20	23,50	01.01.2024
Restavfallsekk 100 liter	3 062,00	3 230,00	01.01.2024
Restavfallsekk 50 liter	1 531,00	1 615,00	01.01.2024
4-ukers tømning restavfall. Per liter	16,00	17,00	01.01.2024
Ekstrabeløp for henteavstand 10-20 m	975,00	1 020,00	01.01.2024
Ekstrabeløp for henteavstand 20-30 m	1 950,00	2 040,00	01.01.2024
Kompostering (skal ikke ha beholder til matavfall), reduksjon i gebyr	-261,00	-275,00	01.01.2024
Grunnbeløp hybel	1 110,00	1 160,00	01.01.2024
Hytterrenovasjon samarbeid helårs, Asker sør	4 209,00	4 440,00	01.01.2024
Hytterrenovasjon standard helårs, Asker sør	IA	IA	01.01.2024
Ekstratømming sommer liten beholder	749,00	790,00	01.01.2024
Ekstratømming sommer stor beholder	973,00	1 025,00	01.01.2024
Ekstratømming	434,00	455,00	01.01.2024
Ekstra sekk i gamle Røyken og Hurum (pr stykk)	IA	IA	01.01.2024
Rengjøring av 2-hjuls beholder	247,00	260,00	01.01.2024
Rengjøring av 4-hjuls beholder	370,00	390,00	01.01.2024
Rengjøring av nedgravd beholdere	2 450,00	2 585,00	01.01.2024
Henteavstand 5-10m	341,00	360,00	01.01.2024
Ekstratømming nedgravd/konteiner per stk.	2 032,00	2 140,00	01.01.2024
Vedlikehold nedgravd konteiner	1 084,00	1 140,00	01.01.2024
Luktabsorbent nedgravd konteiner	760,00	800,00	01.01.2024
Hytterrenovasjon samarbeid sommer, Asker sør	2 669,00	2 815,00	01.01.2024
Ny RFID-brikke til adgang avfallsug	50,00	53,00	01.01.2024
Utrykning for å fjerne blokkering i avfallsug	1 500,00	1 580,00	01.01.2024
		0,00	
Tømmegebyr gjenvinningsstasjoner - husholdningsavfall		0,00	
Egenandel for adgang per besøk med personbil, inntil 20 årlig besøk per husstand	65,00	70,00	01.01.2024
Egenandel for adgang per besøk med personbil, over 20 årlig besøk per husstand	65,00	600,00	01.01.2024
Egenandel for adgang med kjøretøy større enn personbil (personbil med henger, varebil, pickup etc.)	200,00	Utgår	01.01.2024
Avfallsmengder over 150 kg, per tonn	IA	IA	01.01.2024
Trevirke, per tonn	IA	IA	01.01.2024
Rene masser (stein, jord, fliser, Leca),per tonn	IA	IA	01.01.2024
Røtter, stubber og grener (over 15 cm i diameter),per tonn	IA	IA	01.01.2024
Metall, uansett mengde	IA	IA	01.01.2024
Egenandel for kun Hageavfall	Gratis	Gratis	01.01.2024
Egenandel for kun Impregnert trevirke	Gratis	Gratis	01.01.2024
Egenandel for kun Farlig avfall	Gratis	Gratis	01.01.2024
Egenandel for kun EE-avfall	Gratis	Gratis	01.01.2024
Egenandel for kun Asbest og eternitt	Gratis	Gratis	01.01.2024
Adgang og levering på Follestad gjenvinningstasjon	IA	IA	01.01.2023

Næringsavfall

Beløpene er i kroner eksklusiv 25 % mva. (mva-pliktig virksomhet)	2023	2024	Fra dato
Literspris næringskunder restavfall	24,00	25,50	01.01.2024
Literspris næringskunder restavfall stor konteiner > 1 100 l	19,20	20,50	01.01.2024
Literspris næringskunder papir	10,30	10,80	01.01.2024
Literspris næringskunder papir, stor konteiner > 1 100 l	8,30	8,70	01.01.2024
Literspris næringskunder plastemballasje	10,70	11,20	01.01.2024
Literspris næringskunder plastemballasje, stor konteiner > 1100 l	8,50	9,00	01.01.2024
Literspris næringskunder matavfall	17,70	18,70	01.01.2024
Ekstratømming næring nedgravd/konteiner per stk.	2 400,00	2 532,00	01.01.2024
Literspris næringskunder restavfall, nedgravd konteiner	19,20	20,50	01.01.2024
Literspris næringskunder papir, nedgravd konteiner	8,30	8,70	01.01.2024
Literspris næringskunder plastemballasje, nedgravd konteiner	8,50	9,00	01.01.2024
Literspris næringskunder glass- og metallemballasje	3,00	3,20	01.01.2024
Ekstratømming næring beholder	713,40	750,00	01.01.2024
Tømmegebyr Yggeset avfallspark		-	
Blandet avfall, fra første kilo	1,60	1,70	01.01.2024
Trevirke	935,10	986,00	01.01.2024
Rene masser	742,30	783,00	01.01.2024
Metall	83,10	87,00	01.01.2024
Hageavfall inntil 15 cm i diameter	460,00	485,00	01.01.2024
Røtter, stubber og grener over 15 cm i diameter	1 236,40	1 300,00	01.01.2024
Farlig avfall - forskjellige priser i hht type avfall	Ulik	Ulik	
Impregnert trevirke	3 296,30	3 478,00	01.01.2024
Elektrisk avfall og hvitevarer	1 318,60	1 390,00	01.01.2024
Asbest og eternitt	2 023,10	2 135,00	01.01.2024
Vinduer 1965-1975 PCB	1 530,90	1 615,00	01.01.2024
Vinduer 1976-1990 Klorparafiner	13 184,80	13 910,00	01.01.2024
Vinyl og gulvbelegg	14 998,10	15 823,00	01.01.2024
Næringsavfall - annet:		-	
Maskinell bistand ved løft fra henger	118,30	125,00	01.01.2024
Maskinell bistand til tømming av henger	353,70	373,00	01.01.2024

Feiing og tilsyn

Beløpene er i kroner inkludert 25 % mva. (mva-pliktig virksomhet)	2023	2024	Fra dato
Årsgebyr feiing	163	175	01.01.2024
Ikke mva-pliktig gebyr		0	
Årsgebyr tilsyn fyringsanlegg (mva-fritt)	186	186	01.01.2024
Årsgebyr tilsyn gassanlegg (mva-fritt)	186	186	01.01.2024

Gebyrer og brukerbetalinger 2024

Parkering

Beløpene er i kroner inkludert 25 % mva. (mva-pliktig virksomhet)	2023	2024	Fra dato
Parkeringsavgift høy sats (pr time)	40	45	01.01.2024
Parkeringsavgift middels sats (pr time)	25	30	01.01.2024
Parkeringsavgift lav sats (pr time)	10	15	01.01.2024
Innfartsparkering, høy sats (dagsbillett)	40	45	01.01.2024
Innfartsparkering, middels sats (dagsbillett)	25	30	01.01.2024
Ansattparkering Asker sentrum og nærliggende områder (dagsbillett)	40	45	01.01.2024
Ansattparkering Asker sentrum og nærliggende områder (pr måned)	400	420	01.01.2024
Rabatt for fossilfrie kjøretøy	Halv pris av oppgitt avgift	Utgår	01.01.2024

Graving i vei

Beløpene er i kroner eksklusiv 25 % mva. (mva-pliktig virksomhet)	2023	2024	Fra dato
Gravetillatelse, per søknad	6 025	6 280	01.01.2024
Arbeidstillatelse, per søknad	3 675	3 830	01.01.2024
Ekstra kontroll, per sak	2 035	2 120	01.01.2024
Liggeløyve, per time	1 350	1 400	01.01.2024

Fyrverkeri

Kr. pr. søknad	2023	2024	Fra dato
Søknader om tillatelse til handel med fyrverkeri klasse II, III og IV og gjennomføring av tilsyn	2 980	3 087	01.01.2024
Dersom søknaden avslås betales halvt gebyr			01.01.2024

Transport til/fra arbeid og aktivitet

Kr. pr. måned	2023	2024	Fra dato
Årsinntekt under 2,5G ingen egenbetaling	0	0	01.01.2024
Årsinntekt fra 2,5G og over:	0	0	01.01.2024
Egenbetaling 1 dag per uke	180	187	01.01.2024
Egenbetaling 2 - 3 dager per uke	445	461	01.01.2024
Egenbetaling 4 - 5 dager per uke	740	767	01.01.2024

Båthavner

Døgnleie Sætre og Holmsbu gjestehavn (maks 3 døgn)	2023	2024	Fra dato
Sætre gjestehavn			
< 30 fot, per døgn	215	225	01.01.2024
30 - 39 fot, per døgn	265	275	01.01.2024
40 -49fot, per døgn	330	345	01.01.2024
> 49 fot, per døgn	450	470	01.01.2024
Holmsbu gjestehavn			
< 30 fot, per døgn	215	225	01.01.2024
30 - 39 fot, per døgn	265	275	01.01.2024
40 - 49 fot, per døgn	330	345	01.01.2024
> 49 fot, per døgn	450	470	01.01.2024

Fast båtplass Filtvedt og Holmsbu	2023	2024	Fra dato
Årslie per breddmeter plass	3 085	3 220	01.01.2024

Fellingsavgifter med mer

Kroner	2023	2024	Fra dato
Fellingsavgift på voksen elg*	580	620	
Fellingsavgift på elgkalv*	340	370	
Fellingsavgift på voksen hjort*	450	480	
Fellingsavgift på hjortkalv*	270	290	
Avliving og bortkjøring av dyr**	1 500	1 565	01.01.2024
Leie av utstyr til fangst av leveden vilt **	2 000	2 090	01.01.2024

* Prisene følger de maksimalprisene Stortinget til enhver tid bestemmer. Prisene blir vedtatt 01.05. hvert år, og gjelder fra 01.05-30.04

* Prisene er gjeldende fra 01.01.2024

TJENESTEOMRÅDE MEDBORGERSKAP

Gravferd og kirkegårdstjenester

Gravferd og kirkegårdstjenester hvor avgifter vedtas av Asker kommune

Kroner	2023	2024	Fra dato
***Kremasjon folkeregistrerte i Asker	2 280	2 405	01.01.2024
Festeavgift per grav per år	330	345	01.01.2024
*Opprettelse av plass i navnet minnelund	2 050	2 140	01.01.2024
Leie av gravkapell/kirke folkeregistrerte i annen kommune	1 800	1 880	01.01.2024

Gebyrer og brukerbetalingar 2024

Gravferd og kirkegårdstjenester hvor avgifter og priser vedtas av Asker kirkelige fellesråd

Kroner	2023	2024	Fra dato
*Kistebegravelse folkeregistrerte i annen kommune	6 315	6 590	01.01.2024
*Urnedsettelse folkeregistrerte i annen kommune	1 650	1 725	01.01.2024
**Leie av organist for folkeregistrerte i annen kommune	2 500	2 610	01.01.2024
Leie båreremottak seremoni folkeregistrerte i annen kommune	580	605	01.01.2024
Forsendelse av urne	340	355	01.01.2024
*Kors	450	470	01.01.2024
*Ventetegn	620	650	01.01.2024
*Planting, vanning og stell av grav (ulike tilbud)	1 130	1 180	01.01.2024
*Høstplanting (Calluna) pr. stk.	140	150	01.01.2024
*Krans til allehelgensdag	240	250	01.01.2024
*Krans til jul	240	250	01.01.2024
*Plantekasse (40-50 og 60 cm)	1 400	1 460	01.01.2024
*Plantekasse 80 cm	1 690	1 765	01.01.2024
*Montering av plantekasse	560	585	01.01.2024
*Bytte jord og veke til privat plantekasse	240	250	01.01.2024
*Jord til plantekasse pr. sekk	120	125	01.01.2024
*Gravminne til enkel urnegrav ferdig montert	4 230	4 420	01.01.2024
*Oppsetting av støtte	880	920	01.01.2024
*Oppretting av støtte - omfattende	880	920	01.01.2024
*Oppretting av støtte - mindre omfattende	460	480	01.01.2024
*Bolting	685	715	01.01.2024
*Anleggskostnader for tilrettelagt grav for folkeregistrerte i annen kommune (til den aktuelle gravferdsforvaltning)	41 895	43 700	01.01.2024

* Inklusive mva

** Oppjustert til faktisk kostnad

*** Bærum kommune øker prisen med 5,5 prosent i 2024

Kulturskolen

Kroner pr år	2023	2024	Fra dato
Visuell kunst, teater og musikk			
Vanlig elevplass	5 770	6 020	01.01.2024
Vanlig elevplass for korpsmusikanter	4 500	4 594	01.01.2024
Gruppeundervisning musikk og introgrupper teater	4 380	4 570	01.01.2024
Breddetilbud og ensembler (musikk- og teaterlek, band, samspill kor etc)	3 170	3 310	01.01.2024
Instrumentleie	1 160	1 200	01.01.2024
Seniorteater	1 560	Utgår	
Teater BITS (for skolene i Borgensonen)	0	0	01.01.2024
Dirigentressurs pr. skolekorps/orkester: 20 % dirigentressurs gratis	0	0	01.01.2024
Dirigent korps/orkester per årstime (faktureres halvårlig per årstime)*	31 270	32 620	01.01.2024
Dans			
Dans 45 minutter	5 140	5 364	01.01.2024
Dans 60 minutter	5 520	5 760	01.01.2024
Dans 75/90 minutter	6 100	6 364	01.01.2024
Dans lørdag 45 minutter (kortere semester)	3 710	3 870	01.01.2024
Dans lørdag 60 minutter (kortere semester)	3 940	4 110	01.01.2024
Dans lørdag 75/90 minutter (kortere semester)	4 400	4 590	01.01.2024
Dans Tofte og Folkestad	3 920	4 090	01.01.2024
Makspris per elev dans	12 640	13 184	01.01.2024
Privattime à 60 minutter	770	800	01.01.2024
Privattime à 30 minutter	380	400	01.01.2024
Flerfagsrabatter for dans			
Familierabatt: 25 % (gjelder nærmeste familie som søsken, barn og foreldre)			01.01.2023
Elev som deltar på 2 klasser pr uke: 20 % rabatt			01.01.2023
Elev som deltar på 3 klasser pr uke: 30 % rabatt			01.01.2023
Elev som deltar på 4 klasser pr uke: 40 % rabatt			01.01.2023
Elev som deltar på 5 klasser pr uke: 50 % rabat			01.01.2023
Felles for alle fag			
En friplass per barn i familier med samlet inntekt under 5G			01.01.2023
Søskenmoderasjon og familierabatt (gjelder for ett undervisningstilbud fra barn/familiemedlem nr to)	25 %		01.01.2023
Kurs kortere enn et semester	1000-2000	1000-2500	01.01.2023

Priser som fastsettes administrativt

Utleie Asker kulturhus og Venskaben, priser for frivillige organisasjoner bosatte i Asker

Kroner	2023	2024	Fra dato
Teatersalen, per time (min. 4 timer)	1 660	1 730	01.01.2024
Teatersalvestibyle/Multisalvestibyle	Gratis	Gratis	01.01.2024
Multisal, per time (min. 4 timer)	1 240	1 290	01.01.2024
Festsalen, per timer (min. 2 timer)	490	510	01.01.2024
Festsalen, hele. Selskapspakke: 1 dag pakkepris	8 800	9 500	01.01.2024
Festsalen, hele. Selskapspakke: hele helgen pakkepris	15 000	16 500	01.01.2024
Kjøkken, per time	100	110	01.01.2024
Bjørn Carlsen rommet, per time	250	300	01.01.2024
Radar Scene, per time (min. 4 timer)	850	880	01.01.2024
Radar Kafe (rusfri), per time (min. 4 timer)	440	455	01.01.2024
Bandøvingsrom (rusfritt), per 3 timer (gratis for ungdom)	250	260	01.01.2024
Bandrom per semester (gratis for ungdom)	1 090	1 130	01.01.2024
Venskaben, hele, per time (min. 2 timer)	700	730	01.01.2024
Venskaben, Storsalen, per time (min. 2 timer)	390	450	01.01.2024
Venskaben, Formannskapsalen, per time (min. 2 timer)	170	180	01.01.2024
Venskaben, Salongen, per time (min. 2 timer)	140	145	01.01.2024
Venskaben, Kjøkken, per time (min. 2 timer)	130	130	01.01.2024
Venskaben, hele. Selskapspakke: 1 dag pakkepris	9 600	9 600	01.01.2024
Venskaben, hele. Selskapspakke: Hele helgen pakkepris	18 000	18 000	01.01.2024
Teknikere, per time	580	600	01.01.2024
Servicepersonell (Vaktmester/arr.ansvarlig), per time	500	520	01.01.2024
Flygel, Venskaben, dagspris	1 100	1 100	01.01.2024
Flygel Steinway, Teatersal, dagspris	1 920	2 000	01.01.2024
Stort piano, Sauter, dagspris	900	950	01.01.2024
Lite piano, Venskaben, dagspris	550	570	01.01.2024
Stemming, flygel/piano, dagspris	1 970	2 050	01.01.2024
Video, lysbildefremviser, overhead, videokanon	Gratis	Gratis	01.01.2024
Billettavgift, dagspris	25-35	25-30	01.01.2024
Rød løper		500	01.01.2024

Utleie Asker kulturhus og Venskaben, priser for faste ukentlige øvelser for frivillige organisasjoner

Kroner	2023	2024	Fra dato
Festsalen, per time (min. 2 timer)	90	100	01.01.2024
Venskaben, Storsalen, per time (min. 2 timer)	90	100	01.01.2024
Servering			
Kaffe og te, per person	30	35	01.01.2024
Frukt, per person	40	40	01.01.2024
Mineralvann, per person		35	01.01.2024

Gebyrer og brukerbetalingar 2024

Utleie Asker kulturhus og Venskaben, priser for næring/bedrifter og private utenfor Asker kommune

Kroner	2023	2024	Fra dato
Teatersalen, per time (min. 4 timer)	2 020	2 100	01.01.2024
Multisalen, per time (min. 4 timer)	1 790	1 850	01.01.2024
Vestibylen, per time (min. 4 timer)	590	610	01.01.2024
Festsalen, per time (min. 2 timer)	1 070	1 150	01.01.2024
Festsalen, hele. Selskapspakke: 1 dag pakkepris	12 230	12 700	01.01.2024
Festsalen, hele. Selskapspakke: hele helgen pakkepris	20 410	21 000	01.01.2024
Kjøkken, per time	340	350	01.01.2024
Bjørn Carlsen rommet, per time	680	700	01.01.2024
Radar Scene, per time (min. 4 timer)	1 100	1 140	01.01.2024
Radar Kafe (rusfri), per time (min. 4 timer)	820	850	01.01.2024
Venskaben, hele, per time (min. 2 timer)	2 030	2 100	01.01.2024
Venskaben, Storsalen, per time (min. 2 timer)	1 120	1 200	01.01.2024
Venskaben, Formannskapsalen, per time (min. 2 timer)	570	600	01.01.2024
Venskaben, Salongen, per time (min. 2 timer)	390	400	01.01.2024
Venskaben, Kjøkken, per time (min. 2 timer)	390	400	01.01.2024
Venskaben, hele. Selskapspakke: 1 dag pakkepris	14 700	15 000	01.01.2024
Venskaben, hele. Selskapspakke: Hele helgen pakkepris	28 300	29 000	01.01.2024
Teknikere, per time	790	820	01.01.2024
Servicepersonell (Vaktmester/arr.ansvarlig), per time	680	700	01.01.2024
Stor lyd og lys pakke Teater- og Multisalen, dagspris	7 450	7 800	01.01.2024
Liten lyd og lys pakke Teater- og Multisalen, dagspris	4 780	5 000	01.01.2024
Taleanlegg, dias, overhead, 16 med mer fremviser, internettilkobling og videokanon	inkl. i timepris	inkl. i timepris	01.01.2024
Flygel Steinway, Teatersal, dagspris	3 840	4 000	01.01.2024
Stort piano, Sauter, dagspris	1 350	1 400	01.01.2024
Lite piano, Venskaben, dagspris	690	700	01.01.2024
Stemming, flygel/piano, dagspris	2 490	2 600	01.01.2024
Musikkanlegg, festsalen/Kulturhuset, dagspris	660	700	01.01.2024
Musikkanlegg, festsalen/Venskaben, dagspris	660	700	01.01.2024
Billettavgift	25-35	25-35	01.01.2024
Servering			01.01.2024
Kaffe og te, per person	30	35	01.01.2024
Frukt, per person	40	40	01.01.2024
Mineralvann, per person		35	01.01.2024

Markedsføring i regi av Asker kulturhus

Kroner	2023	2024	Fra dato
Obligatorisk basispakke organisasjoner	1 400	1 450	01.01.2024
Obligatorisk basispakke næring	2 900	3 000	01.01.2024

Barnebursdagspakker

Kroner	2023	2024	Fra dato
Klokkergården ungdomshus - barnebursdagspakke, max 5 timer (kafe + sal)	1 200	1 250	01.01.2024
Tofte S3 Ungdommens kulturhus barnebursdagspakke, max 5 timer (kafe + sal)	1 200	1 250	01.01.2024
Radar kafe barnebursdag maks. 5 timer	1 600	1 650	01.01.2024
Sætre ungdomsklubb - barnebursdagspakke, max 5 timer	1 200	1 250	01.01.2024

Slemmestad MEK (erstatte Sekkefabrikken)

Kroner	2023	2024	Fra dato
Næringsliv			
Dagsprisleie			
Grunnpris 1: Man-Tor - 08:00-16:00	3 000	3 100	01.01.2024
Grunnpris 2: Man-Tor - 16:00-02:00	5 000	5 200	01.01.2024
Grunnpris 3: Fre-Søn - 08:00-16:00	5 000	5 200	01.01.2024
Grunnpris 4: Fre-Søn - 16:00-02:00	6 000	6 250	01.01.2024
Timepris per time utover grunnpris	800	830	01.01.2024
Utstyr			
Lydanlegg liten pakke	1 500	1 550	01.01.2024
Lydanlegg stor pakke	5 000	5 200	01.01.2024
Lysanlegg	1 500	1 550	01.01.2024
Projektor med lerret	450	460	01.01.2024
Servise komplett per pers (vin- og vannglass samt tallerken og bestikk)	20	20	01.01.2024
Tjenester			
Tekniker, arrangementansvarlig eller vakthold. Pris per person	3 500	3 650	01.01.2024
Barpersonell per time per person	400	420	01.01.2024
Riggekostnader per time per person	400	420	01.01.2024
Privat			
Dagsprisleie			
Grunnpris 1: Man-Tor - 08:00-16:00	2 700	2 800	01.01.2024
Grunnpris 2: Man-Tor - 16:00-02:00	2 700	2 800	01.01.2024
Grunnpris 3: Fre-Søn - 08:00-16:00	3 000	3 150	01.01.2024
Grunnpris 4: Fre-Søn - 16:00-02:00	4 000	4 150	01.01.2024
Timepris per time utover grunnpris	600	620	01.01.2024
Utstyr			
Lydanlegg liten pakke	850	890	01.01.2024
Lydanlegg stor pakke	2 000	2 080	01.01.2024
Lysanlegg	850	890	01.01.2024
Projektor med lerret	350	360	01.01.2024
Servise komplett per pers (vin- og vannglass samt tallerken og bestikk)	20	30	01.01.2024
Tjenester			
Tekniker, arrangementsansvarlig eller vakthold. Pris per person	3 500	3 650	01.01.2024
Barpersonell per time per person	400	420	01.01.2024
Riggekostnader per time per person	400	420	01.01.2024

Gebyrer og brukerbetalinger 2024

Lokalt kulturliv			
Dagsprisleie			
Grunnpris 1: Man-Tor - 08:00-16:00	2 700	2 800	01.01.2024
Grunnpris 2: Man-Tor - 16:00-02:00	2 700	2 800	01.01.2024
Grunnpris 3: Fre-Søn - 08:00-16:00	2 700	2 800	01.01.2024
Grunnpris 4: Fre-Søn - 16:00-02:00	2 700	2 800	01.01.2024
Timepris per time utover grunnpris	600	620	01.01.2024
Utstyr			
Lydanlegg liten pakke	750	780	01.01.2024
Lydanlegg stor pakke	1 250	1 300	01.01.2024
Lysanlegg	750	780	01.01.2024
Projektor med lerret	250	260	01.01.2024
Servise komplett per pers (vin- og vannglass samt tallerken og bestikk)	20	20	01.01.2024
Tjenester			
Tekniker, arrangementsansvarlig eller vakthold. Pris per person	3 500	3 650	01.01.2024
Barpersonell per time per person	400	420	01.01.2024
Riggekostnader per time per person	400	420	01.01.2024
Vask tilkommer alle leieforhold			
Liten vask	750	780	01.01.2024
Stor vask	1500	1 550	01.01.2024

Risenga svømmehall – billettpriser

Kroner	2023	2024	Fra dato
Armbånd medlemskap/årskort/klippekort	120	125	01.01.2024
Årskort barn, studenter inntil 25 år	3 450	3 750	01.01.2024
Årskort honnør/ufør/funksjonshemmet	3 900	4 200	01.01.2024
Årskort voksen	4 800	5 250	01.01.2024
1/2-årskort barn, student (jan-jun) eller (jul-des)		2 500	01.01.2024
1/2-årskort honnør/ufør (jan-jun) eller (jul-des)		2 800	01.01.2024
1/2-årskort voksen (jan-jun) eller (jul-des)		3 500	01.01.2024
Enkeltbillett før kl 12.00 på hverdager	95	105	01.01.2024
Enkeltbillett etter 19.30 på hverdager	95	105	01.01.2024
Barn 0-2 år	Gratis	Gratis	01.01.2024
Barn 3-17 år, studenter inntil 25 år, enkeltbillett hverdag	115	125	01.01.2024
Barn 3-17 år, studenter inntil 25 år, enkeltbillett helg	135	145	01.01.2024
Honnør/Uførfunksjonshemmet, enkeltbillett hverdag	130	140	01.01.2024
Honnør/Uførfunksjonshemmet, enkeltbillett helg	140	150	01.01.2024
Voksen enkeltbillett, hverdag	160	175	01.01.2024
Voksen enkeltbillett, helg	175	190	01.01.2024
Familiebillett, 2 voksne + 2 barn (3-17 år), hverdager	470	15 % rabatt	01.01.2024
Klippekort 10 besøk barn og student		1 040	01.01.2024
Klippekort 10 besøk honnør/ufør		1 145	01.01.2024
Klippekort 10 besøk voksen		1 445	01.01.2024

Holmen svømmehall – billettpriser

Kroner	2023	2024	Fra dato
Armbånd månedskort/årskort/klippekort	120	125	01.01.2024
Årskort barn, studenter inntil 25 år	1 950	2 250	01.01.2024
Årskort honnør/ufør/funksjonshemmet	2 550	2 850	01.01.2024
Årskort voksen	3 600	3 900	01.01.2024
1/2-årskort barn, studenter (jan-jun) eller (jul-des)		1 500	01.01.2024
1/2-årskort honnør/ufør (jan-jun) eller (jul-des)		1 900	01.01.2024
1/2-årskort voksen (jan-jun) eller (jul-des)		2 600	01.01.2024
Barn 0-2 år	Gratis	Gratis	01.01.2024
Barn 3-17 år, studenter inntil 25 år, enkeltbillett	65	75	01.01.2024
Honnør/ufør/funksjonshemmet, enkeltbillett	85	95	01.01.2024
Voksen enkeltbillett	120	130	01.01.2024
Familiebillett, 2 voksne + 2 barn (3-17 år)	315	15 % rabatt	01.01.2024
Klippekort 10 besøk barn og student		605	01.01.2024
Klippekort 10 besøk honnør/ufør		770	01.01.2024
Klippekort 10 voksen		1 095	01.01.2024

Treningsrom

Kroner	2023	2024	Fra dato
Enkeltillett - Kun treningsrom - Ungdom (16+), student og ufoer	60	75	01.01.2024
Enkeltillett - Kun treningsrom - Ufoer/Honnør		95	01.01.2024
Enkeltillett - Kun treningsrom - Voksen	70	130	01.01.2024
Enkeltillett - Bad + treningsrom - Ungdom (16+), student inntil 25 år	100	125	01.01.2024
Enkeltillett - Bad + treningsrom - Ufoer/honnør		145	01.01.2024
Enkeltillett - Bad + treningsrom - Voksen	165	175	01.01.2024
Årskort - kun treningsrom - ungdom (16+), student inntil 25 år		2 250	01.01.2024
Årskort - kun treningsrom - Ufoer/Honnør		2 850	01.01.2024
Årskort - kun treningsrom - Voksen		3 900	01.01.2024
Årskort - Bad + treningsrom - Ungdom (16+), student inntil 25 år		3 750	01.01.2024
Årskort - Bad + treningsrom - Ufoer/Honnør		4 350	01.01.2024
Årskort - Bad + treningsrom - Voksen		5 250	01.01.2024
1/2 årskort - Kun treningsrom (jan-jul) eller (jul-des) - Ungdom (16+), student inntil 25 år, barn		1 500	01.01.2024
1/2 årskort - Kun treningsrom (jan-jul) eller jul(des) - Ufoer/honnør		1 900	01.01.2024
1/2 årskort - Kun treningsrom (jan-jul) eller jul(des) - Voksen		2 600	01.01.2024
1/2 årskort - Bad + treningsrom (jan-jul) eller jul(des) - Ungdom (16+), student inntil 25 år, barn		2 500	01.01.2024
1/2 årskort - Bad + treningsrom (jan-jul) eller jul(des) - Ufoer/honnør		2 900	01.01.2024
1/2 årskort - Bad + treningsrom (jan-jul) eller jul(des) - Voksen		3 500	01.01.2024

Leiepriser basseng Risenga og Holmen

Kroner	2023	2024	Fra dato
Varmtvannsbasseng, hele bassenget, pr time	1 050	1 095	01.01.2024
Varmtvannsbasseng, halve bassenget, pr time	525	550	01.01.2024
25-meters basseng, pr bane pr time	350	365	01.01.2024
Stupebasseng, pr time	1 050	1 095	01.01.2024

Leiepriser konferansesal Holmen

Kroner	2023	2024	Fra dato
Leie av konferansesal, pr time, for idrettslag/foreninger i Asker		250	01.01.2024
Leie av konferansesal, pr time, for private/ikke kommunale skoler/idrettslag andre kommuner		350	01.01.2024
Leie av konferansesal, pr time, for kommersielle aktører		500	01.01.2024
Leie av konferansesal, hel dag (2-8 timer), for idrettslag/foreninger i Asker		500	01.01.2024
Leie av konferansesal, hel dag (2-8 timer), for private/ikke kommunale skoler/idrettslag andre kommuner		700	01.01.2024
Leie av konferansesal, hel dag (2-8 timer), for kommersielle aktører		1 000	01.01.2024

Røykenbadet – billettpriser svømmehall

Kroner	2023	2024	Fra dato
Armbånd medlemskap/årskort/klippekort	120	125	01.01.2024
Årskort barn, student	3 840	4 020	01.01.2024
Barn medlemskap bad 12 mnd (pris per mnd abonnement)	320	335	01.01.2024
Årskort ufør	4 140	4 320	01.01.2024
Honnør / ufør medlemskap bad 12 mnd (pris per mnd abonnement)	345	360	01.01.2024
Årskort voksen	5 400	5 635	01.01.2024
Voksen medlemskap bad 12 mnd (pris per mnd abonnement)	450	470	01.01.2024
Enkeltbillett før kl 12.00 på hverdager	95	105	01.01.2024
Enkeltbillett etter 19.30 på hverdager	95	105	01.01.2024
Barn 0-2 år	Gratis	Gratis	01.01.2024
Barn 3-17 år og studenter, enkeltbillett hverdag	115	125	01.01.2024
Barn 3-17 år og studenter, enkeltbillett helg	135	145	01.01.2024
Uføre, enkeltbillett hverdag	130	140	01.01.2024
Uføre, enkeltbillett helg	140	150	01.01.2024
Voksen enkeltbillett, hverdag	161	175	01.01.2024
Voksen enkeltbillett, helg	176	190	01.01.2024
Familiebillett, 2 voksne + 2 barn (3-17 år), hverdager	470	510	01.01.2024
Familiebillett, 2 voksne + 2 barn (3-17 år), helg	530	575	01.01.2024
Klippekort 10 besøk barn og student	960	1 040	01.01.2024
Klippekort 10 besøk honnør / ufør	1 060	1 145	01.01.2024
Klippekort 10 besøk voksen	1 338	1 445	01.01.2024

Røykenbadet utleie priser basseng, pris per time

Kroner	2023	2024	Fra dato
Opplæring - hev og senk. Helt basseng	1 050	1 095	01.01.2024
Opplæring - hev og senk. Halvt basseng	525	550	01.01.2024
Opplæring - skråbunn. Helt basseng	910	950	01.01.2024
Opplæring - skråbunn. Halvt basseng	455	475	01.01.2024
25m. Per bane. Maks 3 baner	350	365	01.01.2024
Stupebasseng. Helt basseng	1 050	1 095	01.01.2024

Røykenbadet – priser treningssenter

Kroner	2023	2024	Fra dato
Trening			
Dropin/enkeltbillett trening student/honnør/ungdom	155	165	01.01.2024
Dropin/enkeltbillett trening voksen	180	190	01.01.2024
Trening og bad			
Dropin/enkeltbillett student/honnør/ungdom	225	235	01.01.2024
Dropin/enkeltbillett voksen	270	285	01.01.2024
10 klipp Trening & bad student/honnør/ungdom	1855	1 935	01.01.2024
10 klipp Trening & bad voksen	2165	2 260	01.01.2024
Medlemskap 12 måneder student/honnør/ungdom	550	575	01.01.2024
Medlemskap 12 måneder voksen	670	700	01.01.2024
Familiemedlemskap (12 mnd)			
Voksen nr 1	670	700	01.01.2024
Voksen nr 2	536	560	01.01.2024
Ungdom	335	350	01.01.2024
1 mnd			
Student/honnør/ungdom	825	860	01.01.2024
Voksen	990	1 035	01.01.2024
6 mnd			
Student/honnør/ungdom	680	705	01.01.2024
Voksen	845	875	01.01.2024

Røykenbadet – klatresenter

Kroner	2023	2024	Fra dato
Drop in enkeltbillett klatring voksen ikke medlem klatreklubb	116	120	01.01.2024
Drop in enkeltbillett klatring voksen medlem RHKK/RB	81	85	01.01.2024
Drop in enkeltbillett klatring barn u/17 år ikke medlem klatreklubb	57	60	01.01.2024
Drop in enkeltbillett klatring barn u/17 år medlem RHKK/RB	46	50	01.01.2024
Drop in enkeltbillett sikrer ikke medlem klatreklubb	63	65	01.01.2024
Drop in enkeltbillett sikrer medlem RHKK/RB	40	45	01.01.2024
Drop in enkeltbillett honnør/student ikke medlem klatreklubb	89	95	01.01.2024
Drop in enkeltbillett honnør/student medlem RHKK/RB	66	70	01.01.2024
Årskort klatring			
Voksen * (krever medlemskap RHKK) ikke medlem klatreklubb			
Voksen * (krever medlemskap RHKK) medlem RHKK/RB	2202	2 300	01.01.2024
Tillegg pr barn under 13 år * ikke medlem klatreklubb			
Tillegg pr barn under 13 år * medlem RHKK/RB	588	615	01.01.2024
Ungdom/student/honnør ikke medlem klatreklubb			
Ungdom/student/honnør medlem RHKK/RB	1170	1 220	01.01.2024
Klatreutstyr			
Full pakke (sele/skrukarabin/taubrems/sko) Ikke medlem klatreklubb	82	85	01.01.2024
Full pakke (sele/skrukarabin/taubrems/sko) medlem RHKK/RB	82	85	01.01.2024
Sko ikke medlem klatreklubb	52	55	01.01.2024
Sko medlem RHKK/RB	52	55	01.01.2024
Tau ikke medlem klatreklubb	52	55	01.01.2024
Tau medlem RHKK/RB	52	55	01.01.2024
* årskort voksen inkluderer 1 barn u/13 år			

Risenga idrettspark – ishaller (innenfor vedtatt åpningstid) pris per time

Kroner	2023	2024	Fra dato
Isflate (trening) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	Gratis	Gratis	01.01.2024
Isflate (trening) for idrettslag i Asker: senior og elitelag	550	600	01.01.2024
Isflate (trening/undervisning) for ikke kommunale skoler og skoler utenfor Asker kommune		820	01.01.2024
Isflate (trening) for mosjonsgrupper/private innenfor Asker kommune		1 500	01.01.2024
Isflate (trening) for kommersielle aktører, idrettslag og mosjonsgrupper/private utenfor Asker		2 000	01.01.2024
Isflate og tribune (kamp/arrangement - inkludert annonsert SFO/akademi etc utenom tildelt treningstid) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser		385	01.01.2024
Isflate og tribune (kamp/arrangement) for idrettslag i Asker: seniorlag og elitelag	1 040	1 085	01.01.2024
Leie av isflate og tribune, andre kommersielle formål/arrangement	2 070	Pris på forespørsel	01.01.2024
Askerhallen 2/3 idrettshall (trening) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser		Gratis	01.01.2024
Askerhallen 2/3 idrettshall (trening) for idrettslag i Asker: seniorlag		185	01.01.2024
Askerhallen 2/3 idrettshall (trening) for private/mosjonsgrupper, ikke kommunale skoler og skoler utenfor Asker kommune		500	01.01.2024
Askerhallen 2/3 idrettshall for kommersielle aktører		Pris på forespørsel	01.01.2024
Aktivitetssal for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser		Gratis	01.01.2024
Aktivitetssal for idrettslag i Asker: seniorlag		185	01.01.2024
Aktivitetssal for private/mosjonsgrupper, ikke kommunale skoler og skoler utenfor Asker kommune		500	01.01.2024
Aktivitetssal kommersielle aktører		Pris på forespørsel	01.01.2024
Styrketreningsrom for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser		Gratis	01.01.2024
Styrketreningsrom for idrettslag i Asker: seniorlag		250	01.01.2024
Styrketreningsrom for private/mosjonsgrupper/ikke kommunale skoler/skoler og idrettslag utenfor Asker kommune		600	01.01.2024
Styrketreningsrom kommersielle aktører (pris på forespørsel)		Pris på forespørsel	01.01.2024
Sosialt rom idrettslag i Asker	Gratis	185	01.01.2024
Sosialt rom private/ikke kommunale skoler/idrettslag andre kommuner		285	01.01.2024
Sosialt rom kommersielle aktører	250	Pris på forespørsel	01.01.2024
Møterom idrettslag i Asker		90	01.01.2024
Møterom private/ikke kommunale skoler/idrettslag andre kommuner		185	01.01.2024
Møterom kommersielle aktører		Pris på forespørsel	01.01.2024

Risenga idrettspark – Leikvollhallen (innenfor vedtatt åpningstid) pris per time

Kroner	2023	2024	Fra dato
Hallflate (trening) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	Gratis	Gratis	01.01.2024
Hallflate (trening) for idrettslag i Asker: seniorlag	Gratis	285	01.01.2024
Hallflate (trening/undervisning) for ikke kommunale skoler og skoler utenfor Asker kommune	790	825	01.01.2024
Hallflate (trening) for mosjonsgrupper/private innenfor Asker kommune		600	01.01.2024
Hallflate (trening) for kommersielle aktører, idrettslag og mosjonsgrupper/private utenfor Asker		1 200	01.01.2024
Hallflate (kamp/arrangement - inkludert annonsert SFO/akademi etc utenom tildelt treningstid) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	370	385	01.01.2024
Hallflate (kamp/arrangement) for idrettslag i Asker: seniorlag	370	385	01.01.2024
Hallflate - andre kommersielle aktiviteter/arrangement		Pris på forespørsel	01.01.2024
Styrketreningsrom for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser		Gratis	01.01.2024
Styrketreningsrom for idrettslag i Asker: seniorlag		250	01.01.2024
Styrketreningsrom for private/mosjonsgrupper/ikke kommunale skoler/skoler og idrettslag utenfor Asker kommune		600	01.01.2024
Styrketreningsrom kommersielle aktører		Pris på forespørsel	01.01.2024
Miljørømmet idrettslag i Asker		185	01.01.2024
Miljørømmet private/ikke kommunale skoler/idrettslag andre kommuner		285	01.01.2024
Miljørømmet kommersielle aktører		Pris på forespørsel	01.01.2024
Møterom idrettslag i Asker		90	01.01.2024
Møterom private/ikke kommunale skoler/idrettslag andre kommuner		185	01.01.2024
Møterom kommersielle aktører		Pris på forespørsel	01.01.2024

Holmen idrettspark – Holmen fjellhall (innenfor vedtatt åpningstid) pris per time

Kroner	2023	2024	Fra dato
Hallflate (trening) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	Gratis	Gratis	01.01.2024
Hallflate (trening) for idrettslag i Asker: seniorlag	Gratis	285	01.01.2024
Hallflate (trening/undervisning) for ikke kommunale skoler og skoler utenfor Asker kommune	790	825	01.01.2024
Hallflate (trening) for mosjonsgrupper/private innenfor Asker kommune		600	01.01.2024
Hallflate (trening) for kommersielle aktører, idrettslag og mosjonsgrupper/private utenfor Asker		1 200	01.01.2024
Hallflate (kamp/arrangement - inkludert annonsert SFO/akademi etc utenom tildelt treningstid) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	370	385	01.01.2024
Hallflate (kamp/arrangement) for idrettslag i Asker: seniorlag	370	385	01.01.2024
Hallflate - andre kommersielle aktiviteter/arrangement		Pris på forespørsel	01.01.2024
Styrketreningsrom for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser		Gratis	01.01.2024

Gebyrer og brukerbetalinger 2024

Styrketreningsrom for idrettslag i Asker: seniorlag	150	01.01.2024
Styrketreningsrom for private/mosjonsgrupper/ikke kommunale skoler/skoler og idrettslag utenfor Asker kommune	400	01.01.2024
Styrketreningsrom kommersielle aktører	Pris på forespørsel	01.01.2024
Møterom idrettslag i Asker	90	01.01.2024
Møterom private/ikke kommunale skoler/idrettslag andre kommuner	185	01.01.2024
Møterom kommersielle aktører	Pris på forespørsel	01.01.2024

Holmen idrettspark – Holmen turnhall, pris per time

Kroner	2023	2024	Fra dato
Hallflate (trening) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	Gratis	Gratis	01.01.2024
Hallflate (trening) for idrettslag i Asker: seniorlag	Gratis	285	01.01.2024
Hallflate (trening) for ikke kommunale skoler og skoler utenfor Asker kommune	790	825	01.01.2024
Hallflate (trening) for mosjonsgrupper/private innenfor Asker kommune		600	01.01.2024
Hallflate (trening) for kommersielle aktører, idrettslag og mosjonsgrupper/private utenfor Asker		1 200	01.01.2024
Hallflate (konkurranse/arrangement - inkludert annonsert SFO/akademi etc utenom tildelt treningstid) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	370	385	01.01.2024
Hallflate (konkurranse/arrangement) for idrettslag i Asker: seniorlag	370	385	01.01.2024
Hallflate - andre kommersielle aktiviteter/arrangement		Pris på forespørsel	01.01.2024
Møterom/kjøkken idrettslag i Asker		90	01.01.2024
Møterom/kjøkken private/ikke kommunale skoler/idrettslag andre kommuner		185	01.01.2024
Møterom/kjøkken kommersielle aktører		Pris på forespørsel	01.01.2024

Toftehallen, pris per time

Kroner	2023	2024	Fra dato
Hallflate (trening) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	Gratis	Gratis	01.01.2024
Hallflate (trening) for idrettslag i Asker: seniorlag	Gratis	285	01.01.2024
Hallflate (trening) for ikke kommunale skoler og skoler utenfor Asker kommune	790	825	01.01.2024
Hallflate (trening) for mosjonsgrupper/private innenfor Asker kommune		600	01.01.2024
Hallflate (trening) for kommersielle aktører, idrettslag og mosjonsgrupper/private utenfor Asker		1 200	01.01.2024
Hallflate (kamp/arrangement - inkludert annonsert SFO/akademi etc utenom tildelt treningstid) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	370	385	01.01.2024
Hallflate (kamp/arrangement) for idrettslag i Asker: seniorlag	370	385	01.01.2024
Hallflate - andre kommersielle aktiviteter/arrangement		Pris på forespørsel	01.01.2024

Gebyrer og brukerbetalingar 2024

Styrketreningsrom for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	Gratis	01.01.2024
Styrketreningsrom for idrettslag i Asker: seniorlag	150	01.01.2024
Styrketreningsrom for private/mosjonsgrupper/ikke kommunale skoler/skoler og idrettslag utenfor Asker kommune	400	01.01.2024
Styrketreningsrom kommersielle aktører	Pris på forespørsel	01.01.2024
Kantine/bordtennisrom for idrettslag i Asker	90	01.01.2024
Kantine/bordtennisrom private/ikke kommunale skoler/idrettslag andre kommuner	185	01.01.2024
Kantine/bordtennisrom kommersielle aktører	Pris på forespørsel	01.01.2024

Idrettshaller, pris per time

Kroner	2023	2024	Fra dato
Hallflate (trening) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	Gratis	Gratis	01.01.2024
Hallflate (trening) for idrettslag i Asker: seniorlag	Gratis	285	01.01.2024
Hallflate (trening) for ikke kommunale skoler og skoler utenfor Asker kommune	790	825	01.01.2024
Hallflate (trening) for mosjonsgrupper/private innenfor Asker kommune		600	01.01.2024
Hallflate (trening) for kommersielle aktører, idrettslag og mosjonsgrupper/private utenfor Asker		1 200	01.01.2024
Hallflate (kamp/arrangement - inkludert annonsert SFO/akademi etc utenom tildelt treningstid) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	370	385	01.01.2024
Hallflate (kamp/arrangement) for idrettslag i Asker: seniorlag	370	385	01.01.2024
Hallflate - andre kommersielle aktiviteter/arrangement		Pris på forespørsel	01.01.2024

Idrettshaller og ishaller – skolens ferier/høytider/sommertrening (juni etter skoleslutt og august før skolestart), pris per time

Kroner	2023	2024	Fra dato
Hallflate (skolens ferier, og høytider)	Pris på forespørsel	Pris på forespørsel	01.01.2024
Hallflate (sommertrening) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	200	210	01.01.2024
Hallflate (sommertrening - idrettsskole én flate, én uke) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	Gratis	Gratis	01.01.2024
Hallflate (sommertrening) for idrettslag i Asker: seniorlag	Gratis	285	01.01.2024
Isflate (skolens ferier, og høytider)	Pris på forespørsel	Pris på forespørsel	01.01.2024
Isflate (sommertrening) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	200	210	01.01.2024
Isflate (sommertrening - idrettsskole én flate, én uke) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	Gratis	Gratis	01.01.2024
Isflate (sommertrening) for idrettslag i Asker: seniorlag	Gratis	285	01.01.2024

Skolelokaler og gymsaler

Kroner	2023	2024	Fra dato
Klasserom, pris pr. rom pr. time for lag og foreningar i Asker kommune		90	01.01.2024
Klasserom, pris pr. rom pr. dag for lag og foreningar i Asker kommune		220	01.01.2024
Klasserom, pris pr. rom pr. døgn (overnatting) for lag og foreningar i Asker kommune		770	01.01.2024
Klasserom, pris pr. rom pr. time for privatpersoner og lag/foreningar utenfor Asker kommune		200	01.01.2024
Klasserom, pris pr. rom pr. dag for privatpersoner og lag/foreningar utenfor Asker kommune		550	01.01.2024
Klasserom, pris pr. rom pr. døgn (overnatting) for privatpersoner og lag/foreningar utenfor Asker kommune		1 920	01.01.2024
Gymsal for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser		Gratis	01.01.2024
Gymsal for idrettslag i Asker: seniorlag		185	01.01.2024
Gymsal for private/mosjonsgrupper og lag/foreningar utenfor Asker kommune		280	01.01.2024
Gymsal kommersielle aktører		Pris på forespørsel	01.01.2024

Fotballbaner/kunstgress – trening og idrettsarrangement (Risenga og Borgen), pris per time

Kroner	2023	2024	Fra dato
Trening 15/4-15/10 - idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	Gratis	Gratis	01.01.2024
Trening 15/4-15/10 - idrettslag i Asker: seniorlag		185	01.01.2024
Trening 15/4-15/10 - idrettslag i Asker: mosjonsgrupper/private innenfor Asker kommune		285	01.01.2024
Trening/undervisning 15/4-15/10 - idrettslag i Asker: ikke kommunale skoler og skoler utenfor Asker kommune	790	825	01.01.2024
Trening 15/4-15/10 - kommersielle aktører, idrettslag og mosjonsgrupper/private utenfor Asker	Pris på forespørsel	Pris på forespørsel	01.01.2024
Seriespill 15/4-15/10 - idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	Gratis	385	01.01.2024
Seriespill 15/4-15/10 - idrettslag i Asker: seniorlag	Gratis	385	01.01.2024
Trening/seriespill 16/10-14/4 - idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser	1 570	1 640	01.01.2024
Trening/seriespill 16/10-14/4 - idrettslag i Asker: seniorlag	1 570	1 640	01.01.2024
Trening/arrangement 16/10-14/4 - idrettslag i Asker: mosjonsgrupper/private innenfor Asker kommune		2 000	01.01.2024
Trening/undervisning 16/10-14/4 - idrettslag i Asker: ikke kommunale skoler og skoler utenfor Asker kommune		1 625	01.01.2024
Trening/arrangement 16/10-14/4 - kommersielle aktører, idrettslag og mosjonsgrupper/private utenfor Asker	Pris på forespørsel	Pris på forespørsel	01.01.2024

Gebyrer og brukerbetalinger 2024

Risenga kunstisbane – trening og idrettsarrangement, pris per time

Kroner	2023	2024	Fra dato
Trening i åpningstid - idrettslag, per time	Gratis	Gratis	01.01.2024
Kamp/arrangement - idrettslag, per time	570	595	01.01.2024
Utleie til ikke-kommunale skoler/institusjoner, per time	770	805	01.01.2024
Utleie til kommersielle aktører/idrettslag utenfor Asker, per time	Pris på forespørsel	Pris på forespørsel	01.01.2024

Aktiv fritid

Kroner	2023	2024	Fra dato
Frisklivstrening, 2 ganger per uke (pakkepris)	320	345	01.01.2024
Aktivitetslederkurs	Gratis	Gratis	01.01.2024
Hverdagsglede, kurs	320	345	01.01.2024
Bra mat, kurs	320	345	01.01.2024
Søvn, kurs	320	345	01.01.2024
Tobakksfri	Gratis	Gratis	01.01.2024
Aktiv på dagtid	320	340	01.01.2024
Tilrettelagte aktiviteter psykisk utviklingshemmede	530	570	01.01.2024

Innbyggertorg

Kroner	2023	2024	Fra dato
Kategori 1			
Ildsjeler, lag, foreninger og kommunale tjenester kan bruke lokaler gratis til aktiviteter og arrangementer som er åpen for alle i nærmiljøet og i tråd med innbyggertorgetts formål. For mer informasjon se retningslinjer for bruk av lokaler på ditt innbyggertorg (se hjemmesiden)	Gratis	Gratis	01.01.2024
Kategori 2			
Private aktører kan få leie lokaler til sine aktiviteter så lenge de er åpne for alle, bidrar positivt til nærmiljøet og er i tråd med formålet til innbyggertorgene. For mer informasjon se retningslinjer for bruk av lokaler på ditt innbyggertorg (se hjemmesiden)			
Innbyggertorg små møterom, per time	210	220	01.01.2024
Innbyggertorg store møterom, per time	620	645	01.01.2024
Innbyggertorg kjøkken, per time	620	645	01.01.2024
Tofte samfunnshus hele huset pr. dag, per time	3 110	3 200	01.01.2024
Kategori 3			
Lag og foreninger i Asker kommune og kommunale avdelinger kan leie lokaler til sine lukkede arrangementer, men må vike for arrangementer (kategori 1 og 2) som er åpne for lokalmiljøet. Dersom ditt lag eller forening bidrar med åpne aktiviteter/arrangementer på møteplassen vil dere falle inn under kategori 1. For mer informasjon se retningslinjer for bruk av lokaler på ditt innbyggertorg (se hjemmesiden)			
Innbyggertorg små møterom, per time	100	100	01.01.2024
Innbyggertorg store møterom, per time	310	320	01.01.2024
Innbyggertorg kjøkken, per time	310	320	01.01.2024
Tofte samfunnshus hele huset pr. dag, per time	1 560	1 600	01.01.2024

Sætre samfunnshus

Kroner	2023	2024	Fra dato
Ildsjeler, lag, foreninger og kommunale tjenester kan bruke lokaler gratis til aktiviteter og arrangementer som er åpen for alle i nærmiljøet og i tråd med samfunnshusets formål.	Gratis	Gratis	01.01.2024
Private aktører			
A-sal, per time	300	310	01.01.2024
Møterom A, per time	90	95	01.01.2024
Dusj og garderobe, per time	90	95	01.01.2024
Maksimums pris A-sal, per dag	2 070	2 160	01.01.2024
Maksimums pris for hele huset, per dag	2 630	2 740	01.01.2024
Næringsdrivende			01.01.2024
A-sal, per time	460	480	01.01.2024
Møterom A, per time	130	135	01.01.2024
Dusj og garderobe, per time	130	135	01.01.2024
Maksimums pris A-sal, per dag	2 610	2 720	01.01.2024
Maksimums pris for hele huset, per dag	3 480	3 630	01.01.2024

Fagertun

Kroner	2023	2024	Fra dato
Per døgn	3 100	3 200	01.01.2024
Helg (fredag ettermiddag-søndag ettermiddag)	5 000	5 200	01.01.2024
Leie for ekstra timer (utover døgn/helg) per time	200	210	01.01.2024
Kveldsmøte 3 timer for organisasjoner (uten kjøkken)	600	620	01.01.2024

Malerhjemmet

Kroner	2023	2024	Fra dato
Ildsjeler, lag, foreninger og kommunale tjenester kan bruke lokaler gratis til aktiviteter og arrangementer som er åpen for alle i nærmiljøet og i tråd med Malerhjemmets formål.	Gratis	Gratis	01.01.2024
Private aktører			
Søndre del (1. etasje), per time	90	95	01.01.2024
Nordre del (1. etasje), per time	90	95	01.01.2024
Hele 1. etasje, per time	190	200	01.01.2024
Maksimum hele huset, per dag	1 420	1 480	01.01.2024
<i>Sommerutleie</i>			
Hele 1. etasje, per uke	5 910	6 160	01.01.2024
Søndre del, per uke	3 950	4 120	01.01.2024
Nordre del, per uke	1 970	2 050	01.01.2024
Piano, dagspris	Gratis	Gratis	01.01.2024
Stemming, piano, dagspris	Gratis	Gratis	01.01.2024
Projector,	Gratis	Gratis	01.01.2024
Næringsdrivende			
Søndre del (1. etasje), per time	140	145	01.01.2024
Nordre del (1. etasje), per time	140	145	01.01.2024
Hele 1. etasje, per time	270	280	01.01.2024
Maksimum hele huset, per dag	2 050	2 140	01.01.2024
<i>Sommerutleie</i>			
Hele 1. etasje, per uke	11 820	12 330	01.01.2024
Søndre del, per uke	7 880	8 220	01.01.2024
Nordre del, per uke	3 940	4 110	01.01.2024
Piano, dagspris	Gratis	Gratis	01.01.2024
Stemming, piano, dagspris	Gratis	Gratis	01.01.2024
Projector	Gratis	Gratis	01.01.2024

Folkestadhallen

Kroner	2023	2024	Fra dato
Foreninger			
Hele huset, per time	300	250	01.01.2023
Maksimumspris for hele huset, per dag	2 610	2 700	01.01.2023
Næringsdrivende			
Hele huset, per time	460	450	01.01.2023
Maksimumspris for hele huset, per dag	3 480	3 600	01.01.2023

Gebyrer og brukerbetalinger 2024

Hernestangen

Kroner	2023	2024	Fra dato
Salen: sesongleie etter søknad og kriterier. Medio juni til medio august	10 000	10 000	01.01.2024

Støa

Kroner	2023	2024	Fra dato
Hovedhuset: Sesongleie etter søknad og kriterier. Medio juni til medio august		7 000	01.01.2024
Bryggerhuset: Sesongleie etter søknad og kriterier. Medio juni til medio august		3 000	01.01.2024

Bibliotek

Kroner	2023	2024	Fra dato
Erstatningskrav for ikke returnerte bøker - barne- og ungdomslitteratur	250	350	01.01.2024
Erstatningskrav for ikke returnerte bøker - voksenlitteratur	350	450	01.01.2024

Politisk tilleggsnotat

Vår referanse
23/22155-1

Vår saksbehandler
Gjert Anders Glesne

Dato
07.12.2023

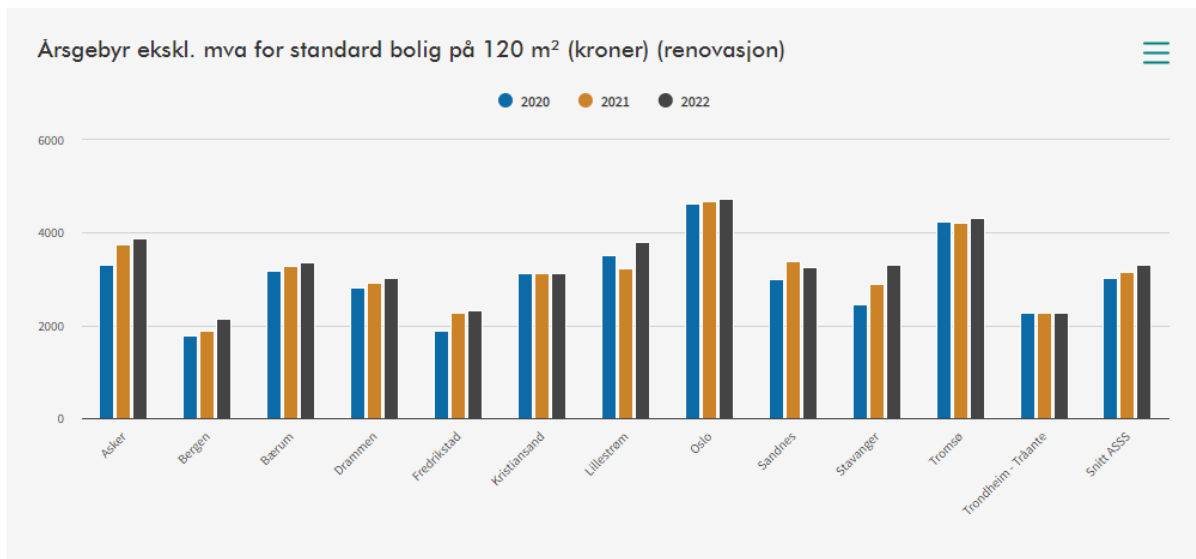
Til: Ordfører

Fra: Kommunedirektør

Tilleggsnotat lagt til 07.12.23 - Gebyrutvikling og sammenligning – Renovasjon

ASSS (aggregerte styringsdata for samarbeidende storkommuner) har laget en sammenligning av renovasjonsgebyr for perioden 2020-2022, basert på endelige tall innrapportert fra kommunene til SSB.

Figur 16. Årsgebyr ekskl. mva for standard bolig på 120 m² (kroner) (renovasjon)

Årsgebyr = (kostnadsgrunnlag/antall abonnenter) [VAR: indikatorbeskrivelser \(ks.no\)](#)

Figuren viser sammenligningen, men tar ikke hensyn til faste rammebetingelser. For å få en bredere og mer omfattende analyse må mange flere målsetninger vurderes sammen, da det ofte er en sammenheng mellom disse og økonomien. Gebyrene påvirkes blant annet av kjøreavstander som er vesentlig lenger i Asker enn i de store

bykommunene. Det er også forskjeller i hvor mange fraksjoner som sorteres ut og leveres til gjenvinning, og hvordan disse hentes inn eller leveres. I tillegg er det forskjeller i gebyrene for adgang til gjenvinningsstasjonene, og tilgangen på disse. Asker kommune deltar i ASSS-samarbeidet.

Siste publiserte data for samlede VAR-gebyrer (vann, avløp og renovasjon) finnes i følgende tabell:

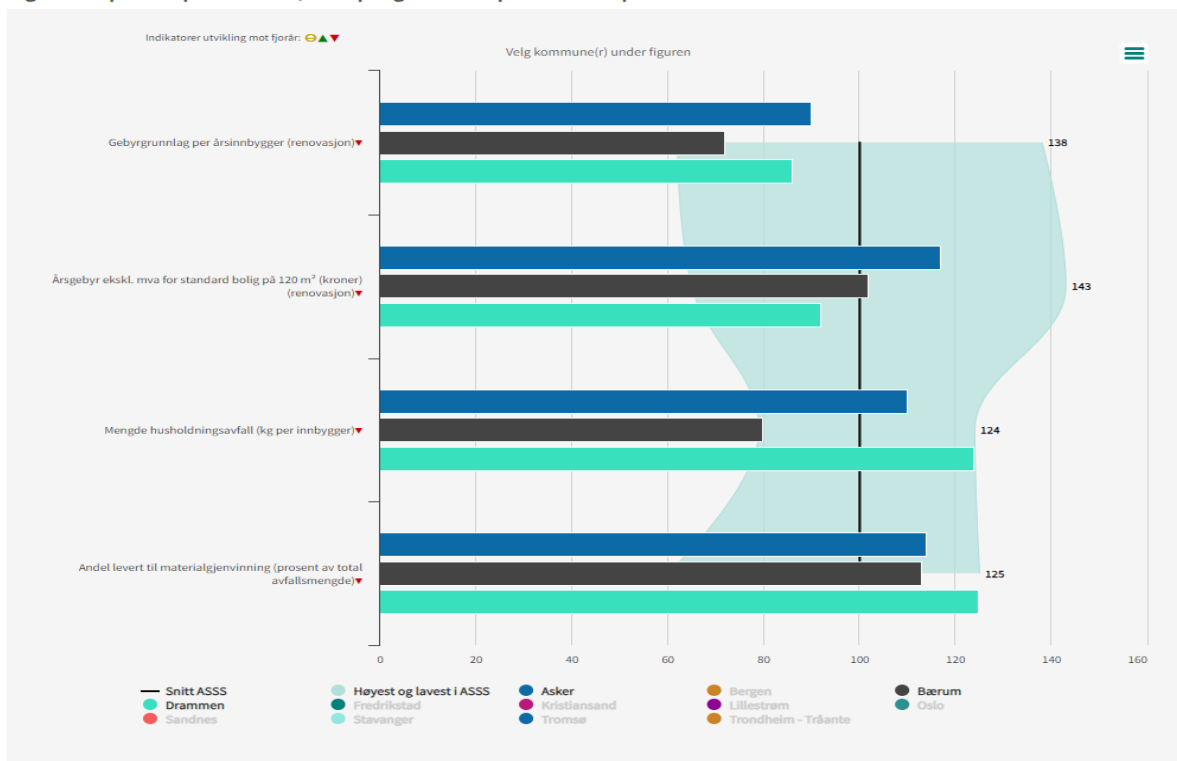
Tabell 3. Nøkkeltall vann, avløp og renovasjon renovasjon

Last ned tabell for Excel

Indikator	Asker			Høyest ASSS	Lavest ASSS
	2020	2021	2022	2022	2022
VAR Gebyrgrunnlag per årsinnbygger (renovasjon)	1 261	1 313	1 334	2 047	923
VAR Årsgebyr ekskl. mva for standard bolig på 120 m ² (kroner) (renovasjon)	3 319	3 746	3 878	4 730	2 147
VAR Mengde husholdningsavfall (kg per innbygger)	451,6	437,7	389,9	438,2	279,1
VAR Andel levert til materialgjenvinning (prosent av total avfallsmengde)	46,30	49,20	47,90	52,70	25,40

Figuren under viser sammenligning med nabokommunene (Asker, Bærum, Drammen) av ulike nøkkeltall på renovasjon i forhold til snitt for ASSS-kommunene (gebyrgrunnlag, årsgebyr, mengde husholdningsavfall, materialgjenvinning):

Figur 3. Tjenesteprofil vann, avløp og renovasjon renovasjon

Tallene viser at Asker har et lavere gebyr pr innbygger enn gjennomsnittet i ASSS kommunene, samme nivå som Drammen, men noe høyere enn Bærum. Kommunen har lyktes i å samle inn mer avfall pr innbygger, og med høyere gjenvinningsgrad enn gjennomsnittet i ASSS.

Noe av utfordringen med gebyrene er at kostnadene kan svinge mye fra år til år. I utarbeidelsen av satsene arbeides det med å få en jevn utvikling av gebyrene. I enkelte år er gebyrinntektene høyere enn de faktiske kostnadene, og overskuddet settes av på en øremerket konto (selvkostfond). I år med høye utgifter brukes det av fondet, og dermed kan gebyrinntektene være lavere enn utgiftene. Med denne ordningen unngår en at prisene settes ned ett år, for så å øke mye neste år. Fondsavsetning og fondsbruk er lovregulert av selvkostforskriften. Kommunen kan ikke bygge opp for store fond, og inntekter som er satt av på fond må brukes innen fem år. Dette medfører at sammenligning mellom kommunene blir upresist hvis det sammenlignes år for år.

Asker kommune har tidligere deltatt i en benchmarking organisert av Avfall Norge. Målet har vært å få en objektiv og balansert måling av resultater og for å lære av de beste kommunene. Det er planlagt en ny benchmarking for 2024 hvor Asker kommune ønsker å delta. Denne vil måle og sammenlikne resultatene på syv resultatområder: miljøstandard, tjenestestandard, kundetilfredshet, arbeidsmiljø/HMS, prisnivå og kostnadseffektivitet i to dimensjoner. Resultatene av Avfall Norges benchmarking er vanligvis ikke klar før i november, men vil gi en god fremstilling av hvor god kommunen er innen flere områder og hva innbyggerne får igjen for renovasjonsgebyret. Dette vil gi ett godt grunnlag for diskusjon om fremtidige prioriteringer.

Forslag til endring i renovasjonsgebyrer (normalgebyr inkl. mva.) for 2024 i de ovennevnte kommunene er:

Kommune	Økning fra 2023-2024
Asker	5,5 %
Bærum	0,0 %
Drammen	17 %

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Politisk tilleggsnotat

Vår referanse
23/19752-6

Vår saksbehandler
Kristin Semone Harsvik Gundersen

Dato
11.12.2023

Til: Kommunestyret

Fra: Kommunedirektør

Tilleggsnotat lagt til 11.12.23 - gebyrer og brukerbetalinger 2024 - feil i prisliste

Beklageligvis ble det oppdaget en feil i noen av prisene innenfor vann og avløp i Sak om gebyrer og brukerbetalinger og vedlegg til Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2024-2027.

Disse prisene var basert på et grunnlag for 2023 som var høyere enn det som var vedtatt, da kommunestyret vedtok å subsidiere selvkostområdet for å utsette prisveksten. Prisen for noen få av prisene som ligger i Sak om gebyrer og brukerbetalinger for 2024 er for høy og korrigerende gir lavere pris for innbyggerne. Det er tatt en fullstendig kontroll på området og følgende priser er feil for 2024 i Sak om gebyrer og brukerbetalinger:

Type	Tiltak	Pris HP/Gebyrsak	Riktig pris
Vann og avløp diverse	Arbeid etter medgått tid, pr time	1.430 kr	1.380 kr
Septik	Gebyr beregnet etter medgått tid, pr time	1.430 kr	1.380 kr
Septik	Gebyr beregnet etter medgått tid, pr time	1.430 kr	1.380 kr
Septik	Saksbehandlingsgebyr for utslipps- og påslippstillatelser	10.887 kr	10.498 kr
Septik	Saksbehandlingsgebyr påslipp/behandling av søknad for olje og fettutskillere	10.887 kr	10.498 kr
Septik	Saksbehandlingsgebyr påslipp/behandling av søknad for anleggsvann	10.887 kr	10.498 kr
	Tilsynsgebyr (ikke mva-pliktig)	714 kr	668 kr

Da dette var en feil i grunnlaget for 2023 medførte det også feil i 2023 prisene som er i Sak om gebyrer og brukerbetalinger for 2024 og som vedlegg til Handlingsprogram for 2024-2027.

Riktige priser for 2023 er i Handlingsprogram for 2023-2026 og Sak om gebyrer og brukerbetalinger for 2023.

For ordens skyld gjelder dette følgende priser for 2023 som vises feil i Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram for 2024-2027 og Sak om gebyrer og brukerbetalinger for 2024:

Type	Tiltak	Pris 2023 i HP/Gebyrsak 2024	Riktig pris i HP/Gebyrsak 2023
Vann	Årsgebyr vann pr m3	25,19 kr	22,61 kr
Vann	Fastledd vann	2.160 kr	1.938 kr
Avløp	Årsgebyr avløp pr m3	28,84 kr	26,39 kr
Avløp	Fastledd avløp	2.398 kr	2.194 kr
Septik	Gebyr beregnet etter beregnet medgått tid, pr time	1.380 kr	1.330 kr
Septik	Gebyr beregnet etter medgått tid, pr time	1.380 kr	1.330 kr
Septik	Saksbehandlingsgebyr for utslipps- og påslippstillatelser	10.508 kr	10.113 kr
	Tilsynsgebyr (Ikke mva.-pliktig)	689 kr	664 kr

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Politisk tilleggsnotat

Vår referanse
23/19752-7

Vår saksbehandler
Dorthe Hemma

Dato
11.12.2023

Til: Kommunestyret

Fra: Kommunedirektøren

Tilleggsnotat lagt til 11.12.23 - spørsmål til kommunestyresak 76/23: Gebyrer og brukerbetaling 2024

Følgende spørsmål ble stilt til av Bård Kjetil Dahl (R) på e-post 9. desember 2023:

1. Når det gjelder bruken av f.eks. «Risenga idrettspark – ishaller (innenfor vedtatt åpningstid) pris per time» så er det oppgitt en pris for «Isflate (trening/undervisning) for ikke kommunale skoler og skoler utenfor Asker kommune». Jeg kan ikke se at det står noen pris for kommunale skoler fra Asker. Betyr det at de kommunale skolene slipper betaling på lik linje med «aldersbestemte klasser»?
2. Når det gjelder bruken av «Skolelokaler og gymsaler» En kategori er «Klasserom, pris pr. rom pr. time for lag og foreninger i Asker kommune» og en annen kategori er «Klasserom, pris pr. rom pr. time for privatpersoner og lag/foreninger utenfor Asker kommune» Betyr dette at du kan leie som privatperson hvis du f.eks. er bosatt i Lier eller Bærum, men ikke hvis du er bosatt i Asker? Dette finner jeg merkelig. Det samme gjelder for så vidt for leie ved overnatting.

Svar fra kommunedirektøren:

1. Presisering om Risenga idrettspark – ishaller Det er etterspørsel om treningstid i ishall fra ikke-kommunale skoler (som videregående skoler og private skoler), og som resultat av det er priskategorien hallflate (trening/undervisning) for ikke kommunale skoler og skoler utenfor Asker kommune opprettet i listen for gebyrer og brukerbetaling. Det er svært liten

etterspørsel fra kommunale skoler om bruk av ishall. Leikvollhallen i Risenga idrettspark blir til sammenligning brukt for undervisning av Risenga ungdomsskole, der den kommunale skolen disponerer én hallflate kostnadsfritt i skoletiden.

2. Presisering om skolelokaler og gymsaler

Klasserom kan leies av privatpersoner bosatt i Asker. Timeprisen er den samme for privatpersoner uansett bosted som for lag/foreninger utenfor Asker kommune. Det vil si at du som privatperson kan leie klasserom for kroner 200 per time, uavhengig av om du bor i Bærum eller Asker. Dette gjelder også gymsaler. Her ser vi med fordel at ordlyden kan omformuleres for å unngå misforståelser.

Aldersbestemte klasser

Det er foreslått en justering i Gebyrer og brukerbetalinger 2024 om å skille på aldersbestemte lag og seniorlag, fremfor en tidligere vedtatt bestemmelse om gratis trening for barn og unge under 18 år. Dette på bakgrunn av de implikasjonene for administrasjon inndelingen vil medføre, da mange lag har utøvere både over og under 18 år.

Eksempelvis er en av de offisielle klassene innen håndball jenter/gutter 18 år, der utøverne for sesongen 2023/24 skal være født i 2005 eller senere. Et lag kan med andre ord bestå av utøvere som ikke er fylt 18, men også utøvere som fyller 18 eller 19 i løpet av sesongen. Jenter/gutter 18 år inngår som aldersbestemt klasse, og vil etter forslaget om justering i Gebyrer og brukerbetalinger 2024 oppfylle kriteriene for gratis tildelt treningstid.

Nærliggende er eksempelet om ishockey, der mange av spillerne i U20 klassen i realiteten er under 18 år. Dermed vil også denne klassen kvalifisere for gratis tildelt treningstid, mens senior etter bestemmelsene betaler for fast tildelt trening. Lignende inndeling finner vi også i volleyball, basketball og kunstløp.

Vi ser at det i noen tilfeller kan bli utfordrende å definere priskategori der eksempelvis juniorutøvere (aldersbestemt klasse) trener sammen med seniorutøvere, men her må det utøves skjønn. Inndelingen i aldersbestemte klasser og seniorklasser vil totalt sett kunne legge til rette for god og effektiv administrasjon av bestemmelsene om gebyrer og brukerbetalinger, samtidig som utøvere i samme klasse behandles likt.

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivsak
23/04233-11

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandles av
Formannskapet
Eldrerådet
Ungdomsrådet
Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Kommunestyret

Møtedato
21.11.2023
23.11.2023
23.11.2023
23.11.2023
12.12.2023

Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Føringer for Handlingsprogram 2024-2027

De føringer og premisser som fremgår av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027 legges til grunn for kommunens aktiviteter og tjenesteproduksjon i planperioden.

2. Driftsrammer

Driftsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)» og netto bevilgning per tjenesteområde vedtas som vist i «§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd og lønnsreserven, til de enkelte tjenesteområdene.

3. Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».

4. Skatt

Skatt på inntekt og formue for 2024 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

5. Låneopptak

For 2024 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- a. Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 1 175 mill. kroner.
- b. Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 300 mill. kroner.
- c. Likviditetslån, inntil 250 mill. kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6.

Gebyrer, avgifter og brukerbetaling

Gebyrer, avgifter og brukerbetaling for kommunale tjenester vedtas særskilt i egen sak som behandles samtidig med kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

1. Sammendrag og konklusjon

Kommunestyret må innen årets utgang vedta budsjett for kommende kalenderår og en rullerende økonomiplan som omfatter minst de fire neste kalenderårene. Årsbudsjettet og økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet.

Kommunedirektøren legger med dette frem sitt forslag til handlingsprogram for perioden 2024-2027. Forslaget inneholder kommunedirektørens samlede forslag til Asker kommunes årsbudsjett for 2024 og økonomiplan for perioden 2024-2027.

Handlingsprogrammet utgjør kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven. Dette følger av Asker kommunes økonomireglement, vedtatt av kommunestyret 3. mars 2020.

Kommunedirektøren anbefaler at formannskapetets innstilling til Handlingsprogram 2024-2027, med alle forslag til vedtak som foreligger, offentliggjøres i samsvar med bestemmelsene i kommunelovens § 14-3 fjerde ledd. Høringsfristen settes til 7. desember 2023.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til innbyggerne i kommunen.

Kommuneloven med tilhørende forskrifter regulerer behandlingen av årsbudsjettet og økonomiplanen. Kommunestyret skal innen årets utgang vedta budsjett for kommende kalenderår og en rullerende økonomiplan som omfatter minst de fire neste kalenderårene.

Kommunestyret vedtar selv årsbudsjettet og økonomiplanen på grunnlag av innstilling fra formannskapet. Innstillingen, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn i minst 14 dager før behandlingen i kommunestyret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Kommunestyrets bevilgninger i årsbudsjettet er basert på rammebudsjetteringsprinsippet for tjenesteområdene. All bruk av midler i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på midler.

Kommunen skal ha en forsvarlig økonomisk politikk som gir et langsiktig økonomisk handlingsrom, og samtidig er sterk nok til å tåle uforutsette hendelser. Av kommunelovens § 14-2 fremgår det at kommunestyret skal utarbeide finansielle måltall for kommunens økonomi. Kommunestyret i Asker vedtatt økonomiske handlingsregler med konkrete måltall for følgende områder:

- Disposisjonsfond
- Netto driftsresultat
- Gjeldsgrad
- Verdibevarende vedlikehold

Handlingsprogrammet viser hvilke prioriteringer, mål og premisser økonomiplanen bygger på. Kommunedirektøren skal påse at forutsetningene for handlingsprogrammet er forsvarlig utredet, at budsjettet er satt opp i balanse og at det er realistisk, fullstendig og oversiktlig. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering som ivaretar kommunens økonomiske handleevne.

Handlingsprogram 2024-2027 bygger på følgende rammebetingelser:

- Vedtatt Handlingsprogram 2023-2026
- Sak om Handlingsprogram 2023-2026 - revidert budsjett og økonomiske utsikter fremover, vedtatt av kommunestyret i sak 19/23
- Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2024, slik det er redegjort for i kommuneproposisjonen (Prop.112 S (2022-2023))
- Handlingsregler for den økonomiske utviklingen, vedtatt av kommunestyret i sak 10/20
- Sak om strategiske mål og økonomiske rammer for Handlingsprogram 2024-2027, vedtatt av kommunestyret i sak 38/23
- Kommunestyrets vedtak i 1. og 2. tertialrapport 2023
- Vedtatte temaplaner
- Statsbudsjettet for 2024

Hovedutvalgene ble i april invitert til å komme med sine innspill og prioriteringer til kommunedirektørens videre arbeid med forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

Kommunedirektøren har vurdert utvalgenes innspill og prioriteringer. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at det er mindre rom for nye tiltak på drifts- og investeringsbudsjettet. Det er derfor særlig lagt vekt på å vurdere om utvalgenes innspill kan realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Kommuneplanens mål er basert på FNs bærekraftsmål. Handlingsprogrammet er en direkte oppfølging av FNs bærekraftsmål og skal støtte opp under en utvikling som er bærekraftig i sosial, miljømessig og økonomisk forstand. Det legges også fram et eget klimabudsjett som synliggjør tiltak som direkte og indirekte vil redusere klimagassutslippene i Askersamfunnet. For øvrig vises det til selve handlingsprogrammet.

4. Tidligere behandling

Politisk årshjul ble vedtatt i kommunestyret 13.12.2022 i sak 109/22.

Strategiske mål og økonomiske rammer for handlingsprogrammet 2024-2027 ble vedtatt av kommunestyret 13.06.2023 i sak 38/23.

Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram for perioden 2024-2027 ble overlevert i formannskapsmøtet 24. oktober 2023 i sak 165/23.

5. Kommunedirektørens vurdering Strammere kommuneøkonomi

Det har i 2022 og 2023 vært knyttet stor usikkerhet til kommunesektorens rammebetingelser. Asker kommune opplevde gjennom 2022 og videre inn i 2023 en tydelig innstrammet kommuneøkonomi sammenlignet med situasjonen ved inngangen til 2022. I tillegg er norsk økonomi og verdensøkonomien fortsatt preget av langt større usikkerhet enn normalt, noe som påvirker kommunens handlingsrom. Det er derfor nødvendig med omstilling og effektivisering for at Asker kommune skal kunne møte utfordringene og ha økonomisk bærekraft i fremtiden.

Asker kommune leverer gode tjenester, men innenfor en stadig strammere økonomisk ramme som utfordres av:

- Lavere skatteinntekter
- Høy prisvekst

- Økte renter
- Økte pensjonskostnader

Asker kommune mister over 60 mill. kroner årlig i skatteinntekter som følge av utflyttinger fra kommunen. Dette er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027. I tillegg skal regjeringen våren 2024 legge frem en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene i en egen melding til Stortinget. Denne gjennomgangen vil bygge på utredningen fra Inntektssystemutvalget og høringsinnspillene til denne. Inntektssystemutvalgets forslag innebærer et potensiale for tap på ca. 50 mill. kroner for Asker kommune. Det tas sikte på at nytt inntektssystem får virkning fra og med 2025. Konsekvensene av dette er derfor ikke innarbeidet i Handlingsprogram 2024-2027.

Høy prisvekst i 2022 ble ikke kompensert. Dette er en utfordring som også påvirker kommuneøkonomien videre. Det har blitt dyrere å både bygge og drive blant annet sykehjem, skoler og andre velferdstjenester. I statsbudsjettet for 2024 har regjeringen lagt til grunn en prisvekst på 3,4 prosent, mens prognosen fra Sentralbanken er på 4,8 prosent. Dersom det ikke blir gitt full priskompensasjon i 2024, utgjør dette en økt risiko for Asker kommune på ca. 20 mill. kroner knyttet til drift av tjenester. Forslaget til investeringsbudsjett er prisjustert med henholdsvis 8 prosent knyttet til bygg og 12 prosent knyttet til anlegg. Dette fører til økte rente- og avdragsutgifter på om lag 16 mill. kroner i den kommende 4 års perioden.

Norges Bank har økt styringsrenten fra 2,75 prosent i januar 2023 til 4,25 prosent i november 2023. Den høyere renten vil trolig bli liggende slik i lang tid. Med et fortsatt høyt investeringsvolum vil rente- og avdragsutgiftene legge beslag på en større andel av driftsbudsjettet enn ønskelig. I kommunedirektørens forslag til handlingsprogram utgjør rente- og avdragsutgiftene 802 mill. kroner i 2024, økende til 900 mill. kroner i 2027. Ett prosentpoeng økt rente utgjør ca. 40 mill. kroner i økte årlige kapitalkostnader.

I tillegg er kommunesektorens pensjonskostnader betydelige, og Askers andel av økte frie inntekter knyttet til pensjon er ikke nok til å dekke de beregnede pensjonskostnadene for 2024. Det er beregnet at Asker kommune kompenseres i statsbudsjettet for omkring 30 mill. kroner, mens de faktiske pensjonskostnadene øker med 105 mill. kroner.

Handlingsregler

Økonomiske handlingsregler skal bidra til å sikre kommunens økonomiske stilling og gode velferdstjenester. Kommunestyret har som en del av økonomireglementet vedtatt handlingsregler for netto driftsresultat, disposisjonsfond, gjeldsgrad og verdibevarende vedlikehold.

Budsjettforslaget som nå foreligger, gir for 2024 følgende måltall:

- Netto driftsresultat på 0,8 prosent
- Gjeldsgrad på 103 prosent
- Verdibevarende vedlikehold på 127 kroner per m²
- Disposisjonsfond (inklusive energifondet) på 10,3 prosent

Netto driftsresultat

Budsjettert netto driftsresultat ligger lavere enn målsetningen i hele handlingsprogramperioden, til tross for omstillings- og effektiviseringskravet. Med dette lave nivået vil det ikke være rom for større endringer i budsjettet uten at det må dekkes inn ved omprioriteringer innenfor gjeldende budsjetttrammer. Det vil med dette resultatet heller ikke bli satt av midler i særlig grad for å kunne dekke opp for eventuelle endringer i de økonomiske forutsetningene som er lagt til grunn, og/eller til egenfinansiering av investeringer i fremtiden. For at kommunen skal kunne ha en bærekraftig og sunn økonomi, er dette derfor ikke et ønsket resultat å ha over tid.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond, inklusive energifondet, ligger over måltallet på 10 prosent i hele perioden. Disposisjonsfond uten energifondet utgjør kun 2,3 prosent i 2024 og vil være på 0 prosent i 2027. Størrelsen på delen av disposisjonsfondet som ikke har bindinger, er derfor langt unna måltallet for handlingsregelen. Dette betyr også at kommunen ikke har frie fond for å dekke opp for merutgifter eller mindreinntekter i budsjettet.

Energifondet forvaltes i henhold til reglementet for finans- og gjeldsforvaltning. Reglementet forutsetter at fondets grunnkapital og realverdiavsetninger ikke skal benyttes. I henhold til reglementet skal avkastningen fra energifondet benyttes til (i prioritert rekkefølge):

- I. Opprettholde realverdien av Energifondet ved at det avsettes til Energifondet realverdikapital et beløp tilsvarende Energifondet per 31.12. året før, justert med SSBs konsumprisindeks (KPI)
- II. Eventuell meravkastning utover dette avsettes som bufferkapital, dersom beregnet stresstest viser at kommunens bufferkapital ikke er tilstrekkelig til å ta høyde for vedtatte parametere for slik stresstesting
- III. Eventuell meravkastning utover dette avsettes til vedtatte investeringer. Dersom det et år ikke er tilstrekkelig realavkastning til å opprettholde realverdien av Energifondet (pkt I), skal det likevel avsettes til Energifondet realverdikapital ved at bufferkapital benyttes til avsetningen.

Siden 2014 har energifondet hatt en gjennomsnittlig avkastning på 5,5 prosent, og det har vært gjort uttak av energifondet på 487 mill. kroner til bruk til investeringer.

Gjeldsgrad

Asker kommune har et høyt ambisjonsnivå for investeringer og høy lånegjeld, og gjeldsgraden er vesentlig høyere (rødt nivå) enn handlingsregelen tilsier i hele handlingsprogramperioden.

Økt lånegjeld medfører at rente- og avdragsutgiftene legger beslag på en stadig større andel av kommunens frie inntekter. Økonomien til Asker kommune vil tåle høye investeringer i enkelte år. Høy investeringsaktivitet på lang sikt er imidlertid krevende. Det har vært høyt investeringsnivå i Asker kommune over flere år, og med den økende renten de siste par årene, og prognosene for rentenivået fremover, vil Asker kommune måtte bruke betydelige deler av driftsbudsjettet til å dekke opp for økte renteutgifter. Det er derfor viktig at eventuelle nye investeringer prioriteres opp mot vedtatte investeringer, slik at den samlede gjeldsgraden ikke øker ytterligere.

Verdibevarende vedlikehold

Handlingsregelen for verdibevarende vedlikehold er under handlingsregelens mål i begynnelsen av perioden, men vil i 2026 være i tråd med handlingsregelen.

Omstilling og effektivisering

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til innbyggerne.

Kommunedirektøren mener det er helt nødvendig med omstilling og effektivisering for at Asker kommune skal kunne møte utfordringene og ha økonomisk bærekraft i fremtiden. Kombinasjonen av et lavt netto driftsresultat, høy lånegjeld og lave reserver på disposisjonsfondet er ikke bærekraftig over tid.

Asker kommune leverer tjenester med høy kvalitet, men har også et høyt kostnadsnivå sammenlignet med andre kommuner. Det er derfor et potensielt handlingsrom innenfor enkelte områder. Kostnadsnivået i Asker var i 2022 totalt 343,6 mill. kroner høyere sammenlignet med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 12.

Handlingsprogram 2024-2027 legger til grunn en omstilling og effektivisering på totalt 210 mill. kroner i løpet av 2027. Kommunedirektøren legger opp til at hoveddelen av omstillingen gjennomføres i 2024 og 2025, for deretter å avløses av en effektivisering på et normalt nivå i slutten av perioden.

I 2024 utgjør omstillingskravet 120 mill. kroner, noe som tilsvarer 1,9 prosent av tjenesteområdenes netto driftsramme. I 2025 er det lagt opp til en ytterligere

reduksjon av driftsbudsjettet på 50 mill. kroner. I 2026 og 2027 reduseres driftsbudsjettet med 20 mill. kroner årlig.

2024 – bemanningstilpasning og kostnadseffektive tjenester

Omstillingen og effektiviseringen vil i 2024 i hovedsak skje gjennom bemanningstilpasning og kostnadseffektive tjenester. Kommunedirektøren iverksatte i august 2023 en ansettelsesstopp i Asker kommune. Omstilling handler om å tilpasse kommunens drift til gjeldende økonomiske rammer og tilgjengelige ressurser, enten ved økt produktivitet, utvikling eller endring av tjenestetilbudet.

De omstillingstiltakene som er av prinsipiell karakter og innebærer vesentlig endret/reduisert tjenestetilbud eller økte gebyrer/brukerbetaling, fremmes i én felles sak til hovedutvalgene, formannskapet og kommunestyret i februar.

2025 – strukturelle endringer

Fra 2025 og i årene fremover vil det være nødvendig å gjennomføre strukturelle endringer for at Asker kommune skal kunne møte de store samfunnsutfordringene og opprettholde den økonomiske bærekraften.

Strukturelle endringer innebærer å endre måten en tjeneste er organisert eller leveres på, slik at oppgavene kan utføres på en bedre og mer effektiv måte. Innovasjon, økt digitalisering og tjenstedesign kan inngå som viktige elementer i strukturelle tiltak. Samtidig kan det være nødvendig å vurdere endringer knyttet til lokalisering og geografisk inndeling av tjenester.

Kommunedirektøren vil i tiden fremover blant annet utrede følgende temaer (ikke uttømmende):

- Skole- og barnehagestruktur
- Arealeffektivisering av kontorarbeidsplasser
- Bremse utgiftsveksten knyttet til demografiutfordringene
- Utnyttelse av eksisterende teknisk og sosial infrastruktur

Investeringer

Langsiktig planlegging av investeringsprosjekter er viktig for å skaffe oversikt over fremtidig handlingsrom, og for å gi oss bedre mulighet til å utvikle kommunens tjenester i takt med endringene i behov, befolkning og bosettingsmønster. Med utgangspunkt i en høy lånegjeld, stigende renter og krevende økonomiske tider, ble det i Handlingsprogram 2023-2026 vedtatt å forskyve 14 investeringsprosjekter 2-3 år ut i tid, samt en halvering av sekkeposter i 3 år.

For Handlingsprogram 2024-2027 foreslår kommunedirektøren å forskyve ytterligere tre prosjekter 2-3 år ut i tid. Alle de tre prosjektene vil ferdigstilles 6-9 år frem i tid.

Gebyrer

Gebyrer og brukerbetalinger inngår som del av kommunens inntekter. Nye gebyrer og brukerbetalinger er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027, men skal samtidig vedtas i egen sak.

I kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027 er følgende forutsetninger lagt til grunn for justering av gebyrer og brukerbetalinger:

- Kommunal deflator
- Selvkostkalkyle der dette kreves i lov og forskrift
- Justering fra sentrale myndigheter gjennom statsbudsjettet

Kommunedirektøren vil særlig gjøre oppmerksom på at det er lagt inn noe større endringer i gebyrene knyttet til vann og avløp, tjenester etter plan- og bygningsloven, matrikkelloven og eierseksjonsloven, samt svømmehaller og idrettsanlegg.

Vann og avløp

Når det gjelder vann og avløp, foreslås det at årsgebyrene økes samlet med 31 prosent i 2024. Den samlede økningen vil være på 5 prosent i 2025, 4 prosent i 2026 og 8,5 prosent i 2027. Hovedårsakene til gebyrøkningene i 2024 er økte kapitalkostnader og økte utbetalinger til interkommunale selskaper. I tillegg ble tjenesten i perioden 2021-2023 finansiert med ca. 100 mill. kroner fra kommunebudsjettet som ikke videreføres fra 2024.

Gebyrøkningen er derfor nødvendig for at inntektssiden skal balansere med utgiftssiden. Det vises til nærmere redegjørelse i egen sak om gebyrer og brukerbetalinger som blir lagt frem for formannskapet 21. november 2023 og kommunestyret 12. desember 2023.

Plan og byggesak

Når det gjelder tjenester etter plan- og bygningsloven, matrikkelloven og eierseksjonsloven, har kommunedirektøren også her tatt utgangspunkt i 100 prosent selvkost. Det vises til nærmere redegjørelse i egen sak om gebyrer etter plan- og bygningsloven, matrikkelloven og eierseksjonsloven som blir lagt frem for utvalg for plan og byggesak 1. november 2023, formannskapet 21. november 2023 og kommunestyret 12. desember 2023.

Svømmehaller og idrettsanlegg

Når det gjelder gebyrer for svømmehaller og idrettsanlegg, har kommunedirektøren foreslått endringer i prisstrukturen for å optimalisere inntekter og tilpasse tilbudene

etter omliggende bad. I tillegg er det foreslått endringer for å innrette subsidierte tiltak til riktige målgrupper. Det vises til nærmere redegjørelse i egen sak om gebyrer for svømmehaller og idrettsanlegg som blir lagt frem for hovedutvalg for medborgerskap 2. november 2023, formannskapet 21. november 2023 og kommunestyret 12. desember 2023.

Strøm- og energitiltak

Det forventes fortsatt høye energipriser i 2024. Kommunedirektøren vurderer derfor at det fortsatt vil være nødvendig å gjennomføre tiltak på kort og lang sikt for å redusere energiforbruket knyttet til kommunale bygg og infrastruktur. Asker kommune gjennomførte tilsvarende tiltak vinteren 2022/2023, noe som ga en besparelse på ca. 15 mill. kroner.

Det vises til planlagte tiltak beskrevet i eget notat. Kommunedirektøren vil hensynta behovet for et godt inn klima i skoler og barnehager. Dersom det oppstår utilsiktede konsekvenser av tiltakene, vil kommunedirektøren legge frem dette for politiske avklaringer.

Samfunnsflokker som krever tverrsektoriell innsats

Den vedtatte planstrategien legger til grunn at det skal utarbeides totalt 17 temaplaner. Så langt er 14 temaplaner vedtatt av kommunestyret og under implementering. De tre siste temaplanene sluttbehandles i 2024.

Mange av temaplanene omhandler store og komplekse samfunnsutfordringer som kommunen står overfor i årene fremover, og beskriver hvilke innsatsområder og strategier vi må jobbe med for å møte utfordringene og nå målene.

Samfunnsflokker er en fellesbetegnelse på store og komplekse samfunnsutfordringer der årsakssammenhengene ofte er sammensatte og løsningene ukjente. For å løse samfunnsflokker må vi ofte tenke nytt, samarbeide og samhandle på nye måter på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer, og bygge en felles kultur for læring og erfaringsdeling.

Det er vurdert at følgende tre samfunnsflokker vil kreve særlig prioritering og tverrsektoriell innsats i Asker kommune i årene fremover:

- Ungt utenforskap
- Demografiutfordringer
- Klima og natur

Det er en tett kobling mellom samfunnsflokene og temaplanene. Alle temaplanene har høye ambisjoner. Arbeidet med samfunnsflokene skal hjelpe oss med å prioritere innsatsen og gjennomføre de vedtatte planene.

Ungt utenforskap

Utenforskap er en stadig voksende samfunnsutfordring, og innebærer at enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor samfunnet. Det kan for eksempel være at de ikke deltar i utdanning eller arbeidsliv, eller at de mangler språklig eller kulturell tilknytning til samfunnet. Sykdom og funksjonshemming kan også være årsaker til utenforskap.

Demografiutfordringer

Befolkningssammensetningen vil i årene fremover endre karakter. Samfunnet får stadig flere eldre, samtidig som vi har lavere fødselskull og færre i yrkesaktiv alder. Økningen i antall eldre med behov for helse- og omsorgstjenester medfører utfordringer for velferdsstaten.

Det kreves bred og tverrsektoriell innsats i årene fremover for å sikre en aldersvennlig og inkluderende stedsutvikling, inkludert boliger med egnet plassering og utforming. Kommunen, næringslivet og innbyggerne må sammen videreutvikle tettstedene med et differensiert bo- og tjenestetilbud, samt gode møteplasser som fremmer tilhørighet og samfunnsdeltakelse.

Klima og natur

Klimaendringer og tap av naturmangfold er en stor utfordring både globalt og nasjonalt. Asker kommune ønsker å være en foregangskommune når det gjelder å stoppe klimaendringene og ta vare på naturmangfoldet. For å lykkes med dette, kreves det felles innsats fra hele Askersamfunnet og alle kommunens tjenesteområder.

Konklusjon

Asker kommune har i dag en høy standard på tjenestetilbudet til innbyggerne, og har på flere områder lavere gebyrer enn sammenlignbare kommuner eller selvkostprinsippet tilsier. 4-årsrapporten for perioden 2020-2023 viser at velferdstjenestene er styrket med hele 760 mill. kroner, samtidig som det er gjennomført en effektivisering på til sammen 190 mill. kroner. Mye av styrkingen knytter seg til harmonisering av tjenester som følge av kommunereformen.

De økonomiske rammebetingelsene etter pandemien, med globalt fall i økonomien og høy prisvekst, har gitt nye utfordringer for kommunen. Det er derfor nødvendig å gjennomføre et mer omfattende omstillingsprogram. Hovedstrategiene i programmet er å sikre befolkningsvekst, tjenesteutvikling, effektivisering, bedre produktivitet, økte inntekter og redusere omfanget av eller utsette investeringer.

Asker kommune styrer mot et netto driftsresultat på rødt nivå, og dette krever en stram budsjett disiplin. Det betyr at alle nye forslag om økninger/styrkinger i driftsbudsjettet eller reduserte inntekter/gebyrer må salderes og dekkes inn.

Kommunedirektøren anbefaler at det kun gjøres en helhetlig budsjettrevisjon i forbindelse med fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett i juni 2024. Eventuelle eksterne endringer innarbeides i 1. tertialrapport 2024. Dette innebærer at det ikke legges opp til å behandle politiske økonomisaker løpende gjennom året, med noen få unntak.

De omstillingstiltakene som er av prinsipiell karakter og innebærer vesentlig endret/ redusert tjenestetilbud eller økte gebyrer/brukerbetaling, fremmes i én felles sak til hovedutvalgene, formannskapet og kommunestyret i februar.

Kommunedirektøren vil holde formannskapet som «driftsstyre» løpende orientert om status for omstillingsprogrammet. Formannskapet har et særlig sektorovergripende ansvar for å se helhet og sammenheng i økonomi- og omstillingsarbeidet på tvers av fag- og tjenesteområder.

Hovedutvalgene vil involveres innenfor sine ansvarsområder og bidra med råd, innspill eller høringsuttalelser.

Kommunedirektøren har gjennom forslag til Handlingsprogram 2024-2027 gitt sine anbefalinger om driftsrammer og tjenesteutvikling for fireårsperioden. Ved behandlingen av kommunedirektørens forslag 12. desember, er det kommunestyrets prioriteringer og vedtak som fastsetter kommunens mål og rammer for periode

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Handlingsprogram 2024-2027 - kommunedirektørens forslag
Notat – strømsparingstiltak vinteren 2023-2024 på grunn av høye strømpriser

Saksprotokoll

Arivsak
23/04233

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.11.2023	181/23
2 Eldrerådet	23.11.2023	17/23
3 Ungdomsrådet	23.11.2023	26/23
4 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	23.11.2023	19/23
5 Kommunestyret	12.12.2023	

Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.11.2023 sak 181/23

Behandling

Håvard Vestgren (H) fremmet på vegne av H, FrP, V og KrF følgende forslag til endringer i driftsbudsjett:

Endringer driftsbudsjett					
PARTINAVN: H, FrP, V, KrF					
	2024	2025	2026	2027	Utfyllende tiltaksbeskrivelse
Administrasjon og ledelse					
Utsette utredning rehabilitering av rådhuset	-1 000	0	0	0	
Økt utbytte	-7 000	0	0	0	
Netto endring administrasjon og ledelse	-8 000	0	0	0	
Oppvekst					
Økte frie midler til hver skole (Fysiske læremidler?)	2 500	0	0	0	
Netto endring oppvekst	2 500	0	0	0	
Velferd					
Velferdstiltak for eldre/etter søknad (bl.a.ved innbyggertorgene)	2 000	0	0	0	
Tiltak (søkbare) inn mot jul/nyttår/matutdeling	500	0	0	0	
Kirkens feltarbeid	500	0	0	0	
Netto endring velferd	3 000	0	0	0	
Samfunnsutvikling					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0	
Samfunnstjenester					
Redusert vedlikehold brygger pri 2 og 3	0	-2 000	-2 000	-2 000	Ref sak ST
Til netto drift	0	2 000	2 000	2 000	
Oslofjorden. Prosjektmidler e.l.	1 000				
Gratis innfartsparkering i Vollen	1 000	0	0	0	
Netto endring Samfunnstjenester	2 000	0	0	0	
Medborgerskap					
Videreføre gratis svømming 2. og 10. trinn	1 000	1 000	1 000	1 000	
Videreføre/omstille Hurum Frivillighetssentral	500	0	0	0	Ref sak MB
Ytterligere omstilling innbyggertorg	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	
Netto endring Medborgerskap	500	0	0	0	
Netto endring	0	0	0	0	

Ivar Granum (A) fremmet følgende forslag til endringer i driftsbudsjettet:

Endringer driftsbudsjett					
PARTINAVN: Arbeiderpartiet					
	2024	2025	2026	2027	Utfyllende tiltaksbeskrivelse
Administrasjon og ledelse					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring administrasjon og ledelse	0	0	0	0	
Oppvekst					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring oppvekst	0	0	0	0	
Velferd					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring velferd	0	0	0	0	
Samfunnsutvikling					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0	
Samfunnstjenester					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring Samfunnstjenester	0	0	0	0	
Medborgerskap					
Prisstruktur svømmehallene	5 000	5 000	5 000	5 000	
Hurum Frivillighetsentral legges ikke ned	1 000	1 000	1 000	1 000	
Finansiering av tiltak	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	Finansieres fra disposisjonsfond
Netto endring Medborgerskap	0	0	0	0	
Netto endring	0	0	0	0	

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet følgende forslag til endringer i driftsbudsjettet:

Endringer driftsbudsjett					
Partinavn: MDG					
	2024	2025	2026	2027	Utfyllende tiltaksbeskrivelse
Administrasjon og ledelse					
Innsparte driftskostnader pga redusert investeringsomfang	-9 315	-6 009	-5 655	-5 715	Anslag, 6% av investeringer som kuttes
Lavere politikergodtgjøring	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	
Økt utnyttelse av eksisterende lokaler og bygg	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	Digitaliseringsgevinst/mindre fysiske møter etc
Antatt levetid for digital utstyr økes	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	Minst reklamasjonstid
Kompetanse og koordinering av systematisk, sektorovergrepene klima- og naturarbeid	1 000	1 000	1 000	1 000	Implementering og oppfølging av funn i forvaltningsrevisjon om Askers klimarbeid
Netto endring administrasjon og ledelse	-42 315	-39 009	-38 655	-38 715	
Oppvekst					
FUT	5 000	5 000	5 000	5 000	Forebyggende ungdomsteam og utekontakt
Helsesykepleier og alternative læringsarenaer	5 000	5 000	5 000	5 000	100 % dekning i alle barne- og ungdomsskoler
Etablering av alternativ læringsarena i Asker syd	1 000				Vollen er nærmeste alternative opplæringsarena
Jobbsentralen	2 500	2 500	2 500	2 500	
Reversere omstilling	10 000	10 000	10 000	10 000	Må utredes nærmere
Fra disposisjonsfond	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	
Netto endring oppvekst	13 500	12 500	12 500	12 500	
Velferd					
Hjemmehjelp	3 000	3 000	3 000	3 000	Styrking av tilbudet som ble kuttet i 2023
Livsglede for eldre	200	200	200	200	Sertifisering av boliger med heldøgns omsorg
Sykling uten alder medlemskap	8	8	8	8	Medlemskap for kommuner over 50.000
Styrke jordmorsatsingen i Asker	1 000	1 000	1 000	1 000	Fokus på oppfølging av mor og barn etter fødsel
Reversere omstilling	15 000	15 000	15 000	15 000	Tjenester til personer med funksjonsnedsettelse og Psykisk helse og rus
Fra disposisjonsfond	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	
Netto endring velferd	4 208	4 208	4 208	4 208	
Samfunnsutvikling					
Ulovligheter i strandsonen	2 000	2 000	2 000	2 000	Rydde opp i dette
Netto endring Samfunnsutvikling	2 000	2 000	2 000	2 000	
Samfunnstjenester					
Kartlegging av naturtyper som kan og bør restaureres	250	250	250	250	
Midler til kompetanse og drift klima, miljø og natur	2 000	2 000	2 000	2 000	
Effektivisere renhold på store idrettsanlegg	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800	
Effektivisering 5% - FDV-kostnader	-520	-951	-1 390	-1 600	Forvaltning, drift og vedlikehold
Økte parkeringsavgifter i sentrumsområdene	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	
Reduksjon parkeringsavgift på pendlerparkering	1 500	1 500	1 500	1 500	Søkepott for arbeid med dyrevelferd/ID-merking
Dyrevelferdsplan	300	300	300	300	
Bekjempelse av svartlista arter	1 000	1 000	1 000	1 000	Løpende pott
Redusert brukerbetaling på Follestad og Yggeseth	5 500	5 500	5 500	5 500	Gjenvinning, avgift for privatpersoner avvikles
Doble pott til energirådgivning til private husholdninger	500	500	500	500	
Effektivisere renhold på store idrettsanlegg	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800	
Doble beløpet til tilskudd sykkelpiggedekk til 360.000	180	180	180	180	Fortsatt kr 1000 i tilskudd per deltaker Inntil 15 000 kroner i støtte til elektrisk lastesykkel med lastekapasitet på minimum 60
Klimatilskudd elektriske lastesykler til privatpersoner	1 000	1 000	1 000	1 000	
Netto endring Samfunnstjenester	3 110	2 679	2 240	2 030	
Medborgerskap					
Etablering av livsnytsnøytral seremonirom	250	0	0	0	Mulighetsstudie
Økt parkeringsavgift i parkeringskjeller under ny ishall	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	Bortfall av 2 timer gratis i starten
Reduserte priser på kulturskolen	500	500	500	500	
Sikre lange åpningstider på bibliotek	1 000	1 000	1 000	1 000	Meråpent bibliotek også for ungdom under 18 år
Netto endring Medborgerskap	750	500	500	500	
Generelt uten allokering					
Mindre konsulentbruk	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	
Målrettet innsats for å dempe sykefravær	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	Vikarbruk går ned, nærvær går opp
Skatteinngang er høyere enn forventet	-50 000	0	0	0	
Økte skatteinntekter overføres investering	50 000				
Netto endring Generelt uten allokering	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	
Netto endring	-22 747	-21 122	-21 207	-21 477	Bedre Netto driftsresultat

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet følgende forslag til endringer i investeringsbudsjettet:

Partinavn: MDG					
	2024	2025	2026	2027	Utfyllende tiltaksbeskrivelse
Administrasjon og ledelse					
Gjenbruk og ombruk/second hand IKT gir 5% innsparing	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	Totalinvestering IKT er 248 mill kr i perioden
Netto endring administrasjon og ledelse	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	
Oppvekst					
Skolehager	250	250	250	250	Etableres i samarbeid med frivilligheten og gårdsbruk
Netto endring oppvekst	250	250	250	250	
Velferd					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring velferd	0	0	0	0	
Samfunnsutvikling					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0	
Samfunnstjenester					
Redusere Slemmestadutbyggingen	-90 000	-90 000	-90 000	-90 000	*Redusere de samlede investeringene med 50 %
Utbedring kommunale veier og parkeringsplasser	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	
Restaurering av natur	2 000	2 000	2 000	2 000	Systematisk naturrestaurering og klimainnsats
Økt innsats mot klimaendringer	15 000	15 000	15 000	15 000	Løpende finansiering av tiltak, jf. klimabudsjett
Økt Enøk satsing til energiltak i bygg	1 000	1 000	1 000	1 000	
Oppfølging av sykkelstrategi	15 000	15 000	15 000	15 000	
Redusert investering - Hurum brannstasjon	-10 000	-5 900	0		Redusere kostnadsrammen fra 95,9 mill til 80 mill kr
Oslofjordprosjekt - redde Oslofjorden	5 000	5 000	5 000	5 000	** Tilskuddspott
Netto endring Samfunnstjenester	-67 000	-62 900	-57 000	-57 000	
Medborgerskap					
Kirke - kirkelige investeringer kuttes	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	
Kutt i koordineringspott idrettsbygg	-3 000	-2 000	-2 000	-3 000	
Prosjekt blomstrende Asker	500	500	500	500	Anlegge blomsterenger i hager, parker og langs veier; matnyttig beplantning i boområder
Prosjekt gratis tilbud for barn og unge i alle tettsteder	1 000	1 000	1 000	1 000	Åpen hall, ungdoms- og fritidsklubber, UngKultur.
Netto endring Medborgerskap	-4 500	-3 500	-3 500	-4 500	
Ikke allokert					
Kostnadskontroll og effektivisering av investeringer	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000	*** 3 % årlig reduksjon i perioden
Overføring fra drift - økte skatteinntekter	-50 000	0	0	0	
Netto endring - Ikke allokert	-81 000	-31 000	-31 000	-31 000	
Netto endring INVESTERING	-155 250	-100 150	-94 250	-95 250	Reduserte investeringer i perioden: 444 900
*Kommunedirektøren utreder hvilke investeringer som er mest forsvarlig å skyve på og/eller droppe helt. Innsparing -360 mill i perioden					
**Kommunedirektøren utreder innretning av bruk av midler og mulighet for frivillige organisasjoner, landbruk mfl til å søke tilskudd.					
***Kommunedirektøren utreder forslag til effektiviserings- og innsparingstiltak i enkeltprosjektene som i minst mulig grad rammer inngåtte forpliktelser, primærtjenester eller miljø/bærekraft.					

Anders Nordmo (SV) fremmet følgende forslag til endringer i driftsbudsjettet:

Endringer driftsbudsjett					
PARTINAVN: SV					
	2024	2025	2026	2027	Utfyllende tiltaksbeskrivelse
Administrasjon og ledelse					
Redusert politikerlønn	-5 300	-5 300	-5 300	-5 300	
Eiendomsskatt	-100 000	-200 000	-300 000	-300 000	
Forhøyet skatteanslag	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	
Avsetning til disposisjonsfond	120 300	220 300	320 300	320 300	Avsetning til fremtidige investeringer
Netto endring administrasjon og ledelse	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000	
Oppvekst					
Lavterskeltilbud for uorganisert ungdom	10 000	10 000	10 000	10 000	Harmonisering/styrking av ungekultur mm
Reversering av kutt i stillinger i skolen	14 000	14 000	14 000	14 000	
Styrking av skolehelsetjenesten	3 000	3 000	3 000	3 000	Unngå nedbemanning/styrke tilbudet
Styrke balansen analoge/digitale hjelpemidler	7 000	7 000	7 000	7 000	Oppdatere skolebøker
Forsøksordning med gratis skolemåltid	2 500	2 500	2 500	2 500	
Netto endring oppvekst	36 500	36 500	36 500	36 500	
Velferd					
Ambulerende audiograf	1 000	1 000	1 000	1 000	Forbyggende lavterskeltilbud; veiledning mm
Ergoterapeut	1 000	1 000	1 000	1 000	Økt kapasitet/reduert venteliste
Klinisk ernæringsfysiolog	1 000	1 000	1 000	1 000	Bedre ernærings situasjon/forebyggende tiltak
Styrking av arbeid med psykisk helse og rus	5 000	5 000	5 000	5 000	Opprettholde og forbedre tjenesten
Økt støtte Fontenehuset	500	500	500	500	Kompensere bortfalt av statlig støtte, sikre driften
Lavterskeltilbud for eldre hjemmeboende	1 000	1 000	1 000	1 000	Forbyggende lavterskeltilbud; Hyggetreffet
Økt grunnbemanning institusjon og hjemmetjeneste	25 000	25 000	25 000	25 000	
Øke satsene for sosialhjelp 5 % fra 2024	8 000	8 000	8 000	8 000	
Netto endring velferd	42 500	42 500	42 500	42 500	
Samfunnsutvikling					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0	
Samfunnstjenester					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring Samfunnstjenester	0	0	0	0	
Medborgerskap					
Opprettholde gratistilbud i svømmehallene	1 000	1 000	1 000	1 000	For 2. og 10. klassetrinn
Styrking av kulturtilbud	5 000	5 000	5 000	5 000	Kulturskole og kulturarenaer
Netto endring Medborgerskap	6 000	6 000	6 000	6 000	
Netto endring	0	0	0	0	

Ordfører tok opp forslag til endringer i driftsbudsjettet, sendt inn fra Senterpartiet:

Endringer driftsbudsjett					
PARTINAVN: Senterpartiet					
	2024	2025	2026	2027	Utfyllende tiltaksbeskrivelse
Administrasjon og ledelse					
Redusert godtgjørelse til folkevalgte	-1 250	-2 500	-2 500	-2 500	Utgjør ca. 10 % reduksjon. Halvårseffekt i 2024.
Netto endring administrasjon og ledelse	-1 250	-2 500	-2 500	-2 500	
Oppvekst					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring oppvekst	0	0	0	0	
Velferd					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring velferd	0	0	0	0	
Samfunnsutvikling					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0	
Samfunnstjenester					
Asker rådhus - mulighetsstudie	-1 000	0	0	0	Dette er et ansvar for eier av rådhuset, Asker kommunale pensjonskasse.
Parkeringsavgift ved rådhuset	-100	-100	-100	-100	Avvikle ordning med gratis parkering utenfor rådhuset.
Netto endring Samfunnstjenester	-1 100	-100	-100	-100	
Medborgerskap					
Flere utstyrssentraler (BUA)	2 350	2 600	2 600	2 600	Etablere flere steder for utlån av utstyr til idretts- og friluftaktiviteter.
Netto endring Medborgerskap	2 350	2 600	2 600	2 600	
Netto endring	0	0	0	0	

Ordfører tok opp forslag til endringer i investeringsbudsjettet, sendt inn fra Senterpartiet:

Endringer investeringsbudsjett					
PARTINAVN: Senterpartiet					
	2024	2025	2026	2027	Utfyllende tiltaksbeskrivelse
Administrasjon og ledelse					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring administrasjon og ledelse	0	0	0	0	
Oppvekst					
Inventar og utstyr	2 500	2 500	0	0	Avvikle midlertidig halvering av denne potten, jf. sak om mangelfullt vedlikehold av uteområder.
Koordineringspott bygg	10 000	10 000	0	0	Avvikle midlertidig halvering av denne potten, jf. kunnskapsgrunnlag temaplan eiendom.
Netto endring oppvekst	12 500	12 500	0	0	
Velferd					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring velferd	0	0	0	0	
Samfunnsutvikling					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0	
Samfunnstjenester					
Klimatiltak	1 000	1 000	2 000	2 000	Midlene fra potten nedenfor flyttes til denne budsjettposten.
Klimatiltak - mobilitet rettet mot Askersamfunnet	-1 000	-1 000	-2 000	-2 000	Budsjettposten avvikles og midlene flyttes til budsjettposten over.
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmest	-23 250	-23 250	0	0	Kuttet kan fordeles over hele fireårsperioden.
Samferdsel - utbedring kommunale veier	4 000	4 000			Delvis avvikle midlertidig halvering av budsjettposten.
Turveier og friområder	3 000	3 000			Avvikle midlertidig halvering av budsjettposten.
Netto endring Samfunnstjenester	-16 250	-16 250	0	0	
Medborgerskap					
Tofte innbyggertorg - rehabilitering av samfunnsh	27 000	0	-27 000	0	Fremskynde rehabiliteringen fra 2026 til 2024.
Idrett - oppfølging av temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	3 500	3 500	0	0	Avvikle midlertidig halvering av budsjettposten.
Koordineringspott anlegg for friluftaktivitet	250	250	0	0	Avvikle midlertidig halvering av budsjettposten.
Bruk av disposisjonsfond/økt låneopptak	-27 000				
Tilføres disposisjonsfond/reduert låneopptak			27 000		
Netto endring Medborgerskap	3 750	3 750	0	0	
Netto endring	0	0	0	0	

Ordfører tok opp forslag til endringer i driftsbudsjettet, sendt inn fra Rødt:

Endringer driftsbudsjett					
PARTINAVN: Rødt					
	2024	2025	2026	2027	Utfyllende tiltaksbeskrivelse
Administrasjon og ledelse					
Redusert driftsresultat	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000	Driftsresultatet reduseres med ca 0,3% hvert år
Redusert folkevalgtsgodtgøring	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	Beregningsgrunnlaget (B) tar utgangspunkt i stortingsrepresentantgodtgøring
Fullt støttemedlemskap i Fair Play Bygg Oslo og omegn	80	80	80	80	
Netto endring administrasjon og ledelse	-30 920	-30 920	-30 920	-30 920	
Oppvekst					
Redusert kutt (omstilling og effektivisering)	13 000	13 000	13 000	13 000	
Netto endring oppvekst	13 000	13 000	13 000	13 000	
Velferd					
Redusert kutt (omstilling og effektivisering)	17 920	17 920	17 920	17 920	
Netto endring velferd	17 920	17 920	17 920	17 920	
Samfunnsutvikling					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0	
Samfunnstjenester					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring Samfunnstjenester	0	0	0	0	
Medborgerskap					
Tiltaksnavn	0	0	0	0	
Netto endring Medborgerskap	0	0	0	0	
Netto endring	0	0	0	0	

VOTERING

Endringsforslaget fra Rødt fikk ingen stemmer, og falt.

Endringsforslaget fra Senterpartiet fikk ingen stemmer, og falt.

Endringsforslaget fra SV fikk 1 stemme (SV), og falt.

Endringsforslaget fra MDG fikk 1 stemme (MDG), og falt.

Endringsforslaget fra Arbeiderpartiet fikk 2 stemmer (A), og falt.

Endringsforslaget fra H, FrP, V og KrF ble vedtatt, mot 4 stemmer (SV,MDG,A).

Ordfører foreslo og fikk formannskapet enstemmige tilslutning til følgende:

Formannskapet innstilling til handlingsprogrammet, med alle forslag til vedtak som foreligger, offentliggjøres i samsvar med bestemmelsene i kommunelovens § 14-3 fjerde ledd. Høringsfrist til formannskapet innstilling settes til 7.desember 2023.

Innstilling

1. Føringer for Handlingsprogram 2024-2027

De føringer og premisser som fremgår av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027 legges til grunn for kommunens aktiviteter og tjenesteproduksjon i planperioden.

2. Driftsrammer

Driftsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)» og netto bevilgning per tjenesteområde vedtas som vist i «§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd og lønnsreserven, til de enkelte tjenesteområdene.

3. Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2024 vedtas som i vist i «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».

4. Skatt

Skatt på inntekt og formue for 2024 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

5. Låneopptak

For 2024 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 1 175 mill. kroner.
- Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 300 mill. kroner.
- Likviditetslån, inntil 250 mill. kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger

Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger for kommunale tjenester vedtas særskilt i egen sak som behandles samtidig med kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

7. Følgende endringer innarbeides i driftsbudsjettet:

	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Utsette utredning rehabilitering av rådhuset	-1 000	0	0	0
Økt utbytte	-7 000	0	0	0
Netto endring administrasjon og ledelse	-8 000	0	0	0

Oppvekst				
Økte frie midler til hver skole (Fysiske læremidler?)	2 500	0	0	0
Netto endring oppvekst	2 500	0	0	0
Velferd				
Velferdstiltak for eldre/etter søknad (bl.a. ved innbyggertorgene)	2 000	0	0	0
Tiltak (søkbare) inn mot jul/nyttår/matutdeling	500	0	0	0
Kirkens feltarbeid	500	0	0	0
Netto endring velferd	3 000	0	0	0
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Redusert vedlikehold brygger pri 2 og 3	0	-2 000	-2 000	-2 000
Til netto drift	0	2 000	2 000	2 000
Oslofjorden. Prosjektmidler e.l.	1 000			
Gratis innfartsparkering i Vollen	1 000	0	0	0
Netto endring Samfunnstjenester	2 000	0	0	0
Medborgerskap				
Videreføre gratis svømming 2. og 10. trinn	1 000	1 000	1 000	1 000
Videreføre/omstille Hurum Frivillighetssentral	500	0	0	0
Ytterligere omstilling innbyggertorg	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Netto endring Medborgerskap	500	0	0	0

Saksprotokoll

Arivsak
23/04233

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.11.2023	181/23
2 Eldrerådet	23.11.2023	17/23
3 Ungdomsrådet	23.11.2023	26/23
4 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	23.11.2023	19/23
5 Kommunestyret	12.12.2023	

Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027

Eldrerådet har behandlet saken i møte 23.11.2023 sak 17/23

Behandling

Utvalgsmedlem Anne-Britt Wengen fremmet følgende forslag til nytt punkt 8:

Eldrerådet bemerker følgende:

- Eldrerådet støtter nødvendigheten av satsning og videreutvikling av hjemmebaserte tjenester:
  - Eldrerådet vil gjenta oppfordringen om å etablere en digital hjemmehjelpsordning.
  - Eldrerådet foreslår ambulerende audiograf.
- Etablere en plan for velferdsteknologi.
- Oppsøkende og forebyggende tjenester for hjemmeboende eldre må gjennomgås og forsterkes.
- Frivilligheten som verdi, både for den enkelte og for samfunnet, må være retningsgivende for samarbeidet mellom kommunen og frivilligheten.
- Rådet er glad for at en pårørende koordinator kom på plass i forrige periode. Det må være et mål å få på plass et pårørendesenter i Asker.
- Stimulering til planlegging av egen alderdom krever god informasjon/rådgivning fra kommunens side. Kommunens rådgivningstjeneste må utvides til å omfatte alle.

Nestleder Trygve Lia fremmet følgende forslag til nytt underpunkt:

- Senioretilbudet på innbyggertorgene må videreføre/igangsette arbeidet med:
  - Å skape innbyggertorgene som gode møteplasser for eldre utfra deres behov.
  - Servering av næringsrik varm mat flere dager i uken.

Utvalgsmedlem Bønnhoff fremmet forslag til nytt punkt:
Parkeringsnorm i boligområder må være tilpasset eldre.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Forslag fremmet av Wengen ble enstemmig vedtatt som nytt punkt 9.

Forslag fremmet av nestleder Lia ble enstemmig vedtatt som nytt underpunkt.

Forslag fremmet av utvalgsmedlem Bønnhoff fikk 3 stemmer og falt.

Vedtak

1. Føringer for Handlingsprogram 2024-2027

De føringer og premisser som fremgår av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027 legges til grunn for kommunens aktiviteter og tjenesteproduksjon i planperioden.

2. Driftsrammer

Driftsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)» og netto bevilgning per tjenesteområde vedtas som vist i «§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd og lønnsreserven, til de enkelte tjenesteområdene.

3. Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».

4. Skatt

Skatt på inntekt og formue for 2024 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

5. Låneopptak

For 2024 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- a. Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 1 175 mill. kroner.
- b. Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 300 mill. kroner.
- c. Likviditetslån, inntil 250 mill. kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger

Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger for kommunale tjenester vedtas særskilt i egen sak som behandles samtidig med kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

7. Følgende endringer innarbeides i driftsbudsjettet:

	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Utsette utredning rehabilitering av rådhuset	-1 000	0	0	0
Økt utbytte	-7 000	0	0	0
Netto endring administrasjon og ledelse	-8 000	0	0	0
Oppvekst				
Økte frie midler til hver skole (Fysiske læremidler?)	2 500	0	0	0
Netto endring oppvekst	2 500	0	0	0
Velferd				
Velferdstiltak for eldre/etter søknad (bl.a. ved innbyggertorgene)	2 000	0	0	0
Tiltak (søkbare) inn mot jul/nyttår/matutdeling	500	0	0	0
Kirkens feltarbeid	500	0	0	0
Netto endring velferd	3 000	0	0	0
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Redusert vedlikehold brygger pri 2 og 3	0	-2 000	-2 000	-2 000
Til netto drift	0	2 000	2 000	2 000
Oslofjorden. Prosjektmidler e.l.	1 000			
Gratis innfartsparkering i Vollen	1 000	0	0	0
Netto endring Samfunnstjenester	2 000	0	0	0
Medborgerskap				
Videreføre gratis svømming 2. og 10. trinn	1 000	1 000	1 000	1 000
Videreføre/omstille Hurum Frivillighetssentral	500	0	0	0
Ytterligere omstilling innbyggertorg	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Netto endring Medborgerskap	500	0	0	0

8. Eldrerådet bemerker følgende:

- Eldrerådet støtter nødvendigheten av satsning og videreutvikling av hjemmebaserte tjenester:
  - Eldrerådet vil gjenta oppfordringen om å etablere en digital hjemmehjelpsordning.
  - Eldrerådet foreslår ambulerende audiograf.
- Etablere en plan for velferdsteknologi.
- Oppsøkende og forebyggende tjenester for hjemmeboende eldre må gjennomgås og forsterkes.
- Frivilligheten som verdi, både for den enkelte og for samfunnet, må være retningsgivende for samarbeidet mellom kommunen og frivilligheten.
- Rådet er glad for at en pårørende koordinator kom på plass i forrige periode. Det må være et mål å få på plass et pårørendesenter i Asker.
- Stimulering til planlegging av egen alderdom krever god informasjon/rådgivning fra kommunens side. Kommunens rådgivningstjeneste må utvides til å omfatte alle.
- Seniortilbudet på innbyggertorgene må videreføre/igangsette arbeidet med:
  - Å skape innbyggertorgene som gode møteplasser for eldre utfra deres behov.
  - Servering av næringsrik varm mat flere dager i uken.

Saksprotokoll

Arivsak
23/04233

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.11.2023	181/23
2 Eldrerådet	23.11.2023	17/23
3 Ungdomsrådet	23.11.2023	26/23
4 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	23.11.2023	19/23
5 Kommunestyret	12.12.2023	

Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027

Råd for personer med funksjonsnedsettelse har behandlet saken i møte 23.11.2023 sak 19/23

Behandling

Trine Groven innledet til saken og besvarte spørsmål.

Forslag til innspill fra rådet, fremmet av May B. Myklebust:

- Rådet er skeptisk til at det legges opp til en innsparing på hele 43,9 mill. innenfor tjenesteområdet Velferd, hvorav 17,2 mill. i programområdet Tjenester til personer med funksjonsnedsettelse og 17,9 mill. i Hjemmetjenester og institusjon. Vi kan vanskelig se at dette kan gjennomføres uten at tjenestetilbudet til mennesker med funksjonsnedsettelse svekkes betydelig.
- Rådet er skeptisk til at det legges opp til en effektivisering på hele 36,5 mill. innenfor tjenesteområdet Oppvekst. Vi kan vanskelig se at det kan gjennomføres følgende innsparinger: skole 21 mill., barnehage 4 mill. og Barn, familie og inkludering 11,5 mill. uten at dette vil føre til vesentlig dårligere tilbud til barn og unge med særskilte behov.

- Rådet stiller seg skeptisk til at avsatt årlig beløp på 2. mill. til universell utforming er nok til å dekke det reelle behovet i kommunen.
- Rådet stiller seg skeptisk til at byggeplanene for omsorgsboliger tilpasset personer med funksjonsnedsettelse er vedtatt utsatt i tre år, på tross for svært lang ventetid for denne type boliger. Rådet er også bekymret over at det ikke er planlagt noen boliger med fast bemanning, til tross for at flere med behov for dette står i boligkø.
- Rådet synes det er gledelig at budsjettrammen for Transporttjenesten styrkes med to nye ruter/buss.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Forslag fremmet av May B. Myklebust ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Føringer for Handlingsprogram 2024-2027

De føringer og premisser som fremgår av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027 legges til grunn for kommunens aktiviteter og tjenesteproduksjon i planperioden.

2. Driftsrammer

Driftsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)» og netto bevilgning per tjenesteområde vedtas som vist i «§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd og lønnsreserven, til de enkelte tjenesteområdene.

3. Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».

4. Skatt

Skatt på inntekt og formue for 2024 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

5. Låneopptak

For 2024 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- a. Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 1 175 mill. kroner.

- b. Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 300 mill. kroner.
- c. Likviditetslån, inntil 250 mill. kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6.

Gebyrer, avgifter og brukerbetaling

Gebyrer, avgifter og brukerbetaling for kommunale tjenester vedtas særskilt i egen sak som behandles samtidig med kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

7. Råd for personer med funksjonsnedsettelse har følgende innspill:

- Rådet er skeptisk til at det legges opp til en innsparing på hele 43,9 mill. innenfor tjenesteområdet Velferd, hvorav 17,2 mill. i programområdet Tjenester til personer med funksjonsnedsettelse og 17,9 mill. i Hjemmetjenester og institusjon. Vi kan vanskelig se at dette kan gjennomføres uten at tjenestetilbudet til mennesker med funksjonsnedsettelse svekkes betydelig.
- Rådet er skeptisk til at det legges opp til en effektivisering på hele 36,5 mill. innenfor tjenesteområdet Oppvekst. Vi kan vanskelig se at det kan gjennomføres følgende innsparinger: skole 21 mill., barnehage 4 mill. og Barn, familie og inkludering 11,5 mill. uten at dette vil føre til vesentlig dårligere tilbud til barn og unge med særskilte behov.
- Rådet stiller seg skeptisk til at avsatt årlig beløp på 2. mill. til universell utforming er nok til å dekke det reelle behovet i kommunen.
- Rådet stiller seg skeptisk til at byggeplanene for omsorgsboliger tilpasset personer med funksjonsnedsettelse er vedtatt utsatt i tre år på tross for svært lang ventetid for denne type boliger. Rådet er også bekymret over at det ikke er planlagt noen boliger med fast bemanning, til tross for at flere med behov for dette står i bolig kø.
- Rådet synes det er gledelig at budsjettammen for Transporttjenesten styrkes med to nye ruter/buss.

Saksprotokoll

Arivsak
23/04233

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.11.2023	181/23
2 Eldrerådet	23.11.2023	17/23
3 Ungdomsrådet	23.11.2023	26/23
4 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	23.11.2023	19/23
5 Kommunestyret	12.12.2023	

Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 23.11.2023 sak 26/23

Behandling

Rådgivere Inger-Lise Gjesdal og Hege Oshaug presenterte saken og svarte på spørsmål.

Eira Erlandsen-Sele fremmet følgende forslag til punkt 7:

- *Ungdomsrådet mener at for å løse samfunnsfloker, spesielt søkelys på ungt utenforskap, burde vi ha et større fokus på å få unge ut i arbeids livet, ved f.eks. bedre samarbeid med jobbsentralen og innebygger torgene.*

Aurora Lauvset fremmet følgende 2 forslag til punkt 7:

- *Ungdomsrådet mener at støtte til fritidsaktiviteter burde ha en aldersgrense på 18 år i stedet for dagens ordning. Støtten gis til de med økonomiske utfordringer.*
- *Ungdomsrådet ønsker at kommunen skal gjeninnføre en ny og forbedret tilskuddsordning, som ligner på AiA ordningen.*

Innstillingen i 6 punkter ble enstemmig vedtatt.

Erlandsen-Seles forslag ble enstemmig vedtatt.

Lauvsets forslag ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

Kommunedirektøres forslag til vedtak:

1. Føringer for Handlingsprogram 2024-2027

De føringer og premisser som fremgår av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027 legges til grunn for kommunens aktiviteter og tjenesteproduksjon i planperioden.

2. Driftsrammer

Driftsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)» og netto bevilgning per tjenesteområde vedtas som vist i «§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd og lønnsreserven, til de enkelte tjenesteområdene.

3. Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».

4. Skatt

Skatt på inntekt og formue for 2024 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

5. Låneopptak

For 2024 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- a. Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 1 175 mill. kroner.
- b. Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 300 mill. kroner.
- c. Likviditetslån, inntil 250 mill. kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger

Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger for kommunale tjenester vedtas særskilt i egen sak som behandles samtidig med kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

7. Følgende endringer innarbeides i driftsbudsjettet:

- Ungdomsrådet mener at for å løse samfunnsflokke, spesielt søkelys på ungt utenforskap, burde vi ha et større fokus på å få unge ut i arbeids livet, ved f.eks. bedre samarbeid med jobbsentralen og innebygger torgene.
- Ungdomsrådet mener at støtte til fritidsaktiviteter burde ha en aldersgrense på 18 år i stedet for dagens ordning. Støtten gis til de med økonomiske utfordringer.
- Ungdomsrådet ønsker at kommunen skal gjeninnføre en ny og forbedret tilskuddsordning, som ligner på AiA ordningen.

Saksprotokoll

Arivsak
23/04233

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.11.2023	181/23
2 Eldrerådet	23.11.2023	17/23
3 Ungdomsrådet	23.11.2023	26/23
4 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	23.11.2023	19/23
5 Kommunestyret	12.12.2023	77/23

Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.12.2023 sak 77/23

Behandling

Ivar Granum (A) tok opp partiets forslag til budsjettendringer, tidligere fremmet i formannskapet:

Arbeiderpartiet – endring i driftsbudsjettet				
	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring administrasjon og ledelse	0	0	0	0
Oppvekst				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring oppvekst	0	0	0	0
Velferd				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring velferd	0	0	0	0
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnstjenester	0	0	0	0
Medborgerskap				
Prisstruktur svømmehallene	5 000	5 000	5 000	5 000
Hurum Frivillighetssentral legges ikke ned	1 000	1 000	1 000	1 000
Finansiering av tiltak	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Netto endring Medborgerskap	0	0	0	0

Hanne-Lisa Matt (MDG) tok opp partiets forslag til budsjettendringer, tidligere fremmet i formannskapet:

MDG – endring i driftsbudsjettet				
	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Innsparte driftskostnader pga redusert investeringsomfang	-9 315	-6 009	-5 655	-5 715
Lavere politikergodtgjøring	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Økt utnyttelse av eksisterende lokaler og bygg	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Antatt levetid for digitalt utstyr økes	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Kompetanse og koordinering av systematisk, sektorovergripende klima- og naturarbeid	1 000	1 000	1 000	1 000
Netto endring administrasjon og ledelse	-42 315	-39 009	-38 655	-38 715

Oppvekst				
FUT	5 000	5 000	5 000	5 000
Helsesykepleier og alternative læringsarenaer	5 000	5 000	5 000	5 000
Etablering av alternativ læringsarena i Asker syd	1 000			
Jobbsentralen	2 500	2 500	2 500	2 500
Reversere omstilling	10 000	10 000	10 000	10 000
Fra disposisjonsfond	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Netto endring oppvekst	13 500	12 500	12 500	12 500
Velferd				
Hjemmehjelp	3 000	3 000	3 000	3 000
Livsglede for eldre	200	200	200	200
Sykling uten alder medlemskap	8	8	8	8
Styrke jordmorsatsingen i Asker	1 000	1 000	1 000	1 000
Reversere omstilling	15 000	15 000	15 000	15 000
Fra disposisjonsfond	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Netto endring velferd	4 208	4 208	4 208	4 208
Samfunnsutvikling				
Ulovligheter i strandsonen	2 000	2 000	2 000	2 000
Netto endring Samfunnsutvikling	2 000	2 000	2 000	2 000
Samfunnstjenester				
Kartlegging av naturtyper som kan og bør restaureres	250	250	250	250
Midler til kompetanse og drift klima, miljø og natur	2 000	2 000	2 000	2 000
Effektivisere renhold på store idrettsanlegg	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Effektivisering 5% - FDV-kostnader	-520	-951	-1 390	-1 600
Økte parkeringsavgifter i sentrumsområdene	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Reduksjon parkeringsavgift på pendlerparkering	1 500	1 500	1 500	1 500
Dyrevelferdsplan	300	300	300	300
Bekjempelse av svartlista arter	1 000	1 000	1 000	1 000
Redusert brukerbetaling på Follestad og Yggeseth	5 500	5 500	5 500	5 500
Doble pott til energirådgivning til private husholdninger	500	500	500	500
Effektivisere renhold på store idrettsanlegg	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Doble beløpet til tilskudd sykkelpiggdekk til 360.000	180	180	180	180
Klimatilskudd elektriske lastesykler til privatpersoner	1 000	1 000	1 000	1 000
Netto endring Samfunnstjenester	3 110	2 679	2 240	2 030
Medborgerskap				
Etablering av livsynsnøytral seremonirom	250	0	0	0
Økt parkeringsavgift i parkeringskjeller under ny ishall	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Reduserte priser på kulturskolen	500	500	500	500
Sikre lange åpningstider på bibliotek	1 000	1 000	1 000	1 000
Netto endring Medborgerskap	750	500	500	500
Generelt uten allokering				

Mindre konsulentbruk	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Målrettet innsats for å dempe sykefravær	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Skatteinntang er høyere enn forventet	-50 000	0	0	0
Økte skatteinntekter overføres investering	50 000			
Netto endring Generelt uten allokering	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000

Netto endring	-22 747	-21 122	-21 207	-21 477
----------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

MDG – endring i investeringsbudsjettet

	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Gjenbruk og ombruk/second hand IKT gir 5% innsparing	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Netto endring Administrasjon og ledelse	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000

Oppvekst

Skolehager	250	250	250	250
Netto endring Oppvekst	250	250	250	250

Velferd

Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Velferd	0	0	0	0

Samfunnsutvikling

Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0

Samfunnstjenester

Redusere Slemmestadutbyggingen	-90 000	-90 000	-90 000	-90 000
Utbedring kommunale veier og parkeringsplasser	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Restaurering av natur	2 000	2 000	2 000	2 000
Økt innsats mot klimaendringer	15 000	15 000	15 000	15 000
Økt Enøk satsing til energiltak i bygg	1 000	1 000	1 000	1 000
Oppfølging av sykkelstrategi	15 000	15 000	15 000	15 000
Redusert investering - Hurum brannstasjon	-10 000	-5 900	0	
Oslofjordprosjekt - redde Oslofjorden	5 000	5 000	5 000	5 000
Netto endring Samfunnstjenester	-67 000	-62 900	-57 000	-57 000

Medborgerskap

Kirke - kirkelige investeringer kuttes	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Kutt i koordinerspott idrettsbygg	-3 000	-2 000	-2 000	-3 000
Prosjekt blomstrende Asker	500	500	500	500
Prosjekt gratis tilbud for barn og unge i alle tettsteder	1 000	1 000	1 000	1 000
Netto endring Medborgerskap	-4 500	-3 500	-3 500	-4 500

Ikke allokert

Kostnadskontroll og effektivisering av investeringer	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
Overføring fra drift - økte skatteinntekter	-50 000	0	0	0

Netto endring - Ikke allokert	-81 000	-31 000	-31 000	-31 000
Netto endring INVESTERING	-155 250	-100 150	-94 250	-95 250

Anne Høie Guettler (SV) tok opp partiets forslag til budsjettendringer, tidligere fremmet i formannskapet:

SV – endringer i driftsbudsjettet				
	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Redusert politikerlønn	-5 300	-5 300	-5 300	-5 300
Eiendomsskatt	-100 000	-200 000	-300 000	-300 000
Forhøyet skatteanslag	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Avsetning til disposisjonsfond	120 300	220 300	320 300	320 300
Netto endring Administrasjon og ledelse	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000
Oppvekst				
Lavterskeltilbud for uorganisert ungdom	10 000	10 000	10 000	10 000
Reversering av kutt i stillinger i skolen	14 000	14 000	14 000	14 000
Styrking av skolehelsetjenesten	3 000	3 000	3 000	3 000
Styrke balansen analoge/digitale hjelpemidler	7 000	7 000	7 000	7 000
Forsøksordning med gratis skolemåltid	2 500	2 500	2 500	2 500
Netto endring Oppvekst	36 500	36 500	36 500	36 500
Velferd				
Ambulerende audiograf	1 000	1 000	1 000	1 000
Ergoterapeut	1 000	1 000	1 000	1 000
Klinisk ernæringsfysiolog	1 000	1 000	1 000	1 000
Styrking av arbeid med psykisk helse og rus	5 000	5 000	5 000	5 000
Økt støtte Fontenehuset	500	500	500	500
Lavterskeltilbud for eldre hjemmeboende	1 000	1 000	1 000	1 000
Økt grunnbemanning institusjon og hjemmetjenestene	25 000	25 000	25 000	25 000
Øke satsene for sosialhjelp 5 % fra 2024	8 000	8 000	8 000	8 000
Netto endring Velferd	42 500	42 500	42 500	42 500
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnstjenester	0	0	0	0
Medborgerskap				
Opprettholde gratistilbud i svømmehallene	1 000	1 000	1 000	1 000
Styrking av kulturtilbud	5 000	5 000	5 000	5 000
Netto endring Medborgerskap	6 000	6 000	6 000	6 000

Oddvar Igland (Sp) fremmet følgende reviderte forslag til budsjettendringer:

Sp – endringer i driftsbudsjettet				
	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Redusert godtgjørelse til folkevalgte	-1 250	-2 500	-2 500	-2 500
Netto endring Administrasjon og ledelse	-1 250	-2 500	-2 500	-2 500
Oppvekst				
Videreføre Hurum helsestasjon på Filtvet	1 000	1 000	1 000	1 000
Bruk av disposisjonsfond	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Netto endring Oppvekst	0	0	0	0
Velferd				
Mestringstilbudet (lavterskeltilbud psykisk helse)	1 700	1 700	1 700	1 700
Annen omstilling og effektivisering	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Netto endring Velferd	0	0	0	0
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Asker rådhus - mulighetsstudie	-1 000	0	0	0
Parkeringsavgift ved rådhuset	-100	-100	-100	-100
Netto endring Samfunnstjenester	-1 100	-100	-100	-100
Medborgerskap				
Flere utstyrssentraler (BUA)	2 350	2 600	2 600	2 600
Videreføre gratis svømming 2. og 10. trinn	1 000	1 000	1 000	1 000
Reversere gebyrøkninger for idrettslag	2 500	2 500	2 500	2 500
Annen omstilling og effektivisering	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Netto endring Medborgerskap	2 350	2 600	2 600	2 600
Sp – endringer i investeringsbudsjettet				
	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Administrasjon og ledelse	0	0	0	0
Oppvekst				
Inventar og utstyr	2 500	2 500	0	0
Koordineringspott bygg	10 000	10 000	0	0
Netto endring Oppvekst	12 500	12 500	0	0
Velferd				
Tiltaksnavn	0	0	0	0

Netto endring Velferd	0	0	0	0
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Klimatiltak	1 000	1 000	2 000	2 000
Klimatiltak - mobilitet rettet mot Askersamfunnet	-1 000	-1 000	-2 000	-2 000
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-23 250	-23 250	0	0
Samferdsel - utbedring kommunale veier	4 000	4 000		
Turveier og friområder	3 000	3 000		
Netto endring Samfunnstjenester	-16 250	-16 250	0	0
Medborgerskap				
Tofte innbyggertorg - rehabilitering av samfunnshuset	27 000	0	-27 000	0
Idrett - oppfølging av temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	3 500	3 500	0	0
Koordineringspott anlegg for friluftaktivitet	250	250	0	0
Bruk av disposisjonsfond/økt låneopptak	-27 000			
Tilføres disposisjonsfond/redusert låneopptak			27 000	
Netto endring Medborgerskap	3 750	3 750	0	0

Bård-Kjetil Dahl (R) tok opp partiets forslag til budsjettendringer, tidligere fremmet i formannskapet:

Rødt – endringer i driftsbudsjettet	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Redusert driftsresultat	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Redusert folkevalgtsgodtgjøring	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Fullt støttemedlemskap i Fair Play Bygg Oslo og omegn	80	80	80	80
Netto endring Administrasjon og ledelse	-30 920	-30 920	-30 920	-30 920
Oppvekst				
Redusert kutt (omstilling og effektivisering)	13 000	13 000	13 000	13 000
Netto endring Oppvekst	13 000	13 000	13 000	13 000
Velferd				
Redusert kutt (omstilling og effektivisering)	17 920	17 920	17 920	17 920
Netto endring Velferd	17 920	17 920	17 920	17 920
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Tiltaksnavn	0	0	0	0

Netto endring Samfunnstjenester	0	0	0	0
Medborgerskap				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Medborgerskap	0	0	0	0

Under debatten ble det fremmet til sammen 62 verbalforslag:

Forslag 1-11 ble fremmet av H,FrP,V,KrF

Forslag 12-19 ble fremmet av A

Forslag 20-26 ble fremmet av MDG

Forslag 27-32 ble fremmet av SV

Forslag 33-38 ble fremmet av Sp

Forslag 39-50 ble fremmet av R

Forslag 51-62 ble fremmet av INP

Oddvar Igland (Sp) fremmet følgende forslag til nytt punkt 8, på vegne av Sp,A,MDG,SV,R:

Helsestasjonstilbudet ved Hurum helsestasjon på Filtvet opprettholdes. Tiltaket finansieres ved å overføre 1 million kroner fra disposisjonsfondet hvert år i perioden 2024-2027. Kommunedirektøren bes vurdere driftsmessige endringer i avdeling Helsestasjon Sør som kan gi et styrket tilbud ved helstasjonen på Filtvet. Sett i lys av at Filtvet Helsetun nå kan bli et boligområde vil behovet for en åpen helsestasjon i Asker syd forsterkes. På sikt bør alternativ lokalisering i tilknytning til Tofte innbyggertorg også vurderes.

Igland fremmet også følgende forslag til nytt punkt 9, på vegne av Sp,MDG,SV,R:
Forskrift om folkevalgte rettigheter i Asker, sist behandlet av kommunestyret 15.10.2019, tas opp til ny behandling i kommunestyret i løpet av 1. kvartal 2024.

Bård-Kjetil Dahl (R) fremmet følgende forslag til nytt punkt:

Asker kommune tegner støttelemskap med Fair Play Bygg Oslo og Omegn. Kontingenten på 100 000,- dekkes av disposisjonsfondet.

VOTERING

Rødts budsjettforslag fikk 1 stemme (R), og falt.

Senterpartiets budsjettforslag fikk 1 stemme (Sp), og falt.

MDGs budsjettforslag fikk 4 stemmer (MDG), og falt.

Arbeiderpartiets budsjettforslag fikk 7 stemmer (A), og falt.

SVs budsjettforslag fikk 3 stemmer (SV), og falt.

Iglands forslag til nytt punkt 8 fikk 18 stemmer (Sp,INP,A,MDG,SV,R), og falt.

Iglands forslag til nytt punkt 9 fikk 9 stemmer (Sp,MDG,SV,R), og falt.

Dahls forslag til nytt punkt (votert over under voteringen i sak 76/23) fikk 5 stemmer (R,SV,Sp), og falt.

Innstillingens punkt 7:

Endring i Administrasjon og ledelse ble vedtatt, mot 5 stemmer (MDG,R).

Endring i Oppvekst ble enstemmig vedtatt.

Endring i Velferd:

- Velferdstiltak for eldre/ etter søknad ble enstemmig vedtatt.
- Matutdeling mot jul/nyttår ble enstemmig vedtatt.
- Kirkens feltarbeid ble vedtatt, mot 4 stemmer (MDG).

Endring i Samfunnstjenester:

- Oslofjorden, prosjektmidler ble enstemmig vedtatt.
- Gratis innfartsparkering Vollen ble enstemmig vedtatt.

Endring i Medborgerskap:

- Videreføre gratis svømming 2. og 10 tr. ble enstemmig vedtatt.
- Videreføre Hurum Frivilligsentral ble enstemmig vedtatt.
- Ytterligere omstilling innbyggertorg ble vedtatt, mot 1 stemme (R).

Saldert budsjettpakke, punktene 1 – 7, ble deretter vedtatt samlet, mot 8 stemmer (MDG,SV,R).

Felles verbalforslag fra H,FrP,V,KrF

1.	<p>Mulig forsering av enkelte effektiviseringstiltak</p> <p>1.a: Kommunestyret ønsker å se forslag til tiltak som kan muliggjøre å nå målene for 3% netto driftsoverskudd i 2027. Kommunedirektøren bes vurdere en forsering av effektivisering av tjenestene i områdene administrasjon og ledelse, samfunnstjenester og samfunnsutvikling. Saken drøftes gjennom årshjulet for budsjett og legges frem i budsjett og HP 2025-28.</p> <p>1.b: Oversendelse: I forbindelse med omstilling og effektivisering skal, i evaluering av politisk struktur for denne perioden, bli størrelse på kommunestyre og utvalg, samt den prosentvise faste godtgjøring for politikere vurderes.</p> <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 8 stemmer (MDG,SV,R)</p>
2.	<p>Evaluerings og gjennomgang av områder innenfor medborgerskap</p>

	<p>Kommunedirektøren bes om å gjøre en helhetlig evaluering og gjennomgang av ordningen med de 8 innbyggertorgene, frivillighetssentralene og den varslede etableringen av de nye områdeforumene med fokus på innsparing og effektiv drift.</p> <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 8 stemmer (MDG,SV,R)</p>
3.	<p>KPI og gjennomgang innenfor plan- og byggesaksbehandlingen Kommunedirektøren bes om å strukturere, konkretisere og målsette servicegrad og effektiviseringspotensialet innenfor kommunens plan- og byggesaksbehandling. Sak med forslag til struktur og relevante måltall og mål innen tid, kostnad og ytelse, dispensasjoner samt servicegrad fremlegges formannskapet og utvalg for plan- og byggesak innen utløpet av juni 2024. Kommunedirektøren bes også gjøre en vurdering av timeføring for saksbehandlere som grunnlag for forbedring av gebyrregulativ og servicegrad.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt.</p>
4.	<p>Bruk av teknologi og kunstig intelligens i kommunen Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede hvordan teknologi og kunstig intelligens, kan bidra til bedre ressursutnyttelse i de ulike sektorene i kommunen. Det bør legges til rette for piloter og offentlig-privat samarbeid.</p> <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 4 stemmer (MDG).</p>
5.	<p>Forsterket innsats for Oslofjorden Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en plan for forsterket innsats for å bidra til bedre måloppfyllelse av tiltaksplanen for Oslofjorden frem mot 2026. Planen skal prioritere de områdene der Asker har størst negativ påvirkning på fjorden i dag, og fremheve hvordan Asker kan bidra til forbedret koordinering av arbeidet i regionen. Sak legges frem for formannskapet i løpet av 1. kvartal 2024.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt.</p>
6.	<p>Løpende barnehageopptak Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en sak om hvordan Asker kommune kan øke frekvensen på barnehageopptak i kommunen, med målsetting om løpende opptak i løpet av perioden. Saken skal inneholde ulike modeller for opptak, en kostnadsberegning for disse modellene. Private og offentlige barnehager skal ses i sammenheng og likebehandles. Saken skal også belyse hvordan kommunen sørger for likebehandling av private og kommunale barnehager. Dette inkluderer pensjonstilskudd, søknadsbaserte ordninger og beregningsgrunnlag for tilskudd.</p> <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 4 stemmer (MDG).</p>
7.	<p>Beredskap Ved neste rullering av helhetlig ROS for Asker og Bærum bes det vurderes om en internasjonal forsyningskrise skal inn som et av scenarioene av uønskede hendelser med potensielt store konsekvenser for kommunens innbyggere. Kommunedirektøren bes i tillegg om å komme tilbake til kommunestyret med en sak knyttet til beredskap på ulike områder ved uønskede hendelser og kriser som belyser følgende:</p>

	<p>a) Oversikt over dyrkbare kommunale eiendommer som er aktuelle for etablering av parseller for beredskapshager for kommunens innbyggere dersom det blir en forsyningskrise. Oversikt over kommunens aktuelle eiendommer kan utarbeides i samarbeid med Avdeling for natur, miljø og landbruk og kan danne grunnlag for en plan for å bidra til å sikre lokal matforsyning.</p> <p>b) Redegjørelse for hvordan innbyggernes hager og dyrkbar eiendom kan tas i bruk i en frivillig oversikt. Dette kan eksempelvis gjøres ved å lage et digitalt meldeskjema som innbyggerne selv kan sende inn til kommunen.</p> <p>c) Asker kommune har tilgang på mye skog og må se det som en alternativ energikilde ved en langvarig energikrise. Kartlegging av tilgang på skogsmaskiner og annet større utstyr for vedhogst, både i kommunalt og privat eie. Dette kan gjøres i samarbeid med avdeling for natur, miljø og landbruk.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt.</p>
8.	<p>Muligheter for flere elevplasser i kulturskolen Kommunedirektøren bes fremme sak til Hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 2024 der det utredes hvordan det kan opprettes flere elevplasser hos Kulturskolen, samt redusere dagens prisnivå.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt.</p>
9.	<p>Helsestasjon for eldre Kommunestyret ber kommunedirektøren komme tilbake til kommunestyret i løpet av første halvår 2024 med en sak knytte til etablering av «helsestasjon» for eldre. «Helsestasjonen» skal være et lavterskeltilbud med hensikt å jobbe forebyggende og helsefremmende, og med det bidra til at eldre kan bo hjemme lenger og mestre egen hverdag. Ordningen kan være ambulerende, og for eksempel tilknyttes innbyggertorgene. Det bes også opplyst i saken om hvordan frivilligheten kan bidra inn i dette.</p> <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 6 stemmer (MDG,R,Sp).</p>
10.	<p>Formueskatt Kommunedirektøren bes innhente en ekstern analyse av de langsiktige effektene for kommuneøkonomien ved å redusere eller fjerne den kommunale andelen av formueskatten.</p> <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 16 stemmer (A,MDG,SV,R,Sp)</p>
11.	<p>Omstilling og effektivisering I forbindelse med behov for omstilling og effektivisering der man skal se på nye måter å jobbe på, bes kommunedirektøren legge frem en sak innen utgangen av 2024 som belyser hvordan også samarbeid med eksterne, private, frivilligheten og konkurranseutsetting kan være aktuelle virkemidler innenfor de ulike sektorene. Det bes særlig om at følgende punkter er inkludert i saken:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Drift av badene b) Renovasjon c) Innbyggertorgene d) Tekniske tjenester e) Institusjoner/bofellesskap <p><u>Votering</u> Vedtatt, mot 13 stemmer (A,SV,R,MDG-Steine+Haugen).</p>

Verbalforslag fra Arbeiderpartiet

(begrunnelsen for forslagene fremgår av tilleggsnotatet)

12.	Heltidsprosjektet må styrkes Kommunedirektøren, i dialog med PFU kommer tilbake til formannskapet innen utgangen av januar 2024 med sak om etablering av arbeidsgruppe. Utvalgets mandat bør inneholde økonomi, grunnbemanning, oppgaveglidning og styrking av tjenestene. <u>Votering</u> Enstemmig vedtatt.
13.	Helsehjelp hjemme / hjemme sykehus Kommunedirektøren bes legge frem en konkret plan for hvordan dette skal gjennomføres, og se gjerne mot OUS, som er i gang med hjemme sykehus. Her samarbeider de med sykehusapotek og kommunen. <u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.
14.	Tilskudd til drift av Omattatt Kommunedirektøren bes legge fram en plan for utvalg for samfunnstjenester som sikrer utvidet drift av Omattatt over en 3-årsperiode. <u>Votering</u> Forslaget fikk 15 stemmer (A,MDG,SV,R), og falt.
15.	Utvidet tilbud om meningokokkvaksine Fra og med 2024 tilbyr Asker kommune innbyggere i alderen 16-19 år gratis vaksine mot meningokokk type B, subsidiert 50% prisreduksjon. <u>Votering</u> Forslaget fikk 13 stemmer (A,SV,Sp,INP), og falt.
16.	Kirkevakten Kommunedirektøren bes fremme en sak for formannskap første kvartal 2024 med en skisse for tilstrekkelig, fremtidig, sikker finansiering av Kirkevakten. <u>Votering</u> Forslaget fikk 10 stemmer (A,SV), og falt.
17.	Solstrøm på taket til kommunens bygninger Kommunedirektøren bes legge fram en plan for å sikre finansiering av lønnsom produksjon av solstrøm på store deler av takflaten på kommunale bygg i Asker. Finansiering av utbyggingen kan eventuelt sikres ved uttak av midler fra Energifondet. <u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.
18.	Ansattboliger i tilknytning til helsebygg Kommunedirektøren bes utrede muligheter for at kommunen kan tilby ansattboliger for kritisk personell, fortrinnsvis i gåavstand til større helsearbeidsplasser, herunder fordeler og ulemper ved ulike løsninger.

	<p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
19.	<p>Bolig med bemanning - mennesker med funksjonsnedsettelse Kommunedirektøren bes i løpet av våren 2024 legge frem en oversikt som belyser mulighetene for kommunen til å kunne tilby personer med funksjonsnedsettelse bolig med bemanning på kort- og lang sikt. Oversikten må vise hvilke tilbud som tilbys de som står på venteliste, og muligheter for å ferdigstille denne type boliger tidligere enn planlagt i vedtak fra 2022.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>

Verbalforslag fra MDG

(begrunnelsen for forslagene fremgår av tilleggsnotatet)

20.	<p>Handlingsregel energifond Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som utreder muligheter for årlig å øremerke deler av energifondets avkastning til ENØK tiltak (handlingsregel). Den bør drøfte hva som er et bærekraftig prosenttall, hvordan en slik ordning kan innrettes og hvilke kriterier for bruk av ENØK midlene bør ligge til grunn for best å komme innbyggerne og næringslivet i Asker til gode.</p> <p><u>Votering</u> Forslag fikk 15 stemmer (MDG,A,SV,R), og falt.</p>
21.	<p>Matjord Asker har mye landbruksjord som ikke blir benyttet som dyrket mark. Skal vi nå målet om å ta vare på matjord, øke selvforsyning og det å være en bærekraftig kommune, er det viktig å få oversikt over omfanget av disse arealene. Dersom vi har oversikt kan det vurderes tiltak slik at disse arealene blir dyrket igjen. Vi vil be kommunedirektøren om å lage en oversikt over den landbruksjorda i Asker som ikke blir dyrket, samt komme med forslag om tiltak for å få disse arealene tilbake i hevd.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 16 stemmer (MDG,A,SV,R,Sp), og falt.</p>
22.	<p>Naturrestaurering Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som utpeker og prioriterer konkrete områder i Asker kommune som egner seg til restaurering, og som i stor grad bidrar til å redde truede arter og naturtyper, prioriterte arter, utvalgte naturtyper og sjeldne arter (jmf. Askers naturmangfoldsplan). Det bes om å legge vekt på positive ringvirkninger restaurering av områdene kan ha for Oslofjorden eller tilgrensende natur.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 16 stemmer (MDG,A,SV,R,Sp), og falt.</p>
23.	<p>Utekontakt i Asker Kommunedirektøren bes om å utrede muligheten for å gjeninnføre funksjon med utekontakten i Asker, gjerne i samarbeid med Bærum og Oslo som har utekontakt i dag.</p> <p><u>Votering</u></p>

	Forslaget fikk 16 stemmer (MDG,A,SV,R,Sp), og falt.
24.	<p>Fremmede arter Forslagsstiller ber kommunedirektøren om en sak som beskriver Asker kommunes handlingsrom og muligheter til å bekjempe fremmede arter og samarbeid med relevante aktører. Fint om saken også viser hvilke fremmede arter som er mest skadelig lokalt.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 16 stemmer (MDG,A,SV,R,Sp), og falt.</p>
25.	<p>Alternativ opplæringsarena i den sydlige delen av kommunen Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som beskriver muligheter for flere alternative opplæringsarenaer i Asker med spesielt fokus på etablering av en alternativ opplæringsarena i den sydlige delen av kommunen.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 9 stemmer (MDG,SV,R,Sp), og falt.</p>
26.	<p>Allsidig bruk av Askers idrettshaller - bærekraftige nabolag Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som gir kommunestyret en oversikt over bruken av kommunens ulike idrettsbygg. Saken bør drøfte muligheter for økt og mer allsidig bruk av hallene og problemstillinger som: Utnytter vi hallenes potensiale? Hva skal til for å skape flere breddeidretts- og kulturarenaer? Hvordan bidrar hallene til bærekraftige nabolag i dag, og hvilke grep kan øke mangfoldet? Det bes om at frivilligheten, kulturlivet, barn og unge involveres for deres innspill, tanker og utfordringer.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>

Verbalforslag fra SV

27.	<p>Praktisk undervisning i ungdomskolen Asker kommune skal utrede muligheten for å gi deler av opplæringen i ungdomsskolen i bedrifter, for elever som ønsker en mer praktisk tilnærming til utdanning.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
28.	<p>Status for ufrivillig skolefravær Kommunestyret ber om en status for ufrivillig skolefravær i grunnskolen, og strategier for å motvirke ufrivillig skolefravær.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
29.	<p>Politisk ordliste Kommunedirektøren ber administrasjonen om en ordliste med ord og uttrykk som brukes i politiske dokumenter. Denne skal ligge sammen med saksdokumentene på kommunens hjemmesider.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt.</p>

30.	<p>Utrede lokale kraftverk Asker hadde små lokale kraftverk på Dikemark og Blakstad. Administrasjonen utreder hvilke muligheter kommunen har for å reetablere.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 18 stemmer (SV,R,MDG,A,INP,Sp), og falt.</p>
31.	<p>Tilrettelegge for hørselshemmede Kommunen sikrer at alle publikumsarealer i offentlige bygg er tilrettelagt med teleslyngeanlegg.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 16 stemmer (SV,R,MDG,A,Sp), og falt.</p>
32.	<p>Easy play Arbeide for at kommunen skal utvikle barn og ungdoms musikkferdigheter, for eksempel gjennom tiltak som easy play.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 9 stemmer (SV,R,FrP), og falt.</p>

Verbalforslag fra Sp

(begrunnelsen for forslagene fremgår av tilleggsnotatet)

33.	<p>Løpende barnehageopptak Kommunedirektøren bes om å legge fram en sak for kommunestyret i løpet av 1. halvår 2024 om innføring av løpende barnehageopptak.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 15 stemmer (Sp,INP,A,MDG,R), og falt.</p>
34.	<p>Økt barnehagekapasitet i Asker nord Kommunedirektøren bes om å vurdere tiltak (permanente og/eller midlertidige) som kan gi en bedre barnehagekapasitet i Asker nord.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
35.	<p>Kulturskolen; økt kapasitet og lavere pris Kommunedirektøren bes om å gjennomgå dagens drift av kulturskolen med sikte på å både øke kapasiteten, styrke tilbudet i Asker sør og redusere prisen. Sak om dette legges fram for hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 2024.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 16 stemmer (Sp,A,MDG,SV,R), og falt.</p>
36.	<p>Utlån av utstyr til idretts- og friluftaktiviteter Kommunedirektøren bes om å legge fram en sak om etablering av flere utlåssentraler, slik at dette blir et reelt tilbud til alle unge innbyggere i vår kommune. Etablering i tilknytning til innbyggertorg og/eller i samarbeid med frivillige organisasjoner bør vektlegges.</p>

	<p><u>Votering</u> Forslaget fikk 9 stemmer (Sp,MDG,SV,R), og falt.</p>
37.	<p>Samarbeid om idrettsanlegg Kommunedirektøren bes om å ta initiativ til en dialog med Asker idrettsråd om dette, og deretter legge fram en sak for hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 1. halvår 2024.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
38.	<p>Asker kommune - en attraktiv arbeidsgiver Kommunedirektøren bes legge fram en sak til kommunestyret som viser hvordan Asker kommune har implementert og iverksatt kommunens vedtatte kjerneverdier i ansattpolitikken og som viser hvordan kommunen, i samarbeid med tillitsvalgte for de ansatte, kan jobbe enda mer strategisk for å rekruttere og beholde ansatte.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>

Verbalforslag fra Rødt

39.	<p>Askers bruk av inkassobyrå. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren før behandling av HP 2025, presenterer de økonomiske og praktiske konsekvensene ved å slutte å bruke inkassobyrå ovenfor innbyggerne, og sørger for inndrivelse av fordringer i egen regi.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 14 stemmer (R,A,SV,INP,Sp), og falt.</p>
40.	<p>Strømmen av børs. Asker kommune skal bruke sin eiermakt i Vardar AS/ Å Energi til å ta strømmen av børs og tilby strøm til innbyggere og næringslivet til en makspris på 35 øre/kWt.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 1 stemme (R), og falt.</p>
41.	<p>FNs bærekraftsmål. Kommunedirektøren skal innen utgangen av 2024 legge fram delmål og strategier for FNs bærekraftsmål nr. 1 og 10 (Utrydd fattigdom og Mindre ulikhet), med mål om at disse to skal legges til blant kommunens prioriterte bærekraftsmål.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 15 stemmer (R,A,MDG,SV), og falt.</p>
42.	<p>Reiser for grupper av folkevalgte. Studieturer for hovedutvalgene og formannskapet skal ikke legges til destinasjoner som medfører bruk av fly som transportmiddel.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 8 stemmer (R,MDG,SV), og falt.</p>
43.	<p>Leiepris for kommunale boliger.</p>

	<p>Kommunestyret ber om at kommunedirektøren innen 1/10-2024 legger fram en vurdering av konsekvensene ved å inntektsregulere leieprisen på kommunale boliger, og ved å redusere prisen for kommunale utleieboliger til 80% av gjengs leie.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 4 stemmer (R,SV), og falt.</p>
44.	<p>Etiske innkjøp. Asker kommune skal gjennom sine anskaffelser støtte opp om internasjonale ordninger som tydelig merker produkter med opprinnelsesland. Asker kommune skal ikke kjøpe varer og tjenester som åpenbart kommer fra stater som okkuperer andre områder i strid med folkeretten.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 8 stemmer (R,SV,Sp, A(Ali), MDG (Matt+Haugen), og falt.</p>
45.	<p>Nye barnehager. Nye barnehager i Asker skal driftes av kommunen selv, eller av ideelle aktører.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 15 stemmer (R,A,MDG,SV), og falt.</p>
46.	<p>Mulighetsstudie for økt kraftproduksjon. Det finnes en rekke små kraftverk i Asker som ikke er i bruk, og med svært ulikt behov for oppgradering hvis de skal tas i bruk. Kommunedirektøren bes om at det innen utgangen av 2025 legges fram en oversikt over hvilke kraftverk som finnes i kommunen, og hvilke investeringsbehov som er for å sette disse i drift igjen, og hvor mye energi det er mulig å hente ut og overføre til strømmettet. Det bes også om en konsekvensanalyse for miljøet i vassdragene om kraftverkene gjenopptas.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 18 stemmer (R,A,MDG,SV,INP,Sp), og falt.</p>
47.	<p>Fremtidig behandling av budsjett og handlingsplan. Kommunedirektøren bes sørge for at alle tabeller og råtall fordelt på tiltak og virksomheter er tilgjengelig for kommunestyrets medlemmer fra og med budsjettbehandlingen i 2024.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 15 stemmer (R,MDG,SV,Sp,INP-Flock,FrP), og falt.</p>
48.	<p>Vurdering om drift i egen regi. Før igangsetting av nye anbudsrunder skal kommunene gjøre en vurdering om tjenesten bør tas i egen regi for å sikre mest mulig effektiv tjenesteproduksjon, best mulig tjenester til innbyggerne samt gode arbeidsbetingelser, og legge sakene fram til politisk behandling.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 11 stemmer (R,A,SV), og falt.</p>
49.	<p>Folkevalgtes godtgjøring. Beregningsgrunnlaget (B) for folkevalgtgodtgjøringen skal fra 2024 ta utgangspunkt i en stortingsrepresentants godtgjøring, og ikke en statsrådslønn.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 4 stemmer (R,SV), og falt.</p>
50.	<p>Eiendomsskatt</p>

	<p>Kommunestyre ber kommunedirektøren innen september 2024 om å utrede eiendomsskatt med følgende kriterier:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Asker kommune innfører eiendomsskatt fra skatteåret 2025. 2. I henhold til § 8 C-1 bruker Asker kommune verdsetting av boliger ved bruk av formuesgrunnlaget. 3. Taksering av øvrige eiendommer (fritidsboliger og næringseiendom) gjennomføres i tråd med § 14 innen utgangen av september 2024, og tidligst mulig. Målet med takseringen er at taksten er nærmest mulig reell markedsverdi og altså høyest mulig innenfor lovens rammer for disse eiendommene. 4. Asker kommune setter den alminnelige skattesatsen for eiendomsskatten på næringseiendommer til 1 promille. 5. Asker kommune setter skattesatsen for boliger til 2 promille. 6. Asker kommune setter bunnfradraget til 4 500 000 kr. 7. Asker kommune setter av 5 000 000 kr til å ettergi hele eller deler av eiendomsskatten til husholdninger som har lav inntekt eller som av andre særskilte grunner har lav betalingssevne, i henhold til §28 i eiendomsskatteloven. Nærmere retningslinjer for dette vedtas av kommunestyret i egen sak i løpet av våren 2025. <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 4 stemmer (R,SV), og falt.</p>
--	---

Verbalforslag fra INP

(begrunnelsen for forslagene fremgår av tilleggsnotatet)

51.	<p>BOLIG og Askers fremtidige aktive eldre +liv</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren om å utvikle en oversikt over regulerte eiendommer på hvert tettsted som har som formål å ivareta aldersvennlige bolig-konsepter som; +boliger, leiligheter, tilrettelagte småhus med hager mm frem i tid. Det er fint om kommunedirektøren samtidig kunne angi hvor store tomte-reserver kommunen har i de enkelte områdene beregnet for formålet. Om antall boliger også kan angis er dette endel som bør gå inn i et fremtidig beregningsgrunnlag for utvikling pr tettsted.</p> <p><u>Middelaldrene på flyttefot etter barna har flyttet ut – ny ungdomstid!</u></p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren om å finne ut av hvor mange av tettstedene som vi antar ønsker nye og mindre bo konsepter og hvilken variasjon som bør tilbys. Hvor stor andel vil ønske mindre boligflater enn nåværende enebolig?</p> <p>Kommunestyret ber også kommunedirektøren samtidig vurdere å utvikle en fremtidig behovsanalyse som gjennom år kan vise utviklingen i antallet +boliger, og andre tilpassede konsepter som utvikles, og hvordan disse mottas av brukerne. Disse bør følges opp når Asker vokser og erfaringen fra nye boligkonsepter gir verdifull og rask lærdom inn i nye prosjekter.</p> <p><u>Hjemmehjelpen må utvikles i takt med tettstedene og nye boligkonsepter:</u></p> <p>Kommunestyret ønsker mer innsikt og ber kommunedirektøren om å finne ut mest mulig om hvor stor andel av den nåværende populasjonen som vil preferere og flytte internt i sine eksisterende tettsteder når de eldes og om i hvor stor grad de føler seg tvunget til å flytte til nye områder fordi de må få en enklere bosituasjon pga helsen for å greie hverdagen.</p> <p>Kommunestyret vil be kommunedirektøren starte en prosess hvor det beregnes et behov for stedstilknyttede hjemmehjelpere pr tettsted og komme tilbake med en plan på hvordan dette er tenkt inn i et fremtidig driftskonsept når flere i fremtiden skal bo hjemme lengre.</p>
-----	---

	<p>Dette gjelder også en oversikt over tilgang til helsestasjoner omkring i kommunen når befolkningen eldes.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 2 stemmer (INP), og falt.</p>
52.	<p>Parkeringsnorm tilpasset og beregnet for korrekt målgruppe i nye +bolig-prosjekter Kommunestyret ønsker at kommunedirektøren redegjør i løpet av første kvartal i 2024 hvordan en fremtidig parkeringsnorm i nye +bolig prosjekter bør beregnes sett i lys av de nylige erfaringene kommunen også har gjort med Billingstadprosjektet.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
53.	<p>Kartlegge trafikksikkerhetstiltak Kommunedirektøren bes om å komme tilbake med en oversikt over veitrafikk sikkerhetsarbeidet i tettstedene omkring i Asker med oversikt over å prioritere områder. Vellene omkring i Asker vil helt sikkert kunne bistå med hvilke områder som må inn og prioriteres.</p> <p>Vi ber om at kommunedirektøren rapporterer jevnlig på trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen. Kommunedirektøren bør ha søkelys på sikkerhet og prioritere spesielt tryggheten omkring sentrumssoner og skoleveier. Kommunestyret skal følge opp prioritetsliste for sikrere veier kontinuerlig og systematisk.</p> <p>Kommunedirektøren oppfordres av kommunestyret om også å ta kontakt med Akershus fylke for å få til et samarbeid om trafikksikkerhetsarbeidet med tanke på alle de mindre tettstedene som ligger farlig til langs et trafikkert fylkesveinett (kystveien).</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 7 stemmer (INP,MDG,R), og falt.</p>
54.	<p>For Kysten, Oslofjorden og Askers båtforeninger Kommunedirektøren bes komme tilbake til kommunestyret med en oversikt og plan over hvilke båtforeninger som vil tilby tømme-stasjoner i løpet av de neste årene. Det vil være behov for en tjeneste tilknyttet denne funksjonen som bør ha en felles standardisert løsning. Det bes om at en slik plan utvikles slik at båtforeningene kan jobbe med felles tømme/renovasjons løsninger/ logistikk.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 2 stemmer (INP), og falt.</p>
55.	<p>Ladestasjoner el-bil/ innfartsparkering Kommunestyret etterlyser en oversikt fra kommunedirektøren over alle aktive innfartsparkeringsplasser i Asker Kommune og prisnivå på disse p-plassene.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 6 stemmer (INP,MDG), og falt.</p>
56.	<p>Innfartsparkering + båt eller kombinasjoner buss + båt Mht. utviklingen av logistikken omkring buss/båt/kollektiv/P-plasser omkring Slemmestad brygge og andre båtanløp i kommunen bes det om at kommunedirektøren gjør beregning av innfartsparkeringer ved båtanløpene for kommunestyret.</p>

	<p>Kommunestyret ber kommunedirektøren om å levere beregninger på estimert antall faste parkeringer/volum på fremtidige billettpriser i kombinasjon med parkering/båt eller overgang buss/båt. Hvor mange innfartsparkeringer vil det være ca. estimert ved båtanløpet?</p> <p>Kommunestyret ber Kommunedirektøren om å inkludere tidsstudier i analysene og finne ut hvor mye folk er villig til å gå mellom buss/båt, parkering/båt.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å kontakte Akershus fylke/Ruter for å få prisoverslag på fremtidige priser på overgangsbillett buss/båt mellom Slemmestad og Oslo.</p> <p>Kommunedirektøren bes beregne parkeringskapasitet på innfartsparkeringen ved Slemmestad brygge og gi tilbakemelding på antall plasser og en beregnet pris på pakketilbud Parkering + båt sammenlignet med fremtidig pris med buss.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 2 stemmer (INP), og falt.</p>
57.	<p>Klimaregnskap for Asker kommune</p> <p>Vi foreslår at kommunedirektøren kommer tilbake med en oversikt over hva de faktiske klima-tiltak beregner seg til når alle tiltak i hele Asker Kommune beregnes inn. Det bør komme frem som beregnede estimater. Kommunestyret må i løpet av dette året 2024 få et forhold til hva den lokale klimapolitikken til Asker koster i form av beløp og antall stillinger/årsverk som medgår og kommunedirektøren bes derfor utarbeide en oversikt over hva som defineres eller avgrenses å tilhøre Askers «klima-regnskap».</p> <p>Kommunestyret ber videre kommunedirektøren om en oversikt over effekten av iverksatte tiltak pr 2023/24 og videre planlagte reduksjoner i klimautslipp frem mot 2030 for å kunne vurdere om Asker kommune fører en sannsynlig og effektiv kost/nytte klimapolitikk.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 2 stemmer (INP), og falt.</p>
58.	<p>Fremtidig tøff konkurranse om helsearbeidere</p> <p>Kommunedirektøren bes om å utarbeide en sak for kommunestyret med forslag til hvordan et aktivt samarbeid med entreprenører, utbyggere og kommunens boligstiftelser kan brukes for å få frem attraktive fremtidige bolig-tilbud til spesielt til denne gruppen, i sterk konkurranse med andre kommuner.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>
59.	<p>Asker kommune skal bruke sin eiermakt i Vardar</p> <p>Vardar skal ikke være involvert i landbasert vindkraft.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 8 stemmer (INP,R,FrP), og falt.</p>
60.	<p>Støtte til næringslivet og frivilligheten</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren om å rapportere hvordan organisasjonen jobber resultatorientert inn mot næringslivet og at utviklingstrekkene i det lokale næringslivet rapporteres hvert kvartal sammen med utviklingen av ledighetstallene i perioden som kommer hvor det forventes en økning nedleggelse og oppjustering av ledighetstall. Det er viktig at kommunestyret blir gjort kjent med utviklingen og at tiltak kan iverksettes ved spesielle behov med virkemidler som kommunen rår over eller kan være en pådriver for å løse.</p>

	<p><u>Votering</u> Forslaget fikk 2 stemmer (INP), og falt.</p>
61.	<p>NAVs tilbud til vanskeligstilte Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem sak om økonomiske utviklingstrekk blant innbyggere i Asker sammen med åpningstider og tilgjengelighet for NAV kontoret i Asker. Saken skal gi kommunestyret kunnskapsgrunnlag og vurdere fortløpende om det er behov for tiltak samt en eventuell tiltaksplan for hvordan vi best kan nå ut til vanskeligstilte målgrupper med tiltak raskt om det blir mange som søker hjelp.</p> <p>Kommunestyret ber Asker Kommune om at det ikke avkortes andre ytelser når det utbetales engangsstøtte til uføretrygdete på minstesats i 2024.</p> <p><u>Votering</u> Forslaget fikk 3 stemmer (INP,R), og falt.</p>
62.	<p>Hjelp til førstegangskjøpere For å sikre adgang til boligmarkedet for førstegangskjøpere og andre uten stor egenkapital, ber kommunestyret kommunedirektør legge fram en sak som viser hvilke verktøy Asker kommune har tilgang til gjennom prosessen fra kommuneplan til regulering og byggesak, i en eventuell kombinasjon med finansiering via Husbanken som nylig er tilført ekstra stimuleringsmidler, å kunne tilby flere av våre innbyggere en vei inn i boligmarkedet.</p> <p><u>Votering</u> Enstemmig vedtatt oversendt, uten realitetsbehandling.</p>

VEDTAK

1. **Føringer for Handlingsprogram 2024-2027**

De føringer og premisser som fremgår av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027 legges til grunn for kommunens aktiviteter og tjenesteproduksjon i planperioden.

2. **Driftsrammer**

Driftsbudsjettet for 2024 vedtas som vist i «§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)» og netto bevilgning per tjenesteområde vedtas som vist i «§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)».

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd og lønnsreserven, til de enkelte tjenesteområdene.

3. **Investeringsrammer**

Investeringsbudsjettet for 2024 vedtas som i vist i «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)».

4. **Skatt**

Skatt på inntekt og formue for 2024 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

5. **Låneopptak**

For 2024 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- a. Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 1 175 mill. kroner.
- b. Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 300 mill. kroner.
- c. Likviditetslån, inntil 250 mill. kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6.

Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger

Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger for kommunale tjenester vedtas særskilt i egen sak som behandles samtidig med kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

7. **Følgende endringer innarbeides i driftsbudsjettet:**

	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og ledelse				
Utsette utredning rehabilitering av rådhuset	-1 000	0	0	0
Økt utbytte	-7 000	0	0	0

Netto endring administrasjon og ledelse	-8 000	0	0	0
Oppvekst				
Økte frie midler til hver skole (Fysiske læremidler?)	2 500	0	0	0
Netto endring oppvekst	2 500	0	0	0
Velferd				
Velferdstiltak for eldre/etter søknad (bl.a. ved innbyggertorgene)	2 000	0	0	0
Tiltak (søkbare) inn mot jul/nyttår/matutdeling	500	0	0	0
Kirkens feltarbeid	500	0	0	0
Netto endring velferd	3 000	0	0	0
Samfunnsutvikling				
Tiltaksnavn	0	0	0	0
Netto endring Samfunnsutvikling	0	0	0	0
Samfunnstjenester				
Oslofjorden. Prosjektmidler e.l.	1 000			
Gratis innfartsparkering i Vollen	1 000	0	0	0
Netto endring Samfunnstjenester	2 000	0	0	0
Medborgerskap				
Videreføre gratis svømming 2. og 10. trinn	1 000	1 000	1 000	1 000
Videreføre/omstille Hurum Frivillighetssentral	500	0	0	0
Ytterligere omstilling innbyggertorg	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Netto endring Medborgerskap	500	0	0	0

8. Verbalvedtak

8.1 Mulig forsering av enkelte effektiviseringstiltak

Kommunestyret ønsker å se forslag til tiltak som kan muliggjøre å nå målene for 3% netto driftsoverskudd i 2027. Kommunedirektøren bes vurdere en forsering av effektivisering av tjenestene i områdene administrasjon og ledelse, samfunnstjenester og samfunnsutvikling. Saken drøftes gjennom årshjulet for budsjett og legges frem i budsjett og HP 2025-28.

8.2 Evaluering og gjennomgang av områder innenfor medborgerskap

Kommunedirektøren bes om å gjøre en helhetlig evaluering og gjennomgang av ordningen med de 8 innbyggertorgene, frivillighetssentralene og den varslede etableringen av de nye områdeforumene med fokus på innsparing og effektiv drift.

8.3 KPI og gjennomgang innenfor plan- og byggesaksbehandlingen

Kommunedirektøren bes om å strukturere, konkretisere og målsette servicegrad og effektiviseringspotensialet innenfor kommunens plan- og byggesaksbehandling. Sak med forslag til struktur og relevante måltall og mål innen tid, kostnad og ytelse, dispensasjoner samt servicegrad fremlegges formannskapet og utvalg for plan- og byggesak innen utløpet av juni 2024. Kommunedirektøren bes også gjøre en

vurdering av timeføring for saksbehandlere som grunnlag for forbedring av gebyrregulativ og servicegrad.

8.4 **Bruk av teknologi og kunstig intelligens i kommunen**

Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede hvordan teknologi og kunstig intelligens, kan bidra til bedre ressursutnyttelse i de ulike sektorene i kommunen. Det bør legges til rette for piloter og offentlig-privat samarbeid.

8.5 **Forsterket innsats for Oslofjorden**

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en plan for forsterket innsats for å bidra til bedre måloppfyllelse av tiltaksplanen for Oslofjorden frem mot 2026. Planen skal prioritere de områdene der Asker har størst negativ påvirkning på fjorden i dag, og fremheve hvordan Asker kan bidra til forbedret koordinering av arbeidet i regionen. Sak legges frem for formannskapet i løpet av 1. kvartal 2024.

8.6 **Løpende barnehageopptak**

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en sak om hvordan Asker kommune kan øke frekvensen på barnehageopptak i kommunen, med målsetting om løpende opptak i løpet av perioden. Saken skal inneholde ulike modeller for opptak, en kostnadsberegning for disse modellene. Private og offentlige barnehager skal ses i sammenheng og likebehandles. Saken skal også belyse hvordan kommunen sørger for likebehandling av private og kommunale barnehager. Dette inkluderer pensjonstilskudd, søknadsbaserte ordninger og beregningsgrunnlag for tilskudd.

8.7 **Beredskap**

Ved neste rullering av helhetlig ROS for Asker og Bærum bes det vurderes om en internasjonal forsyningskrise skal inn som et av scenarioene av uønskede hendelser med potensielt store konsekvenser for kommunens innbyggere. Kommunedirektøren bes i tillegg om å komme tilbake til kommunestyret med en sak knyttet til beredskap på ulike områder ved uønskede hendelser og kriser som belyser følgende:

- d) Oversikt over dyrkbare kommunale eiendommer som er aktuelle for etablering av parseller for beredskapshager for kommunens innbyggere dersom det blir en forsyningskrise. Oversikt over kommunens aktuelle eiendommer kan utarbeides i samarbeid med Avdeling for natur, miljø og landbruk og kan danne grunnlag for en plan for å bidra til å sikre lokal matforsyning.
- e) Redegjørelse for hvordan innbyggernes hager og dyrkbar eiendom kan tas i bruk i en frivillig oversikt. Dette kan eksempelvis gjøres ved å lage et digitalt meldeskjema som innbyggerne selv kan sende inn til kommunen.
- f) Asker kommune har tilgang på mye skog og må se det som en alternativ energikilde ved en langvarig energikrise. Kartlegging av tilgang på skogsmaskiner og annet større utstyr for vedhogst, både i kommunalt og privat eie. Dette kan gjøres i samarbeid med avdeling for natur, miljø og landbruk.

8.8 **Muligheter for flere elevplasser i kulturskolen**

Kommunedirektøren bes fremme sak til Hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 2024 der det utredes hvordan det kan opprettes flere elevplasser hos Kulturskolen, samt redusere dagens prisnivå.

8.9 **Helsestasjon for eldre**

Kommunestyret ber kommunedirektøren komme tilbake til kommunestyret i løpet av første halvår 2024 med en sak knyttet til etablering av «helsestasjon» for eldre. «Helsestasjonen» skal være et lavterskeltilbud med hensikt å jobbe forebyggende og helsefremmende, og med det bidra til at eldre kan bo hjemme lenger og mestre egen hverdag. Ordningen kan være ambulerende, og for eksempel tilknyttes innbyggertorgene. Det bes også opplyst i saken om hvordan frivilligheten kan bidra inn i dette.

8.10 **Formueskatt**

Kommunedirektøren bes innhente en ekstern analyse av de langsiktige effektene for kommuneøkonomien ved å redusere eller fjerne den kommunale andelen av formueskatten.

8.11 **Omstilling og effektivisering**

I forbindelse med behov for omstilling og effektivisering der man skal se på nye måter å jobbe på, bes kommunedirektøren legge frem en sak innen utgangen av 2024 som belyser hvordan også samarbeid med eksterne, private, frivilligheten og konkurranseutsetting kan være aktuelle virkemidler innenfor de ulike sektorene. Det bes særlig om at følgende punkter er inkludert i saken:

- a) Drift av badene
- b) Renovasjon
- c) Innbyggertorgene
- d) Tekniske tjenester
- e) Institusjoner/bofelleskap

8.12 **Heltidsprosjektet må styrkes**

Kommunedirektøren, i dialog med PFU kommer tilbake til formannskapet innen utgangen av januar 2024 med sak om etablering av arbeidsgruppe. Utvalgets mandat bør inneholde økonomi, grunnbemanning, oppgaveglidning og styrking av tjenestene.

8.13 **Politisk ordliste**

Kommunedirektøren ber administrasjonen om en ordliste med ord og uttrykk som brukes i politiske dokumenter. Denne skal ligge sammen med saksdokumentene på kommunens hjemmesider.

Asker
kommune

Handlingsprogram 2024–2027

Kommunedirektørens forslag

FNs BÆREKRAFTSMÅL

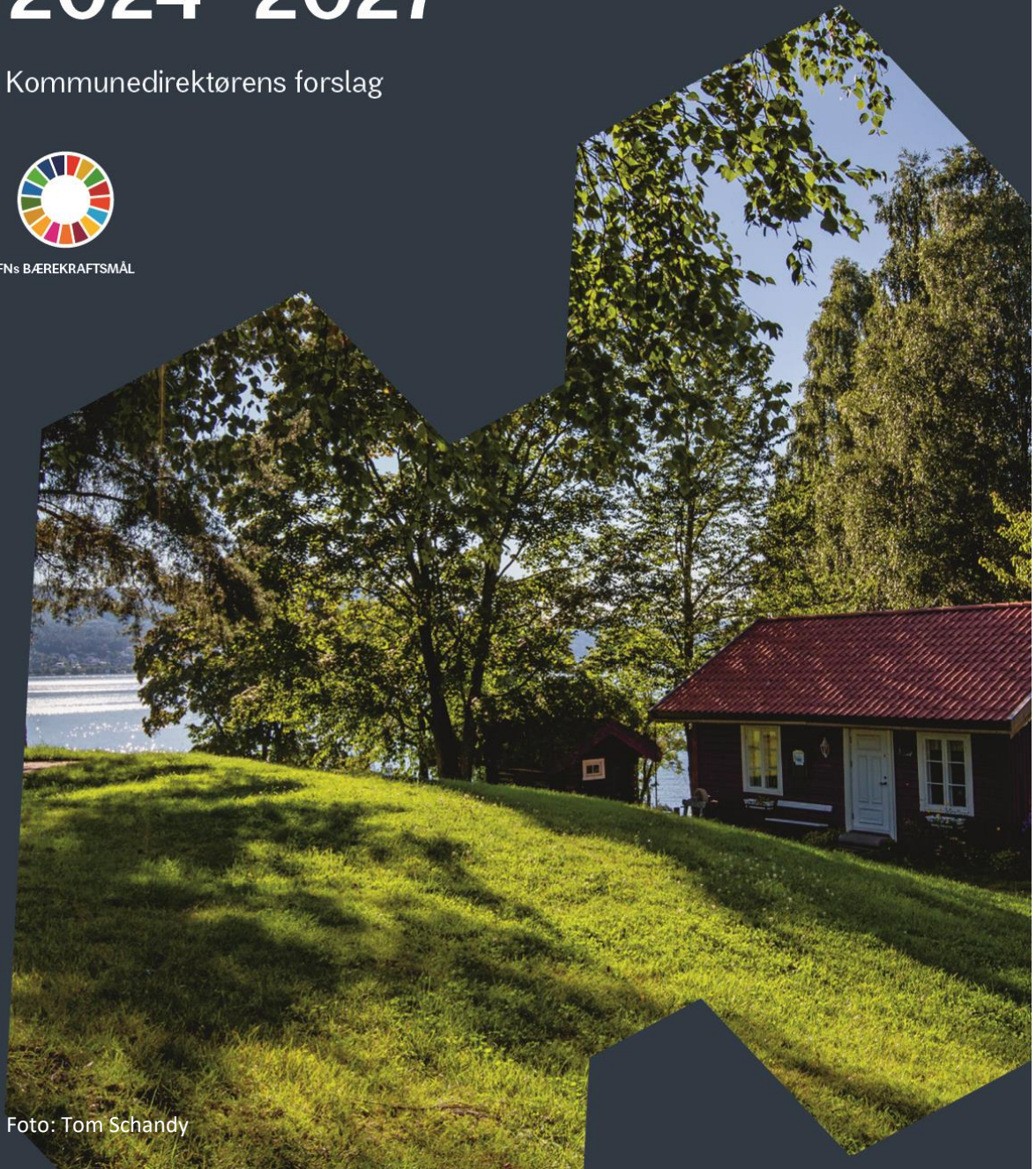

Foto: Tom Schandy

Innhold

Kommunedirektørens innledning	5
Politisk og administrativ organisering	9
Politisk organisering	9
Administrativ organisering	11
Plan- og styringssystemet.....	12
Visjon og verdier.....	12
Virksomhetsstyring.....	12
Plansystemet	13
Planstrategi.....	13
Satsingsområder og mål	15
Samfunnsfloker som krever tverrsektoriell innsats	16
Evaluering og resultatoppfølging	19
Kommunens satsingsområder.....	21
Økonomi	21
Medarbeidere.....	21
Samarbeid for å nå målene	22
Bærekraftige byer og samfunn.....	23
Handling mot klimaendringene.....	25
God helse.....	26
God utdanning.....	28
Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling.....	29
Økonomiske rammebetingelser	31
Strammere kommuneøkonomi	31
Ambisjoner for tjenestetilbudet.....	31
Rammebetingelser	31
Handlingsregler	32
Befolkningsutvikling	35
Omstilling og effektivisering.....	37
Driftsbudsjettet	42
Sentrale inntekter.....	42
Sentrale utgifter	43
Finansinntekter og -utgifter	44
Selskaps- og utbyttepolitikk	45

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	47
Investeringsbudsjettet	48
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd	48
Finansiering av investeringsbudsjettet	49
Klimabudsjett	51
Hva er et klimabudsjett?	51
Status og framskrivninger for utslipp	52
Klimamål	56
Klimatiltak	57
Administrasjon og ledelse	62
KOSTRA-tall	62
Status og utfordringer	62
Dette skal vi oppnå	63
Prioriteringer i perioden	64
Driftsbudsjett	71
Investeringsbudsjett	73
Oppvekst	75
KOSTRA-tall	75
Status og utfordringer	76
Dette skal vi oppnå	77
Innspill fra hovedutvalget	78
Prioriteringer i perioden	79
Driftsbudsjett	83
Investeringsbudsjett	86
Velferd	89
KOSTRA-tall	89
Status og utfordringer	90
Dette skal vi oppnå	92
Innspill fra hovedutvalget	93
Prioriteringer i perioden	93
Driftsbudsjett	98
Investeringsbudsjett	102
Samfunnstjenester	105
KOSTRA-tall	105
Status og utfordringer	106

Dette skal vi oppnå	107
Innspill fra hovedutvalget.....	108
Prioriteringer i perioden.....	109
Driftsbudsjett.....	116
Investeringsbudsjett.....	120
Samfunnsutvikling	126
KOSTRA-tall.....	126
Status og utfordringer	127
Dette skal vi oppnå.....	128
Prioriteringer i perioden.....	129
Driftsbudsjett.....	135
Medborgerskap	138
KOSTRA-tall.....	138
Status og utfordringer	139
Dette skal vi oppnå.....	140
Innspill fra hovedutvalget.....	141
Prioriteringer i perioden.....	141
Driftsbudsjett.....	145
Investeringsbudsjett.....	149
Vedlegg	154
Forskriftsskjemaer	154
Hovedutvalgenes innspill til Handlingsprogram 2024-2027	159
Oversikt over temaplaner som skal utarbeides i perioden 2023-2024	164
Spillemidler 2024 – 2027.....	166
Langsiktig investerings- og driftsanalyse 2023-2042 (LIDA)	175
Metadata om indikatorene	176

Kommunedirektørens innledning

Den første fireårsperioden i ny kommune er nå ved veis ende. Når dette handlingsprogrammet legges frem, har et nytt kommunestyre nettopp overtatt stafettspinnen og skal styre Asker de neste fire årene.

Som kommunedirektør ser jeg frem til å videreføre det gode samarbeidet mellom våre folkevalgte organer og administrasjonen i kommunen. Med utgangspunkt i de fire verdiene våre – raus, nær, modig og skapende – skal vi sammen videreutvikle Askersamfunnet og tjenestene våre i nært samarbeid med innbyggerne, frivilligheten og næringslivet.

Vi har fått til mye i den første fireårsperioden

I juni behandlet kommunestyret 4-årsrapporten for perioden 2020-2023. Sett i lys av ambisjonene i den politisk vedtatte intensjonsavtalen og målene og satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel, gir rapporten et tilbakeblikk på hva vi har jobbet med og oppnådd de første fire årene som ny storkommune.

Jeg er stolt over alt vi har fått til i den første fireårsperioden som ny kommune. Asker har vært en foregangskommune i arbeidet med FNs bærekraftsmål, og var en av de første kommunene i landet som la bærekraftsmålene til grunn for samfunns- og tjenesteutviklingen.

Vi har hatt en gjennomsnittlig befolkningsvekst på 1,2 prosent og en vekst i antall arbeidsplasser på 3,6 prosent. Det viser at det er attraktivt å bo og jobbe i kommunen vår.

Vi har satt oss ambisiøse klimamål, og har i perioden 2009-2021 oppnådd en reduksjon i klimagassutslippene på 44 prosent. Asker ligger også langt fremme når det gjelder sirkulærøkonomi. Medborgerskap og samskaping har vært et satsingsområde, og de siste årene er det etablert til sammen åtte innbyggertorg i tettstedene våre. Arbeidet med harmonisering av tjenestene er i stor grad ferdigstilt, og undersøkelser viser at innbyggerne stort sett er godt fornøyde med velferdstjenestene i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i juni 2020, mens arealdelen ble vedtatt i juni 2023. I tillegg er til sammen 14 temaplaner så langt vedtatt av kommunestyret og i ferd med å bli iverksatt. Alle disse planene er viktige strategiske styringsdokumenter som legger rammer og premisser for samfunns- og tjenesteutviklingen i årene fremover.

Arbeidet med å bygge ny kommune er gjennomført parallelt med at vi har håndtert en krevende koronapandemi og sikret økt bosetting av flyktninger som følge av krigen i Ukraina. Dette viser at Asker kommune er en handlekraftig og omstillingsdyktig organisasjon med mange dyktige medarbeidere.

Medarbeiderne er vår aller viktigste ressurs, og jeg vil rette en stor takk til alle ansatte for den viktige jobben dere gjør for innbyggerne i Asker hver eneste dag.

En krevende økonomisk situasjon gjør omstilling og effektivisering nødvendig

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til innbyggerne. Handlingsregler for gjeldsgrad, netto driftsresultat, disposisjonsfond og verdibevarende vedlikehold av formålsbygg er viktige verktøy for å sikre kommunen et godt økonomisk handlingsrom.

Asker kommune har et godt økonomisk utgangspunkt. 4-årsrapporten viser at Asker kommune i perioden 2019-2022 har hatt god økonomistyring og et gjennomsnittlig netto driftsresultat på 3,1 prosent. Driftsbudsjettet er styrket med over 760 mill. kroner fra 2020 til 2023. Mye av styrkingen knytter seg til harmonisering av tjenester som følge av kommunereformen, der målet har vært å etablere likeverdige tjenester i hele den nye kommunen.

Samtidig har Asker kommune de siste årene blitt påvirket av utviklingen i verdensøkonomien og norsk økonomi. Høy prisvekst, økte renter, tapte skatteinntekter og usikkerhet i finansmarkedene har bidratt til en mer krevende økonomisk situasjon. Asker har også særskilte utfordringer knyttet til et høyt ambisjonsnivå for investeringer og høy lånegjeld. Det er videre knyttet usikkerhet til kommunens inntekter fremover. Asker kommune gjennomførte i perioden 2020-2023 en omstilling og effektivisering på til sammen 190 mill. kroner. Dette har vært nødvendig for å sikre et netto driftsresultat på akseptabelt nivå.

En ekstern analyse viser at Asker kommune gjennomgående har høyere ressursbruk og bedre tjenestekvalitet enn sammenlignbare kommuner. Dette viser at vi har et betydelig handlingsrom for omstilling.

Det er behov for økt omstilling og effektivisering for å opprettholde den økonomiske bærekraften også i tiden fremover. Situasjonen er alvorlig, og det kreves et tydelig politisk og administrativt lederskap for å snu utviklingen og ha en bærekraftig økonomi fremover. Dersom vi velger å utsette omstillingen og ikke gjennomføre tilstrekkelige tiltak nå, vil konsekvensene for tjenestetilbudet til innbyggerne bli vesentlig større fremover.

Kommunedirektøren foreslår i dette handlingsprogrammet en omstilling og effektivisering på totalt 210 mill. kroner i løpet av 2027. I 2024 utgjør omstillingskravet 120 mill. kroner, noe som tilsvarer 1,9 prosent av tjenesteområdenes netto driftsramme.

Jeg vurderer at en omstilling på 120 mill. kroner i 2024 i all hovedsak kan gjennomføres ved hjelp av bemanningstilpasning, løpende effektivisering og tjenesteutvikling. Fra 2025 vil det bli nødvendig å gjennomføre tiltak av mer strukturell karakter.

Et handlingsprogram som sikrer gode tjenester

Til tross for en krevende kommuneøkonomi, skal Handlingsprogram 2024-2027 legge til rette for gode, likeverdige og fremtidsrettede tjenester til innbyggerne. Tjenestene skal ha tilstrekkelige kvalitet, kapasitet og kompetanse, og kommunen skal satse videre på innovasjon, digitalisering, medborgerskap og samskaping for å møte fremtidens utfordringer.

Asker kommune har valgt en modell der hovedutvalgene i april hvert år får mulighet til å gi sine innspill og prioriteringer til kommunedirektørens videre arbeid med handlingsprogrammet. Dette bidrar til å styrke de politiske medvirkningsprosessene og samhandlingen mellom administrasjonen og kommunens folkevalgte.

I arbeidet med handlingsprogrammet er utvalgenes innspill og prioriteringer vurdert. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at det er mindre rom for nye tiltak på drifts- og investeringsbudsjettet. Det er derfor særlig lagt vekt på å vurdere om utvalgenes innspill kan realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027 bygger på gjeldende Handlingsprogram 2023-2026, og inneholder forslag til drifts- og investeringstiltak i tråd med politiske prioriteringer og vedtak. I tillegg er føringer i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 innarbeidet.

Kommunedirektøren foreslår blant annet å sette av midler til gratis kjernetid i SFO for elever på 2. trinn, reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehage og gratis meningokokkvaksine til elever i videregående skole. Videre styrkes budsjettet med midler til helårsdrift av Søndre Borgen helsehus, arbeids- og aktivitetstilbud og omsorgsboliger for personer med funksjonsnedsettelse, demografijustering og satsing innenfor psykisk helse og rus, og en styrking av legetjenesten. I tillegg styrkes budsjettet med økte driftsmidler til økt kapasitet i transporttjenesten i tråd med økt behov, driftstilskudd til Holmsbu kunstmuseum og en styrking av nødovernattingen til Kirkens feltarbeid. Se for øvrig driftsbudsjettet for detaljer.

En rekke store investeringer er planlagt i perioden. Blant disse er kapasitetsøkning i barnehager, ny skole i Sætre og utvidelse av Hvalstad skole. Et nytt sykehjem i Heggedal vil bli etablert og en oppgradering av Søndre Borgen sykehjem blir gjennomført. Det er avsatt midler til ny brannstasjon på Tofte og hurtigbåtkai i Slemmestad. Det er også satt av investeringsmidler til klimatiltak i tråd med temaplan for handling mot klimaendringene, områdeutvikling i Slemmestad og ny gang- og sykkelbro på Nesøya. Videre er det satt av investeringsmidler til ny idrettshall ved Nesbru og Røyken videregående skoler og rehabilitering av kirker. Se for øvrig investeringsbudsjettet for detaljer.

Temaplaner med politiske ambisjoner

Asker kommunes vedtatte planstrategi legger til grunn at det skal utarbeides totalt 17 temaplaner. Så langt er 14 temaplaner vedtatt av kommunestyret og under implementering. De tre siste temaplanene sluttbehandles i 2024.

Temaplanene beskriver politiske innsatsområder, retningsvalg og prioriteringer innenfor en rekke sentrale politikkområder i kommunen. Alle temaplanene har høye ambisjoner. Handlingsprogramperioden 2024-2027 vil i stor grad dreie seg om å gjennomføre de planene som er vedtatt, innenfor de økonomiske rammene som foreligger.

Mange av temaplanene skal bidra til å møte de tre store samfunnsflokene klima og natur, ungt utenforskap og endringer i den demografiske utviklingen. Dette er utfordringer som vil kreve særlig prioritering og tverrsektoriell innsats i årene fremover. Vi må samhandle og samarbeide på nye måter, på tvers av fag- og tjenestoområder, for å utvikle nye og innovative løsninger.

Klimabudsjett med konkrete tiltak

Asker har høye ambisjoner når det gjelder klima og miljø. Temaplan for handling mot klimaendringene ble vedtatt i 2021, og har som mål å redusere klimagassutslippene i Asker med 67 prosent fra 2009 til 2030.

Handlingsprogrammet inneholder et klimabudsjett som viser hvilke konkrete tiltak vi skal jobbe med i tjenestoområdene i neste fireårsperiode for å følge opp temaplanen. Klimabudsjettet er dermed et viktig verktøy for å få til konkrete endringer i tråd med målene og strategiene i temaplanen. Tiltakene i klimabudsjettet blir ytterligere konkretisert i oppdrag til virksomhetene som en del av den administrative virksomhetsstyringen.

Bosetting av flyktninger

Som en følge av krigen i Ukraina, er Asker kommune de siste årene anmodet om å bosette et langt høyere antall flyktninger enn normalt. Kommunen bosatte i 2022 totalt 340 flyktninger, inkludert familiegjenforeninger. Asker kommune har imøtekommet anmodningen fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet om å bosette 435 flyktninger i 2023.

Asker kommune har god erfaring og gode resultater knyttet til bosetting og integrering av flyktninger, og må være forberedt på å få anmodning om å bosette et høyt antall flyktninger også i 2024.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen har en viktig oppgave med å ivareta innbyggernes sikkerhet og trygghet, og redusere risikoen for skade på miljø og materielle verdier. Koronapandemien, krigen i Ukraina og mer ekstremvær har vist at vi må være forberedt på uforutsette hendelser også i fremtiden.

Asker kommune vil i årene fremover videreføre og styrke det systematiske arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. En av våre viktigste oppgaver er å jobbe forebyggende for å hindre at uønskede hendelser inntreffer. Når en krise først oppstår, skal vi håndtere den på best mulig måte. Å utarbeide risikovurderinger, følge opp beredskapsplaner og gjennomføre øvelser er en viktig del av beredskapsarbeidet.

Nye nærdemokratiske ordninger

Asker har som mål å være en medborgerskapskommune med stor grad av innbyggermedvirkning og gode nærdemokratiske ordninger. Kommunestyret vedtok i juni 2023 at det skal etableres åtte områdefora i Asker. Disse skal dekke hele kommunen, og være et bindeledd mellom kommunen og de ulike lokalsamfunnene. Områdeforaene erstatter de tre tidligere lokalsamfunnsutvalgene.

Engasjement og medvirkning fra innbyggerne, frivilligheten og næringslivet er helt avgjørende for å utvikle inkluderende og trygge lokalsamfunn i Asker. Kommunen kan ikke løse utfordringene alene. Vi må spille på lag og legge til rette for at ulike aktører i sivilsamfunnet kan bidra i samfunns- og tjenesteutviklingen. Jeg ser frem til å følge arbeidet i de nye områdeforaene, og er sikker på at disse vil bidra til å styrke nærdemokratiet i Asker.

Kommunestyret fastsetter de økonomiske rammene

Kommunestyret skal behandle handlingsprogrammet 12. desember 2023. Det er kommunestyret som gjennom sine prioriteringer og vedtak fastsetter Asker kommunes økonomiske rammer for perioden 2024-2027.

Jeg ønsker kommunestyret lykke til med budsjettbehandlingen!

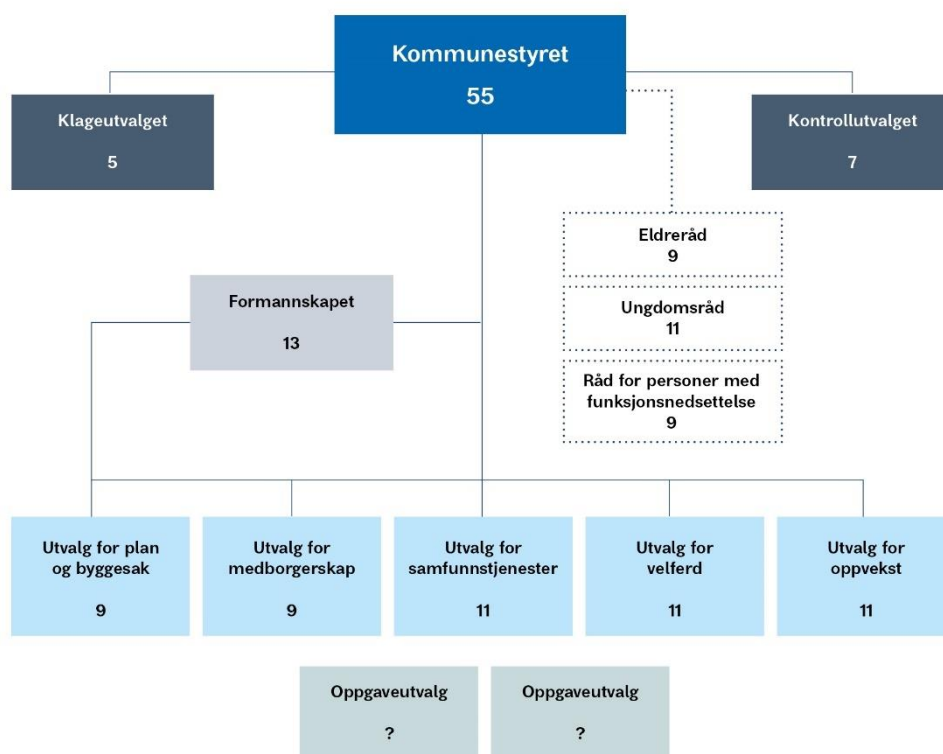
Lars Bjerke
kommunedirektør

Politisk og administrativ organisering

Politisk organisering

Asker kommune er politisk organisert etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodellen i kommuneloven, og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholdsvis representasjon i kommunestyret.

Kommunestyret behandlet i juni 2023 sak om politisk struktur og organisering i perioden 2023-2027 (sak 30/23). Figuren under viser vedtatt politisk struktur i Asker kommune for perioden 2023-2027.

Kommunestyret har 55 medlemmer, og er det øverste organet i kommunen. Kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen, hvis ikke annet følger av lov eller delegering. Kommunestyret har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltningen, og kan forlange enhver sak lagt frem for seg til orientering eller avgjørelse. Se reglement for kommunestyret for en utfyllende beskrivelse.

Formannskapet har 13 medlemmer, og har blant annet ansvar for økonomiplan og årsbudsjett, investeringer, finansforvaltning, kommuneplan og reguleringsplaner, tettstedsutvikling, samferdsel og eierstyring av selskaper og foretak. Se reglement for formannskapet for en utfyllende beskrivelse.

Formannskapets medlemmer utgjør kommunens valgstyre, og utgjør sammen med tillitsvalgte partssammensatt utvalg.

Kommunestyret har opprettet fem hovedutvalg:

- Utvalg for oppvekst
- Utvalg for velferd
- Utvalg for samfunnstjenester
- Utvalg for medborgerskap
- Utvalg for plan og byggesak

Hovedutvalgene har vedtaksmyndighet innenfor sine ansvarsområder. Utvalgene kan uttale seg i alle saker som har betydning for oppgaver og virksomhet innen sine ansvarsområder, samt omdisponere beløp mellom virksomheter og formål innen sine ansvarsområder. I saker utvalgene selv ikke kan avgjøre, innstiller utvalgene til kommunestyret. Se reglement for hovedutvalgene for en utfyllende beskrivelse.

Asker kommune har tre lovpålagte råd:

- Eldrerådet
- Ungdomsrådet
- Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Eldre, personer med funksjonsnedsettelse og unge er ofte underrepresentert i politiske organer. De tre rådene skal sikre at deres stemmer blir hørt. Rådene har en rådgivende rolle, og skal forelegges alle saker som angår den målgruppen de representerer. Rådene kan også ta opp saker på eget initiativ. Se reglement for rådene for en utfyllende beskrivelse.

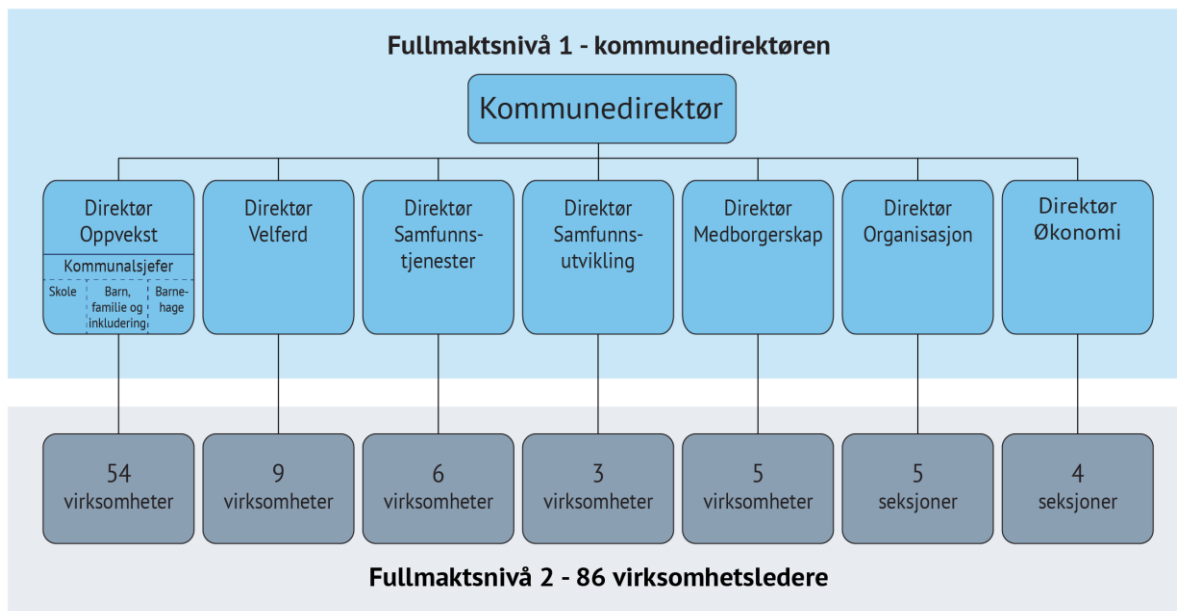
Ordningen med oppgaveutvalg skal videreføres og benyttes til å utrede konkrete oppgaver som egner seg for denne arbeidsformen. Oppgaveutvalg er et utvalg der politikere og innbyggere sammen utreder et tema eller en sak på oppdrag fra kommunestyret.

Det har vært en målsetting at Asker kommune skal ha gode nærdemokratiske ordninger. I perioden 2020-2023 ble det som en prøveordning etablert lokalsamfunnsutvalg i Tofte, Slemmestad og Heggedal.

I forbindelse med behandlingen av sak om politisk struktur og organisering i perioden 2023-2027 (sak 30/23), vedtok kommunestyret i juni 2023 at de tidligere lokalsamfunnsutvalgene skal erstattes av åtte områdefora etablert av innbyggerne selv. Områdeforaene skal være et bindeledd mellom kommunen og de ulike lokalsamfunnene, og skal til sammen dekke hele kommunen. Foraene skal være satt sammen av innbyggere lokalt, og de skal være selvstendige og frie fra kommunen. Kommunen skal sørge for at de kan skape nye løsninger for medvirkning, samskaping og lokal representasjon. Se retningslinjer for nærdemokratiordning i Asker kommune for en utfyllende beskrivelse. Arbeidet med å etablere områdeforaene starter høsten 2023, og kommunedirektøren forventer at de vil være i full drift fra høsten 2024.

Administrativ organisering

Asker kommune er administrativt organisert i en tonivåmodell med to formelle beslutningsnivåer: Kommunedirektøren og virksomhetslederne.

Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder og er ansvarlig for saksutredninger for folkevalgte organer og iverksettelse av politiske vedtak. Kommunedirektørens ansvar og myndighet er nærmere beskrevet i delegeringsreglementet som er vedtatt av kommunestyret.

Virksomhetslederne er ansvarlige for sine virksomheter innen rammen av de fullmakter som er delegert fra kommunedirektøren. Det innebærer at virksomhetslederne har myndighet til å sikre enhetenes drift, både når det gjelder faglige, økonomiske, personmessige og organisatoriske forhold.

Plan- og styringssystemet

Visjon og verdier

Asker kommunes visjon er:

Asker skal sammen skape et nærere, mer aktivt og bærekraftig samfunn med respekt, raushet og nysgjerrighet.

Kommunens verdier er:

- Raus
- Nær
- Modig
- Skapende

Virksomhetsstyring

God ledelse og gode plan- og styringsprosesser er en forutsetning for at Asker kommune kan ivareta sin rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler og demokratisk arena. God virksomhetsstyring skal ivareta de folkevalgtes ansvar for strategisk styring og prioritering, og kommunedirektørens ansvar for å sikre at saker er forsvarlig utredet og at politiske vedtak blir iverksatt.

Asker kommunes helhetlige konsept for virksomhetsstyring legger til grunn at *god ledelse, planlegging* og *styring* er sentrale elementer for å ivareta både drifts- og utviklingsoppgaver i en stor og kompleks kommuneorganisasjon.

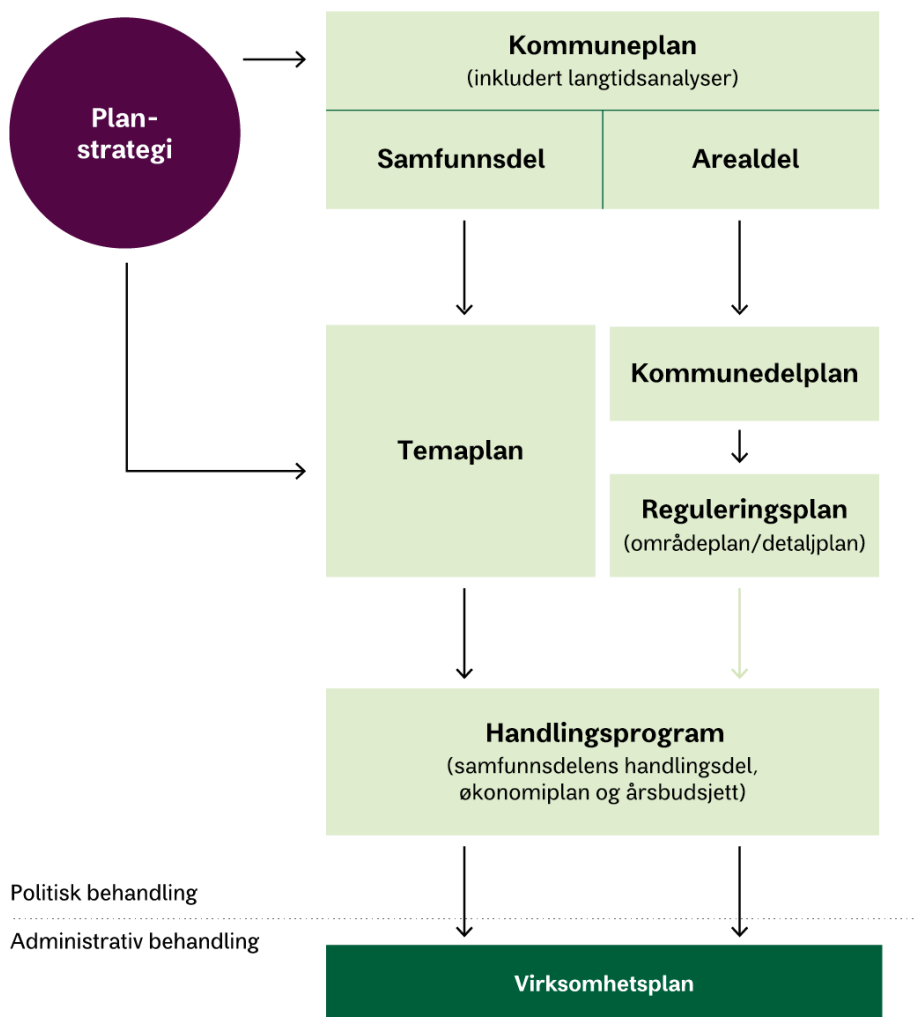
Virksomhetsstyring favner all aktivitet knyttet til ledelse, planlegging og styring av drifts- og utviklingsoppgaver, og skal sikre:

- etterlevelse av lover og forskrifter
- iverksettelse av politiske og administrative vedtak, prioriteringer og mål
- best mulige resultater og kvalitet i tjenestene
- lik og samordnet styring mellom og innen tjenesteområdene
- effektiv ressursutnyttelse

Dokumentet «[Virksomhetsstyring i Asker kommune](#)» beskriver de overordnede prinsippene for ledelse, planlegging og styring i Asker kommune.

Plansystemet

Å planlegge innebærer å definere hva vi ønsker å oppnå i fremtiden og hva vi må gjøre for å få det til. Figuren under viser plansystemet i Asker kommune. Gjennom å utarbeide og vedta strategiske planer, gir de folkevalgte retning og mål for utvikling av kommunen. Alle planer vedtas politisk med unntak av virksomhetsplanene.

Planstrategi

Planstrategien er første ledd i kommunens plansystem og langsiktige samfunnsplanlegging. Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Hensikten med planstrategien er å vurdere hvilke planer som skal utarbeides og revideres i valgperioden. I tillegg skal det vurderes om det er behov for å revidere hele eller deler av kommuneplanen. Gjeldende planstrategi for Asker kommune ble vedtatt i oktober 2020.

Kommuneplan

Kommuneplanen er kommunens overordnede strategiske styringsdokument, og inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel, og gir føringer for alle andre planer i kommunen. Kommuneplanen utarbeides for en periode på 12 år og rulleres vanligvis hvert fjerde år. Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i juni 2020, mens kommuneplanens arealdel ble vedtatt i juni 2023.

Temaplaner

Temaplanene er strategiske planer som bygger på målene i kommuneplanen, og definerer innsatsområder og strategier for samfunns- og tjenesteutviklingen innenfor ulike områder. Temaplanene utarbeides gjennom bred medvirkning fra lag og foreninger, næringslivet og andre aktører i lokalsamfunnet, samt innspill fra andre offentlige aktører.

Temaplanene har normalt et 12-årsperspektiv og mange av dem er tverrsektorielle. Det innebærer at det kreves sektorovergrep og langsiktig innsats for å nå målene og følge opp de ulike innsatsområdene og strategiene. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at ambisjonene i temaplaner som hovedregel må realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

Asker kommunes vedtatte planstrategi legger til grunn at det skal utarbeides totalt 17 temaplaner. Tabellen under viser status for arbeidet med de ulike temaplanene. Så langt er 14 temaplaner vedtatt av kommunestyret og under implementering. De tre siste temaplanene sluttbehandles i 2024. Se vedlegg for en nærmere oversikt over temaplanene.

Temaplan	Status
Arbeidsgiverpolitikk	Vedtatt 08.09.20
Medborgerskap	Vedtatt 13.04.21
Barnehage- og skolekapasitet	Vedtatt 15.06.21
Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	Vedtatt 15.06.21
Handling mot klimaendringene	Vedtatt 15.06.21
Næring	Vedtatt 14.09.21
Leve hele livet – i et aldersvennlig Asker	Vedtatt 08.03.22
Vann og vannmiljø	Vedtatt 08.03.22
Kultur	Vedtatt 04.04.22
Digitalisering og smart bruk av teknologi	Vedtatt 15.11.22
Mestre hele livet – psykisk helse og rus	Vedtatt 31.01.23
Å høre til – temaplan for oppvekst	Vedtatt 09.05.23
På lik linje – personer med nedsatt funksjonsevne	Vedtatt 09.05.23
Naturmangfold	Vedtatt 20.06.23
Eiendom	Vedtas 1. kvartal 2024
Samferdsel og mobilitet	Vedtas 2. kvartal 2024
Bærekraftig boligutvikling	Vedtas 2. kvartal 2024

Handlingsprogram

Føringene fra kommuneplanen og temaplanene blir lagt til grunn for prioriteringene i de årlige handlingsprogrammene. Handlingsprogrammet inneholder økonomiske rammer, mål og planlagte aktiviteter for kommende fireårsperiode, samt budsjett for kommende år. De økonomiske rammene bygger blant annet på rammefaktorene i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet.

Virksomhetsplaner

Alle virksomheter skal hvert år utarbeide en virksomhetsplan for sin virksomhet. Virksomhetsplanene er et viktig administrativt verktøy som skal sikre at de politiske prioriteringene i kommuneplanen, temaplaner og handlingsprogrammet følges opp og implementeres i hele organisasjonen.

Satsingsområder og mål

FNs bærekraftsmål som rammeverk

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov. Fellesnemnda besluttet i 2016 at FNs bærekraftsmål skulle legges til grunn for byggingen av ny kommune og arbeidet med kommuneplanen. Asker var en av de første kommunene i Norge som la bærekraftsmålene til grunn for den helhetlige samfunns- og tjenesteutviklingen.

Gjennom en bred politisk og administrativ prosess ble følgende seks bærekraftsmål valgt ut som de mest vesentlige å arbeide med i Asker:

- Mål 3 – God helse og livskvalitet
- Mål 4 – God utdanning
- Mål 9 – Industri, innovasjon og infrastruktur
- Mål 11 – Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- Mål 13 – Stoppe klimaendringene
- Mål 17 – Samarbeid for å nå målene

FNs bærekraftsmål kan deles inn i tre dimensjoner: Økonomisk bærekraft, sosial bærekraft og miljømessig bærekraft. Alle de tre dimensjonene må ivaretas samtidig for å skape en bærekraftig utvikling.

Kommuneplanens satsingsområder

Med utgangspunkt i de seks prioriterte bærekraftsmålene, er det i kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2020-2032 definert åtte satsingsområder for Asker kommune:

- Økonomi
- Medarbeidere
- Samarbeid for å nå målene
- Bærekraftige byer og samfunn
- Handling mot klimaendringene
- God helse

- God utdanning
- Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling

Alle satsingsområdene er tverrsektorielle. Det betyr at de gjelder for alle tjenesteområder, og at vi må jobbe sammen på tvers av sektorer for å oppnå den utviklingen vi ønsker.

For hvert satsingsområde er det utarbeidet hovedmål og delmål for utviklingen av Askersamfunnet. Målene bygger på bærekraftsmålene, men er tilpasset våre lokale forhold og de utfordringene vi står overfor i Asker. Totalt består kommuneplanen av åtte hovedmål og 28 delmål. Omkring halvparten av delmålene bygger på FN-delmålene, men er tilpasset og gjort relevante for Asker. De øvrige delmålene er relatert til andre utfordringer som Askersamfunnet står overfor.

Kommunen kan ikke nå målene alene. For å løse utfordringene må vi spille på lag med innbyggerne, næringslivet, frivilligheten og andre offentlige aktører. Vi må også evne å ha tre tanker i hodet på samme tid – både miljø, økonomi og sosiale forhold må ivaretas samtidig for å skape en bærekraftig utvikling.

Samfunnsfloker som krever tverrsektoriell innsats

Samfunnet står overfor en rekke store og komplekse utfordringer i årene fremover. Kommuneplanen og temaplanene beskriver dette utfordringsbildet, og peker på hvilke strategier vi må gjennomføre for å møte utfordringene og nå målene.

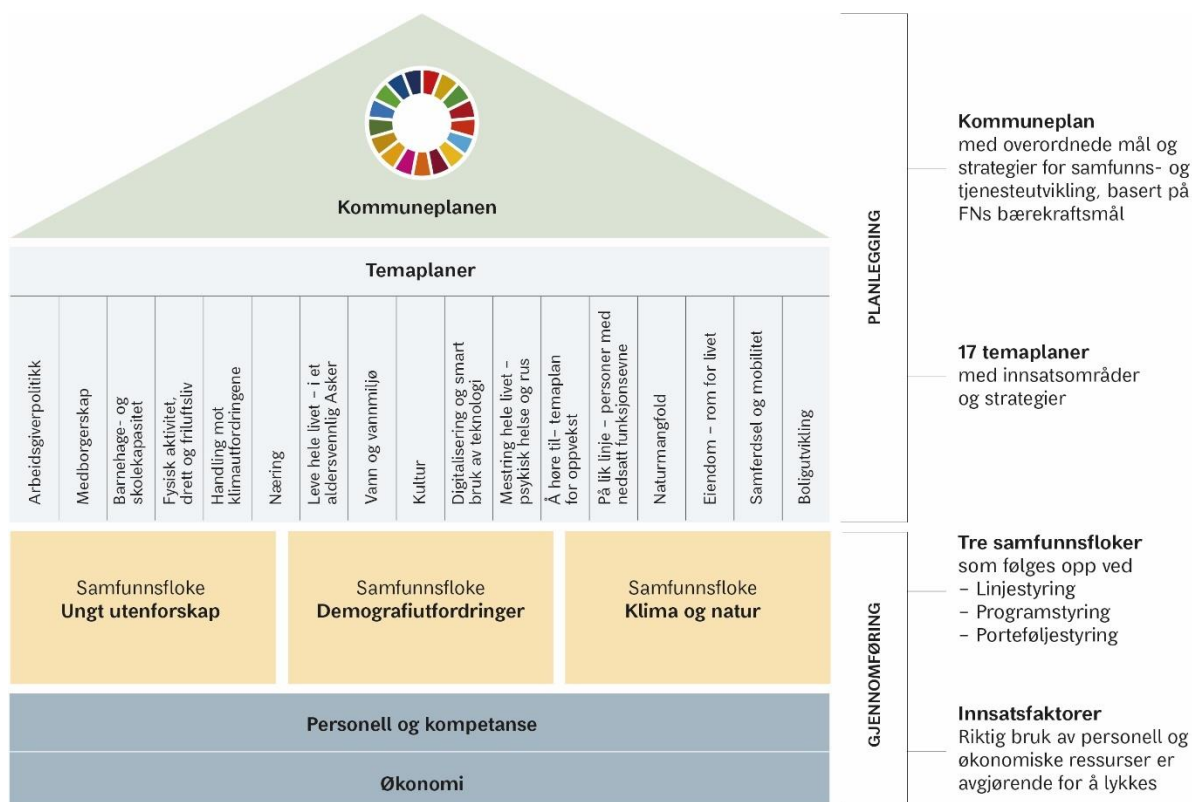
Noen utfordringer er større og mer krevende å løse enn andre. Samfunnsfloker (wicked problems) er en fellesbetegnelse på store og komplekse samfunnsutfordringer der årsakssammenhengene ofte er sammensatte og løsningene ukjente. For å løse samfunnsfloker må vi ofte tenke nytt, samarbeide og samhandle på nye måter på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer, og bygge en felles kultur for læring og erfaringsdeling.

Det er vurdert at følgende tre samfunnsfloker vil kreve særlig prioritering og tverrsektoriell innsats i Asker kommune i årene fremover:

- Ungt utenforskap
- Demografiutfordringer
- Klima og natur

Disse er i all hovedsak sammenfallende med KS sine vurderinger av hvilke komplekse samfunnsutfordringer som vil kreve radikale grep i årene fremover.

Figuren under viser at Asker kommunes mål og strategier er definert i kommuneplanen og temaplanene. Temaplanene har en rekke innsatsområder og strategier. Mange av strategiene er knyttet til de tre samfunnsflokene og skal bidra til å løse disse. Samfunnsflokene er dermed tett koblet til temaplanene, og arbeidet med samfunnsflokene skal hjelpe oss med å prioritere innsatsen og gjennomføre de vedtatte planene.

Arbeidet med de tre samfunnsflokene vil følges opp både gjennom ordinær linjestyring, samt tverrsektoriell innsats og koordinering ved hjelp av metodikk for program- og porteføljestyling. Riktig bruk av personell og økonomiske ressurser er avgjørende for å lykkes med arbeidet. Det vil bli definert indikatorer og annen styringsinformasjon som skal benyttes for å vurdere om aktivitetene har effekt og bidrar til måloppnåelse.

Nedenfor følger en kort beskrivelse av de tre samfunnsflokene. Det vises til tjenesteområdene for en nærmere beskrivelse av hvilke prioriteringer de enkelte tjenesteområdene vil arbeide med for å møte utfordringene.

Ungt utenforskap

Utenforskap er en stadig voksende samfunnsutfordring, og innebærer at enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor samfunnet. Det kan for eksempel være at de ikke deltar i utdanning eller arbeidsliv, eller at de mangler språklig eller kulturell tilknytning til samfunnet. Sykdom og funksjonshemming kan også være årsaker til utenforskap.

Utenforskap kan ramme alle aldersgrupper. Ungt utenforskap handler om den økende andelen barn og unge som opplever å ikke høre til i et fellesskap, og som over tid faller ut av utdanning eller arbeid. Utenforskap kan føre til dårlig livskvalitet, svak selvfølelse og dårlig helse hos den enkelte, og er også en stor samfunnsutfordring med betydelige økonomiske konsekvenser. Det er avgjørende for kommunens sosiale og økonomiske bærekraft at alle barn og unge sikres mulighet til å bidra med sine ressurser.

For å forsterke arbeidet med ungt utenforskap i Asker kommune, er det etablert en tverrsektoriell administrativ portefølje med utviklingsaktiviteter.

Demografiutfordringer

Befolkningssammensetningen vil i årene fremover endre karakter. Samfunnet får stadig flere eldre, samtidig som vi har lavere fødselskull og færre i yrkesaktiv alder. Økningen i antall eldre med behov for helse- og omsorgstjenester medfører utfordringer for velferdsstaten.

Det kreves bred og tverrsektoriell innsats i årene fremover for å sikre en aldersvennlig og inkluderende stedsutvikling, inkludert boliger med egnet plassering og utforming. Kommunen, næringslivet og innbyggerne må sammen videreutvikle tettstedene med et differensiert bo- og tjenestetilbud, samt gode møteplasser som fremmer tilhørighet og samfunnsdeltakelse.

En bærekraftig tjenesteutvikling forutsetter også at flere eldre selv må planlegge egen alderdom i en egnet bolig som ligger i kort avstand til helsetilbud, hverdagstjenester og sosiale møteplasser («5-minutterstettsted»). Planlegging for aldring og mindre mobilitet fremmer mulighetene for egenmestring, god livskvalitet og mindre ensomhet. Asker kommune har en viktig rolle med å kommunisere og gi innbyggerne råd knyttet til dette.

For å forsterke arbeidet med demografiutfordringene i Asker kommune, er det etablert en tverrsektoriell administrativ portefølje med utviklingsaktiviteter knyttet til inkluderende og aldersvennlig steds- og boligutvikling. I tillegg er det etablert et eget program Velferd.

Klima og natur

Klimaendringer og tap av naturmangfold er en stor utfordring både globalt og nasjonalt.

Det er en nasjonal målsetting at Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050. Norge har forpliktet seg til å redusere direkte klimagassutslipp med minst 50 prosent innen 2030, sammenlignet med nivået i 1990. Asker kommune har gjennom temaplan for handling mot klimaendringene vedtatt å redusere utslippene med 67 prosent.

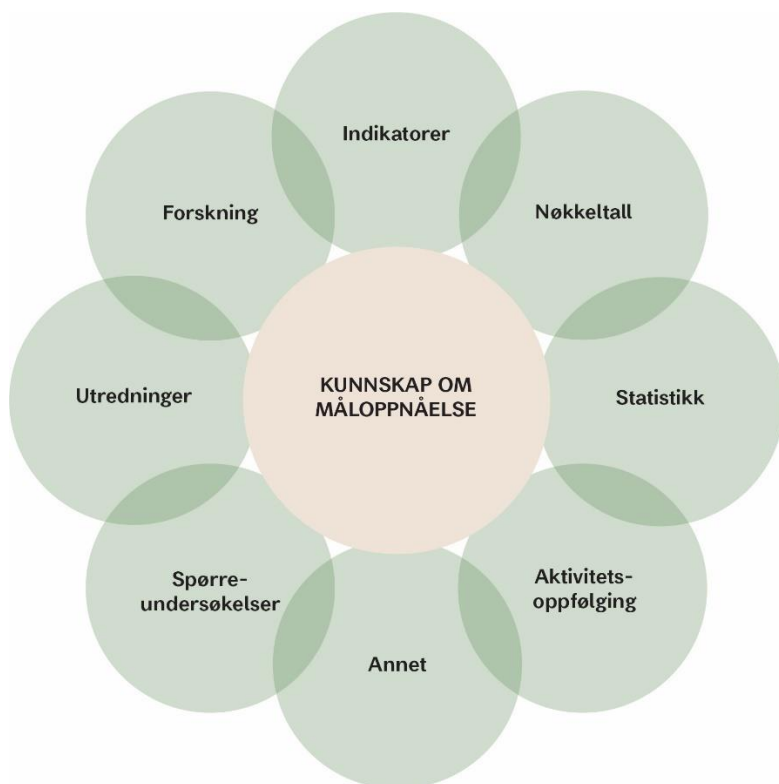
Det er også en nasjonal målsetting å ivareta miljøet og naturmangfoldet. I desember 2022 sluttet Norge seg til FNs naturavtale, der et av hovedmålene er at minst 30 prosent av land- og havområdene skal vernes innen 2030. Det er også et mål at 30 prosent av den naturen som i dag er ødelagt skal restaureres innen 2030. Temaplan for naturmangfold skal bidra til at naturen i Asker forvaltes slik at planter og dyr sikres i levedyktige bestander, og at variasjonen av naturtyper og landskap opprettholdes.

Asker kommune ønsker å være en foregangskommune når det gjelder å stoppe klimaendringene og ta vare på naturmangfoldet. For å lykkes med dette, kreves det felles innsats fra hele Askersamfunnet og alle kommunens tjenesteområder.

For å forsterke arbeidet med klima og natur i Asker kommune, er det etablert en tverrsektoriell administrativ portefølje med utviklingsaktiviteter. I tillegg er klimabudsjettet i handlingsprogrammet et viktig verktøy for å følge opp konkrete tiltak.

Evaluering og resultatoppfølging

Systematisk evaluering og resultatoppfølging skal sikre at vi beveger oss i retning av de målene vi har satt oss. Figuren under viser at en helhetlig analyse av flere ulike kunnskapskilder er viktig for å kunne vurdere graden av måloppnåelse.

Både internasjonalt og nasjonalt legges det likevel stor vekt på å bruke indikatorer, nøkkeltall og annen statistikk i vurderingene av måloppnåelse opp mot bærekraftsmålene.

Det har pågått et arbeid med å definere og videreutvikle nasjonale målepunkter med statistikk og data for bærekraftsmålene. Asker kommune har deltatt aktivt i det nasjonale arbeidet med å utvikle en klassifiseringsmodell (taksonomi) som gjør det enklere for kommuner og andre aktører å måle egen innsats i arbeidet med FNs bærekraftsmål. Klassifiseringsmodellen ble lansert i 2022, sammen med en oversikt over aktuelle indikatorer som kommunene kan velge å ta i bruk.

Indikatorer

Asker kommune har definert en rekke indikatorer som benyttes systematisk for å måle om vi beveger oss i retning av de målene vi har satt i kommuneplanen. Klassifiseringsmodellen er brukt aktivt for å hjelpe oss til å forstå hva de enkelte tallene faktisk måler, og dermed også til å vurdere hvilke tall som er best egnet til å vurdere måloppnåelse. Det er lagt vekt på å velge indikatorer med god datakvalitet, og at det bør være stor grad av kontinuitet i valg av indikatorer fra år til år.

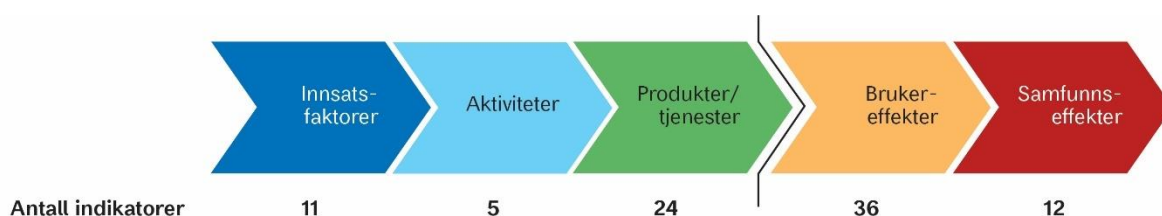
Det er i dette handlingsprogrammet totalt definert 88 indikatorer knyttet til satsingsområdene og målene i kommuneplanen. 76 prosent av disse baserer seg på offentlig statistikk. De øvrige 24 prosent av indikatorene er basert på Asker kommunes egne registerdata og spørreundersøkelser.

82 prosent av indikatorene blir oppdatert årlig. De øvrige indikatorene oppdateres sjeldnere. For et lite antall indikatorer er oppdateringsfrekvensen ennå ukjent.

For noen av indikatorene mangler det data. Årsaken til dette er at det ikke har vært mulig å slå sammen tall for de tre gamle kommunene, at nasjonale tall ikke foreligger årlig eller at det er etterslep i publiseringen av nasjonal statistikk. For et lite antall indikatorer er målemetodikken fortsatt under utvikling og første måling ennå ikke gjennomført. Se vedlegg for oversikt over kilde og oppdateringsfrekvens for indikatorsettet.

Ved hjelp av klassifiseringsmodellen er Asker kommunes indikatorer klassifisert etter hvor de måler i resultatkjeden utarbeidet av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring. Det er lagt vekt på å velge indikatorer som måler så nært opp mot effekt som mulig, da målene i kommuneplanen først og fremst handler om bruker- og samfunnseffekt.

Figuren under viser hvordan de 88 indikatorene fordeler seg på de ulike stegene i resultatkjeden.

Oversikten viser at de fleste indikatorene er klassifisert i kategoriene «Produkter/tjenester» og «Brukereffekter». Det betyr at de måler resultater av aktiviteter, for eksempel endringer i tjenestetilbudet og brukernes opplevelse av tjenestetilbudet. Det kan være vanskelig å finne gode tall som måler «Samfunnseffekter», og det tar ofte lang tid å se samfunnseffekten av iverksatte tiltak. Det betyr at vi i tolkningen av slike tall må være noe mer varsomme i vurderingen av kausalitet mellom gjennomførte tiltak og oppnådd effekt. Indikatorer klassifisert som «Innsatsfaktorer» eller «Aktiviteter» kan gi viktig informasjon om ressursbruk og dimensjonering av tjenestene, men måler i mindre grad bruker- og samfunnseffekt.

Indikatorene er også klassifisert etter hvilke aldersgrupper i befolkningen de måler. 18 prosent måler eksklusivt barn og unge, mens 3 prosent måler eksklusivt seniorer i alderen over 67 år. For 42 prosent av indikatorene er ikke alder relevant, og de øvrige måler den voksne befolkningen generelt.

Kommunens satsingsområder

Økonomi

En robust og bærekraftig økonomi er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. Stabilitet og forutsigbarhet i den økonomiske politikken gir grunnlag for god kvalitet i tjenestene, fornøye brukere, innbyggere og ansatte. God økonomistyring og handlingsregler for driftsbudsjettet, investeringsbudsjettet, verdibevarende vedlikehold og finansforvaltningen skal bidra til å sikre en fremtidig bærekraftig økonomi.

Asker kommune har et godt økonomisk utgangspunkt. Forventet inntektsnivå ligger høyt sammenlignet med andre kommuner. Asker kommune har imidlertid utfordringer knyttet til et høyt ambisjonsnivå for investeringer og høy lånegjeld. Sammenligninger med andre kommuner viser at Asker også har et forholdsvis høyt kostnadsnivå.

Det vil være nødvendig med effektivisering og omstilling for å kunne opprettholde den økonomiske bærekraften i perioden fremover. Asker kommune skal ha kontinuerlig fokus på effektiv bruk av ressurser ved at det fastsettes krav til effektivisering og produktivitet i tjenestene gjennom årlige målinger og sammenligninger basert på KOSTRA-tall.

ØKONOMI				
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune				
Nøkkeltall	2019	2020	2021	2022
Asker kommune har en god økonomisk bærekraft				
Disposisjonsfond som andel av brutto driftsinntekter (> 10 %)	15,1 %	18,1 %	18,0 %	14,8 %
Netto driftsresultat som andel av brutto driftsinntekter (> 3 %)	4,9 %	3,9 %	4,4 %	-0,7 %
Netto lånegjeld som andel av brutto driftsinntekter (< 80 %)	99,1 %	102,8 %	99,0 %	97,4 %
Vedlikehold per m ² i formålsbygg (> 140 kr/ m ²)	Ikke målt	115 kr/m ²	99 kr/m ²	132 kr/m ²
Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon				
Indikator under utvikling				

Medarbeidere

Kommunen er en kunnskapsbedrift der medarbeidere og ledere utgjør den viktigste ressursen for å levere gode tjenester. Arbeidsmarkedet er i endring, samtidig som kommunesektoren er i en periode med omstilling. Dette utfordrer kommunene som arbeidsgiver og tjenesteleverandør.

For Asker kommune er det avgjørende å lykkes med å rekruttere, utvikle og beholde medarbeidere, jobbe systematisk for en felles identitet og kultur, ivareta tilliten til kommunen og ha evne til å digitalisere og drive innovasjon og nyskaping. En god arbeidsgiverpolitikk er viktig for å lykkes med dette.

Det forventes fortsatt konkurranse om relevant arbeidskraft i årene som kommer. Kommunen må være en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker seg og beholder kompetente medarbeidere. Flere må jobbe

lenger (økt pensjoneringsalder), flere må jobbe mer (heltidskultur), og det er nødvendig å videreutvikle og oppdatere kompetansen i organisasjonen i tråd med utviklingen.

Ledelse av morgendagens kommuner innebærer å lede i endring, omstilling og utvikling. Dagens og fremtidens kommuner må i større grad enn tidligere aktivt involvere innbyggerne og andre aktører som ressurser og samarbeidspartnere, gjennom satsing på medborgerskap og samskaping. Dette stiller nye krav til kommunens medarbeidere og ledere.

MEDARBEIDERE				
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle				
Nøkkeltall	2019	2020	2021	2022
Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle				
Sykefraværsprosent	Ikke målt	7,7 %	8,4 %	9,3 %
Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen.				
Medarbeidere og leders opplevelse av at Asker kommune legger til rette for godt medarbeiderskap og lederskap, skala 1-5 hvor 5 er best	Ikke målt	Ikke målt	4,2	Ikke målt
Medarbeideres opplevelse av å få brukt sin kompetanse på en god måte, skala 1-5 hvor 5 er best	Ikke målt	Ikke målt	4,2	Ikke målt
Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrike og stolte medarbeidere og ledere				
Medarbeideres opplevelse av å ha relevant kompetanseutvikling, skala 1-5 hvor 5 er best	Ikke målt	Ikke målt	3,7	Ikke målt
Andelen årsverk fordelt på fagbrev eller høyere utdanning	Ikke målt	84,2 %	84,9 %	85,0 %
Andelen heltidsansatte	Ikke målt	59,4 %	59,6 %	61,9 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	Ikke målt	81,9 %	81,4 %	82,3 %
Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunenes utfordringer og viser endringsvilje				
Rapporteres kvalitativt				

Samarbeid for å nå målene

Et stadig mer nettverksorientert samfunn med nye teknologiske muligheter, forutsetter mer samarbeid på tvers for å utvikle fremtidsrettede løsninger. For å lykkes med å følge opp bærekraftsmålene, trenger vi en helhetlig politikk for en bærekraftig utvikling og nye og sterke partnerskap.

Asker kommune skal være pådriver for en helhetlig og samordnet samfunns- og tjenesteutvikling som bidrar til gode og inkluderende lokalsamfunn. Kommunen har en tydelig ambisjon om samfunns- og tjenesteutvikling med høy grad av innbyggermedvirkning og samarbeid med relevante aktører. Gjennom å engasjere flere til samarbeid styrkes den samlede evnen til å løse større samfunnsutfordringer med et lokalt perspektiv.

Asker kommune skal legge til rette for at det er enkelt for frivilligheten, næringslivet og andre aktører å delta aktivt i samarbeid om å løse samfunnsutfordringer. Kommunen skal bidra til å etablere gjensidig forpliktende samarbeid og partnerskap, tilrettelegge for at alle innbyggere opplever tilhørighet og tar

medansvar, samt bidra til et levende lokaldemokrati der innbyggerne utvikler sin kunnskap og deltar i beslutningsprosessene. Kommunen har et særskilt ansvar for å bidra til at utsatte grupper som ikke i like stor grad deltar, kommer til orde og blir ivaretatt.

Å skape løsninger sammen utfordrer tradisjonelle arbeidsmåter. Det er behov for å bygge ny kompetanse i kommunen og i sivilsamfunnet, samt nye modeller for ledelse og organisering i nettverk og partnerskap.

SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE				
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling				
Nøkkeltall	2019	2020	2021	2022
Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold				
Andelen innbyggere som deltar i frivillig arbeid	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	46 %
Andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er et godt tilbud til ungdom i området der de bor (fritidsklubb, ungdomshus eller lignende)	38 %	Ikke målt	Ikke målt	46 %
Andelen deltakere i arbeid eller utdanning året etter endt introduksjonsprogram	Ikke målt	65 %	48 %	Tall kommer
Askersamfunnet er et levende lokaldemokrati der innbyggere i alle aldre deltar gjennom inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser				
Endring i valgdeltakelse i kommunestyre- og fylkestingsvalget, samt stortingsvalget, fire år før (prosentpoeng)	8,77 %	Ikke målt	-2,04 %	Ikke målt
Innbyggernes opplevelse av om det er gode muligheter til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem, skala 1-4 hvor 4 er best	Ikke målt	Ikke målt	2,5	Ikke målt
Innbyggernes opplevelse av at politikerne involverer innbyggerne i forsøk på å finne løsninger på lokale problemer, skala 1-4 hvor 4 er best	Ikke målt	Ikke målt	2,5	Ikke målt
Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling				
Frivillige lag og foreningers tilfredshet med samarbeidet med kommunen, skala 1-6 hvor 6 er best	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	4,8

Bærekraftige byer og samfunn

Samfunnet står overfor store utfordringer for å sikre at byer og tettsteder er helsefremmende, bærekraftige og attraktive. Befolkningsveksten gir behov for nye boliger, arbeidsplasser og rekreasjonsområder. Dette fører til press på arealer og infrastruktur, og gir utfordringer for helse og miljø. God planlegging er viktig for å sikre innbyggernes helse, trygghet og tilhørighet, steders attraktivitet og næringsutvikling.

Asker skal utvikles som en flersenterkommune med en definert senterstruktur. Det er et mål at førstegangsetablerere, småhusholdninger og lavtlønnsgrupper får mulighet til å etablere seg i kommunen. For å sikre en god balanse i boligsammensetningen, må det bygges flere mindre boliger og leiligheter, primært i tilknytning til tettstedene.

Kommunen er avhengig av god og klimavennlig infrastruktur i de områdene man ønsker å utvikle. Flere av lokal- og nærsentrene mangler riktig dimensjonert infrastruktur i dag, og det er nødvendig med betydelige investeringer i årene fremover for å imøtekomme de store utbyggingsbehovene. Asker er en attraktiv kommune for etablering av nye næringer, og har et stort potensial for bærekraftige, miljøvennlige og kunnskapsbaserte næringer.

Kommunens arealbruk skal bidra til å sikre naturmangfoldet, kulturmiljøet og ivareta et aktivt og levende landbruk. Kommunen har en rik historie og et stort antall kulturminner og kulturmiljøer. Denne arven gir oss vår identitet og vårt særpreg, og må forvaltes på en bærekraftig og fremtidsrettet måte.

Asker kommune har store og verdifulle landbruksarealer med rik matjord og produktiv skog. Vi skal arbeide for å forhindre videre nedbygging av jordbruksarealer, og vi skal sikre vår langstrakte kystlinje og store sammenhengende friluftsområder.

Asker kommune skal være godt forberedt på å håndtere uforutsette og uønskede hendelser.

BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN				
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern				
Nøkkeltall	2019	2020	2021	2022
Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling				
Befolkningsvekst	0,8 %	0,5 %	1,2 %	1,8 %
Antall bosatte per kvadratkilometer i tettstedsareal	1 748	1 762	1 763	1767
Egendekning av arbeidsplasser (antall arbeidsplasser i kommunen/ antall sysselsatte bosatt i kommunen)	78 %	77 %	77 %	76 %
Andelen sykkelveinett som holder definert standard for sykkelveier	Ikke målt	Ikke målt	54 %	55 %
Alle innbyggere har tilgang til rent drikkevann og et tilfredsstillende avløpssystem, og en effektiv og miljøvennlig renovasjons- og avfallshåndtering				
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal vannforsyning (<i>Metodikken for innhenting av tall er forbedret i 2022. Dette gjør det utfordrende å sammenligne tallene med foregående år</i>)	Ikke målt	89 %	89 %	87 %
Andelen prøver med tilfredsstillende drikkevannsforsyning (mht. E. coli og stabil drikkevannsløyper)	99,9 %	94,1 %	99,9 %	Tall kommer
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	Ikke målt	95 %	91 %	94 %
Antall av kommunens fire renseanlegg som klarer å innfri renskrav	4	3	3	3
Lekkasje fra vannforsyningsnettet (<i>Metodikken for innhenting av tall er forbedret i 2022. Dette gjør det utfordrende å sammenligne tallene med foregående år</i>)	Ikke målt	28 %	43 %	32 %
Forurensning fra avløpsnettet som slippes ut i regnvannsoverløp og nødoverløp (< 5% er tilfredsstillende)	Ikke målt	0,63 %	0,14 %	0,04 %
Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser				

Andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er trygt å være i sitt nærområde når de er ute om kvelden	87 %	Ikke målt	Ikke målt	86 %
Anmeldte lovbrudd etter lovbruddsgruppe "Vold og mishandling", per 1000 innbyggere	Ikke målt	4,4	4,4	4,4
Alle innbyggere har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger til en overkommelig pris				
Antall nye boliger per år	445	633	638	833
Andelen nye boliger i kommunen som er leiligheter eller rekkehus	63 %	76 %	78 %	78 %
Andelen nye boliger i kommunen som er leiligheter	31 %	66 %	58 %	64 %
Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet				
Konsentrasjon av finkornet svevestøv (PM2.5), mikrogram per kubikkmeter luft	4,7 µg/m3	4,6 µg/m3	5,6 µg/m3	Tall kommer
Mengde avfall fra kommunale byggeprosjekter, kg/m2	Ikke målt	27,6 kg/m2	35,9 kg/m2	48,3 kg/m2
Askersamfunnet verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturmiljøer og et aktivt og levende landbruk				
Antall nye bygg i strandsonen siste fire år	185	180	173	182
Omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til andre formål enn landbruk, dekar	90	44	99	68

Handling mot klimaendringene

Global oppvarming truer livsgrunnlaget vårt, og gir betydelig økt risiko for konsekvenser for økosystemer, mennesker og samfunn over hele verden. Klimautfordringene er globale, men må løses lokalt. Gjennom Paris-avtalen har Norge forpliktet seg til å bidra til at den globale oppvarmingen holdes godt under to grader sammenlignet med førindustriell tid, og helst begrense temperaturøkningen til 1,5 grader. Norges klimaforpliktelser er vedtatt gjennom en egen klimalov, der målet er at utslippene av klimagasser i 2030 skal være minst 50 prosent lavere og opp mot 55 prosent lavere enn i 1990. I 2050 må utslippene av CO2 være netto null.

De største direkte utslippene av klimagasser i Asker kommune kommer fra transport. Veitrafikken er den største utslippskilden, der personbiler utgjør hovedandelen. De indirekte utslippene av klimagasser er flere ganger større enn de direkte. Indirekte utslipp oppstår utenfor kommunens grenser, og stammer fra en rekke ulike kilder slik som materialer, mat, elektrisitet, flyreiser og forbruksvarer. Asker kommune skal bidra til klimagassreduksjon gjennom sin rolle som samfunnsutvikler, planmyndighet, eiendomsbesitter, arbeidsgiver, innkjøper og tjenesteleverandør.

Konsekvensene av klimaendringene merkes allerede med mer ekstremvær, flom og tørke, og kommunen må være forberedt på at klimaendringer vil påvirke store deler av samfunnet. Klimatilpasning handler om å gjøre valg som reduserer de negative konsekvensene av klimaendringene, og som utnytter de positive konsekvensene for natur og mennesker.

HANDLING MOT KLIMAENDRINGENE				
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem				
Nøkkeltall	2019	2020	2021	2022
Askersamfunnet motvirker, reduserer og tilpasser seg konsekvensene av klimaendringer				
Indikator under utvikling				
Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner				
Mengde direkte klimagassutslipp i Askersamfunnet, tonn CO ² -ekvivalenter	186 211	180 661	178 984	Tall kommer
Netto forbruk av elektrisitet i husholdningene, GWh	722 GWh	714 GWh	762 GWh	Tall kommer
Andelen innbyggere som mener det er viktig at kommunen når sitt mål om å redusere klimagassutslipp i Asker med 67 prosent innen 2030 (i forhold til utslippsnivået i 2009)	Ikke målt	53 %	Ikke målt	Ikke målt
Andelen reiser som foretas med sykkel	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt
Antall kilo matsvinn per innbygger	Ikke målt	Ikke målt	41	Ikke målt
Antall kilo husholdningsavfall per innbygger	Ikke målt	452	438	390
Andelen husholdningsavfall til materialgjenvinning	Ikke målt	46,3 %	49,2 %	47,9 %
Andelen kommunale anskaffelser hvor klima/miljø er vektet enten i tildelingskriterier, kvalifikasjonskrav eller absolutte krav til produktet/tjenesten	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt
Direkte klimagassutslipp fra kommunale bygg- og anleggsplasser	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	Tall kommer
Indirekte klimagassutslipp fra materialbruk i årets ferdigstilte kommunale byggeprosjekter, målt i kg CO ₂ e/ BTA/ år	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	Tall kommer
Energibruk i kommunale bygg (kWh)	Ikke målt	72 134 574	82 104 622	80 086 934
Andelen nye kommunale biler på el/hydrogen/biogass (personbiler og varebiler)	Ikke målt	43 %	42 %	64 %

God helse

Forventede økte helseutgifter, endringer i befolknings sammensetningen og økt sykdomsbyrde representerer både lokalt, nasjonalt og globalt store utfordringer for bærekraft. Asker kommune har ansvar for å skape bærekraftige løsninger som møter helseutfordringene, motvirker sosiale helseforskjeller og fremmer god helse for alle uansett alder.

Mange forhold påvirker innbyggernes helse og livskvalitet, slik som for eksempel tilgang til aktive nærmiljøer, de fysiske omgivelsene, oppvekst- og skoleforhold, tilgang på arbeid og forhold knyttet til levevaner. Kommunen skal tilrettelegge for at alle kan delta og leve friske og sunne liv. Det er behov for en tverrsektoriell og målrettet innsats og involvering av hele samfunnet og de fleste av kommunens tjenesteområder for å lykkes.

Målrettet og systematisk innsats for å dreie ressursinnsatsen mot mer forebyggende og helsefremmende tiltak er viktig for å oppnå god folkehelse og redusere risikoen for sykdom. Kommunen må legge til rette for å skape gode og bærekraftige løsninger slik at den enkelte innbygger mestrer eget liv og opplever god livskvalitet. Gjennom medborgerskap og samskaping må det utvikles nye løsninger for bærekraftige helsetjenester. Samarbeidet skal skje med innbyggere, næringsliv, forskningsmiljøer og frivillige organisasjoner.

GOD HELSE				
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder				
Nøkkeltall	2019	2020	2021	2022
Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død				
Andelen 9-åringer som er vaksinert mot meslinger	96,10 %	97,00 %	97,30 %	96,20 %
Andel av befolkningen (20-66 år) som mottar stønad til livsopphold	12 %	Tall kommer	Tall kommer	Tall kommer
Innbyggere (0-74 år) som har vært i kontakt med fastlege angående muskel- og skjelettplager, per 1000 innbyggere	307	301	Tall kommer	Tall kommer
Andelen ungdomsskoleelever som er lite fysisk aktive	13 %	Ikke målt	Ikke målt	12 %
Andelen innbyggere over 18 år som har minst 30 minutter moderat fysisk aktivitet 4+ dager i uken	Ikke målt	Ikke målt	22,2 %	Ikke målt
Andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med helsa si	73 %	Ikke målt	Ikke målt	68 %
Innbyggere (0-74 år) som har vært i kontakt med fastlege angående psykiske symptomer og lidelser, per 1000 innbyggere	146	148	Tall kommer	Tall kommer
Andelen innbyggere (67-74 år) i arbeid	21,6 %	21,4 %	22,4 %	23,1 %
Innbyggere over 75 år innlagt på sykehus med hoftebrudd, per 1000 innbyggere	Tall kommer	Tall kommer	Tall kommer	Tall kommer
Andelen innbyggere over 18 år som opplever at de er plaget av støy fra trafikk hjemme	Ikke målt	Ikke målt	10,4 %	Ikke målt
Innbyggerne har tilgang til grunnleggende, helhetlige og forsvarlige helsetjenester av god kvalitet og til rett tid				
Andelen årsverk med fagutdanning i de kommunale pleie- og omsorgstjenestene med relevant fagutdanning	Ikke målt	72,7 %	76,5 %	74,50 %
Innbyggere som mottar helsetjenester lever aktive og selvstendige liv, tar medansvar for egen helse og deltar i utforming av tjenestene ut fra den enkeltes forutsetninger og behov				
Andelen innbyggere over 80 år som bor hjemme	Ikke målt	90,4 %	89,8 %	90,90 %
Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer				
Indikator under utvikling				

God utdanning

God utdanning er viktig for den enkelte, for det sosiale fellesskapet og for samfunnet som helhet. En god utdanning skal fremme barn, unge og voksnes kunnskapsutvikling, ferdigheter og holdninger, slik at de kan oppleve å mestre eget liv og utvikle kompetanse til å delta i arbeid, samfunn og være en del av et fellesskap med andre. Utdanningen skal fremme demokratiske verdier og holdninger, og gi alle mulighet til å utfolde seg, utvikle skaperglede, engasjement, nysgjerrighet og lyst til å utforske.

Mangfold og respekt for den enkeltes overbevisning ligger til grunn for arbeidet med læring og utdanning. Det å fremme den enkeltes mentale og fysiske helse, er avgjørende for god læring og utvikling.

God utdanning kan skje på mange arenaer – i barnehage, skole, voksenopplæring, kulturskole, idrettsklubber og på kulturarenaene. Sammenhengen og samspillet mellom de ulike arenaene kan bidra til trygg, inkluderende og helsefremmende utdanning, hvor den enkelte utvikler livsmestring og kompetanse for fremtiden.

GOD UTDANNING				
Askersamfunnet sikrer inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle				
Nøkkeltall	2019	2020	2021	2022
Askersamfunnet har inkluderende og trygge oppvekstmiljøer med leke- og læringsarenaer som fremmer sosial kompetanse, mestring, tilhørighet og god helse				
Andelen ungdomsskoleelever som sier at de er fornøyde med sitt lokalmiljø	70 %	Ikke målt	Ikke målt	70 %
Andelen elever (7. trinn) som svarer at de har blitt mobbet av medelever, mobbet digitalt og/eller blitt mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere	Ikke målt	7,8 %	6,9 %	7,7 %
Andelen elever (10. trinn) som svarer at de har blitt mobbet av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller blitt mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere	Ikke målt	4,4 %	3,4 %	5,4 %
Elevenes trivsel på skolen (7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	4,2	4,1	4,2	4,2
Foreldrenes opplevelse av barnets trivsel i barnehagen, skala 1-5 hvor 5 er best	Ikke målt	4,8	4,7	4,7
Alle barn har tilgang til barnehage av god kvalitet som bidrar til trygghet, utvikling og læring, og som forbereder barna til å begynne i grunnskolen				
Andelen barnehagelærere i forhold til grunnbemanning	Ikke målt	39,7 %	41,3 %	39,1 %
Foreldrenes opplevelse av barnehagens bidrag til barnets utvikling, skala 1-5 hvor 5 er best	Ikke målt	4,6	4,6	4,6
Alle fullfører likeverdig grunnskole med opplæring av god kvalitet, har høyt læringsutbytte og et godt grunnlag for å fullføre videregående opplæring				
Elevenes opplevelse av opplæring som motiverer og fremmer læring (Vurdering for læring, 7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	3,7	3,5	3,6	3,6

Elevenes motivasjon for skole og skolearbeide (7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	3,6	3,5	3,6	3,5
Andelen elever som fullfører videregående opplæring innen fem/ seks år	83 %	83 %	84 %	Tall kommer
Skolens bidrag til elevenes læring (skolebidragsindikator, 5.-7. trinn), indeks hvor >0 er bedre enn landsgjennomsnittet	Ikke målt	0,5	0,2	0,3
Skolens bidrag til elevenes læring (skolebidragsindikator, 8.-10. trinn), indeks hvor >0 er bedre enn landsgjennomsnittet	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt
Barn og unge utvikler relevant kompetanse for fremtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesrettede fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap				
Andelen ungdomsskoleelever som svarer at de tror at de kommer til å få et godt og lykkelig liv	71 %	Ikke målt	Ikke målt	69 %
Elevenes (Vg1) svar på "Er du interessert i å lære på skolen?", skala 1-5 hvor 5 er best	Ikke målt	4	3,9	3,8
Andelen lærere som oppfyller kompetansekrav for undervisning i fag de underviser i	Ikke målt	78 %	81 %	84 %
Andelen innbyggere (15-24 år) som verken er i arbeid eller utdanning	8,2 %	8,1 %	7,3 %	Tall kommer
Sysselsatte med bestått fagprøve, plassering i Kommune-NM hvor 1 er best	348	348	349	348

Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling

Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling er viktige virkemidler i Asker kommunes møte med fremtidens utfordringer. Innovasjon kan defineres som å skape verdier på nye måter, og Asker har et godt utgangspunkt for verdiskaping gjennom å videreutvikle sin innovasjonsevne. Gjennom målrettet satsning på teknologi, digitalisering og næringsutvikling skal kommunen sikre en god og fremtidsrettet samfunns- og tjenesteutvikling.

For at kommunen skal fortsette å levere tjenester av god kvalitet, må arbeidet med systematisk tjenesteinnovasjon videreføres og styrkes. En av kommunens utfordringer er å styrke evnen til å ta i bruk og skalere nye løsninger. For å lykkes med dette, må kommunen etablere partnerskap og samarbeide med ulike nettverk både lokalt, regionalt, nasjonalt og/eller globalt. Et annet viktig virkemiddel er å videreutvikle mer helhetlige og brukervennlige digitale tjenester for Askersamfunnet.

Asker har et variert og lønnsomt næringsliv, og antallet arbeidsplasser er relativt høyt sammenlignet med antall innbyggere. Det er imidlertid stor pendling både inn og ut av kommunen, og det betyr at vi ikke har nok kortreise arbeidsplasser eller «rett næringsliv» der kompetansen bor. Tilgang på kvalifisert arbeidskraft, samt en helhetlig og robust teknisk og digital infrastruktur, er viktig for at kommunen skal være attraktiv for næringslivet.

INNOVASJON, DIGITALISERING OG NÆRINGSUTVIKLING				
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv				
Nøkkeltall	2019	2020	2021	2022
Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer				
Tildelte midler til Askersamfunnet fra Innovasjon Norge, EU eller Forskningsrådet, mill. kr	89	121	80	70
Andelen arbeidsplasser i informasjons- og kommunikasjonsbedrifter	3,1 %	3,3 %	3,1 %	3,2 %
Antall registrerte patenter i Askersamfunnet, per 100 000 innbyggere	19,1	6,3	8,3	8,2
Andelen installerte smarte vannmålere	42 %	80 %	90 %	92 %
Askersamfunnet har en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet				
Andelen husholdninger med bredbåndsdekning med minst 100 Mbit/s	Ikke målt	92 %	95 %	98 %
Andelen husholdninger med fiber/ 1GB fastnett	Ikke målt	78 %	93 %	95 %
Andelen husholdninger med 5G	Ikke målt	0 %	30 %	60 %
Askersamfunnet har et attraktivt og innovativt næringsliv som bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping				
Total plassering i Kommune-NM	15	16	15	14
Plassering i Kommune-NM blant kommuner i Viken	6	6	6	6
Andelen vekst i arbeidsplasser av befolkningsveksten	47 %	-101 %	83 %	49 %

Økonomiske rammebetingelser

Strammere kommuneøkonomi

Det har i 2022 og 2023 vært stor usikkerhet knyttet til kommunesektorens rammebetingelser. Asker kommune opplevde gjennom 2022 og videre inn i 2023 en tydelig innstrammet kommuneøkonomi sammenlignet med situasjonen ved inngangen til 2022. I tillegg er norsk økonomi og verdensøkonomien fortsatt preget av langt større usikkerhet enn normalt, noe som påvirker kommunens handlingsrom.

Regjeringens forslag til vekst i frie inntekter i statsbudsjettet for 2024 er i tråd med forventningene fra kommuneproposisjonen. Både demografiske endringer og ikke minst antall flyktninger gjør at presset på kommunale tjenester øker sterkt. Viktige tjenester som skole og velferdstjenester er også blitt dyrere for kommunen. Derfor er veksten i kommunenes frie inntekter nødvendig. Mange kommuner vil likevel få en stram økonomi i årene fremover. Det vil være behov for omstilling og effektivisering i Asker kommune også i neste handlingsprogramperiode.

Ambisjoner for tjenestetilbudet

Ambisjonen for Handlingsprogram 2024-2027 er å legge til rette for gode, likeverdige og fremtidsrettede tjenester til innbyggerne innenfor de økonomiske rammene som foreligger. En robust og bærekraftig økonomi er avgjørende for at Asker kommune skal kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til innbyggerne både på kort og lang sikt. Tjenestene skal ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse, og kommunen skal satse på innovasjon, digitalisering, medborgerskap og samskaping for å møte fremtidens utfordringer. Det er en målsetting at velferdstjenestene skal være organisert så nær innbyggerne som mulig.

Harmonisering av tjenestetilbudet (tjenestestandard, dekningsgrader, gebyrer og brukerbetaling) har vært en viktig del av kommunesammenslåingen, og en forutsetning for at Asker kommune kan tilby likeverdige tjenester til innbyggerne uavhengig av hvor de bor i kommunen. Harmoniseringsarbeidet er for de fleste tjenesteområder nå ferdigstilt. Alle tjenesteområder vil imidlertid jobbe videre med tjenesteutvikling og innovasjon i tråd med føringene i temaplanene, innenfor de økonomiske rammene som foreligger.

Rammebetingelser

Handlingsprogram 2024-2027 bygger på følgende rammebetingelser:

- Vedtatt Handlingsprogram 2023-2026
- Sak om Handlingsprogram 2023-2026 - revidert budsjett og økonomiske utsikter fremover, vedtatt av kommunestyret i sak 19/23
- Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2024, slik det er redegjort for i kommuneproposisjonen (Prop.112 S (2022-2023))
- Handlingsregler for den økonomiske utviklingen, vedtatt av kommunestyret i sak 10/20
- Sak om strategiske mål og økonomiske rammer for Handlingsprogram 2024-2027, vedtatt av kommunestyret i sak 38/23
- Kommunestyrets vedtak i 1. og 2. tertialrapport 2023
- Vedtatte temaplaner
- Statsbudsjettet for 2024

Handlingsregler

Økonomiske handlingsregler skal bidra til å sikre kommunens økonomiske stilling og gode velferdstjenester. Kommunestyret har som en del av økonomireglementet vedtatt handlingsregler for netto driftsresultat, disposisjonsfond, gjeldsgrad og verdibevarende vedlikehold.

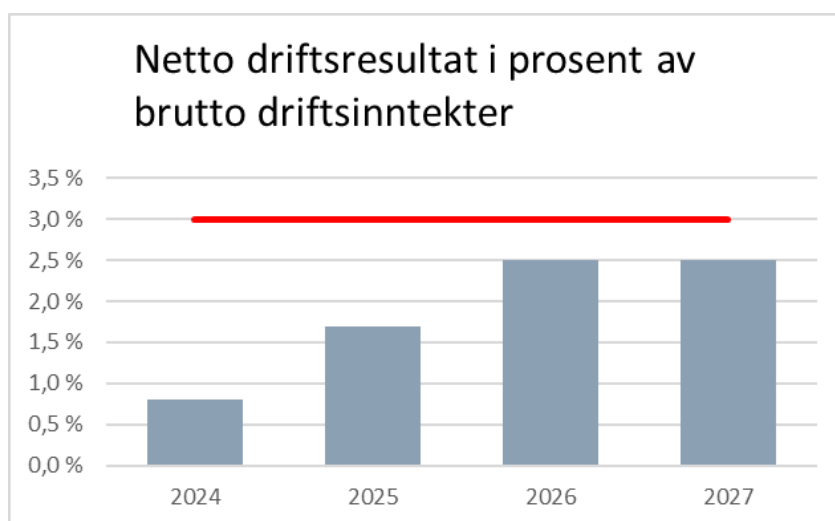
Tabellen under viser handlingsreglene for Asker kommune.

I prosent av driftsinntekter	Ikke godkjent resultat	Laveste akseptable resultat	Ønsker resultat
Netto driftsresultat	<1,75 %	1,75 - 3 %	>3 %
Disposisjonsfond	< 5 %	5 - 10 %	> 10 %
Gjeldsgrad	> 100 %	100 - 80 %	< 80 %
Verdibevarende vedlikehold formålsbygg	< 100 kr/m ²	100-140 kr/m ²	>140 kr/m ²

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser hvilke midler som ikke er benyttet i driftsregnskapet. Midlene er ikke til fri benyttelse. Deler av netto driftsresultat er allerede vedtatt avsatt til fond og finansiering av investeringer.

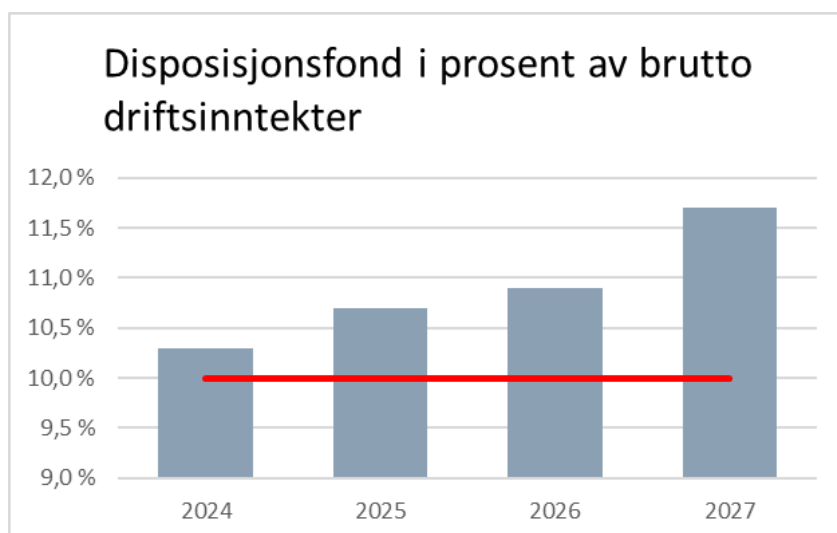
Det er for 2024 budsjettert med et netto driftsresultat på 0,8 prosent. Dette utgjør omkring 74,5 mill. kroner av kommunens brutto driftsinntekter.

Budsjettert netto driftsresultat ligger lavere enn målsetningen i hele perioden, til tross for omstillings- og effektiviseringskravet.

Disposisjonsfond

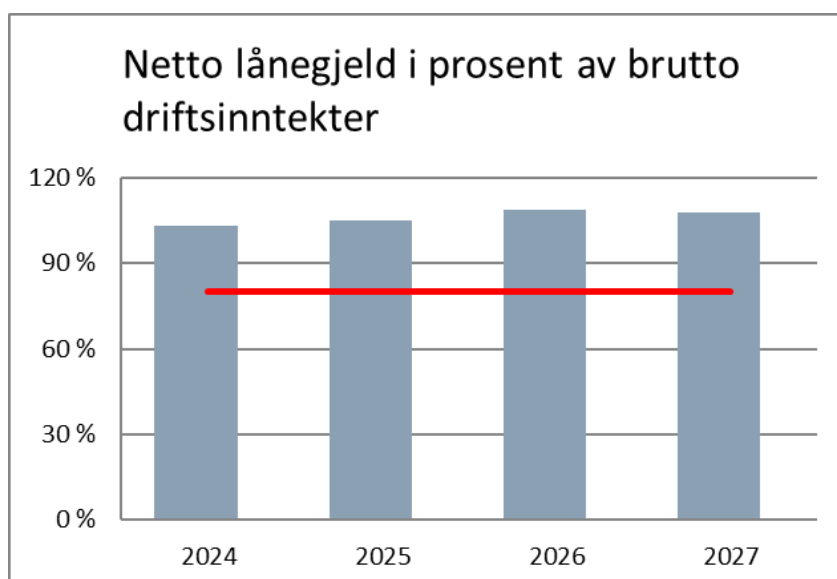
Disposisjonsfond viser hva kommunen har tilgjengelig av frie reserver. Kommunens energifond utgjør en stor andel av disposisjonsfondene. Fondet forvaltes i henhold til reglementet for finans- og gjeldsforvaltning. Reglementet forutsetter at fondets grunnkapital og realverdiavsetninger ikke skal benyttes.

Disposisjonsfondet, inklusive energifondet, ligger over måltallet på 10 prosent i hele perioden.

Gjeldsgrad

Asker kommune har utfordringer knyttet til et høyt ambisjonsnivå for investeringer og høy lånegjeld, og gjeldsgraden er vesentlig høyere enn handlingsregelen tilsier. Økt lånegjeld vil kreve egenkapitalfinansiering, og medfører at rente- og avdragsutgiftene vil legge beslag på en stadig større andel av kommunens frie inntekter. Økonomien til Asker kommune vil tåle høye investeringer i enkelte år. Høy investeringsaktivitet på lang sikt er imidlertid krevende. Handlingsregelen tilsier at gjeldsgraden ikke skal overskride 100 prosent av brutto driftsinntekter.

LÅNEGJELD UB (tall i mrd. kr.)	2024	2025	2026	2027
Startlån	2,0	2,3	2,5	2,7
Lån til finansiering investeringer	9,8	10,2	10,8	10,8
SUM	11,8	12,5	13,3	13,5
Netto lånegjeld i prosent av samlede inntekter	103 %	105 %	109 %	108 %

Med det investeringsprogrammet som er lagt i inneværende økonomiplanperiode, vil gjeldsgraden holde seg høy de neste årene. Tabellen over viser hvor stor lånegjelden vil være hvert år i perioden, samt beregnet gjeldsgrad. Den samlede lånegjelden vil øke med 1,7 mrd. kroner fra 2024 til 2027. Ved utgangen av 2027 vil lånegjelden være på 13,5 mrd. kroner. Gjeldsgraden vil under dagens forutsetninger være på 103 prosent ved utgangen av 2024, for deretter å øke til 108 prosent i 2027. Den høye gjeldsgraden fører til at renter og avdrag legger beslag på en større andel av driftsbudsjettet enn ønskelig. Det er viktig at eventuelle nye investeringer prioriteres opp mot vedtatte investeringer, slik at den samlede gjeldsgraden ikke øker.

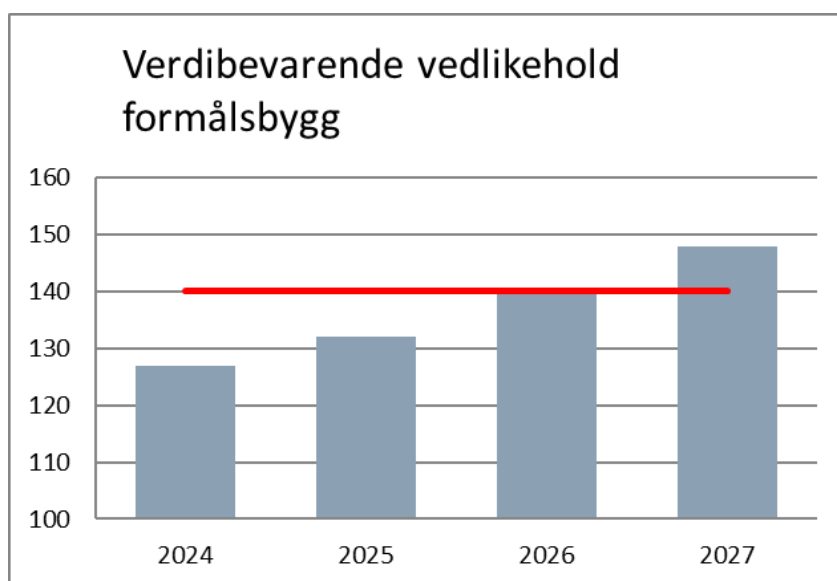
En del av investeringene ligger innenfor selvkostområdene renovasjon, vann og avløp. Disse finansieres gjennom gebyrer fra brukerne. Verdien av investeringene innenfor disse områdene var ved utgangen av 2022 på omkring 2,2 mrd. kroner. Dersom selvkostområdene trekkes ut ved beregning av gjeldsgraden, vil gjeldsgraden i 2022 være på 73 prosent. Måltallet i handlingsregelen inkluderer imidlertid også investeringer i selvkostområdene.

Pensjonsforpliktelsen skal avspeile det økonomiske ansvaret kommunen har påtatt seg på beregningstidspunktet overfor hver enkelt ansatt som er tatt opp i pensjonsordningen. For 2022 var den samlede pensjonsforpliktelsen på 7,2 mrd. kroner.

Verdibevarende vedlikehold av formålsbygg

Handlingsregelen for verdibevarende vedlikehold i eide formålsbygg har fokus på formuesforvaltning og verdibevarende vedlikehold. Formålsbygg er i KOSTRA definert som lokaler til administrasjon, barnehager, skoler, institusjoner, idrettsbygg og kommunale kulturbygg. Eide formålsbygg (utvalgte formålsbygg i KOSTRA) utgjør 67 prosent av det kommunen eier totalt. Av eid areal har kommunen ca. 1300 boliger som ligger i boligsentre eller er boliger uten fast bemanning.

Handlingsregelen for verdibevarende vedlikehold i eide formålsbygg viser kommunens budsjetterte nivå på vedlikehold knyttet til formålsbygg. Vedlikehold per m² i eide formålsbygg er under handlingsregelens mål på 140 kroner per m² i begynnelsen av perioden. Med budsjetterte forutsetninger er vedlikeholdet per m² på 127 kroner i 2024, men økende til 148 kroner i slutten av perioden.

Befolkningsutvikling

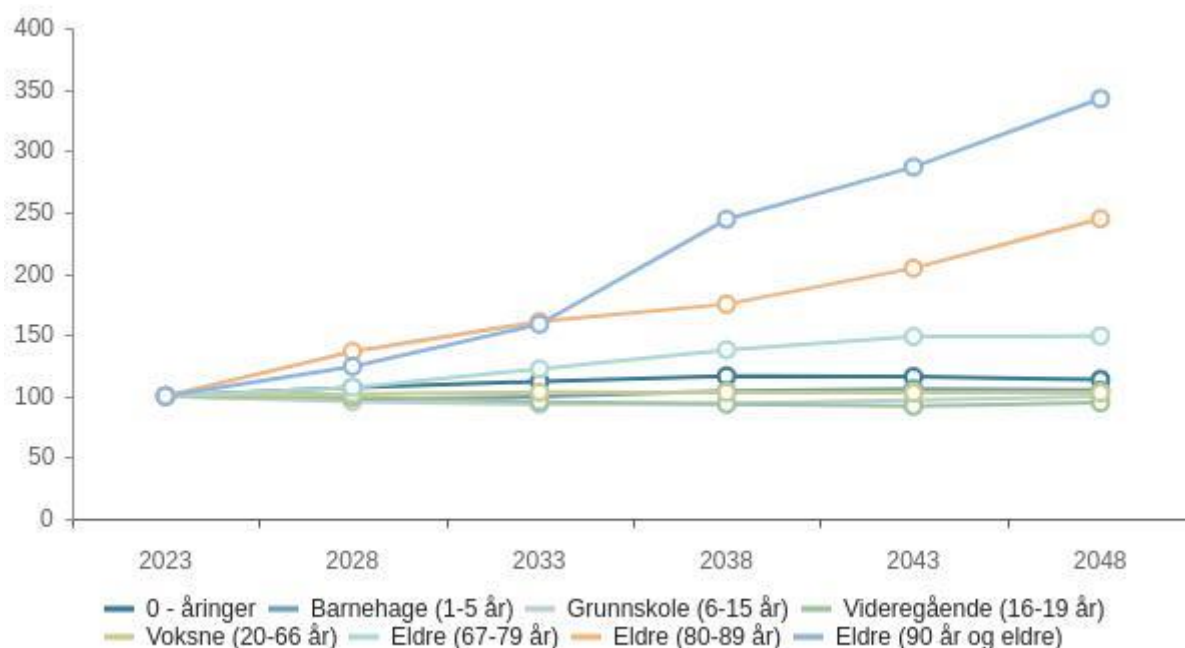
Kommuneplanen definerer de overordnede målene for kommunens utvikling. De økonomiske utviklingstrekkene som følger av kommuneplanen, er belyst i den langsiktige investerings- og driftsanalysen (LIDA). Formålet med analysen er å vise ulike framskrivninger av kommunens økonomi basert på det som i dag er sannsynlige demografiske endringer og geografisk valgte utbyggingsretninger.

Kommuneplanen legger opp til en langsiktig befolkningsvekst på 1,1 prosent. Dette krever at kommunen må prioritere investeringer i infrastruktur som understøtter både utbygging, transport og kapasitet i tjenestene. Befolkningsveksten fra 1. januar 2022 til 1. januar 2023 var på 1,8 prosent. I handlingsprogramperioden 2024-2027 legges det til grunn en forventet befolkningsvekst på 1,3 prosent. Dette forutsetter at hele boligbyggeprogrammet skissert i kommuneplanens arealdel realiseres innenfor gitte tidsrammer.

Befolkningsframskrivingene tar utgangspunkt i at den planlagte boligbyggingen i arealdelen realiseres. I flere utviklingsområder i kommunen er det nå en høy boligproduksjon, først og fremst på Vestre Billingstad, Høn/Landås og i Slemmestad. Samtidig har faktorer som prisstigning og økte renter begynt å påvirke økonomien i samfunnet, og dette vil kunne medføre en dempet boligvekst fremover. Det er dermed grunn til å anta at flere boligprosjekter vil realiseres over lengre tid enn planlagt, og kanskje i en noe mindre skala. Kommunen gjør en nærmere vurdering av befolkningsveksten hvert år.

Grafen under viser befolkningsprognose for de neste 25 årene fordelt på aldersgrupper. Det vil bli størst vekst i aldersgruppen eldre over 67 år. Antall barnehagebarn vil øke litt i perioden, mens antall barn i skolealder vil ha en svak nedgang.

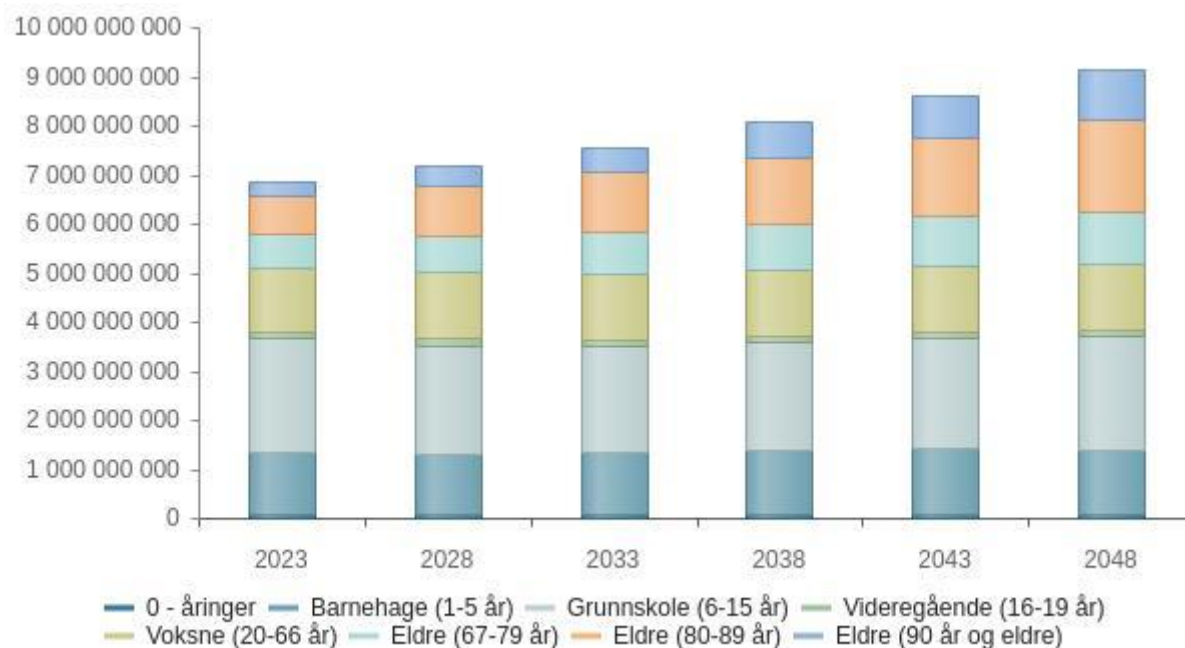
Prognose befolkningsvekst

Prognose type: Middels nasjonal vekst

Prognose periode: 25

Demografiutgifter

De demografiske endringene vil ha betydelige konsekvenser for tjenestebehovet og kommunens økonomi fremover. En framskriving av demografiutgiftene frem til 2048 viser at Asker kommune vil få økte utgifter på 2,3 mrd. kroner. Omkring 2,2 mrd. kroner av dette knytter seg til aldersgruppen 67 år og eldre.

De økonomiske konsekvensene av en aldrende befolkning avhenger blant annet av i hvor stor grad den økte levealderen slår ut i flere friske år. Det er uansett avgjørende at Asker kommune gjennomfører aktive grep i dag for å opprettholde den økonomiske bæreevnen fremover.

Omstilling og effektivisering

Regjeringen legger hvert fjerde år frem en perspektivmelding som beskriver utfordringer for landet og norsk økonomi de neste 50 årene. Perspektivmeldingen 2021 (Meld. St. 14 (2020-2021)) legger til grunn at endrede internasjonale rammebetingelser, klimaendringer, demografiendringer og nye økonomiske forutsetninger vil prege samfunnsutviklingen i årene fremover. Det vil stå færre i yrkesaktiv alder bak hver pensjonist, statens utgifter vil øke mer enn inntektene og petroleumsnæringen vil miste mye av sin betydning som vekstmotor i norsk økonomi.

For å løse disse utfordringene må offentlig sektor jobbe med både innovasjon, omstilling og effektivisering. Vi må tenke nytt, utvikle nye løsninger og jobbe på nye måter. Samarbeid og samhandling på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer blir viktig for å lykkes. Vi må også få til mer for mindre. Perspektivmeldingen viser til at det ligger et stort potensial i effektivisering i kommunesektoren. Dersom kommunene stiller samme krav til økt effektivitet som statlige virksomheter, tilsvarende 0,5 prosent av driftsutgiftene hvert år, kan det frigjøres 1,4 mrd. kroner årlig som kan omdisponeres til andre formål.

Effektivisering og omstilling er en forutsetning for at Asker kommune skal ha økonomisk bærekraft i fremtiden. Omstilling handler om å tilpasse kommunens drift til gjeldende økonomiske rammer og tilgjengelige ressurser, enten ved økt produktivitet, utvikling eller endring av tjenestetilbudet.

Handlingsprogram 2024-2027 legger til grunn en omstilling og effektivisering på totalt 210 mill. kroner i løpet av 2027. Kommunedirektøren legger opp til at hoveddelen av omstillingen gjennomføres i 2024 og 2025, for deretter å avløses av en effektivisering på et normalt nivå i slutten av perioden.

I 2024 utgjør omstillingskravet 120 mill. kroner, noe som tilsvarer 1,9 prosent av tjenesteområdenes netto driftsramme. I 2025 er det lagt opp til en ytterligere reduksjon av driftsbudsjettet på 50 mill. kroner. I 2026 og 2027 reduseres driftsbudsjettet med 20 mill. kroner årlig.

Kommunedirektøren mener at en rammejustering på 120 mill. kroner i 2024 i all hovedsak kan gjennomføres ved hjelp av bemanningstilpasning, løpende effektivisering og tjenesteutvikling. Løpende effektivisering og tjenesteutvikling ligger innenfor kommunedirektørens fullmakt.

Eventuelle omstillingstiltak av prinsipiell karakter, som innebærer vesentlig endret/reduert tjenestetilbud eller økte gebyrer/brukerbetaling, vil bli lagt frem for politisk behandling i februar 2024 og eventuelt i tertialrapporter. Kommunedirektøren vil legge til rette for medvirkningsprosesser med berørte virksomheter, brukere og politiske organer. Det er viktig at beslutninger blir fattet tidlig på året, slik at tiltak får helårseffekt, at omstillingen ikke forsinkes og at de økonomiske utfordringene ikke blir større.

Selskaper kommunen eier og tilskuddordninger og avtaler kommunen har med eksterne aktører, er også omfattet av omstillingen og må bidra på lik linje som kommuneorganisasjonen.

Kommunedirektøren vil holde formannskapet som «driftsstyre» løpende orientert om status for omstillingsprogrammet, blant annet gjennom hyppigere økonomirapporteringer. Formannskapet har et særlig sektorovergripende ansvar for å se helhet og sammenheng i økonomi- og omstillingsarbeidet på tvers av fag- og tjenesteområder.

Tabellen under viser fordelingen av omstillingsbeløpet mellom tjenesteområdene. Fordelingen er basert på en vekting mellom følgende kriterier:

- Teoretisk handlingsrom ([KOSTRA-analyse](#))
- Antall årsverk
- Brutto budsjetttramme (eksklusive vann-, avløps- og renovasjonsområdet)

Tjenesteområde Administrasjon og ledelse har i hele perioden et forholdsmessig høyere omstillingskrav enn de øvrige tjenesteområdene. Selv om eksterne analyser viser at Asker kommune har en effektiv administrasjon sammenlignet med andre kommuner, er det fortsatt er rom for ytterligere effektivisering.

Omstilling og effektivisering 2024-2027

Beløp i 1000 kr

Tjenesteområde	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Administrasjon og ledelse	-11 900	-16 900	-18 900	-20 900
Medborgerskap	-9 900	-14 000	-15 700	-17 400
Oppvekst	-36 500	-51 700	-57 700	-63 700
Samfunnstjenester	-13 000	-18 400	-20 600	-22 800
Samfunnsutvikling	-4 800	-6 800	-7 600	-8 400
Velferd	-43 900	-62 200	-69 500	-76 800
Totalsum	-120 000	-170 000	-190 000	-210 000

Omstillingsstrategi i 2024 – bemanningstilpasning og kostnadseffektive tjenester

Omstillingen og effektiviseringen vil i 2024 i hovedsak skje gjennom bemanningstilpasning og kostnadseffektive tjenester. Kommunedirektøren vurderer at bemanningstilpasningen på det nåværende tidspunkt kan løses gjennom naturlig turnover og en stram styring av årsverksutviklingen.

Kommunedirektøren iverksatte i august 2023 en ansettelsesstopp i Asker kommune. I tillegg er det gitt føringer om at merarbeid og overtid skal begrenses til det høyst nødvendige. Det samme gjelder bruk av tilkallingsvakter/ekstravakter, vikarer og innleie fra private vikarbyråer.

Følgende stillinger er unntatt fra ansettelsesstoppen:

- Undervisningspersonell i skolen
- Pedagoger i barnehager
- Sykepleiere og vernepleiere
- Leger

Ansettelsesstoppen innebærer at kommunedirektørens delegerte tilsettingsmyndighet til virksomhetsledere og avdelingsledere midlertidig er trukket tilbake. Det betyr at ingen stillinger kan lyses ut eller besettes uten godkjenning av tjenesteområdedirektørene, med de unntakene som er nevnt over. Kommunedirektøren legger til grunn at ansettelsesstoppen vil gjelde så lenge det er nødvendig, og i alle fall ut 2024.

Videre vil tjenesteområdene i 2024 jobbe aktivt med å oppnå mer kostnadseffektive tjenester gjennom løpende effektivisering og tjenesteutvikling. Løpende effektivisering og tjenesteutvikling betyr at en

tjeneste i utgangspunktet videreføres med samme behovsdekning som tidligere, men at den kan gis på andre måter. Dette innebærer for eksempel å vurdere nye måter å jobbe på, endre arbeidsprosesser og arbeidstidsordninger, samt jobbe aktivt for å oppnå flere heltidsstillinger. Økt mobilisering av ressurser i sivilsamfunnet er også en viktig del av omstillingsarbeidet.

I arbeidet med å vurdere endringer i tjenestetilbudet, vil kommunedirektøren søke å redusere omfanget av endringer i tjenester til brukere med store og sammensatte behov. Kommunedirektøren vurderer også at mer lovregulerte tjenester bør skjermes i større grad enn mindre lovregulerte tjenester.

Omstillingsstrategi i 2025 – strukturelle tiltak

Fra 2025 og i årene fremover vil det være nødvendig å gjennomføre strukturelle endringer for at Asker kommune skal kunne møte de store samfunnsutfordringene og opprettholde den økonomiske bærekraften.

Strukturelle endringer innebærer å endre måten en tjeneste er organisert eller leveres på, slik at oppgavene kan utføres på en bedre og mer effektiv måte. Innovasjon, økt digitalisering og tjenestedesign kan inngå som viktige elementer i strukturelle tiltak. Samtidig kan det være nødvendig å vurdere endringer knyttet til lokalisering og geografisk inndeling av tjenester.

Kommunedirektøren legger til grunn at det vil være nødvendig å gjennomføre større eller mindre strukturelle endringer i alle tjenesteområder, men at behovet muligens vil variere mellom tjenesteområdene. Kommunedirektøren vil i 2024 arbeide med å konkretisere aktuelle strukturtiltak. Nedenfor følger en oversikt over temaer som skal utredes nærmere. Oversikten er ikke uttømmende.

Skole- og barnehagestruktur

Skolene i Asker har samlet sett god kapasitet. Kapasiteten varierer imidlertid mellom skolene og mellom ulike geografiske områder og skolekretser.

Per i dag har Asker kommune en overkapasitet i skolebyggene på ca. 1600 elevplasser på barneskolene og ca. 400 elevplasser på ungdomsskolene. De fleste skolene med overkapasitet befinner seg i Asker midt og Asker sør.

Nord i kommunen er det imidlertid store kapasitetsutfordringer, samtidig som dette området vil få en betydelig boligvekst de neste 12 årene. Det vil blant annet være behov for økt skolekapasitet i Asker sentrum, spesielt knyttet til utbyggingen på Høen/Landås.

Dette utfordringsbildet viser at det er rom for omstilling og effektivisering gjennom å vurdere både økt fyllingsgrad i eksisterende skoler, en tilpasning av antall skoler og etablering av større enheter.

Skolestørrelse er en viktig kostnadsdriver i grunnskolen. Store skoler gir vanligvis lavere utgifter til undervisning per elev. Asker har vesentlig færre elever per skole enn Drammen, Bærum og Lillestrøm. Størrelsen på skolene i Asker varierer fra 1 til 3 paralleller på barnetrinnet og fra 1,5 til 6 paralleller på ungdomstrinnet. Asker har altså en skolestruktur som er mer kostnadsdrivende enn sammenlignbare kommuner.

Ved bygging av nye skoler eller utvidelse av eksisterende skoler, er det mest bærekraftig å bygge minst 3 paralleller for barneskole og 6 paralleller for ungdomsskoler. Skoler på denne størrelsen bidrar til mer robuste fagmiljøer, bedre kvalitet og en mer effektiv skoledrift. Det samme vil også gjelde for barnehagene.

Det skal utarbeides et mandat for rullering av temaplan for barnehage- og skolestruktur, slik kommunen gjør hvert fjerde år. Denne gangen vil det særlig være aktuelt å fokusere på strukturelle tiltak som blant annet fyllingsgrad, antall skoler og enheter, samt muligheten for å hente ut stordriftsfordeler. Mandat for arbeidet vil bli lagt frem for politisk behandling i løpet av 1. kvartal 2024.

Arealeffektivisering av kontorarbeidsplasser

De billigste og mest miljøvennlige kvadratmeterne er de vi ikke bygger. Et viktig tiltak er derfor å utnytte eksisterende arealer mer effektivt, slik at vi kan redusere kostnadene både til investering, drift og vedlikehold. Samtidig vil bedre utnyttelse av eksisterende arealer ha en betydelig miljøgevinst.

I Asker sentrum er det i dag ca. 1100 kontorarbeidsplasser fordelt på 15 ulike lokalisasjoner både innenfor administrasjon og brukerrettede tjenester. Disse har et samlet areal på i overkant av 45 000 m². Gjennomsnittlig areal per ansatt er vesentlig høyere enn statens arealnorm på 23 m² per ansatt.

Det er igangsatt et pilotprosjekt som viser at det er mulig å samle kontorarbeidsplassene i Asker sentrum på færre lokalisasjoner ved å tilrettelegge for et aktivitetsbasert arbeidsplasskonsept. Dette innebærer å utvikle fleksible lokaler som tilrettelegger for økt sambruk, levende møteplasser, økt samhandling på tvers i organisasjonen, nye teknologiske løsninger, mer effektive arbeidsformer og tilrettelegging for å jobbe hjemmefra. I dag er mange virksomheter lokalisert spredt med få og lite egnede samhandlingsarenaer. Ved å samle virksomheter som har brede samhandlingsflater på samme lokasjon og legge til rette for lokaler som stimulerer til samarbeid, vil dette kunne bidra til bedre tjenestekvalitet.

Foreløpige beregninger viser at det gjennom etablering av et aktivitetsbasert arbeidsplasskonsept på færre lokalisasjoner vil være mulig å redusere dagens kontorarealer i Asker sentrum med ca. 30 prosent. Dette vil gi en betydelig økonomisk besparelse i form av reduserte leiekostnader i leide lokaler, samt reduserte utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av eide lokaler. Effekten må tas ut over mange år, da kommunen i flere tilfeller er bundet av langsiktige leieavtaler. Da nye løsninger for arealbruk påvirker ansattes arbeidshverdag, er medvirkning og medbestemmelse også en viktig del av prosessen.

Det skal arbeides videre med en plan for økt samlokalisering og etablering av et aktivitetsbasert arbeidsplasskonsept. Kommunedirektøren vil holde formannskapet løpende orientert om arbeidet.

Bremse utgiftsveksten knyttet til demografiutfordringene

Befolkningssammensetningen vil i årene fremover endre karakter. Samfunnet får stadig flere eldre, samtidig som vi har lavere fødselskull og færre i yrkesaktiv alder. Økningen i antall eldre med behov for helse- og omsorgstjenester vil medføre store utfordringer for velferdsstaten. Det kreves en bred og tverrsektoriell innsats i årene fremover for å utvikle kommunen til et aldersvennlig samfunn.

I tråd med temaplan for leve hele livet – i et aldersvennlig Asker, må kommunen blant annet arbeide videre med å dreie ressursinnsatsen fra reparasjon og behandling til forebygging og tidlig innsats. Innsatstrappen og boligtrappen er viktige virkemidler for å sikre en riktig dimensjonering av tjenestene på de ulike trinnene. De laveste trinnene må bygges ut, samtidig som heldøgns omsorg skal tilbys innbyggere med omfattende og sammensatte behov. Det må også arbeides aktivt med en aldersvennlig stedsutvikling med et differensiert bo- og tjenestetilbud, samt gode møteplasser som fremmer tilhørighet og samfunnsdeltakelse. Samtidig er det viktig at innbyggerne planlegger godt for egen alderdom, slik at behovet for kommunale tjenester utsettes lengst mulig.

Kommunen vil vurdere ulike tiltak for å bremse utgiftsveksten både på drifts- og investeringsbudsjettet. Det vil for eksempel være aktuelt å vurdere å øke antallet korttidsplasser med nødvendig fleksibilitet for å ivareta hjemmeboende eldre som i perioder har behov for hjelp. I tillegg bør kommunen styrke hjemmebaserte og ambulante tjenester, slik at den enkelte kan bo hjemme så lenge man ønsker det og det er forsvarlig.

Kommunedirektøren vil holde hovedutvalget og formannskapet løpende orientert, samt legge frem aktuelle saker.

Utnyttelse av eksisterende teknisk og sosial infrastruktur

Befolkningsvekst er viktig for kommunens økonomi, skatteinntang og tjenester. Økt tilflytting, trafikkvekst, utvikling av tettsteder og mer ekstremvær setter imidlertid infrastrukturen under press og krever store investeringer i årene som kommer.

Arealstrategiene i kommuneplanens samfunnsdel og planbestemmelsene i arealdelen er styrende for hvor veksten skal skje, og brukes aktivt for å styre rekkefølgen på utbyggingen. Kommuneplanen legger opp til at Asker kommune skal prioritere vekst og utvikling i områder som har sikker teknisk infrastruktur knyttet til vei, vann og avløp. I tillegg skal kommunen utbedre teknisk infrastruktur i områder som har et potensiale for utvikling, og best mulig utnytte eksisterende sosial infrastruktur som skoler, barnehager og kultur- og idrettsarenaer. Å styre boligveksten mot prioriterte områder, innebærer at områder som ligger utenfor ikke prioriteres.

Arbeidet med å sikre god utnyttelse av teknisk og sosial infrastruktur følges opp gjennom arealplanleggingen, ved vurdering av nye utbyggingsområder, utbyggingsavtaler og i prioriteringen av kommunale investeringer.

Driftsbudsjettet

Det er i driftsbudsjettet innarbeidet en årlig vekst i frie inntekter basert på oppdatert befolkningsprognose. På utgiftssiden er det tatt høyde for lønnsvekst, demografiendringer og prisjustering. Deflatoren (lønns- og prisvekst) som er lagt til grunn i driftsbudsjettet i handlingsprogramperioden er basert på statens anslag gitt i statsbudsjettet for 2024. Driftsbudsjettet blir presentert i faste 2024-priser.

- Deflator – 4,3 prosent
- Prisvekst – 3,4 prosent
- Lønnsvekst – 4,9 prosent

Gebyrer og brukerbetaling er behandlet i egen sak.

Det er etablert programområder, som er et mer detaljert styrings- og rapporteringsnivå, under hvert tjenesteområde. Det er totalt etablert 20 programområder. Det vises til hvert tjenesteområde for en nærmere omtale av programområdene.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Andre generelle driftsinntekter	-117 269	-116 469	-115 769	-115 169
Inntekts- og formuesskatt	-5 329 672	-5 404 893	-5 475 940	-5 543 161
Rammetilskudd	-2 115 016	-2 231 850	-2 281 739	-2 324 725
Sum sentrale inntekter	-7 561 958	-7 753 213	-7 873 449	-7 983 056

Skatt og rammetilskudd

De frie inntektene utgjør om lag 75 prosent av de samlede inntektene til kommunen. I kommuneproposisjonen for 2024 legger regjeringen opp til en realvekst i frie inntekter på mellom 4,4 og 4,7 mrd. kroner for kommunene. Dette legger til rette for at økte demografi- og pensjonskostnader blir dekket innenfor veksten. Kommunedirektøren vurderer skatteanslaget på bakgrunn av forventet skatteinntang i 2023, ny befolkningsprognose for landet og Asker, samt forventet lønns- og prisvekst.

KS har på bakgrunn av regjeringens signaler utarbeidet en prognosemodell som illustrerer kommunens økonomiske rammebetingelser. Selv om flere innbyggere i Asker med betydelige formuer har flyttet ut av landet, forventes det som tidligere år at Asker vil ha skatteinntekter godt over gjennomsnittet for norske kommuner. Erfaringsmessig ligger prognosemodellens beregninger vesentlig lavere enn den reelle inntektsveksten. De budsjetterte skatteinntektene for Asker kommune i 2024 er derfor lagt 100 mill. kroner høyere enn prognosemodellens beregninger. I tillegg er inntektsvikten knyttet til utflyttere hensyntatt og innarbeidet i budsjettet. Dette er en budsjettforutsetning som er beheftet med stor usikkerhet og vil bli fulgt tett opp gjennom den løpende økonomirapporteringen.

Regjeringen vil legge fram en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene i en egen melding til Stortinget våren 2024. Det tas dermed sikte på at nytt inntektssystem for kommunene får virkning fra og med 2025. Konsekvensene av dette er derfor ikke innarbeidet i Handlingsprogram 2024-2027.

Andre sentrale inntekter

Andre generelle driftsinntekter består av integreringstilskudd, særtilskudd knyttet til enslige mindreårige flyktninger, samt rentekompensasjonsordningene for helse, skole og kirke.

Asker kommune har god erfaring med bosetting og integrering av flyktninger. Kommunen bosatte i 2022 totalt 340 flyktninger (inkludert familiegjenforeninger), hvorav omkring 250 flyktninger var fra Ukraina. I 2023 har kommunen sagt ja til å bosette 360 flyktninger. Det må tas høyde for at det kan komme anmodning om bosetting av et høyt antall flyktninger også i 2024. Kommunedirektøren forventer at staten vil dekke kommunens merutgifter som følge av flyktningsituasjonen og økt bosetting av flyktninger.

Integreringstilskuddet for flyktninger er videreført på samme nivå som i fjorårets handlingsprogram. Budsjettmessige konsekvenser for inntekter og utgifter som følge av endring i antall flyktninger, vil bli fortløpende vurdert gjennom året.

Rentekompensasjonsordningene utbetales fra Husbanken, og det er Husbankens egen flytende rente som ligger til grunn for beregningen av rentekompensasjonen. Kompensasjonen utgjør 16 mill. kroner årlig.

Sentrale utgifter

Pensjon

Asker kommune benytter tre ulike pensjonsleverandører: Asker kommunale pensjonskasse (AKP), Statens pensjonskasse (SPK) og Kommunal landspensjonskasse (KLP).

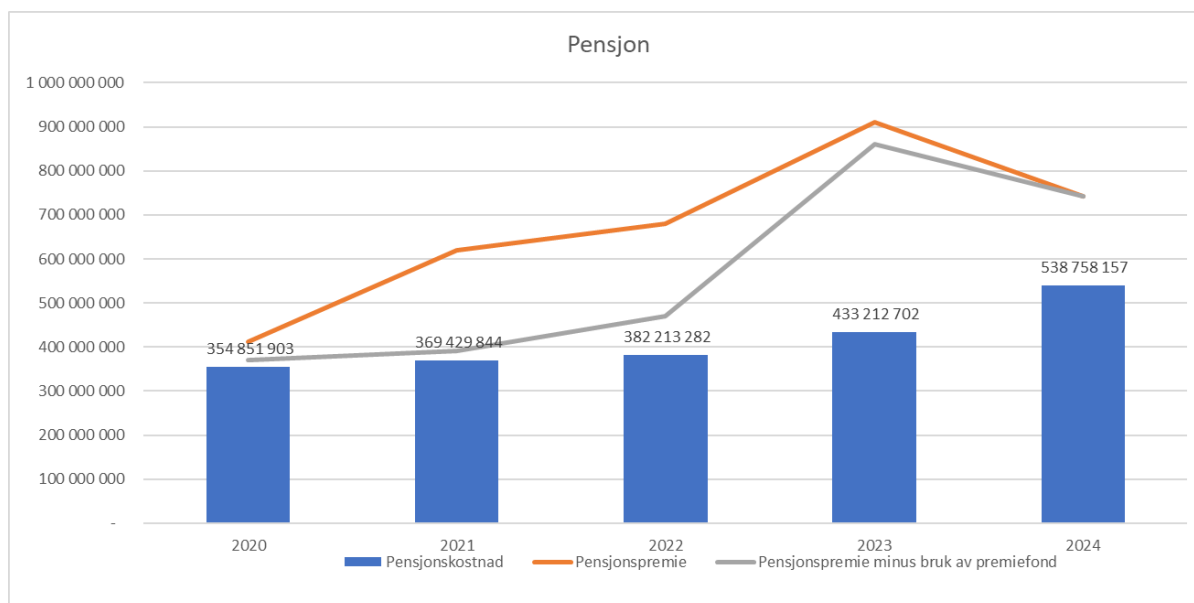
Regnskapsføringen av pensjonsforpliktelser følger egne lover, forskrifter og regnskapsstandarder.

I kommuneregnskapet er det de årlige pensjonskostnadene som har resultat effekt, og ikke de betalte pensjonspremiene. Differansen mellom årets pensjonspremie og årets beregnede netto pensjonskostnad kalles for premieavvik. For å sikre at det over tid er samsvar mellom betalte premier og regnskapsførte pensjonskostnader, må kommunen utgiftsføre premieavviket over de neste 7 årene. Dette kalles amortisering av premieavvik.

Kommunesektorens pensjonskostnader er betydelige, og det har de siste årene vært en sterk vekst i pensjonspremiene. For 2021 og 2022 har Asker kommune benyttet premiefond hos AKP og KLP til å dekke deler av pensjonspremien. Denne muligheten har vi ikke i 2023, da vi ikke lenger har tilstrekkelige fondsmidler. Det innebærer at Asker kommune ved utgangen av 2023 vil ha et akkumulert premieavvik (inkl. arbeidsgiveravgift) på 646 mill. kroner som skal utgiftsføres de neste 7 årene.

Som følge av nye og høyere anslag for pensjonsutgifter foreslår regjeringen i statsbudsjettet for 2024 en økning i de frie inntektene. Men Askers andel av økte frie inntekter knyttet til pensjon på omkring 30 mill. kroner, er ikke nok til å dekke de beregnede pensjonskostnader for 2024. Beregnede prognoser fra pensjonsleverandørene viser en økning i pensjonskostnadene fra 2023 til 2024 på 105 mill. kroner (24 prosent).

Grafen under viser utviklingen i pensjonskostnader og pensjonspremie i perioden 2020-2024, samt hvordan premiefond er benyttet til dekning av pensjonspremien.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Motpost avskrivninger	-572 107	-580 973	-593 421	-603 961
Renteinntekter	-123 400	-123 200	-126 600	-134 800
Utbytter	-43 080	-31 800	-31 800	-31 800
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-102 500	-100 900	-99 800	-102 200
Renteutgifter	480 400	491 200	520 600	543 800
Avdrag på lån	400 000	425 000	437 000	455 000
Netto finansinntekter/finansutgifter	39 313	79 327	105 979	126 039
Finansutgifter i tjenesteområdene	105 681	111 773	120 962	124 871
Totale finansutgifter	144 994	191 100	226 941	250 910

Gevinster og tap på finansielle plasseringer

Energifondet er på 1,6 mrd. kroner, og fondets midler er plassert med 50 prosent i aksjer og 50 prosent i rentepapirer (obligasjoner og sertifikater). Forvaltningsstrategien forventes å gi en årlig realavkastning på 3 prosent over tid. Fondet forvaltes i henhold til FNs prinsipper for ansvarlige investeringer. De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland (SPU) er retningsgivende for Asker kommunes finansforvaltning. Fondet er en del av kommunens fondsreserver.

Kommunens overskuddslikviditet på 1,5 mrd. kroner forvaltes i henhold til finansreglementet. Midlene skal plasseres i bankinnskudd og likviditetsfond med gjennomsnittlig løpetid kortere enn 1,5 år. Forventet avkastning er på 2,0 prosent.

Renteforutsetninger

Asker kommune har som policy at deler av porteføljen skal ha fastrente. Det betyr at endringer i renten ikke vil få effekt umiddelbart for hele gjeldsporteføljen. Ifølge reglementet for finans- og gjeldsforvaltning skal minimum 30 prosent av låneporteføljen med renterisiko ha fast rente, mens minimum 40 prosent skal ha flytende rente (rentebinding kortere enn 1 år).

Handlingsprogrammet legger til grunn følgende rentenivå i planperioden:

	2024	2025	2026	2027
Renteforutsetninger	4,2 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %

Budsjetterte låneopptak forskyves i den grad kommunens likviditet gir rom for det. Budsjetterte avdragsutgifter i perioden er innenfor kommunelovens krav om minimumsavdrag.

Selskaps- og utbyttepolitikk

Asker kommune har eierskap i mange selskaper, både aksjeselskaper, interkommunale selskaper og kommunale foretak.

Kommunestyret vedtok i sak 93/20 eierskapsmelding for Asker kommune. Eierskapsmeldingens del I inneholder generelle prinsipper for eierstyring. Eierskapsmelding del II inneholder en oversikt over alle selskaper kommunen har eierinteresser i. I tillegg er det redegjort nærmere for kommunens utbyttepolitikk.

Kommunen skal sikre god eierstyring gjennom å tydeliggjøre mål og resultatkrav i det eierstrategiske arbeidet. Slike mål forankres i eierstrategien for de enkelte selskapene, og innebærer at kommunen må ha tydelige og unike eierstrategier for sine eierposisjoner.

Selskapenes primæroppgave er å drive virksomheten lønnsomt, effektivt, bærekraftig og ansvarlig. Asker kommune har et strategisk og langsiktig perspektiv med sitt eierskap, og det skal være tydelige mål med eierskapet i hvert enkelt selskap. Forventninger til avkastning, utbytte, resultater, samfunnsansvar og bærekraftig utvikling skal være sentrale deler av dialogen med det enkelte selskap.

Formannskapet vedtok i sak 30/21 et rammeverk for utarbeidelse av eierstrategi for utvalgte selskaper som Asker kommune har eierskap i. Basert på det vedtatte rammeverk er det utarbeidet en mal for eierstrategier. I tiden fremover vil det bli utarbeidet eierstrategier i utvalgte selskaper som spesifikt vil sette krav til det enkelte selskap, også med tanke på utbytte, avkastningskrav og andre selskapsspesifikke mål.

Avkastningsmål

Med avkastningsmål menes den avkastningen eier kan forvente å få på sine investeringer over tid sett i forhold til investeringens risiko. Verdiskapningen av Asker kommunes eierskap er betydelig. Asker kommune har investert i og overført store verdier til selskaper og foretak som kommunen forventer bidrar til finansiering av kommunens økonomi, og som gir avkastning på investeringer. For de kommersielle selskapene som i stor grad har forretningsmessige mål, er avkastning et sentralt element for eier. Asker kommune ønsker en positiv verdiutvikling for sine investeringer, og det er et viktig mål at selskapene oppnår høy avkastning på investert kapital.

Effektivitetsmål

For selskaper der det foreligger andre spesifikt definerte mål, og som ikke opererer i et marked, vil avkastningsforventninger kunne erstattes av andre mål som for eksempel effektivitetsmål. Ulike

selskapsformer velges for å realisere ulike typer formål. I noen tilfeller vil for eksempel ivaretagelse av særskilte samfunnsoppgaver være en bedre målsetting enn rene resultatkrav.

Utbytte

Som eier gir Asker kommune uttrykk for forventninger til selskapets utbytte. Utbytteforventninger skal reflektere hva Asker kommune som eier mener er en riktig balanse mellom utbytte og tilbakeholdt kapital i selskapet. Et sentralt hensyn ved fastsetting av utbytte er at selskapet bør ha en egenkapital som er tilpasset virksomhetens mål, strategi og risikoprofil.

Kommunedirektøren utarbeider utbytteforventninger som kommuniseres til selskapenes styrer i de kommersielle selskapene der det er aktuelt med utbytte, i tråd med de eierstrategier som blir vedtatt.

Asker kommune forventer utbytte fra flere kommersielle selskaper i eierporteføljen. Det er i dette handlingsprogrammet budsjettert med et utbytte på 31,8 mill. kroner i 2024. Kommunen har forventninger om at utbytteneivået kan økes fremover i tid.

Tabellen under viser de kommersielle selskapene der kommunen forventer og har budsjettert med utbytte i 2024.

Selskapets navn <i>Beløp i 1000 kr</i>	Budsjett utbytte 2023	Selskapets foreslåtte utbytte i 2023	Budsjett 2024
Askerhalvøya Eiendom AS	9 000	7 500	9 000
Hurum Energi AS	5 500	0	5 500
Lindum Oredalen AS (LOAS)	8 900	11 760	8 900
Vardar AS - Askers andel*	8 400	19 680	19 680
SUM	31 800	38 940	43 080

* Totalt utbytte i Vardar AS har en prognose på 140 mill. kroner i 2023 (til utbetaling i 2024), hvorav Asker kommune sin utbytteandel som eier er 14,06 prosent av selskapets aksjer.

Tabellen under viser de samme selskaperens regnskapsresultater i 2022.

Selskapets navn <i>Beløp i 1000 kr</i>	Omsetning 2022	Driftsresultat før skatt	Totalkapital 2022	Egenkapital
Askerhalvøya Eiendom AS	31 433	7 855	146 319	118 035
Hurum Energi AS	378 105	11 723	192 741	46 670
Lindum Oredalen AS (LOAS)	115 111	43 440	141 516	47 064
Vardar AS	5 090 184	4 925 436	8 552 650	6 547 317

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Avsetninger til disposisjonsfond	76 903	160 379	235 086	245 977
Bruk av ubundne avsetninger	-170 000	-100 000	-200 000	-150 000
Overføringer til investering	170 000	100 000	200 000	150 000
Netto avsetninger	76 903	160 379	235 086	245 977
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-2 434	8 639	9 582	7 216
Totale avsetninger	74 469	169 017	244 668	253 193

Det er et mål at disposisjonsfondene skal utgjøre minimum 10 prosent av driftsinntektene. Fondsavsetningene bidrar til å sikre godt økonomisk handlingsrom og fremtidig egenfinansiering av investeringer.

80 mill. kroner av de budsjetterte avsetningene er knyttet til energifondet. Avsetningen plasseres i realverdifond og bufferfond.

Bruk av ubundne avsetninger sees i sammenheng med det som overføres til investering som egenfinansiering.

Investeringsbudsjettet

Investeringer er et viktig virkemiddel for å sikre et godt tjenestetilbud til kommunens innbyggere. Det er etablert handlingsregler som setter rammer for investeringsnivået. Investeringene finansieres av tilskudd, refusjoner, lån, fond og overskudd i driftsregnskapet. Handlingsreglene tilsier at gjeldsgraden ikke skal overskride 100 prosent av brutto driftsinntekter.

Asker kommune har særskilte utfordringer knyttet til at vedtatte planer og politiske saker legger opp til store investeringer. For å sikre en god og langsiktig investeringsstrategi, er perspektivet utvidet fra den lovpålagte 4-årsplanen til en 10-årsplan. Hovedoversiktene følger forskriften og viser investeringer i perioden 2024-2027. Disse vedtas av kommunestyret. De detaljerte prosjektoversiktene under hvert tjenesteområde viser hele 10-årsperspektivet, der de siste seks årene er foreløpige prognoser.

Investeringsprogrammet innebærer en investeringskostnad på 6,1 mrd. kroner over fire år, inkludert investeringer i selvkostområdene vann, avløp og renovasjon (VAR). Dersom VAR-områdene holdes utenfor, er investeringskostnaden på 4,4 mrd. kroner.

I likhet med tidligere år ligger investeringsvolumet i 2024-2027 på et for høyt nivå for å få gjeldsgraden ned. Forventet tilskudd knyttet til Søndre Borgen helsehus og salgsinntekter knyttet til Høn-Landås bidrar til lavere låneopptak. Gjeldsgraden vil imidlertid øke og medfører at forventet gjeldsgrad vil ligge rundt 103 prosent ved utgangen av 2024 og vil øke til 108 prosent i 2027. Låneopptak har også en direkte innvirkning på nivået på renter og avdrag i driftsbudsjettet.

De største investeringsprosjektene er bygging av skole- og barnehagebygg, idrettsbygg, omsorgsboliger, sykehjem og investeringer i vann, avløp og renovasjon.

Investeringsprosjektene er i ulike faser, noe som betyr ulikt presisjonsnivå både når det gjelder budsjett og fremdriftsangivelser. Hvert større investeringsprosjekt blir behandlet politisk, og detaljene knyttet til prosjektene fremgår av egne saker.

Investeringsbudsjettet er presentert i faste 2024-priser.

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	2 705 446	1 316 850	1 673 825	1 599 250	1 669 900	1 048 000
Tilskudd til andres investeringer	46 326	19 150	15 050	10 050	11 700	8 500
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 133	5 400	0	0	0	0
Utlån av egne midler	35 512	51 000	5 000	5 000	10 000	10 000
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	2 789 417	1 392 400	1 693 875	1 614 300	1 691 600	1 066 500
Kompensasjon for merverdiavgift	-169 337	-155 650	-217 865	-253 680	-271 020	-137 160
Tilskudd fra andre	-388 251	-43 015	-81 840	-90 140	-79 280	-193 000
Salg av varige driftsmidler	-24 394	-40 000	-50 000	-302 000	-150 000	-108 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-1 866	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	-30 000	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-8 735	0	0	0	0	0

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Bruk av lån	-2 033 389	-823 735	-1 174 170	-868 480	-991 300	-478 340
Sum investeringsinntekter	-2 655 972	-1 062 400	-1 523 875	-1 514 300	-1 491 600	-916 500
Videreutlån	290 747	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Bruk av lån til videreutlån	-290 747	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Avdrag på lån til videreutlån	109 513	57 000	48 600	56 100	63 700	71 500
Mottatte avdrag på videreutlån	-112 690	-57 000	-48 600	-56 100	-63 700	-71 500
Netto utgifter videreutlån	-3 176	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-133 445	-330 000	-170 000	-100 000	-200 000	-150 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	64 078	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-60 901	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-130 269	-330 000	-170 000	-100 000	-200 000	-150 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

Finansiering av investeringsbudsjettet

Investeringsbudsjettet finansieres med kompensasjon for merverdiavgift, ulike tilskudd, inntekter fra salg av anleggsmidler, overføringer fra drift eller opptak av lån.

Kompensasjon for merverdiavgift

Kompensasjon for merverdiavgift føres direkte i investeringsregnskapet til finansiering av investeringer. Det er budsjettet med 880 mill. kroner i merverdiavgiftskompensasjon i fireårsperioden.

Tilskudd

For å stimulere kommunene til investeringer er det etablert ulike støtteordninger. Det er tre hovedkategorier tilskudd:

- Formålsbygg (Husbanken)
- Spillemidler (Fylkeskommunen)
- Miljø (ENOVA)

Felles for støtteordningene er at kommunen mottar tilskuddet etter at prosjektet er ferdigstilt. Det er budsjettet med totalt 444 mill. kroner i tilskudd i fireårsperioden. Tilskuddene gjelder helsebygg, omsorgsboliger og idrettsanlegg.

Inntekter fra salg av anleggsmidler

Det er i handlingsprogramperioden budsjettert med 40 mill. kroner årlig i inntekter knyttet til salg av eiendom. I tillegg er det budsjettert med ytterligere 450 mill. kroner i perioden 2024-2027 knyttet til Høn-Landås, men størrelsen på den totale inntekten og i hvilket år den kommer, baserer seg dels på usikre prognoser.

Overført fra drift

Som en del av egenfinansieringen brukes 620 mill. kroner overført fra drift i fireårsperioden. Dette er en teknisk endring som følge av ny budsjettforskrift som medfører at bruk av fond erstattes med overføringer fra drift.

Bruk av lån

Opptak av lån påfører driftsbudsjettet fremtidige rente- og avdragskostnader. Driftskostnader knyttet til startlån og VAR-investeringer finansieres gjennom brukerbetalinger. Budsjettert låneopptak i fireårsperioden er på 3,5 mrd. kroner. Dette betyr at nærmere 60 prosent av investeringsprogrammet i perioden 2024-2027 finansieres med lån, og med varierende andel år for år. I tillegg tar kommunen opp startlån i Husbanken på inntil 300 mill. kroner årlig i handlingsprogramperioden.

Klimabudsjett

Hva er et klimabudsjett?

Asker kommune presenterer i dette handlingsprogrammet sitt klimabudsjett for perioden 2024–2027. Klimabudsjettet er et styringsverktøy for å oppnå reduksjon i utslippene av klimagasser, og inneholder konkrete tiltak som er forankret i kommunens tjenesteområder.

Som en av landets største kommuner kan Asker bidra mye i arbeidet med å redusere utslippene av klimagasser. Kommunen kan blant annet bidra gjennom sin rolle som lokal planmyndighet, eier av bygg og anlegg, grunneier, innkjøper, tjenesteleverandør, politisk aktør og samfunnsutvikler.

Kommunen har også en viktig pådriverrolle for å få gjennomført klimatiltak i Askersamfunnet. Dette kan for eksempel gjøres gjennom støtteordninger, tilskudd og andre insentiver, i tillegg til å sette krav. Videre har kommunen en sentral rolle når det gjelder å formidle kunnskap, drive holdningsskapende arbeid og motivere til handling, blant annet ved å fremheve gode eksempler. De valgene den enkelte innbygger tar hver dag er avgjørende for Askers samlede klimafotavtrykk.

Klimabudsjettet inneholder tiltak for hele Askersamfunnet, både for innbyggerne og kommunens egen drift. Tiltakene har et lokalt og globalt perspektiv, og omfatter hele Askersamfunnets klimafotavtrykk. Det betyr at tiltakene omfatter både utslipp innenfor Askers grenser (direkte utslipp) og utslipp som skjer utenfor Askers grenser som følge av innbyggernes, næringslivets og kommunens forbruk (indirekte utslipp).

Klimabudsjettet bygger på temaplan for handling mot klimaendringene, som ble vedtatt av kommunestyret i juni 2021 (sak 44/21). Temaplanen har identifisert følgende seks innsatsområder som det må jobbes spesielt godt med i årene fremover:

- Endring, ledelse og kommunikasjon
- Klimasmart mat
- Bærekraftig forbruk
- Framtidsrettede bygg og anlegg
- Grønn mobilitet
- Naturen som karbonlager

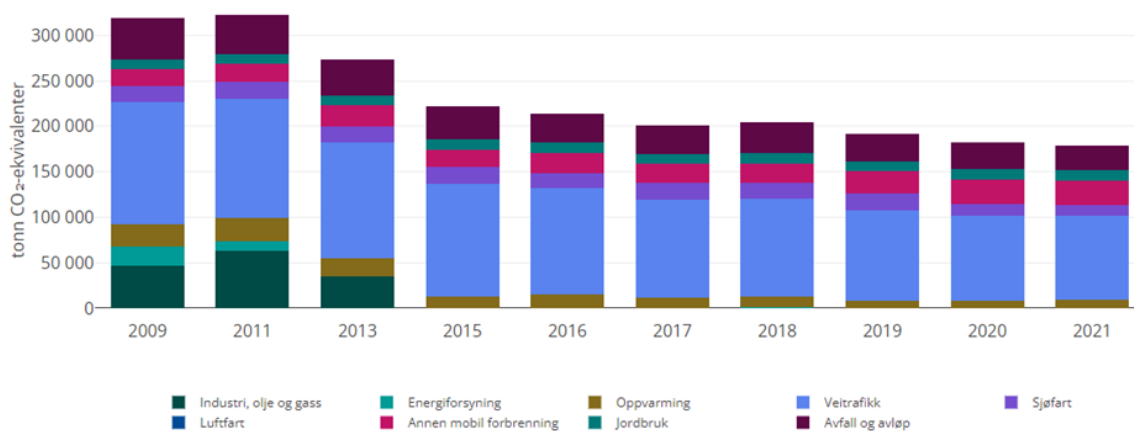
I temaplanen er det innenfor hvert innsatsområde definert strategier for å oppnå ønsket utvikling. Klimabudsjettet viser hvordan vi konkret skal jobbe med disse strategiene. Tiltakene i klimabudsjettet vil bli ytterligere konkretisert i oppdrag til virksomhetene, og blir fulgt opp som en del av den administrative virksomhetsstyringen.

En viktig del av oppfølgingen er å vurdere i hvilken grad temaplanen bidrar til å nå kommunens mål. Indikatorer, statistikk, forskning, utredninger og aktivitetsoppfølging er sentrale kilder til kunnskap om måloppnåelse. En samlet vurdering av status og måloppnåelse blir gitt i forbindelse med årsrapporten.

Status og framskrivninger for utslipp

Direkte utslipp

De direkte utslippene er de som slippes ut innenfor Askers grenser. Miljødirektoratets statistikk for utslipp viser de viktigste kildene til direkte klimagassutslipp, både nasjonalt og for kommuner. Statistikken dekker årene 2009–2021. Grafen under viser utviklingen av direkte klimagassutslipp i Asker kommune målt i tonn CO₂-ekvivalenter (forkortet CO₂e). Ved å omregne utslipp av klimagasser som karbondioksid, metan og lystgass til CO₂e, kan vi sammenligne de ulike klimagassene. For å kunne vurdere om vi når målene, bør referanseåret være basert på sammenlignbare tall fra Miljødirektoratet. Referanseåret er derfor satt til 2009.

Grafen viser at det har vært en nedgang på 44 prosent i utslippene fra 2009 til 2021. Nedgangen skyldes hovedsakelig nedleggelse av Tofte Industrier, stenging av avfallsforbrenningsanlegg som ble brukt til energiforsyning, utfasing av oljefyring, en økning i antall elbiler, samt økt innblanding av biodrivstoff i drivstoff.

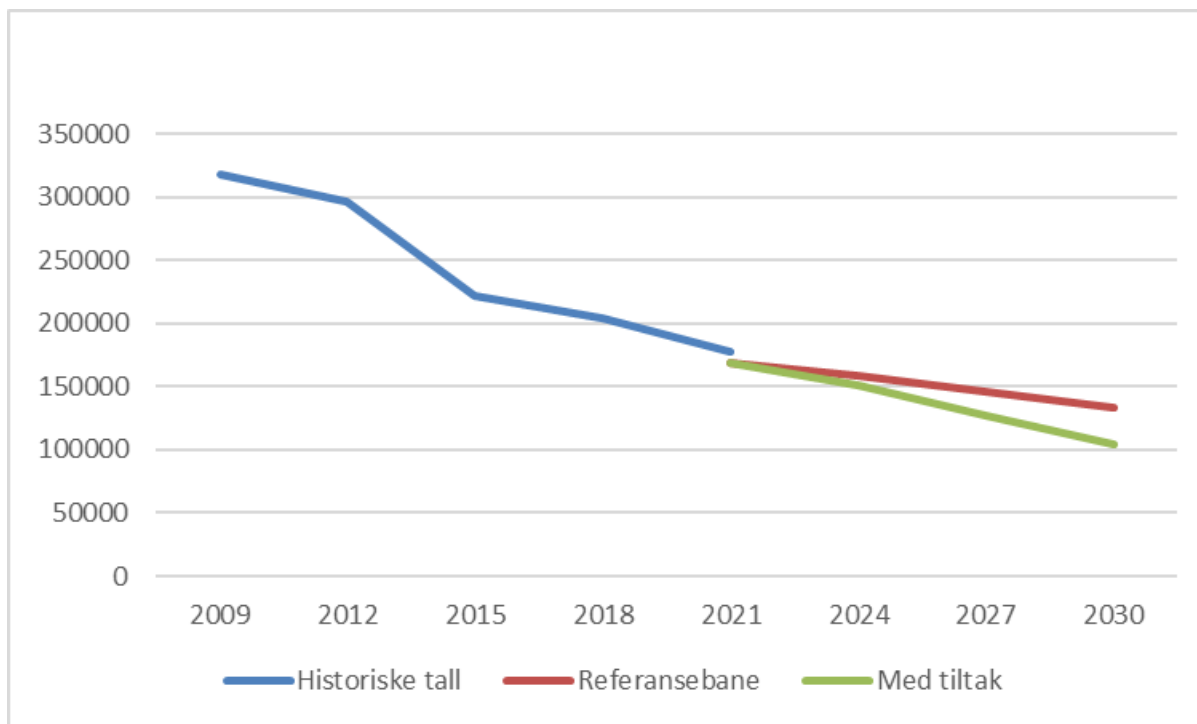
Det har stort sett vært en jevn nedgang i utslippene de siste årene. Unntaket er 2018, da det var en økning på 0,6 prosent fra 2017. Dette skyldtes økte utslipp fra anleggsvirksomhet som følge av økt aktivitetsnivå, og at det på nasjonalt nivå har vært en kortsiktig redusert innblanding av biodrivstoff i drivstoff.

Utslippene i Asker for 2021 var på 178 000 tonn CO₂e. Veitrafikk med personbiler, varebiler, busser og tunge kjøretøy utgjør 51,3 prosent av utslippene, og er den klart største direkte utslippskilden i Askersamfunnet. 54,8 prosent av utslippene fra veitrafikk kommer fra personbiler.

De direkte klimagassutslippene i Asker vil trolig gå ned selv uten en aktiv lokal klimapolitikk og klimabudsjett. Dette har sammenheng med at flere kjøretøy og maskiner blir elektriske eller går på hydrogen eller biogass. For at Asker kommune skal bli et lavutslippssamfunn, kreves det imidlertid i tillegg en betydelig lokal innsats. Kommunen har en viktig rolle i implementeringen av den nasjonale politikken. Dette gjelder ikke minst for veitrafikk og anleggsplasser der det er store utslipp i Asker.

Figuren under viser de historiske utslippene i Asker fra 2009 til 2021, i tillegg til to mulige fremtidsscenarioer for utslippsutviklingen fremover:

- En referansebane som viser en mulig utvikling av utslippene med dagens vedtatte nasjonale politikk, men uten nye lokale eller nasjonale tiltak.
- En utviklingsbane som viser utslippsutviklingen der det både er lagt til grunn en større effekt av vedtatt nasjonal politikk enn i referansebanen, noen nye nasjonale tiltak og en aktiv klimahandling i Asker kommune. Denne banen viser at utslippene i Asker i 2030 kan reduseres med 67 prosent dersom vi fører en offensiv klimapolitikk.

De to fremtidsscenarioene ble estimert i 2020 i forbindelse med arbeidet med kunnskapsgrunnlaget til temaplan for handling mot klimaendringene. Fra 2021 har vi derfor både tall for faktiske utslipp (historiske tall) og estimerte utslipp i henhold til de to utslippsbanene. Det betyr at vi nå kan begynne å sammenligne faktiske utslipp med målene vi har satt oss. Figuren viser at vi i 2021 lå rundt 8 000 tonn CO₂e over målet. Det understrekes at begge scenarioene er basert på vesentlig usikkerhet.

Målet om 67 prosent reduksjon i klimagassutslipp betyr ikke at det skal skje en reduksjon på 67 prosent innenfor alle sektorer. Tabellen under viser hvordan de prosentvise utslippsreduksjonene var fordelt på de ulike sektorene i 2021, målet for de ulike sektorene i 2021, samt hvordan de fremtidige utslippsreduksjonene fordeler seg på de ulike sektorene – alt målt i forhold til referanseåret 2009. Negative tall i tabellen betyr en reduksjon i klimagassutslipp, mens positive tall betyr en økning. Grunnen til at det innenfor enkelte sektorer tilsynelatende er et mål om økte klimagassutslipp, er at utslippene allerede har økt mye fra 2009. Det tar tid å snu trenden, og vi vil derfor ikke komme under 2009-nivå før det har gått noen år.

En stor del av reduksjonen har allerede skjedd, og skyldes som nevnt nedlegging av Tofte Industrier og stenging av avfallsforbrenningsanlegg som ble brukt til energiforsyning. I tillegg er det store reduksjoner innenfor oppvarming grunnet utfasing av oljefyring. Kommunen har likevel en stor jobb for å oppnå en 45 prosent reduksjon innenfor annen mobil forbrenning, en 65 prosent reduksjon innenfor veitrafikk og en 10 prosent reduksjon innenfor jordbruk. Dette er områder der kommunen spesielt har mulighet for å påvirke utslippsutviklingen.

Sektor	Utslipp i 2021	Mål for 2021	Mål for 2024	Mål for 2030
Annen mobil forbrenning	45 %	13 %	-6 %	-45%
Avfall og avløp	-42 %	-38 %	-39 %	-50 %
Energiforsyning	-100 %	-100 %	-100 %	-100 %
Industri, olje og gass	-100 %	-100 %	-100 %	-100 %
Jordbruk	12 %	11 %	4 %	-10 %
Oppvarming	-62 %	-67 %	-70 %	-75 %
Sjøfart	-37 %	-34 %	-40 %	-50 %
Veitrafikk	-32 %	-34 %	-43 %	-65 %

Det vises til oversikten over klimatiltak for direkte utslipp for en nærmere beskrivelse av hvilke tiltak kommunen vil jobbe med i kommende periode for å nå målet om utslippsreduksjon innenfor de ulike sektorene.

Utslipp og opptak av klimagasser fra skog og annen arealbruk

De senere årene har det blitt et stadig større fokus på opptak og utslipp av klimagasser fra arealene våre. Opptak av klimagasser fra atmosfæren skjer når biomasse (levende vekster som skog, busker og gress) vokser, tar opp og lagrer mer karbon i jord, røtter, stamme og bladverk. Utslipp skjer når biomasse forbrennes eller brytes ned. Bearbeiding av jorda kan også øke nedbrytingen av det organiske materialet i jordsmonnet, noe som gir utslipp av CO₂.

Miljødirektoratets årlige utslippsstatistikk omfatter ikke utslipp og opptak av klimagasser fra skog og annen arealbruk. Det finnes derfor ingen oppdaterte tall for utslipp og opptak av klimagasser fra arealbruk. Miljødirektoratet har imidlertid utarbeidet et utslippsregnskap for 2010 og 2015, der utslipp og opptak av klimagasser er brutt ned i arealbrukskategorier. Et oppdatert kommunefordelt klimaregnskap for arealbrukssektoren for 2020 var ventet i 2022, men er forsinket.

Utslippsregnskapet for 2010 og 2015 viser at arealbruksendringer førte til netto økning i utslippene. Utbygd areal er den arealtypen som gir størst netto utslipp, og utslippene fra utbygd areal har økt vesentlig fra 2010 til 2015. Det er særlig overgangen fra skog til utbygd areal som ga klimagasseffekter.

Det er vanskelig å lage fremskrivninger for utviklingen av utslipp og opptak av klimagasser fra arealbruk for en kommune. På nasjonalt nivå viser fremskrivninger fra Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) at netto opptak av klimagasser i sektoren viser en nedadgående trend mot 2050. Netto opptak i sektoren forventes imidlertid fortsatt å være høyt, og er beregnet til 20,3 mill. tonn CO₂e i 2030 og 19,9 mill. tonn CO₂e i 2050. Etter 2050 øker opptaket igjen noe. Det er knyttet relativt stor usikkerhet til tallene mot slutten av perioden.

Det er ikke mulig å trekke konklusjoner for Asker basert på nasjonal utvikling. Arealfordelingen er ulik kommunene imellom. I tillegg vil en høyere befolkningsvekst i Asker gi mer press på arealene sammenlignet med nasjonal utvikling. Dersom Asker bygger ned mer skog og andre areal typer til fordel for utbygd areal, vil dette føre til mer utslipp fra sektoren.

Asker kommune vil fremover arbeide for å få på plass et eget arealregnskap som beskriver opptak og utslipp av klimagasser fra kommunens arealer.

Innbyggernes klimafotavtrykk

Svært mye av klimagassutslippet vi bidrar til i Asker, skjer utenfor kommunens grenser og fanges derfor ikke opp av Miljødirektoratets regnskap over direkte utslipp. Asker kommune ønsker også å ha en oversikt over innbyggernes totale klimafotavtrykk. Klimafotavtrykket er den totale klimapåvirkningen en innbygger, kommunen eller en bedrift har. Klimafotavtrykket består både av det direkte utslippet som slippes ut innenfor Asker kommunes grenser, og det indirekte utslippet som følger av vårt forbruk og våre aktiviteter.

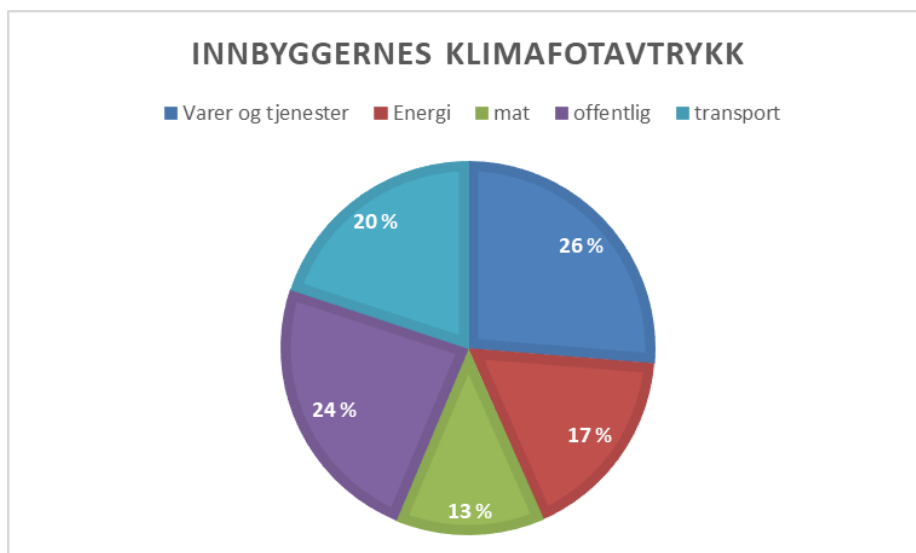
Figuren under viser innbyggernes klimafotavtrykk, da det ikke finnes tilgjengelige tall for klimafotavtrykk for hele Askersamfunnet. Tallene er hentet fra nettsiden Folkets Fotavtrykk levert av Ducky AS, med en justering av faktoren for omregning av strømbruk til utslipp i tråd med den metodikken som for øvrig benyttes i Asker. Ducky AS er den aktøren som har kommet lengst i arbeidet med å beregne klimafotavtrykket til innbyggerne, og Folkets Fotavtrykk er det eneste verktøyet som leverer oppdaterte og sammenlignbare tall for nabolag og kommuner.

Tallene viser at det årlige klimafotavtrykket til en gjennomsnittsinbygger i Asker er på 10,42 tonn CO₂e. Dersom vi ganger dette tallet med Askers ca. 97 800 innbyggere, får vi et samlet klimafotavtrykk på rundt 1 020 000 tonn CO₂e. Klimafotavtrykket er altså nesten seks ganger så høyt som det direkte utslippet fra Askersamfunnet. Den største bidragsyteren til innbyggernes klimafotavtrykk er varer og tjenester, etterfulgt av offentlige utslipp, transport, energi og mat.

I temaplan for handling mot klimaendringene, fremgår det at mat utgjør en av de største utslippskildene. Når figuren under viser at mat utgjør en mindre andel, skyldes dette at det er benyttet ulike metoder og antagelser i beregningene. Tallene i temaplan for handling mot klimaendringene bygger på en kryssløpsanalyse, mens Folkets Fotavtrykk benytter LCA-analyser. Videre er kategoriene i utslippsregnskapet delt opp litt forskjellig.

Utslippsregnskap for klimafotavtrykk og indirekte utslipp er komplekst og under utvikling. Det vil derfor kunne bli endringer i hvordan vi beregner dette også i årene fremover. Hovedbudskapet er uansett at vårt forbruk og våre vaner fører til store utslipp, og at utslippene relatert til energi, varer og tjenester, mat og transport er store.

Figuren under viser en fordeling med 26 prosent på varer og tjenester, 24 prosent på offentlige utslipp, 20 prosent på transport, 17 prosent på energi og 13 prosent på mat.

Klimamål

Som en del av Parisavtalen har Norge forpliktet seg til å redusere direkte klimagassutslipp med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent innen 2030, sammenlignet med nivået i 1990. Dette er stadfestet i klimaloven. Gjennom klimaloven har Norge også lovfestet et mål om å bli et lavutslippssamfunn innen 2050. Dette tilsvarer en reduksjon på 90–95 prosent sammenlignet med nivået i 1990. I Regional planstrategi for Viken fylkeskommune er målet at klimagassutslippene i Viken er redusert med minst 80 prosent innen 2030 målt fra referanseåret 2016. Asker kommune har som mål å redusere de samlede direkte utslippene i Asker med 67 prosent innen 2030 sammenlignet med nivået i 2009.

FNs bærekraftsmål utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av Askersamfunnet og er utgangspunktet for satsningsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Satsingsområde Handling mot klimaendringene har følgende hovedmål:

- **Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.**

Det viktigste delmålet for klimaplanen og klimabudsjettet er:

- **Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.**

Å ligge i front for lavutslippssamfunnet betyr ikke bare at Asker skal nå lavutslippssamfunnet før resten av landet. Å ligge i front betyr også at vi må våge å tenke nytt, ta sjanser, prøve ut nye løsninger og vise vei inn i en utslippsfri fremtid. Gjennom innovasjon og et aktivt samarbeid med næringslivet, innbyggerne, academia og andre offentlige virksomheter i inn- og utland skal Asker bidra til at hele Norge når lavutslippssamfunnet i 2050, og helst før.

Klimatiltak

Klimabudsjettet inneholder tiltak for hele Askersamfunnet, både rettet mot kommunen som organisasjon, innbyggerne og aktører i sivilsamfunnet.

Klimatiltakene tar utgangspunkt i strategiene i temaplan for handling mot klimaendringene, men er noe mer detaljert med fokus på hva som bør gjennomføres først i perioden. De klimatiltakene som retter seg mot kommunen som organisasjon vil bli ytterligere konkretisert i oppdrag til virksomhetene, og vil bli fulgt opp som en del av den administrative virksomhetsstyringen.

De fleste tiltakene vil gjennomføres innenfor tjenesteområdenes ordinære driftsrammer, mens enkelte tiltak er finansiert gjennom budsjettposter avsatt spesielt til klimatiltak. Kommunen kan også søke om midler gjennom støtteordninger som Klimasats eller ordningene til Enova.

Klimatiltakene er delt i en tabell for direkte utslipp og en tabell for indirekte utslipp. De enkelte tiltakene er kategorisert i henhold til de seks innsatsområdene i temaplan for handling mot klimaendringene. De direkte utslippene er også kategorisert i henhold til sektorene i Miljødirektoratets utslippsstatistikk. I tabellen for direkte utslipp vises også målet vi hadde for 2021, utslippet vi hadde i 2021 og budsjettert utslipp i CO₂e for 2024 og 2027. De budsjetterte direkte utslippene (tonn CO₂e) er basert på tiltaksbanen og målene for utslippsreduksjon som er satt for hver sektor. Tiltakene vil ikke alene være nok til at vi når målene, men viser hvilke prioriteringer kommunen må gjøre for å bidra til at vi når utslippsmålet om 67 prosent reduksjon i klimagassutslipp innen 2030. Flere andre aktører, slik som sentrale og regionale myndigheter, næringslivet og innbyggerne, må også bidra til utslippsreduksjonen.

Det er per i dag ikke mulig å sette mål og lage referansebane for de indirekte utslippene. Kommunen jobber videre med å utvikle metodikk for å kunne beregne effekten av klimagassutslipp fra blant annet forbruk, reguleringsbestemmelser, bygge- og anleggsprosjekter og kommunale anskaffelser. Kommunen vil dermed i årene fremover få et stadig bedre grunnlag for å kunne fylle klimabudsjettet med konkrete tall også for de indirekte utslippene.

Direkte utslipp

Redusere utslipp fra personbiler og varebiler

Innsatsområde	Sektor	Mål i 2021	Utslipp i 2021 (tonn CO ₂)	Budsjetterte utslipp i 2024 (tonn CO ₂)	Budsjetterte utslipp i 2027 (tonn CO ₂)
Grønn mobilitet	Veitrafikk	68 845	76 571	56 994	44 271

For å redusere utslippene fra personbiltrafikk og varebiler skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Bidra til elektrifisering gjennom blant annet å anskaffe og lease egne utslippsfrie (eller biogass) kjøretøy, stille krav i anbud og støtteordninger til private.

- Tilrettelegge for redusert bilbruk blant annet gjennom mobilitetsavtaler, tilrettelegging for digitale møter og hjemmekontor for egne ansatte, og tilrettelegge for mer bruk av kollektiv, sykkel og gange for Askers innbyggere.

Redusere utslipp fra tungtrafikk

Innsatsområde	Sektor	Mål i 2021	Utslipp i 2021 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2024 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2027 (tonn CO2)
Grønn mobilitet	Veitrafikk	17 026	17 524	17 306	16 756

For å redusere utslippene fra tungtrafikk skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Jobbe for en bærekraftig masseforvaltning både i egne prosjekter og i private utbyggingsprosjekter.
- Øke andelen utslippsfri transport av masser i egne bygge- og anleggsprosjekter
- Tilrettelegge for energistasjoner til tungtransport (lading, fyllestasjoner for biogass og hydrogen).

Redusere utslipp fra sjøfart

Innsatsområde	Sektor	Mål i 2021	Utslipp i 2021 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2024 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2027 (tonn CO2)
Grønn mobilitet	Sjøfart	11 779*	11 295*	10 751	9 812

*Da pandemiårene 2020 og 2021 var år med ekstraordinær lav aktivitet innen sjøfart, var det faktiske utslippet i 2021 lavere enn det som var målet.

For å redusere utslippene fra sjøfart skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Bidra til at båttrafikken blir utslippsfri, blant annet gjennom tilrettelegging for elektriske delebåter og lademuligheter langs kysten og være pådriver for utslippsfri ferje mellom Oslo og Vollen/Slemmestad.

Redusere utslipp fra annen mobil forbrenning

Innsatsområde	Sektor	Mål i 2021	Utslipp i 2021 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2024 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2027 (tonn CO2)
Fremtidsrettede bygg og anlegg	Annen mobil forbrenning	21 413	27 551	17 922	14 242

For å redusere utslippene fra annen mobil forbrenning skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Velge utslippsfritt (eller biogass) i anskaffelser av maskiner og ikke-veigående kjøretøy der disse er kommersielt tilgjengelige.
- Stille krav om bygg- og anleggsplasser som er utslippsfrie (eller bruker biogass) i egne prosjekter der det finnes kommersielt tilgjengelig teknologi, og oppfordre private til det samme.

Redusere utslipp fra avfall og avløp

Innsatsområde	Sektor	Mål i 2021	Utslipp i 2021 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2024 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2027 (tonn CO2)
Fremtidsrettede bygg og anlegg	Avfall og avløp	28 542	26 666	27 805	25 523

For å redusere utslippene fra avfall og avløp skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Være en pådriver for at VEAS gjennomfører kartlegginger av klimagassutslipp og tiltak for å redusere metan- og lystgassutslipp fra renseanlegget.

Redusere utslipp fra jordbruk

Innsatsområde	Sektor	Mål i 2021	Utslipp i 2021 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2024 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2027 (tonn CO2)
Naturen som karbonlager, klimasmart mat	Jordbruk	11 418	11 540	10 716	10 014

For å redusere utslippene fra jordbruk skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Samarbeide med landbruket og overordnet myndighet om å gjennomføre klimatiltak som bruk av redusert høstpløying og bedre gjødselhåndtering.
- Følge opp nullvisjonen for nedbygging av dyrket og dyrkbar jord i alle planprosesser.

Redusere utslipp fra skog og annen arealbruk

Innsatsområde	Sektor	Utslipp i 2020 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2023 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2026 (tonn CO2)
Naturen som karbonlager	Skog og annen arealbruk	Det foreligger foreløpig ikke tall	Det foreligger foreløpig ikke tall	Det foreligger foreløpig ikke tall

For å redusere utslippene fra skog og annen arealbruk skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Minimere arealinngrep i egne prosjekter og utvikle et arealregnskap som beskriver karbonlagringspotensial og klimagassutslipp fra kommunens arealer.
- Øke fokus på nedbygging av natur i arbeidet med nye planer og kommuneplanen. Det skal allerede tidlig i planprosesser dokumenteres klimakonsekvenser av nedbygging av natur.
- Kartlegge myrer med restaureringspotensiale og restaurere utvalgte myrer i samarbeid med Miljødirektoratet og Statsforvalteren.

Indirekte utslipp

Redusere indirekte utslipp fra bygg og anlegg

Innsatsområde	Fremtidsrettede bygg og anlegg
---------------	--------------------------------

For å redusere indirekte utslipp fra bygg og anlegg skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Øke innsatsen for å systematisere og følge opp energieffektivisering og satsing på miljøvennlig energi i kommunale bygg og anlegg, tilstrebe nær-nullenergistandard i nybygg og være pådriver for energieffektivisering i private bygg.
- Bruke klimavennlige materialer i egne bygg og anlegg, minimere mengden byggavfall og være pådriver for bruk av klimavennlige materialer i private bygg.
- I tidligfase utarbeide klimabudsjett for klimafotavtrykket (direkte og indirekte utslipp) for alle bygg- og anleggsprosjekter.
- Vurdere ombruk av byggematerialer i forbindelse med bygging av egne nybygg og oppfordre private utbyggere til det samme, gjennom planprosesser.
- Rehabiliterer framfor å bygge nytt der det er mulig og mer klimavennlig.

Redusere indirekte utslipp fra forbruk

Innsatsområde	Bærekraftig forbruk
---------------	---------------------

For å redusere indirekte utslipp fra forbruk skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Stille klimakrav i kommunale anskaffelser og redusere eget forbruk gjennom ombruk og reparasjon.
- Sammen med næringslivet og frivillige organisasjoner legge til rette for økt reparasjon, ombruk og delingsøkonomi i Askersamfunnet, blant annet gjennom ombrukssenteret Omigjen.
- Legge til rette for økt ombruk i egen organisasjon blant annet gjennom oppfølging av møbelpolicyen, reparasjon av IT-utstyr og et forprosjekt om ombruk av hjelpemidler innen Velferd.
- Øke kildesorteringsgraden ved å innføre ny merkeordning, økt gebyr for restavfall og målrettede tiltak for enkelthusstander, boligselskap med felles avfallsløsning og for kommunale virksomheter.
- Gjennomføre et forprosjekt for deling av maskiner i landbruket.

Redusere indirekte utslipp fra mat

Innsatsområde	Klimasmart mat
---------------	----------------

For å redusere indirekte utslipp fra mat skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Jobbe for å redusere matsvinn, blant annet nettverk for mat- og helselærere på 9. trinn og tiltak i egen organisasjon.
- Spre kunnskap og legge til rette for mer kortreist og klimavennlig mat, blant annet gjennom klimamerking av menyer, Smaken av Asker og Kunnskapshagen i Rådhusparken.

Redusere indirekte utslipp gjennom endring, ledelse og kommunikasjon

Innsatsområde	Endring, ledelse og kommunikasjon
---------------	-----------------------------------

For å redusere indirekte utslipp knyttet til endring, ledelse og kommunikasjon skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Miljøsertifisere egne virksomheter og være pådriver for å sertifisere bedrifter i Asker.
- Kommunisere aktivt om klima og jobbe for å øke kunnskapen i egen organisasjon og i Askersamfunnet.
- Spre kunnskap om sirkulær økonomi, og beskrive sammenhengen mellom innbyggernes forbrukermakt og påvirkning på global bærekraft.

Administrasjon og ledelse

Tjenesteområde Administrasjon og ledelse omfatter toppledelsen i kommunen, samt de administrative stabs- og støttetjenestene som inngår i sentraladministrasjonen. Tjenesteområdet har ansvar for å tilrettelegge for god politisk og administrativ styring, samt ivareta en rekke fellesfunksjoner på vegne av hele organisasjonen. Tjenesteområde Administrasjon og ledelse er organisert i ni seksjoner og har omkring 240 årsverk.

Tjenesteområde Administrasjon og ledelse har ansvar for planstrategien, og har i tillegg et særlig ansvar for følgende temaplaner:

- Arbeidsgiverpolitikk (vedtatt 08.09.20)
- Digitalisering og smart bruk av teknologi (vedtatt 15.11.22)

KOSTRA-tall

	Asker 2021	Asker 2022	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B) *) **)	426	366	336	273	191	291	291
Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B) *) **)	25	41	46	59	72	68	68
Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B) *) **)	4 479	3 889	4 500	4 350	3 536	3 821	3 821
Netto driftsutgifter per innbygger (180) diverse fellesutgifter (B) *) **)	161	55	91	110	95	80	80
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B) *) **)	6 574	5 871	7 545	5 773	4 702	5 380	5 380

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

Status og utfordringer

Både private og offentlige virksomheter møter stadig større krav til en effektiv, profesjonell og riktig dimensjonert administrasjon. Utviklingen nasjonalt går i retning av større grad av sentralisering av stabs- og støttetjenestene. Hensikten er å oppnå stordriftsfordeler, samt å skape robuste fagmiljøer med bedre muligheter for å rekruttere og beholde arbeidskraft med høy kompetanse.

Videre blir stabs- og støttetjenestene stadig mer kompetansekrevende, med større krav til spesialistkompetanse innenfor alle fagområder. Samtidig bidrar økt digitalisering og automatisering av administrative prosesser til bedre kvalitet og optimalisering av ressursbruken.

Stabs- og støttetjenestene innen Administrasjon og ledelse har ansvar for en rekke fellesfunksjoner på vegne av hele kommunen. Tjenesteområdet har dermed en viktig funksjon knyttet til å sikre enhetlig praksis og samhandling i hele organisasjonen.

Stabs- og støttetjenestene arbeider primært mot fire målgrupper. For det første skal stabs- og støttetjenestene tilrettelegge for at de folkevalgte kan drive god politisk styring. Dette skjer blant annet gjennom utarbeidelse av gode politiske beslutningsgrunnlag og sekretariatstjenester.

For det andre skal stabs- og støttetjenestene bistå kommunedirektøren med å sikre god administrativ styring. Dette skjer blant annet gjennom å utarbeide helhetlige og koordinerte administrative beslutningsgrunnlag, samt sikre gode og koordinerte styringsprosesser for å nå vedtatte mål.

For det tredje har stabs- og støttetjenestene en sentral rolle med å tilrettelegge for at organisasjonen for øvrig kan utøve sine oppgaver på en effektiv måte, gjennom utvikling og drift av fellesoppgaver og annen støtte til linjeorganisasjonen. Dette innebærer også å legge til rette for tverrsektorielt utviklings- og innovasjonsarbeid.

For det fjerde yter deler av stabs- og støttetjenestene tjenester rettet mot innbyggerne, slik som for eksempel kommunikasjon og arkiv- og innsynstjenester.

Som en del av arbeidet med evaluering av administrativ organisering, er det gjennomført en ekstern analyse basert på KOSTRA-sammenligninger som viser at Asker kommune har en administrasjon som er dimensjonert på samme nivå eller noe lavere enn sammenlignbare kommuner. Analysen viser at Asker kommune har relativt få administrative årsverk, både sett i forhold til antall innbyggere i kommunen og sett i forhold til totalt antall årsverk i kommunen. Kostnadene til administrasjon har også gått betydelig ned de siste årene, noe som blant annet skyldes reduserte kostnader til avskrivninger. Asker kommune har imidlertid noe høye kostnader innenfor enkelte områder, og dette vil vurderes nærmere fremover.

Dette skal vi oppnå

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen. Tabellen under viser hvilke delmål innenfor hvert satsingsområde som er særlig relevante for tjenesteområde Administrasjon og ledelse.

Hovedmål	Delmål
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune	Asker kommune har god økonomisk bærekraft.
	Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle.
	Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen.
	Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrige og stolte medarbeidere og ledere.
	Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunens utfordringer og viser endringsvilje.
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.	Askersamfunnet motvirker, reduserer og tilpasser seg konsekvensene av klimaendringer.
	Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.	Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer.
	Askersamfunnet har en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet
	Askersamfunnet har et attraktivt og innovativt næringsliv som bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping.
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.	Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling.

Hovedmål	Delmål
	Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser.
	Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.	Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.	Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.
Askersamfunnet sikrer inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle.	Barn og unge utvikler relevant kompetanse for fremtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesrettede fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap.

Prioriteringer i perioden

Nedenfor følger en beskrivelse av hvilke oppdrag tjenesteområdet vil prioritere i fireårsperioden for å møte utfordringene, nå målene og følge opp strategiene i kommuneplanen og temaplaner.

Tilrettelegge for politisk styring

Store oppgaver knyttet til utvikling av lokalsamfunnet, de kommunale tjenestene og Asker kommune som organisasjonen, krever gode politiske beslutningsgrunnlag og medvirkningsprosesser.

Tjenesteområde Administrasjon og ledelse har ansvar for å tilrettelegge for god politisk styring, samt bidra til godt politisk arbeid og god samhandling i grensesnittet mellom politiske og administrative prosesser.

Kommunedirektøren har ansvar for å legge frem godt forberedte saker til politisk behandling. Arbeidet med klart språk i den politiske saksbehandlingen skal forsterkes i perioden. Tydelige og gode saksfremlegg gjør det også enklere for innbyggerne å følge med på de politiske prosessene i kommunen.

Det skal i 2024 innføres en digital politikerportal. Denne vil være et godt verktøy for de folkevalgte i forberedelsene til politiske møter. I tillegg vil løsningen gjøre selve møtegjennomføringen enklere, blant annet når det gjelder å ta ordet, sende inn forslag og votere. Løsningen vil også benyttes til å melde forfall og inhabilitet.

Det gjennomføres kommunestyre- og fylkestingsvalg høsten 2023, og nytt kommunestyre konstitueres i oktober. Folkevalgtopplæringen skal gi de folkevalgte den kunnskapen de trenger for å utføre sitt arbeid som folkevalgte. Det skal blant annet gjennomføres felles opplæring for kommunestyret om reglementer og gjennomføring av politiske møter. I tillegg vil det gjennomføres en to dagers oppstartsamling med KS, samt en egen opplæring for hvert utvalg og råd. Tematimene for kommunestyret vil det første året i perioden også benyttes til å sikre at de folkevalgte får innsikt og kunnskap om viktige temaer.

Omstilling og effektivisering

Kommunens økonomiske rammebetingelser er i endring. Det er nødvendig med omstilling og effektivisering for at Asker kommune skal ha økonomisk bærekraft i fremtiden.

For å lykkes i arbeidet med omstilling og effektivisering, må det jobbes målrettet og systematisk på alle nivåer i organisasjonen. Den største jobben må gjøres i hver enkelt virksomhet for å oppnå mer kostnadseffektive tjenester.

De sentrale stabs- og støttetjenestene i Administrasjon og ledelse har imidlertid en sentral rolle med å tilrettelegge for arbeidet i virksomhetene, bistå organisasjonen med veiledning og metodikk, samt følge opp og sikre helhetlig styring og rapportering. Det blir i perioden særlig viktig å tilrettelegge for erfaringslæring på tvers i organisasjonen, slik at virkningsfulle tiltak kan breddes ut og vi oppnår flere synergieffekter. Tjenesteområdet har også ansvar for å følge opp ansettelsesstoppen som ble iverksatt fra august 2023.

Det vil i 2024 fortsatt legges opp til hyppig rapportering til formannskapet på økonomi, omstillingstiltak og investeringer.

Innovasjon, digitalisering og smart bruk av teknologi

Innovasjon, digitalisering og smart bruk av teknologi er sentrale virkemidler for å møte fremtidens utfordringer. Det er en ambisjon at Asker kommune skal jobbe strukturert med innovasjon og digitalisering, innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer.

Som en følge av behovet for omstilling og effektivisering, er Asker kommune opptatt av å styrke kommunens innovasjonskraft. Arbeidet med de tre samfunnsflokene inngår som en viktig del av innovasjonsarbeidet. Kurs, opplæring, metodikk og verktøystøtte som tjenestedesign og kobling mot mulige interne og eksterne partnere er også viktige virkemidler i satsingen. Målet er at virksomhetene får inspirasjon og støtte til å gjennomføre endringer lokalt.

Temaplan for digitalisering og smart bruk av teknologi ble vedtatt av kommunestyret høsten 2022. Temaplanen setter blant annet fokus på temaer som data som strategisk ressurs, klimabevisst infrastruktur og kapasitet, relevant digital støtte, digitale ferdigheter og kompetanse, samt personvern, informasjonssikkerhet og IKT-sikkerhet.

Det er avsatt en årlig ramme til investeringer innenfor IKT-området. Midlene skal støtte opp under ønsket samfunns- og tjenesteutvikling i tråd med satsingen i kommuneplanen og temaplaner, samt sikre at Asker kommune har en robust og sikker IKT-infrastruktur. I 2024 vil kommunen prioritere å videreføre satsingen innenfor området personvern, informasjonssikkerhet og IKT-sikkerhet (særlig cybersikkerhet). Det vises til investeringsbudsjettet for en oversikt over hvilke hovedaktiviteter som planlegges gjennomført i 2024.

Det er i 2023 påbegynt et arbeid med å vurdere muligheter og utfordringer knyttet til å ta i bruk kunstig intelligens. Arbeidet fortsetter i 2024, og har som mål å etablere retningslinjer for bruk av kunstig intelligens i Asker kommune i samsvar med nasjonale retningslinjer.

Internasjonalt samarbeid

Asker kommune har de siste årene hatt økt fokus på betydningen av internasjonalt samarbeid. Formannskapet vedtok i januar 2023 en sak om hovedmål og strategier for Asker kommunes internasjonale samarbeid (sak 6/23). Saken legger til grunn at deltakelse i internasjonalt samarbeid, nettverk og organisasjoner er et viktig virkemiddel for å realisere kommunens mål og satsinger, slik disse er forankret i planverket.

Internasjonalt samarbeid gir kommunen tilgang til relevant forskning, økt kompetanse og mulighet for læring og innovasjon i samfunns- og tjenesteutviklingen. I tillegg gir det økt mulighet for å få ekstern finansiering til ulike prosjekter. Internasjonalt samarbeid er også viktig for å løse større samfunnsutfordringer, for eksempel innenfor klima- og miljøområdet. For Asker kommune vil det særlig være viktig å sikre aktiv bruk av virkemiddelapparatet i EU, EØS, Nordisk råd og Nordisk ministerråd.

Asker kommune ble i 2022 valgt ut som en av 12 pilotbyer i det fireårige utviklingsprogrammet Circular Cities and Regions Initiative. Programmet er en del av EUs Circular Economy Action Plan for implementering av sirkulærøkonomi i byer, kommuner og regioner. FutureBuilt-prosjektet Nedre Sem låve er Asker kommunes pilotprosjekt i programmet.

Videre er Asker kommune akkreditert som Erasmus+ for perioden 2021-2027. Dette innebærer at Asker kommune er godkjent for deltakelse og tilgang til finansiering gjennom Erasmus-programmet, som er EUs program for utdanning og opplæring. I 2024 skal ansatte, ledere og pedagoger i barnehager og skoler delta på kompetanseutveksling.

Asker kommune er også medlem av Sunne kommuner, som er en del av WHO's Healthy Cities-nettverk. Askers ordfører er styreleder i Sunne kommuner, og sitter også i WHO's Healthy Cities Political Committee. Kommunen har søkt om deltakelse i et pilotprogram om utvikling av et såkalt livskvalitetsbudsjett.

Asker kommune skal videre delta som partner i et nytt EU Horizon-prosjekt om sirkulærøkonomi innenfor tekstil og matsvinn, som i 2023 fikk innvilget økonomisk støtte fra EU. Prosjektet starter i 2024 og varer i fire år. Prosjektet er et samarbeid mellom universiteter, forskningsentre, kommuner, organisasjoner og kompetansemiljøer i Finland, Norge, Sverige, Østerrike, Tyskland og Estland.

Asker kommune vil fremover samarbeide med eksterne forsknings- og innovasjonsmiljøer for å delta i større søknader og prosjekter relatert til de store samfunnsutfordringene ungt utenforskap, demografiutfordringer og klima og natur.

Arbeidsgiverpolitikk

Arbeidsgiverpolitikken er avgjørende for at Asker kommune kan rekruttere, utvikle og beholde kvalifisert arbeidskraft, stille krav til lederskap, utvikle medarbeidernes kompetanse og bygge en felles organisasjonskultur.

Temaplan for arbeidsgiverpolitikk ble vedtatt av kommunestyret i september 2020, og synliggjør forventninger, innsatsområder og konkrete mål for medarbeidere og ledere i Asker kommune. Tjenesteområde Administrasjon og ledelse har det koordinerende ansvaret for å iverksette kommunens arbeidsgiverpolitikk og tilrettelegge for at mål og strategier følges opp på en enhetlig måte i organisasjonen.

Partssamarbeidet står sentralt for at kommunen skal lykkes i sine oppdrag. De store oppgavene innenfor blant annet omstilling, reduksjon av sykefraværet og etablering av heltidskultur stiller krav til et godt partssamarbeid der begge parter har ansvar for å finne de gode løsningene. Det arbeides med å videreutvikle partssamarbeidet på alle nivåer i kommunen. Dette arbeidet vil fortsette i 2024.

Kompetanseutvikling

Fremtidens utfordringer med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder stiller kommunene overfor nye utfordringer når det gjelder tilgang på tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft. Disse utfordringene er godt beskrevet i helsepersonellkommissjonens rapport NOU 2023: 4 *Tid for handling – personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste*.

For å møte behovet for tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft, skal Asker kommune i årene fremover arbeide systematisk med kompetanseutvikling og kompetansestyring for å beholde og utvikle medarbeidere, i tillegg til å rekruttere nye. Det arbeides med en overordnet kompetanseplan som blir ferdigstilt høsten 2023. Alle virksomheter skal fra 2024 arbeide med tiltak for å følge opp planen.

Asker kommunes ledere skal sammen bidra til å løse de samfunnsutfordringene vi står overfor. Høsten 2024 starter et nytt lederutviklingsprogram for alle kommunens omkring 360 ledere. Programmet skal gi de ulike ledergruppene metoder og verktøy for å effektivisere sin måte å jobbe på. I tillegg vil strategisk ledelse, gjennomføringskraft og endringsledelse være sentrale temaer i programmet.

Rekruttering

For å være en attraktiv arbeidsgiver, skal Asker kommune jobbe strategisk med å beholde og rekruttere medarbeidere med rett kompetanse. For å sikre en enhetlig rekrutteringspraksis i hele kommunen, etableres det høsten 2023 felles prinsipper for rekruttering i kommunen. Merkevarebygging og profilering av Asker kommune inngår som en viktig del av rekrutteringsprinsippene. I samarbeid med KS deltar Asker kommune i et mentorprogram for systematisk og planlagt oppfølging av nytilsatt helsepersonell.

Rekrutteringsprinsippene vil videre peke på tiltak som skal bidra til at flere som er eller står i fare for å falle utenfor arbeidslivet får anledning til å jobbe i Asker kommune. Kommunen vil blant annet vurdere tiltak for i større grad å legge til rette for at studenter og unge kan få mulighet for sommerjobb, og at studenter kan hospitere eller ha praksis i kommunen.

I 2023 ble det inngått en samarbeidsavtale med Fri Oslo og Viken. Avtalen skal blant annet bidra til at ansatte i Asker kommune får kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold og kompetanse til å møte skeive innbyggere, brukere og elever på en ivaretagende og trygg måte. Mange unge skeive faller utenfor arbeidslivet. Kommunen er en stor arbeidsgiver, og mer kompetanse på dette området kan bidra til at flere skeive tilsettes i kommunale stillinger.

Kommunen arbeider målrettet med å få flere fagutdannede ansatte, spesielt i tjenesteområdene Velferd og Oppvekst. Som et ledd i dette gir kommunen ansatte tilbud om å delta i praksiskandidatordningen. Praksiskandidatordningen er et tilbud til fast ansatte om å ta teoriprøve, for deretter å kunne gå opp til fagprøve. Dette er en viktig satsning for å få flere ansatte med fagbrev innen helsefag og barne- og ungdomsarbeiderfaget. Asker kommune tilbyr også praksisplasser og språkpraksisplasser. Dette er viktig for å sikre inkludering og motvirke utenforskap, og arbeidet vil videreføres i 2024.

Lærlinger

Asker kommune har hatt et måltall om minimum én lærling per 1000 innbyggere. I forbindelse med behandling av sak om opptrappingsplan for lærlinger (sak 3/22), har Partssammensatt utvalg vedtatt å øke antall lærlinger med minst 10 innen annet halvår 2022, dersom søkergrunnlaget er til stede.

Ved utgangen av 2022 hadde Asker kommune totalt 79 lærlinger. De siste årene har det vært krevende for kommunen å nå måltallet. Hovedårsaken til dette er at søkergrunnlaget til fagutdanningen er for lav i kommunens geografiske nedslagsfelt.

Lærlinger bidrar til å bringe ny kunnskap inn i virksomhetene, motvirke utenforskap og synliggjøre kommunen som en attraktiv arbeidsgiver. Lærlinger er dermed også viktig med tanke på langsiktig rekruttering av ansatte i en tid med stor konkurranse om arbeidskraften.

Asker kommune vil fremover forsterke arbeidet med å rekruttere flere lærlinger. Det er igangsatt et samarbeid med nærliggende kommuner for å sikre at flere unge ønsker å ta fagbrev. Dette arbeidet videreføres i 2024, og Asker kommune har som ambisjon å øke antall lærlinger i tråd med vedtatt opptrappingsplan. Satsingen på utdanning, herunder videreutvikling av kommunens lærlingeordning, inngår i arbeidet med strategisk kompetanseplan for Asker kommune som blir ferdigstilt høsten 2023.

Asker kommune vil videreføre samarbeidsavtalen med «Menn i helse», og har i tillegg inngått ny samarbeidsavtale med NAV om «Folk i helse». Samarbeidsavtalene gir muligheter for personer som er arbeidssøkere til å gjennomføre et komprimert utdanningsløp for å bli fagarbeidere.

Å stille krav om bruk av lærlinger i anskaffelser er et viktig virkemiddel for å øke tilgangen til læreplasser, og er forankret i anskaffelsesloven. I tråd med kommunens plattform for bærekraftige anskaffelser, vil Asker kommune stille krav om bruk av lærlinger i relevante anskaffelser og for øvrig oppfordre leverandører til å ta inn lærlinger.

Heltidskultur

Andelen heltidsansatte i Asker kommune var i 2022 på 61,9 prosent, mens den gjennomsnittlige stillingsstørrelsen var på 82,3 prosent. Heltidskultur handler om å skape en bærekraftig kommune og sikre innbyggerne kvalitet i tjenestene. Heltidskultur er viktig for at Asker kommune skal kunne rekruttere kompetanse, løse samfunnsoppdraget og være en attraktiv arbeidsgiver.

Handlingsplan for heltidskultur legger grunnlaget for kommunens arbeid på dette området. Det er gjennomført piloter i flere virksomheter, og erfaringene fra disse er viktig når arbeidet med heltidskultur skal videreutvikles og forsterkes i årene fremover. Asker kommune vil i perioden spesielt prioritere heltidsarbeid i tjenesteområdene Velferd og Oppvekst.

Gode og fleksible arbeidstidsordninger er viktige faktorer i heltidsarbeidet. I tillegg er arbeidet med riktig oppgavefordeling mellom ulike yrkesgrupper (Tørn) sentralt for å øke heltidsandelen. Godt partssamarbeid både på overordnet nivå og lokalt i virksomhetene er viktig og nødvendig for å oppnå resultater i heltidsarbeidet.

Sykefravær

Det er gjennomført en analyse av sykefraværet i Asker kommune i perioden 2020-2022. Analysen viser at sykefraværet har økt de siste årene, noe som også er en nasjonal trend. I 2022 var det registrerte sykefraværet i Asker kommune på 9,3 prosent, og dette er en økning på 0,9 prosentpoeng fra 2021. Koronapandemien kan trolig forklare deler av sykefraværet.

Økningen i sykefraværet gjelder alle tjenesteområder. Fraværet er imidlertid særlig høyt blant viktige yrkesgrupper i tjenesteområde Velferd, slik som blant annet sykepleiere, vernepleiere og

helsefagarbeidere. Dette er kompetanse og kapasitet kommunen har stort behov for, og en reduksjon i sykefraværet for disse yrkesgruppene vil gi stor effekt.

Asker kommune vil i perioden jobbe systematisk med tiltak for å redusere sykefraværet. Nye analyser høsten 2023 vil danne grunnlag for å definere hvilke tiltak som skal gjennomføres i 2024. Det vil særlig være viktig å opprettholde satsingen på forebyggende og helsefremmende tiltak i tråd med temaplan for arbeidsgiverpolitikk. I løpet av høsten 2023 vil det igangsettes et prosjekt knyttet til helsefremmende organisasjonsutvikling, der målet er at flere virksomheter kan arbeide mer forebyggende med sykefravær. Kommunen vil videre ha økt fokus på oppfølging ved korttidsfravær og den utvidede egenmeldingsordningen. I tillegg vil kommunen følge opp IA-avtalen gjennom partssamarbeid, samt videreføre satsningen gjennom bransjeprogram for barnehager og sykehjem.

Arbeidsmiljø

Asker kommune arbeider målrettet og systematisk med arbeidsmiljø. Ivaretagelse av ansattes rettigheter gjennom godt samarbeid mellom partene i arbeidslivet er en viktig prioritering, og prinsippene for medvirkning og medbestemmelse ligger til grunn for dette arbeidet.

Asker kommune gjennomfører annet hvert år en medarbeiderundersøkelse (10-faktor) blant alle ansatte. Undersøkelsen gir kommunen viktig kunnskap og styringsinformasjon som benyttes til utviklingsarbeid både sentralt og lokalt i den enkelte virksomhet. Alle virksomheter skal i 2024 følge opp resultatene av medarbeiderundersøkelsen og utarbeide konkrete oppfølgingstiltak som en del av sin virksomhetsplan.

Klimavennlig reisepolicy

Asker kommunes reisepolicy for ansatte og folkevalgte ble vedtatt våren 2020 (sak 90/20). Intensjonen med reisepolicyen er å redusere kommunens klimaavtrykk og kostnader knyttet til tjenestereiser. Det skal gjennomføres en revisjon av reisepolicyen, og arbeidet med oppfølging vil prioriteres i 2024.

Reisepolicyen må sees i sammenheng med kommunens mobilitetsstrategi, som beskriver prinsipper knyttet til lokalisering av kommunale arbeidsplasser, løsningsforslag for transportbehov og mobilitet for intern forflytning og reiser til og fra jobb.

Bærekraftige anskaffelser

Asker kommune anskaffer årlig varer og tjenester for ca. 1,7 mrd. kroner. Verdien av investeringer i bygg og anlegg kommer i tillegg, og utgjør ca. 1,3 mrd. kroner. Asker kommune har, gjennom sin markedsmakt og en aktiv anskaffelsespolitikk, stor mulighet for å nå egne mål og påvirke omgivelsene.

Formannskapet vedtok i 2022 en plattform for bærekraftige anskaffelser i Asker kommune. Plattformen skal bidra til at alle anskaffelser i kommunen gjennomføres på en mest mulig miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig måte.

Plattformen legger blant annet til grunn at kommunen i størst mulig grad skal bidra til miljøvennlig forbruk og være pådriver for sirkulær økonomi gjennom å unngå kjøp og bidra til deling, ombruk og gjenvinning. Innovative anskaffelser brukes strategisk for å finne nye løsninger. Innovasjonspartnerskap for å finne løsning for ombruksplattform er et konkret eksempel på dette.

Kommunen skal etterspørre klima- og miljøvennlige løsninger i alle anskaffelser, samt stille krav om miljøsertifisering av leverandørene og miljømerking av varer og tjenester. Transport av varer og tjenester skal gjøres så klimasmart som mulig. Videre skal kommunen prioritere god logistikk gjennom samordning og tilpasning av bestillingsrutiner, samlasting, reduksjon av emballasjeavfall og stille krav til utslippsfrie kjøretøy. Videre understreker plattformen at Asker kommune som en stor offentlig byggherre skal bidra til å redusere klimafotavtrykket fra kommunens bygg- og anleggsprosjekter, og være pådriver for at private utbyggere gjør tilsvarende.

Kommunens anskaffelser kan også påvirke mulighetene for at flere kan delta i samfunnslivet gjennom arbeid og aktivitet. Asker kommune bruker anskaffelser strategisk for å forhindre ungt utenforskap, for eksempel ved å inngå effektkontrakter som en alternativ modell for offentlig-privat samarbeid.

Asker kommune skal i alle anskaffelser vurdere hvordan det kan stilles sosiale krav til utforming av tjenestene som leveres på avtalen. Kommunen stiller også krav om praksisplasser for studenter ved konkurranseutsetting av omsorgstjenester.

Asker kommune skal også bidra til å skape arbeidsplasser for grupper som i dag har utfordringer med å komme inn i arbeidslivet. Et virkemiddel kan være reservering av konkurranser om helse- og sosialtjenester til frivillige og ideelle aktører. Dette kan få frem mangfold, innovasjon og tilby en annen mobilisering av ressurser. Et annet alternativ er å begrense konkurransen til virksomheter eller programmer som har som hovedformål å innlemme funksjonshemmede eller andre vanskeligstilte grupper i arbeidslivet, slik som for eksempel ideelle organisasjoner, sosiale entreprenører og vekstbedrifter. God eierstyring og bruk av kommunens arbeidsmarkedsbedrifter er viktige verktøy for arbeid og økt inkludering.

Asker kommune er opptatt av å ha god dialog med næringslivet i anskaffelser. Det er viktig at kommunen er tydelig på behov og krav, slik at næringsdrivende opplever forutsigbarhet og får mulighet for å levere gode løsninger til kommunen.

Kommunikasjon

Kommunene har plikt til aktivt å informere om egen virksomhet og om virksomhet som andre utfører på vegne av kommunen. Kommunikasjon er ett av flere virkemidler for å nå kommunens mål. Den vedtatte kommunikasjonsplattformen ligger til grunn for Asker kommunes interne og eksterne kommunikasjon.

Det er et mål at kommunen opptrer som én aktør og kommuniserer helhetlig og åpent med omverdenen. Vår kommunikasjon skal bidra til at innbyggerne har kjennskap og tillit til kommunens samfunnsoppdrag, tjenester og oppgaver. Videre skal vår kommunikasjon bidra til at innbyggerne opplever mulighet til å involvere seg, er seg bevisst en bærekraftig utvikling, og tar valg og handler i tråd med dette. Kommunens kommunikasjon skal også bidra til at medarbeidere og folkevalgte opplever tilhørighet til kommunen som organisasjon og arbeidsplass.

Asker kommune vil i perioden fortsette det systematiske og strategiske arbeidet for å legge til rette for en åpen, helhetlig og universelt utformet kommunikasjon. Vi skal videreutvikle nettsidene, sosiale medier og andre digitale kommunikasjonskanaler. Vi skal styrke intern kommunikasjon gjennom blant annet opplæring og lederkommunikasjon. Kommunens vedtatte visuelle identitet skal brukes aktivt for å sikre en helhetlig profil. Vi skal bruke klarspråk i hele kommunen og forbedre vår kommunikasjon med målgrupper som kan være vanskelig å nå, for eksempel unge, eldre og ulike språkgrupper. Askermagasinet videreføres både på papir og digitalt for å nå alle husstander i kommunen jevnlig. Videre skal innbyggertorgene videreutvikles som kommunikasjons- og medvirkningsarenaer. For å vite

bedre hva som fungerer og ikke fungerer, vil kommunen utforske metoder for å evaluere og måle effekten av ulike kommunikasjonstiltak.

I arbeidet med temaplaner og de tre store samfunnsflokene, er helhetlig og koordinert kommunikasjon et viktig strategisk virkemiddel både internt og eksternt for å nå målene. Bevisst bruk av kommunikasjon er også et viktig virkemiddel i arbeidet med å rekruttere personell, spesielt innen tjenesteområdene Velferd og Oppvekst.

Driftsbudsjett

Tjenesteområde Administrasjon og ledelse er budsjettmessig inndelt i tre programområder som vil være grunnlag for økonomistyring og -rapportering. Programområdene er Kommunedirektør, Økonomi og Organisasjon.

Tabellen viser fordeling av budsjettet på programområder.

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Kommunedirektør	12 703	7 703	5 703	3 703
Organisasjon	338 181	342 389	338 181	342 591
Økonomi	59 193	59 396	59 193	59 193
Totalsum	410 078	409 488	403 078	405 488

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	399 441	399 441	399 441	399 441
Sum Tekniske justeringer	9 215	13 625	9 215	13 625
Sum Budsjettendringer inneværende år	222	222	222	222
Tidligere vedtatte tiltak				
Sum Tidligere vedtatte tiltak	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	9 437	13 847	9 437	13 847
Konsekvensjustert ramme	408 878	413 288	408 878	413 288
Omstilling og effektivisering				
Omstilling og effektivisering - Administrasjon og ledelse	-11 900	-16 900	-18 900	-20 900
Sum Omstilling og effektivisering	-11 900	-16 900	-18 900	-20 900
Nye tiltak				
Deltakerinnskudd i Viken kontrollutvalgssekretariat - 1. tertial 2023 K-sak 36/23	175	175	175	175
Driftskonsekvenser av IKT-investeringer	11 000	11 000	11 000	11 000
RNB priskompensasjon 2023 - 1. tertial 2023 K-sak 36/23	1 925	1 925	1 925	1 925
Sum Nye tiltak	13 100	13 100	13 100	13 100
Nye tiltak og realendringer	1 200	-3 800	-5 800	-7 800
Ramme 2024-2027	410 078	409 488	403 078	405 488

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering - Administrasjon og ledelse

For å opprettholde kommunens økonomiske handlingsrom, foreslår kommunedirektøren en omstilling og effektivisering i Asker kommune på 120 mill. kroner i 2024. Dette tilsvarer 1,9 prosent av netto driftsramme.

Tjenesteområdene i Asker kommune er store og robuste. Kommunen må i økende grad ha fokus på omstilling og søke å løse oppgaver på nye måter slik at kommunen får mer ut av ressursene. Effektiviseringskravet vil i størst mulig grad bli håndtert slik at dekningsgrader og kvalitet blir opprettholdt.

Kommunedirektøren foreslår følgende fordeling av omstillings- og effektiviseringstiltak på 11,9 mill. kroner innenfor tjenesteområde Administrasjon og ledelse.

Programområde	Beløp i hele 1 000 kr
Kommunedirektør	2 400
Økonomi	6 900
Organisasjon	2 600

Omstillingstiltakene i tjenesteområde Administrasjon og ledelse vil blant annet innebære bemanningstilpasning, redusert kjøp av eksterne tjenester og konsulentbruk, samt oppgaveløsning på nye måter for å øke produktiviteten.

Eventuelle omstillingstiltak av prinsipiell karakter vil bli lagt frem for politisk behandling i februar 2024 og eventuelt i tertialrapporter. Kommunedirektøren vil legge til rette for medvirkningsprosesser med berørte seksjoner og brukere.

Nye tiltak

Deltakerinnskudd i Viken kontrollutvalgssekretariat - 1. tertial 2023 K-sak 36/23

Asker kommune skal inn på eiersiden i Viken kontrollutvalgssekretariat. Kommunen skal bidra med et årlig beløp. Budsjettet justeres i samsvar med dette.

Driftskonsekvenser av IKT-investeringer

Driftskonsekvenser av IKT-investeringer får effekt samme år som anskaffelsen av nye løsninger. Budsjettrammen er justert i henhold til dette.

RNB priskompensasjon 2023 - 1. tertial 2023 K-sak 36/23

Priskompensasjon gjennom revidert nasjonalbudsjett 2023 som følge av økte priser. Kommunens rammetilskudd økes for å kompensere for dette.

Digital satsing i skolene

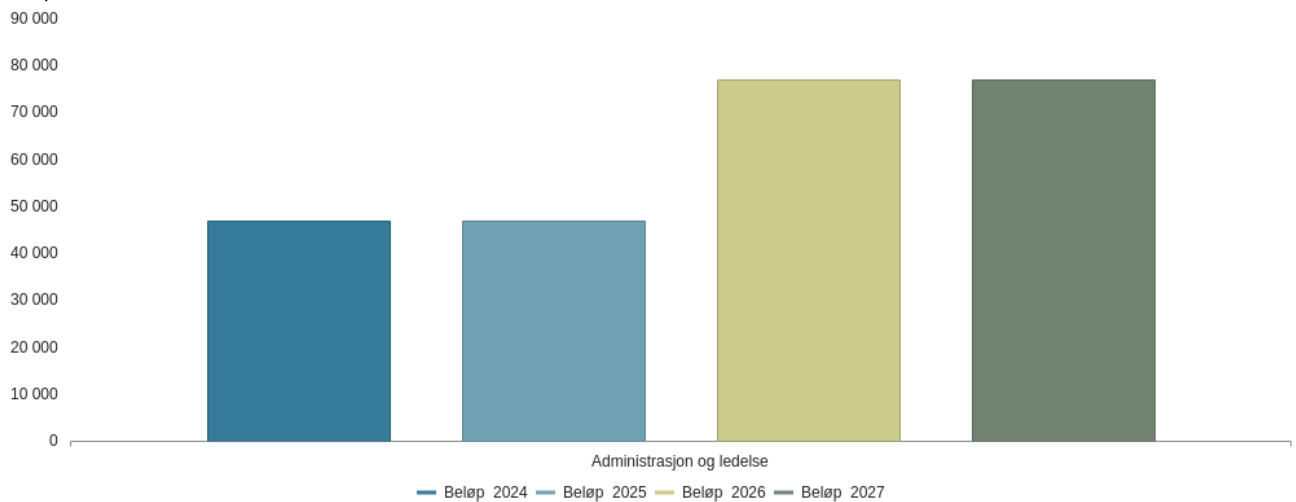
I tråd med kommunens satsing på digitalisering og digital læring i skolen, avsettes det 17 mill. kroner årlig til digital satsing i skolen på 1. til 10. trinn. Investeringsmidlene skal sikre at alle elever får hver sin PC, oppgradering av nødvendig infrastruktur på skolene, heving av lærernes digitale kompetanse, inkludert nødvendig programvare for elever og lærere, samt digital dialog med foresatte.

IKT-investeringer

Det er vedtatt 30 mill. kroner i årene 2024-2025 og 60 mill. kroner årlig fra 2026 til investeringer innenfor IKT-området. Midlene skal støtte opp under ønsket samfunns- og tjenesteutvikling i tråd med satsingene i kommuneplanen og temaplaner, samt sikre at Asker kommune har en robust og sikker IKT-infrastruktur. Det vil i 2024 gis en særlig prioritet til å videreføre satsningen med tiltak innenfor området personvern, informasjonssikkerhet og IKT-sikkerhet (særlig cybersikkerhet), samt tiltak som støtter opp under Asker kommunes tre definerte samfunnsfloker.

Brutto investeringer per år

Beløp i 1000 kr

Oppvekst

Tjenesteområde Oppvekst består av de tre programområdene Barnehage, Grunnskole og Barn, familie og inkludering. Programområde Barn, familie og inkludering omfatter Barneverntjenesten, Avlastning og omsorgstjenester for barn og unge, Pedagogisk psykologisk tjeneste, Barne- og familietjenesten og Inkludering og mangfold. Spesialpedagogisk tjeneste til førskolebarn er organisert under programområde Barnehage.

Asker har 34 kommunale barnehager organisert i 8 virksomheter og 78 private barnehager, inkludert 5 familiebarnehager. Videre har Asker 40 kommunale grunnskoler, hvorav 27 barneskoler med skolefritidsordning, 12 ungdomsskoler og 1 alternativ skole. Tjenesteområde Oppvekst har ca. 2570 årsverk.

Tjenesteområde Oppvekst har et særlig ansvar for følgende temaplaner:

- Å høre til - temaplan for oppvekst (vedtatt 09.05.23)
- På lik linje - personer med nedsatt funksjonsevne (vedtatt 09.05.23)
- Barnehage- og skolekapasitet (vedtatt 15.06.21)

KOSTRA-tall

	Asker 2021	Asker 2022	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter per innbygger (211) styrket tilbud til førskolebarn (B) *) **)	625	656	955	1 019	894	907	907
Netto driftsutgifter per innbygger (213) voksenopplæring (B) *) **)	276	243	302	273	120	379	379
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten (B) *) **)	9 622	10 028	9 483	12 820	13 296	12 515	12 515
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager (B) *) **)	173 362	178 493	186 859	183 356	181 403	184 021	184 020
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (B) *) **)	123 755	125 791	121 179	118 281	125 531	126 511	126 511
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år (B) *) **)	4 862	5 267	11 453	4 973	8 181	9 557	9 557
Produktivitet							
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager (B)	5,8	5,8	5,9	5,8	5,8	5,8	5,8
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i private barnehager (B)	5,6	5,6	5,8	5,7	5,8	5,8	5,8
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	151,7	159,0	131,5	140,9	104,4		140,2
Dekningsgrad							
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år (B)	86,7 %	88,3 %	91,8 %	83,1 %	83,0 %	88,8 %	88,8 %

Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år (B)	96,7 %	97,1 %	98,5 %	95,8 %	94,3 %	97,5 %	97,5 %
Andel barn med barnevernstiltak i løpet av året ift. innbyggere 0-24 år	2,6 %	2,3 %	1,7 %	3,3 %	2,9 %		2,5 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	6,5 %	5,7 %	6,5 %	7,5 %	8,3 %	7,1 %	7,1 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (B)	67,1 %	72,7 %	84,2 %	55,0 %	68,8 %	71,2 %	71,2 %
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	76,5 %	79,5 %	87,0 %	73,6 %	73,8 %		76,1 %
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	73,9 %	75,6 %	84,5 %	70,0 %	70,0 %		73,7 %
Kvalitet							
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	44,0	44,7	45,7	42,9	42,5		43,8
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
1.-4. trinn Gruppestørrelse 2 (antall)	14,4	14,3	14,6	14,5	14,4		14,2
5.-7. trinn Gruppestørrelse 2 (antall)	17,6	16,7	18,9	17,6	17,2		17,4
8.-10. trinn Gruppestørrelse 2 (antall)	19,0	18,4	19,7	19,6	19,1		18,9

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Status og utfordringer

Barn og unge som vokser opp i Asker har generelt gode levekår med trygge nærmiljøer, tilhørighet i familier og foreldre som er i jobb og har god helse. Asker har imidlertid også barn og unge som opplever at de ikke har et trygt miljø og nettverk med fortrolige venner, at de ikke kan delta i fritidsaktiviteter og at de ikke er så motiverte for skolen og fremtiden.

KS har definert ungt utenforskap som en av tre store samfunnsflokker i vår tid. Ungt utenforskap handler om den økende andelen barn og unge som opplever å ikke høre til i et fellesskap. I Asker er det om lag 1000 unge under 25 år som ikke er i arbeid, aktivitet eller utdanning. Mange av dem har langvarig fravær fra skolen og løs tilknytning til fellesskapet med jevnaldrende. Utenforskap kan føre til dårlig livskvalitet, svak selvfølelse og dårlig helse hos den enkelte. Ungt utenforskap er et felles ansvar vi må ta for å skape fremtidsstro og gi flest mulig unge et godt liv. Det er også vesentlige samfunnsøkonomiske gevinster i det å inkludere flere.

Visjonen for arbeidet med ungt utenforskap er at alle barn og unge er verdifulle og skal bli tatt på alvor, kjenne tilhørighet og møte et samfunn som ivaretar deres behov. For å nå visjonen, må vi gjennom radikal innovasjon identifisere rotårsaker, endre systemer og vurdere hvordan vi arbeider med ungt utenforskap. Gjennom arbeidet med leke- og læringsmiljøer i barnehager og skoler må tjenestene i Oppvekst, i samarbeid med andre, legge til rette for at alle barn og unge kan etablere vennskap og ta del i fellesskapet.

Et økende antall barn og unge har et bekymringsfullt fravær fra skolen. Fravær kan være det første tegnet på at barnet eller ungdommen ikke har det bra, og at de ikke føler mestring og tilhørighet til fellesskapet. Årsakene til fraværspromatikk er sammensatte og komplekse. Komplexiteten øker gjerne i takt med fraværets lengde, og det er derfor viktig å tidlig få kartlagt utfordringer og få koblet på rett hjelp og tiltak. Når alvorlig skolefravær har vart over en lang periode, er det behov for et tverrfaglig hjelpetilbud knyttet til fysisk og psykisk helse, samtidig som foresatte får nødvendig veiledning og støtte.

Det er også en økende grad av psykisk uhelse blant barn og unge i samfunnet. Resultater fra ungdomsundersøkelsen i Asker viser at kroppspress og skolerelatert press er områder hvor mange unge opplever et høyt trykk. Det er en høy andel ungdom som rapporterer å ha et vanskelig forhold til mat og kropp. Utfordringer som disse krever bedre samordning mellom tjenestene, både innen oppvekstfeltet, mellom ulike tjenester i kommunen og med spesialisthelsetjenesten. Kommunen må vurdere hvordan vi samhandler med barn og familier, og hvordan kompetanse på tvers av tjenester kan utnyttes enda bedre for å styrke og tilpasse tilbudet. Inkluderingsperspektivet gjelder for alle barn og unge i kommunen, også for personer som har nedsatt funksjonsevne.

Det er en nasjonal bekymring at motivasjonen til elevene faller gjennom grunnskolen. De unge stresser mer og bruker mye tid på skjerm. For mange elever går ut av ungdomstrinnet med svake faglige resultater, og er dermed i risiko for å ikke fullføre videregående opplæring. Regjeringen har varslet at de vil legge frem en stortingsmelding i 2024 om hvordan ungdomsskolen kan bli mer praktisk og variert slik at flere elever trives og lærer mer. En av strategiene i Å høre til - temaplan for oppvekst berører nettopp dette: Asker kommune skal utvikle et skoletilbud som er mer praktisk og variert slik at alle elever finner seg til rette og er mer motiverte for læring.

For å yte tjenester av god kvalitet, er det nødvendig med kontinuerlig utvikling og kompetanseheving blant ledere og medarbeidere. For medarbeidere i Oppvekst er det behov for å videreutvikle kompetansen innen relasjonsarbeid, inkluderende praksis, reguleringsstøtte, psykisk helse og kulturforståelse. Handlingskompetanse knyttet til å forebygge og redusere risikoen for at barn og unge blir utsatt for omsorgssvikt og overgrep/vold er også et sentralt kompetanseområde som er forankret i barnevernsreformen.

Elever i Asker har generelt gode faglige resultater sammenlignet med nasjonalt nivå. Dette vises for eksempel i resultat på nasjonale prøver, hvor det jevnt over er en positiv utvikling på alle trinn. Det er imidlertid fortsatt store variasjoner mellom de ulike skolene.

Å høre til - temaplan for oppvekst og På lik linje - temaplan for personer med nedsatt funksjonsevne ble begge vedtatt våren 2023. For å lykkes i arbeidet med å følge opp innsatsområdene og strategiene i temaplanene, kreves et godt tverrsektorielt samarbeid både internt i kommunen og med innbyggerne, frivillige organisasjoner og næringslivet.

Temaplan for barnehage- og skolekapasitet ble vedtatt i 2021. Det må kontinuerlig vurderes om kommunen har en barnehage- og skolestruktur som ivaretar behovene til barn, unge og familier på en økonomisk bærekraftig måte.

Dette skal vi oppnå

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen. Tabellen under viser hvilke delmål innenfor hvert satsingsområde som er særlig relevante for tjenesteområde Oppvekst.

Hovedmål	Delmål
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune	Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle. Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen.

Hovedmål	Delmål
	<p>Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrike og stolte medarbeidere og ledere.</p> <p>Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunens utfordringer og viser endringsvilje.</p>
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.	Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.	Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer.
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.	<p>Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser.</p> <p>Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet</p>
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.	<p>Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold.</p> <p>Askersamfunnet er et levende lokaldemokrati der innbyggere i alle aldre deltar gjennom inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser.</p> <p>Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.</p>
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.	<p>Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død.</p> <p>Innbyggerne har tilgang til grunnleggende, helhetlige og forsvarlige helsetjenester av god kvalitet og til rett tid.</p> <p>Innbyggere som mottar helsetjenester lever aktive og selvstendige liv, tar medansvar for egen helse og deltar i utforming av tjenestene ut fra den enkeltes forutsetninger og behov.</p> <p>Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.</p>
Askersamfunnet sikrer inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle.	<p>Askersamfunnet har inkluderende og trygge oppvekstmiljøer med leke- og læringsarenaer som fremmer sosial kompetanse, mestring, tilhørighet og god helse.</p> <p>Alle barn har tilgang til barnehage av god kvalitet som bidrar til trygghet, utvikling og læring, og som forbereder barna til å begynne i grunnskolen.</p> <p>Alle fullfører likeverdige grunnskole med opplæring av god kvalitet, har høyt læringsutbytte og et godt grunnlag for å fullføre videregående opplæring.</p> <p>Barn og unge utvikler relevant kompetanse for fremtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesrettede fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap.</p>

Innspill fra hovedutvalget

Asker kommune har en modell der hovedutvalgene får mulighet til å komme med innspill og prioriteringer til handlingsprogrammet før kommandirektørens forslag foreligger. Innspillene tar utgangspunkt i vedtatte temaplaner, som definerer politiske innsatsområder, retningsvalg og prioriteringer for samfunns- og tjenesteutviklingen i årene fremover.

Hovedutvalg for Oppvekst ga gjennom vedtak i sak 18/23 sine innspill og prioriteringer til kommunedirektørens arbeid med Handlingsprogram 2024–2027. Hovedutvalgets vedtak fremgår av vedlegg til handlingsprogrammet.

Kommunedirektøren har i arbeidet med handlingsprogrammet vurdert utvalgets innspill og prioriteringer. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at det er mindre rom for nye tiltak på drifts- og investeringsbudsjettet. Det er derfor særlig lagt vekt på å vurdere om utvalgets innspill kan realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

Prioriteringer i perioden

Nedenfor følger en beskrivelse av hvilke oppdrag tjenesteområdet vil prioritere i fireårsperioden for å møte utfordringene, nå målene og følge opp strategiene i kommuneplanen og temaplaner.

Fremtidens aktive medborgere

For å sikre et godt tjenestetilbud er det viktig at kommunens tjenester kan ta innbyggernes perspektiv. En inkluderende praksis er avgjørende for å bygge sterke fellesskap i barnehagen, skolen, i barnas fritid og i nærmiljøene. Vi må utvikle arbeidsmåter som sikrer at barn og unges egne erfaringer og meninger blir systematisk etterspurt, dokumentert og brukt til å forme tjenestetilbudet. Gjennom for eksempel entreprenørskap kan elever på en praktisk måte lære om utfordringer knyttet til å leve sammen i et fellesskap, og at alle har samme rett og mulighet til å delta i utviklingen av samfunnet.

Å klare å få venner, beholde vennskap og være en del av et nettverk er vesentlig for opplevelsen av å høre til i fellesskapet og være en aktiv deltaker i samfunnet. Det er derfor viktig at vi styrker barn og unges sosiale og emosjonelle ferdigheter gjennom inkluderende leke- og læringsaktiviteter og relasjonsarbeid. Dette skal ligge til grunn for all praksis i barnehager og skoler, og er et gjennomgående tema i ledermøter, kurs og nettverkssamlinger.

Asker kommune skal tilrettelegge for trygg, sikker og hensiktsmessig bruk av data knyttet til digitale tjenester, samt sikre et godt personvern. Økt bruk av digitale hjelpemidler i barnehage og skole fører til at det samles inn og behandles store mengder informasjon om barna, inkludert mange personopplysninger. Foreldre og barn skal vite om og ha kontroll over hvordan opplysninger om barna blir brukt. For å øke kunnskapen og sikre god praksis, gjennomfører alle virksomhetene kompetansehevende tiltak og risikoanalyser om personvern.

Kunstig intelligens utvikles raskt og medfører nye muligheter og utfordringer. Kunstig intelligens er allerede innebygd i flere av programmene som brukes i oppvekstsektoren. Dette gir muligheter, men skaper også utfordringer. Det er derfor avgjørende å opparbeide god praksis og en kritisk tilnærming til bruken av kunstig intelligens med særlig vekt på kunnskap, læring og barn og unges personvern.

Innovasjonsprosjektet Læring i algoritmens tidsalder er et treårig samarbeidsprosjekt mellom Asker kommune og forskere ved Universitetet i Oslo med oppstart høsten 2023. Det finansieres delvis av Norges forskningsråd. Prosjektet skal utvikle en forskningsbasert praksis for hvordan elever og lærere kan bruke kunstig intelligens på en hensiktsmessig måte i opplæringen. I første omgang er det seks utvalgte prosjektskoler som deltar i samarbeidet.

Helsefremmende og inkluderende praksis

Omkring 1000 unge under 25 år i Asker er ikke i arbeid, aktivitet eller utdanning. Det er nødvendig med styrket samordning av tjenestetilbudene slik at denne ungdomsgruppen blir møtt og fulgt opp på en god måte. I dette ligger at vi tidlig og systematisk må følge opp fravær fra barnehage og skole i samarbeid med foresatte og barna/ungdommene, slik at de kan ta del i fellesskapet. Askersamfunnet må også sikre at ungdommene erfarer en ungdomstid der de er en del av et inkluderende sosialt nettverk og opplever å være en betydningsfull deltaker i samfunnet.

I forskning og nasjonale styringsdokumenter understrekes behovet for forebyggende arbeid før barnet er født og i de første leveårene, for slik å fremme god psykisk helse og forhindre ensomhet og utenforskap senere i livet. Foresatte med stabil og god omsorgsevne er grunnleggende for barn og unges oppvekst.

Helsestasjon og andre helsetjenester, barnehage, barnevern, spesialpedagogisk tjeneste til førskolebarn og PP-tjeneste er særlig sentrale tjenester i helsefremmende og forebyggende innsats for utsatte barn i de første leveårene. Det skal i 2024 etableres et tettere og mer systematisk samarbeid mellom disse instansene slik at helse- og omsorgstilbudet til de yngste barna og deres familier forsterkes. Det skal blant annet gis målrettet støtte til foreldre under graviditet og i småbarnsperioden. Dette vil bli gjort gjennom å etablere et delprosjekt under porteføljen Ungt utenforskap.

Asker kommune har utviklet gode systemer for oppfølging av bekymringsfullt fravær i skolen. Disse følges av skolene i samarbeid med elever og foresatte. Asker kommune ønsker i større grad å arbeide med bekymringsfullt fravær også på barnehageområdet, og dette er en satsing det vil jobbes med i 2024. Askerbarnehagene sin standard for tilvenning til barnehagen inneholder samtalskjema om flere forhold i familie og nære nettverk. Barnehagene må kunne følge opp bekymringer som avdekkes i samtalen, og medarbeidere i barnehagene vil få kompetanseheving rundt dette.

I henhold til anmodning fra Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet, bosetter Asker kommune 425 flyktninger i 2023. I tillegg er det mange som kommer hit i forbindelse med familiegjenforening. Arbeidet med flykninger innebærer å finne et godt sted å bo, sørge for god omsorg og opplæring, gi god helseoppfølging og generelt tilby et godt tjenestetilbud. Det legges også til rette for fritidsaktiviteter og nettverk slik at kommunens nye innbyggere blir godt inkludert i lokalsamfunnet. Dette viktige arbeidet er et samarbeid med frivilligheten og Askers innbyggere. Oppfølging av flykninger krever også tverrsektorielt samarbeid og samhandling internt i kommunen. På grunn av verdenssituasjonen må Asker kommune være forberedt på å bosette et høyt antall flykninger også i 2024.

Som en del av porteføljen Ungt utenforskap, vil kommunen innlede et samarbeid med eksterne kompetansemiljøer rundt barn med alvorlig skolefravær. Dette er et pilotprosjekt som innebærer gjensidig kompetanseoverføring, samt at enkelte elever fra Asker kan henvises og delta i rehabilitering ved et eksternt behandlingssenter.

Kronprinsparets Fond støtter prosjekter som skaper arenaer for mestring og gir unge mennesker mulighet til å utvikle sine evner. Satsingen Flyt er en del av Kronprinsparets Fond, og hovedmålet er å ruste elever til å gjennomføre videregående opplæring. Gjennom ulike aktiviteter og øvelser forbereder ungdom seg for fremtiden. Skoleåret 2023/2024 vil en gruppe elever fra utvalgte ungdomsskoler i kommunen delta i satsingen. Kronprinsparets Fond samarbeider med OsloMet om følgeforskning og evaluering av effekten av Flyt-programmet.

Helhetlige og koordinerte tjenester

Tverrfaglig innsats, både innen et tjenesteområde og på tvers av tjenesteområder, er viktig for å gi innbyggerne gode tilbud som oppleves helhetlige og koordinerte. For å få til dette, må tjenestene i kommunen ha god kjennskap til hverandres kompetanse. Manglende samarbeid på tvers kan føre til at innbyggere som har behov for tjenester fra flere instanser ikke får den hjelpen de trenger, eller at de får et lite helhetlig tjenestetilbud. Dette kan være svært uheldig for den enkelte, men også for effektiviteten til kommunen på systemnivå. Vi må i større grad få til et forpliktende samarbeid mellom tjenestene der ansvaret er tydeliggjort og innbyggernes behov er ivaretatt.

For å skape bedre sammenheng og kontinuitet mellom barnehage, skole og SFO, er det utarbeidet en ny standard som er under innføring og skal iverksettes videre i 2024. Standarden, som heter Bygge bro, handler om hvordan barnehager og skoler skal samarbeide for å skape sammenheng i tjenestene og få til en trygg og forutsigbar overgang for barn og deres foreldre. Førsteklassingene skal komme til en skole hvor de blir møtt av ansatte som stimulerer til læring gjennom lek og utforskende aktiviteter.

Asker kommune vil også videreutvikle samarbeidet med fylkeskommunen om overgangen til videregående skole. Elever som har behov for det, skal få helhetlig oppfølging slik at de kan fullføre videregående opplæring og på sikt rekrutteres inn i arbeidslivet. Dette blir en sentral del av porteføljen Ungt utenforskap.

Asker kommune har blitt akkreditert gjennom Erasmus+, som er EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett. Kommunen har dermed fått tilgang på en rekke tilbud, og har mulighet til å delta i samarbeidsprosjekter på tvers av landegrensene. I første omgang vil medarbeidere fra barnehage, barneskole og ungdomsskole i Landøya-sonen i 2024 besøke og jobbskygge kollegaer i utvalgte land for å lære om de gode overgangene fra barnehage til barneskole og ungdomsskole. Det skal særlig legges vekt på de samme temaene som i standarden Bygge bro, nemlig lek, natur og språk. Erfaringene vil deles med andre barnehager og skoler i Asker, som senere kan dra på studiebesøk for å lære mer om ulike utfordringer.

Familie og nære nettverk

Foresatte er barnas nærmeste omsorgspersoner, og har dermed den største påvirkningsmuligheten med hensyn til å fremme eller hemme barns utvikling. Kommunen må derfor aktivt involvere foresatte og anerkjenne dem som den viktigste ressursen i barn og unges liv.

Ungdataundersøkelsen viser at de aller fleste barn og unge i Asker er godt fornøyd med foreldrene sine, og at foreldrene oppleves som viktige støttespillere. Dersom foresatte er i en livssituasjon hvor de ikke klarer å være gode omsorgspersoner, er det nødvendig å tilby veiledning og støtte og involvere andre voksne som barnet/ungdommen stoler på i nettverket sitt.

Som en oppfølging av barnevernsreformen (oppvekstreformen), skal alle kommuner utarbeide en plan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker. Asker kommunes plan ferdigstilles i 2023, og arbeidet med å iverksette den starter i 2024. Planen vil inneholde beskrivelser av hvordan Asker kommune kan gi målrettet støtte til foreldre over tid for å redusere risikoen for at barn blir utsatt for vold, overgrep og omsorgssvikt. Medarbeidere i barnehager, skoler og andre relevante tjenester vil få nødvendig kompetanseheving.

Asker kommune skal sikre et godt samarbeid mellom velferdstjenestene og tjenester for barn, unge og deres foresatte, slik at familier får et helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud. For å imøtekomme

dette, skal kommunen i 2024 utarbeide en helhetlig plan for å sikre forutsigbarhet og god koordinering av tjenester i hele livsløpet for personer med nevroutviklingsforstyrrelser. Dette blir en del av porteføljen Ungt utenforskap, og gjøres i et samarbeid med tjenestene i Velferd. Tjenestene i Oppvekst og Velferd vil også samarbeide tettere om oppfølging av familier med store og sammensatte vansker, slik at disse får hjelp og støtte tilpasset sine behov.

Trygge og aktive lokalsamfunn

For å øke barn og unges deltakelse i lokalmiljøet, må det være lav terskel for å delta i aktiviteter. I tillegg må barn og unge inviteres til samarbeid og medvirkning. Barnehager og skoler er blant de arenaene hvor barn og unge oppholder seg mest. Disse arenaene har derfor en unik mulighet til å bidra til å fremme motivasjon for deltakelse i aktiviteter og skape gode sosiale fellesskap. Det er mange eksempler på tett og godt samarbeid mellom skoler og aktører innen kultur og idrett. Kommunen ser imidlertid at barnehager og skoler i enda større grad kan samarbeide med andre om å skape de trygge og gode lokalsamfunnene.

Foresatte er en avgjørende ressurs for egne barn, men kan også spille en viktig rolle for andres barn. Lokalmiljøer som inspirerer til engasjement og deltakelse vil skape aktiviteter og sosiale fellesskap. Da er det viktig med felles møteplasser og fungerende nettverk mellom foreldre, slik at de får gode forutsetninger for å bygge trygge nærmiljøer.

I arbeidet med å videreutvikle barnehager og skoler som aktive nærmiljøarenaer, skal det i 2024 gjennomføres et pilotprosjekt i Heggedal om fritidstilbud til barn og ungdom. Prosjektet gjennomføres i nært samarbeid med nærmiljøsentralen, foreldre og frivillige organisasjoner, og blir et av delprosjektene under porteføljen Ungt utenforskap. Erfaringer fra piloten vil benyttes i nærmiljø-satsinger i andre områder i kommunen.

I temaplan for kultur er det flere strategier som tjenesteområde Oppvekst kan bidra til å realisere. Kulturskolen har samarbeidet med flere skoler i Asker som en del av den nasjonale satsingen Fremtidens kulturskole. Kulturskolen og virksomhetene i Oppvekst vil videreutvikle samarbeidet for å følge opp strategiene både i temaplan for kultur og temaplan for oppvekst.

Utviklingsorienterte tjenester med relevant kompetanse

God kvalitet i tjenestene krever at ledere og medarbeidere har høy kompetanse. Kvaliteten på arbeidet den enkelte utfører utvikles i møte med innbyggere, kollegaer og andre fagpersoner. Et sentralt tema ved kvalitetsutvikling er å styrke samarbeidskulturen og det profesjonelle fellesskapet. En slik kultur kan utvikles gjennom at medarbeiderne oppmuntres til å prøve ut ny praksis, reflektere over den i fellesskap og justere i henhold til nye behov og erfaringer. I tillegg er det nødvendig å etablere partnerskap og samarbeid med universiteter og høyskoler i utviklingen av tjenestetilbudet.

Med oppvekstreformen tydeliggjøres det ansvaret som alle som arbeider med barn og unge har for å forebygge omsorgssvikt, vold og overgrep. Handlingskompetanse knyttet til dette vil derfor være et sentralt kompetanseområde i årene som kommer.

Det er særlig viktig at barnehager og skoler inkluderer enda flere barn i fellesskapet og øker kvaliteten på det ordinære tilbudet. I 2024 vil tjenestene i Oppvekst utvikle og dele kompetanse om høyfrekvente vansker, slik at det gis riktig hjelp når barn og familier opplever alvorlige utfordringer.

Gjennom satsingen Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, vil det også legges til rette for at hjelpetjenestene har spisskompetanse innen reguleringsstøtte.

Hver barnehage og skole skal etablere sitt interne støttesystem for å styrke den generelle oppfølgingen av barn og unges utvikling. Støttesystemet består av ressurspersoner som har ekstra kompetanse på spesifikke vanskeområder.

Asker kommune har alternative opplæringsarenaer i form av spesialavdelinger på fem barneskoler og en ungdomsskole. I tillegg har kommunen rammeavtale med seks leverandører om alternativ opplæringsarena. Kommunen vil i 2024 utrede behovet for skoleplasser til barn som trenger særlige tilpasninger og reguleringsstøtte, slik at de eventuelt kan få et alternativt skoletilbud med høy kvalitet i kommunens regi.

Driftsbudsjett

Tjenesteområde Oppvekst er budsjettmessig inndelt i tre programområder som vil være grunnlag for økonomistyring og -rapportering. Programområdene er Barnehage, Skole og Barn, familie og inkludering. Programområde Barnehage omfatter alle barnehagene og spesialpedagogiske tjenester for førskolebarn. Programområde Skole omfatter alle grunnskoler, inkludert skoler med spesialavdeling og Den alternative skolen. Programområde Barn, familie og inkludering omfatter virksomhetene Barne- og familietjenesten, Barneverntjenesten, Avlastnings- og omsorgstjenesten, Pedagogisk psykologisk tjeneste, samt Inkludering og mangfold hvor voksenopplæring og tjenester til flyktninger inngår.

Tabellen viser fordeling av budsjettet på programområder.

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Barn, familie og inkludering	664 585	664 585	664 585	664 585
Barnehage	1 060 367	1 107 014	1 126 414	1 147 414
Skole	1 284 160	1 274 460	1 264 760	1 264 560
Totalsum	3 009 112	3 046 059	3 055 759	3 076 559

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	2 798 331	2 798 331	2 798 331	2 798 331
Sum Tekniske justeringer	136 113	135 713	132 013	130 913
Sum Budsjettendringer inneværende år	26 305	26 305	26 305	26 305
Tidligere vedtatte tiltak				
Barnehage - endring av antall barn	6 700	15 700	35 100	56 100
Grunnskole - endring av antall barn	9 900	15 800	15 800	22 700
Sum Tidligere vedtatte tiltak	16 600	31 500	50 900	78 800
Konsekvensjusteringer	179 018	193 518	209 218	236 018
Konsekvensjustert ramme	2 977 349	2 991 849	3 007 549	3 034 349
Omstilling og effektivisering				
Omstilling og effektivisering - Oppvekst	-36 500	-51 700	-57 700	-63 700
Sum Omstilling og effektivisering	-36 500	-51 700	-57 700	-63 700
Nye tiltak				
Gratis barnehage fra tredje barn i barnehage	483	483	483	483
Gratis kjernetid i SFO for 2.trinn	30 198	30 198	30 198	30 198

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Gratis meningokkqvaksine til elever i videregående skole F-sak 33/23	1 000	1 000	1 000	1 000
Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehage i 2024	31 373	69 020	69 020	69 020
Redusert pensjonspåslag private barnehager	-1 156	-1 156	-1 156	-1 156
RNB priskompensasjon 2023 - 1. tertial 2023 K-sak 36/23	14 748	14 748	14 748	14 748
Statlige og private skoler - endring i elevtall	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten	700	700	700	700
Økonomiske konsekvenser av ny opplæringslov	917	917	917	917
Sum Nye tiltak	68 263	105 910	105 910	105 910
Nye tiltak og realendringer	31 763	54 210	48 210	42 210
Ramme 2024-2027	3 009 112	3 046 059	3 055 759	3 076 559

Tidligere vedtatte tiltak

Barnehage - endring av antall barn

Befolkningsprognosene viser at antall barn øker utover i hele perioden. Budsjettet justeres opp i samsvar med dette.

Grunnskole - endring av antall barn

Befolkningsprognosene viser en økning i antall barn i grunnskolen i perioden. Budsjettet justeres opp i samsvar med dette.

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering - Oppvekst

For å opprettholde kommunens økonomiske handlingsrom, foreslår kommunedirektøren en omstilling og effektivisering i Asker kommune på 120 mill. kroner i 2024. Dette tilsvarer 1,9 prosent av netto driftsramme.

Tjenesteområdene i Asker kommune er store og robuste. Kommunen må i økende grad ha fokus på omstilling og søke å løse oppgaver på nye måter slik at kommunen får mer ut av ressursene. Effektiviseringskravet vil i størst mulig grad bli håndtert slik at dekningsgrader og kvalitet blir opprettholdt.

Kommunedirektøren foreslår følgende fordeling av omstillings- og effektiviseringstiltak på 36,5 mill. kroner innenfor tjenesteområde Oppvekst.

Programområde	Beløp i hele 1 000 kr
Skole	21 000
Barnehage	4 000
Barn, familie og inkludering	11 500

Omstillingstiltakene i tjenesteområde Oppvekst vil blant annet innebære bemanningstilpasning og redusert kjøp av varer og eksterne tjenester. Det er foretatt en analyse av ressursbruk og dekningsgrader knyttet til flere av tjenestene i Oppvekst som viser at Asker har høyere ressursbruk og kvalitet på flere områder. Det vil iverksettes tiltak for å tilpasse nivået til sammenlignbare kommuner. Barnehagene og skolene har en lovfestet bemanningsnorm, noe som gir et begrenset handlingsrom for effektivisering innenfor dagens skole- og barnehagestruktur.

Eventuelle omstillingstiltak av prinsipiell karakter vil bli lagt frem for politisk behandling i februar 2024 og eventuelt i tertialrapporter. Kommunedirektøren vil legge til rette for medvirkningsprosesser med berørte virksomheter og brukere, samt dialog med hovedutvalget.

Nye tiltak

Gratis barnehage fra tredje barn i barnehage

Fra høsten 2023 er barnehageplass gratis fra tredje barn i familier som har flere barn i barnehagen samtidig. Tiltaket får helårseffekt i 2024 og budsjettet justeres i samsvar med dette.

Gratis kjernetid i SFO for 2.trinn

Det ble innført gratis kjernetid i SFO for 2. trinn (12 timer i uken) fra høsten 2023. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og budsjettet justeres i samsvar med behovet.

Gratis meningokokkvaksine til elever i videregående skole F-sak 33/23

I F-sak 33/23 ble det vedtatt at meningokokkvaksine skal tilbys uten egenandel for elever på videregående skoler med bosted i Asker. Budsjettet justeres i samsvar med dette.

Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehage i 2024

I forslag til statsbudsjett for 2024 legger regjeringen opp til å redusere maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehage fra 1. august 2024. Budsjettet justeres i tråd med dette.

Redusert pensjonspåslag private barnehager

Pensjonspåslaget til private barnehager trappes ned til 10 prosent for alle private barnehager. Budsjettet reduseres i samsvar med dette.

RNB priskompensasjon 2023 - 1. tertial 2023 K-sak 36/23

Priskompensasjon gjennom revidert nasjonalbudsjett 2023 som følge av økte priser. Kommunens rammetilskudd økes for å kompensere for dette.

Statlige og private skoler - endring i elevtall

Som følge av økt antall elever i statlige og private skoler, reduseres rammetilskuddet til kommunen. Budsjettet reduseres i samsvar med dette.

Styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten

I forslag til statsbudsjett for 2024 øker regjeringen rammetilskuddet til kommunene til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Budsjettet justeres opp i tråd med dette.

Økonomiske konsekvenser av ny opplæringslov

Ny opplæringslov skal etter planen tre i kraft høsten 2024. I forslag til statsbudsjett for 2024 øker regjeringen rammetilskuddet til kommunene. Budsjettet justeres opp i samsvar med dette.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum	Sum øvrige år					
	Ferdig	Brutto år prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2024-27	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Oppvekst													
Barnehage - erstatte Søndre Borgen barnehage	2025	160 000	75 000	50 000	13 500	0	138 500	0	0	0	0	0	0
Barnehage - kapasitetsøkning Borgen	2029	112 500	0	3 000	0	0	3 000	30 000	60 000	18 500	0	0	0
Barnehage - kapasitetsøkning Heggedal	2028	134 800	0	3 000	0	22 800	25 800	107 000	0	0	0	0	0
Barnehage - ny barnehage Høn-Landås	2030	131 600	0	0	5 000	5 000	10 000	10 000	50 000	59 600	0	0	0
Barnehage - utvidelse Føyka	2026	115 200	26 000	65 300	14 900	0	106 200	0	0	0	0	0	0
Barnehage - utvidelse Røyken	2028	118 600	0	2 000	50 000	50 000	102 000	14 600	0	0	0	0	0
Inventar og utstyr Oppvekst	LØPENDE		2 500	2 500	5 000	5 000	15 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Koordineringspott bygg - Oppvekst	LØPENDE		10 000	10 000	20 000	20 000	60 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Skole - ny sentrumsskole med idrettshall	2031	549 300	2 000	-0	3 000	5 000	10 000	10 000	200 000	240 500	86 800	0	0
Skole - ny skole Sætre	2027	480 300	10 000	169 000	169 000	112 300	460 300	0	0	0	0	0	0
Skole - ombygging Billingstad	2025	23 600	10 000	11 600	0	0	21 600	0	0	0	0	0	0
Skole - Sætre ungdomsskole	2032	400 000	0	0	0	0	0	0	0	150 000	150 000	100 000	0
Skole - utvidelse Hvalstad	2025	566 800	180 000	180 000	119 500	0	479 500	0	0	0	0	0	0
Skole - utvidelse Mellom-Nes	2023	15 000	14 500	0	0	0	14 500	0	0	0	0	0	0
Skole - utvidelse Solvang	2033	300 000	0	0	-0	-0	-0	-0	4 000	4 000	53 000	150 000	88 500
Sum Oppvekst		3 107 700	330 000	496 400	399 900	220 100	1 446 400	196 600	339 000	497 600	314 800	275 000	113 500

Barnehage - erstatte Søndre Borgen barnehage

I forbindelse med ombyggingen av Søndre Borgen helsehus, er det behov for å erstatte og utvide Søndre Borgen barnehage fra 6 til 8 avdelinger. Estimert budsjett er på 160 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2025.

Barnehage - kapasitetsøkning Borgen

Det er behov for nye barnehageplasser i Borgenområdet. Det er utført en mulighetsstudie som anbefaler etablering av en ny 6 avdelings barnehage ved Bondivann stasjon, og at Østhellings barnehage legges ned. Estimert budsjett er 112,5 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet er vedtatt utsatt i to år til høsten 2029, da det er større behov for å erstatte barnehagen på Søndre Borgen først.

Barnehage - kapasitetsøkning Heggedal

Det er behov for nye barnehageplasser i Heggedalsområdet. Det er utført en mulighetsstudie som anbefaler etablering av en ny 8 avdelings barnehage på Nyhustomta, og at Heggedalsskogen barnehage legges ned. Estimert budsjett er 134,8 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet planlegges ferdigstilt i august 2028.

Barnehage - ny barnehage Høn-Landås

Det er behov for en ny 6-8 avdelings barnehage i forbindelse med utbyggingen av Høn-Landås. Det avsettes et budsjett på 129,6 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet er vedtatt utsatt i to år og ferdigstilles i 2030.

Barnehage - utvidelse Føyka

Det er behov for utvidelse av Føyka barnehage fra 3 til 6 avdelinger. I utgangspunktet er dette en 4 avdelings barnehage, men på grunn av byggets tilstand er en avdeling stengt. Estimert budsjett er 115,2 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet planlegges ferdigstilt høsten 2025.

Barnehage - utvidelse Røyken

Det er behov for en utvidelse av Røyken barnehage fra 3 til 8 avdelinger. Estimert budsjett er 118,6 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet er vedtatt utsatt i to år, og planlegges ferdigstilt i perioden 2027/2028.

Inventar og utstyr Oppvekst

Det er vedtatt 2,5 mill. kroner i årene 2024-2025 og 5 mill. kroner årlig fra 2026 til inventar og utstyr for Oppvekst. Midlene skal også benyttes til mindre investeringer av utendørsarealer, inkludert nødvendig oppgradering og rehabilitering av lekeplassutstyr og ballbinger.

Koordineringspott bygg - Oppvekst

Det er vedtatt 10 mill. kroner i årene 2024-2025 og 20 mill. kroner årlig fra 2026 til koordineringspott for Oppvekst. Midlene benyttes til mindre investeringer i bygningsmassen i skoler, barnehager, barn, familie og inkludering.

Skole - ny sentrumsskole med idrettshall

For å imøtekomme befolkningsveksten i nordre del av kommunen, er det vedtatt å bygge en ny 4 parallell barneskole på Hønsjordet, inkludert flerbrukshall. Estimert budsjett er 549,3 mill. kroner inkludert prisstigning, med planlagt ferdigstilling i 2030. Utvendige idrettsanlegg og andre rekkefølgekrav er ikke tatt med i budsjettet. Det vil bli søkt om spillemidler til idrettshall/flerbrukshall.

Skole - ny skole Sætre

Det er vedtatt å bygge ny skole i Sætre. Estimert budsjett er 480,3 mill. kroner inkludert prisstigning og midler til turnhall og kjøp av tomt til skolen. Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2027.

Skole - ombygging Billingstad

Det er behov for en ombygging og rehabilitering av Billingstad skole, da den er lite arealeffektiv. Det avsettes et budsjett på 23,6 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2025.

Skole - Sætre ungdomsskole

Som følge av bygging av Sætre barnehage er det behov for en kapasitetsøkning på Sætre ungdomsskole. Det er foreløpig avsatt 400 mill. kroner, men prosjektet er ikke kostnadsestimert. Prosjektet ferdigstilles i 2032.

Skole - utvidelse Hvalstad

Hvalstad skole utvides fra en 2 parallell (inkludert paviljonger) til en fullverdig 4 parallell skole med idrettshall. Estimert budsjett er 566,8 mill. kroner inkludert prisstigning, med planlagt ferdigstillelse vinteren 2026. Det vil bli søkt om spillemidler til idrettshall/flerbrukshall.

Skole - utvidelse Mellom-Nes

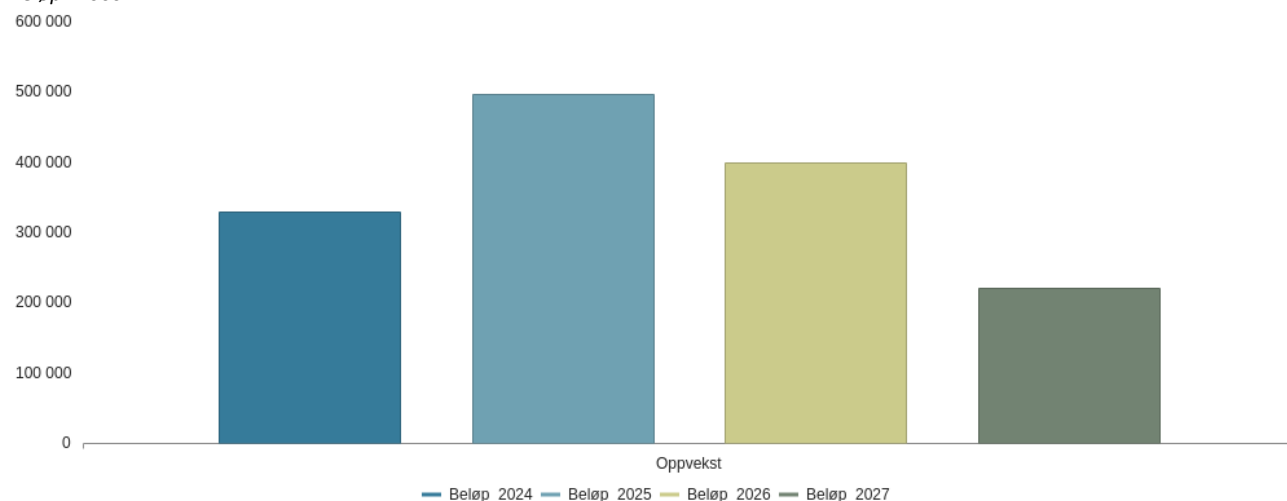
Det er behov for mer undervisningsareal på Mellom-Nes skole. Det planlegges å bygge en etasje på eksisterende paviljong for å løse et kortsiktig behov. Det avsettes et budsjett på 15 mill. kroner. Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2024.

Skole - utvidelse Solvang

Som følge av utbyggingen på Hønsjordet er det behov for en utvidelse av Solvang skole fra en 4 parallell til en 6 parallell skole. Det er foreløpig avsatt 300 mill. kroner, men prosjektet er ikke ferdig kostnadsestimert. Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2033.

Brutto investeringer per år

Beløp i 1000 kr

Velferd

Tjenesteområde Velferd omfatter kommunale helse-, sosial- og omsorgstjenester, herunder habiliterings- og rehabiliteringstjenester, allmennlegetjenester, hjemmebaserte tjenester, psykisk helse- og rustjenester, tjenester til personer med funksjonsnedsettelse, heldøgnsomsorg og NAV.

Tjenesteområdet yter tjenester til innbyggere over 18 år. Tjenesteområde Velferd har omkring 2000 årsverk fordelt på ni virksomheter.

Tjenesteområde Velferd har et særlig ansvar for følgende temaplaner:

- Leve hele livet – i et aldersvennlig Asker (vedtatt 08.03.22)
- Mestre hele livet - psykisk helse og rus (vedtatt 31.01.23)
- På lik linje - personer med nedsatt funksjonsevne (vedtatt 09.05.23)

KOSTRA-tall

	Asker 2021	Asker 2022	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Ergoterapeut Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	2,0	1,6	3,1	0,7	2,6		3,5
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	15	15	16	20	12		18
Netto driftsutgifter per innbygger (234) aktiv- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (B) *) **)	1 357	1 347	1 426	1 028	1 449	1 384	1 384
Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B) *) **)	7 514	8 778	9 264	7 496	7 336	8 751	8 751
Netto driftsutgifter per innbygger (281) økonomisk sosialhjelp (B) *) **)	723	923	1 054	1 334	1 464	1 329	1 329
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (B)	32,2 %	33,0 %	34,3 %	30,7 %	29,4 %	31,9 %	31,9 %
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over (B) *) **)	157 609	162 063	180 037	124 032	145 775	156 762	156 762
Produktivitet							
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B) *)	56 104	61 030	67 107	64 093	69 337	61 922	61 922
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B) *)	363 506	349 077	322 361	231 165	327 854	326 686	326 686
Dekningsgrad							
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	50,8 %	50,3 %	51,9 %	47,8 %	48,4 %		50,4 %
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	23,1 %	23,4 %	23,1 %	28,8 %	24,8 %		24,9 %
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon (B)	10,2 %	9,1 %	11,3 %	9,5 %	8,4 %	11,8 %	11,8 %
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)	2,6 %	2,7 %	1,8 %	5,0 %	3,9 %	4,2 %	4,2 %

Ergoterapeutårsverk per 10 000 innbyggere	5,5	5,4	5,2	1,7	4,1		5,9
(kommunehelse+omsorg) (årsverk)							
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241 (B)	8,0	8,2	9,3	9,0	8,2	9,0	9,0

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Status og utfordringer

Velferdstjenestene i Asker kommune skal være bærekraftige og sikre innbyggerne gode levekår og likeverdige tjenester. Kommunen skal legge til rette for god helse gjennom å forebygge og behandle sykdom og sikre likeverdige muligheter for helsefremmende aktivitet, fellesskap og samfunnsdeltakelse for innbyggere i alle aldre. Det er en viktig målsetting at flest mulig kan bo hjemme lengst mulig. Dette forutsetter en samfunnsutvikling, en kultur hos de ansatte og holdninger i samfunnet som fremmer egenomsorg, mestring og brukermedvirkning. Kommunen skal vektlegge nærhet og tilgjengelighet til tjenestene, og skal utnytte de mulighetene og ressursene som finnes i nærmiljøet og sosiale nettverk. God helse og livskvalitet påvirkes av mange forhold. Derfor er det viktig å se bo- og tjenestetilbud i sammenheng, for på den måten å fremme god psykisk helse, trivsel og å forebygge ensomhet.

Nasjonale reformer og omstillinger har gitt kommunen et tydeligere og større ansvar for befolkningens helse- og tjenestetilbud.

Befolkningssammensetningen endres i årene fremover

Befolkningssammensetningen vil i årene fremover endre karakter. Samfunnet får flere eldre og flere som lever lenger, i kombinasjon med mindre fødselskull og færre i yrkesaktiv alder. Det kreves en bred og tverrsektoriell innsats for å utvikle kommunen til et aldersvennlig samfunn, med et differensiert bo- og tjenestetilbud.

Sosial ulikhet i helse

Selv om den generelle helsen jevnt over er god, er det betydelige forskjeller i helse og livskvalitet knyttet til utdanningsnivå og sosiale og økonomiske ressurser hos Askers innbyggere. Det er en sammenheng mellom utdanning og helse, hvor graden av god helse øker parallelt med lengden på utdanningsløpet. I arbeidet med å forebygge sosial ulikhet i helse, må kommunen ha fokus på helsefremmende samfunnsutvikling, sosiale møteplasser og egnede boliger.

Strammere økonomi og økende utenforskap

Økte renter, strømutgifter, prisstiging og en ustabil situasjon i Europa preger samfunnet, og påvirker også våre velferdstjenester. Flere husholdninger har økonomiske utfordringer. NAV opplever en markant økning i behovet for bistand. Det er både en økning i antall sosialhjelpsmottakere og økt utbetaling per mottaker. Det er også flere som søker nødhjelp og flere som trenger midlertidig bolig enn tidligere. Dette har skjedd samtidig med at kommunen har håndtert en høy bosetting av flyktninger.

Norge toppe OECDs statistikk over andel av befolkningen som mottar uføretrygd og sykepenges. Til tross for at arbeidsinkludering har vært et politisk satsingsområde i mange år, er utenforskap en økende utfordring, særlig blant unge. Årsakene til utenforskap er komplekse. Utfordringene krever tverrsektoriell innsats og et tett samarbeid med ulike aktører i Askersamfunnet.

Flere tjenestemottakere med sammensatte behov

Endringer i sykdomsbildet innebærer at det blir stadig flere tjenestemottakere med sammensatte behov. Mange av disse er unge og trenger tjenester store deler av livet. Selv om det forventes at flere eldre vil ha bedre helse, vil også mange ha behov for helsetjenester. Demens og psykisk helse- og rusproblematikk antas å bli en økende utfordring fremover. Endringer i spesialisthelsetjenesten, med kortere sykehusopphold og omlegging til dagpoliklinikk og dagbehandling, gir kommunen økte oppgaver både med hensyn til kompetansekrav og omfang av tjenester.

Kommunen forventer at denne utviklingen vil fortsette. I Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023 og i helsefelleskapssamarbeidet er det fokus på å skape utadvendte sykehus. Dette innebærer at sykehusene skal yte mer helsehjelp hjemme hos pasienten, og samarbeide mer både fysisk og virtuelt med kommunale helse- og omsorgstjenester. Dette vil få konsekvenser for de kommunale tjenestene fremover. Endringene krever helhetlige og koordinerte tjenester, både i kommunen, spesialisthelsetjenesten og i andre organisasjoner, hvor enkelte tilbud i dag overlapper. Bedre samarbeid og koordinering vil gi et mer treffsikkert og helhetlig tilbud til den enkelte tjenestemottaker, samt bidra til mer effektive tjenester av god kvalitet.

Personer med nedsatt funksjonsevne opplever fortsatt manglende tilrettelegging på arenaer der de lever og oppholder seg. Dette omtales også som funksjonshemmende barrierer, og hindrer deres mulighet til aktivitet og deltakelse på lik linje med jevnaldrende. Temaplan På lik linje - personer med nedsatt funksjonsevne er en felles temaplan for tjenesteområdene Oppvekst og Velferd. Temaplanen skal bidra til en samfunns- og tjenesteutvikling i tråd med FN-konvensjonen om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne.

Mangel på kvalifisert personell

Tilstrekkelig arbeidskraft og fagutdannet helse- og sosialpersonell er en av de viktigste utfordringene for kommunen i årene fremover. Helsepersonellkommisjonen la i 2023 frem sin rapport NOU 2023: 4 *Tid for handling – personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste*. Kommisjonen vurderer at helse- og omsorgstjenestens andel av samfunnets totale arbeidsstyrke ikke kan øke vesentlig. Noe av løsningen er at helsepersonell i fremtiden vil måtte ta hånd om flere pasienter og brukere enn i dag, og det vises til at den største behovs- og aktivitetsøkningen vil komme i kommunene. Kommisjonen trekker frem seks tiltaksområder for å bidra til en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste: Organisering, oppgavedeling, arbeidstid, digitalisering, prioritering og kompetanse.

Det er anslått at Asker kommune vil ha en økning i bemanningsbehovet på 45 prosent, noe som tilsvarer omkring 1000 årsverk i helse- og omsorgstjenestene frem mot 2040, dersom vi fortsetter som før. Da det ikke vil være grunnlag for å rekruttere seg ut av bemanningsutfordringene, må kommunen fordele innsatsen på flere områder. Vi må tilrettelegge for en samfunnsutvikling som legger vekt på forebygging og helsefremmende stedsutvikling, for eksempel ved å utvikle inkluderende og aldersvennlige lokalsamfunn. Vi må jobbe med organisering og oppgavedeling i tjenestene. I tillegg må vi arbeide med konkrete tiltak for å beholde, utvikle og rekruttere kvalifiserte medarbeidere til helse- og omsorgstjenestene.

Allmennlegetjenesten i kommunene omfatter en rekke tjenester, der fastlegene yter de fleste. Fastlegen spiller en viktig rolle i helhetlige og sammenhengende brukerforløp. Nasjonalt har antallet innbyggere uten fastlege økt mye de siste årene, og utgjør i dag mer enn 215 000 personer. Mange kommuner har store utfordringer med å ivareta sitt sørge-for-ansvar. Asker kommune opplever også utfordringer med rekruttering av leger, selv om utfordringene er mindre enn i mange distriktskommuner.

Innovasjon og utvikling blir viktig

Velferdstjenestene må arbeide aktivt med å utvikle beste og neste praksis, og delta i nettverk, partnerskap og på delingsarenaer for å sikre innovativ kompetanse og gjennomføringskraft. For å sikre god kvalitet er det behov for mer kunnskap og praksisnær forskning på kommunale helse- og omsorgstjenester. Videre vil innovasjon, særlig knyttet til økt utnyttelse av teknologi, spille en sentral rolle for å utføre tjenestene på nye måter og støtte opp under selvstendighet, egenmestring og økt livskvalitet.

Dette skal vi oppnå

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen. Tabellen under viser hvilke delmål innenfor hvert satsingsområde som er særlig relevante for tjenesteområde Velferd.

Hovedmål	Delmål
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune	Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle. Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen. Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrike og stolte medarbeidere og ledere. Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunens utfordringer og viser endringsvilje.
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.	Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.	Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer.
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.	Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser.
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.	Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold.
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.	Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død. Innbyggerne har tilgang til grunnleggende, helhetlige og forsvarlige helsetjenester av god kvalitet og til rett tid. Innbyggere som mottar helsetjenester lever aktive og selvstendige liv, tar medansvar for egen helse og deltar i utforming av tjenestene ut fra den enkeltes forutsetninger og behov. Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.

Innspill fra hovedutvalget

Asker kommune har en modell der hovedutvalgene får mulighet til å komme med innspill og prioriteringer til handlingsprogrammet før kommunedirektørens forslag foreligger. Innspillene tar utgangspunkt i vedtatte temaplaner, som definerer politiske innsatsområder, retningsvalg og prioriteringer for samfunns- og tjenesteutviklingen i årene fremover.

Hovedutvalg for velferd ga gjennom vedtak i sak 13/23 sine innspill og prioriteringer til kommunedirektørens arbeid med Handlingsprogram 2024–2027. Hovedutvalgets vedtak fremgår av vedlegg til handlingsprogrammet.

Kommunedirektøren har i arbeidet med handlingsprogrammet vurdert utvalgets innspill og prioriteringer. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at det er mindre rom for nye tiltak på drifts- og investeringsbudsjettet. Det er derfor særlig lagt vekt på å vurdere om utvalgets innspill kan realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

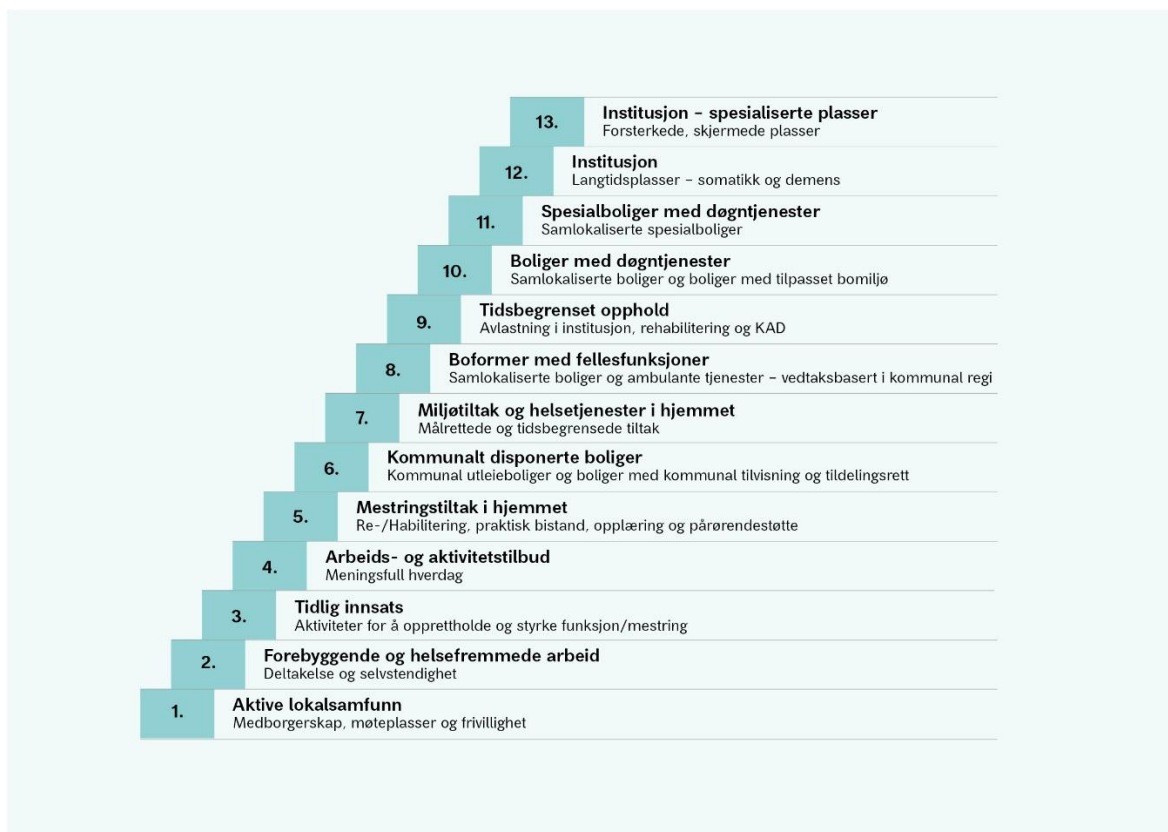
Prioriteringer i perioden

Nedenfor følger en beskrivelse av hvilke oppdrag tjenesteområdet vil prioritere i fireårsperioden for å møte utfordringene, nå målene og følge opp strategiene i kommuneplanen og temaplaner.

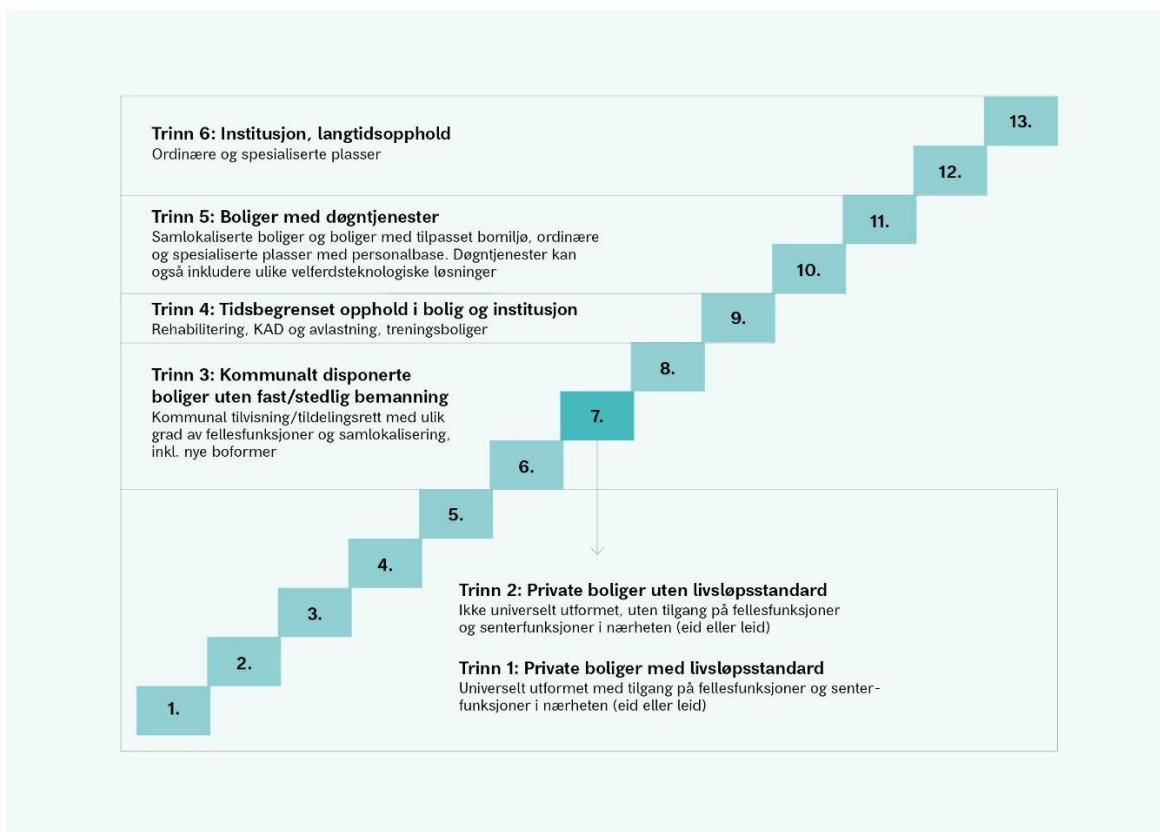
Bærekraftige helse- og omsorgstjenester for fremtiden

Tjenesteområde Velferd skal arbeide målrettet med å dreie ressursinnsatsen fra reparasjon og behandling til forebyggende arbeid og tidlig innsats. Dette gjelder alle målgrupper. Asker kommune har utviklet en innsatstrapp og en boligtrapp som legges til grunn for videreutviklingen av helse- og omsorgstjenestene i kommunen. Hensikten er å sikre god dimensjonering av tjenestene i dag og i fremtiden. Innsatstrappen og boligtrappen er verktøy for strategisk og økonomisk driftsmessig planlegging, tjenesteutvikling og styring, og skal i tillegg hjelpe den enkelte til å mobilisere egne ressurser og mestring.

Figuren under viser de 13 trinnene i innsatstrappen. En riktig dimensjonert innsatstrapp har tilstrekkelige tjenester som sikrer egenmestring og selvstendighet med utgangspunkt i innbyggernes behov. For å få til en dreining av innsatsen, må de laveste trinnene i innsatstrappen bygges ut i samskaping mellom kommunen og lokalsamfunnet.

Figuren under viser de seks trinnene i boligtrappen, og sammenhengen mellom innsatstrappen og boligtrappen.

Asker kommune etablerte høsten 2022 Program Velferd som skal sikre styring mot en fremtidig økonomisk bærekraftig drift og god livskvalitet, med utgangspunkt i innsatstrappen og boligtrappen. Programmet skal koordinere alle større utviklingsprosjekter og aktiviteter som retter seg mot tjenesteområdets kjernedrift, og er sentralt for å sikre implementering av temaplanene.

Tjenesteutvikling for å møte demografiendringene

Temaplan for leve hele livet - i et aldersvennlig Asker ble vedtatt av kommunestyret i mars 2022, og er en viktig plan for å møte demografiutfordringene. Både Program Velferd og porteføljen for inkluderende og aldersvennlig steds- og boligutvikling er sentrale for å gjennomføre strategiene i temaplanen, i tillegg til andre innovasjons- og utviklingsprosjekter.

Program Velferd styrer mot fremtidig økonomisk bærekraftig drift og god livskvalitet, ved tjenester som bygger opp om forebygging og best mulig mestring av egne liv innenfor hovedmålgruppene eldre, funksjonsnedsettelse og psykisk helse og rus. Programmet skal bidra til å realisere synergieffekter ved å koordinere alle større utviklingsaktiviteter ut fra avhengigheter. Dette inkluderer utvikling og mulig styrking av heltidskultur, oppgaveforskyvning, bidra til flere seniorer i arbeid, lavterskeltjenester, ambuleringstjenester, samskaping, tjenester for å planlegge alderdom, trygghets- og mestringsteknologi og pårørendestøtte.

Porteføljen for inkluderende og aldersvennlig steds- og boligutvikling styrer mot bærekraftig utvikling av infrastruktur, som er et premiss for bærekraftig tjenesteutvikling når det gjelder private boliger, kommunale institusjonsbygg, anlegg og boliger, samt sosiale møteplasser.

Samlet skal temaplanen, programmet, porteføljen og annen samfunns- og tjenesteutvikling styre Asker mot bærekraftige løsninger i møte med demografiutfordringene. Flere skal få bedre forutsetninger for mestring, selvstendighet og tilgang på service og møteplasser ved at kommunen styrker senterstrukturen og utvikler helseknutepunkt (5-minutterstettsteder) med lett tilgang eller rullatoravstand til sosiale arenaer, hverdagstjenester og helsetilbud.

En bærekraftig tjenesteutvikling forutsetter også at flere eldre selv planlegger egen alderdom, for eksempel i en egnet bolig som ligger i kort avstand til helsetilbud, hverdagstjenester og sosiale møteplasser. Planlegging for aldring og mindre mobilitet fremmer mulighetene for egenmestring, god livskvalitet og mindre ensomhet. Asker kommune har en viktig rolle med å kommunisere og gi innbyggerne råd knyttet til dette.

Tabellen under viser beregnet dekningsgrad for heldøgnsomsorg for eldre frem mot 2027. Dekningsgraden er basert på prognose for antall innbyggere over 80 år. I 2027 er det lagt inn 100 nye sykehjemsplasser. Ved å gå ned på dekningsgraden må det parallelt skje oppbygging av ambulante tjenester og lavterskel-/støttetjenester, samt økt bruk av velferdsteknologiske tjenester og nye måter å jobbe på. Asker kommune har en lavere andel eldre over 80 år på institusjon enn sammenlignbare kommuner. Antallet hjemmeboende som venter på langtidsplass har også vært stabilt lavt i en årrekke.

Heldøgns plasser eldre	2024	2025	2026	2027
Faktisk antall plasser	862	862	862	862
Vedtatte nye plasser	0	0	0	100
Sum antall plasser	862	862	862	962

Dekningsgrad	17,8 %	16,8 %	15,7 %	16,6 %
--------------	--------	--------	--------	--------

Ungt utenforskap

Ungdom som ikke kommer inn i arbeid eller utdanning er en spesielt utsatt gruppe som står i fare for varig utenforskap. I Asker står 11 prosent av unge mellom 16 og 25 år utenfor jobb og utdanning. For å få flere unge i utdanning og arbeid kreves det tidlig innsats i skole og familie, tett oppfølging av den enkelte elev, møteplasser og oppsøkende og forebyggende tjenester. Dette krever god koordinering og samarbeid mellom tjenesteområdene, NAV, næringslivet, frivilligheten og ulike instanser som fylkeskommunen og helseforetaket.

Gjennom å delta i arbeidet i porteføljen for ungt utenforskap, vil tjenesteområde Velferd i perioden ha særlig fokus på å samordne innsatsen for at flere unge i Asker skal oppleve mestring, gjennomføre videregående skole og komme i arbeid. Lavterskel aktivitetstilbud for personer som ikke har anledning til å delta i ordinært arbeidsliv skal videreutvikles.

Inkludering, deltakelse og fritid

Ved å bygge et robust og aktivt lokalsamfunn legger Asker kommune til rette for forebygging og utsetting av tjenester på de høyere trinnene i innsatstrappen. Det skal i perioden settes i gang et tverrsektorielt samarbeid med tjenesteområdene Medborgerskap og Oppvekst om inkluderende møteplasser og aktiviteter. Det vil være fokus på å videreutvikle samarbeidet med fritids-, kultur- og idrettsfeltet for å bidra til økt deltakelse og inkludering av personer med psykisk helse- og/eller rusutfordringer. Innbyggertorgene som møtearena skal videreutvikles i perioden, blant annet gjennom videre samarbeid med tjenesteområde Medborgerskap om seniortilbud.

Mestringsfølelse og selvstendighet er en viktig del av god helse. Deltakelse og medvirkning i møte med helse- og omsorgstjenesten bidrar til å støtte opp under dette. Ansatte og ledere i Velferd får opplæring i medborgerskap i praksis, og benytter metodene for samskaping og brukerinvolvering i møte med tjenestemottakere og pårørende, samt i utviklingen av nye kultur- og aktivitetstilbud.

Tjenesteområde Velferd har god erfaring med samarbeid med frivillige, blant annet gjennom Aktiv omsorg. Det er utviklet en modell for frivillighet i Velferd. Modellen skaper et system for kompetanseheving, tiltak for å fremme god kultur for samarbeid mellom medarbeidere og frivillige i kommunen, og et faglig nettverk for medarbeidere som har frivillighet som arbeidsfelt. Frivillighetsmodellen skal videreutvikles og implementeres i flere virksomheter i perioden for å øke den frivillige innsatsen i tjenesteområdet. Et viktig fokusområde vil også være å øke den frivillige innsatsen blant personer som mottar tjenester fra kommunen.

Familie, nettverk og pårørende

Pårørende er en uvurderlig ressurs både for sine nærmeste og for helsevesenet. Pårørende er en viktig samarbeidspartner, også ved utvikling av helse- og omsorgstjenestene. Det er viktig med støtte til pårørende som står i krevende omsorgsoppgaver, blant annet for å forebygge at pårørende utvikler egne helseplager og klarer å stå i omsorgsoppgaver over tid. Tjenesteområdet skal utvikle og systematisere samarbeidet slik at pårørende opplever kvalitet og enhetlig tilnærming i møte med kommunen. Det vil i perioden være fokus på pårørendeopplæring og videreutvikling av avlastningstilbudet til pårørende til personer med demens. Det ligger mer informasjon om tilbudet til pårørende på kommunens nettsider.

Bolig og bomiljø

Asker kommune har en målsetning om at flest mulig skal bo i egen eid eller leid bolig, og at de ved behov får ambulante tjenester av kommunen i eget hjem. Flere skal så langt det er mulig inkluderes i ordinære bomiljøer. Tjenesteområdet vil i perioden blant annet ha fokus på boligtilpasning og boligrådgivningstjenester, som skal bidra til at flere kan bo i egnede boliger. Dagens tjenester og tilbud skal videreutvikles i tråd med innsatstrappen og boligtrappen, og boligsosiale behov skal spilles inn i reguleringsplaner.

Rekruttere og beholde kompetanse

Kompetanse og personellmessige utfordringer får betydning for både kapasiteten og kvaliteten på tjenestetilbudet. Utfordringene vil kreve både effektiv og fleksibel bruk av ressurser, samt endret kompetanse. Utviklingen av tjenesteprofilen vil kreve en ny tilnærming og andre måter å løse oppgaver på, herunder holdningsskapende arbeid for å sikre fokus på medborgerskap og økt samhandling med sivilsamfunnet og andre aktører.

Tjenesteområde Velferd skal skape gode brukeropplevelser gjennom riktig bruk av kompetanse til riktig tid. Kommunen gjennomføre piloter innen oppgavedeling (Tørn) og heltidskultur, og gjør forsøk med organisering av oppgavene i kommunens omsorgstjenester. Videre skal tjenesteområdet jobbe målrettet med kompetanseutvikling i tett samarbeid med HR-seksjonen.

Velferdsteknologi

For å bidra til at innbyggerne kan bo i eget hjem lengst mulig, er det vesentlig å styrke satsingen på velferdsteknologiske løsninger. Tjenesteområde Velferd har vedtatt et program for velferdsteknologi. Programmet inneholder blant annet bruk av lokaliseringstjenester, medisineringsstøtte, eRom, digital hjemmeoppfølging, digitalt tilsyn og videodialog. Programmet videreføres og videreutvikles i perioden.

Videre skal tjenesteområdet jobbe med utbredelse av velferdsteknologi på tvers av virksomheter. Samspillet mellom tjenester og teknologi er viktig, og teknologi skal være en integrert del av tjenestene til alle målgrupper. Velferdsteknologi skal implementeres i henhold til vedtatt program. Eksisterende løsninger skal skaleres opp og nye løsninger skal vurderes og utvikles ved behov.

Innovasjon gjennom nettverk og partnerskap

Tjenesteområdet skal jobbe med innovasjon og trinnvise forbedringer av tjenester, prosesser og organisasjonen. Velferdstjenestene skal delta i nettverk, partnerskap og på delingsarenaer for å sikre innovativ kompetanse og gjennomføringskraft. Asker kommune deltar i partnerskapet HelseHub, som er en samarbeidsplattform for helsereelatert forskning og innovasjon. Det samarbeides om å identifisere og utvikle felles prosjekter, dele ny kunnskap og erfaringer, samt etablere felles møteplasser mellom helsetjenesten og næringsaktører i et utviklingsløp.

Asker deltar også i prosjektet CoTech – samskapt helseteknologi (Co-Created Health Technology). Gjennom samskapt helseteknologi samles teknologileverandører, brukere og pasienter, helsetjenester og forskere i partnerskap for å skape digital helseteknologi. Forskere skal bidra med å utvikle og kvalitetssikre kunnskap som legges til grunn for ny teknologi, nye tjenester, opplæring og utdanning.

Asker kommune deltar i nettverket til Senter for et aldersvennlig Norge, der dagens og fremtidens løsninger diskuteres og utvikles i samarbeid med nettverkskommunene, partnere og næringslivet. Asker

kommune deltar også sammen med Posten og KS i pilotering av nye tjenester til innbyggerne gjennom Postens distribusjonsnett.

Redusere behovet for transport

Tjenesteområde Velferd skal på lik linje med andre tjenesteområder bidra til at Asker kommune når sine klimamål. De største direkte klimagassutslippene i Asker kommer fra transport, og særlig fra personbiler. Implementering av strategiene i temaplanene vil på sikt kunne bidra til mindre reiseaktivitet, ved blant annet å ta i bruk velferdsteknologi, strategisk plasserte baser for ambulante tjenester og boliger i tilknytning til egnede lokal- og nærsentre. Tjenesteutvikling i tråd med strategiene i temaplanene vil dermed kunne bidra til en mer klimavennlig samfunnsutvikling.

Videre vil arbeidet med demografiutfordringene i porteføljen for inkluderende og aldersvennlig steds- og boligutvikling ha en positiv klimaeffekt. Hvis flere innbyggere bor i 5-minutterstettsteder og boliger som er egnet for alderdom, vil transportbehovet og klimafotavtrykket bli redusert.

Driftsbudsjett

Tjenesteområde Velferd er budsjettmessig inndelt i fire programområder som vil være grunnlag for økonomistyring og -rapportering. Programområdene er NAV, Hjemmetjenester og institusjon, Psykisk helse og rus, samt Tjenester til personer med funksjonsnedsettelse. Programområde Tjenester til personer med funksjonsnedsettelse inkluderer virksomheten Velferdsforvaltningen. Virksomheten Helse og rehabilitering inngår i programområde Hjemmetjenester og institusjon.

Tabellen viser fordeling av budsjettet på programområder.

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Hjemmetjenester og institusjon	1 326 160	1 333 410	1 357 160	1 417 410
NAV	161 102	161 122	161 122	161 122
Psykisk helse og rus	207 217	208 967	210 467	211 967
Tjenester til personer med funksjonsnedsettelse	622 976	611 376	605 076	598 776
Totalsum	2 317 454	2 314 874	2 333 824	2 389 274

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	2 172 475	2 172 475	2 172 475	2 172 475
Sum Tekniske justeringer	105 153	105 173	105 173	105 173
Sum Budsjettendringer inneværende år	86	86	86	86
Tidligere vedtatte tiltak				
Basistilskudd til fastleger fra 1. mai 2023	4 193	4 193	4 193	4 193
Eldre - hjemmebaserte tjenester - økning i antall eldre	5 750	11 250	16 250	16 250
Eldre - sykehjem/boliger med heldøgns omsorg	0	0	15 000	74 500
Harmonisering av arbeids- og aktivitetssenter Asker sør	0	2 400	2 400	2 400
Helsehus - Søndre Borgen	32 000	32 000	32 000	32 000
Personer med funksjonsnedsettelse - arbeid og aktivitet	3 000	6 000	9 000	9 000
Personer med funksjonsnedsettelse - boliger på Nedre Sem	6 500	7 800	7 800	7 800
Sum Tidligere vedtatte tiltak	51 443	63 643	86 643	146 143
Konsekvensjusteringer	156 681	168 901	191 901	251 401
Konsekvensjustert ramme	2 329 156	2 341 376	2 364 376	2 423 876
Omstilling og effektivisering				
Omstilling og effektivisering - Velferd	-43 900	-62 200	-69 500	-76 800
Sum Omstilling og effektivisering	-43 900	-62 200	-69 500	-76 800
Nye tiltak				
Demografijustering - Brukerstyrt personlig assistanse	750	1 500	2 250	3 000
Demografijustering - Tjenester til personer med funksjonsnedsettelse	750	1 750	2 750	3 750
Demografijustering og satsing - Psykisk helse og rus	2 500	4 250	5 750	7 250
Elveplassen hospits, ny avtale - 2. tertial 2023	635	635	635	635
NAV økte satser sosialhjelp 1. juli 2023	12 374	12 374	12 374	12 374
RNB priskompensasjon 2023 - 1. tertial 2023 K-sak 36/23	10 189	10 189	10 189	10 189
Styrking av legetjenesten	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum Nye tiltak	32 198	35 698	38 948	42 198
Nye tiltak og realendringer	-11 702	-26 502	-30 552	-34 602
Ramme 2024-2027	2 317 454	2 314 874	2 333 824	2 389 274

Tidligere vedtatte tiltak

Basistilskudd til fastleger fra 1. mai 2023

Basistilskuddet til fastlegene ble styrket fra 1. mai 2023. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og budsjettet justeres i samsvar med behovet.

Eldre - hjemmebaserte tjenester - økning i antall eldre

Befolkningsprognosene viser en stor økning i aldersgruppen 67 år og eldre i handlingsprogramperioden. Budsjettet til hjemmebaserte tjenester styrkes utover i perioden.

Eldre - sykehjem/boliger med heldøgns omsorg

Det planlegges et nytt bo- og omsorgssenter med 100 plasser fra 2027. Det avsettes driftsmidler i henhold til det.

Harmonisering av arbeids- og aktivitetssenter Asker sør

Som en del av harmoniseringsprosessen er det behov for å bygge ut et arbeids- og aktivitetstilbud sør i kommunen. Plassene er tenkt som en del av konseptet for utvikling av Klokkarstua bo- og aktivitetssenter, med bolig til ulike brukergrupper og arbeids- og aktivitetstilbud.

Helsehus - Søndre Borgen

Det etableres 40 nye plasser i nytt helsehus ved Søndre Borgen fra høsten 2023. Det avsettes driftsmidler til helårsdrift fra 2024.

Personer med funksjonsnedsettelse - arbeid og aktivitet

Det avsettes driftsmidler til arbeids- og aktivitetstilbud for personer med funksjonsnedsettelse i handlingsprogramperioden, inklusive 20 nye plasser på Nedre Sem fra 2024.

Personer med funksjonsnedsettelse - boliger på Nedre Sem

Det avsettes midler til drift av 6 omsorgsboliger på Nedre Sem med innflytting fra mars/april 2024.

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering - Velferd

For å opprettholde kommunens økonomiske handlingsrom, foreslår kommunedirektøren en omstilling og effektivisering i Asker kommune på 120 mill. kroner i 2024. Dette tilsvarer 1,9 prosent av netto driftsramme.

Tjenesteområdene i Asker kommune er store og robuste. Kommunen må i økende grad ha fokus på omstilling og søke å løse oppgaver på nye måter slik at kommunen får mer ut av ressursene. Effektiviseringskravet vil i størst mulig grad bli håndtert slik at dekningsgrader og kvalitet blir opprettholdt.

Kommunedirektøren foreslår følgende fordeling av omstillings- og effektiviseringstiltak på 43,9 mill. kroner innenfor tjenesteområde Velferd.

Programområde	Beløp i hele 1 000 kr
Tjenester til personer med funksjonsnedsettelse	17 240
NAV	950
Hjemmetjenester og institusjon	17 910
Psykisk helse og rus	7 800

Omstillingstiltakene i tjenesteområde Velferd vil blant annet innebære bemanningstilpasning, økt tilrettelegging for heltidskultur (inkludert TØRN), redusert innleie av vikarer, ekstrahjelp og bruk av overtid, samt økt bruk av velferdsteknologi. Flere hele stillinger vil bidra til bedre arbeidsmiljø, større forutsigbarhet i bemanningen og bedre tjenester til innbyggerne. I tillegg vil det arbeides med å styrke, samle og eventuelt endre lavterskeltilbud for å forebygge behovet for tjenester på høyere nivåer i innsatstrappen. Dette betinger at eksisterende tilbud og nye tilbud sees i sammenheng, og at det sikres et likeverdig tilbud i hele kommunen, tilpasset innbyggernes behov.

Eventuelle omstillingstiltak av prinsipiell karakter vil bli lagt frem for politisk behandling i februar 2024 og eventuelt i tertialrapporter. Kommunedirektøren vil legge til rette for medvirkningsprosesser med berørte virksomheter og brukere, samt dialog med hovedutvalget.

Nye tiltak

Demografijustering - Brukerstyrt personlig assistanse

Befolkningsprognosene viser at aldersgruppen 18-67 år vil øke fremover, og det er dermed beregnet en økning i gruppen som har behov for brukerstyrt personlig assistanse. Budsjettet styrkes i henhold til behovet.

Demografijustering - Tjenester til personer med funksjonsnedsettelse

Befolkningsprognosene viser at aldersgruppen 20-66 år vil øke fremover, og det er dermed beregnet et økt behov for tjenester til personer med funksjonsnedsettelse. Budsjettet styrkes i henhold til behovet.

Demografijustering og satsing - Psykisk helse og rus

Befolkningsprognosene viser at aldersgruppen 20-66 år vil øke fremover, og det er dermed beregnet et økt behov for tjenester til målgruppen psykisk helse og rus. I tillegg foreslår regjeringen i statsbudsjettet for 2024 en økt satsing på psykisk helse og rus. Budsjettet økes i henhold til dette.

Elveplassen hospits, ny avtale - 2. tertial 2023

Det er inngått ny avtale mellom NAV og Asker kirkelige fellesråd om drift av 10 hospitsplasser på Elveplassen, noe som innebærer en økning fra 8 til 10 plasser. Budsjettet styrkes i henhold til dette.

NAV økte satser sosialhjelp 1. juli 2023

De veiledende satsene for sosialhjelp ble varig økt med 10 prosent fra 1. juli 2023. Kommunens rammetilskudd økes for å kompensere for dette. Endringen får helårseffekt fra 2024.

RNB priskompensasjon 2023 - 1. tertial 2023 K-sak 36/23

Priskompensasjon gjennom revidert nasjonalbudsjett 2023 som følge av økte priser. Kommunens rammetilskudd økes for å kompensere for dette.

Styrking av legetjenesten

Asker kommune ligger lavere på legedekning enn sammenlignbare kommuner. Budsjettet økes fra 2024 for å styrke legetjenesten.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum	Sum øvrige år					
	Ferdig	Brutto år prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2024-27	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Velferd													
Eldre - sykehjem/boliger med heldøgns omsorg	2027	696 100	4 000	300 000	300 000	86 100	690 100	0	-0	-0	0	0	0
Eldre - Sykehjem/boliger med heldøgnsomsorg Vetre	2030	485 700	0	0	0	0	0	200 000	200 000	82 700	0	0	0
Eldre - Søndre Borgen sykehjem	2024	10 800	10 800	0	0	0	10 800	0	0	0	0	0	0
Helsehus - Søndre Borgen	2023	241 800	7 050	0	0	0	7 050	0	0	0	0	0	0
Inventar og utstyr - Velferd	LØPENDE		275	275	550	550	1 650	550	550	550	550	550	550
Koordineringspott bygg - Velferd	LØPENDE		4 000	4 000	8 000	8 000	24 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger - Bleikerfaret	2029	52 450	0	0	0	14 100	14 100	14 100	23 250	0	0	0	0
Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger - Nedre Sem låve	2024	154 750	54 300	9 950	0	0	64 250	0	0	0	0	0	0
Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger 2026	2029	48 500	0	0	2 000	2 000	4 000	16 000	21 600	5 900	0	0	0
Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger 2028	2031	61 000	0	0	0	1 000	1 000	1 000	20 000	20 000	19 000	0	0
Psykisk helse og rus - omsorgsboliger 2023	2023	55 675	26 675	0	0	0	26 675	0	0	0	0	0	0
Psykisk helse og rus - omsorgsboliger 2028	2031	65 200	0	0	0	1 000	1 000	1 000	20 000	20 000	23 200	0	0
Velferdsteknologi - infrastruktur og utstyr	2024	12 000	3 000	0	0	0	3 000	0	0	0	0	0	0
Sum Velferd		1 883 975	110 100	314 225	310 550	112 750	847 625	240 650	293 400	137 150	50 750	8 550	8 550

Eldre - sykehjem/boliger med heldøgns omsorg

Det er vedtatt å etablere et sykehjem/boliger med heldøgns omsorg med ca. 100 plasser i Kloppedalen i Heggedal. Antall plasser må tilpasses tomtas beskaffenhet. Estimert budsjett 696,1 mill. kroner inkludert prisstigning og prosjektet ferdigstilles årsskiftet 2026/2027. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken.

Eldre - Sykehjem/boliger med heldøgnsomsorg Vettre

Det er vedtatt å etablere et sykehjem/boliger med heldøgns omsorg med ca. 75 plasser på Vettre. Estimert budsjett 485,7 mill. kroner inkludert prisstigning og prosjektet ferdigstilles i 2030. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken.

Eldre - Søndre Borgen sykehjem

Det er vedtatt 10,8 mill. kroner inkludert prisstigning i 2024 til nødvendige oppgraderinger av Søndre Borgen sykehjem, jf. F-sak 178/22.

Helsehus - Søndre Borgen

Det bygges et helsehus på Søndre Borgen inkludert 40 nye heldøgns plasser. Drift av eksisterende bygningsmasse søkes videreført inntil det er avklart hva som gjøres med denne. Estimert budsjett er 241,8 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet ferdigstilles i 2023. Midlene i 2024 skal dekke sluttoppgjør og ferdigstilling av uteområdet.

Inventar og utstyr - Velferd

Det er vedtatt 0,275 mill. kroner i årene 2024-2025 og 0,55 mill. kroner årlig fra 2026 til kjøp av inventar og utstyr for Velferd.

Koordineringspott bygg - Velferd

Det er vedtatt 4 mill. kroner i årene 2024-2025 og 8 mill. kroner årlig fra 2026 til koordineringspott for Velferd. Midlene benyttes til mindre investeringer i eksisterende bygningsmasse.

Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger - Bleikerfaret

Det er vedtatt å etablere 6 omsorgsboliger med personalbase for personer med nedsatt funksjonsevne på Bleikerfaret. Estimert budsjett er 52,5 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet er vedtatt utsatt i tre år og ferdigstilles høsten 2029. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken.

Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger - Nedre Sem låve

Det er vedtatt å utvikle låven på Nedre Sem gård til et arbeidssenter med ca. 20 nye plasser, i kombinasjon med 6 leiligheter og base til personer med nedsatt funksjonsevne. Estimert budsjett er 154,8 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet ferdigstilles våren 2024. Et nøkternt omfang av løst inventar, maskiner og utstyr er inkludert i bevilgningen. Kommunen har mottatt tilsagn om tilskudd fra Husbanken.

Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger 2026

Det er behov for ny omsorgsbolig med 8 plasser til personer med nedsatt funksjonsevne. Lokalisering er ikke avklart. Estimert budsjett er 48,5 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet er vedtatt utsatt i tre år og ferdigstilles i 2029. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken.

Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger 2028

Det er behov for ny omsorgsbolig med 10 plasser til personer med nedsatt funksjonsevne. Lokalisering er ikke avklart. Estimert budsjett er 61 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet er vedtatt utsatt i tre år og ferdigstilles i 2031. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken.

Psykisk helse og rus - omsorgsboliger 2023

Det er behov for omsorgsbolig med 12 plasser til personer med utfordringer knyttet til psykisk helse og rus, blant annet for å redusere bruk av utenbysplasser. Det planlegges 12 boliger i eksisterende bygningsmasse på Klokkarstua. Estimert budsjett er 55,7 mill. kroner inkludert prisstigning. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken. De 7 første boligene ble ferdigstilt i januar 2023, og de siste 5 boligene ferdigstilles vinteren 2024.

Psykisk helse og rus - omsorgsboliger 2028

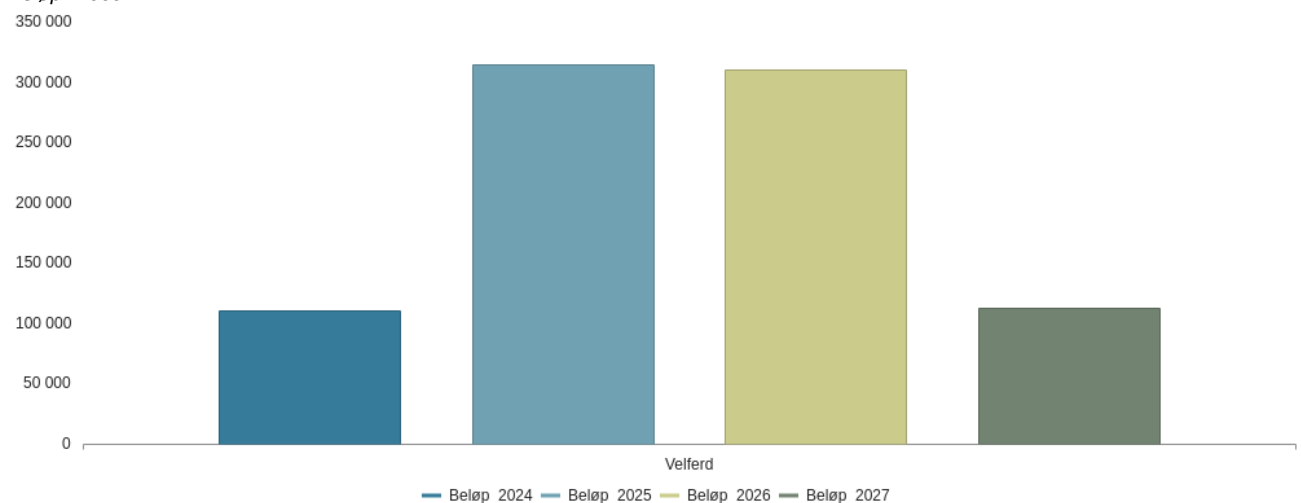
Det er behov for omsorgsbolig/boliger med 8 plasser til personer med utfordringer knyttet til psykisk helse og rus. Lokalisering er ikke avklart. Estimert budsjett er 65,2 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet er vedtatt utsatt i tre år og ferdigstilles i 2031. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken.

Velferdsteknologi - infrastruktur og utstyr

Økt bruk av velferdsteknologi er viktig for å sikre en trygg og effektiv tjenesteproduksjon. Det er blant annet startet et utredningsarbeid i HelseHub-samarbeidet om organisering av et responscenter. Det er avsatt 12 mill. kroner til velferdsteknologi (infrastruktur og utstyr) i perioden 2021-2024.

Brutto investeringer per år

Beløp i 1000 kr

Samfunnstjenester

Tjenesteområde Samfunnstjenester omfatter utvikling, forvaltning og drift av kommunale bygg og eiendommer, offentlig infrastruktur som vei, vannforsyning og avløpshåndtering, håndtering av overvann, flomveier og dammer, samt brann- og redningstjenesten. Videre har tjenesteområdet ansvar for klima og miljø, samferdsel, kyst- og fjordressurser, natur- og kulturlandskap, viltforvaltning, landbruk, parker og friluftsområder, samt forvaltning og drift av renovasjon. Transporttjenester for mennesker med funksjonsnedsettelse, renholdstjenester og praktisk bistand ligger også til tjenesteområdet. Tjenesteområde Samfunnstjenester har ca. 450 årsverk fordelt på seks virksomheter.

Kommunen har organisert en rekke tekniske tjenester gjennom interkommunale samarbeid. De viktigste er Vestfjorden avløpsselskap (VEAS), Asker og Bærum vannverk IKS, Glitrevannverket IKS og Asker og Bærum brann og redning IKS. Tjenesteområdet har et viktig grensesnitt mot kommunens eiendomsutviklingsselskap Askerhalvøya Eiendom AS.

Tjenesteområde Samfunnstjenester har et særlig ansvar for følgende temaplaner:

- Handling mot klimaendringene (vedtatt 15.06.21)
- Vann og vannmiljø (vedtatt 08.03.22)
- Naturmangfold (vedtatt 20.06.23)
- Eiendom (vedtas 1. kvartal 2024)
- Samferdsel og mobilitet (vedtas 2. kvartal 2024)

KOSTRA-tall

	Asker 2021	Asker 2022	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Brutto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (1000 kr) *)	1 031	982	838	966	1 046		1 113
Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde beløp per innbygger (kr) *)	1 459	1 344	1 151	1 392	1 452		1 519
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)	10,2 %	10,8 %	12,5 %	8,5 %	11,2 %	10,0 %	10,0 %
Produktivitet							
Avløp - driftsutgifter per innbyggere tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb) *)	1 332	1 235	1 114	1 233	2 078		
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate *)	343 286	385 751	422 063	431 780	344 350		379 274
Formålsbygg, kommune Areal per bruker (m2)	4,6	4,8	4,9	4,4	4,5		4,4
Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B) *)	175	162	141	156	191	163	163

Korrigerte brutto driftsutgifter totalt eiendomsforvaltning, kommune utgifter per kvadratmeter bygg (kr *)	1 628,6	1 693,7	1 815,7	1 386,0	1 572,8		1 563,9
Renovasjon - Gebyrgrunnlag per årsinnbygger for kommunal avfallshåndtering (kommune) *)	1 383	1 334	1 069	1 277	1 351		
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B) *)	104	132	147	176	102	122	122
Vann - Driftsutgifter per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb) *)	963	974	909	859	1 370		
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	3 945	3 878	3 367	3 038	3 809		3 171
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	4 115	4 103	3 251	5 575	5 614	3 807	3 807
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr) *)	3 133	3 278	2 632	3 556	3 669		2 583
Dekningsgrad							
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	42,6 %	31,9 %	27,0 %	39,8 %	30,0 %		
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,6 %	0,5 %	0,2 %	0,8 %	0,6 %		
Andel km tilrettelagt for syklende i prosent av alle kommunale veier (prosent)	32,4 %	32,7 %	33,2 %	27,9 %	22,7 %		22,3 %
Andel kommunale veier og gater med belysning i prosent av alle kommunale veier og gater	81,0 %	81,2 %	99,2 %	100,0 %	94,5 %		96,2 %
Kvalitet							
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke	5,6 %	5,3 %	4,7 %	0,8 %	11,5 %		3,7 %
Andel levert til materialgjenvinning inklusiv biologisk behandling	49,2 %	47,9 %	47,5 %	52,7 %	45,4 %		40,2 %
Avløp - Andel fornyet spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år	1,0 %	0,8 %	1,1 %	1,2 %	0,6 %		
Renovasjon - Husholdningsavfall per innbygger (kommune)	438	390	285	438	317		0
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Antall bygningsbranner (antall)	44	41	36	49	47	669	669
Formålsbygg, kommune Alle energityper Energibruk per m2 eid areal (kWh)	139	130	134	126	146		

*) Inflasjonsjustert med deflator

Status og utfordringer

Nødvendig infrastruktur i form av kommunaltekniske anlegg og formålsbygg er en forutsetning for utvikling av tettsteder og boligområder. Det er en målsetting at kommunen skal sørge for utbygging av teknisk infrastruktur og formålsbygg i tråd med den utbyggingstakten kommuneplanen legger opp til. Kommunens infrastruktur må søkes utnyttet maksimalt med hensyn til bolig- og næringsutvikling, og investeringer i nye områder må prioriteres i henhold til kommuneplanens arealdel.

Global oppvarming og tap av biologisk mangfold truer livsgrunnlaget. Dette krever kraftfulle tiltak. Tjenesteområde Samfunnstjenester har et særskilt ansvar for å utvikle og dreie kommunens virksomhet i en miljøvennlig retning, samt drive holdningsskapende arbeid i Askersamfunnet. Tjenesteområdet skal

også sikre at kommunen er best mulig rustet for klimaendringer ved å forebygge og redusere konsekvensene av dem.

Asker har en unik natur og kystlinje. Det er viktig å sørge for bærekraftig bruk av kyst- og jordressursene, ivareta den blå-grønne strukturen, begrense tap av biologisk mangfold, ta vare på kulturlandskapet, samt tilrettelegge for et aktivt jordvern, skogbruk og lokal matproduksjon.

Asker kommune preges i dag av høy trafikkbelastning på veinettet, noe som medfører utfordringer med kø, trafiksikkerhet, støy og forurensing. For å bedre trafikksituasjonen for innbyggerne, må fremtidige transportbehov løses på en annen måte enn i dag. Det handler både om å redusere behovet for transport, gjøre det mer attraktivt å gå, sykle og reise kollektivt, samt å utnytte alle transportmidler bedre. Forutsigbarhet i reisetid er en viktig kvalitet. Der det ikke finnes bedre alternativer enn biltransport, må kapasiteten på veinettet utvikles og parkeringsmulighetene utnyttes bedre.

Å sikre fremkommelige og trygge veier, sikker og pålitelig vannforsyning, miljøriktige avfalls løsninger, trivelige friområder og godt vedlikeholdte kommunale bygninger og uteområder, er blant kommunens kjerneoppgaver. Samferdsel er delt mellom flere offentlige forvaltningsnivåer. Kommunen har en viktig koordinerings- og pådriverrolle overfor staten, fylket og kollektivselskapene.

Tilstanden på infrastrukturen knyttet til vann og avløp varierer i kommunen. Det er behov for betydelige investeringer i årene fremover for å sikre en akseptabel kvalitet på dagens ledningsnett og behandlingsanlegg for drikkevann og avløp, og for å imøtekomme de store utbyggingsbehovene og ønsket om utvikling og vekst i tråd med kommuneplanen.

Innbyggerne får drikkevann fra Glitrevannverket, Asker og Bærum vannverk, fra kommunens eget vannverk ved Sandungen (Hurum) og fra to private anlegg på Filtvet/Tofte. Sætre og Slemmestad mangler tilfredsstillende løsning for reservevann. Det meste av avløpet fra kommunen håndteres av renseanlegget på VEAS. Kommunens egne renseanlegg i Åros, på Lahell og Rulleto på Tofte har dårlig kapasitet, tilfredsstillende ikke rensekraftene og er en begrensning for videre utvikling og utbygging i disse områdene.

Gode tjenester er avhengig av gode formålsbygg og kommunale boliger. En effektiv drift av tjenestene avhenger av riktig funksjon og utforming av byggene. Kommunens bygg har i all hovedsak god standard og kapasitet og imøtekommer tjenestenes behov, men harmonisering er nødvendig. Verdibevarende vedlikehold av byggene skal bidra til riktig standard i fremtiden.

Dette skal vi oppnå

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen. Tabellen under viser hvilke delmål innenfor hvert satsingsområde som er særlig relevante for tjenesteområde Samfunnstjenester

Hovedmål	Delmål
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune	Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle. Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen.

Hovedmål	Delmål
	<p>Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrike og stolte medarbeidere og ledere.</p> <p>Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunens utfordringer og viser endringsvilje.</p>
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.	<p>Askersamfunnet motvirker, reduserer og tilpasser seg konsekvensene av klimaendringer.</p> <p>Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.</p>
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.	<p>Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer.</p> <p>Askersamfunnet har en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet</p> <p>Askersamfunnet har et attraktivt og innovativt næringsliv som bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping.</p>
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.	<p>Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling.</p> <p>Alle innbyggere har tilgang til rent drikkevann og et tilfredsstillende avløpssystem, og en effektiv og miljøvennlig renovasjons- og avfallshåndtering.</p> <p>Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser.</p> <p>Alle innbyggere har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger til en overkommelig pris.</p> <p>Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet</p> <p>Askersamfunnet verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturmiljøer og et aktivt og levende landbruk.</p>
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.	<p>Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold.</p> <p>Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.</p>
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.	<p>Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død.</p> <p>Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.</p>
Askersamfunnet sikrer inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle.	Askersamfunnet har inkluderende og trygge oppvekstmiljøer med leke- og læringsarenaer som fremmer sosial kompetanse, mestring, tilhørighet og god helse.

Innspill fra hovedutvalget

Asker kommune har en modell der hovedutvalgene får mulighet til å komme med innspill og prioriteringer til handlingsprogrammet før kommunedirektørens forslag foreligger. Innspillene tar utgangspunkt i vedtatte temaplaner, som definerer politiske innsatsområder, retningsvalg og prioriteringer for samfunns- og tjenesteutviklingen i årene fremover.

Hovedutvalg for samfunnstjenester ga gjennom vedtak i sak 23/23 sine innspill og prioriteringer til kommunedirektørens arbeid med Handlingsprogram 2024–2027. Hovedutvalgets vedtak fremgår av vedlegg til handlingsprogrammet.

Kommunedirektøren har i arbeidet med handlingsprogrammet vurdert utvalgets innspill og prioriteringer. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at det er mindre rom for nye tiltak på drifts- og investeringsbudsjettet. Det er derfor særlig lagt vekt på å vurdere om utvalgets innspill kan realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

Prioriteringer i perioden

Nedenfor følger en beskrivelse av hvilke oppdrag tjenesteområdet vil prioritere i fireårsperioden for å møte utfordringene, nå målene og følge opp strategiene i kommuneplanen og temaplaner.

Foregangskommune innen klima og sirkulærøkonomi

Asker kommune har en offensiv klima- og miljøpolitikk, og skal være en foregangskommune for lavutslippssamfunnet. Kommunen skal bidra til klimagassreduksjon gjennom rollen som planmyndighet, eiendomsbesitter, arbeidsgiver, innkjøper, tjenesteleverandør og samfunnsutvikler. Gjennom samarbeid med innbyggerne, næringslivet, frivilligheten og organisasjoner skal kommunen være pådriver for en klimavennlig utvikling av Askersamfunnet.

Temaplan for handling mot klimaendringene definerer innsatsområder og strategier for hvordan kommunen og Askersamfunnet skal bidra til å redusere klimagassutslippene. Tiltak følges opp gjennom klimabudsjettet.

Endring, ledelse og kommunikasjon er et innsatsområde i temaplan for handling mot klimaendringene, og en forutsetning for å løse samfunnsflokken klima og natur. For å styrke det tverrsektorielle samarbeidet, er klimaarbeidet løftet opp i porteføljen klima og natur. Porteføljen skal blant annet koordinere omstillingsarbeid og klimatiltak i organisasjonen, samt legge til rette for at innbyggerne og næringslivet i Asker gjør klimakloke valg.

Asker har som mål å være en pionerkommune innen sirkulærøkonomi som bidrar til nye løsninger som reduserer ressursforbruk og miljøbelastende forbruk. Pilotprosjektet OMigjen, som er et kjøpesenter for gjenbruksvarer i Slemmestad, er et ledd i denne satsningen. Formålet er at en bredere kjøpegruppe kjøper bruktvare, samt å oppnå synergieffekter ved å samle forskjellige aktører innen gjenbruk i et fellesskapsmiljø. I løpet av 2024 vil kommunedirektøren evaluere prosjektet og skissere veien videre.

Asker deltar i innovasjonsprogrammet FutureBuilt 2.0. Gjennom fullskala forbildeprosjekter skal kommunen demonstrere innovative løsninger, strekke seg mot nullutslipp og samtidig bidra til gode bymiljøer og sosial bærekraft. I tillegg til temaplan for handling mot klimaendringene, blir temaplan for eiendom viktig for å definere retningen og omfanget av dette arbeidet.

FutureBuilt-prosjektet Nedre Sem Låve er det første sirkulære byggeprosjektet som Asker kommune gjennomfører. Kommunen ble valgt ut som én av 12 byer/tettsteder i Norge til å være pilot i Circular Cities and Regions Initiative (CCRI), og er en del av EUs nye European Circular Economy Action Plan som skal støtte Europas grønne omstilling ved å fremme sirkulærøkonomi. Ombruk av byggematerialer er komplisert. Det kreves robuste systemer for å kartlegge materialer, logistikk og dokumentasjon av kvalitet, og kommunen vil samarbeide med andre aktører som jobber med ombruk i byggebransjen. Bygget skal etter planen stå ferdig 1. kvartal 2024. Kommunen jobber også med en områdeplan for sentrumsområdet på Høn. Områdeplanen skal være i tråd med FutureBuilt 2.0 sine kriterier.

Asker kommune har betydelig påvirkningskraft på markedet gjennom anskaffelser, og har vedtatt en egen plattform med prinsipper for hvordan kommunen skal gjennomføre bærekraftige anskaffelser.

Asker kommune vil bruke sin rolle som stor offentlig byggherre til å redusere utslipp fra egne bygg- og anleggsprosjekter, og ønsker å være pådriver for at private utbyggere gjør tilsvarende.

Kommunen har ansatt en møbelforvalter som skal sørge for gjenbruk og bærekraftige anskaffelser av kontormøbler. Møbelforvalteren bistår virksomhetene med å tilgjengeliggjøre overflødige møbler og anskaffe brukte møbler, og gir råd om hvordan virksomhetene kan kjøpe nye og bærekraftige kontormøbler.

Tilbudet om energirådgivning og energitilskudd til husholdninger videreføres. Kommunen øker innsatsen for å systematisere og følge opp energieffektivisering og satsing på miljøvennlig energi i kommunale bygg og anlegg.

Kommunen viderefører tilskuddsordningen for å etablere og oppgradere elektriske anlegg for elbilladere i boligselskaper. Ordningen skal evalueres og kommunen skal vurdere om den skal videreføres. Kommunen skal øke andelen egne biler som går på elektrisitet, hydrogen eller biogass.

Asker kommune skal fortsette å stille krav om at transportoppdrag skal skje med utslippsfritt drivstoff. Kommunen har blant annet inngått kontrakt om at transport av matavfall og restavfall til behandlingsanleggene kun skal gjøres med biogassbiler. Gjennom Østlandssamarbeidet er Asker med i prosjektet «Energistasjoner for grønn næringstransport» som har som målsetning å etablere infrastruktur og energistasjoner til miljøvennlig næringstransport.

Asker kommunes ambisjoner innen avfall, gjenvinning og sirkulærøkonomi er forankret i temaplan for handling mot klimaendringene. Det er nødvendig å se på utformingen av gjenvinningsstasjonene for å sikre best mulig logistikk, brukeropplevelse og løsninger som fremmer god sortering og gjenvinning. Løsningene skal samtidig ivareta myndighetenes krav til ytre miljø, blant annet med etablering av gode omlastesystemer og renseløsninger for avrenning. Kommunen skal etablere nytt omlasteanlegg på Yggeset, noe som vil effektivisere behandlingen av husholdningsavfallet ytterligere.

De siste årene har kommunen arbeidet mye for å harmonisere husholdningsrenovasjonen i de tre tidligere kommunene. I perioden fremover vil det jobbes videre med å se på harmoniserte løsninger for de mange fritidsboligene i Asker. Det vurderes blant annet om disse i hovedsak kan baseres på felles oppsamlingspunkter.

Kommunen får stadig bedre oversikt over forurenset grunn, og oppdaterer fortløpende nye og gamle grunnforurensingslokaliteter i fagsystemene. Arbeidet med å hindre utslipp fra nedgravde oljetanker vil også fortsette.

Bevare og tilrettelegge natur- og kystområder

Eskalerende oppvarming og tap av natur er de største utfordringene samfunnet står overfor. I følge FNs naturpanel har naturmangfoldet aldri vært så truet som det er i dag. Asker er en kommune med rikt biologisk mangfold og varierte natur- og landskapstyper. Vi har også et nasjonalt ansvar for en rekke truede arter som har sin hovedforekomst i kommunen. Samtidig presses naturen tilbake av befolkningsvekst, nedbygging, trafikkvekst og mer ekstremvær.

Temaplan for naturmangfold ble vedtatt sommeren 2023. I oppfølgingen vil kommunen særlig legge vekt på kartlegging, kompetansebygging i arealplanleggingen og naturrestaurering.

Kommunen trenger mer kunnskap om konsekvensene av alle beslutninger i arealforvaltningen. Et arealregnskap vil synliggjøre hvordan kommunens arealer endres over tid. Det kan gi oversikt over

status for hver enkelt naturtype, vurdering av naturtyper det ikke skal være rom for mer utbygging av, oversikt over hvor det er behov for restaurering eller bedre kartlegging, samt sammenhengende grøntområder og fragmenteringer av disse. Kommunen er i gang med å utvikle arealregnskap i et prosjektsamarbeid med Viken. En kartlegging som grunnlag for kommunens arealregnskap er under utvikling.

Askers unike natur- og kystområder er viktige for rekreasjon, aktivitet og for Asker som opplevelsesdestinasjon. Områdene har ulik grad av tilrettelegging, som parkeringsplasser, gjestehavner, toaletter, avfallsordninger, grøntanlegg, badebrygger, stupetårn, lekeapparater, stier, skiløyper og serveringssteder.

Det er store forventninger til kommunens utvikling og ivaretagelse av friområder og havner, samtidig som kommunen har begrensede ressurser til å utvikle og drifte områdene på en god måte. Et samarbeid med innbyggere, frivillige organisasjoner og næringslivet er derfor viktig. Det er flere aktører som i dag rydder søppel både på land og i vann. Kommunen skal jobbe videre for et godt samarbeid med frivilligheten om disse ryddeaksjonene.

Asker kommune har en lang kystlinje og et stort antall båt havner. Noen er større kommersielle havner, mens de fleste er mindre havner som drives av lokale lag og foreninger. Kommunen jobber aktivt med å sikre en bærekraftig og velorganisert bruk av kystområdene. Det er vedtatt en plan for vedlikehold av kommunale brygger, felles retningslinjer for utleie av areal til småbåthavner og plan for tømning av kloakk fra fritidsbåter. Kommunen driver selv to småbåthavner i Filtvet og Holmsbu og to gjestehavner i Sætre og Holmsbu, og vil følge opp miljøkrav og forvaltning av småbåthavnene. Kommunen skal etablere tre nye tømmestasjoner for båtseptik fra fritidsbåter. Kommunen vil vurdere sin rolle knyttet til drift av gjestehavner og småbåthavner, herunder om dette kan gjøres like bra av private organisasjoner.

Asker kommune ønsker å gjøre flere områder tilgjengelige for innbyggerne, og vil fortløpende vurdere kjøp av arealer, avtaler med grunneiere og tilrettelegging for aktiviteter. Dette må skje i god balanse til kravet om å sikre uberørte naturområder uten tilrettelegging.

Bærekraftig landbruk

Dyrket og dyrkbar mark er under stort press. Et aktivt jordvern er avgjørende for en bærekraftig samfunnsutvikling. I tråd med kommuneplanen og temaplan for næring, skal Asker sikre viktige jordbruksområder og kulturlandskap i landbruket. Målet er en nullvisjon for nedbygging og omdisponering av dyrkbar mark. Oppfølging av driveplikten er et viktig virkemiddel. Skogbruk og jordbruk har en sentral plass som grunnlag for næringsutvikling, verdiskaping, turisme og lokal vekst. Sammen med kulturlandskap og kulturmiljøer er de sentrale faktorer for Askersamfunnets særpreg og innbyggernes trivsel, tilhørighet og opplevelser.

Kommunens landbrukskontor tilrettelegger for næringen gjennom forvaltning av tilskuddsordninger, kunnskapsdeling og næringsutvikling. Kommunen søker samarbeid med aktørene i næringen og andre fagmiljøer for å bidra til å styrke landbruksnæringen. Jorda på kommunens egne landbrukseiendommer er leid ut til lokale gårdbrukere.

Asker kommunen jobber for å redusere direkte utslipp fra jordbruket gjennom forvaltning av tilskuddsordninger, lover og oppfølging av skjerpede forskrifter og retningslinjer. Ordninger som produksjonstilskudd og spesielle miljøtilskudd er viktige virkemidler. Prosjektet «Miljørådgivning i landbruket» videreføres.

I Asker kommune er 6 prosent av skogen vernet, mens det nasjonale målet for skogvern er 10 prosent. Skogvern baseres på frivillig vern, og innebærer at miljømyndighetene definerer hvilke skogtyper og naturkvaliteter som bør vernes. Ut fra dette kan skogeier tilby areal som kan vernes som naturreservat mot erstatning for tap av fremtidige inntekter. Kommunen vil utarbeide en konkret målsetning om skogvern i Asker, utarbeide en oversikt over områder i kommuneskogen som kan være aktuelle for vern og spille inn dette til statsforvalteren, samt oppfordre private skogeiere til frivillig vern.

Sikker vannforsyning og rene vannmiljøer

Temaplan for vann og vannmiljø ble vedtatt i mars 2022. Temaplanen er en langsiktig plan som beskriver status for vannforsyning og avløps- og overvannshåndtering, målsettinger og hva vi skal gjøre for å nå målene. I tillegg legger planen føringer for hvordan vi skal håndtere klimaendringer.

I deler av kommunen er det avdekket store mangler i datagrunnlaget, både når det gjelder VA-kartverk og tilstanden på infrastrukturen. Temaplanen gir strategier for hvordan disse utfordringene skal håndteres og forslag til prioritering.

Ivaretagelse av lovpålagte krav, sikkerhet og beredskap har høy prioritet. Kommunen har døgnbemannet beredskap for vann og avløp og andre områder. Kommunen deltar også i et nødvannssamarbeid med kommunene i Osloregionen.

Godkjente reserveløsninger for vannforsyning i hele kommunen må prioriteres. Reservevann for Sandungen vannverk er utredet, og det er vedtatt å knytte Sandungen sammen med Glitrevannverkets forsyningssystem innen 2026. Forpliktende fremdriftsplan er oversendt Mattilsynet. Dette skjer i samarbeid med Glitrevannverket, og dekker områdene Sætre, Klokkarstua, Verket og Holmsbu. Det pågår et arbeid for å sikre løsning for ny vannforsyning til Storsand. Arbeidet skjer i samarbeid med private utbyggere i området, som gjennom rekkefølgekrav er forpliktet til å etablere vannforsyning til sine utbyggingsområder.

For avløpshåndteringen haster det med å få på plass tilfredsstillende renseløsninger for flere av områdene som ikke leverer avløpet til VEAS. Det jobbes med ny løsning for Åros renseanlegg, der kapasiteten er nær sprengt. Gjennom politisk vedtak er det i 2022 besluttet å legge ned Åros renseanlegg og overføre avløpet gjennom pumpeledning til Veas. Overføringen forventes gjennomført innen 2027. Det er vurdert ulike alternativer for avløpsrenseløsning for Lahell rensedistrikt, noe som er en forutsetning for videre utvikling og utbygging i Spikkestad. I mars 2023 ble det vedtatt å etablere et nytt felles regionalt renseanlegg på Nordbykollen i Drammen i samarbeid med Drammen kommune og Lier kommune. Anlegget vil tidligst stå klart i 2030, men det jobbes med en midlertidig løsning hvor avløpet overføres fra Lahell renseanlegg til Solumstrand renseanlegg. Denne løsningen kan være etablert i 2025 og Lahell vil da kunne legges ned.

Stedvis store lekkasjer på ledningsnettene er en sikkerhetsrisiko for vannforsyningen, og innebærer et stort tap av drikkevann. For avløpsnettene innebærer lekkasje en fare for forurensning og overløp av kloakk til bekker og vassdrag. Arbeidet med lekkasjesøk og lekkasjetetting vil derfor intensiveres. Dette bidrar også til å redusere kommunens kostnader. I samarbeid med vann- og avløpsetaten i Oslo kommune, har Asker kommune nylig fått 0,9 mill. kroner i tilskuddsmidler fra Folkehelseinstituttet til teknologiutvikling i vannbransjen ved bruk av hydrofoner i lekkasjelytting.

I temaplan for vann og vannmiljø er det vedtatt en årlig fornyingstakt på 1,4 prosent for vannledningsnettene og 1,6 prosent for avløpsnettene. Denne fornyingstakten utfordres av en betydelig økning i kostnadsnivå de siste årene. Vannforsyning er en kritisk infrastruktur, og krever særskilt oppmerksomhet med tanke på sikkerhet mot forurensning, avbrudd og sabotasje. Sikring av

installasjoner og vannkilder vil være en prioritert oppgave fremover. I arbeidet med ny kommuneplan er drikkevannskildene gitt et styrket vern mot aktivitet som kan redusere vannkvaliteten.

I områder med spredt bebyggelse er det en stor andel private vann- og avløpsløsninger og manglende kommunal infrastruktur. Det er vedtatt en økt satsing på tilknytning gjennom utbygging av kommunalt nett og gjennom pålegg. Prinsipper for prioritering av utbygging er besluttet gjennom politisk vedtak i juni 2023. Kommunen vil gjennomføre tilsyn på de anleggene som ikke er tilknyttet og gi pålegg om nødvendige utbedringer.

Kommunen må tilpasse seg et endret klima. Hovedutfordringen for Asker er håndtering av ekstremnedbør, og dette er lagt inn som en viktig premis ved ny arealdisponering i kommuneplanens arealdel. I eksisterende bebyggelse må det etableres trygge og sikre flomveier. Kommunen jobber med å sikre eksisterende byggeområder gjennom tiltak som er basert på ROS-analyser.

I tråd med vannforskriften fastsetter regional vannforvaltningsplan for Innlandet og Viken miljømål for elver, innsjøer, kystvann og grunnvann. Kommunen skal sikre god økologisk og kjemisk tilstand i alle vannforekomster innen 2027. Dette skal oppnås ved systematisk overvåkning av vannkvaliteten, sporing av forurensningskilder og ved gjennomføring av ulike tiltak.

Kommunen deltar også aktivt i arbeidet med tiltaksplan for Oslofjorden. Dette er en tverrfaglig plan som skal sikre håndtering av kommunalt avløp og avrenning fra landbruket, som er de to viktigste kildene til forurensning av Oslofjorden.

Kostnadene knyttet til omfattende behov for rehabilitering og nybygging av vann- og avløpsanleggene vil, sammen med en betydelig renteheving, økte strømkostnader og et generelt økt kostnadsnivå på drift av infrastrukturen, gi en økning i gebyrene i årene som kommer. Utviklingen gjelder ikke kun for Asker, men er en generell problemstilling i hele landet.

Effektive og klimavennlige samferdselsløsninger

Temaplan for samferdsel og mobilitet skal sluttbehandles i 2024, og vil gi retning for prioritering og utvikling innen dette området. Innsatsområdene i planen er reduksjon av transport, grønn mobilitet, kvalitet, samarbeid og innovative løsninger.

Kommunen har ansvar for drift og vedlikehold av kommunale veier. Før kommunesammenslåingen var det forskjellige kriterier og praksis i de tre gamle kommunene for om en vei er kommunal eller privat. Det er behov for noen grenseoppganger for hva en kommunal vei skal være. Kommunen vil utarbeide nye kriterier for klassifisering av kommunale veier for å sikre likebehandling i hele kommunen.

Kommunen er pålagt å holde vei- og gatelysene i forskriftsmessig stand. I dag forvaltes og drifter kommunen ca. 17 000 belyningspunkter, og av disse står ca. 4000 langs private veier. Kommunen har igangsatt et stort arbeid med utskifting av veilyss langs kommunale veier. Oppgraderingen forsterker behovet for en forutsigbar og lik praksis for drift og vedlikehold av veilyss langs private veier. Kommunen vil se på alternative løsninger og legger opp til en prosess i samarbeid med berørte parter.

Videre avdekket kunnskapsgrunnlaget til temaplanen et behov for mer kunnskap om hvor og for hvilke elementer vedlikeholdsetterslepet er størst. Kommunen vil utarbeide prinsipper knyttet til driftskonsekvenser for overtakelse av vei.

Kommunen har en viktig rolle i trafiksikkerhetsarbeidet, både som ansvarlig for de kommunale veiene, som skole- og barnehageeier, gjennom sitt ansvar i arealplanleggingen og som arbeidsgiver og

transportkjøper. Kommunen samordner innsatsen i trafiksikkerhetsarbeidet for å redusere ulykker og styrke trygghetsfølelsen, spesielt hos myke trafikanter.

Kommunale veier og sentrumsområder må tilrettelegges slik at de kan brukes av eldre og personer med nedsatt funksjonsevne. Dette er viktig for å sikre inkludering og samfunnsdeltakelse for alle. Som oppfølging av temaplanen vil det legges frem ny vei- og gatenormal.

Med bakgrunn i vedtatt miljøpolitikk vil det legges vekt på videreføring av arbeid med å redusere transportbehovet, herunder regulering av parkering.

Personbiltransport bidrar til støy, lokal luftforurensing og forurensing av jord og vann, og er den største kilden til klimagassutslipp i Asker. Det er viktig å tilrettelegge for andre transportformer og få på plass mobilitetsløsninger som både reduserer personbiltransporten og klimagassutslippene. Kommunen har iverksatt flere prøveprosjekter for å fremme grønn mobilitet i Asker. Prosjektene skal evalueres i 2024, og det skal vurderes videreføring og eventuelle nye tiltak.

Det arbeides for å etablere et miljøvennlig hurtigbåttilbud på Oslofjorden. Kommunen har ansvaret for å etablere anløpssteder tilpasset det nye båttilbudet. Ny kai i Slemmestad blir ferdigstilt i 2024.

Kommunens transporttjeneste har ansvar for transport til og fra arbeids- og aktivitetssentra for personer med funksjonsnedsettelse. Transporttjenesten skal sikre et likeverdig transporttilbud i hele kommunen, og omfanget må utvides fortløpende for å møte eventuelt nye behov.

Trygge brann- og redningstjenester

Asker og Bærum brann og redning (ABBR) er en operativ og forebyggende brann- og redningstjeneste med ansvar for et område på 569 km² og nærmere 225 000 innbyggere. ABBR er et interkommunalt selskap med hovedsete for administrasjon og ledelse på Asker brannstasjon. Brannstasjonene på Tofte, Midtbygda, Bekkestua, Fornebu og Gjettum er en del av beredskapen. Selskapet har ca. 200 ansatte. I forbindelse med endrede og nye krav i henhold til ny brann- og redningsvesensforskrift fra 2022, er ny organisasjon iverksatt fra 2023 med blant annet styrket ledelse med egne brigadesjefer, ny stabssjef og egen stilling for HMS/kvalitetsansvar. Flere av de iverksatte tiltakene er knyttet til lukking av funn fra revisjons- og kontrollutvalgsrapporter.

Planene for ny brannstasjon på Tofte har pågått i lenger tid. Prosjektet er nå under planlegging og gjennomføring, og vil stå ferdig ved årsskiftet 2025/2026. Brannstasjonen er planlagt for en fremtidig hybrid bemanning med både heltids- og deltidsbemanning.

I tillegg til forebyggende arbeid og beredskap knyttet til brann og redning, utgjør ABBR førsteinnsatsen ved akutt forurensning i kommunen. I tillegg er det betydelige ressurser innenfor kort geografisk avstand knyttet til interkommunalt utvalg for akutt forurensing (IUA) i region Indre Oslofjord og region Buskerud, og ved Kystverkets stasjon i Horten.

Hensiktsmessige kommunale bygg og boliger

Kommunen forvalter i dag ca. 700 000 kvadratmeter bygningsmasse, 1300 kommunale boliger og 1,4 millioner kvadratmeter uteareal ved bygg. Siden kommunesammenslåingen er en rekke nye formålsbygg ferdigstilt, noe som har ført til en arealøkning på mer enn 10 prosent.

Temaplan for eiendom skal vedtas 1. kvartal 2024. Planen inneholder strategier for hvordan kommunen kan tilrettelegge for en helhetlig og fremtidsrettet eiendomsvirksomhet. Kommunens eiendomsvirksomhet er et strategisk virkemiddel for å levere gode, hensiktsmessige og kostnadseffektive tjenester. Dette innebærer å sørge for bærekraftige arealer som understøtter tjenestene og tjenesteutviklingen, verdibevarende vedlikehold og verdiutvikling av kommunens eiendommer, samt å bidra til en ønsket steds- og samfunnsutvikling.

Investeringer i bygg og anlegg utgjør en betydelig andel av kommunens anskaffelser. Kvalitet i anskaffelser, kompetanse på prosjektgjennomføring og rom for å jobbe med utvikling og innovasjon, er sentrale elementer for å sikre at kommunen gjør riktige og gode investeringer for fremtiden. Prinsipper for bærekraftig utvikling, livssyklus kostnader og langsiktig lønnsomhet skal legges til grunn for nyinvestering, rehabilitering og gjenbruk av kommunale bygg. Kommunedirektøren vil i 2024 lage forslag til standard rom- og funksjonsprogram for barneskoler.

Kommunens eiendomsportefølje er i hovedsak en bruks- og ikke en investeringsportefølje, og skal vurderes ut fra dagens og fremtidens tjenesteproduksjon. Eiendommer som ikke egner seg for eget bruk legges ut for salg. Gjennom salg av egne eiendommer kan kommunen benytte seg av klausulerte avtaler som legger føringer for fremtidig arealbruk. Typiske hensyn er miljøambisjoner, boligpolitiske forhold og fremskaffelse av kommunale boliger. Handlingsprogrammet forutsetter et betydelig salg av kommunal eiendom. Prinsippene for salg av kommunal eiendom er fastsatt av kommunestyret i egen sak i 2020.

Asker kommune skal ivareta bygningsverdiene gjennom tilstandsbasert verdibevarende vedlikehold. Verdibevarende vedlikehold er planlagt vedlikehold som utføres for å hindre forfall som følge av bruk og normal slitasje. Det er fastsatt en handlingsregel for verdibevarende vedlikehold av formålsbygg som bidrar til en planmessig forvaltning av bygningsmassen.

Kommunen har gjennomført en mulighetsstudie for kontorarbeidsplasser for 1000 kommunalt ansatte i Asker sentrum. Målet har vært å utvikle et arbeidsplasskonsept for kontorplasser slik at kommunen kan utnytte arealene mer effektivt, øke samhandlingen på tvers av tjenesteområdene og redusere kostnadene til lokaler. Kommunen vil jobbe videre med å innføre prinsippene for kontorarbeidsplasser.

I 2022 besluttet EU nye krav til belysning. De nye kravene forbyr bruk av kvikksølv i belysningen. Asker kommune har ca. 300 000 kvadratmeter bygg med armaturer som benytter denne typen lyskilder. Kommunen vil kartlegge konsekvensene av de nye bestemmelsene og utarbeide en behovs- og gjennomføringsplan i form av et flerårig utskiftingsprosjekt. Kommunen følger med på ny lovgivning og nye miljøkrav, og vil fortløpende vurdere hvordan dette skal innarbeides i egne virksomheter.

Asker kommune disponerer om lag 1300 kommunale boliger for vanskeligstilte, med og uten stedlig bemanning. Kommunale boliger utgjør et viktig element i en helhetlig boligtrapp. Kommunen vil sikre seg tilstrekkelige boliger gjennom kjøp, leie og egne prosjekter. En samlet forvaltning og utvikling av kommunale boliger skal sikre at leietakerne opplever å bo i godt vedlikeholdte og trygge boliger. Brannberedskap og brannsikkerhet skal ivaretas. Skjerpede krav til brannsikkerhet krever et samlet brannteknisk løft for en stor andel av de kommunale boligene. Dette arbeidet ferdigstilles i 2024.

Omkring halvparten av renholdstjenestene i kommunens bygningsmasse utføres av kommunalt ansatte, mens den andre halvparten utføres ved kjøp av eksterne renholdstjenester. Kvalitetsstandarden for renhold er samordnet for å sikre lik kvalitet i alle bygg, uavhengig av leverandør og utfører.

I forbindelse med oppløsning av stiftelsen Skogsborg ble eiendommene overført til Asker. Kommunen har gjennomført en mulighetsstudie, basert på oppgaveutvalgets anbefalinger. Iverksettelse av tiltak planlegges fra 2025.

Digitalisering for bedre og mer effektive tjenester

Tjenesteområde Samfunnstjenester har flere pågående digitaliseringsprosjekter. Digitale vannmålere installeres i alle husstander. På den måten får forbrukerne en mer nøyaktig og rettferdig måling av faktisk forbruk, i tillegg til at det blir enklere å oppdage rørbrudd og vannlekkasjer. Arbeidet fortsetter i 2024 med fokus på å øke dekningen gjennom ny og bedre fast infrastruktur. Innbyggerne skal også få oversikt over eget vannforbruk via digitale plattformer, slik at de kan bli mer bevisste på eget vannforbruk og få mer forutsigbare gebyrer.

Innenfor renovasjon bedres tjenestene ved å utnytte eksisterende teknologi og ta i bruk ny. Mer nøyaktige brukerdata gir blant annet bedre tjenestetilbud og tilrettelegger for «pay-as-you-throw»-løsninger. I tillegg gir det mulighet for å måle effekten av konkrete tiltak, for slik å gi incentiver og motivere innbyggerne til bedre kildesortering. Digital adgangskontroll på gjenvinningsstasjoner ble innført i 2023. Dette var en viktig milepæl for videre utvikling av gjenvinningsstasjonene.

Digital 3D-modellering tas i bruk i bygg- og anleggsprosjekter. Ved å benytte 3D-modellering av landskap, bygg og infrastruktur blir det bedre kvalitet på planene og enklere gjennomføring, i tillegg til at planene kan visualiseres for beslutningstakerne. På den måten styrkes samfunnsplanleggingen, og det blir enklere å samarbeide på tvers av drifts- og fagmiljøer.

Asker deltar sammen med Bærum kommune i et droneprosjekt for å teste ulike bruksområder hvor droner kan være aktuelt for å effektivisere tjenesteproduksjonen. Aktuelle bruksområder kan være varetransport, vilttoppsyn, bygningsvedlikehold og trafikkovervåkning.

Driftsbudsjett

Tjenesteområde Samfunnstjenester er budsjettmessig inndelt i fire programområder som vil være grunnlag for økonomistyring og -rapportering. Programområdene er Felles samfunnstjenester inklusive brann og redning, Eiendom, Vann og avløp, samt Miljø og samferdsel. Programområde Eiendom inkluderer virksomhetene Renhold og praktisk bistand, samt Prosjekt og utvikling. Virksomheten Asker drift inngår i programområde Miljø og samferdsel.

Tabellen viser fordeling av budsjettet på programområder.

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Eiendom	440 162	446 948	454 747	458 927
Felles samfunnstjenester inklusive brann og redning	79 900	74 500	72 300	70 100
Miljø og samferdsel	159 804	163 614	164 294	164 809
Vann og avløp	8 479	8 479	8 479	8 479
Totalsum	688 346	693 541	699 821	702 316

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	679 306	679 306	679 306	679 306
Sum Tekniske justeringer	-15 851	-12 871	-13 171	-13 171
Tidligere vedtatte tiltak				
Driftskonsekvenser av investeringer - FDV-kostnader	10 401	19 016	27 796	32 341
Strøm	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Tidligere vedtatte tiltak	2 901	11 517	20 296	24 841
Konsekvensjusteringer	-12 950	-1 354	7 125	11 670
Konsekvensjustert ramme	666 356	677 951	686 431	690 976
Omstilling og effektivisering				
Omstilling og effektivisering - Samfunnstjenester	-13 000	-18 400	-20 600	-22 800
Sum Omstilling og effektivisering	-13 000	-18 400	-20 600	-22 800
Nye tiltak				
Asker og Bærum brann og redning IKS - 2. tertial 2023	7 277	7 277	7 277	7 277
Asker rådhus - mulighetsstudie for rehabilitering - 2. tertial 2023	1 000	0	0	0
Drift og vedlikehold av Risengaparken - F-sak 34/23	850	850	850	1 000
Husleie Ustadhagan på Klokkearstua - 2. tertial 2023	4 281	4 281	4 281	4 281
Husleieendringer - 1. tertial 2023 K-sak 36/23	5 150	5 150	5 150	5 150
Kulturhuset Hovtun - 2. tertial 2023	1 000	1 000	1 000	1 000
RNB priskompensasjon 2023 - 1. tertial 2023 K-sak 36/23	7 824	7 824	7 824	7 824
Transporttjenesten	2 078	2 078	2 078	2 078
Økte kostnader til kommunale avgifter	5 530	5 530	5 530	5 530
Sum Nye tiltak	34 990	33 990	33 990	34 140
Nye tiltak og realendringer	21 990	15 590	13 390	11 340
Ramme 2024-2027	688 346	693 541	699 821	702 316

Tidligere vedtatte tiltak

Driftskonsekvenser av investeringer - FDV-kostnader

Investeringsbudsjettet medfører økte forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdskostnader (FDV) knyttet til formålsbyggene. Driftskonsekvensen øker i planperioden som en følge av høyt investeringsnivå. Midler til renhold, strøm og kommunale avgifter er også inkludert.

Strøm

Det ble i Handlingsprogram 2023-2026 tilført 15 mill. kroner som følge av usikre prognoser for strømavgifter. Tiltaket videreføres med 7,5 mill. kroner fra 2024, og budsjettet reduseres i henhold til dette.

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering - Samfunnstjenester

For å opprettholde kommunens økonomiske handlingsrom, foreslår kommunedirektøren en omstilling og effektivisering i Asker kommune på 120 mill. kroner i 2024. Dette tilsvarer 1,9 prosent av netto driftsramme.

Tjenesteområdene i Asker kommune er store og robuste. Kommunen må i økende grad ha fokus på omstilling og søke å løse oppgaver på nye måter slik at kommunen får mer ut av ressursene. Effektiviseringskravet vil i størst mulig grad bli håndtert slik at dekningsgrader og kvalitet blir opprettholdt.

Kommunedirektøren foreslår følgende fordeling av omstillings- og effektiviseringstiltak på 13 mill. kroner innenfor tjenesteområde Samfunnstjenester.

Programområde	Beløp i hele 1 000 kr
Felles samfunnstjenester inklusive brann og redning	300
Eiendom	9 350
Vann og avløp	200
Miljø og samferdsel	3 150

Omstillingstiltakene i tjenesteområde Samfunnstjenester vil blant annet innebære bemanningstilpasning, redusert kjøp av varer og eksterne tjenester, samt en vurdering av standard, kvalitet og omfang ved inngåelse av nye driftsavtaler. I tillegg vil det arbeides med å hente ut stordriftsfordeler og ta i bruk ny teknologi. Videre vil det iverksettes tiltak for å sikre en mer effektiv og miljøvennlig bruk av energi i kommunale bygg og annen infrastruktur.

Eventuelle omstillingstiltak av prinsipiell karakter vil bli lagt frem for politisk behandling i februar 2024 og eventuelt i tertialrapporter. Kommunedirektøren vil legge til rette for medvirkningsprosesser med berørte virksomheter og brukere, samt dialog med hovedutvalget.

Nye tiltak

Asker og Bærum brann og redning IKS - 2. tertial 2023

I F-sak 113/23 ble det vedtatt et budsjett i tråd med selskapets forslag til langtidsbudsjett. Budsjettet styrkes i henhold til dette.

Asker rådhus - mulighetsstudie for rehabilitering - 2. tertial 2023

Asker rådhus er 64 år gammelt og har et omfattende behov for rehabilitering. Dette gjelder spesielt nødvendige utvendige tiltak for å ivareta den særegne betongfasaden og utskifting av vinduer. Dersom bygget skal ha en teknisk og funksjonell levetid videre, anses det som nødvendig å utføre en rekke innvendige tiltak (VVS, elkraft og energieffektivisering). Det utarbeides en mulighetsstudie slik at byggets eier (Asker kommunale pensjonskasse) og leietaker (Asker kommune), har et godt grunnlag for å vurdere nødvendige tiltak og konsekvenser. Budsjettrammen styrkes i henhold til dette.

Drift og vedlikehold av Risengaparken - F-sak 34/23

Formannskapet vedtok i sak 34/23 å bevilge midler til utvidet drift og vedlikehold av Risengaparken. Budsjettrammen styrkes i henhold til dette.

Husleie Ustadhagan på Klokkarstua - 2. tertial 2023

Det er behov for midler til husleie for nye arealer i Ustadhagan 1 (Rottefellabygget) på Klokkarstua. Vann og vannmiljø sine driftsavdelinger skal samlokaliseres på Grette. Dette medfører at Asker Drift må flytte fra Grette til nye lokaler Ustadhagan 1 hvor de skal ha verksted, oppmøteplass, maskiner og utstyr. Budsjettrammen endres i tråd med dette.

Husleieendringer - 1. tertial 2023 K-sak 36/23

Asker internasjonale skole har sagt opp husleieavtalen for Johan Drengsrudsvei fra juni 2023, og kommunen skal bruke lokalene selv til elever fra Hvalstad skole. Dette medfører et inntektstap på 6,2 mill. kroner årlig fra 2024. I tillegg er leieavtalene tilknyttet Hyggenveien 35 for hjemmetjenesten og Vepsebolet barnehage opphørt. Dette medfører reduserte utgifter på 1,05 mill. kroner. Budsjettrammen endres i henhold til dette.

Kulturhuset Hovtun - 2. tertial 2023

I F-sak 130/23 ble det vedtatt å kjøpe kulturhuset Hovtun. Det innarbeides 1 mill. kroner årlig til drift, inkludert energi og vedlikehold av bygningsmassen. Drift av aktiviteter og renhold innarbeides ikke, da dette i henhold til vedtak skal dekkes av en driftsorganisasjon som skal etableres av de frivillige organisasjonene.

RNB priskompensasjon 2023 - 1. tertial 2023 K-sak 36/23

Priskompensasjon gjennom revidert nasjonalbudsjett 2023 som følge av økte priser. Kommunens rammetilskudd økes for å kompensere for dette.

Transporttjenesten

Et økende antall vedtak om transport medfører behov for etablering av to nye ruter/buss. Budsjettrammen styrkes i henhold til dette.

Økte kostnader til kommunale avgifter

Som følge av foreslåtte endringer av vann- og avløpsgebyr, vil de kommunale avgiftene for kommunale bygg også øke. Budsjettrammen styrkes i henhold til dette.

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan					Sum	Sum øvrige år				
	Ferdig	Brutto år prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	2024-27	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Samferdsel - trafiksikringstiltak Nyveien	2028	40 500	0	0	5 000	15 000	20 000	18 722	0	0	0	0	0
Samferdsel - utbedring kommunale veier	LØPENDE		11 000	11 000	21 000	25 000	68 000	25 000	25 000	27 000	26 500	0	0
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	2026	377 115	108 000	89 500	47 800	0	245 300	0	0	0	0	0	0
Stasjoner for tømning av kloakk fra fritidsbåter	2024	3 000	3 000	0	0	0	3 000	0	0	0	0	0	0
Stikkledninger - rehabilitering	LØPENDE		750	750	1 500	1 500	4 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Tettstedsutvikling	LØPENDE		3 000	3 000	6 000	6 000	18 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Turveier og friområder	LØPENDE		3 000	3 000	6 000	6 000	18 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Universell utforming	LØPENDE		2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	LØPENDE		17 000	2 000	2 000	2 000	23 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	2024	100 000	80 000	0	0	0	80 000	0	0	0	0	0	0
VAR - rehabilitering vann- og avløpsanlegg	LØPENDE		232 000	232 000	232 000	232 000	928 000	232 000	232 000	232 000	232 000	232 000	232 000
VAR - utbygging vann- og avløpsanlegg	LØPENDE		193 850	144 450	128 400	95 200	561 900	95 200	95 200	49 900	49 900	49 800	49 800
VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	2024	103 185	50 000	0	0	0	50 000	0	0	0	0	0	0
Vassdragsanlegg (dammer)	2026	52 318	3 000	29 000	18 000	0	50 000	0	0	0	0	0	0
Sum Samfunnstjenester		1 609 198	950 425	628 525	788 750	571 150	2 938 850	446 672	427 950	384 650	384 150	357 550	355 550

Asker Drift - investeringer

Det er vedtatt 2,5 mill. kroner i årene 2024-2025 og 5 mill. kroner årlig fra 2026 for å ivareta behovet for utskifting og oppgradering av maskinparken i Asker drift.

Brannforebygging - formålsbygg

Det avsettes 6 mill. kroner årlig til gjennomføring av brannsikringstiltak i Asker kommunes formålsbygg.

Brannforebygging - kommunale boliger Røyken/Hurum

Det er tidligere vedtatt å gjennomføre brannforebyggende tiltak i kommunale boliger i gamle Asker kommune. I 2022 ble det vedtatt et tilsvarende prosjekt for alle kommunale boliger i Hurum og Røyken. Budsjettet i 2024 er på 5,4 mill. kroner inkludert prisstigning. Med dette er alle kommunale boliger i hele den nye kommunen ivaretatt med brannforebyggende tiltak.

Brannstasjon Hurum

Det er vedtatt å bygge ny brannstasjon på Tofte, da nåværende brannstasjon ikke tilfredsstiller krav til HMS, garderobefasiliteter, areal mm. Den er også ugunstig plassert med hensyn til kjørevei (skolevei) og utrykningstid. Prosjektet er prioritert og reguleringsplan er godkjent. Konkurransesgrunnlag legges ut høsten 2023. Estimert kostnadsramme er 108,6 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet ferdigstilles ved årsskiftet 2025/2026.

Eiendomsutvikling

Det er vedtatt 1 mill. kroner i årene 2024-2025 og 2 mill. kroner årlig fra 2026 til generelt grunnerv. Midlene benyttes til kjøp av mindre eiendommer som det er hensiktsmessig at kommunen erverver, samt til eiendomsutvikling av kommunens egne eiendommer.

Gamle Røyken rådhus - rehabilitering av ytterkledning

Det er vedtatt rehabilitering av ytterkledningen på gamle Røyken rådhus. Vedtatt budsjett er 11,3 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet ferdigstilles i 2024.

Hurtigbåtkai Slemmestad

Det avsettes 44 mill. kroner til hurtigbåtkai Slemmestad. Konkurransen pågår og søknad til statsforvalter om nødvendig arbeid i sjø er sendt. Planlagt ferdigstilling er høsten 2024, under forutsetning av godkjenning av søknad om arbeid i sjø og øvrige tillatelser for prosjektgjennomføring.

Idrett - mellomromsprosjekt Risenga

Mellomromsprosjektet skal ivareta de delene av Risenga idrettspark og omliggende områder som ikke omfattes av pågående prosjekter i området. Estimert budsjett er 66,9 mill. kroner inkludert prisstigning.

Klimatiltak

Det er vedtatt 0,625 mill. kroner i årene 2024-2025 og 1,25 mill. kroner årlig fra 2026 til gjennomføring av ulike klimatiltak i temaplan for handling mot klimaendringene. Det er i tillegg egne bevilgninger for oppfølging av ulike satsinger i temaplanen knyttet til ENØK, mobilitet formålsbygg og mobilitet rettet mot Askersamfunnet.

Klimatiltak - ENØK

Det avsettes 4 mill. kroner årlig til ENØK-tiltak for å følge opp temaplan for handling mot klimaendringene.

Klimatiltak - mobilitet formålsbygg

Det er vedtatt 1,5 mill. kroner i årene 2024-2025 og 3 mill. kroner årlig fra 2026 til tiltak i formålsbygg som vil fremme grønn mobilitet, jf. temaplan for handling mot klimaendringene. Det skal blant annet etableres flere ladestasjoner i tilknytning til formålsbyggene til kommunen.

Klimatiltak - mobilitet rettet mot Askersamfunnet

Det er vedtatt 1 mill. kroner i årene 2024-2025 og 2 mill. kroner årlig fra 2026 til mobilitetstiltak rettet mot Askersamfunnet, jf. temaplan for handling mot klimaendringene.

Koordineringspott - administrasjonsbygg

Det er vedtatt 1 mill. kroner i årene 2024-2025 og 2 mill. kroner årlig fra 2026 til koordineringspott for administrasjonsbygg. Midlene benyttes til mindre investeringer i denne type bygningsmasse.

Koordineringspott - flomtiltak/klimatilpasning

Det er vedtatt 17,5 mill. kroner i år 2024 og 2,5 mill. kroner i år 2025, og deretter 5 mill. kroner årlig til nødvendige flomtiltak og klimatilpasninger utover det som dekkes av vann- og avløpsmidlene. Rassikring inngår i dette.

Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad

Områdeplanen for Slemmestad krever betydelige investeringer. Det er vedtatt at nødvendige tiltak for å oppfylle kommunens forpliktelser i "Utbyggingsavtale for Slemmestad sentrum - områdeplan", skal gjennomføres. Finansiering av tiltakene sikres gjennom handlingsprogrammet. I tillegg kommer privat finansiering i henhold til utbyggingsavtale. I Handlingsprogram 2023-2026 ble det avsatt 417,5 mill. kroner i årene 2024 til 2027. Det vil på nyåret 2024 legges frem en politisk sak som belyser det helhetlige kostnadsbildet.

Områdeutvikling Høn-Landås

Det planlegges utbygging av omkring 1600 nye boliger på Hønsjordet og 600 nye boliger i Asker sentrum. For å tilrettelegge for utbyggingen, er det vedtatt 109,1 mill. kroner inkludert prisstigning til grunnverv og felles infrastruktur frem til 2024. Kommunen eier deler av området, og det forventes at salgsinntektene vil være vesentlig større enn utgiftene. Merinntektene vil benyttes til å finansiere ny skole med mer.

Samferdsel - gang- og sykkelbro Nesøya

Formannskapet vedtok i sak 97/20 en ny gang- og sykkelbro på Nesøya, for å ivareta trafikksikkerheten for gående og syklende til og fra Nesøya. Estimert budsjett er 62,8 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet er vedtatt utsatt i tre år og ferdigstilles i 2027.

Samferdsel - oppfølging av sykkelstrategi inkl. FutureBike/bygg

Asker har status som sykkelby, og ønsker å øke andelen syklister og sikkerheten for de syklende. Asker får som sykkelby tildelt statlige midler til ulike tiltak, forutsatt at kommunen også prioriterer midler til dette. Det er vedtatt 7,5 mill. kroner i årene 2024-2025 og 15 mill. kroner årlig fra 2026 til oppfølging av sykkelstrategien. I tillegg ble det overført 7,5 mill. kroner fra 2023 til 2024 i 1. tertialrapport 2023. Midlene skal benyttes både til bygg og veianlegg.

Samferdsel - oppgradering veilysanlegg

Det er vedtatt en oppgradering av veilysanlegg i perioden 2020-2032. Budsjettrammen er på totalt 59 mill. kroner.

Samferdsel - parkering

Det er vedtatt 0,5 mill. kroner i årene 2024-2025 og 1 mill. kroner årlig fra 2026 til gjennomføring av tiltak i hovedplan for parkering.

Samferdsel - trafikksikringstiltak

Det avsettes 10 mill. kroner årlig til trafikksikringstiltak.

Samferdsel - trafikksikringstiltak Nyveien

Det er vedtatt 40,5 mill. kroner inkludert prisstigning til trafikksikkerhetstiltak tilknyttet Sydskogen og Torvbråten skole, som i sin helhet benyttes til trafikksikringstiltak i Nyveien. Prosjektet er vedtatt utsatt i tre år og ferdigstilles i 2028.

Samferdsel - utbedring kommunale veier

Det er vedtatt 11 mill. kroner i 2024 og 2025, 21 mill. kroner i 2026 og deretter 25 mill. kroner årlig til utbedring av kommunale veier.

Slemmestad - Vaterlandskvartalet

Det er vedtatt totalt 377,115 mill. kroner inkludert prisstigning for å kunne gjennomføre de fleste prosjektene som er prosjektert innenfor detaljreguleringen for Vaterlandkvartalet. Entreprise for bygging av infrastruktur pågår nå med ferdigstillelse i løpet av 2026.

Stasjoner for tømming av kloakk fra fritidsbåter

Det avsettes 3 mill. kroner i 2024 til stasjoner for tømming av kloakk fra fritidsbåter.

Stikkledninger - rehabilitering

Det er vedtatt 0,75 mill. kroner i årene 2024-2025 og 1,5 mill. kroner årlig fra 2026 til rehabilitering av stikkledninger i kommunale bygg.

Tettstedsutvikling

Det er vedtatt 3 mill. kroner i årene 2024-2025 og 6 mill. kroner årlig fra 2026 til tettstedsutvikling. Når større tettstedsutviklingsprosjekter i Asker sentrum, Dikemark, Slemmestad og Holmen med flere er avklart, vil det søkes å finne egne bevilgninger til dette.

Turveier og friområder

Det er vedtatt 3 mill. kroner i årene 2024-2025 og 6 mill. kroner årlig fra 2026 til investeringer i turveier og friområder. Midlene benyttes til opparbeidelse/etablering og rehabilitering av stier, turveier, skiløyper, friområder og gjestehavner.

Universell utforming

Det er vedtatt 2 mill. kroner årlig til universell utforming for å øke tilgjengeligheten i den kommunale bygningsmassen.

VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner

Det avsettes 17 mill. kroner i 2024 og deretter 2 mill. kroner årlig til gjennomføring av tiltak på Follestad og Yggeset gjenvinningsstasjoner for å oppfylle miljø- og arbeidsmiljøkrav.

VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon

Det er vedtatt ny omlastestasjon på Yggeset gjenvinningsstasjon. Omlastningen skal kunne skje innvendig i en egen hall. Det avsettes 100 mill. kroner. Prosjektet ferdigstilles i 2024.

VAR - rehabilitering vann- og avløpsanlegg

De kommunale vann- og avløpsanleggene må ha jevn rehabiliteringstakt for å opprettholde levetiden for anleggene. I temaplan for vann og vannmiljø er det vedtatt en økt fornyingstakt som innebærer en opptrapping av investeringsnivået i årene fremover. Det avsettes 928 mill. kroner i perioden 2024-2027 til rehabilitering av vannforsyningsanlegg og avløpsanlegg. Tiltaket inngår i selvkostområdet.

VAR - utbygging vann- og avløpsanlegg

I henhold til temaplan for vann og vannmiljø, er det behov for nye vann- og avløpsanlegg for å styrke kapasiteten og leveringssikkerheten, og for å legge til rette for nye utbyggingsområder. Det avsettes 561,9 mill. kroner i perioden 2024-2027 til nybygging av vann- og avløpsanlegg. Tiltaket inngår i selvkostområdet.

VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum

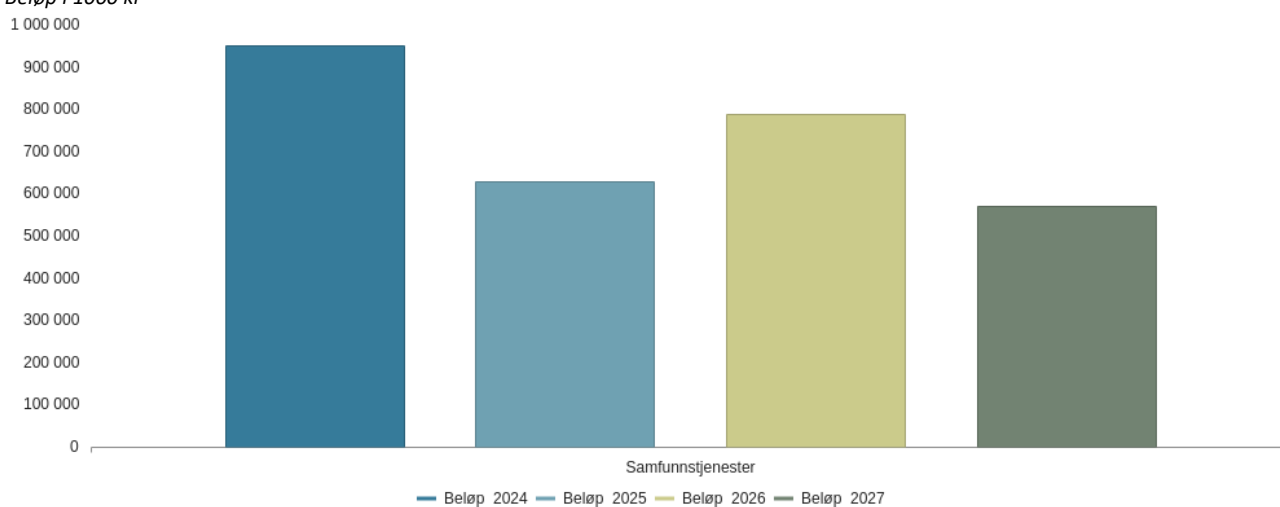
Kommunen har inngått utbyggingsavtale med utbyggere om utvikling av Slemmestad sentrum. I henhold til avtalen skal kommunen bygge kommunal VA-infrastruktur. Budsjetttrammen er 103 mill. kroner. Prosjektet startet i 2019 og planlegges ferdigstilt i 2024. Tiltaket inngår i selvkostområdet.

Vassdragsanlegg (dammer)

Formannskapet vedtok i sak 125/23 å avsette 3 mill. kroner i 2024, 29 mill. kroner i 2025 og 18 mill. kroner i 2026 til rehabilitering av Høymyrdammen og Rordammen. De to øvrige dammene i saken, Bjorvann og Store Sandungen, blir rehabilitert med midler fra selvkost vann og avløp.

Brutto investeringer per år

Beløp i 1000 kr

Samfunnsutvikling

Tjenesteområde Samfunnsutvikling har det overordnede ansvaret for bærekraftig samfunns-, areal- og transportutvikling. Dette utøves gjennom arbeidet med kommuneplanen, som danner grunnlag for prioriteringer i de årlige handlingsprogrammene. Tjenesteområdet har et særlig ansvar for å implementere bærekraftsmålene i samfunnsplanleggingen.

Tjenesteområdets arbeidsområde omfatter kommunens areal- og transportplanlegging, langsiktig arealbruk, steds- og sentrumsutvikling, bolig- og næringsutvikling, kulturminner, grønnstruktur og sjøområder. Dette ivaretas blant annet gjennom plan- og reguleringsprosesser, byggesaksbehandling, delesak, oppmåling og seksjonering. I tillegg inkluderer tjenesteområdet beredskap, næringsutvikling og samfunns-helse, inkludert kommuneoverlegefunksjonen. Tjenesteområdet leverer også karttjenester og geografiske analyser for hele kommunen. Tjenesteområde Samfunnsutvikling har omkring 130 årsverk fordelt på tre virksomheter.

Tjenesteområde Samfunnsutvikling har et særlig ansvar for følgende temaplaner:

- Næring (vedtatt 14.09.21)
- Bærekraftig boligutvikling (vedtas 2. kvartal 2024)
- Samferdsel og mobilitet (vedtas 2. kvartal 2024)

KOSTRA-tall

	Asker 2021	Asker 2022	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter per innbygger (301) plansaksbehandling (B) *) **)	291	295	349	399	249	289	289
Netto driftsutgifter per innbygger (302) byggesaksbehandling og eierseksjonering (B) *) **)	92	250	103	130	67	65	65
Netto driftsutgifter per innbygger (325) tilrettelegging og bistand for næringslivet (B) *) **)	200	186	149	43	234	174	174
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger (B) *) **)	144	150	151	117	137	91	91
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Søknader i samsvar med plan med 12 ukers frist Byggesøknader i alt Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	108	103	59	68	43		52
Søknader i samsvar med plan med 3 ukers frist Byggesøknader i alt Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	63	71	14	39	21		28
Total I alt Nye foretak	1 463	1 301	1 893	1 416	1 272	19 399	19 399
Andre nøkkeltall							
Område- og detaljreguleringsplaner vedtatt av kommunen siste år (B)	10	7	9	9	5	154	154
Kommunekasse							
Netto driftsutgifter til plan/kart/bygg per innbygger.	526	695	603	649	453	446	446

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

Status og utfordringer

Asker er en kommune i vekst med en sentral strategisk og geografisk beliggenhet. Dette gir store muligheter for en bærekraftig samfunnsutvikling, særlig knyttet til boligbygging og næringsutvikling. Samtidig har Asker et rikt naturmangfold, store natur- og friluftsområder, produktive landbruksarealer og flotte kulturlandskap. I kommuneplanens arealdel er det avsatt arealformål og hensynssoner for å sikre disse kvalitetene.

Asker er en spredtbygd kommune der to-tredjedeler av alle arbeids- og fritidsreiser skjer med privatbil. Hovedvekten av denne transporten skjer internt i kommunen. Asker kommune er i jevn vekst og forventer å passere 100 000 innbyggere i løpet av få år. Den nylig vedtatte kommuneplanens arealdel konsentrerer veksten til prioriterte lokale tettsteder. Mange innbyggere har lange avstander mellom sentre, skoler, arbeidsplasser, kultur- og fritidsarenaer. Det er en utfordring for Asker å ha en variert boligmasse tilpasset alle aldersgrupper, livsfaser og ulike inntektsgrupper. Askers tettsteder skal være inkluderende, bidra til å forebygge utenforskap og legge til rette for god folkehelse. Å møte demografiutfordringene, med en stadig økende andel eldre innbyggere, er en av de store samfunnsflokene Asker kommune står overfor i årene fremover.

Temaplan for næring har som mål å skape flere lokale arbeidsplasser, øke verdiskapningen og få flere bedrifter til å etablere seg og bli i Asker. Asker tar et viktig samfunnsansvar når kommunen legger til rette for unge bedrifter, fremmer sirkulærøkonomi, stimulerer til bruk av ny teknologi og understøtter sosialt entreprenørskap. Dette bidrar til bærekraftig vekst og utvikling i hele Askersamfunnet. Videre bidrar lokale arbeidsplasser til mindre pendling inn og ut av kommunen, samt levende og gode tettsteder. Målet om næringsvekst møter sterk konkurranse fra andre kommuner i hovedstadsområdet. Asker har imidlertid viktige fortrinn, særlig knyttet til en høyt utdannet befolkning og mange attraktive boområder.

Asker har færre kompetansearbeidsplasser enn det som tilsvarer befolkningens utdanningsnivå. Dette innebærer mye ut- og innpendling fra kommunen og krav til infrastruktur og samferdsel. Kommuneplanens arealdel prioriterer å lokalisere ny utbygging til områder som har et godt utbygget kollektivsystem, samt tilrettelegge for at flere kan gå og sykle. Dette bidrar også til god folkehelse og fysisk aktivitet. Det kollektive transportsystemet er imidlertid dårlig bygget ut sør i kommunen. Kommunen er derfor delt i to transportsoner, nord og sør for en «nullvekstlinje». Nord for «nullvekstlinjen» skal bolig- og arbeidsplassveksten ikke føre til vekst i personbiltrafikken, men baseres på tog, buss og båt. Sør for «nullvekstlinjen» stilles det ikke tilsvarende krav.

Fylkesveinettet er sammenhengende, men det gjelder ikke for anlegg for fotgjengere og syklister. Spredt bebyggelse sør i Asker gjør det også mer krevende for kollektivoperatører å drifte et godt kollektivtilbud. Samlet gjør det privatbilen nødvendig for mange innbyggere, som igjen fører til et stort press på veinettet. Dette gir store forsinkelser i rushtiden, og konflikter mellom tungtransport, kollektivtransport, lokalmiljø og skolevei.

Ny kommuneplan har skapt engasjement hos innbyggere, næringslivet, frivilligheten, politikere og myndigheter. I løpet av planprosessen har det vært avholdt åpne møter, dialogmøter med interessenter, politiske møter og en rekke møter med enkeltinnbyggere og utbyggere. Noen temaer får større oppmerksomhet enn andre, slik som for eksempel strandsone, naturmangfold, jordvern, arealbruk og

samferdsel. Dette henger også sammen med de nasjonale myndighetenes uttalte forventninger til kommunal planlegging. Klima og natur er en av de store samfunnsflokene Asker kommune arbeider med, og er en vesentlig del av samfunnsutviklingen i kommunen.

Reiseliv og opplevelser inngår i arbeidet med å utvikle kommunens unike ressurser innen landbruk, natur og kultur. Handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæringene har en profil for Asker kommune gjennom å løfte frem «Skattkisten», «To fjorder – en kyst» og «Bærekraftige arrangementer». Hovedmålet for handlingsplanen er at opplevelsesnæringen i Asker skal ha en verdiskaping på 580 mill. kroner i 2030. Dette er en økning på 50 prosent sammenlignet med 2019.

Tjenesteområde Samfunnsutvikling har over flere år arbeidet med å få på plass et elektronisk byggesaksystem, samt øke tilstedeværelsen på innbyggertorgene knyttet til byggesaksbehandling. Sammen med bedre nettsider og rekruttering av nye medarbeidere har disse tiltakene kortet ned behandlingstiden på byggesøknader og økt innbyggernes tilfredshet med byggesak. Etter kommunesammenslåingen har det vært stor byggeaktivitet i Asker. Dette har, sammen med etterslep fra de tidligere kommunene, tidligere ført til for lang behandlingstid på en del byggesøknader. En ny og felles kommuneplan for hele kommunen vil også avhjelpe behandlingstiden i byggesaker.

Asker kommune ligger langt fremme når det gjelder bruk av geodata og digitale løsninger for kart og analyser. Digitale befaringer er et av flere verktøy som benyttes for å bedre de folkevalgtes tilgang til informasjon, samtidig som kommunen sparer tid og bruk av transport til fysiske befaringer. Kart over grunnforholdene i kommunen og naturkartlegging er viktige grep for å styrke sikkerheten ved utbygginger, samt sikre verdifull natur. Det er utarbeidet et arealregnskap i forbindelse med arbeidet med kommuneplanens arealdel. Arealregnskapet viser at boligområder er det arealformålet som reduseres mest. Matjordandelen øker med 2,5 prosent sammenlignet med tidligere kommuneplaner, og dette omfatter over 1000 dekar.

Kommunen skal ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet, og skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet på tvers av tjenesteområdene. Det overordnede målet er å redusere risikoen for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Økt ekstremvær og flom har vist betydningen av oppdaterte ROS-analyser, og at det er viktig at kunnskap om klimaendringer og naturfarer kobles til arealplanleggingen.

Dette skal vi oppnå

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen. Tabellen under viser hvilke delmål innenfor hvert satsingsområde som er særlig relevante for tjenesteområde Samfunnsutvikling.

Hovedmål	Delmål
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune	Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle. Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen. Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrike og stolte medarbeidere og ledere.

Hovedmål	Delmål
	Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunens utfordringer og viser endringsvilje.
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.	Askersamfunnet motvirker, reduserer og tilpasser seg konsekvensene av klimaendringer. Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.	Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer. Askersamfunnet har en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet Askersamfunnet har et attraktivt og innovativt næringsliv som bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping.
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.	Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling. Alle innbyggere har tilgang til rent drikkevann og et tilfredsstillende avløpssystem, og en effektiv og miljøvennlig renovasjons- og avfallshåndtering. Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser. Alle innbyggere har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger til en overkommelig pris. Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet Askersamfunnet verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturmiljøer og et aktivt og levende landbruk.
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.	Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold. Askersamfunnet er et levende lokaldemokrati der innbyggere i alle aldre deltar gjennom inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser. Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.	Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død. Innbyggerne har tilgang til grunnleggende, helhetlige og forsvarlige helsetjenester av god kvalitet og til rett tid. Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.
Askersamfunnet sikrer inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle.	Askersamfunnet har inkluderende og trygge oppvekstmiljøer med leke- og læringsarenaer som fremmer sosial kompetanse, mestring, tilhørighet og god helse.

Prioriteringer i perioden

Nedenfor følger en beskrivelse av hvilke oppdrag tjenesteområdet vil prioritere i fireårsperioden for å møte utfordringene, nå målene og følge opp strategiene i kommuneplanen og temaplaner.

Inkluderende tettstedsutvikling som forebygger utenforskap

Utenforskap er en stadig voksende samfunnsutfordring, og innebærer at enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor samfunnet. God planlegging bidrar til å utvikle tettsteder der alle føler seg inkludert. Det er et mål at ulike befolkningsgrupper, som førstegangsetablerere, småhusholdninger og lavinntektsgrupper, skal ha mulighet til å etablere seg i Asker. Det er et udekket behov for boliger til økonomisk vanskeligstilte. For å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft, er det også viktig at mulige arbeidstakere kan skaffe seg et bosted i Asker.

For å sikre god balanse i boligsammensetningen er det behov for flere mindre boliger og leiligheter. I temaplan for bærekraftig boligutvikling, som er under arbeid, er dette en av problemstillingene. Gjennom porteføljen for inkluderende og aldersvennlig steds- og boligutvikling skal kommunen blant annet jobbe med å utvikle helseknutepunkter der tjenester, egnede boliger og sosiale møteplasser lokaliseres på samme sted. Foreløpig ser det ut til at Vettre og Høn-Landås vil bli piloter i en slik tettstedsutvikling. Kommunen jobber aktivt med ulike virkemidler, for eksempel utbyggingsavtaler, slik at prioriterte målgrupper får økt tilgang til boliger. Dette gjøres for å sikre god balanse i boligsammensetningen. Arbeidet gjennomføres i tett dialog med tjenesteområde Velferd.

Et av delmålene i handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæringen er å skape 300 nye arbeidsplasser og styrke attraktiviteten i kommunens tettsteder. Handlingsplanen påpeker at arbeidsplasser i servicebransjen kan være godt egnet for unge som trenger å komme inn på arbeidsmarkedet.

Folkehelseloven slår fast at kommunen skal fremme befolkningens helse og trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, og bidra til å jevne ut ulikheter i miljø- og samfunnsforhold som har betydning for helsen. Det er generelt god folkehelse i Asker. Samtidig er det store ulikheter i levekår i kommunen. Kommuneoverlegen vil i 2024 særlig bidra til tverrfaglig oppfølging av barn og unge med ulike helseutfordringer, herunder selvmordsforebygging i tråd med kommunens handlingsplan mot selvmord.

SLT-funksjonen er en viktig del av beredskapsarbeidet for å forebygge radikalisering og utenforskap blant unge, og jobber for å styrke dialogen med grunnskole og videregående opplæring.

Aldersvennlig stedsutvikling for å møte demografiutfordringene

Kommunen arbeider allerede med inkluderende tettstedsutvikling. For å møte demografiutfordringene, særlig knyttet til flere eldre, er det imidlertid i enda større grad viktig å samkjøre lokalisering av velferdstjenester, samt ha dialog med innbyggere og frivillige om hvor og hvordan lokalsamfunnene, løsninger knyttet til samferdsel og annen infrastruktur skal utvikles.

Asker kommune har som mål å skape attraktive og helsefremmende bomiljøer, blant annet gjennom utviklingen av nye boformer. Arbeidet med sosiale boformer er i tråd med temaplan for leve hele livet - i et aldersvennlig Asker og kommuneplanens samfunnsdel. Kommunens mål er å skape aldersvennlige samfunn for å bidra til at eldre kan bo hjemme lengst mulig og leve gode, aktive liv. Kommuneplanens arealdel inneholder bestemmelser og retningslinjer for sosiale boformer med mål om å stimulere til at boligutviklere utforsker sosiale boformer og bidrar til mangfold og kvalitet i boligmarkedet. I forhandling av utbyggingsavtaler arbeider kommunen for å finne løsninger sammen med private utbyggere som kan bidra til å dekke behovet for nye boformer.

Temaplan for bærekraftig boligutvikling vil komme til endelig behandling i 2024. Planen skal legge til rette for at boligmarkedet i Asker blir mer variert, inkluderende, mangfoldig og aldersvennlig. Det

private markedet har mange aktører som for eksempel utbyggere, eiendomsめglere og boligsøkere. Det finnes en rekke ulike boligtyper og organiserings- og finansieringsmuligheter. Hovedmålet med temaplan for bærekraftig boligutvikling er å sikre gode boliger til Askers innbyggere, stimulere markedet til en utvikling i tråd med kommunens overordnede mål og sikre et variert, inkluderende og mangfoldig boligmarked. Et godt tilbud av aldersvennlige boliger blir viktig for at eldre skal kunne leve selvstendige og gode liv i eget hjem lengst mulig.

Klima og natur som viktig premiss for samfunnsutviklingen

Askersamfunnet står overfor store utfordringer knyttet til transport og samferdsel. Transport fører til store klimagassutslipp og lokal forurensning. Utfordringene rundt trafikkavviklingen, spesielt på de store veiene, skaper problemer for kollektivtrafikken, næringslivet og privatpersoner. Begrensede midler innen samferdsel fremover gjør at kommunen må tenke nytt for å løse utfordringene.

Tjenesteområdet har et særlig ansvar for å bidra til et lavutslippssamfunn i all areal- og transportplanlegging, og støtte omstilling til det grønne skiftet gjennom strategisk næringsutvikling. Arealplanleggingen skal i tråd med kommuneplanens samfunnsdel forhindre nedbygging av matjord og landbruksarealer, sikre biologisk mangfold og god forvaltning av strandsonen. Videre skal arealplanleggingen ivareta sammenhengende grøntområder i byggesonen og følge intensjonen i markaloven, samtidig som det tilrettelegges for at kulturlandskap, skog og landbruk kan utvikles videre med mulighet for ny næring, kultur, opplevelser og rekreasjon.

Oslofjorden er et sårbart økosystem, og Asker har en lang kystlinje langs fjorden. Det er avsatt en 100-metersone inn fra vannlinjen hvor det ikke er tillatt med tiltak som det ikke er søkt om eller er godkjent. I 2020 ble det foretatt en registrering av tiltak langs kystlinjen fra Lier til Bærum. Det ble funnet flere tusen inngrep som det er usikkert om er godkjent. Fra 2022 har det blitt gjennomført vurderinger av disse tiltakene. Arbeidet med å se på utbygginger og tiltak i strandsonen videreføres i 2024.

Asker har en rute for hurtigbåt mellom Slemmestad/Vollen og Aker Brygge. Hurtigbåtssystemet på fjorden er under utvikling, og fra 2024 innføres det nullutslippsbåter. Asker kommune er i dialog med Ruter om videreutvikling av både anløpssteder og rutefrekvens.

For kommunen er det av stor betydning å ha kjennskap til hvor det er kvikkleire, ikke minst i forbindelse med klimaendringer som kan føre til endringer og bevegelser i grunnen. Bygg skal oppføres på sikker grunn. Kommunen fortsetter i 2024 arbeidet med å få et mer dekkende kunnskapsgrunnlag om grunnforholdene gjennom GIS. Dette grunnlaget skal brukes for å kunne foreta bedre analyser ved bruk av geografiske data.

Kommunen jobber også med å få et bedre kunnskapsgrunnlag for naturfarer, sårbar natur og arealregnskap. I denne forbindelse vil kommunen i 2024 utarbeide en arealklassifisering som grunnlag for et arealregnskap. Denne vil inkludere et estimat for klimagasslagring og -utslipp per arealenhet, noe som vil gi grunnlag for bedre analyser og føre til økt trygghet for at grunnen det bygges på er sikker. Kommuneoverlegene vil i tiden fremover ha søkelys på sammenhengen mellom folkehelse og klima. Her er det muligheter for i større grad å se på synergieffekter av tiltak på begge områder.

I tråd med vedtatt reisepolicy, jobber kommunen aktivt med å få flere ansatte over på klimavennlige transportløsninger. Tjenesteområdet har fokus på å begrense bruken av fossile tjenestebiler i arbeidshverdagen. Samfunnsutvikling vil i 2024 arbeide med å heve kompetansen på hvordan det kan tas ytterligere klimahensyn i arealplanleggingen, for eksempel gjennom å benytte plan- og bygningsloven eller andre juridiske verktøy for å redusere klimagassutslipp. Det pågår også et arbeid for å synliggjøre konsekvensene for miljø og natur i saksfremlegg, blant annet knyttet til dispensasjoner.

Lokale arbeidsplasser og fokus på sirkulærøkonomi

Temaplan for næring ble vedtatt høsten 2021. Planen er basert på medvirkning med lokalt næringsliv, innbyggere og utbyggere, så vel som dialog med politiske beslutningsorganer. Temaplanen har som mål å skape flere lokale arbeidsplasser, øke verdiskapningen, videreutvikle Asker som besøks- og opplevelsesdestinasjon og få flere bedrifter til å etablere seg og bli i Asker. Som kommune kan Asker benytte virkemidler som arealforvaltning, nettverksbygging, entreprenørskap i skolen, tilskudd til for eksempel medlemsorganisasjoner, anskaffelser og effektiv byggesaksbehandling for å stimulere til næringsutvikling.

Kommuneplanens arealdel setter av arealer til næringsutvikling. Det er delt ut en bærekraftspris og det arbeides med å styrke dialogen med høyere utdanningsinstitusjoner slik at Askers behov for høyt utdannet arbeidskraft, særlig innenfor sirkulærøkonomi, lettere vil kunne dekkes. Temaplan for næring følges opp gjennom å prioritere ti tiltak fra planen hvert år. I 2024 vil det blant annet arbeides videre med å styrke kommunens posisjon innenfor sirkulærøkonomi, utvikle samarbeidet med høyere utdanningsinstitusjoner og sosialt entreprenørskap. For å stimulere til bærekraftig utvikling av næringslivet i Asker og økt bruk av sirkulærøkonomi, har Asker kommune også opprettet et næringsfond.

Stor byggeaktivitet og store samferdselsprosjekter i regionen skaper overskuddsmasser. Dette medfører at en miljøvennlig, fremtidsrettet og sikker forvaltning av masser blir en aktuell problemstilling. Det er viktig at kommunen har en plan for masseforvaltning. Tjenesteområdet bidrar inn i Bærum kommunes ressursbank. Kommunen vil i 2024 arbeide med å utforme strategier og prinsipper for masseforvaltning i Asker, og dette vil bli lagt frem for politisk behandling tidlig i perioden.

Bærekraftig områdeutvikling

De kommende årene er det lagt opp til flere større områdeutviklingsprosjekter i Asker. Asker sentrum med Trekanten, Høn-Landås, Spikkestad og Tofte er under utvikling. Det er åpnet for noe næringsutvikling knyttet til næringsparken på Follestad, og ved en arbeidsplassutvikling i dette området vil tettsteder som Tofte, Sagene og Sætre bli viktige boområder. Områdeplaner for disse stedene er under arbeid med stor grad av medvirkning og deltakelse fra lokalt næringsliv, innbyggere, lag og organisasjoner.

Områdeutviklingen på Slemmestad pågår fortsatt og er av stor betydning for hele Askersamfunnet. Slemmestad skal bli en energieffektiv by som setter mennesket og miljøet i sentrum. Kyststedets gamle industriområde skal bli et levende bysentrum med nye boliger, flere nye arbeidsplasser og sosiale samlingssteder. Å få på plass gode samferdselsløsninger er en prioritert oppgave fremover. Gode løsninger forutsetter samarbeid mellom kommunen, fylkeskommunen og private parter.

Handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæringene skal bidra til gode opplevelser i kommunen og utvikle tettstedene. Ett av delmålene i planen er å skape 300 nye arbeidsplasser og styrke attraktiviteten i tettstedene. For å få til dette vil kommunen bidra til utvikling av et tettere samarbeid mellom kulturnæringen og reiselivsnæringen. I tråd med temaplan for kultur vil Asker kommune også se på hvordan investeringer i kunst kan styrke kommunens kulturarbeid.

Temaplan for kultur er en av flere temaplaner som har helhetlig stedsutvikling som satsningsområde. Tjenesteområde Samfunnsutvikling har søkelys på arenaer, møteplasser og styrking av lokalhistorie og kulturarv. Det er et potensiale for å utvikle samarbeidet mellom kulturutvikling og

næring gjennom å utarbeide en museumsstrategi som blant annet skal formidle industrihistorien i Asker. Kultur hele livet er et viktig konsept for å tilrettelegge for et mangfold av kulturfestivaler og større kulturarrangementer, samt å utvikle og bruke tilskuddsordninger som stimulerer til opplevelse, deltakelse og utvikling av varierte kunst- og kulturopplevelser.

Samordnede og klimavennlige samferdselsløsninger

Det er et mål at Askersamfunnet skal ha bærekraftige og samordnede transportløsninger. Kommuneplanens samfunnsdel gir føringer for utviklingen av Asker fremover knyttet til det delte ansvaret for veinettet, det grønne skiftet og utviklingen av Asker til et lavutslippssamfunn. Nullvekstlinjen definerer at bolig- og arbeidsplassvekst nord for denne linjen ikke skal skape vekst i personbiltrafikken.

Temaplan for samferdsel og mobilitet tar for seg hvordan kommunen kan planlegge for å nå kommuneplanens mål for samferdselsplanleggingen. Reduksjon av transport, blant annet gjennom stedsutvikling, er ett av flere innsatsområder. Kvaliteten på kommunens veianlegg vil også bli drøftet og belyst. I tillegg vil planen belyse hvordan kommunen skal samarbeide med andre aktører, for eksempel næringslivet, og ta i bruk digitale løsninger for å sikre gode samferdselsløsninger for befolkningen. Grønn mobilitet er et av flere sentrale temaer i planen.

Effektive og klimavennlige samferdselsløsninger er både et nasjonalt, regionalt og kommunalt ansvar som krever tett dialog og samarbeid med øvrige myndigheter og private aktører. Kommunen vil fortsette dialogen med Viken fylkeskommune om samfinansiering av fylkeskommunal infrastruktur i prosjekter som kommunen er med på å utvikle. I tillegg er det et viktig prinsipp at private utbyggere bidrar til å finansiere offentlig teknisk og grønn infrastruktur i forbindelse med utbygging. Oppfølging av kommunens egne veianlegg og tilhørende infrastruktur er omtalt under tjenesteområde Samfunnstjenester.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Tjenesteområde Samfunnsutvikling har hovedansvaret for kommunens strategiske beredskapsarbeid. Forebygging er kommunens viktigste oppgave når det gjelder hendelser som truer sentrale samfunnsinstitusjoner, samfunnets sikkerhet og den enkeltes trygghetsfølelse. I tillegg til ROS-analyser, skal kommunen i 2024 arbeide med i hvilken grad kommunens andre planer gir bedre beredskap og samfunnssikkerhet.

I 2024 vil ny overordnet ROS-analyse bli lagt frem for politisk behandling. Med bakgrunn i denne vil kommunens overordnede beredskapsplan og tilhørende tiltak blir oppdatert. I 2024 kommer også et nytt nasjonalt beredskapssystem. Det vil gjennomføres pålagt opplæring og øving i systemet. Samarbeidet med øvrige beredskapsaktører skal videreutvikles. Beredskapsarbeidet vil også rettes særlig inn mot ekstremvær, flom, ras og skred. I tillegg vil kommunen følge med på den internasjonale situasjonen med krig i Ukraina, samt endret trusselbilde når det gjelder kommunens digitale verktøy. I 2024 vil beredskapsarbeidet også rettes inn mot å styrke virksomhetene i deres beredskapsplanlegging og beredskapsøvelser.

Utviklingen av Asker skal skje med minst mulig risiko for uforutsette hendelser og fare. Kommuneplanens arealdel foreslår hensynssoner knyttet til skredutsatte områder. Det skal i dag ikke være avsatt arealer til boligformål i skredutsatte områder. I arbeidet med områdeplan for Tofte har det vist seg å være utfordringer med kvikkleire og grunnforhold som nå hensyntas i områdeutviklingen. For

å styrke kompetansen knyttet til grunnforhold, ras, flom og skred, har kommunen ansatt en kommunegeolog.

Innbyggermedvirkning og digitalisering i samfunnsutviklingen

Å videreutvikle arenaer for innbyggermedvirkning og samskaping er en prioritert oppgave for tjenesteområdet. Som følge av koronapandemien, og for å møte innbyggerne i deres digitale hverdag, har kommunen blitt utfordret til å bruke nye digitale løsninger for medvirkning i kommuneplanens arealdel.

Arealplaner som områdeplaner og reguleringsplaner berører mange. For å få så gode planer som mulig, er det både viktig og ønskelig å høre alles innspill. Kommunen legger derfor til rette for medborgerskap og deltakelse i planprosessene gjennom utvikling av bedre nettsider for innspill til arealplaner, abonnementsfunksjon for høringer, og ved å stille større krav til tidlig medvirkning. I områdeutviklingen av Tofte, Heggedal og Slemmestad har det vært et godt samarbeid mellom kommunen, lokalsamfunnsutvalget, nærmiljøet og utbyggerne. Denne formen for medvirkning vil utvikles videre i andre områdeutviklingsprosjekter.

Barn og unges deltakelse er et tema som tjenesteområdet vil fortsette å vie oppmerksomhet. Det vil i 2024 bli fremmet sak om å opprette en ordning med barns representant i plansaker. I tråd med temaplan for medborgerskap vil tjenesteområdet også styrke møteplasser i nærmiljøet, inkludert tilgjengelige fysiske og digitale møteplasser, samt å møte innbyggere på innbyggertorgene.

Asker kommune ligger langt fremme når det gjelder bruk av digitale løsninger. Geodata er avgjørende for å få til gode sammenhengende digitale tjenester og digitale løsninger til blant annet temaplanenes kunnskapsgrunnlag. Det har imidlertid vært utfordrende å bygge opp velfungerende digitale saksbehandlingssystemer og -løsninger. Systemene skal sikre innsyn, ivareta personvern, understøtte en forutsigbar og effektiv saksbehandling og tilgjengeliggjøre kommunale tjenester for publikum. I 2024 skal nettsidene for arealplaner videreutvikles for å få til mer innbyggervennlige plantjenester. Tjenesteområdet vil videreføre pilotarbeidet med bruk av droner til datafangst. Droner kan eksempelvis brukes til digitale befaringer og oppdatering av kart.

Helsefremmende samfunnsutvikling

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel. Kommunens folkehelsearbeid skal forebygge sykdom, skade eller lidelse, og bidra til å beskytte mot helsetrusler. Å ivareta folkehelseperspektivet i planlegging er en kommunal oppgave, og er sentralt i arbeidet med å skape gode helsevilkår for alle. Asker kommunes planstrategi fastsetter at folkehelse skal være et tverrgående tema i alle temaplaner i perioden. Kommuneoverlegen viderefører i 2024 arbeidet med å gi råd og samarbeide i samfunnsplanleggingen, for eksempel i forbindelse med områdeplaner og byggesaker.

Å tilrettelegge for økt ferdsel og fremkommelighet for gående og syklende er et viktig virkemiddel for at Askers befolkning skal bli mer fysisk aktiv. Et annet viktig aspekt er å planlegge for en helsefremmende stedsutvikling, der avstanden til tjenester og tilbud er så kort at innbyggerne kan nå dem til fots eller med sykkel. Transport og veitrafikk er ofte en kilde til støy og luftforurensing som påvirker folkehelsen negativt, og dette skal hensyntas i planleggingen.

Fysisk aktivitet er viktig for livskvalitet, trivsel og god helse. Det har både en betydelig egenverdi for den enkelte og en nytteverdi for samfunnet. Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv har vedtatt økt

satsing på egenorganisert aktivitet, sykling, arrangementer og opplevelses- og aktivitetsbasert turisme. Mellomromsprosjektet på Risenga er et eksempel på mindre aktivitets- og rekreasjonsanlegg spredt rundt mellom de etablerte anleggene. Som et ledd i å utvikle Asker som en attraktiv kommune for opplevelses- og aktivitetsbasert turisme vil det bli utarbeidet en destinasjons- og arrangementsguide.

Universelt utformede tiltak er gode folkehelseiltak, da de tilrettelegger for inkludering av flere befolkningsgrupper samtidig. Personer med nedsatt funksjonsevne, eldre og barnefamilier er befolkningsgrupper som ofte møter barrierer ved transport. Det skal være mulig for alle å delta i aktiviteter, i arbeidslivet og i samfunnet generelt. Det er også viktig at planleggingen tar hensyn til de som ikke har bil for å komme seg rundt. Tilsyn med skoler og barnehager for å sikre barns liv og helse er en prioritert oppgave for miljørettet helsevern i 2024.

Effektiv og enhetlig plan- og byggesaksbehandling

Kommunen skal tilby enhetlige tjenester etter plan- og bygningsloven. Asker kommune arbeider med å ta i bruk gjennomgående forvaltnings- og driftssystemer, inkludert gode verktøy, kartsystemer og innovative metoder for å sikre gode og likeverdige tjenester. Det pågår et prosjekt for å utbedre kommunens nettsider slik at flere kan benytte nettsidene som informasjonskilde og selvbetjeningsportal. Selvbetjening på nett er viktig for å avlaste byggesaksbehandlere og korte ned saksbehandlingstiden. I tillegg har kommunens byggesaksavdeling økt tilstedeværelsen på innbyggertorgene, noe som bidrar til å styrke dialogen med søkerne.

Asker kommune innfører i 2024 et e-byggesakssystem. Systemet skal bidra til raskere, digital og mer enhetlig saksbehandling, noe som også er avgjørende for å sikre kommunens gebyrinntekter innenfor byggesak. Byggesaksområdet har hatt en del turnover blant ansatte, men har som følge av rekruttering og interne prosesser nå bedre stabilitet i ansattgruppen. En undersøkelse gjennomført i 2022 viser at 6 av 10 er fornøyde med byggesaksbehandlingen i Asker kommune, og kvalitetsarbeidet fortsetter i 2024. Kommunen har et kontinuerlig søkelys på å effektivisere saksbehandlingen, sikre god utnyttelse av ressurser og overholde lovbestemte frister.

Forvaltning og bevaring av kulturminner

Kunnskap og bevissthet om kulturminner og kommunens historie er viktigere enn noen gang. Asker kommunen har befolkningsvekst og tettstedene er i stadig utvikling, noe som medfører press på arealer til både næring og bolig. Kulturminnene skal bevares for fremtiden, og er samtidig en ressurs som bidrar positivt til å gi tettstedene karakter, innhold og identitet. Asker kommune fortsetter arbeidet med å utvikle kulturminnebasen med ny forvaltningsløsning og innsynsløsning i samarbeid med AsplanViak. Arbeidet er finansiert av Riksantikvaren og blir gjennomført i perioden 2023-2024.

Arbeidet med ny kulturminneplan startet opp i 2022, og videre prosess for planarbeidet vil bli avklart i forbindelse med ny planstrategi. Mulighetsstudien for Rødtangen kulturminnepark er snart ferdig, og prosjektet videreføres i 2024. I 2024 vil tjenesteområde Samfunnsutvikling i samarbeid med andre tjenesteområder etablere interne rutiner, ansvarsforhold og økonomi for skjøtsel av kulturminner.

Driftsbudsjett

Tjenesteområde Samfunnsutvikling er budsjettmessig inndelt i to programområder som vil være grunnlag for økonomistyring og -rapportering. Programområdene er Strategi, næring og analyse og Plan og bygg. Programområde Plan og bygg inkluderer virksomhetene Samfunnsplanlegging og Byggesak.

Tabellen viser fordeling av budsjettet på programområder.

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Plan og bygg	23 625	23 625	23 625	23 625
Strategi, næring og analyse	37 705	35 705	34 905	34 105
Totalsum	61 330	59 330	58 530	57 730

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	65 530	65 530	65 530	65 530
Sum Tekniske justeringer	-1 409	-1 409	-1 409	-1 409
Sum Budsjettendringer inneværende år	1 850	1 850	1 850	1 850
Tidligere vedtatte tiltak				
Sum Tidligere vedtatte tiltak	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	441	441	441	441
Konsekvensjustert ramme	65 971	65 971	65 971	65 971
Omstilling og effektivisering				
Omstilling og effektivisering - Samfunnsutvikling	-4 800	-6 800	-7 600	-8 400
Sum Omstilling og effektivisering	-4 800	-6 800	-7 600	-8 400
Nye tiltak				
RNB priskompensasjon 2023 - 1. tertial 2023 K-sak 36/23	159	159	159	159
Sum Nye tiltak	159	159	159	159
Nye tiltak og realendringer	-4 641	-6 641	-7 441	-8 241
Ramme 2024-2027	61 330	59 330	58 530	57 730

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering - Samfunnsutvikling

For å opprettholde kommunens økonomiske handlingsrom, foreslår kommunedirektøren en omstilling og effektivisering i Asker kommune på 120 mill. kroner i 2024. Dette tilsvarer 1,9 prosent av netto driftsramme.

Tjenesteområdene i Asker kommune er store og robuste. Kommunen må i økende grad ha fokus på omstilling og søke å løse oppgaver på nye måter slik at kommunen får mer ut av ressursene. Effektiviseringskravet vil i størst mulig grad bli håndtert slik at dekningsgrader og kvalitet blir opprettholdt.

Kommunedirektøren foreslår følgende fordeling av omstillings- og effektiviseringstiltak på 4,8 mill. kroner innenfor tjenesteområde Samfunnsutvikling.

Programområde	Beløp i hele 1 000 kr
Strategi, næring og analyse	1 600
Plan og bygg	3 200

Omstillingstiltakene i tjenesteområde Samfunnsutvikling vil blant annet innebære bemanningstilpasning, redusert kjøp av varer og eksterne tjenester, samt tiltak for å øke produktiviteten og sikre bedre kvalitet

og service til innbyggerne. I tillegg skal det tas i bruk ny teknologi, inkludert nytt saksbehandlingssystem og selvbetjeningsløsninger som gjør saksbehandlingen mer effektiv.

Videre skal gebyrene innenfor plan- og byggesaksbehandlingen være basert på selvkostprinsippet og tilpasset nivået i sammenlignbare kommuner. Da antallet plan- og byggesaker vil kunne variere en del over tid, og dermed også påvirke behovet for bemanning, blir det viktig å sikre en riktig dimensjonering av grunnbemanningen og utarbeide gode planer for å håndtere «topper» i produksjonen.

Eventuelle omstillingstiltak av prinsipiell karakter vil bli lagt frem for politisk behandling i februar 2024 og eventuelt i tertialrapporter. Kommunedirektøren vil legge til rette for medvirkningsprosesser med berørte virksomheter og brukere, samt dialog med hovedutvalget.

Nye tiltak

RNB priskompensasjon 2023 - 1. tertial 2023 K-sak 36/23

Priskompensasjon gjennom revidert nasjonalbudsjett 2023 som følge av økte priser. Kommunens rammetilskudd økes for å kompensere for dette.

Medborgerskap

Tjenesteområde Medborgerskap omfatter en rekke ulike tjenester innen innbyggerdialog og frivillighet, bibliotek, kulturskole, idrett, friluft og kulturliv. Tjenestene skal bidra til å motivere og tilrettelegge for at innbyggerne ønsker å delta i og ta medansvar for samfunn og fellesskap.

Tjenesteområdet har et særlig ansvar for å tilrettelegge for folkehelse, frivillighet, medborgerskap og samskaping på tvers i organisasjonen. Tjenesteområdet har også et særskilt ansvar for å legge til rette for samarbeid med andre aktører i samfunnet. Helt sentralt står utvikling av arenaer og infrastruktur for kultur, fysisk aktivitet, idrett, friluftsliv og frivillighet, samt utprøving av nærdemokratiske ordninger og videreutvikling av andre former for innbyggermedvirkning. Tjenesteområdet består av fem virksomheter med totalt omkring 280 årsverk.

Tjenesteområde Medborgerskap har et særlig ansvar for følgende temaplaner:

- Medborgerskap (vedtatt 13.04.21)
- Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv (vedtatt 15.06.21)
- Kultur (vedtatt 04.04.22)

KOSTRA-tall

	Asker 2021	Asker 2022	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B) *)	3 648	3 894	3 237	2 755	2 517	3 198	3 198
Netto driftsutgifter per innbygger (231) aktivitetstilbud barn og unge (B) *) (**)	207	228	205	270	275	280	280
Netto driftsutgifter per innbygger (370) bibliotek (B) *) (**)	364	369	415	285	310	302	302
Netto driftsutgifter per innbygger (383) musikk- og kulturskoler (B) *) (**)	351	340	306	231	303	301	301
Netto driftsutgifter per innbygger (385) andre kulturaktiv. og tilsk. til andres kulturbygg (B) *) (**)	611	709	384	345	308	323	323
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B) *) (**)	562	552	697	534	404	620	620
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger (B) *) (**)	364	426	456	148	154	332	332
Produktivitet							
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker (B) *)	26 878	25 906	39 759	23 641	30 531	27 755	27 755
Dekningsgrad							
Andel elever 6-15 år i kommunens kulturskole, av antall barn 6-15 år (B)	11,1 %	11,5 %	8,1 %	9,5 %	8,7 %	11,0 %	11,0 %
Besøk i folkebibliotek per innbygger (B)	3,3	3,4	2,9	3,9	2,7	4,0	4,0
Døpte i prosent av antall fødte (B)	46,6 %	51,3 %	46,5 %	45,1 %	38,0 %	50,3 %	50,3 %
Medlem og tilhørige i Dnk i prosent av antall innbyggere (B)	59,4 %	58,0 %	56,2 %	53,2 %	53,7 %	59,5 %	59,5 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

Status og utfordringer

Medborgerskap er et tjenesteområde under utvikling, med et tverrgående ansvar for å bidra til en sosial, miljømessig og økonomisk bærekraftig utvikling i Asker. Asker kommune skal utvikles videre i retning av å være en samskapingskommune. Kommunerollen er i endring, og kommunens rolle som fasilitator og samarbeidspartner blir mer fremtredende. Tjenesteområde Medborgerskap har et særlig ansvar for å fremme denne nye rollen på tvers i hele organisasjonen. Kommunen skal jobbe med å styrke innbyggermedvirkningen ved å tilrettelegge for inkluderende medvirkningsprosesser, blant annet gjennom å bygge kompetanse i organisasjonen og i samfunnet.

Målet er at alle har likeverdige muligheter for å leve aktive, meningsfulle og selvstendige liv, og at innbyggerne opplever fellesskap, tilhørighet og mestring i hverdagen. I arbeidet med medvirkning og deltakelse er fokuset på sosial ulikhet viktig, slik at alle stemmer blir hørt og alle får mulighet til å bli aktive medborgere. For å nå bærekraftsmålene og øke tilhørigheten, skal tjenesteområdet sammen med andre aktører bidra til en tettstedsutvikling som sikrer gode aktivitetsmuligheter og kortreist kultur nær der folk bor.

Varierte møteplasser der folk bor er en sentral målsetting i flere temaplaner. For å virkeliggjøre denne målsettingen, har kommunen blant annet etablert sju innbyggertorg i hele kommunen. Kommunen er nå i ferd med å etablere det siste innbyggertorget på Spikkestad. Innbyggertorgene er i gang med å fungere både som "kommunen nær innbyggerne" med kommunale tjenester i tettstedene, samt som arena for frivillighet, medborgerskap og lokalt engasjement.

Ungdataundersøkelsen viser at andelen som er fornøyd med lokaler til å treffe andre unge, har gått betydelig opp siden forrige måling. Andelen er nå på linje med landsgjennomsnittet, men under gjennomsnittet i Viken. Resultatene viser at den vedtatte opptrappingen og satsingen for å styrke kultur- og fritidstilbudet til ungdom i Asker fungerer. Vi ser en økning for nesten alle ungdomsskolene, og økningen har vært ekstra stor ved de skolene som i perioden 2019-2022 har fått egen ungdomsklubb. Det er likevel store forskjeller mellom de 13 ungdomsskolene som har deltatt i ungdataundersøkelsen. Andelen som oppgir at de er fornøyd med lokalene til å treffe andre unge varierer fra 27 til 70 prosent.

Tillit er sentralt i demokratiet. Innbyggere og andre aktører skal ha mulighet til å delta i og påvirke saker som angår dem selv og lokalsamfunnet, både i politiske prosesser og i tjenesteutviklingen. Tjenesteområdet har medansvar for å styrke lokaldemokratiet gjennom nærdemokratiske ordninger, etablering av oppgaveutvalg og arbeid for økt demokratiforståelse. Forskning viser at det er sammenheng mellom deltakelse i frivilligheten og grad av tillit til lokale myndigheter. Virksomheten Innbyggerdialog og frivillighet har et særskilt oppdrag om å bidra til generell tilrettelegging for frivillighet, nærdemokrati og samskaping.

Frivilligheten er en stor ressurs og viktig partner i utviklingen av Askersamfunnet. Frivilligheten er i endring. Kommunen skal legge til rette for en vital og levende frivillighet gjennom samarbeid, sikring av gode rammevilkår og egnede arenaer. Kommunen gjennomførte en frivillighetsundersøkelse i november 2022. Frivillighetens score på spørsmålet om i hvilken grad de er tilfredse med samarbeidet med kommunen har økt fra 4,5 i 2018 til 4,8 i 2022.

Dette skal vi oppnå

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen. Tabellen under viser hvilke delmål innenfor hvert satsingsområde som er særlig relevante for tjenesteområde Medborgerskap.

Hovedmål	Delmål
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune	Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle. Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen. Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrike og stolte medarbeidere og ledere. Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunens utfordringer og viser endringsvilje.
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.	Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.	Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer.
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.	Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser. Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet Askersamfunnet verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturmiljøer og et aktivt og levende landbruk.
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.	Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold. Askersamfunnet er et levende lokaldemokrati der innbyggere i alle aldre deltar gjennom inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser. Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.	Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død. Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.
Askersamfunnet sikrer inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle.	Askersamfunnet har inkluderende og trygge oppvekstmiljøer med leke- og læringsarenaer som fremmer sosial kompetanse, mestring, tilhørighet og god helse. Barn og unge utvikler relevant kompetanse for fremtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesrettede fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap.

Innspill fra hovedutvalget

Asker kommune har en modell der hovedutvalgene får mulighet til å komme med innspill og prioriteringer til handlingsprogrammet før kommunedirektørens forslag foreligger. Innspillene tar utgangspunkt i vedtatte temaplaner, som definerer politiske innsatsområder, retningsvalg og prioriteringer for samfunns- og tjenesteutviklingen i årene fremover.

Hovedutvalg for medborgerskap ga gjennom vedtak i sak 19/23 sine innspill og prioriteringer til kommunedirektørens arbeid med Handlingsprogram 2024–2027. Hovedutvalgets vedtak fremgår av vedlegg til handlingsprogrammet.

Kommunedirektøren har i arbeidet med handlingsprogrammet vurdert utvalgets innspill og prioriteringer. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at det er mindre rom for nye tiltak på drifts- og investeringsbudsjettet. Det er derfor særlig lagt vekt på å vurdere om utvalgets innspill kan realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

Prioriteringer i perioden

Nedenfor følger en beskrivelse av hvilke oppdrag tjenesteområdet vil prioritere i fireårsperioden for å møte utfordringene, nå målene og følge opp strategiene i kommuneplanen og temaplaner.

Økt deltakelse for barn og unge

Utenforskap er en stadig voksende samfunnsutfordring, og innebærer at enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor samfunnet. Ungt utenforskap handler om den økende andelen barn og unge som opplever å ikke høre til i et fellesskap, og som over tid faller ut av utdanning og arbeid. Utenforskap kan føre til dårlig livskvalitet, svak selvfølelse og dårlig helse hos den enkelte, og er også en stor samfunnsutfordring med betydelige økonomiske konsekvenser. Det er avgjørende for kommunens sosiale og økonomiske bærekraft at alle barn og unge sikres mulighet til å bidra med sine ressurser.

Som en oppfølging av temaplan for medborgerskap, temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv og temaplan for kultur, jobber kommunen med å samordne tiltak for økt deltakelse blant barn og unge. Økonomi og prisnivå er en barriere for barn og unges deltakelse i kultur- og fritidsaktiviteter, og Asker kulturskole har en av landets høyeste deltakeravgifter. Det skal utvikles en ny modell for å inkludere barn og unge i fritidsaktiviteter og ferietilbud. Det er nødvendig med medvirkning fra målgruppen og aktører i Askersamfunnet for å løse utfordringen med å inkludere flere barn og unge i kultur, idrett, friluftsliv eller annen fritidsaktivitet og frivillighet. Det er gjennomført en kartlegging av kostnader og andre faktorer som bidrar til prising av aktivitet. Videre er det nedsatt en tverrfaglig gruppe som skal samskape med relevante aktører i Askersamfunnet om felles innsats for å øke deltakelsen og tilhørigheten og motvirke utenforskap.

Kommunestyret har vedtatt en opptrapping og satsing for å styrke kultur- og fritidstilbudet for ungdom i handlingsprogramperioden. Satsingen skal bidra til å bygge opp tilbud til ungdom i områder som ikke har hatt slikt tilbud. Vedtaket legger til grunn at alle ungdomsskoleelever skal ha et lokalt ungdomstilbud med både åpen arena og kulturprogram, og målet er at alle ungdomsskoler skal søgne til en ungdomsklubb. Ungdomstilbudet er en kombinasjon av ungdomsklubb og ungdomskulturprogram som UKM, Nattkino, ungdomsfester, LAN, Askerfestival mm. Det jobbes også med å utvikle og utvide BUA-utlånsordninger i kommunen.

Erfaringer og samarbeidsstruktur fra pilotprosjektet Fremtidens kulturtilbud for barn og unge, som ble gjennomført i Sætre, vil benyttes til å videreutvikle kulturtilbudet i Sætre. Pilotprosjektet kan også gi inspirasjon til utvikling av flere lokalsamfunn, slik som Slemmestad og Tofte. Kommunen jobber for å etablere etter-skoletidstilbud på alle bibliotekene for å nå de barna som har sluttet på SFO, men ikke ennå kan delta i ungdomstilbud, og for dem som av økonomiske årsaker ikke går på SFO. Disse tilbudene vil etableres i samarbeid med andre virksomheter, frivillige og i egen regi.

Asker kommune ønsker å prioritere anlegg som treffer bredden, men tilrettelegger også for idrett på høyt nivå. Mellomromsprosjektet på Risenga er et eksempel på små aktivitets- og rekreasjonsanlegg som ligger spredt mellom de etablerte anleggene. Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv inneholder en prioritert anleggsutvikling som vil bli fulgt opp i perioden.

Aktive lokalsamfunn er en samarbeidsmodell mellom idretten og kommunen som videreføres i perioden, og det vil legges frem sak om mulighetene for å utvide og videreutvikle ordningen. Målet er å styrke tilhørigheten og fellesskapet i lokalsamfunnet, og sørge for trygge og aktive oppvekstvilkår.

Aldersvennlig og inkluderende steds- og boligutvikling

Befolkningssammensetningen vil i årene fremover endre karakter. Samfunnet får stadig flere eldre, samtidig som vi har lavere fødselskull og færre i yrkesaktiv alder. Det kreves bred og tverrsektoriell innsats i årene fremover for å sikre en aldersvennlig og inkluderende stedsutvikling, inkludert boliger med egnet plassering og utforming i tråd med kommende temaplan for bærekraftig boligutvikling. Kommunen, næringslivet og innbyggerne må sammen videreutvikle tettstedene med et differensiert bo- og tjenestetilbud, samt gode møteplasser som fremmer tilhørighet og samfunnsdeltakelse. Planlegging for aldring og mindre mobilitet fremmer mulighetene for egenmestring, god livskvalitet og mindre ensomhet.

Helhetlig stedsutvikling

Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv har et eget innsatsområde for helhetlig stedsutvikling. Innsatsområdet har strategier for økt satsning på arenaer og møteplasser der folk bor, friluftsliv, tilrettelegging for nye trender, økt inkludering og tilgjengelighet på våre arenaer, klimavennlige valg og behovstilpasset anleggsprioritering. Målet er å få inn aktivitetsanlegg både for friluftsliv, egenorganisert aktivitet og sosiale møteplasser i nærmiljøene og i tilknytning til signalbygg. Tidlig medvirkning i planarbeidet er nødvendig for å nå målet om en stedsutvikling som tilrettelegger for inkluderende, attraktive, aktivitetsvennlige og helsefremmende tettsteder. Det skal arbeides for å styrke kulturens betydning for lokal stedsutvikling, og at kunst og kultur kan virke som en drivkraft i samfunnsutviklingen.

Modellen for fremtidens seniortilbud på innbyggertorg sees i sammenheng med økt satsing på aldersvennlig frivillighet, og er i tråd med temaplan for medborgerskap og temaplan for leve hele livet – i et aldersvennlig Asker. Det konkrete innholdet i seniortilbudet på innbyggertorgene utvikles i et tempo og omfang som passer med det enkelte innbyggertorgs utvikling og lokalmiljø.

I forbindelse med oppløsning av Stiftelsen Skogsborg, ble eiendommene på Skogsborg overført til Asker kommune. Kommunen har gjennomført en mulighetsstudie basert på oppgaveutvalgets anbefalinger. Iverksettelse av tiltak planlegges fra 2025.

Møteplasser i nærmiljøet

For å møte demografiutfordringene skal innbyggertorgene videreutvikles som dynamiske arenaer for samskaping og deltakelse mellom innbyggere, lag og foreninger, næringsliv og aktuelle kommunale tilbud som byggesak, NAV, frivillighetssentraler, bibliotek, kulturoppplæring og kulturaktiviteter. Det er behov for videre utredning av innbyggertorgene på Holmen, Tofte, Spikkestad og Asker sentrum for å se disse i en større helhet med fysisk utforming og tjenestetilbud. Opprettelse av midlertidig innbyggertorg på Spikkestad ble igangsatt i 2023. Egnede permanente lokaler og innhold for innbyggertorget på Spikkestad, inkludert eventuelt boktilbud, skal vurderes i neste periode. Rehabilitering av Tofte samfunnshus gjennomføres i 2026. Det er et potensiale for å styrke innbyggertorgenes rolle som samskapingsarena og møteplass, innenfor gjeldende økonomiske rammer.

Som oppfølging av mulighetsstudien for Trekanten, legges det frem sak om hvilke veivalg Asker kommune tar for å legge til rette for et bedre tjenestetilbud til innbyggerne gjennom ny og endret arealbruk.

Tilgjengelige lokaler

For å skape flere gode og inkluderende møteplasser for innbyggerne, er vi først og fremst avhengige av å ta i bruk eksisterende lokaler, utvikle bibliotekene som møteplasser og sikre god sambruk. Kommunedirektøren vil avklare og harmonisere arbeidsprosesser, prisstrukturer og prinsipper for utlån, utleie og tildeling av tidsbruk knyttet til lokaler i kommunen. Som en del av et slikt arbeid bør det gjennomføres en utredning av kommunens møteplassarenaer. Det vil også være behov for å kartlegge og utvikle en ny modell for bruk av tilsynsvakter på en helhetlig måte.

Alle i aktivitet

Ny modell for tilskuddsordninger ble vedtatt i 2022, og har en prøveperiode på inntil to år. I 2024 vil kommunen evaluere den nye modellen. Parallelt arbeides det videre med særskilte ordninger, drift og finansiering av offentlige og private idrettsanlegg, samt ressursbruk, tilbud og betingelser. Det mangler tilstrekkelige virkemidler for å stimulere til egenorganisert aktivitet for den generelle befolkningen.

Plan for friluftslivets ferdselsårer vil ferdigstilles i 2024 i tråd med handlingsplan for opplevelsesnæringene. I tillegg vil det legges en videre plan for realisering og videreutvikling i samarbeid med lag og foreninger.

Innbyggertorgene er arenaer for egenorganisert aktivitet som bidrar til at innbyggere i alle aldre kan være aktive, med vekt på seniorer. Tjenesteområde Medborgerskap tilrettelegger for seniortilbud på innbyggertorgene i samarbeid med tjenesteområde Velferd og den organiserte og uorganiserte frivilligheten.

For å sikre et likeverdig tilbud i hele kommunen, har tjenesteområdet ansvar for forebyggende, helsefremmende og inkluderende tjenester innen friskliv og folkehelse. I tillegg til organisering og drift av lovpålagte og tilrettelagte fritidsaktiviteter, er kommunen i gang med å harmonisere og videreutvikle tilbudet.

Påvirkningsmuligheter

Kommunestyret vedtok i juni 2023 at de tidligere lokalsamfunnsutvalgene skal erstattes av åtte områdefora etablert av innbyggerne selv. Arbeidet med å etablere områdeforaene starter høsten 2023,

og kommunedirektøren forventer at de vil være i full drift fra høsten 2024. Områdeforaene skal være et bindeledd mellom kommunen og de ulike lokalsamfunnene, og skal til sammen dekke hele kommunen. Foraene skal være satt sammen av innbyggere lokalt, og de skal være selvstendige og frie fra kommunen. Kommunen skal sørge for at de kan skape nye løsninger for medvirkning, samskaping og lokal representasjon.

Kultur hele livet

Kunst og kultur er viktig for livskvalitet, trivsel og god helse. Temaplan for kultur og politiske beslutninger danner grunnlag for valg av modeller, videre arbeid med harmonisering av avtaler, økonomi, tilskudd og tildeling av arenatid, samt videreutvikling av ungdomsklubbtilbudet, bibliotekene og opplæringstilbudet i kulturskolen mv.

Kulturtilbud og terapitilbud for seniorer, slik som Den kulturelle spaserstokken og opptrapping og harmonisering av musikkterapitilbudet, skjer i hovedsak i eldreinstitusjonene, men sees også i sammenheng med modellen for fremtidens seniortilbud. Det skal i perioden legges frem en helhetlig sak om Den kulturelle spaserstokken og musikkterapisamarbeidet mellom kulturskolen og tjenesteområde Velferd, herunder blant annet demenskor, huskor og musikkterapi i heldøgnsomsorgen og hjemmetjenesten.

Kulturskolen har gjennomført flere piloter i samarbeid med tjenesteområde Oppvekst, slik som blant annet klasseorkester ved Arnestad skole i samarbeid med Arnestad skolekorps og kulturuke i Sætre. Arbeidet inngår som en del av den nasjonale piloten «Fremtidens kulturskole». Oppvekst og Medborgerskap vil i perioden søke å finne faste og varige samarbeid for å følge opp strategiene i temaplan for kultur og temaplan for oppvekst.

Den kulturelle skolesekken er en nasjonal ordning som sørger for at alle skoleelever i Norge får oppleve profesjonell kunst og kultur. Asker kommune har i tillegg en lokal ordning kalt Den kulturelle barnehagesekken som er under utvikling og harmonisering. Det skal i perioden tas stilling til en videre utvikling av Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle barnehagesekken.

Det skal også tas stilling til videreutvikling av kulturskolens fordypnings- og talentprogram i alle fag, herunder prissetting, friplasser og dimensjonering av programmene. Kommunen vil også arbeide med detaljregulering av areal til en ny og formålsbygd kulturskole i Asker sentrum i tråd med mulighetsstudien fra 2023, i tillegg til utbedringer i eksisterende lokaler.

Asker kommune har overtatt Holmsbu kunstmuseum og vil etablere en ordning for bærekraftig drift i samarbeid med Museene i Akershus og frivillige.

Asker kommune vil i perioden vurdere mulighetene for å harmonisere ansvar, praksis, formidling og bevaring av de lokalhistoriske arkivene og samlingene fra de tre tidligere kommunene.

Bærekraftige lokalsamfunn

Økende oppvarming og tap av natur er en av de største utfordringene samfunnet står overfor. Ifølge FNs naturpanel har naturmangfoldet aldri vært så truet som det er i dag. Det er beregnet at Asker kommune kan redusere utslippene med 67 prosent dersom vi fører en offensiv klimapolitikk.

Asker kommune satser på virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling, samt tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, og motstandsdyktige. Det er

også viktig at lokalsamfunnene utvikles i god balanse mellom vekst og vern for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av disse.

Videreutvikling av samarbeidet med frivilligheten kan styrkes gjennom eksempelvis økt tilstedeværelse av kommunale virksomheter, i kombinasjon med en fortsatt satsning på samarbeid med og kompetanse på frivillighet blant ansatte på innbyggertorgene.

Aktivitetsanlegg for fysisk aktivitet i nærmiljøene har en stor miljømessig effekt. Transportbehovet reduseres ved at innbyggerne kan sykle eller gå til aktiviteten. Gratis utlån av utstyr gjennom BUA-ordningen fremmer gjenbruk og gir alle mulighet til å delta. Det er også et økende fokus på valg av materialer med mindre klimaavtrykk både ved rehabilitering og nybygg. Der det er mulig, skal det være fokus på å ivareta lokale naturområder. Ved å øke fokuset på ombruk og klimavennlig mat i idretten, vil klimafotavtrykket fra lag og foreninger kunne reduseres betraktelig. Det er flere eksterne tilskuddsordninger som frivillige organisasjoner og Asker kommune kan søke på, spesielt i forbindelse med utenforskap og klimatiltak.

Frivilligheten spiller en stor rolle for at Asker skal bli et mer bærekraftig lokalsamfunn. Asker kommune fortsetter å understøtte frivillige som jobber med dette, for eksempel gjennom samarbeid med idretten om bærekraft og klimaklok idrett.

Kommunen følger opp handlingsplan mot plast, spesielt gjennom tiltak rundt kunstgressbaner og oppfølging av EU-kommisjonens forbud mot mikroplast i kunstgress.

Driftsbudsjett

Tjenesteområdet er budsjettmessig inndelt i tre programområder som vil være grunnlag for økonomistyring og -rapportering. Programområdene er Innbyggertorg, Kultur og kirke, samt Idrett og friluftsliv. Bibliotekene og kulturskolen inngår i programområde Kultur og kirke.

Tabellen viser fordeling av budsjettet på programområder.

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Idrett og friluft	94 083	94 083	94 083	94 083
Innbyggertorg	44 672	44 672	43 672	43 672
Kultur og kirke	200 679	195 479	193 579	191 879
Totalsum	339 433	334 233	331 333	329 633

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	332 203	332 203	332 203	332 203
Sum Tekniske justeringer	13 503	12 403	11 403	11 403
Sum Budsjettendringer inneværende år	-1 936	-1 936	-1 936	-1 936
Tidligere vedtatte tiltak				
Kultur- og fritidstilbud til ungdom - harmonisering F-sak 85/21	1 750	1 750	1 750	1 750
Sum Tidligere vedtatte tiltak	1 750	1 750	1 750	1 750
Konsekvensjusteringer	13 317	12 217	11 217	11 217
Konsekvensjustert ramme	345 519	344 419	343 419	343 419
Omstilling og effektivisering				
Omstilling og effektivisering - Medborgerskap	-9 900	-14 000	-15 700	-17 400
Sum Omstilling og effektivisering	-9 900	-14 000	-15 700	-17 400
Nye tiltak				
Diakonstilling i Søndre Hurum menighet - 2. tertial 2023	250	250	250	250
Holmsbu kunstmuseum F-sak 42/23	1 000	1 000	800	800
Kirkelig fellesråd - Deflatorjustering i RNB - 2. tertial 2023	790	790	790	790
NaKuHel - prisjustering - 2. tertial 2023	600	600	600	600
Nødovertning Kirkens feltarbeid - økt stilling - 2. tertial 2023	300	300	300	300
RNB priskompensasjon 2023 - 1. tertial 2023 K-sak 36/23	874	874	874	874
Sum Nye tiltak	3 814	3 814	3 614	3 614
Nye tiltak og realendringer	-6 086	-10 186	-12 086	-13 786
Ramme 2024-2027	339 433	334 233	331 333	329 633

Tidligere vedtatte tiltak

Kultur- og fritidstilbud til ungdom - harmonisering F-sak 85/21

Formannskapet vedtok i sak 85/21 en opptrappingsplan for harmonisering av ungdomstiltak i Slemmestad, Sætre og Holmen. Harmoniseringen omfatter planlegging, medvirkningsarbeid med ungdom og lokalsamfunn, samt å styrke tiltak for ungdom i disse områdene. Budsjettet styrkes i tråd med dette.

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering - Medborgerskap

For å opprettholde kommunens økonomiske handlingsrom, foreslår kommunedirektøren en omstilling og effektivisering i Asker kommune på 120 mill. kroner i 2024. Dette tilsvarer 1,9 prosent av netto driftsramme.

Tjenesteområdene i Asker kommune er store og robuste. Kommunen må i økende grad ha fokus på omstilling og søke å løse oppgaver på nye måter slik at kommunen får mer ut av ressursene. Effektiviseringskravet vil i størst mulig grad bli håndtert slik at dekningsgrader og kvalitet blir opprettholdt.

Kommunedirektøren foreslår følgende fordeling av omstillings- og effektiviseringstiltak på 9,9 mill. kroner innenfor tjenesteområde Medborgerskap.

Programområde	Beløp i hele 1 000 kr
Innbyggertorg	626
Kultur og kirke	6 502
Idrett og friluft	2 772

Omstillingstiltakene i tjenesteområde Medborgerskap vil blant annet innebære bemanningstilpasning og redusert kjøp av varer og eksterne tjenester. Tjenesteområdet har et variert tjenestetilbud og forvalter flere tilskuddsordninger, der Asker kommune gjennomgående har en høyere ressursbruk enn sammenlignbare kommuner. Det vil derfor vurderes tiltak for å tilpasse kvalitet og omfang til nivået i sammenlignbare kommuner.

Kommunedirektøren vurderer at kommunens tilskuddordninger, driftstilskudd og avtaler med eksterne samarbeidspartnere også må være omfattet av omstillingen, for slik å sikre likebehandling av eksterne aktører og kommunale virksomheter. Det vurderes derfor at eksterne samarbeidspartnere som for eksempel kirken, fellesrådene og frivillige organisasjoner i 2024 får redusert tilskudd tilsvarende omstillingskravet for kommunale virksomheter, men samtidig en kompensasjon for prisstigning. Det tilrettelegges for gode prosesser med de berørte partene.

Videre vil det vurderes å endre bruken av tilsynsvakter i idrettshaller, da nye booking- og nøkkelløsninger gjør det mulig å gi økt ansvar til brukerne av byggene. Det vil også vurderes om tilbud som tidligere har vært individuelle, for eksempel i kulturskolen, i større grad kan tilbys i gruppe.

Asker kommune har valgt en annen prisstruktur i svømmehallene, og tilbyr flere ulike «gratistilbud». Kommunen ønsker å tilrettelegge for mer målrettede «gratistilbud» eller redusert egenbetaling som treffer brukere som lever i husstander med lavere inntekter. I tillegg er det ønskelig å harmonisere gebyrene i svømmehallene med sammenlignbare kommuner og kommuner som ligger i samme geografiske nedslagsfelt. Kommunedirektøren vil legge frem egen sak om harmonisering av gebyrene i svømmehallene.

Eventuelle omstillingstiltak av prinsipiell karakter vil bli lagt frem for politisk behandling i februar 2024 og eventuelt i tertialrapporter. Kommunedirektøren vil legge til rette for medvirkningsprosesser med berørte virksomheter og brukere, samt dialog med hovedutvalget.

Nye tiltak

Diakonstilling i Søndre Hurum menighet - 2. tertial 2023

Det gjenstår én diakonstilling for å ferdigstille harmoniseringen av diakonordningen i kommunen. Stillingen delfinansieres med tilskudd fra Oslo bispedømmeråd, Asker kirkelige fellesråd og Asker kommune. Budsjettet styrkes i henhold til dette.

Holmsbu kunstmuseum F-sak 42/23

I F-sak 42/33 ble det vedtatt at Asker kommune overtar Holmsbu kunstmuseum i november 2023. Driftstilskuddet er beregnet til 1 mill. kroner i 2024 og 2025. I 2026 er driftstilskuddet beregnet til 0,8 mill. kroner. Budsjettet styrkes i henhold til dette.

Kirkelig fellesråd - Deflatorjustering i RNB - 2. tertial 2023

Pris- og lønnskompensasjon av tilskudd til Asker kirkelige fellesråd som følge av økt deflator gjennom revidert nasjonalbudsjett 2023. Budsjetttrammen styrkes i henhold til dette.

NaKuHel - prisjustering - 2. tertial 2023

Prisjustering av tilskudd til NaKuHel, som tidligere ikke har blitt prisjustert. Budsjettrammen styrkes i henhold til dette.

Nødovernatting Kirkens feltarbeid - økt stilling - 2. tertial 2023

Utvidelse av hel stilling som hvilende nattevakt, slik at nødovernatting kan tilbys hele året. Budsjettet styrkes i henhold til behovet.

RNB priskompensasjon 2023 - 1. tertial 2023 K-sak 36/23

Priskompensasjon gjennom revidert nasjonalbudsjett 2023 som følge av økte priser. Kommunens rammetilskudd økes for å kompensere for dette.

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum	Sum øvrige år					
	Ferdig år prosjektutgift	Brutto	2024	2025	2026	2027	2024-27	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Kultur - kunst i offentlig rom	LØPENDE		500	500	1 000	1 000	3 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Kulturskolen - instrumenter og utstyr	LØPENDE		500	500	1 000	1 000	3 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Kulturskolen - mulighetsstudie for fremtidig kulturskole	2024	2 500	1 000	0	0	0	1 000	0	0	0	0	0	0
LED-belysning kommunale anlegg	LØPENDE		250	250	500	500	1 500	500	500	500	500	500	500
Spikkestad kirke og kultursenter	2024	15 000	10 000	0	0	0	10 000	0	0	0	0	0	0
Teglen - lekkasje													
Tofte innbyggertorg - antikvarisk rehabilitering av samfunnshuset	2026	28 500	0	0	27 000	0	27 000	0	0	0	0	0	0
Sum Medborgerskap		597 557	256 350	128 150	115 400	85 500	585 400	75 500	97 200	48 000	42 500	42 500	42 500

Bibliotek - erstatte hyllesystem

Det avsettes 4,3 mill. kroner i 2024 til å erstatte dagens hyller i biblioteket i Asker sentrum. Det er nødvendig med mer fleksible hyller som gir rom for flere arrangementer i biblioteket samtidig.

Digitale låsesystemer for tilgjengeliggjøring av lokaler for utleie

Det avsettes 2 mill. kroner årlig i perioden 2023-2026 for å gjøre kommunens utleiearealer mer tilgjengelig. Dette skal gjøres ved fysisk tilrettelegging av digitale låsesystemer.

Forskuttering av spillemidler

Det er vedtatt 5 mill. kroner i årene 2024-2025 og 10 mill. kroner i årene 2026-2027 til forskuttering av spillemidler.

Idrett - inventar og utstyr

Det er vedtatt 1 mill. kroner i årene 2024-2025 og 2 mill. kroner årlig fra 2026 til investeringer i inventar og utstyr i idrettshaller og idrettsanlegg.

Idrett - ny idrettshall Nesbru videregående skole

Det er inngått intensjonsavtale med Viken fylkeskommune om at Asker kommune skal bygge ny idrettshall ved Nesbru videregående skole. Fylkeskommunen skal være leietaker og bidrar med 40 prosent av finansieringen. Prosjektet er estimert til 170,7 mill. kroner inkludert prisstigning. Bygget skal være ferdigstilt i 2025.

Idrett - ny idrettshall Røyken videregående skole

Det er inngått intensjonsavtale med Viken fylkeskommune om at Asker kommune skal bygge ny idrettshall ved Røyken videregående skole. Fylkeskommunen skal være leietaker og bidrar med 40 prosent av finansieringen. Prosjektet er estimert til 169,1 mill. kroner inkludert prisstigning. Bygget skal være ferdigstilt i 2024.

Idrett - temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv

Det er vedtatt 3,5 mill. kroner i årene 2024-2025 og 7 mill. kroner årlig fra 2026 for å følge opp prioriterte mindre investeringstiltak i temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

Innbyggertorg - Slemmestad - inventar og utstyr

Det er behov for mer inventar og utstyr til det permanente innbyggertorget i Slemmestad. Det avsettes 10 mill. kroner til dette i 2025.

Kirke - istandsettelse/rehabilitering Hurum kirke

Det er tidligere avsatt midler til istandsettelse av Hurum kirke. Det avsettes ytterligere 3,4 mill. kroner for å fullfinansiere prosjektet med ferdigstilling i 2025. Asker kommune har med dette totalt avsatt 28,6 mill. kroner til prosjektet.

Kirke - kirkelige investeringer

Det er vedtatt 3,5 mill. kroner i årene 2024-2025 og 7 mill. kroner årlig fra 2026 til mindre rehabiliteringsprosjekter i kirkene.

Kirke - ny gravlund

Gravferdsloven setter krav om at kommunen til enhver tid skal ha ledige graver for minst tre prosent av kommunens innbyggere. Det ble i 2019 avsatt 1 mill. kroner til mulighetsstudie for ny gravlund. Estimert budsjett er 100 mill. kroner med planlagt ferdigstilling i 2029. Det er nå vedtatt at gravlundens lokaliseres til Morberg i nærheten av Torvbråten skole.

Kirke - ny urnelund Vardåsen kirke

Det er vedtatt å etablere ny urnelund ved Vardåsen kirke. Det avsettes 29 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet er planlagt ferdigstilt i 2029/2030.

Kirke - rehabilitering inkl. nytt sprinkelanlegg Holmsbu kirke

Det er tidligere avsatt midler til istandsettelse av Holmsbu kirke, inkludert nytt sprinkelanlegg. Det avsettes ytterligere 6,2 mill. kroner i årene 2025 og 2026 for å fullfinansiere prosjektet med ferdigstillelse i 2026.

Kirke - rehabilitering Røyken kirke

Det har vært avsatt midler i flere år til rehabilitering av Røyken kirke. Det avsettes ytterligere 2,0 mill. kroner for å fullfinansiere prosjektet med ferdigstillelse i 2025. Totalt er det bevilget 18,5 mill. kroner.

Kirke - tiltak gravferd

Det er vedtatt 0,75 mill. kroner i årene 2024-2025 og 1,5 mill. kroner årlig fra 2026 til tiltak for gravferd, inkludert utstyr til kirkegårdsdriften.

Koordineringspott anlegg for friluftaktivitet

Det er vedtatt 0,25 mill. kroner i årene 2024-2025 og 0,5 mill. kroner årlig fra 2026 til koordineringspott for anlegg for friluftaktivitet. Det skal blant annet etableres en paddeled med kajakkstativer og padlehuker, opprettes båtplasser, gapahuker og aktivitetselementer ved friluftsanlegg med mer.

Koordineringspott idrettsbygg

Det er vedtatt 4 mill. kroner i årene 2024-2025 og 8 mill. kroner årlig fra 2026 til koordineringspott for idrettsbygg. Midlene benyttes til mindre byggtekniske tiltak i idrettsbyggene.

Koordineringspott kulturarenaer

Det er vedtatt 2 mill. kroner i årene 2024-2025 og 4 mill. kroner årlig fra 2026 til koordineringspott for kulturarenaer. Midlene benyttes til mindre byggtekniske tiltak i kulturbyggene. Tilrettelegging for innbyggertorg blir gjennomført gjennom egne prosjekter og bevilgninger.

Koordineringspott kulturminnebygg

Det er vedtatt 3,5 mill. kroner i årene 2024-2025 og 7 mill. kroner årlig fra 2026 til investeringer i kommunale kulturminnebygg.

Kultur - Holmsbu kunstmuseum

Det er avsatt 6 mill. kroner i 2024 til Holmsbu kunstmuseum, jf. F-sak 42/23 der Asker kommune overtar eierskapet av museet. Midlene benyttes til utbedringstiltak og nødvendige tilpasninger til ny og forskriftsmessig drift.

Kultur - inventar til kulturlokaler

Det er vedtatt 1,5 mill. kroner i årene 2024-2025 og 3 mill. kroner årlig fra 2026 til utskifting av inventar i kulturhuset og andre kulturlokaler.

Kultur - kunst i offentlig rom

Det er vedtatt 0,5 mill. kroner i årene 2024-2025 og 1 mill. kroner årlig fra 2026 til kunst i offentlig rom.

Kulturskolen - instrumenter og utstyr

Det er vedtatt 0,5 mill. kroner i årene 2024-2025 og 1 mill. kroner årlig fra 2026 til nye instrumenter og utstyr til kulturskolen.

Kulturskolen - mulighetsstudie for fremtidig kulturskole

Det er tidligere blitt bevilget 1,5 mill. kroner til et mulighetsstudie der lokasjon for fremtidig kulturskole skal avklares. Det avsettes ytterligere 1 mill. kroner til fullfinansiering av mulighetsstudien. I F-sak 123/23 ble det vedtatt at Østre Asker gård og Rådhusparken (barnehagetomt mm) velges som lokalisering for ny kulturskole i Asker sentrum. Midler til videre detaljregulering er ikke avklart.

LED-belysning kommunale anlegg

Det er vedtatt 0,25 mill. kroner i årene 2024-2025 og 0,5 mill. kroner årlig fra 2026 til årlig rehabilitering av LED-belysning i kommunale anlegg.

Spikkestad kirke og kultursenter Teglen - lekkasje

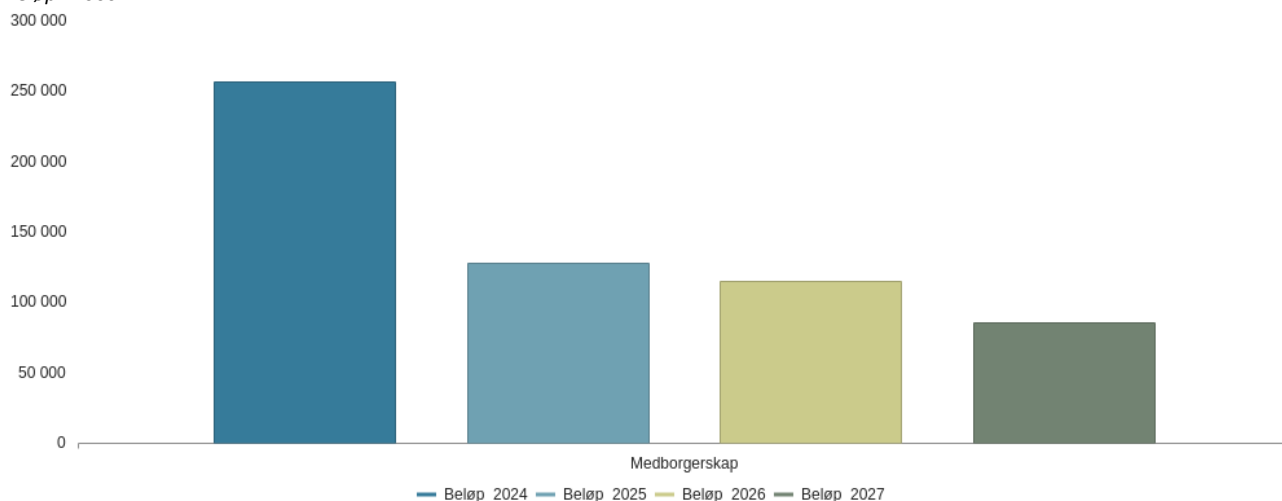
Det er lekkasjer i skråvegg i Spikkestad kirke og Teglen kultursenter. Det pågår rettsforhandlinger. I påvente av en avklaring måtte Asker kommune gjennomføre utbedringsarbeider. Det avsettes 15 mill. kroner med ferdigstillelse i 2024.

Tofte innbyggertorg - antikvarisk rehabilitering av samfunnshuset

Formannskapet vedtok i sak 70/22 en antikvarisk rehabilitering av Tofte samfunnshus. Estimert budsjett er 28,5 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet ferdigstilles i 2026, da det er vedtatt utsatt i tre år.

Brutto investeringer per år

Beløp i 1000 kr

Vedlegg

Forskriftsskemaer

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-1 545 994	-1 948 042	-2 115 016	-2 231 850	-2 281 739	-2 324 725
Inntekts- og formuesskatt	-5 310 208	-4 971 361	-5 329 672	-5 404 893	-5 475 940	-5 543 161
Andre generelle driftsinntekter	-166 555	-113 669	-117 269	-116 469	-115 769	-115 169
Sum generelle driftsinntekter	-7 022 757	-7 033 073	-7 561 958	-7 753 213	-7 873 449	-7 983 056
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	6 372 240	6 277 143	6 770 388	6 812 122	6 808 419	6 874 992
Avskrivninger	582 218	563 754	572 107	580 973	593 421	603 961
Sum netto driftsutgifter	6 954 458	6 840 896	7 342 495	7 393 095	7 401 840	7 478 953
Brutto driftsresultat	-68 299	-192 177	-219 463	-360 118	-471 609	-504 103
Renteinntekter	-95 242	-66 239	-124 639	-124 439	-127 839	-136 039
Utbytter	-33 602	-31 800	-43 080	-31 800	-31 800	-31 800
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	202 815	-82 500	-102 500	-100 900	-99 800	-102 200
Renteutgifter	261 818	458 778	587 320	604 212	642 802	669 910
Avdrag på lån	380 739	386 000	400 000	425 000	437 000	455 000
Netto finansutgifter	716 529	664 239	717 101	772 073	820 362	854 871
Motpost avskrivninger	-582 218	-563 754	-572 107	-580 973	-593 421	-603 961
Netto driftsresultat	66 012	-91 692	-74 469	-169 017	-244 668	-253 193
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	133 445	330 000	170 000	100 000	200 000	150 000
Avsetninger til bundne driftsfond	51 827	3 053	2 050	10 050	10 250	8 250
Bruk av bundne driftsfond	-53 468	-1 000	-4 484	-1 411	-668	-1 034
Avsetninger til disposisjonsfond	183 937	89 639	76 903	160 379	235 086	245 977
Bruk av disposisjonsfond	-381 753	-330 000	-170 000	-100 000	-200 000	-150 000
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-66 012	91 692	74 469	169 017	244 668	253 193
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Administrasjon og ledelse	387 441	402 141	410 078	409 488	403 078	405 488
Oppvekst	2 755 999	2 802 090	3 009 112	3 046 059	3 055 759	3 076 559
Velferd	2 365 668	2 176 680	2 317 454	2 314 874	2 333 824	2 389 274
Samfunnstjenester	662 142	693 000	688 346	693 541	699 821	702 316
Samfunnsutvikling	91 613	65 787	61 330	59 330	58 530	57 730
Medborgerskap	347 501	333 602	339 433	334 233	331 333	329 633
Tjenesteovergrepene	-148 295	-93	151 708	187 701	181 759	181 759
Sum bevilgninger drift, netto	6 462 069	6 473 208	6 977 461	7 045 227	7 064 104	7 142 759
Herav:						
Avskrivninger	85 245	95 473	103 826	112 693	125 141	135 681
Netto renteutgifter og -inntekter	1 014	98 539	105 681	111 773	120 962	124 871
Avdrag på lån	1 225	0	0	0	0	0
Overføring til investering	4 083	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	51 729	3 053	2 050	10 050	10 250	8 250
Bruk av bundne driftsfond	-53 468	-1 000	-4 484	-1 411	-668	-1 034
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	6 372 240	6 277 143	6 770 388	6 812 122	6 808 419	6 874 992

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	2 705 446	1 316 850	1 673 825	1 599 250	1 669 900	1 048 000
Tilskudd til andres investeringer	46 326	19 150	15 050	10 050	11 700	8 500
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 133	5 400	0	0	0	0
Utlån av egne midler	35 512	51 000	5 000	5 000	10 000	10 000
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	2 789 417	1 392 400	1 693 875	1 614 300	1 691 600	1 066 500
Kompensasjon for merverdiavgift	-169 337	-155 650	-217 865	-253 680	-271 020	-137 160
Tilskudd fra andre	-388 251	-43 015	-81 840	-90 140	-79 280	-193 000
Salg av varige driftsmidler	-24 394	-40 000	-50 000	-302 000	-150 000	-108 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-1 866	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	-30 000	0	0	0	0	0

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-8 735	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-2 033 389	-823 735	-1 174 170	-868 480	-991 300	-478 340
Sum investeringsinntekter	-2 655 972	-1 062 400	-1 523 875	-1 514 300	-1 491 600	-916 500
Videreutlån	290 747	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Bruk av lån til videreutlån	-290 747	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Avdrag på lån til videreutlån	109 513	57 000	48 600	56 100	63 700	71 500
Mottatte avdrag på videreutlån	-112 690	-57 000	-48 600	-56 100	-63 700	-71 500
Netto utgifter videreutlån	-3 176	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-133 445	-330 000	-170 000	-100 000	-200 000	-150 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	64 078	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-60 901	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-130 269	-330 000	-170 000	-100 000	-200 000	-150 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Administrasjon og ledelse	62 484	47 500	47 000	47 000	77 000	77 000	248 000
Oppvekst	96 579	106 000	330 000	496 400	399 900	220 100	1 446 400
Velferd	253 535	254 625	110 100	314 225	310 550	112 750	847 625
Samfunnstjenester	2 141 858	783 325	950 425	628 525	788 750	571 150	2 938 850
Medborgerskap	150 989	125 400	236 300	113 100	93 700	67 000	510 100
Investeringer i varige driftsmidler	2 705 446	1 316 850	1 673 825	1 599 250	1 669 900	1 048 000	5 990 975

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Overføringer til andre (kirkelig fellesråd)	1 747	0	0	0	0	0	0
Justeringsavtaler (vann og vannmiljø)	4 997	0	0	0	0	0	0
Tilskudd hovedledninger	268	0	0	0	0	0	0

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Kirke - kirkelige investeringer	3 680	3 500	3 500	3 500	7 000	7 000	21 000
Kirke - rehabilitering Røyken kirke	2 250	2 300	2 000	1 000	0	0	3 000
Kirke - ny urnelund Vardåsen kirke	950	0	0	0	0	0	0
Kirke - ny driftsstasjon Asker kirke	18 084	0	0	0	0	0	0
Kirke- rehabilitering inkl nytt sprinkelanlegg Holmsbu kirke	1 200	3 000	4 800	3 000	3 200	0	11 000
Kirke- istandsettelse/rehabilitering Hurum kirke	12 300	9 600	4 000	1 800	0	0	5 800
Kirke - Tiltak gravferd	850	750	750	750	1 500	1 500	4 500
Tilskudd til andre investeringer	46 326	19 150	15 050	10 050	11 700	8 500	45 300

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Kjøp av aksjer og andeler	76	5 400	0	0	0	0	0
Egenkapitaltilskudd KLP	2 057	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 133	5 400	0	0	0	0	0

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024-2027
Utlån - investering	30 600	46 000	0	0	0	0	0
Forskuttering av spillemidler	4 912	5 000	5 000	5 000	10 000	10 000	30 000
Utlån av egne midler	35 512	51 000	5 000	5 000	10 000	10 000	30 000
Sum del 1-4	2 789 417	1 392 400	1 693 875	1 614 300	1 691 600	1 066 500	6 066 275

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-1 545 994	-1 948 042	-2 115 016	-2 231 850	-2 281 739	-2 324 725
Innteks- og formuesskatt	-5 310 208	-4 971 361	-5 329 672	-5 404 893	-5 475 940	-5 543 161
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-192 759	-140 957	-144 557	-143 757	-143 057	-142 457
Overføringer og tilskudd fra andre	-832 649	-627 290	-627 290	-627 290	-627 290	-627 290
Brukerbetalinger	-409 710	-404 618	-358 903	-321 256	-321 256	-321 256
Salgs- og leieinntekter	-859 634	-965 272	-1 077 652	-1 102 479	-1 126 696	-1 170 549

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Sum driftsinntekter	-9 150 954	-9 057 541	-9 653 092	-9 831 526	-9 975 979	-10 129 439
Lønnsutgifter	3 919 969	3 811 309	3 961 916	3 969 216	3 989 466	4 051 216
Sosiale utgifter	951 259	1 021 415	1 170 668	1 210 668	1 210 668	1 210 668
Kjøp av varer og tjenester	3 031 045	2 969 567	3 190 271	3 171 885	3 172 148	3 220 824
Overføringer og tilskudd til andre	598 164	499 319	538 666	538 666	538 666	538 666
Avskrivninger	582 218	563 754	572 107	580 973	593 421	603 961
Sum driftsutgifter	9 082 655	8 865 364	9 433 629	9 471 409	9 504 370	9 625 336
Brutto driftsresultat	-68 299	-192 177	-219 463	-360 118	-471 609	-504 103
Renteinntekter	-95 242	-66 239	-124 639	-124 439	-127 839	-136 039
Utbytte	-33 602	-31 800	-43 080	-31 800	-31 800	-31 800
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	202 815	-82 500	-102 500	-100 900	-99 800	-102 200
Renteutgifter	261 818	458 778	587 320	604 212	642 802	669 910
Avdrag på lån	380 739	386 000	400 000	425 000	437 000	455 000
Netto finansutgifter	716 529	664 239	717 101	772 073	820 362	854 871
Motpost avskrivninger	-582 218	-563 754	-572 107	-580 973	-593 421	-603 961
Netto driftsresultat	66 012	-91 692	-74 469	-169 017	-244 668	-253 193
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	133 445	330 000	170 000	100 000	200 000	150 000
Avsetninger til bundne driftsfond	51 827	3 053	2 050	10 050	10 250	8 250
Bruk av bundne driftsfond	-53 468	-1 000	-4 484	-1 411	-668	-1 034
Avsetninger til disposisjonsfond	183 937	89 639	76 903	160 379	235 086	245 977
Bruk av disposisjonsfond	-381 753	-330 000	-170 000	-100 000	-200 000	-150 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-66 012	91 692	74 469	169 017	244 668	253 193
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Hovedutvalgenes innspill til Handlingsprogram 2024-2027

Asker kommune har valgt en modell der hovedutvalgene i april hvert år får mulighet til å gi sine innspill og prioriteringer til kommunedirektørens videre arbeid med handlingsprogrammet. Dette bidrar til å styrke de politiske medvirkningsprosessene og samhandlingen mellom administrasjonen og kommunens folkevalgte.

Hovedutvalgenes innspill tar utgangspunkt i de vedtatte temaplanene, de tre tverrsektorielle samfunnsflokene, samt innspill fra brukerne gjennom dialogmøter og eventuelle brukerundersøkelser som har vært gjennomført gjennom året.

De fire hovedutvalgene behandlet i april 2023 sak om innspill og prioriteringer til kommunedirektørens videre arbeid med forslag til Handlingsprogram 2024-2027. Nedenfor fremkommer protokollen fra disse møtene.

Hovedutvalg for oppvekst (sak 18/23)

1. Følgende tre samfunnsflokker vil kreve særlig prioritering og tverrsektoriell innsats i årene fremover for å møte de utfordringene vi står overfor:
  - Ungt utenforskap
  - Demografiutfordringer
  - Klima og natur
2. Med utgangspunkt i innsatsområdene og strategiene i de vedtatte temaplanene, fremmer hovedutvalg for oppvekst følgende innspill til prioriterte satsinger eller tiltak i Handlingsprogram 2024-2027:
  - Igangsette arbeidet med å følge opp strategien om å utvikle et skoletilbud som er mer praktisk og variert.
  - Sterkere prioritering av fysiske læremidler i skolen.
  - Vurdere tiltak (permanente eller midlertidige) for en bedre barnehagekapasitet i Asker Nord.
  - Styrke barnehagetilbudet i områder med særskilte levekårsutfordringer.
  - For å beholde og rekruttere kvalitativt god kompetanse, må det gjøres mer attraktivt å jobbe i våre barnehager og skoler.
  - Vurdere tiltak for å senke terskelen for barn og unges deltakelse i organiserte og egenorganisert fritidsaktiviteter.
  - Pilotering av et fritidstilbud til elever på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i Heggedal i nært samarbeid med nærmiljøsentral, foreldre og frivillige organisasjoner.

I lys av utfordringsbildet som framgår av kunnskapsgrunnlaget for temaplanen «Å høre til» og arbeidet med å følge opp innsatsområder og strategier, er utvalget opptatt av en god implementering med innarbeiding av tiltak i kommende handlingsprogram og budsjett for de neste fire årene.

3. Utvalgets innspill og prioriteringer vurderes i forbindelse med kommunedirektørens videre arbeid med forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

Hovedutvalg for velferd (sak 13/23)

1. Følgende tre samfunnsfloker vil kreve særlig prioritering og tverrsektoriell innsats i årene fremover for å møte de utfordringene vi står overfor:
  - Ungt utenforskap
  - Demografiutfordringer
  - Klima og natur
2. Med utgangspunkt i innsatsområdene og strategiene i de vedtatte temaplanene, fremmer hovedutvalg for velferd følgende innspill til prioriterte satsinger eller tiltak i Handlingsprogram 2024-2027:
  - Følge opp vedtatte temaplaner med sikte på å iverksette relevante innsatstiltak. Sørge for tilstrekkelige koordinerings- og implementeringsressurser når det gjelder oppfølgingen av Temaplan Leve Hele livet.
  - Ungt utenforskap – oppfølging av sak om effektkontrakter. Videreføring av viktige tiltak som Ungdomslos, Jobbsjansen og NAV i skolen.
  - Styrke arbeidet med Innovasjon og utvikling – økt digitalisering.
  - Tørn-prosjektet videreføres.
  - Styrke hjemmetjenestene slik at tjenestene er tilstrekkelig rigget for å ivareta sine oppgaver i forhold til endring i demografi.
  - Utvikle flere nivåer av boliger, med lavere tjenestenivå, flere steder i kommunen, i overenstemmelse med boligtrappen, gjerne sammen med private utbyggere, som for eksempel Bergerløkka.
  - Fortsette arbeidet med frivillighet i Velferd, også overfor hjemmeboende eldre.
  - Styrke kompetansen med en ernæringsfysiolog.
  - Styrke ergoterapitjenestene.

- Utvikle et tilstrekkelig antall heldøgns bo- og omsorgsplasser slik at innbyggerne skal ha trygghet for å få plass ved behov.
  - Vi har et økende behov for flere VTA- og VTO-plasser i vår kommune, særlig for personer med ulike funksjonsnedsettelse og utfordringer.
  - Øke innsatsen for å rekruttere flere støttekontakter
3. Utvalgets innspill og prioriteringer vurderes i forbindelse med kommunedirektørens videre arbeid med forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

Hovedutvalg for samfunnstjenester (sak 23/23)

1. Følgende tre samfunnsfloker vil kreve særlig prioritering og tverrsektoriell innsats i årene fremover for å møte de utfordringene vi står overfor:
  - Ungt utenforskap
  - Demografiutfordringer
  - Klima og natur
2. Med utgangspunkt i innsatsområdene og strategiene i de vedtatte temaplanene, fremmer hovedutvalg for samfunnstjenester følgende innspill til prioriterte satsinger eller tiltak i Handlingsprogram 2024-2027:
  - Handling mot klimaendringer
    - Sirkulærøkonomi/ombrukssenter/ombrukslager for bygningsmaterialer
    - Arealeffektivitet
    - Innovative anskaffelser
    - Redusert matsvinn
    - Naturbaserte løsninger (eks. karbonlagring i naturen)
    - Tilgjengelig og kompetent landbrukskontor (og plan og regulering)
  - Naturmangfold
    - Arealnøytralitet ivaretas i planarbeid (ikke nedbygging av natur og mangfold)
    - Arealregnskap
    - Vern av naturområder utvides
    - Naturrestaurering gjennomføres
    - Kunnskap om hensynsfull ferdsel i inn- og utmark
  - Vann og vannmiljø
    - Tiltak for ren Oslofjord (og Drammensfjorden)
    - Anleggene for vannbehandling, avløpsrensing, reservevannforsyning og overføringsledninger oppgraderes
    - Høy fornyingstakt på vann og avløpsledninger, hhv 1,4 og 1,6 %

- Eiendom
    - Verdivarende vedlikehold av bygg og uteområder
    - Energiøkonomisering
    - Universell utforming
  - Samferdsel
    - Sikker og forutsigbar fremkommelighet
    - Tiltak til å redusere transportbehovet
    - Trafikksikkerhet, og prioritering av myke trafikanter
  - Innspill og medvirkning
    - Hensynta innspill fra dialogmøter og økte mulighet for innbyggerinitiativ i planlegging av relevante oppgaver. Stikkord: tidlig involvering, kunnskapsutveksling, søke klimaoptimale løsninger.
3. Utvalgets innspill og prioriteringer vurderes i forbindelse med kommunedirektørens videre arbeid med forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

Hovedutvalg for medborgerskap (sak 19/23)

1. Følgende tre samfunnsfloker vil kreve særlig prioritering og tverrsektoriell innsats i årene fremover for å møte de utfordringene vi står overfor:
  - Ungt utenforskap
  - Demografiutfordringer
  - Klima og natur
2. Med utgangspunkt i innsatsområdene og strategiene i de vedtatte temaplanene, fremmer hovedutvalg for medborgerskap følgende innspill til prioriterte satsinger eller tiltak i Handlingsprogram 2024-2027:
  - Utvalget er opptatt av at de tre temaplanene innenfor tjenesteområdet med de gjennomgående temaer arenaer, aktiviteter, innbyggermedvirkning, deltagelse og stedsutvikling videreutvikles og forsterkes.
  - Ungt utenforskap pekes på som en av samfunnsutfordringene i kommunedirektørens saksfremlegg, og utvalget mener at dette må løftes frem både i måten det jobbes på tvers i kommunen («tverrsektorielt») og prioriteringer i budsjett og satsninger.
  - Demografiutviklingen fører til flere seniorer, og det er en gledelig utvikling at flere blir eldre og flere er friske eldre. Dette er en stor ressurs for samfunnet. Seniorer er like forskjellige som andre folk, og både tilbud til seniorer og hvordan seniorer kan bidra i samfunnet må gjenspeiles i dette. Utvalget ønsker at kommunen skal jobbe enda mer aktivt med hvordan seniorer som ressurs kan spille en større rolle i samfunnsutviklingen. Det er bra for den enkelte, og bra for samfunnet.

- Utvalget har i inneværende periode vært opptatt av arenaer «der folk bor». Det gjelder både kultur og idrett. Mindre anlegg og arenaer lokalt kan være gode samlingspunkter, og viktige bidrag til å videreutvikle attraktive lokalsamfunn. Dette bør kommunen fortsette med, og utvikle i samarbeid med frivillige lag og foreninger.
  - Frivilligheten står sterkt i Asker. Vi er stolte av at vi ble nominert til årets frivillighetskommune i Frivillighetsåret 2022. Det er imidlertid stadig flere som fremhever at frivilligheten er under press, både som følge av koronapandemien som førte til frafall av frivillige, og andre årsaker som at folk prioriterer annerledes og ikke vil forplikte seg til faste opplegg. Kommunen må jobbe mer med å få frem verdien av frivillighet for den enkelte. Det er gøy, utviklende og meningsfylt, og er en utmerket arena for å motvirke ensomhet og utenforskap, som er noen av de andre store utfordringene i samfunnet. Det ligger et stort potensial i å jobbe enda bedre sammen med den etablerte frivilligheten på dette området.
  - Asker har kommet i gang med samhandling og samskaping. Utvalget vil understreke at dette er bare en begynnelse, og at kommuneadministrasjonen og alle de dyktige medarbeiderne, sammen med det politiske nivå, må fortsette å videreutvikle både arbeidsmetodikk og reelt innhold i prosessene.
  - Når det gjelder nærdemokratiske ordninger viser utvalget til sin høringsuttalelse i egen sak. Her vil vi peke på at budsjettmidler til en ordning er én ting, hvordan kommune og lokalsamfunnene og nærdemokratiordninger jobber sammen er en helt annen ting. Involvering og gode prosesser, der kommunen ikke overstyrer, er viktig å få til. Kommunikasjon om målene, hva vi skal få til sammen, bør det jobbes grundig med. Et av målene med god kommunikasjon må blant annet være at alle involverte har respekt og forståelse for hverandres gode intensjoner.
  - Utvalget legger til grunn at det økonomiske handlingsrommet vi være begrenset den neste perioden. Det bør satses på det som gir stor effekt med lite midler. Delfinansiering av stilling som diakon i Hurum kan være et godt eksempel på dette. Utvikling av Aktive Lokalsamfunn har utvalget stor tro på. Modellen eger seg også for andre områder enn idrett.
  - Tilskudd til aktiviteter for økonomisk vanskeligstilte, herunder en ny ordning som ikke er stigmatiserende, bør ha høy prioritet. Realisering av idrettsanlegg, når det er økonomisk handlingsrom for det, bør følge AIRs prioriterte liste. Utvalget vil peke på at særlig tiltak som rommer flere formål og flere brukergrupper bør prioriteres.
  - Det bør satses på innovasjon som verktøy i omstilling og grep som gir stor effekt med lite midler.
3. Utvalgets innspill og prioriteringer vurderes i forbindelse med kommunedirektørens videre arbeid med forslag til Handlingsprogram 2024-2027.

Oversikt over temaplaner som skal utarbeides i perioden 2023-2024

Den kommunale planstrategien viser hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov. Planstrategien for 2020-2024 ble vedtatt av kommunestyret i oktober 2020 (sak 29/20). Som følge av koronapandemien vedtok formannskapet i november 2020 (sak 223/20) å utsette noen temaplaner. Justeringer av planstrategien gjøres årlig i forbindelse med handlingsprogrammet. Tabellen under viser status og fremdrift for temaplaner som skal utarbeides i planperioden.

Temaplan	Ansvarlig hovedutvalg	Ansvarlig direktør	Mandat og rammer	Status
Arbeidsgiverpolitikk	Formannskapet	Organisasjon	2019	Vedtatt 08.09.2020
Medborgerskap	Medborgerskap	Medborgerskap	13.02.2020	Vedtatt 13.04.2021
Barnehage- og skolekapasitet	Oppvekst	Oppvekst	12.02.2020	Vedtatt 15.06.2021
Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	Medborgerskap	Medborgerskap	04.06.2020	Vedtatt 15.06.2021
Handling mot klimaendringene	Samfunnstjenester	Samfunnstjenester	13.02.2020	Vedtatt 15.06.2021
Næring	Formannskapet	Samfunnsutvikling	01.03.2019	Vedtatt 14.09.2021
Leve hele livet - i et aldersvennlig Asker	Velferd	Velferd	03.06.2020	Vedtatt 08.03.2022
Vann og vannmiljø	Samfunnstjenester	Samfunnstjenester	04.06.2020	Vedtatt 08.03.2022
Kultur	Medborgerskap	Medborgerskap	04.06.2020	Vedtatt 04.04.2022
Digitalisering og smart bruk av teknologi	Formannskapet	Organisasjon	15.09.2020	Vedtatt 15.11.2022
Mestre hele livet - psykisk helse og rus	Velferd	Velferd	18.01.2022	Vedtatt 31.01.2023
Å høre til - temaplan for oppvekst	Oppvekst	Oppvekst	22.03.2022	Vedtatt 09.05.2023
På lik linje - personer med nedsatt funksjonsevne	Velferd	Velferd	15.02.2022	Vedtatt 09.05.2023

Naturmangfold	Samfunnstjenester	Samfunnstjenester	05.11.2020	Vedtatt 20.06.2023
Eiendom	Samfunnstjenester	Samfunnstjenester	20.01.2022	Vedtas 1. kvartal 2024
Samferdsel og mobilitet	Formannskapet	Samfunnsutvikling	08.12.2022	Vedtas 2. kvartal 2024
Bærekraftig boligutvikling	Formannskapet	Samfunnsutvikling	19.04.2022	Vedtas 2. kvartal 2024

Spillemidler 2024 – 2027

Idretts-, friluft- og nærmiljøanlegg – nye søknader for perioden 2024-2027

Tabellen under viser nye innmeldte spillemiddelsøknader for idretts-, friluft- og nærmiljøanlegg i perioden 2023-2026, fordelt på kommunale prosjekter og private prosjekter.

Kommunale prosjekter	Status	Finansiering	Kostnader	Spillemidler
Borgen idrettsanlegg, kunstgress 11'er rehab	Ikke påbegynt	Asker kommune	4 000 000	1 000 000
Føyka kunstgressbane lysanlegg	Planlagt	Asker kommune	1 550 000	516 000
Føyka skatepark	Fullført	Asker kommune		
Holmen ishall, rehabilitering spillflate (2022)	Ikke påbegynt	Asker kommune	10 000 000	
Hovedgården ungdomsskole, ballbinge	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Hvalstad aktivitetspark	Ikke påbegynt	Asker kommune	5 572 830	2 000 000
Sentrum skole idrettshall/uteområder (2028)	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Nesbru vgs idrettshall	Påbegynt	Viken FK/Asker kommune	158 000 000	10 500 000
Risenga aktivitetspark	Ikke påbegynt	Asker kommune	6 596 875	2 000 000
Risenga svømmehall, rehab. ventilasjon (22)	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Røyken vgs idrettshall	Påbegynt	Viken FK/Asker kommune	158 000 000	10 500 000

Sentrum skole idrettshall/uteområder (2028)	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Sætre barneskole inkl. idretts- og nærmiljøanlegg (2028)	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Sætre skole idrettshall	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Turnhall Asker syd	Ikke påbegynt	Asker kommune		

Private prosjekter	Status	Finansiering	Kostnader	Spillemidler
Asker tennishall, rehabilitering	Ikke påbegynt	Asker tennisklubb		
Asker golfklubb, drivingrange	Ikke påbegynt	Asker golfklubb		
Asker golfklubb, kontor og møtelokaler	Ikke påbegynt	Asker golfklubb	831 600	274 000
Asker golfklubb, korthullsbane	Ikke påbegynt	Asker golfklubb		
Asker golfklubb, treningsanlegg	Ikke påbegynt	Asker golfklubb		
Asker golfklubb, rehabilitering bane	Ikke påbegynt	Asker golfklubb		
Avgrunnsdalen skytebane	Ikke påbegynt	Hurum Sportsskytterklubb		
Bleikeråsen aktivitetspark	Ikke påbegynt	Beboerforening Bleiker 3	584 000	292 000
Borgen vel friluftspark, del 2	Ikke påbegynt	Borgen vel		

Bårsrudmarka o-kart	Ikke påbegynt	Røyken orienteringslag		
Dikemark idrettspark klubbhus/Engelsrud flerbrukshus	Ikke påbegynt	Dikemark IF		
Dikemark idrettspark lagerbygg	Ikke påbegynt	Dikemark IF		
Dikemark rulleskiløype	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Eid skianlegg - brakke for skiskole	Ikke påbegynt	Skiforeningen	400 000	133 000
Frisk arena, fotball 5'erbane	Ikke påbegynt	IF Frisk fotball		
Føyka petanquebaner	Ikke påbegynt	Asker skiklubb		
Føyka treningspark, område 1	Ikke påbegynt	Asker skiklubb	300 000	
Føyka treningspark, område 2	Ikke påbegynt	Asker skiklubb	300 000	
Føyka treningspark, område 4	Ikke påbegynt	Asker skiklubb	300 000	
Føyka trimtrapp	Ikke påbegynt	Asker skiklubb	300 000	
Graabeinbanen, klubbhus	Ikke påbegynt	Sætre Graabein IF		
Graabeinbanen, garasje	Ikke påbegynt	Sætre Graabein IF		
Holmen IF - klubbhus/aktivitetshus	Planlagt	Holmen IF		
Holmen kunstgress - lillebanen	Ikke påbegynt	Holmen IF		
Holmen tennishall, treningsrom	Ikke påbegynt	Holmen tennisklubb		

Holmsbu IF's baneanlegg	Ikke påbegynt	Holmsbu IF		
Hovenga idrettshus, rehabilitering	Ikke påbegynt	Huringen IL		
Hovenga rehabilitering, lysløype	Ikke påbegynt	Huringen IL		
Høvikvollen o-kart	Ikke påbegynt	Røyken orienteringslag		
Kana o-kart	Ikke påbegynt	Hurum orienteringslag	160 585	54 000
Kjekstad golfklubb, lysanlegg	Ikke påbegynt	Kjekstad golfklubb		
Lynjordet parkouranlegg	Planlagt	Billingstad IL		
Lynjordet skatepark	Planlagt	Billingstad IL		
Nedre Bjerkås Vel, Bjerkåsvollen aktivitetspark	Planlagt	Nedre Bjerkås Vel		
Nesøya parkourbane	Planlagt	Nesøya idrettslag		
Nordre Gullhella ballbinge	Planlagt	Korpåsen boligsameie		
Nordre Gullhella bordtennis	Planlagt	Korpåsen boligsameie		
Nordre Gullhella parcouranlegg	Planlagt	Korpåsen boligsameie		
Nordre Gullhella streetbasketbane	Planlagt	Korpåsen boligsameie		

Nordre Gullhella sykkeløype	Planlagt	Korpåsen boligsameie		
Nærnes idrettspark fotball	Planlagt	NÅIF		
Nærnes idrettspark løpebane	Planlagt	NÅIF		
Sletta klubbhus	Planlagt	Sætre Graabein IF		
Sletta lager/garasje	Planlagt	Sætre Graabein IF		
Solheim kajakkanlegg, bryggeanlegg	Planlagt	Asker skiklubb	1 000 000	3 000 000
Solli skianlegg, garasje	Byggestart i 2024	Skiforeningen		
Spikkestad frisbeegolfbane	Ikke påbegynt	IL ROS		
Spikkestad garasjeanlegg	Planlagt	IL Ros		
Spikkestad lysløype rehab	Påbegynt	IL Ros		
Spikkestad skihytte rehab	Planlagt	IL Ros		
Spikkestad stadion, ballbane I	Ikke påbegynt	IL ROS		
Spikkestad stadion, ballbane II	Ikke påbegynt	IL ROS		
Spikkestad sykkeløype/pumptrack	Ikke påbegynt	IL ROS		
Torvbråten sprintløype	Ikke påbegynt	Bødalen IF		
Torvbråten langrennsanlegg og skileik	Ikke påbegynt	Bødalen IF		

Torvbråten skileik	Ikke påbegynt	Bødalen IF		
Torvbråten skileik øst	Ikke påbegynt	Bødalen IF		
Torvbråten turløype	Ikke påbegynt	Bødalen IF		
Torstad skole, kunstgressbane 7er	Planlagt	Hvalstad IF		
Vollen aktivitetspark	Ikke påbegynt	GUI		

Idretts-, friluft- og nærmiljøanlegg – fornyede og gjentatte søknader i 2024

Tabellen under viser fornyede og gjentatte spillemiddelsøknader for idretts-, friluft- og nærmiljøanlegg for 2024. Dette er en venteliste basert på søknader som ikke fikk spillemidler i 2023.

Prosjekt Idretts- og friluftsanlegg - i prioritert rekkefølge (kronologisk etter når søknad kom inn)	Status	Finansiering	Kostnader	Spillemidler
Langenga Velodrom (tildelt 10 mill. kroner i 2021 og 22, og kr. 9,257 mill. kroner i 2023)	Påbegynt	Norges sykkelforbund	304 625 000	17 543 000
Risenga ishall (8,57 mill. kroner tildelt i 2022, 8 mill. kroner i 2023, og 4 mill. kroner i programsatsningsmidler)	Ferdigstilt	Asker kommune	562 000 000	8 000 000
Torvbråten flerbrukshall	Ferdigstilt. Venter på sluttregnskap.	Asker kommune	56 743 781	10 400 000
Frisk Arena, klubbhus	Påbegynt	IF Frisk fotball	37 406 000	4 000 000

Føyka sandvolleyballbaner (5 stk)	Ferdigstilt. Venter på sluttregnskap.	Asker skiklubb	2 294 842	764 000
Blakstadtangen betongbrygge	Ferdigstilt. Venter på sluttregnskap.	Asker seilforening	6 718 947	1 500 000
Blakstadtangen trebrygge	Ferdigstilt. Venter på sluttregnskap.	Asker seilforening	717 848	239 000
Blakstadtangen utsettingsrampe	Ferdigstilt. Venter på sluttregnskap.	Asker seilforening	371 673	123 000
Leikvoll C Flerbrukshall	Ferdigstilt. Venter på sluttregnskap.	Asker kommune/Viken FK	159 880 563	13 000 000
Knivsfjell O-kart	Ikke påbegynt	Hurum O-lag	136 438	45 000
Gjellum kunstgress, undervarme	Ikke påbegynt	GUI	8 980 783	700 000
Torvbråten kunstgress 7'er lys	Ferdigstilt. Venter på sluttregnskap.	Asker kommune	2 429 558	700 000
Stikkvann O-kart	Ikke påbegynt	Hurum O-lag	136 219	45 000
Spikkestad 11'er kunstgress	Ikke påbegynt	IL ROS	10 914 118	3 600 000
Tofte Fremad pumptrack	Ikke påbegynt	Tofte Fremad IF	1 983 094	661 000
Spikkestad kunstgress 7'er	Ikke påbegynt	IL ROS	4 223 554	1 400 000
Langvann O-kart	Planlagt	Hurum O-lag	130 389	43 000
Slemmestad IF, rehab. Kunstgressbane 11'er	Ferdigstilt. Venter på sluttregnskap	Slemmestad IF	6 589 141	1 700 000

Hyggen O-Kart	Påbegynt	Røyken O-lag	135 000	45 000
Nesøya kunstgressbane 11'er, rehab. (2022)	Ferdigstilt. Venter på sluttregnskap	Nesøya IL	5 289 874	1 000 000
Drengsrud aktivitetspark	Planlagt	Asker kommune	10 187 500	2 700 000
Risenga kunstisbane, rehabilitering lys	Ikke påbegynt	Asker kommune	1 072 155	357 000
Risenga kunstgressbane, rehabilitering lys	Ferdigstilt. Venter på sluttregnskap	Asker kommune	738 451	246 000
Arnestad kunstgressbane, rehabilitering lys	Ferdigstilt. Venter på sluttregnskap	Asker kommune	807 786	269 000
Hvalstad skole idrettshall	Ikke påbegynt	Asker kommune	115 891 995	4 300 000
Nesøya skateanlegg	Påbegynt	Nesøya idrettslag	5 906 250	1 968 000
Hvalstad idrettspark, klubbhus	Påbegynt	Hvalstad IL	1 528 750	300 000
Slemmestad IF, rehab kunstgressbane 7'er	Ferdigstilt. Venter på sluttregnskap	Slemmestad IF	2 405 045	500 000

Nærmiljøanlegg

Prosjekt	Status	Finansiering	Kostnader	Spillemidler
Nesøya sykkelanlegg	Planlagt	Nesøya idrettslag	633 937	300 000

Kulturarenaer – søknader for perioden 2024-2027

Tabellen under viser spillemiddelsøknader for kulturarenaer for perioden 2024-2027.

Prosjekt	Status	Finansiering	Kostnader	Spillemidler
Asker Kulturhus, skifte seter i storsalen	Ferdigstilt	Asker kommune	3 361 000	890 000
Risenga ungdomsskole, kulturarena	Ferdigstilt	Asker kommune	11 774 000	3 170 000
Hovtun kulturhus	Ikke påbegynt	Kulturhuset Hovtun	9 616 000	2 565 000
Østre Asker Gård – kulturlåve	Ikke påbegynt	Asker kommune	30 000 000	5 000 000
Torvbråten skole, kulturarena	Ferdigstilt	Asker kommune		
Bankbygget Sætre, ombygging underetasje	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Sekkefabrikken kulturhus i Slemmestad, Ombygging/rehabilitering	Planlagt	Asker kommune		
Kultursal og øvingslokaler i tilknytning til Sætre barneskole	Planlagt	Asker kommune		

Langsiktig investerings- og driftsanalyse 2023-2042 (LIDA)

En langsiktig investerings- og driftsanalyse er et viktig styringsverktøy for å sikre kommunens økonomiske bærekraft fremover. Asker kommune forventer store demografiske endringer som vil ha stor betydning for samfunns- og tjenesteutviklingen og kommunens økonomi.

Formålet med [LIDA 2023-2042](#) er å vise framskrivinger av kommunens økonomi basert på dagens prognose for demografiske endringer. LIDA er utarbeidet med bakgrunn i vedtatt Handlingsprogram 2023-2026. Dokumentet ble lagt frem for kommunestyret som en del av sak om strategiske mål og økonomiske rammer for Handlingsprogram 2024-2027 (sak 38/23).

Metadata om indikatorene

Asker kommune har definert en rekke indikatorer som benyttes systematisk for å måle om vi beveger oss i retning av de målene vi har satt i kommuneplanen. Indikatorene er presentert under de enkelte satsingsområdene i handlingsprogrammet.

Tabellen under viser kilde og oppdateringsfrekvens for de ulike indikatorene. I tillegg gis det en kort kommentar knyttet til et fåtall indikatorer som det siste året er tatt ut av indikatorsettet.

Økonomi			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Asker kommune har en god økonomisk bærekraft			
Disposisjonsfond som andel av brutto driftsinntekter (> 10 %)	Asker kommune	Årlig	
Netto driftsresultat som andel av brutto driftsinntekter (> 3 %)	SSB 12143	Årlig	
Netto lånegjeld som andel av brutto driftsinntekter (< 80 %)	Asker kommune	Årlig	
Vedlikehold per m ² i formålsbygg (> 140 kr/ m ²)	SSB 12905	Årlig	

Medarbeidere			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle			
Sykefraværspersent	Asker kommune	Årlig	
Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen			
Medarbeidere og leders opplevelse av at Asker kommune legger til rette for godt medarbeiderskap og lederskap, skala 1-5 hvor 5 er best	Medarbeiderundersøkelsen, KS	Hvert andre år	

Medarbeideres opplevelse av å få brukt sin kompetanse på en god måte, skala 1-5 hvor 5 er best	Medarbeiderundersøkelsen, KS	Hvert andre år	
Medarbeideres opplevelse av å ha relevant kompetanseutvikling, skala 1-5 hvor 5 er best	Medarbeiderundersøkelsen, KS	Hvert andre år	
Andelen årsverk fordelt på fagbrev eller høyere utdanning	PAI-registeret, KS	Årlig	
Andelen heltidsansatte	PAI-registeret, KS	Årlig	
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	PAI-registeret, KS	Årlig	

Samarbeid for å nå målene			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold			
Andelen innbyggere som deltar i frivillig arbeid	Innbyggerundersøkelse, Sentio	Årlig	Fra 2022 oppdateres tallet årlig.
Andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er et godt tilbud til ungdom i området der de bor (fritidsklubb, ungdomshus eller lignende)	Ungdata	Hvert tredje år	
Andelen deltakere i arbeid eller utdanning året etter endt introduksjonsprogram	SSB 10824	Årlig	Etterslep.
Askersamfunnet er et levende lokaldemokrati der innbyggere i alle aldre deltar gjennom inkludrende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser			
Endring i valgdeltakelse i kommunestyre- og fylkestingsvalget, samt stortingsvalget, fire år før (prosentpoeng)	Valgdirektoratet	Hvert andre år	
Innbyggernes opplevelse av om det er gode muligheter til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem, skala 1-4 hvor 4 er best	Lokaldemokratiundersøkelsen, KS	Hvert fjerde år	

Innbyggernes opplevelse av at politikerne involverer innbyggerne i forsøk på å finne løsninger på lokale problemer, skala 1-4 hvor 4 er best	Lokaldemokratiundersøkelsen, KS	Hvert fjerde år	
Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling			
Frivillige lag og foreningers tilfredshet med samarbeidet med kommunen, skala 1-6 hvor 6 er best	Asker kommune	Årlig	Fra 2022 oppdateres tallet årlig.

Bærekraftige byer og samfunn			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling			
Befolkningsvekst	SSB 01222	Årlig	
Antall bosatte per kvadratkilometer i tettstedsareal	SSB 04861	Årlig	
Egendekning av arbeidsplasser (antall arbeidsplasser i kommunen/ antall sysselsatte bosatt i kommunen)	SSB 07984	Årlig	
Andelen sykkelveinett som holder definert standard for sykkelveier	Asker kommune	Årlig	
Alle innbyggere har tilgang til rent drikkevann og et tilfredsstillende avløpssystem, og en effektiv og miljøvennlig renovasjons- og avfallshåndtering			
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal vannforsyning (<i>Metodikken for innhenting av tall er forbedret i 2022. Dette gjør det utfordrende å sammenligne tallene med foregående år</i>)	SSB 13143	Årlig	
Andelen prøver med tilfredsstillende drikkevannsforsyning (mht. E. coli og stabil drikkevannsleveranse)	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	SSB 13144	Årlig	
Antall av kommunens fire renseanlegg som klarer å innfri renskrav	Bedre vann	Årlig	

Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (Metodikken for innhenting av tall er forbedret i 2022. Dette gjør det utfordrende å sammenligne tallene med foregående år)	SSB 11787	Årlig	
Forurensning fra avløpsnett som slippes ut i regnvannsoverløp og nødoverløp (< 5% er tilfredsstillende)	Bedre vann	Årlig	
Asker kommune forebygger og håndterer konsekvenser av uønskede hendelser			
Andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er trygt å være i sitt nærområde når de er ute om kvelden	Ungdata	Hvert tredje år	
Anmeldte lovbrudd etter lovbruddsgruppe "Vold og mishandling", per 1000 innbyggere	SSB 08487	Årlig	
Alle innbyggere har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger til en overkommelig pris			
Antall nye boliger per år	SSB 05940	Årlig	
Andelen nye boliger i kommunen som er leiligheter eller rekkehus	SSB 05940	Årlig	
Andelen nye boliger i kommunen som er leiligheter	SSB 05940	Årlig	
Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet			
Konsentrasjon av finkornet svevestøv (PM2.5), mikrogram per kubikkmeter luft	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	
Mengde avfall fra kommunale byggeprosjekter, kg/m2	Asker kommune	Årlig	
Askersamfunnet verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturmiljøer og et aktivt og levende landbruk			
Antall nye bygg i strandsonen siste fire år	SSB 06505	Årlig	Tallene reberignes årlig og tidsserien kan derfor få små justeringer fra år til år.
Omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til andre formål enn landbruk, dekar	SSB 06194	Årlig	

Handling mot klimaendringer			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner			
Mengde direkte klimagassutslipp i Askersamfunnet, tonn CO ² -ekvivalenter	Miljødirektoratet	Årlig	Ett års etterslep.
Netto forbruk av elektrisitet i husholdningene, GWh	SSB 10314	Årlig	Ett års etterslep.
Andelen innbyggere som mener det er viktig at kommunen når sitt klimamål om å redusere klimagassutslipp i Asker med 67 prosent innen 2030 (i forhold til utslippsnivået i 2009)	Innbyggerundersøkelse, Sentio	Årlig	Erstatter indikatoren "Andelen innbyggere som mener de har klimavennlig atferd". Det er utfordrende å sette ett konkret tall på hva en klimavennlig atferd er. Med denne nye indikatoren vil vi kunne måle en eventuell holdningsendring hos innbyggerne. Måltallet vil fra 2023 oppdateres årlig. Denne endringen påvirker ikke ambisjonene i temaplan Handling mot klimaendringer.
Andelen reiser som foretas med sykkel	Nasjonal reisevaneundersøkelse	Ukjent	Tall for 2023 foreligger.
Antall kilo matsvinn per innbygger	Asker kommune	Sporadisk	For ressurskrevende å gjennomføre årlig.
Antall kilo husholdningsavfall per innbygger	SSB 12241	Årlig	Tidsserien er korrigert på grunn av justeringer i målemetode.
Andelen husholdningsavfall til materialgjenvinning	SSB 12241	Årlig	Tidsserien er korrigert på grunn av justeringer i målemetode.
Andelen kommunale anskaffelser hvor klima/miljø er vektet enten i tildelingskriterier, kvalifikasjonskrav eller absolutte krav til produktet/tjenesten	Under utvikling	Ukjent	Metodikken for å måle dette er under utvikling.

Direkte klimagassutslipp fra kommunale bygg- og anleggsplasser	Asker kommune	Årlig	Erstatter indikatoren "Andelen kommunale bygg- og anleggsplasser der det kun brukes maskiner og kjøretøy som er utslippsfrie eller går på biogass". Teknologien er per i dag ikke på plass for å oppnå hundre prosent utslippsfrie bygge- og anleggsplasser. Det gir mer styringsinformasjon å måle i utslipp av tonn CO2e, for å kunne se at utviklingen går i riktig retning. Denne endringen påvirker ikke ambisjonene i temaplan Handling mot klimaendringer.
Indirekte klimagassutslipp fra materialbruk i årets ferdigstilte kommunale byggeprosjekter, målt i kg CO2e/ BTA/ år	Asker kommune	Årlig	Erstatter indikatoren "Reduksjon (i tonn CO2-ekvivalenter) i indirekte klimagassutslipp fra materialbruk i kommunale byggeprosjekter, målt i forhold til et referansebygg bygget etter TEK17 ". Endringen foreslås fordi bruken av referansebygg i klimagassregnskap for bygg er i ferd med å fases ut og gir ikke et godt sammenligningsgrunnlag. Denne endringen påvirker ikke ambisjonene i temaplan Handling mot klimaendringer.
Energibruk i kommunale bygg (kWh)	Asker kommune	Årlig	Ny indikator. Målingen er uten graddagskorrigering (tar hensyn til utetemperatur og lokasjon). Årsaken er at kommunens energioppfølgingssystem foreløpig ikke er lagt inn med graddagskorrigering på alle bygg. Når dette er på plass, vil indikatoren måles med graddagskorrigering.
Andelen nye kommunale biler på el/hydrogen/biogass (personbiler og varebiler)	Asker kommune	Årlig	Tidsserie er korrigert grunnet tidligere feilrapportering.

God helse			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død			
Andelen 9-åringene som er vaksinert mot meslinger	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	
Andel av befolkningen (20-66 år) som mottar stønad til livsopphold	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	Etterslep.
Innbyggere (0-74 år) som har vært i kontakt med fastlege angående muskel- og skjelettplager, per 1000 innbyggere	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	Etterslep.
Andelen ungdomsskoleelever som er lite fysisk aktive	Ungdata	Hvert tredje år	
Andelen innbyggere over 18 år som har minst 30 minutter moderat fysisk aktivitet 4+ dager i uken	Folkehelseundersøkelse Viken	Ukjent	
Andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med helse si	Ungdata	Hvert tredje år	
Innbyggere (0-74 år) som har vært i kontakt med fastlege angående psykiske symptomer og lidelser, per 1000 innbyggere	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	Etterslep.
Andelen innbyggere (67-74 år) i arbeid	SSB 06445	Årlig	
Innbyggere over 75 år innlagt på sykehus med hoftebrudd, per 1000 innbyggere	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	Etterslep.
Andelen innbyggere over 18 år som opplever at de er plaget av støy fra trafikk hjemme	Folkehelseundersøkelse Viken	Ukjent	
Innbyggerne har tilgang til grunnleggende, helhetlige og forsvarlige helsetjenester av god kvalitet og til rett tid			
Andelen årsverk med fagutdanning i de kommunale pleie- og omsorgstjenestene med relevant fagutdanning	Helsedirektoratet	Årlig	
Innbyggere som mottar helsetjenester lever aktive og selvstendige liv, tar medansvar for egen helse og deltar i utforming av tjenestene ut fra den enkeltes forutsetninger og behov			

Andelen innbyggere over 80 år som bor hjemme	SSB 12209	Årlig	
--	-----------	-------	--

God utdanning			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Askersmfunnet har inkluderende og trygge oppvekstmiljøer med leke- og læringsarenaer som fremmer sosial kompetanse, mestring, tilhørighet og god helse			
Andelen ungdomsskoleelever som sier at de er fornøyde med sitt lokalmiljø	Ungdata	Hvert tredje år	
Andelen elever (7. trinn) som svarer at de har blitt mobbet av medelever, mobbet digitalt og/eller blitt mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere	Elevundersøkelsen	Årlig	
Andelen elever (10. trinn) som svarer at de har blitt mobbet av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller blitt mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere	Elevundersøkelsen	Årlig	
Elevenes trivsel på skolen (7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	Elevundersøkelsen	Årlig	
Foreldrenes opplevelse av barnets trivsel i barnehagen, skala 1-5 hvor 5 er best	Foreldreundersøkelsen	Årlig	
Alle barn har tilgang til barnehage av god kvalitet som bidrar til trygghet, utvikling og læring, og som forbereder barna til å begynne i grunnskolen			
Andelen barnehagelærere i forhold til grunnbemanning	Utdanningsdirektoratet	Årlig	
Foreldrenes opplevelse av barnehagens bidrag til barnets utvikling, skala 1-5 hvor 5 er best	Foreldreundersøkelsen	Årlig	
Alle fullfører likeverdig grunnskole med opplæring av god kvalitet, har høyt læringsutbytte og et godt grunnlag for å fullføre videregående opplæring			
Elevenes opplevelse av opplæring som motiverer og fremmer læring (Vurdering for læring, 7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	Elevundersøkelsen	Årlig	

Elevenes motivasjon for skole og skolearbeide (7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	Elevundersøkelsen	Årlig	
Andelen elever som fullfører videregående opplæring innen fem/ seks år	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	Ett års etterslep.
Skolenes bidrag til elevenes læring (skolebidragsindikator, 5.-7. trinn), indeks hvor >0 er bedre enn landsgjennomsnittet	Utdanningsdirektoratet	Årlig	
Skolenes bidrag til elevenes læring (skolebidragsindikator, 8.-10. trinn), indeks hvor >0 er bedre enn landsgjennomsnittet	Utdanningsdirektoratet	Årlig	Finnes ikke tall til og med 2022 på grunn av avlyst eksamen.
Barn og unge utvikler relevant kompetanse for fremtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesrettede fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap			
Andelen ungdomsskoleelever som svarer at de tror at de kommer til å få et godt og lykkelig liv	Ungdata	Hvert tredje år	
Elevenes (Vg1) svar på "Er du interessert i å lære på skolen?", skala 1-5 hvor 5 er best	Elevundersøkelsen	Årlig	
Andelen lærere som oppfyller kompetansekrav for undervisning i fag de underviser i	Utdanningsdirektoratet	Årlig	
Andelen innbyggere (15-24 år) som verken er i arbeid eller utdanning	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	Målgruppen er endret fra 16-25 år til 15-24 år på grunn av endringer i statistikken.
Sysselsatte med bestått fagprøve, plassering i Kommune-NM hvor 1 er best	NHO Kommune-NM	Årlig	Tallene reberignes årlig og tidsserien kan derfor få små justeringer fra år til år.

Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer			
Tildelte midler til Askersamfunnet fra Innovasjon Norge, EU eller Forskningsrådet, mill. kr	Innovasjon Norge og Forskningsrådet	Årlig	
Andelen arbeidsplasser i informasjons- og kommunikasjonsbedrifter	SSB 13470	Årlig	
Antall registrerte patenter i Askersamfunnet, per 100 000 innbyggere	Patentstyret	Årlig	
Andelen installerte smarte vannmålere	Asker kommune	Årlig	
Askersamfunnet har en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet			
Andelen husholdninger med bredbåndsdekning med minst 100 Mbit/s	NKOM	Årlig	
Andelen husholdninger med fiber/ 1GB fastnett	NKOM	Årlig	
Andelen husholdninger med 5G	NKOM	Årlig	
Askersamfunnet har et attraktivt og innovativt næringsliv som bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping			
Total plassering i Kommune-NM	NHO Kommune-NM	Årlig	Tallene reberignes årlig og tidsserien kan derfor få små justeringer fra år til år.
Plassering i Kommune-NM blant kommuner i Viken	NHO Kommune-NM	Årlig	Tallene reberignes årlig og tidsserien kan derfor få små justeringer fra år til år.
Andelen vekst i arbeidsplasser av befolkningsveksten	SSB 01222 og SSB 07984	Årlig	

Indikatorer som utgår fra 2024	
Indikator	Kommentar
Andelen kommunale bygg- og anleggsplasser der det kun brukes maskiner og kjøretøy som er utslippsfrie eller går på biogass	Erstattet av ny indikator: "Direkte klimagassutslipp fra kommunale bygg- og anleggsplasser". Teknologien er per i dag ikke på plass for å oppnå hundre prosent utslippsfrie bygg- og anleggsplasser. Det gir mer styringsinformasjon å måle i utslipp av tonn CO ₂ e, for å kunne se at utviklingen går i riktig retning.
Reduksjon (i tonn CO ₂ - ekvivalenter) i indirekte klimagassutslipp fra materialbruk i kommunale byggeprosjekter, målt i forhold til et referansebygg bygget etter TEK17 (Det ble laget klimaregnskap til kun ett av seks byggeprosjekter ferdigstilt i 2022)	Erstattet av ny indikator: "Indirekte klimagassutslipp fra materialbruk i årets ferdigstilte kommunale byggeprosjekter, mål i CO ₂ e". Endringen foreslås fordi bruken av referansebygg i klimagassregnskap for bygg er i ferd med å fases ut og gir ikke et godt sammenligningsgrunnlag.
Andelen innbyggere som mener de har klimavennlig atferd	Erstattet av ny indikator "Andelen innbyggere som mener det er viktig at kommunen når sitt klimamål om å redusere klimagassutslipp i Asker med 67 prosent innen 2030 (i forhold til utslippsnivået i 2009) ". Det er utfordrende å sette ett konkret tall på hva en klimavennlig atferd er. Med denne nye indikatoren vil vi kunne måle en eventuell holdningsendring hos innbyggerne. Måltallet vil fra 2023 oppdateres årlig.
Andelen kommunale nybygg med nær null energi standard	Antallet nybygg som bygges hvert år i kommunal regi er lavt og det gir lite merverdi å rapportere på andel hvert år. Målene fra klimaplanen om at 100 % av kommunale nybygg skal ha nær nullenergi standard allerede i dag og at 100 % av kommunale nybygg skal være nullutslippsbygg innen 2030 ligger fast. Det er mer hensiktsmessig å rapportere på disse tekstlig i årsrapport enn å ha de som indikatorer. Dette påvirker ikke ambisjonene i temaplan Handling mot klimaendringer.
Andelen kommunale nybygg som er nullutslippsbygg	
Andelen innbyggere (16-66 år) som verken er i arbeid eller utdanning	Finnes ikke lenger måltall for denne målgruppen.
Andelen husholdninger med LoRaWan	Teknologiutviklingen gjør at flere teknologier enn LoRaWan i dag og fremover vil benyttes for digital fjernavlesning av husholdningenes vannforbruk. LoRaWan benyttes i dag for ca. halvparten av husholdningene, mens andre teknologier benyttes for resten av husholdningene. Det etableres nå digitale løsninger hvor man fremover vil se dette som ett logisk nettverk.

Notat

Vår referanse
23/04233-15

Vår saksbehandler
Ragnar Sand Fuglum

Dato
09.11.2023

Notat – strømsparingstiltak vinteren 2023/2024 på grunn av høye strømpriser

Hva saken gjelder

Det er i dag store utfordringer med energiknapphet i Norge og ellers i Europa. Krigen i Ukraina, kombinert med klimautfordringer med hetebølger og lite nedbør, har resultert i en energiknapphet vi aldri før har sett. Resultatet er at prisen på energi har økt voldsomt. Konsekvensene av de økte energikostnadene vil for Asker kommune bety endret prioritering i budsjettet. Likevel er konsekvensen av dagens energiknapphet større enn dette.

Dagens energiknapphet innebærer at privathusholdninger, bedrifter, lag og foreninger, så vel som offentlige virksomheter får betydelig høyere kostnader til energi, og for mange er dette allerede blitt en stor utfordring. Ifølge [Statnett](#) vurderes sannsynligheten for rasjonering i Sør-Norge til å være under 20 prosent.

Regjeringen har kommet med ulike økonomiske tiltak for å hjelpe privathusholdninger, frivillige organisasjoner og deler av næringslivet. Det er ikke lansert støtteordninger for kommunene pga. høye strømpriser, hverken i 2022/23 eller i statsbudsjettet for 2024.

Asker kommune er en stor kommune og har et stort energiforbruk. I dette notatet er det foretatt en gjennomgang av faktorer og tiltak som er mulig å gjennomføre for å redusere energiforbruket.

Erfaringer fra tiltak gjennomført i 2023

Ved behandlingen av handlingsprogrammet for 2023 ble det vedtatt strømsparetiltak som skulle redusere omfanget av strømkjøp med 10 mill. kr.

Følgende tiltak og erfaringer ble gjort. Kommunedirektøren hadde fullmakt til å vurdere tiltakene fortløpende i forhold til konsekvens:

Tiltak	Beregnet innsparing (mill. kr)	Erfaring
Redusert innetemperatur på helsebygg med 1 grad, alle andre bygg med 2 grader	4	God effekt og få klager

Redusere driftstid på nattsenkning/ventilasjon til kjernetid kl. 08.00-14.30 i alle formålsbygg	3	God effekt, men mange klager
Skru av gatevarmen i Asker sentrum i kjøre- og torgarealene	1	Liten effekt og store kostnader forbundet med brøyting og bortkjøring av snø
Slukke veilyset i perioden 8.mai-6.august	0,2	Ikke iverksatt før skoleferiestart, mye klager pga mørke veier.
Korte ned is-sesongen i ishallene	2,2	God effekt, få klager.
Utsatt etablering av kunstis	0,4	Meget god effekt. Værforhold utsatte islegging
Stenge badstuene i svømmehallene	0,5	Tiltaket ble reversert pga at dette kunne ramme helsemessig behandling
Senke temperaturen i svømmehallene med 1 grad	0,25	God effekt, få klager
Vardåsen skianlegg-vurdere kutt i snøproduksjon	0	Ikke noe problem, da snøforholdene var svært gode

Realiserte innsparinger anslås å ha blitt ca. 10 mill. kr, dvs. at målet ble nådd. Prognosen for energiforbruk for 2023 ligger likevel 10 mill. kr over avsatt budsjetttramme, selv om forbruket er betydelig lavere i 2023 enn i 2022. For 2024 er budsjetttrammen til strøm redusert med 7,5 mill. kr i kommunedirektørens forslag.

Mest klager var det på inneluft i skoler og barnehager. Rutinen ved klager var å måle luftkvaliteten og justere ventilasjonstiden dersom det var avvik. Avvik ble registrert ved færre enn 10 lokasjoner.

I forkant av tiltakene ble det gitt grundig informasjon hvor tillitsvalgte, verneombud og kommunehelsetjenesten var involvert. Tiltakene som ble gjort fikk positiv landsdekkende oppmerksomhet innenfor fagmiljøet, særlig for medvirkning og systematikk.

En ikke ubetydelig faktor når det gjelder energibruk, er værforholdene gjennom vinteren. Vinteren 2022/23 må kunne beskrives som kaldere og lengre enn normalt.

Tiltak for gjennomføring vinteren 2023/24

Basert på erfaringer fra siste vintersesong og innhentede erfaringer og planer fra andre kommuner (bl.a. Bergen kommune) planlegges det for en tiltakspakke som har som målsetting å redusere energiforbruket med 5 %. Dette mener kommunedirektøren er forsvarlig i forhold til å kunne iverksettes som driftstiltak. Tiltakene vil bli vurdert i samråd med tillitsvalgte, verneombud og kommunehelsetjenesten. Kommunedirektøren vil måtte gjøre justeringer i tiltakspakken avhengig av de løpende erfaringer som gjøres. Kommunedirektøren vil også ha et forsterket fokus på varige energisparetiltak (ENØK) i perioden.

Energieffektivisering og rammer for god drift og velferdstjenester

Kommunedirektøren vil sørge for en løpende dialog med aktuelle politiske organer om prioritering, tiltak, effekter og eventuelle konsekvenser av disse.

Kommunedirektøren forutsetter at eiendomsforvaltningen sikrer at tiltakene gjennomføres ved en dialog med vernetjeneste- og tillitsvalgte og at drifte er i samsvar med aktuelle lover og forskrifter og at inneklime, helse og miljø prioriteres. Det legges til grunn veiledende standarder gitt av Arbeidstilsynet «Veiledning om Klima og luftkvalitet på arbeidsplassen» (best.nr. 444).

Vedlegg:

Faglig veiledning drift av energi effektivisering

Strakstiltak:

Temperatur i kommunale bygg

Temperaturnivået inne har stor innvirkning på energiforbruket. Strømbransjen opererer med at å redusere innetemperaturen med 1 grad vil gi ca. 5% innsparing på utgiftene til oppvarming. Oppvarming står i snitt for ca. 60-70% av byggets totale strømforbruk. Endringen i temperaturnivå er innenfor de rammer gitt fra Arbeidstilsynet.

- **Skoler** skal ha en maks temperatur på 20°C i alle oppholdsrom, noe som er innenfor Arbeidstilsynets anbefalinger som sier at man skal unngå temperaturer under 19°C. Garderober for kroppsøving, idrett og svømming skal ha en maks temperatur på 21°C. I inngangsparti og grovgarderober der det er mulig å skille dette ut som en egen temperatursone, skal det være en maks temperatur på 18°C.
- **Barnehager** skal ha en maks temperatur på 20°C. Rom som er definert som lek og oppholdsareal for barn uten gulvvarme skal ha maks temperatur på 21°C. I inngangsparti og grovgarderober der det er mulig å skille dette ut som en egen temperatursone, skal det være en maks temperatur på 18°C.
- **Sykehjem** skal ha en maks temperatur på 20°C for kontorer, møterom og andre rom for de ansatte. Beboerrom og andre oppholdsrom vil ikke være omfattet av krav til reduksjon av temperatur.
- **Idrettshaller** skal ha tilpasset temperatur etter bruken av hallen med fokus på å ha et lavt temperaturnivå uten at dette går ut over tilbudet. Temperaturnivået vil derfor variere etter hvilken bruk og aktivitetsnivå det er i den enkelte idrettshall. Følgende gjelder:
  - Ishaller ca. 10 grader (15 grader i Risenga ishall under kamper)
  - Svømmehaller 27 grader
  - Idrettshaller 17 grader
  - Gymsaler 17 grader
- **Offentlige kontorer** skal ha en maks temperatur på 20°C.
- **Kulturbygg** skal ha en maks temperatur på 20°C, unntak der det er spesifikke overordnede krav til klima for optimal bevaring av kunstverk og instrumenter.
- **Kjøling i bygg.** I de bygg som har kjøleanlegg for komfortkjøling settes makstemperatur på 27°C, dette innebærer at kjøleanlegg blir mindre brukt. Unntak der det er særskilte grunner til lavere temperatur (eks datarom mm).

Ventilasjo

Det primære er å ha et tilfredsstillende inneklime i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Av tiltak for å redusere energiforbruk settes følgende krav:

- Driftstider på ventilasjonsanlegg styres slik at ventilasjonsanleggene slås av utenfor brukstiden til bygget, pluss inntil 30 minutter i forkant for å lufte ut lokalene før bruk. Noen svært få bygg har utvidet ventilasjon som et ledd i å holde radonnivået innenfor tillatte grenseverdier.
  - **Skoler.** Ventilasjonsanlegg slås på 30 minutter før skolestart og slås av ved skoletids slutt. Ventilasjon til SFO og administrasjon slås av senest kl. 16:30.
  - **Barnehager.** Ventilasjonsanlegg slås på 30 minutter før barnehagen åpner og slås av når barnehagen stenger.
  - **Sykehjem.** Her må det hensyntas at sykehjem har døgkontinuerlig drift. Reduserte driftstider på ventilasjon på sykehjem kan derfor kun iverksettes der det er mulig for de rom som står mer eller mindre ubrukt sent på kveld og natt.
  - **Idrettshaller.** Ventilasjonsanlegg slås på når idrettshallen åpner og slås av når hallen stenger. Her må byggenes beskaffenhet vurderes f.eks. om ventilasjon er eneste oppvarming etc.
  - **Kontorlokaler.** For ordinære kontorlokaler skal ventilasjonsanlegg slås på kl. 07:30 og slås av kl. 15:30. For kontorlokaler som er i *vesentlig* bruk utover ordinær arbeidstid, skal ventilasjonsanlegget slås på inntil 30 minutter før lokalene tas i bruk (sporadisk fleksitid og overtid gjelder ikke her). For kontorlokaler som er i bruk hele døgnet, skal ventilasjon ha døgkontinuerlig drift
  - **Kulturbygg.** Ventilasjonsanlegg slås på 30 minutter før lokalene åpner og slås av når lokalene stenger. Unntak der det er spesifikke overordnede krav til klima for optimal bevaring av kunstverk og instrumenter
  - **Generelt ved behovsstyrt ventilasjon.** Noen moderne ventilasjonsanlegg har mulighet for helt eller delvis behovsstyring av luftmengde. For denne type ventilasjonsanlegg justeres settpunkt for ventilasjon til 800 ppm for CO₂.

Belysning

- Mange av våre bygg har fortsatt konvensjonell belysning som bruker mer strøm enn LED. Dette skal iht. EU-vedtak skiftes ut. Dette vil det komme en politisk sak om i 2024.
- For øvrig gjelder:
  - Lys skal alltid slås av i rom som ikke er i bruk
  - Hvis det ikke er lysstyring i rommet, skal siste person ut av rommet slå av lyset
  - I mindre rom med bevegelsesdetektor vil lyset kunne slås på dersom noen går forbi utenfor rommet, der dette er en utfordring skal dør til slike rom lukkes etter bruk
  - Utebelysning skal slås av der dette er mulig uten at det innebærer en vesentlig ulempe

Varmt vann

Forbruk av varmt vann utgjør en vesentlig andel av energiforbruket i mange offentlige bygg. Viktige tiltak er:

- Temperatur i varmtvannsberedere skal ha en minimumstemperatur på 70°C, men helst ikke over dette.
- Forhåndsinnstilt temperatur på vannet i dusjanleggene til idrettshaller, svømmehaller og gymsaler reduseres fra 35°C til 32°C
- Det oppfordres til korte dusjer
- Det lages enkle vannbestandige informasjonsark i offentlige garderober med informasjon om begrensning på temperatur i dusjanlegg samt oppfordring til å ta korte dusjer

Bassenger

Asker kommune har flere bassenger.

Bassengtemperaturer og dusjtemperatur kan senkes noe uten at dette går ut over tilbudet:

- Hovedbasseng reduseres fra 28°C til 27°C
- Barnebasseng og opplæringsbasseng bør holde 32°C og 33°C som i dag
- Kaldkulper uten kjøling holdes åpne
- Dusjer har en forhåndsinnstilt temperatur på 35°C og senkes til rundt 32°C

Ishallene – forkortet sesong

Varner arena islegges fra primo august til medio april. Istid utover dette gjøres mot selvkost av bruker. Askerhallen islegges fra medio august til ut mars.

Holmen ishall islegges iht. avtalen med 7,5 mnd. Sommerstengning må ivaretas av hensyn til inneklime i hallen (ref. FSK-sak 211/22).

Gjennom dette isleggingsprogrammet ivaretas sluttspillet for A-lagskamper og barneidretten.

Risenga kunstis

Kunstisbanen islegges normalt senest 15.11. med forbehold om at døgnmiddeltemperaturen er under 2 grader og at langtidsværmelding peker i samme retning. Snøvær kan også påvirke isleggingstidspunkt.

Tiltakene knyttet til **gatevarmeanlegget** i Asker sentrum og slukking av **veilys** vil ikke bli iverksatt.

Langsiktige energisparetiltak

Solceller

Asker kommune har solcelleanlegg på 6 bygg. Solceller vurderes i alle nybygg- og totalrehabiliteringsprosjekter. For eksisterende bygg kan dette vurderes, men det er andre tiltak som er mer lønnsomme (eks. varmepumper). Solceller kan ettermonteres på bygg, men det bør i forkant gjennomføres en kartlegging av solcellepotensiale for utvalgte/større formålsbygg basert på tilstand,

orientering/solforhold og planlagt vedlikehold av tak samt lønnsomhet. Nytt EU-krav antas å komme på noe sikt.

Pågående energiprosjekter

Det pågår arbeid med utskiftning av ventilasjonsanlegg på Risenga svømmehall der besparelsen forventes å være betydelig. På Bråset bo- og behandlingssenter rehabiliteres varmeanlegget med ny varmepumpe og utvidelse av brønnpark. Her estimeres besparelsen til 1,6 GWh.

Det er påbegynt to energirehabiliteringsprosjekter i 2022 som er planlagt slutført i 2023. Prosjektene er basert på allerede kjente behov og utføres på Vollen og Vettre skoler. Her skal varmeanleggene oppgraderes med nye varmepumper. Prosjektene estimeres for å gi en samlet årlig besparelse på 608 000 kWh.

Det jobbes med videreutvikling av kommunens energioppfølgingssystem for å få bedre oversikt, oppfølging og kontroll på energiforbruket i kommunale bygg. Det skal gjennomføres energikartlegging av kommunes bygningsmasse for å utforme en langsiktig plan for gjennomføring av lønnsomme energirehabiliteringsprosjekter.

Politisk tilleggsnotat

Vår referanse
23/04233-46

Vår saksbehandler
Kathrine Bolsø

Dato
08.12.2023

Til: Ordfører

Fra: Kommunedirektør

Tilleggsnotat lagt til 8.12.2023 - Hørings svar - Handlingsprogram 2024-2027

Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027 ble lagt fram for formannskapet 21. november.

Formannskapet fattet vedtak om følgende:

Formannskapets innstilling til handlingsprogrammet, med alle forslag til vedtak som foreligger, offentliggjøres i samsvar med bestemmelsene i kommunelovens § 14-3 fjerde ledd.

Følgende høringsinnspill til Handlingsprogrammet 2024-2027 er innkommet innen fristen 7.12.2022:

- Samarbeidsutvalget Vendla, Nesøya og Landøya barnehager
- Daniela Maass
- Samarbeidsutvalget Slingrebekken barnehage
- Norsk Sykepleierforbund
- Barnas Hus Gullhella AS
- Charlotte Blindheim
- Samarbeidsutvalget Holmen barnehage
- Andrea Johansen
- Ingrid Almås Berg
- Samarbeidsutvalget Solvang barnehager
- Samarbeidsutvalget Klokkarstua, Hyggen og Røyken barnehage
- PBL Asker Kommune
- Samarbeidsutvalget Gulspurven og Doktorgården barnehager
- Hovedverneombudene

- Samarbeidsutvalget Kistefosdammen barnehage
- Samarbeidsutvalget Bleikerfaret, Bondi, Morellveien og Åby barnehager
- Asker kirkelige fellesråd
- Asker Idrettsråd, Frivillighetsutvalget
- Utdanningsforbundet Asker
- Boxs Arkitektstudio AS
- Lektorlaget
- Asker kulturråd
- Asker Idrettsråd
- Asker Velforbund

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Innstilling fra SU i Vendla, Nesøya og Landøya barnehage (Landøya barnehager) til Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027 i Asker kommune

Barnehagen er for de fleste barn i Norge starten på første leddet i et livslangt læringsløp, og det er viktig å gi dem en god start. Barnehagen er fundamentet for dette læringsløpet. Det er igjennom et trygt og inkluderende leke- og læringsmiljø, et fellesskapene pedagogikk at barnehagen er med på å skape rom for å fremme nysgjerrigheten og skape lysten til å fortsette læringsløpet. Det er akkurat barnehagen som legger grunnlaget for fremtidig læring.¹

Vi har forståelse for at kommune er i en vanskelig situasjon økonomisk. Vi mener sterkt at kuttene i barnehagesektoren ikke vil gangne kommunen, hverken nå eller i det lengre løpet.

Driftsbudsjett

Barnehageloven presiserer at kommunens overordnede ansvar er å sikre at barn i barnehagen får et forsvarlig barnehagetilbud. Å kutte i driftsbudsjettet vil hverken opprettholde loven eller drive fram et forsvarlig tilbud. Dette kuttet vil hindre barnehagene i å kunne investere i gode, tillitsfulle og kjente vikarer samt kunne opprettholde en minimumsstandard i forhold til pedagogisk materiell. Gjennomsnittlig sitter barnehagene igjen med ca. 3% av totalt budsjett til videre drift. Et kutt i det som gjenstår av budsjettet vil gjøre det ennu vanskeligere å kunne rekruttere personell og vikarer. Dette vil gå utover kvaliteten samt det vil bli vanskelig for barnehagene å kunne opprettholde de lover og forskrifter som sikrer dette.

Det er allerede et stort etterslep i barnehagene i forhold til oppgradering. Det forslåtte kutte vil gi et betydelig stort etterslep som vil følge kommunen i mange år fremover.

Kostratall

Vi stiller oss svært kritisk til hvorfor Asker kommune bruker mindre i budsjett per barn i barnehagene enn andre nærliggende kommuner. Når forskjellen blir større, vil det bli vanskeligere å gi barn i Asker et felles grunnlag sammenlignet med nærliggende kommuner samt resten av landet.

Asker bruker mindre penger per barn enn andre kommuner. Det betyr at tilskuddene som barnehagene får tildelt er lavere enn sammenliknbare kommuner.

Rekruttering

Det er store utfordringer med å rekruttere kvalifisert personell. Det er også viktig å beholde arbeidskraft. Asker kommune har en overordnet satsning om å rekruttere og å beholde. Per dags dato er det ingen strategi eller politisk satsning på barnehageområdet. I tillegg er det økende dispensasjoner fra utdanningskravet. Dette er en stor bekymring i foreldregruppene i våre barnehager, da dette vil påvirke kvaliteten på det pedagogiske tilbudet i lang tid framover dersom det ikke gjøres konkrete grep.

Psykisk helse

I løpet av livet vil omtrent halvparten av den norske befolkningen rammes av en psykisk lidelse.² Å lære å inngå i positive

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/barnehager-mot-2030-strategi-for-barnehagekvalitet/id2863490/?ch=2>

² <https://www.fhi.no/publ/eldre/psykiske-lidelser-i-norge-et-folkeh#:~:text=Omtrent%20halvparten%20av%20den%20voksne,finner%20i%20andre%20vestlige%20land>

relasjoner til andre gir gode forutsetninger for at barn skal kunne utvikle seg godt og å bli fullverdige samfunnsborgere. Arbeidet med gode relasjoner starter i barnehagen mellom foreldre, barn og barnehagens personale. Forebyggende arbeid har vist å ha størst effekt der barn er til daglig. Det har vært en økning på ni prosent blant barn og unge med behov for spesialisthelsetjenester siden 2017.³ Det er særlig barn i alder null til fem år med størst økning.⁴ Vi mener at oppvekst og oppvekstvilkår har en sentral rolle for fremtiden. Folkehelse rapporten⁵ fra FHI viser til at gode barnehager virker forebyggende på psykiske helseproblemer, hvilket underbygges av den norske mor- og barn-undersøkelsen (MoBa). Det er tydelig at tiltak som forebygger fra tidlig alder i det langsiktige løp blir langt rimeligere for kommunen. Høykvalitetsbarnehager der personalet er stabilt, godt utdannet og hvor det er god pedagogtettethet utjevner sosiale ulikheter hva angår sårbarhet for psykiske helseproblemer. Det er nettopp i barnehagen at tidlige tegn på psykiske lidelser oppdages samt at man i barnehagene arbeider intensivt med fokusområder som språkutvikling, kognitiv utvikling, bygger sosial kompetanse og forebygging av ensomhet, samt andre tiltak som forebygger senere psykiske lidelser.

Kuttet i barnehagesektoren vil også ramme de av personalet som trenger opplæring og kursing. Arbeidet medføre en ekstra emosjonell belastning for personalet som står i vanskelige relasjoner hver dag.

Vi mener det er viktig å satse på de mest kostnadseffektive tiltakene som høy kvalitet i alle barnehager⁶ og tidlig intervensjon mot psykiske lidelser.⁷ Folkehelseinstituttet, Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet gjengir dette også i sine rapporter.⁸

Trygge rammer er viktig for fremtiden. Å sette inn ressurser og tiltak tidlig vil gi både korte og langsiktige resultater for forebyggende arbeid. Dette er et mål fra Kunnskapsdepartementet. For at barnehagebarn skal få den oppfølgingen de trenger er det viktig med nok kvalifiserte ansatte som kan se dem, gi omsorg og stimulere til lærelyst og utforskertrang. Ansatte med god kompetanse med nære relasjoner til barna er avgjørende for en god start på utdanningsløpet. Med det foreslåtte budsjettet vil det ikke være rom for å bibeholde den kunnskapen som kreves.

Til syvende og sist mener vi at dette kutte vil gå utover kvaliteten på tilbudet tilgjengelig for de barn som går i Asker barnehagene som igjen kan medføre til sosiale forskjeller.

Vi ber innstendig om at kommunedirektøren tar til seg overnevnte og ikke kutter i barnehagens budsjett. Å kutte i dette allerede magre budsjettet er et hån mot barns rett til en god start i læringsløpet.

Med vennlig hilsen,

Katharina Buchmann

SU leder for Landøya barnehage

På vegne av SU i Vendla og Nesøya barnehage

³ <https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/flere-habiliteringspasienter-i-spesialisthelsetjenesten>

⁴ <https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/flere-habiliteringspasienter-i-spesialisthelsetjenesten>

⁵ <https://www.fhi.no/fo/folkehelse/rapporten/?term=>

⁶ Jaffe, van Hulle, Rodgers, 2011; Sylva et al., 2011, Pianta, 2009

⁷ Cuijpers, 2009; Smith, 2009

⁸ <https://www.fhi.no/fo/folkehelse/rapporten/samfunn/barn-oppvekst/?term=#barnehage>

Asker kommune

Offentlig høring - høringsvar

Innsender	
Innsender er: Privatperson	
Privatperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Daniela	
Ettemavn Maass	
Adresse Gransvea 37	
Postnr. 1391	Poststed Vollen
Mobilnr. +4745882537	E-postadresse daniela@tujo.no

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringsvar til Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr. 23/04233
Høringsvar Jeg er bekymret for kutt i oppvekstsektoren! Asker kommune satser både på tidlig innsats og på unges utenforskap. Disse to satsninger henger for meg sammen. Samfunnsøkonomisk er det regnet på at tidlig innsats er lønnsomt. Hver eneste krone investert tidlig i barns liv vil gi større effekt enn reparerende tiltak. Dette samsvarer ikke med kutt i oppvekst. Når vi ser på barnehager, så drives disse per dags dato mer kostnadseffektiv enn i nabokommunene. Det betyr at barnehager i utgangspunkt ha stramme rammer, som det er tenkt å kutte enda mer på. Det vil gå ut over de sårbare barn og de barn som trenger tidlig innsats for å ikke falle utenfor samfunnet og arbeidslivet om 10-15 år. Også skolen jobber under trange økonomiske rammer. Det er fra før av ikke nok midler til innkjøp av nye skolebøker og begrenset med ressurser som kan støtte elever som trenger ekstra. Den nyeste Pisa kartlegging viser at det trengs mer kunnskap inn i skolen. Både kunnskap og flere ansatte til støtte for elever med utfordringer har sin pris. Det samsvarer dårlig med kutt i oppvekst. PPT har en sentral støttefunksjon for både barnehagebarn og skole for elever som ha godt av den tidlige innsatsen. Denne støtten betyr mye for det enkelte barnet/ eleven og hele familien. Det betyr også mye for personalet i skolen og barnehagen å få støtte og veiledning inn. Kutter man på denne tjenesten er det en reel fare for at barn og elever ikke få den støtten de har behov for.

Asker kommune ønsker seg tjenester av høy kvalitet. Kvalitet har sin pris. Kompetente ansatte vil søke seg til de kommuner som betaler for kvaliteten.

Det gjelder for både ansatte i skole, barnehage og øvrige ansatte i oppvekst.

Vil kommunen sparer penge er det beste rådet å satser også økonomisk på tidlig innsats. Slik at fremtidens innbyggere ikke faller utenfor samfunnet, men er rustet til å stå i arbeidslivet.

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Notat

Vår referanse
23/22007-2

Vår saksbehandler
Gry Therese Bjørlykke Henriksen

Dato
07.12.2023

Hørings svar på Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024- 2027- Samarbeidsutvalget Slingrebekken barnehage

Samarbeidsutvalget stiller spørsmål ved hvorfor Asker kommune bruker vesentlige mindre penger på barnehage enn sammenlignbare kommuner i KOSTRA- gruppe 12. Hva ligger i disse tallene, og på hvilken måte påvirker dette kvaliteten på tilbudet og tjenesten som gis til barn i barnehagene? Påvirker dette for eksempel hjelp til barn som har behov for spesialpedagogisk hjelp, innleie av vikarer ved sykdom, innkjøp av leker og utstyr osv.

Omstillingen:

Samarbeidsutvalget er kritiske til at helsestasjonen på Filtvet vurderes å legges ned. Dette vil medføre svært lang reisevei for familier som bor i søndre del av kommunen, og i verste fall medføre at barn ikke får regelmessige kontroller på Helsestasjonen.

Omstillingen rammer de som allerede er mest sårbare og utsatt i kommunen, som for eksempel barn, eldre og familier. Asker kommune har i Temaplanen for oppvekst påpekt at foreldrene er den viktigste ressursen i barns liv, og samarbeidsutvalget undrer seg over hvordan dette henger sammen med at virksomheter som tilbyr hjelp til familier må spare mye penger (eks Cos-veiledning, Familieterapeuter, foreldreveiledning mm). Det er vanskelig å gjøre mer for mindre uten at dette påvirker kvaliteten på tilbudet.

Samarbeidsutvalget er bekymret for bemanningssituasjonen i barnehagene. Det er i utgangspunktet lav bemanning, mange barn per voksen, men barnehagene står nå også i en situasjon der det er en utfordring å rekruttere og beholde ansatte. Kommunen må være en attraktiv arbeidsgiver, der ansatte ønsker å bli, og nye ønsker å komme til.

Samarbeidsutvalget synes det er positivt at foreldrebetalingen reduseres i august 2024. Det er også positivt at man ønsker å satse på gratis kjernetid for SFO i

2.klasse. Det er viktig at flere barn benytter seg av SFO- tilbudet, og prisen er nok en medvirkende årsak til at mange familier velger å ikke benytte seg av SFO.

Med vennlig hilsen
Samarbeidsutvalget i Slingrebekken barnehage ved
Sabrine Fjelle Moe
Ole Martin Johansen

Til

Kopi til

Høringsuttalelse fra Norsk sykepleierforbund (NSF) Asker til Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-2027

NSF Asker ønsker å understøtte at vi har stor forståelse for den krevende økonomiske situasjonen Asker kommune står i. Vi mener derimot at slik handlingsprogrammet legger opp til kommer innsparingskravene til å ramme direktørområdet velferd og deler av oppvekst uforholdsmessig hardt.

Asker kommune ønsker å legge til rette for gode, likeverdige og fremtidsrettede tjenester til Askers innbyggere. Slik vi ser det ut ifra dagens situasjon i velferd er vi redd for at kommunen ikke kommer til å klare å levere tjenester til sine innbyggere med en faglig god kvalitet. Det kommer til å bli vanskelig å kunne satse på forebyggende tjenester og det blir en dreining til å bare levere lovpålagte tjenester. Dette er etter vår oppfatning i strid med innsatstrappen som Asker kommune bygger sine tjenester innenfor området velferd på.

Det å ikke kunne levere en tjeneste av faglig god kvalitet blir til en belastning for våre medlemmer. Dette kan føre til at de emosjonene belastningen blir for stor og det kan resultere i sykefravær og ytterste konsekvens at vi mister ansatte.

Som alle andre kommuner rundt oss har også Asker kommune store utfordringer med å rekruttere sykepleiere. Da er det etter vår oppfatning viktig å kunne tilby gode arbeidsforhold for våre medlemmer. Det kan være i seg selv en positiv faktor for å rekruttere og ikke minst beholde ansatte.

I området oppvekst ønsker vi å peke spesielt på de virksomhetene som leverer helsetjenester til barn og unge. Tidlig innsats er etter vår oppfatning helt avgjørende. Det er kostnadsbesparende og ikke minst skaper det mindre lidelser for barna våre. Det å spare inn i disse områdene anser vi som svært uheldig.

Med vennlig hilsen

Kirstin Steinat

Hovedtillitsvalgt

Norsk sykepleierforbund (NSF)
Asker kommune

NORSK
SYKEPLEIERFORBUND

Asker kommune

Offentlig høring - høringsvar

Innsender	
Innsender er: Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr. 930963232	
Forening/organisasjon As barnas hus gullhella	
Adresse Bukkemyrveien 3	
Postnr. 1386	Poststed Asker
Telefonnr. 66 76 14 40	E-postadresse kontor@barnashus.com
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Trude	
Etternavn Fjugstad	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringsvar til Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr. 23/04233
Høringsvar Høring handlingsplan 2024
<p>Høy kvalitet</p> <p>Kommunen ønsker fremtidsrettede tjenester av høy kvalitet som sørger for gode levekår, helse og trivsel for sine innbyggere. Oppvekst har en helt sentral rolle i å tilby bærekraftige og likeverdige tjenester som sørger for inkludering, trivsel og læring for alle. I handlingsprogrammet som er fremlagt er det på tross av dette foreslått at oppvekstsektoren skal spare 36,5 millioner i 2024 - og at barnehagene skal spare 4 millioner i 2024. Dette mener vi ikke er i tråd med kommunens satsing på tjenester av høy kvalitet og det kommunen selv beskriver som prioriteringer i perioden.</p> <p>Kompetanse</p> <p>Det beskrives i handlingsprogrammet at det skal utvikles kompetanse i barnehager og skoler, slik at flere barn og unge i større grad ivaretas innenfor det allmenne tilbudet. Allikevel er det foreslått en innsparing på 1,5 millioner på opplæring og kurs. "Høy kompetanse i tjenestene er viktig for å sikre et likeverdig tilbud og for at tjenestene skal bidra til internasjonale, nasjonale og lokale bærekraftsmål." Vi stiller spørsmål ved hvordan dette skal sikres når det kuttes i budsjettet til videreutdanning og kompetanseheving i barnehagene og vi er bekymret for hvilken kvalitet barna sitter igjen med når det ikke satses på kompetanseheving hos de ansatte.</p>

Rekruttering og attraktiv arbeidsplass

Med hensyn til rekruttering står det under tjenesteområdet Oppvekst som attraktiv arbeidsplass at Asker kommune skal sørge for et systematisk rekrutteringsarbeid innenfor de tjenestene hvor det er høy konkurranse om arbeidskraften, deriblant barnehagelærere. Det beskrives at "Gode kompetansetiltak og muligheter for videreutdanning og egenutvikling er viktige faktorer i rekrutteringsarbeidet og i arbeidet med å beholde kvalifisert arbeidskraft." Det stemmer ikke overens med de ovennevnte kuttene som er foreslått i handlingsplanen.

Vi ser med bekymring på at det igjen kuttes i en sektor det allerede er vanskelig å rekruttere til, og lurer på hvordan kommunen har tenkt til å sikre at bemanningsnormen og spesielt pedagognormen blir oppfylt, når færre ønsker å jobbe i barnehage. Hva gjør det med de ansatte i en sektor det er vanskelig å rekruttere til, når rammene blir trangere og du vet at ved sykefravær er det ikke mulig med vikarbruk? Ytterligere innstramminger av rammene og tøffere arbeidshverdager med færre muligheter til å tilkalle vikarer, gjør ikke yrket mer attraktivt. Vi tror at ved å sørge for at de ansatte har kapasitet og tid til å utøve sin fagkompetanse og ikke bare nøye seg med "oppbevaring" fordi man mangler hender, vil det fremme barnehage som arbeidsplass. Det er på tide at man tar de ansatte i barnehagen på alvor og legger til rette for at barnehagen blir en attraktiv arbeidsplass i dag og i fremtiden.

Kutt i midler til egen drift

Innstramminger på 1,5 millioner som de kommunale barnehagene må spare i egen drift rammer også oss som privat barnehage om 2 år ettersom vi blir betalt 2 år etter kommunens forbruk. Dette vil ikke bare ramme oss, men også de 74 andre private barnehagene i kommunen. Asker er helt avhengig av de private barnehagene, men vi ser lite til at kommunene verdsetter dette samarbeidet. Vi som er en enkeltstående ideell barnehage er spesielt sårbare for kutt. Pr i dag utgjør lønnskostnader ca. 86% av barnehagens utgifter (dette inkluderer kostnad for innleide vikarer), og innstramminger vil blant annet gå ut over midler til vikar. Vi kan som enkeltstående privat barnehage heller ikke hente inn ansatte fra andre barnehager ved sykdom eller få stordriftsfordeler på vaktmestertjenester ol. Vi er bekymret for hvilken kvalitet barna sitter igjen med, om det ikke er midler til vikar før etter 16 dager, vi ikke har budsjett til å holde lokalene ved like og anskaffe nye leker, bøker osv. Det er ikke forenlig med kommunens ambisjon om høy kvalitet i barnehagene. Vi er i dag allerede helt avhengige av engasjerte foreldre som stiller opp i styret og på dugnad, og klarer ikke se hvor det kan kuttes slik kommunen har foreslått.

Kutt i budsjettet til barnehagene vil ramme barn med særskilte behov hardt. Innstramminger i budsjettet til spesialpedagoger og assistenter rammer nettopp de mest sårbare barna, som kommunen har lovet å ta ekstra godt vare på. Uten ekstra hjelp vil det kreve mer av de faste ansatte i barnehagen og det vil gå ut over alle barna i barnehagen. Kommunen kan ikke gjemme seg bak de barnehageansattes samvittighet for oppgavene kommunen er lovpålagt å løse.

Økonomisk satsning på oppvekst

Vi legger også merke til at barnehagesektoren i Asker kommune bevilger mindre penger pr barn i barnehager sammenlignet med alle omliggende kommuner. Det er vi svært kritiske til. Med tanke på kommunens ambisjoner både generelt og innen oppvekst mener vi at det må være en satsning på - ikke stadige kutt i - barnehagesektoren. Som kommunen selv beskriver er oppvekst et av forholdene som påvirker innbyggernes helse og livskvalitet og ihht bærekraftsmålene skal alle barn ha tilgang til barnehage av god kvalitet som bidrar til trygghet, utvikling og læring.

Økonomisk satsning i barnas tidlige leveår, vil helt klart forebygge senere utfordringer og problemer, og dermed også spare samfunnet for større kostnader til oppfølging/håndtering av for eksempel atferdsproblemer, angst, depresjoner, mobbing, skolevegring eller spiseforstyrrelser. Forskning viser at de første leveårene er viktige for å fremme god psykisk helse senere i livet, og kommunen skriver selv at livssituasjonen, oppveksten og utviklingen til barn og unge har mye å si for den fysiske og psykiske helsen man opplever senere som voksen. Planen adresserer jo

også barnehagens sentrale rolle i løsning eller forebygging av en rekke samfunnsproblemer, derunder som tilbyder av stabilitet for barn som opplever utrygghet eller ustabilitet på andre arenaer. Alt vi kan gjøre for å sikre og trygge barna i disse årene er med på å skape robuste, trygge og velfungerende barn med høy grad av resiliens.

Får vi til dette godt i de første leveårene, ser vi at barna takler utfordringer med mobbing, utenforskap, ustabile forhold hjemme, eller andre traumer vesentlig bedre. Vi ser dette som en klar styrke i planen. Men det fordrer at det er nok personell til stede, som også har tid til å drive utviklingsarbeid. Tid til å følge opp det pedagogiske og sosiale ansvaret de har blitt gitt på en god måte. Det kan ikke bare legges på krav til gjennomgående faglighet og stort samfunnsansvar uten midler til å holde seg faglig oppdatert, til å bruke kunnskapsbasert metodikk, til å drive systematisk observasjon for å analysere, evaluere og følge opp barn og unges utvikling.

Vennlig hilsen

Samarbeidsutvalget ved Barnas Hus Gullhella,
v/ Kristin Henriksen og Trude Fjugstad

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Asker kommune

Offentlig høring - høringssvar

Innsender	
Innsender er: Privatperson	
Privatperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Charlotte	
Etternavn Blindheim	
Adresse Thorvald olsens gate 4	
Postnr. 1396	Poststed Billingstad
Mobilnr. +4792660982	E-postadresse charlotte@blindheim.org

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr. 23/04233
Høringssvar Henviser til barnehage er underbemannet og at kvaliteten på barnas innhold er viktig. Under KOSTRA-tallene som forteller at det er ført til budsjettkutt som påvirker våre små og barnehageansatte. Ønsker å dele min mening om at dette er et område som trengs investeringer og ikke budsjettkutt. Barnehageansatte gjør en så utrolig god jobb for våre barn og er en viktig del for barnas oppvekst. De er mesteparten av sin tid i bhg mer der enn hjemme. De ansatte gjør alt de kan for å skape et trygt og et voksende miljø for våre små. Det er allerede store utfordringer knyttet til underbemanning, lav lønn og for få vikarer. Med stor belastning av sykdom blant norsk befolkning går ikke dette opp og da med budsjettkutt. Jeg undres over hva de tenker de som setter budsjettet. Har barnehageansatte faktisk fått frem sin stemme for å vise deres hverdag, utfordringer og hva som er viktig for Asker-kommune å investere i? Hvis ikke er dette på tide. Dette påvirker bhg-ansatte, de små barna våres og familier med budsjettkutt. Man må gi noe tilbake for de som faktisk er med på å få samfunnet til å gå rundt. Jeg har hørt om bhg som er så underbemannet at de må stenge og at foreldre må ta seg fri fra jobben og få tapt inntekt pga dette. Noe jeg synes er veldig spesielt i 2024. Hvis strategien til Asker-kommune er at foreldre må heller gå ned i stilling eller ha en hjemmевærende så bør heller dette komme tydelig frem. For det er den retningen man går i hvis dette fortsetter. Vi må tenke på de små og ikke hvordan kutte bhg-budsjetter i Asker. For å få flere fastansettelser må det endres både i lønn og hvordan man får flere til å velge dette yrket. De ansatte strekker seg lengre enn langt utover bhg-åpningstider og vil de minste det beste. Hvis vi skal leve i et såkalt: Rik kommune må politikerne tenke seg litt mer om. Hvis ikke de har egne barn i barnehagen kan jeg påstå et snevert syn på dette og at det er «enkelt» å kutte her. Men nå må dere være mer

realistiske! Det pøses på i medier og fra politikere at flere må få barn - helst 3 barn. For at norsk samfunn skal gå rundt i fremtiden. Dette samsvarer IKKE hva ønskene er at en gjennomsnittlig familie skal ha i Norge. Vi som foreldre har allerede en kabal å gå opp med mamma/pappaperm, opptak i bhg, egne jobber og få alt til å gå opp. Kuttet det i budsjetter vil det også være en konsekvens av ah folk får færre barn eller ikke barn i det hele tatt.

Så nå ber jeg dere om å høre oss som tør å si ifra og som faktisk har satt dere til makten i kommunen. Skjerp dere og finn andre løsninger hvor det ikke tas budsjettkutt. Nok er nok!

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

På vegne av SU i Holmen barnehage
Christine F. Nilsen
Torstadåsen 49
1396 Billingstad

06. desember 2023, Asker

Høringssvar på Handlingsprogrammet fra SU i Holmen barnehage

I Handlingsprogrammets tall foreslås det en reduksjon på hele 4 millioner til kommunens barnehager. Og dette kommer etter reduksjon i budsjett over flere år. Asker «skryter» av å drive de mest «effektive» barnehagene i forhold til økonomi. Altså minst penger til de minste, under 6 år. Det går direkte utover bemanning, pedagogisk innhold, utstyr og fasiliteter.

Barnehagene i Asker er totalt nedprioritert av politikere gjennom mange år. Nå ser vi dessverre at mange ansatte i Asker barnehagene finner seg nye jobber.

Skoen trykker aller mest på bemanning og spesielt pedagoger

De ansatte i Asker kommune får dessverre mindre betalt enn ansatte i nabokommunene Lier, Drammen, Bærum og Oslo. Gapet ligger på ca 50.000 for en barnehagelærer, og med det følger også lavere lønn for øvrige ansatte og ledere. Asker kommune har nå ett høyt antall av såkalte disper (107 pr 28.11.23), det betyr at man gir dispensasjon til ansatte som ikke er utdannet barnehagelærer til å fungere som pedagogisk leder. En løsning som må brukes når man ikke får tak i kvalifisert arbeidskraft. Veldig mange kandidater til stillingene er i etableringsfase alder fra 25-45 år og det er naturlig å konkludere med at lønn påvirker hvor man velger å jobbe. Det er på landsbasis mangel på pedagoger og dessverre få søkere til utdanningen.

Hvorfor er det viktig med pedagoger?

Pedagoger er så viktige i barnehagen, nettopp fordi vi trenger kompetansen. Det vi ser er at kvaliteten i barnehagene går ned, som det naturlig gjør når utdanning mangler. Kvalitet handler om å kunne sin teori når det gjelder barns utvikling, det handler om å være en relasjonskompetent ansatt, det handler om å være en tilstedeværende voksen som har kompetanse om språk og språkutvikling, om barns psykiske utvikling. Det handler om voksne som leser teori, kan barnehageloven og uendelig mye mer. Så i ytterste ledd handler det om å forstå hva barn trenger, møte de der de er, og kunne være en god, klok og faglig sterk voksen. Forskning på barnehagedrift (ref GoBan m.m.) viser at betydningen av tidlig innsats, er ekstremt viktig for barns utvikling.

Vi må få mer fag inn i barnehagen, og en rettferdig lønn er viktig for å tiltrekke oss kandidatene. Økt antall pedagoger i barnehagen vil øke det faglige fokuset og gjøre det mer interessant for de vi har å bli i barnehagene. Mange disper gjør det mindre attraktivt for nye jobbsøkere.

Asker kommune har flere gode tilbud for kompetanseheving for pedagoger. Det ligger i utgangspunktet til rette for at pedagoger skal kunne utvikle seg i Asker kommune, så lenge lønnen er riktig. Det vi ser nå er at utviklingen går i motsatt retning. Det hjelper ikke med kompetanseheving av pedagoger når vi gradvis mister de vi har og sliter med rekruttering.

Se mulighetene med de pedagogiske ressursene vi har tilgang på

Ett annet sentralt moment er at det i dag kun er førskolelærere som er godkjent som pedagog i barnehagen. Dette kan Asker kommunes Utdanningsforbund gjøre noe med ved å endre på at annen relevant utdanning som spesialpedagoger, barnevernspedagoger, lærere med mer, kan søke fast stilling og ikke gå på disper. Det finnes mange flotte utdannede pedagoger som ikke er barnehagelærere, men som er svært kompetente. Grunnet disp får de kun engasjementer, da mister vi også dem.

Vikarer og drift av barnehagene

Handlingsprogrammet viser at oppvekst skal spare flerfoldige millioner og barnehagene skal spare over 4 mill. Asker barnehagene har per i dag ikke penger i igjen i driftsbudsjettet til å drifte. Det er ikke nok penger til innkjøp av pedagogisk materiell eller holde barnehagene ved like. Vikarer går av samme budsjett og vil derfor gå ut over barna når det gjelder innkjøp.

Økt grunnbemanning

De foreslåtte kuttene vil gå utover det ordinære barnehagetilbudet. Kommunen vil fremdeles være forpliktet til å sørge for at barn med særlige behov skal få vedtak om spesialpedagogisk hjelp, og at barn med nedsatt funksjonsevne skal få et individuelt egnet barnehagetilbud. Dette er kostnader som i dag er svært store og uforutsigbare for kommunen. Om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet, skal vurderes for begge disse rettighetene. Ved å STYRKE grunnbemanningen vil dermed de uforutsigbare kostnadene kunne bli redusert. Jo mer trygge og forutsigbare de ordinære rammene er for alle barna, vil behov for både spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging kunne gå ned.

Effektiv drift, til en altfor høy pris

Asker bruker langt mindre på barnehager enn andre nabo kommuner. Når kommunen da «skryter» av effektiv drift, er det dessverre veldig gjennomsliktig hvem denne effektive driften rammer. De ansatte slites ut, vi mister kompetanse og det pedagogiske tilbudet til barna. Ett barn med behov for spesiell oppfølging blir ikke fulgt opp. Ett barn som har problemer hjemme blir ikke fanget opp. Ett barn som faller utenfor det sosiale får ikke riktig oppfølging. Det finnes så mange eksempler og dette er kun tre, hvor bistand fra en utdannet pedagog i de fleste tilfeller vil være helt avgjørende for fremtiden til ett lite barn som skal vokse opp og fungere i samfunnet.

Dette er på mange måter en bønn til dere politikere om å stoppe utviklingen der fagpersonell velger seg bort fra jobben i barnehagen. Vi ser ansatte som strekker seg veldig langt for barna våre hver eneste dag, fordi de har ett hjerte av gull. De er slitne, men barna våre har det bra. Inntil videre. Samtidig vet vi at pedagogene ikke fikk deltatt på kurset som var viktig for deres videreutvikling og faglige kompetanse. Som igjen skulle settes ut i live i barnehagen og komme våre barn til gode. Vi vet at det er så stramt bemannet at det ofte må gjøres om på planene om å utforske nærområdet, gjøre noe spennende ute eller rett og slett måtte vente på avløsning for å få skiftet en bleie.

Oppsummert

Hør oss: Legg til rette for å beholde og få tak i pedagoger ved å tilby riktig lønn. Utvid kravene for hvem som kan være pedagoger i barnehagen, da beholder vi de gode fagpersonene og fagmiljøet styrkes. Jevn ut forskjellene mellom barnehagene i Asker og nabokommunen med økt driftsbudsjett og økt grunnbemanning. Effektiv drift får vi ved nettopp å satse mer på barnehagene. Pengene som er investert i pedagogikk og trygge rammer, vil resultere i penger spart når barna vokser opp og blir voksne skattebetalere. Dette er alvor og dere kan påvirke fremtiden.

Asker kommune

Offentlig høring - høringsvar

Innsender	
Innsender er: Privatperson	
Privatperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Andrea	
Ettemavn Johansen	
Adresse Nordengkollen 56	
Postnr. 1396	Poststed Billingstad
Mobilnr. +4745603370	E-postadresse andrea_jk89@hotmail.com

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringsvar til Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr. 23/04233
Høringsvar <p>Jeg ønsker ytre stor bekymring vedrørende fokus på barnehageansatte i Asker kommune. De har en samfunnskritisk oppgave og deres jobb har stor påvirkning på hvordan barna utvikler som eldre. Idag er barnehagene ofte underbemannet og dårlig betalt! Det er svært krevende å finne kvalifiserte søkere og barna våre lider av dette!! Det er også bekymringsverdig at det nesten umulig å oppdrive vikarer, så ved sykdom må ansatte på jobb ta på seg dobbelt ansvar og strekker seg lang for å ivareta våres barn. Små barn har behov for tett oppfølging og god modulering, når vi ikke gir barna våre dette, er det stor fare for skjevutvikling seinere i livet. Det oppfordres derfor på det sterkeste og revurdere planen og prioriter barnehageansatte som tar ansvar for våre barn.</p>

Dokumentasjon
Last opp dokumentasjon

Asker kommune

Offentlig høring - hørings svar

Innsender	
Innsender er: Privatperson	
Privatperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Ingrid	
Ettemavn Berg	
Adresse Nedre båstad vei 23	
Postnr. 1387	Poststed Asker
Mobilnr. +4746542022	E-postadresse 0810berg@gmail.com

Saken gjelder
Velg sak du vil gi hørings svar til Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr. 23/04233
Hørings svar Angående barnehage under tema oppvekst.
<p>Som foreldre i barnehage i Asker registrerer vi at det er vanskelig å få tak på pedagogisk ansatte. Vi ser økende bruk av personale på dispensasjon der lovpålagte krav til utdannelse hos de ansatte ikke oppnås. Dette medfører en svekkelse av barnehagens evne til å følge opp, og planlegge for, barnas pedagogiske opplegg. I tillegg fremstår det som vanskelig å få tak i vikarer ved sykdom. Av KOSTRA-tallene ser vi at det planlegges en reduksjon i kommunens bruk av penger de neste årene. Når både lønningene og planlagt pengebruk på barnehagene er høyere i nabokommunene, frykter vi at det på sikt blir et ytterligere tap av utdannet personale fremfor en økning. Med barn i barnehage nær kommunegrensene frykter vi enda mer for at pedagoger velger å søke seg til et høyere lønnsnivå.</p> <p>Videre er vår erfaring at barnehagenes evne til å ta i mot de barna som bor i, og kommer til kommunen, ikke passer overens med familienes bosted. Vi fikk barnehage langt unna vårt bosted og vet at dette også gjelder mange andre i vårt nærområde. Dette medfører store komplikasjoner når familiene prøver å få hverdagen til å gå opp samtidig som barna skal ivaretas på en best mulig måte. Barna får blant annet lange dager som følge av lang reisevei til barnehage kombinert med reiseveien til foreldrenes arbeidssted.</p> <p>Vi har også opplevd å ikke få barnehageplass etter endt permisjon, før lovpålagt tid, noe som ble en stor økonomisk og praktisk ulempe for oss.</p> <p>Vår erfaring er samlet sett dermed at barnehagekapasiteten til Asker kommune er svært dårlig. Dette er et stort paradoks når kommunen tillater at det bygges masse nye boliger og ønsker å tiltrekke seg nye innbyggere, samtidig som kommunen opplever et generasjonsskifte hvor vår foreldregenerasjon flytter ut av familieboliger og gjør plass</p>

til nye familier. Slik barnehagesituasjonen er nå vil vi fraråde andre familier med barn å flytte til Asker.

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Asker kommune

Offentlig høring - høringsvar

Innsender	
Innsender er: Privatperson	
Privatperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Malene	
Ettemavn Larsen	
Adresse Fjelkensvingen 9	
Postnr. 1395	Poststed Hvalstad
Mobilnr. +4745446491	E-postadresse malene_larsen11@hotmail.com

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringsvar til Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr. 23/04233
Høringsvar Høringsuttalelse fra Samarbeidsutvalget i Solvang barnehager, Asker, til Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram og tilleggsinnstilling for 2024-2027. Samarbeidsutvalget i Solvang barnehager er et utvalg bestående av representanter for både foresatte og ansatte i Føyka, Drengsrudtunet og Solgården barnehager. Samarbeidsutvalget i Solvang barnehager, Asker, ønsker å rette oppmerksomheten mot betydelige bekymringer vedrørende kommunedirektørens forslag til handlingsprogram og tilleggsinnstilling for 2024-2027. Ny handlingsplan har som tidligere år dessverre ingen bedring i horisonten, tvert imot skal det kuttes med ytterligere 4 millioner. Flere år på rad er det blitt gjort innsparinger i denne sektoren, og barnehagene blir rammet sterkt ved at de får mindre og mindre, år etter år. Dette betyr at det blir mindre penger til barnehagene, som går direkte utover de aller minste. Forskning viser til at psykisk helse starter allerede i barnehagen. Ved å kutte ytterligere på midler i barnehagesektoren kan vi øke kostnader på lengre sikt ved at barn og ungdom sliter med psykisk og mental helse. Vi kan spare samfunnet for penger hvis vi har mulighet til å jobbe forebyggende ved å gi god oppfølging i barnehagen og jobbe proaktivt fra start. Kommunenes formål burde være å sikre barnehagene midler og rammevilkår som harmonerer med Askers visjon om å være en ledende oppvekstkommune. Konkrete bekymringer Økonomisk disparitet:

Asker kommune ligger 50 millioner kroner lavere enn Bærum kommune. Et kutt på 250.000 kroner per sone, vil true barnehagens evne til å levere kvalitet på barnehagetjenester. Dette mener vi vil gå direkte utover pedagogisk innhold, utstyr, bemanning og fasiliteter for de minste. KOSTRA tall viser også at Asker kommune bruker betydelig mindre på de mest sårbare barnehagebarna enn de andre kommunene. Det styrkede tilbudet til førskolebarn i Asker ligger på 656. KOSTRA gruppe 12 ligger på 907 og landet forøvrig på 861. I Handlingsplanen foreslås det nå en reduksjon på 4 millioner til kommunens barnehager.

Opplæring og kurs:

En reduksjon på 1,5 millioner i opplæring og kurs strider mot målet om å være en attraktiv arbeidsgiver og går på bekostning av kompetanseheving.

Driftsmidler:

Reduserte midler til drift vil svekke tilbudet, begrense læring og handlingsrom for barna, samt påvirke ansattes trivsel og kompetanse. Det er ikke nok penger til å kjøpe inn pedagogisk materiell eller holde barnehagene i god stand og ved like. Dette er bekymringsverdig og gjør heller ikke at Asker virker som en attraktiv arbeidsgiver og at de satser på de minste.

Attraktivitet som arbeidsgiver:

Asker kommune og Handlingsprogrammet slår fast ambisjoner om å være en attraktiv arbeidsgiver, men virkeligheten samsvarer ikke med dette når det spares og reduseres på alle områder. Det hjelper lite å ha gode planer for rekruttering og annonser når omsorgsyrkene i kommunene ikke opplever å verken bli sett eller hørt.

Rekrutteringsutfordringer:

Reduserte midler gjør det mindre attraktivt å rekruttere til yrket, med potensielle konsekvenser for bemanningen og tjenestekvaliteten. Det er færre og færre som utdanner seg til å bli barnehagelærer og barne- og ungdomsarbeidere. I de seneste rekrutteringsprosessene har det vært betydelig færre og lavere kvalitet på antall søkere.

Mangel på ressurser:

Fravær av midler til utstyr, materialer, vikarer ved sykefravær, arbeidstøy/uniformer og opprettholdelse av bemanningsnormen er uforenlig med målsetningen om å være en fremragende barnehageaktør.

Arbeidspress og uthuling av kompetanse:

Vi er bekymret for at høyere krav kombinert med færre ressurser kan føre til høyere sykefravær og utbrente ansatte som igjen går på bekostning av kvaliteten på barnehagetilbudet. Arbeidsmengden til de ansatte er større enn noen gang og kravene er mangedoblet. Likevel blir det ikke bevilget flere ressurser, tvert om er det planlagt å redusere bevilgninger. Dette stiller vi oss undrende til.

Samarbeidsutvalget i Solvang barnehager er svært bekymret for konsekvensene som den foreslåtte budsjettreduksjonen vil medføre for barnehagene i Asker kommune. En slik reduksjon vil gå på bekostning av både de ansattes mulighet til å ivareta hvert enkelt barn og dets utvikling, men også de ansattes arbeidsvilkår og psykisk og fysisk trivsel på jobb. Innsparingene som vil kreves for å imøtekomme effektiviseringen som er presentert i budsjettet, vil redusere kvaliteten på tjenesteleveransen i barnehagene, og barna må betale den høyeste prisen! Det er knyttet stor bekymring til hvordan dette skal utføres på en god og bærekraftig måte som ivaretar både ansatte og barn.

Vi oppfordrer politikerne til å revurdere de foreslåtte kuttene og prioritere en bærekraftig og fremtidsrettet satsing på våre barnehager. Dette er avgjørende for å opprettholde Asker som en ledende oppvekstkommune. Per dags dato klarer ikke barnehagene å levere et godt kvalitetstilbud for de minste. Vi ser fram til en konstruktiv dialog om disse

avgjørende spørsmålene.

På vegne av Samarbeidsutvalget Solvang barnehager,

Malene Øyan Larsen

SU-Leder, Solvang barnehager

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Asker kommune

Offentlig høring - hørings svar

Innsender	
Innsender er:	
Privatperson	
Privatperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn	
Elin	
Etternavn	
Evensen	
Adresse	
Plassen 21	
Postnr.	Poststed
3475	Sætre
Mobilnr.	E-postadresse
+4799572879	elin.evensen@asker.kommune.no

Saken gjelder
Velg sak du vil gi hørings svar til
Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr.
23/04233
Hørings svar
Høring på budsjett og handlingsplan 2024
Fra Virksomhet Røyken og Klokkearstua barnehagers Samarbeidsutvalg.
Behandlet i Samarbeidsutvalgene 6.12.23
Generelt:
Samarbeidsutvalgene i våre barnehager er fornøyd med kommunens satsninger i kommende periode. Det gjelder særlig områdene En god start i livet, livsmestring og utenforskap. Vi vil også fremheve satsningen på samarbeid til beste for barn, unge og familier. Vi liker godt at det skal jobbes for at kommunens tjenester skal organiseres med felles mål for å komme frem til beste løsning for barn og familier.
Vi er også fornøyd med at det fremheves at barn og unge skal være aktive medborgere og at man ser barnehage og skole som viktige arenaer for blant annet demokratiopplæring slik at barn og unge blir motivert til et samfunnsengasjement.
Vi vet blant annet gjennom satsningen «de 1000 første dagene» hvor viktig det er å gi barn et godt tilbud blant annet ved oppstart i barnehagen.
Vi tror Temaplan for oppvekst vil kunne vær med på å styrke og holde fast ved kommunens satsninger innen oppvekst i planperioden.
Det vil være viktig å holde fast ved målene for en periode så det er mulig å utvikle kompetanse og gjennomføre tiltakene i praksis.
Kostra tall:
Vi ser at Asker kommune bruker mindre pr barn 1-5 år enn kommuner i samme kostragruppe og med kommuner vi sammenligner oss med som Bærum og Drammen og Kostra gruppe 12.
Kommunens satsninger som er svært gode vil kreve at vi satser på kompetanseutvikling. Kompetanseutvikling vil

medføre noe økte kostnader ved eksempel at vi må erstatte bemanningen som tas ut av barnegruppene når vi skolerer i forhold til eks nye arbeidsmetoder. Det er svært viktig å kunne sette inn ekstra bemanning for å kunne jobbe med kontinuerlig kompetanseheving.

For å kunne imøtekomme de kravene som settes i kommunens satsningsområder må vi både ha kompetanse, samt være tilstrekkelig antall personer på jobb som kan ivareta alle barn og være i forkant. Det er viktig at vi ikke kommer inn kun i etterkant for å reparere. For å kunne forebygge blant annet et godt psykososialt miljø for alle barn og forebygge utenforskap må vi kunne gi barna kompetente voksne som har tid til hvert barn.

Spesialpedagogisk hjelp:

Tilbudet til barn med særskilte behov er allerede rammet da timene til spesialpedagogisk hjelp er redusert fra 47 til 45 uker. En ytterligere reduisering av tilbudet vil ramme de barna som trenger det aller mest. Nå en av satsningen til kommunen er utenforskap så vil det kunne ramme akkurat de barna som kan bli rammet av akkurat utenforskap ved at vi ikke får jobbet nok med inkludering allerede i barnehagen.

Dersom vi skal hjelpe alle barn innenfor det allmennpedagogiske tilbudet må barnehagene ha tilstrekkelige ressurser og kompetanse.

Drift

Som budsjett forslaget ligger hvor vi er at Asker bruker mindre enn sammenlignbare kommuner på barnehage rammer det også mulighet til fornyelse av både inventar og materiell. Våre barnehager er gamle og vil ha behov for en del nytt materiell og inventar for å kunne drive tidsmessig og gi barna det best mulige tilbudet.

Bemanning og pedagogmangel

Vi foreslår at Asker kommune vil gjøre et forsøk med å øke grunnbemanningen.

Det er et av tiltakene som barnehagelærere som har forlatt yrke sier at er viktigste kriteriet for at de skal komme tilbake til barnehage.

Vi ser av kommuner hvor forsøket er utprøvd så har sykefraværet gått ned. Det betyr at det er fast ansatte som er på jobb istedenfor innleide vikarer.

Asker mangler pr i dag mange utdannede barnehagelærere. For å få utdannet flere over en kort periode kunne kommunen gi økt tilskudd til de som tar deltidsutdanning mot at de binder seg til å jobbe i Asker kommune for en 2-3 års periode. Vi vet at for å kunne gi barna det beste tilbudet må vi ha kvalifisert personale enten det er pedagoger eller andre ansatte.

Røyken barnehage

Røyken kommunes plan var ny barnehage fra 2020. Handlingsplanen for Asker kommune viser at ny barnehage først vil komme i 2028.

Røyken barnehage er i perioden frem mot 2020 ikke oppgradert eller pusset opp pga at det skulle bygges ny barnehage. En utsettelse av barnehagen vil både påvirke kapasitet, tilgjengelighet, at barnehagen kan drives tidsriktig. I budsjett og handlingsplanen står det at Asker kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver. Det å ha tidsriktige barnehager er med på å gjøre kommunen attraktiv. Asker kommune mangler allerede mange kvalifiserte pedagoger.

I perioden frem til det blir bygget ny barnehage er det behov for noe oppgradering. Det er gjort en del oppgradering siste året, men det er behov for noe mer for å ha en standard vi kan leve med til ny barnehage er ferdigstilt og tatt i bruk. Det skal være et godt tilbud for de barna som går her i den perioden samt en god og attraktiv arbeidsplass for ansatte og for å rekruttere de best kvalifiserte arbeidstakere.

For Samarbeidsutvalgene i

Klokkekarstua, Hyggen og Røyken barnehage

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Asker kommune

Offentlig høring - høringsvar

Innsender	
Innsender er: Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr. 931713450	
Forening/organisasjon Pbl asker	
Adresse V/ per erik jenssen	
Postnr. 1383	Poststed Asker
Telefonnr. 92877785	E-postadresse kontor@annerudtoppen.no
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Per Erik	
Etternavn Jenssen	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringsvar til Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr. 23/04233
Høringsvar Høringsvar til handlingsprogrammet 2024-2027 PBL lokallag Asker representerer 36 private barnehager og ønsker med dette å komme med følgende innspill: PBL Lokallag Asker er bekymret for ytterligere kutt på 36,5 millioner i 2024 i oppvekstsektoren. Det vises til effektiviseringstiltak som vi mener vil påvirke kvaliteten negativt. I handlingsprogrammet står det at: God kvalitet i tjenestene krever at ledere og medarbeidere har høy kompetanse (s.82). Vi har store utfordringer med å rekruttere kompetent personale til våre barnehager, vi kan ikke se at det er tatt hensyn til i punktet om rekruttering i Handlingsprogrammet (s.67). Det er nevnt flere ganger i Handlingsprogrammet at Asker kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver, derfor oppfordrer vi politikerne til å se dette i sammenheng med kuttene og effektiviseringstiltakene som foreslås. I Asker kommune er det pr. dags dato 107 dispensasjoner fra utdanningskravet, det er et stort frafall fra yrket og vi mener at kuttene i sektoren gjør Asker kommune til en mindre attraktiv arbeidsgiver. I Handlingsprogrammet (s. 78) står det at Asker kommune har et mål om at alle barnehager skal levere god kvalitet. Vi ser at prioriteringer i perioden nevner at barn skal lære seg å få venner, beholde vennskap og være en del av et nettverk for å høre til felleskap og være en aktiv deltaker i samfunnet. Dette er ferdigheter det jobbes mye med i

bhg. Men vi ser at mangelen på fagpersoner gir dårligere kvalitet i arbeidet ut mot de sårbare barna.

Vi mener at kuttene i Handlingsprogrammet viser ytterligere vil det blir vanskelig å etterleve. Kvalitet MÅ ses i sammenheng med økonomi.

Kuttene på området barn, familie og inkludering for 2024 på 11 millioner mener vi at vil ramme de sårbare barna og deres familier. Dette bekymrer oss når vi ser det i sammenheng med forebygging av ungt utenforskap.

MVH Styret i PBL lokallag

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Hørings svar til Handlingsplan "Oppvekst" Asker Kommune

Vi foreldrene og SU-medlemmene stiller oss svært skeptiske og uforstående til at vi her ute i Hurum ikke blir hørt.

Asker Kommune er en geografisk stor Kommune, og vi her i sørspissen har helt andre behov enn foreldrene/barnehagene nærmere Asker sentrum. At det stilles likt føles helt hårreisende. Asker Kommune er en kommune med sterk, stabil økonomi og det er absolutt utenfor vår forståelse at dette ikke gjenspeiles i sitt budsjett for de mest sårbare: våre barn!

Asker Kommune ønsker å spare i barnehagene, men her ute bør budsjettet økes, spesielt med tanke på bemanningen. Hurum-delen av kommunen er i en spesiell situasjon. Vi har lange kjøreveier til jobben og det er lite jobbtilbud her ute. Det er ikke uvanlig at foreldrene må kjøre til Drammen/Asker/Oslo. Dette medfører at barnehagetilbudet blir utnyttet hele dagen, dvs at barna blir levert 07.00 og hentet mellom 16.30-17.00. Dermed er kjernetiden forlenget.

Dette gjenspeiles også når man ser på åpningstidene rundt om i kommunen. Ser man på barnehagene i/nærme Asker sentrum så er åpningstidene 7,30-16,30/17.00. Å spare på bemanning men samtidig klare å kunne tilby barna en barnehageverdag dem trenger og fortjener er ikke mulig.

Asker Kommune bør øke bemanning spesielt i barnehagene som er i denne delen av kommunen. Grunnet at det funker per idag er at de barnehageansatte gir sitt absolutt ytterste, men det er jo bare holdbart til en viss punkt. Da vil det gå utover enten den psykiske helsen til den ansatte eller over omsorgen dem kan ytre til barna. Dermed er det økt behov for vikarer som da igjen vil koste ekstra penger for barnehagene/kommunen pga. opplæring av nye vikarer og sykemeldinger. Asker Kommune bør gjøre sitt ytterste nå og iallefall innvilge et budsjett som stabiliserer bemanningen og trygge barna våre i hverdagen med dette.

I oversikten skriver dere selv :

" Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrige og stolte medarbeidere og ledere. "

Videre skriver dere :

"Barnehager og skoler har en særskilt viktig oppgave i å bidra til inkludering og tilhørighet, og arbeider kontinuerlig med å fremme en fellesskapende pedagogikk og et trygt og inkluderende leke- og læringsmiljø. Dette gjøres i samarbeid med interne og eksterne kompetansemiljøer som bidrar med forskningsbasert kunnskap og veiledning."

Enda et sitat :

" Høy kompetanse i tjenestene er viktig for å sikre et likeverdig tilbud og for at tjenestene skal bidra til internasjonale, nasjonale og lokale bærekraftsmål.

Men samtidig kutter dere i budsjett på kurs og videreutvikle kompetanse. Dere bør som sagt øke budsjettet på bemanningen og også for utearealer, leketøy etc som er noe av det viktigste for å fremme kreativiteten og motorikken hos barna. Vi kan ikke se noe annen vei for å oppnå deres egne mål.

En av hovedstrategiene dere legger frem under bemanningen er : mer for mindre samt en ansettelsesstopp. Hva skal dette bety? At de ansatte skal gjøre enda mere for å spare på bemanningen? Dette høres ikke riktig ut, spesielt hvis man ønsker å fremstille seg som en god arbeidsgiver. Vi frykter at denne strategien vil gå utover omsorgen til våre barna og personalet.

Barnehageansatte har stor og god kompetanse i barnehagene, men det blir stadig lagt flere oppgaver til personalet, mens det blir kuttet i eksternt personal som PPT. Enda et godt eksempel er renhold i barnehagene. I en av barnehagene feks. ble oppgaven vindusvask fjernet fra gjøremålene til renholdspersonalet. Dette er de barnehageansatte selv som må overta. Dette stjeler jo igjen en ressurs som er forbeholdt våre barn, og ingen kompesasjon når man tenker på bemanning.

Et videre punkt er Helsetunet på Filtvet. Dere skriver : " Svangerskapsoppfølging og de første møtene med helsestasjonen er viktige tjenester for at et barn skal få en god start i livet. " Men samtidig ønsker dere å stenge det nærmeste stedet for mange beboere for gamle Hurum og tvinge nybakte barn og mødre å dra en times busstur til Røyken sentrum.

Når vi tar et blikk på KOSTRA-tallene er Asker Kommune fortsatt etter Bærum og Drammen Kommune. Feks "netto driftsutgifter per innbygger, styrket tilbud til førskolebarn" og "Netto driftsutgifter per innbygger 1–5 år i kroner barnehager (B) *) **)." Hvorfor blir barna nedprioritert i den ressussterke Asker Kommune?

I presentasjonen deres under Økonomianalyse er det også tydelig at Asker Kommune ligger betydelig under det være nabokommuner investerer i barnehagene. På Kultur ligger vi veldig høyt, men dette merker vi her ute i gamle Hurum ikke noe særlig mye av.

At økonomien må tenkes langsiktig og at kommunen, som så mange andre, har blitt præget av både pandemien men også prisveksten har vi full forståelse for. Men at kommunen nedprioriterer barna, som er kommunes fremtid, det er ubegripelig for oss.

Undertegnet av :

Jane Kathleen Thiessen – SU-leder Gulvspurven barnehage

Erik Sjøstrand - SU medlem Gulspurven Barnehage

Christine Ekeberg – SU-leder Doktorgården barnehage

Karianne Sittrup Bergerud - SU medlem Doktorgården barnehage

06.12.2023

Asker kommune

Offentlig høring - hørings svar

Innsender	
Innsender er: Enkeltpersonforetak/forening uten organisasjonsnummer	
Foretakets eller foreningens navn Hovedverneombudene	
Adresse Gamle borgenvei 4	
Postnr. 1383	Poststed Asker
Telefonnr. 93469807	E-postadresse ida.henriette.stabaek@asker.kommune.no
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Ida Henriette	
Etternavn Stabæk	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi hørings svar til Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr. 23/04233
Hørings svar Høringsinnspill til Handlingsprogram 2024-2027 fra Hovedverneombudene. Vernetjenesten har forståelse for at man i den økonomien man har nå, må snu på hver stein og at det er behov for effektivisering. Det er likevel slik at enkelte virksomheter har stort sykefravær, mye vikarbruk og de ansatte som er på jobb er slitne. Dette er en stor belastning på arbeidsmiljøene og vernetjenesten er bekymret for om de ansattes helse, miljø og sikkerhet blir tilstrekkelig ivarettatt. Med flere innsparinger er vi bekymret for at ansatte ikke orker mer og finner seg andre jobber utenfor kommunen. Mange virksomheter er allerede underbemannet, og det er svært vanskelig å finne kvalifisert personell. Dette samsvarer ikke med arbeidsgivers bekymringer vedrørende utfordringene knyttet til demografi. Vi i vernetjenesten er bekymret for forsvarligheten ved kutt i de ulike virksomhetene. De tilbakemeldingene vi får fra verneombud og ledere er at det er vanskelig å kutte mer fordi man allerede er på et minimum. De ansatte opplever at de ikke alltid blir informert godt nok og de opplever at de ikke klarer å levere kvalitet med de ressursene de har. Dette skaper utrygghet, noe som igjen gir et lite helsefremmende arbeidsmiljø. Når man gjør disse nedskjæringene lokalt er det viktig at man sørger for forankring og at man sørger for gode prosesser. Skal vi klare å få til gode prosesser og omstillinger, må det gis tid og rom for virksomhetene til å sikre god medbestemmelse og medvirkning. Det må sikres at avgjørelser som tas ivaretar ansattes rett til et helsefremmende og sikkert arbeid. Endringer som kan øke risiko for vold og trusler om vold skal nøye gjennomgås ved å gjennomføre ROS før beslutninger fattes. Dette vil bli et krevende arbeid for alle. Lederne blir presset på å levere

resultater raskere, og vernetjenesten er derfor bekymret for at medbestemmelse og medvirkning vil i enkelte tilfeller bli nedprioritert. Dette kan føre til omkamper med tillitsvalgte og verneombud, noe som ikke er heldig for prosessen eller samarbeidet man ønsker skal forankres ute i virksomhetene. Når det er sagt er vi i vernetjenesten klare for å skape et godt samarbeid rundt disse endringene som skal skje.

Asker, 06.12.23

Hilde Bestvold, hilde.bestvold@asker.kommune.no

Ida Henriette Stabæk, ida.henriette.stabaek@asker.kommune.no

Tonje Ovnan Billand, tonje.ovnan.billand@asker.kommune.no

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Asker kommune

Offentlig høring - høringsvar

Innsender	
Innsender er: Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr. 918352651	
Forening/organisasjon Kistefossdammen barnehage	
Adresse Vikingjordet 5	
Postnr. 1389	Poststed Heggedal
Telefonnr. 91814464	E-postadresse merete.bjertnes@asker.kommune.no
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Merete	
Ettemavn Bjertnes	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringsvar til Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr. 23/04233
Høringsvar Samarbeidsutvalgene (SU) i følgende barnehager har i ett fellesmøte 27.11.23 blitt enige om dette høringsvaret: Den foreslått innsparingen på kr. 4 mill. for barnehagene i 2024 er medlemmene i SU ène kritiske til og bekymret for pga: 1. KOSTRA - oversikten viser at Asker kommune allerede bruker mye mindre og tildels svært mye mindre ressurser enn alle sammenliknbare kommuner. Det er derfor bekymringsfullt at barnehagene skal kutte ytterligere i rammen for driften. 2. For å fortsatt kunne være en attraktiv kommune for innflyttere som gir skatteinntekter, er det meget viktig at barnehagetilbudet holder god kvalitet. Hvis ikke dette er opplevelsen eller omdømmet, så kan tilflyttingen av unge i etableringsfasen bli redusert, og dermed tilsvarende for skatteinngangen. 3. Ambisjonen i temaplan for oppvekst : "Å høre til" - der det bla skal jobbes mye fremover for å hindre utenforskap, satses ytterligere på kompetanseutvikling, samt rekruttere og beholde medarbeidere i i barnehagene, er det et dårlig signal at rammene i barnehagene reduseres. Da vil det bli et stort sprik mellom ressurser og ambisjoner/forventninger som blir meget utfordrende å "stå i" for de ansatte og ledelsen.

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Asker kommune

Offentlig høring - høringsvar

Innsender	
Innsender er: Enkeltpersonforetak/forening uten organisasjonsnummer	
Foretakets eller foreningens navn Samarbeidsutvalgene for bleikerfaret, bondi, morellveien og åby barnehager	
Adresse Bleikerfaret 14	
Postnr. 1387	Poststed Asker
Telefonnr. 97148889	E-postadresse kjetil.halvorsen@asker.kommune.no
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Kjetil	
Etternavn Halvorsen	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringsvar til Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr. 23/04233
Høringsvar Høringsvar Asker kommunes Handlingsprogram 2024-2027
Leder i Samarbeidsutvalget for Bleikerfaret barnehage: Elisabeth Meland og Linn Rosenberg Bondi barnehage: Per Kristian Torkildsen Morellveien barnehage: Anders Urdal Åby barnehage: Bethina Jørgensen
Samarbeidsutvalgene for overnevnte barnehager stiller seg svært kritisk til Asker kommunes handlingsprogram 2024-2027. Årsaken er at det i handlingsplanen kommer frem at det i år igjen er Asker kommunes barnehagebarn er taperne.
En vanskeligere hverdag for de som trenger det mest Asker kommunes «netto driftsutgifter per innbygger (211) styrket tilbud til førskolebarn» for 2022 er om lag 34 prosent lavere enn for Bærum og Drammen. Av alle kommuner vi sammenligner oss med er vi desidert dårligst i klassen når det kommer til midler for å sikre de barna som trenger det mest et godt og adekvat tilbud.
Når Asker kommune velger bort midler til de barna som har spesielle behov og som trenger mest oppfølging, vil

dette etter all sannsynlighet føre til at de barn med ekstra utfordringer i vår kommune vil gå en mer krevende hverdag i møte enn barn i våre nabokommuner. Når det i tillegg legges opp til betydelige kutt i posten Barn, familie og inkludering stiller vi oss kritisk og undrende til om kommunen har tatt med i vurderingen hvordan dette vil prege barna og deres familier i flere å fremover. Vi vet at mangelen på tidlig innsats til de som trenger det mest etter all sannsynlighet blir mer kostbart i lengden – både for familiene og for kommunen.

Trygt og godt barnehagemiljø

Asker kommune har stor stolthet i sitt kulturelle og sportslige tilbud, og vi tiltrekker oss mange barnefamilier fra Oslo-området. Hvordan kan vi da forsvare at Asker kommunes budsjett for barnehager er bemerkelsesverdig lavere enn for våre sammenlignbare kommuner? Kommunen satser også på kvalitet, men basert på de nyeste KOSTRA-tallene vil det heller ikke i perioden 2024-2027 være rom for å heve kvaliteten i Askers barnehager.

KOSTRA-tallenes tale er klare: barnehagebarn i Asker får også i år mindre å rutte med enn i nabokommunene Bærum, Drammen og KOSTRA-gruppe 12. Dette synes å være et bevisst valg gjort av kommunen, som ikke støtter oppunder kommunens visjon, delmål eller satsning på barn og unge. Regnestykket går rett og slett ikke opp når konsumprisindeksen fortsetter å stige, men budsjettene krymper.

Dette er et signal og økonomiske beslutninger fra Asker kommune som vi verken kan eller vil akseptere. Vi ønsker mer innsyn i hvilke vurderinger som ligger til grunn for disse uforståelige vurderingene.

Ansatte som viktigste ressurs

Det har i de siste årene blitt krevende å rekruttere barnehagelærere til barnehagene i Asker. Lønningene er ikke lenger konkurransedyktige, og vi mister gode pedagoger til våre nabokommuner. Dette, i tillegg til et budsjett som allerede ligger betraktelig bak kommuner som det er naturlig å sammenligne oss med, sørger for at de skadelidende i denne situasjonen blir barna våre – kommunens fremtidige arbeidstakere og skattebetalere.

I lov om barnehager (barnehageloven) kap. VI, § 26 står følgende om grunnbemanning:

“Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal minst ha én ansatt per tre barn når barna er under tre år og én ansatt per seks barn når barna er over tre år. Barn skal regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.»

De ansatte i Risenga-barnehagene forteller at de opplever en bemanning som er helt på grensen til det forsvarlige. Slik det er nå kan ansatte ende med å være alene med ansvaret for opp mot ti barn i alderen 1-2 år mot starten eller slutten av arbeidsdagen som følge av personalmangel. I perioder med mye sykefravær ser vi også at mangelen på vikarer ser de ansatte i barnehagene seg nødt til å finne andre løsninger, som for eksempel å kutte i barnas utetider, spre barna på ulike avdelinger, avlyse planlagte turer eller oppfordre foreldre til å gi barna kortere dager.

Et godt barnehagetilbud er et essensielt forebyggingstiltak, og er med på å bygge å gi barna våre et solid fundament for resten av livet. For å få til dette må barnehagene ha ressurser nok til å drive pedagogisk, og å kunne fange opp eventuelle problemer hos enkeltindivider.

Det virker relativt selvsagt, men vi har vansker med å se at det er mulig å drive pedagogisk og samtidig ivareta sikkerheten til alle barna når situasjonen er som den er, og med de kutt som nå er planlagt.

På vegne av våre barn, og alle Askers barnefamilier, krever vi at handlingsplanen slik den foreligger nå revurderes, slik at våre barn får like vilkår som våre nærmeste naboer. Vi ber om at KOSTRA-tall brukes til å få en mer rettferdig fordeling av midlene. Vi ber om at dere prioriterer fremtidens innbyggere på samme linje som våre nabokommuner gjør.

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Asker kommune

Offentlig høring - hørings svar

Innsender	
Innsender er: Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr. 976986466	
Forening/organisasjon Asker kirkelige fellestråd	
Adresse Kirkelia 5	
Postnr. 1384	Poststed Asker
Telefonnr. 66754090	E-postadresse post.asker@kirken.no
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn John	
Ettemavn Grimsby	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi hørings svar til Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr. 23/04233
Hørings svar Sette i stand – holde i stand - Kirkevakten
<p>Asker kirkelige fellestråd har i forslag til driftsbudsjett for kirkelige formål i 2022, 2023 og 2024 pekt på behovet for å sikre drift av programmet Kirkevakten – tilsyn og forebyggende vedlikehold av kirkebyggene i Asker.</p> <p>Kirkebyggene i Asker er en del av vår felles kulturarv. Byggene har ut fra alder og arkitektur særskilte behov for vedlikehold. I samarbeid med Riksantikvaren og Hovedorganisasjonen KA fikk Asker kirkelige fellestråd derfor i 2020 tildelt statlige tilskudd til å utvikle programmet Kirkevakten, Etter tre års utvikling leverte fellestråd i 2022 en beskrivelse av hvordan norske kirkeiere kan anskaffe og drifte avtaler om tilsyn og forebyggende utvendig vedlikehold av kirkebygg.</p> <p>Programmet innebærer at 19 kirkelige bygg i Asker blir kontrollert hvert år, blant annet ved hjelp av drone. Etter tre år med slik systematisk tilsyn og enkelt vedlikehold registrerer vi færre avvik. Enkle oppgaver blir rettet som en del av tilsynsrunden, noe blir utført som tilleggsarbeid og noe registrert til observasjon. Et slik verdiskapende vedlikehold av kirkebyggenes klimaskall forebygger store vedlikeholdskostnader i årene som kommer. I 2022 ble programmet blant annet presentert på en internasjonal konferanse for rehabilitering av Kirkebygg i Vilnius, Litauen.</p> <p>Kirkevakten ble i 2020 og 2021 dekket av Riksantikvaren, og i 2022 og 2023 ved at 1 mill. av at kommunale</p>

tilskudd til kirkelige investeringer blir gjort om driftsmidler. I høringssmøte med formannskapet 07.11. i år pekte fellestrådet på nytt på behovet for å holde i stand det vi med investeringsmidler setter i stand.

Sette i stand - holde i stand: Asker kirkelige fellestråd ber om en økning på 1,25 mill. til programmet Kirkevakten i 2024.

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

AKF Kirkevakten Servicematrise.pdf

Last opp dokumentasjon

2023 11 07 AK Høringssmøte HP Formannskapet Til utsendelse.pdf

Last opp dokumentasjon

2023 04 19 AKF Sak 027 Driftsbudsjett 2024 G.pdf

OMFANG

Kirkelige bygg som er omfattet av avtalen

Denne tilsynsrutinen gjelder alle kirkelige bygg omfattet av avtalenⁱ. Denne versjonen: 4.4.2022 Marte Fjose, John Grimsby

1. Tårntak og tårnbygg

Visuell inspeksjon fra bakken, fortrinnsvis supplert med bruk av droneⁱⁱ. Hensikten er å kontrollere og avdekke avvik, for så å planlegge og koordinere feilretting på senere serviceerunde.

Visuell kontroll fra utside og innside^v, med fokus på tårntak og avrenningsløsninger på tårnbygget. Det samme for takrytter/klokkestue. Tekking på tårntak skal være fast, hel og tett. Avrenningsløsningene skal være hele, sitte fast og fungere etter opprinnelig hensikt. Målet er tett, opprinnelig tekking, med full kontroll på avrenning.

2. Tak (skråtak, flate tak og alle overganger)

Visuell kontroll av takflater, taktekking og overganger. Se etter eventuelt løs, manglende eller oppsprukken takstein eller skifer, at båndtekking er hel og uten sprekker, og at papp og folie på flate tak er hele og uten rifter og huller. For flate tak vurderes grad av smuss. Tekkingen skal, uansett type, være hel, tett og noenlunde ren. Målet er helt og tett, opprinnelig tekking.^{vi}

3. Alle beslag, renner nedløp, utkast og brønnskobliger

Visuell kontroll av takrenner, kummer, nedløp, utkast og brønnskobliger, samt taks luk, innvendige nedløpsrør, alle beslag, overgangsbeslag og inntekkingssoner (med skottrenner e.a.). Sjekk grad av smuss på renner, kummer, nedløp og utkast. Målet er at alle løsninger for å lede vannet bort skal være hele, tette, sitte fast og fungere etter opprinnelig hensikt^{vii}.

4. Vinduer og glugger

Visuell kontroll av vinduer og glugger: Sjekk at glass er hele og uten sprekker, at vinduer og beslag er hele og likeledes fuger mellom karm og smyg. Målet er at vinduer skal framstå som hele, komplette og tette.^{viii}

5. Vegger

Generell kontroll av yttervegger, med kledning, pussflater mv. Målsetting er at værhuden skal være hel, «tett» og uten vesentlige symptomer på spesiell fuktbelastning og erosjon som kan forårsake skader. Kontrollerer lufteluker m.m. i grunnmur^{ix}.

Vår og forsommer: INSPEKSJON

Høst

Service Hovedr skal vær

Service utkaste utbedre lapping glugger

Service taksteir Båndte innfesti smuss, funksjo

Service rens av renner, frostspr sympto nedløp:

Skadet tett. Ny kan eni glasstif skal vær

Sjekk a tegn på vindusc tiltak fo

DEN NORSKE KIRKE

Kirkesjefen i Asker

«Kirkevakten» – tilsyn og forebyggende

Modellen er utviklet i 2020-2022 av Asker kirkelige fellesråd på oppdrag fra og i samarbeid med Riksantikvaren og KA Arbeidsgivero

Etter å ha utviklet et konkurransegrunnlag ble entreprisen lagt ut på offentlig anbud. Modellen er prøvet ut og evaluert over to år. Or både kirkeier og utførende. Hensikten er å avdekke avvik, rette feil og forebygge mer omfattende skader på kirkelige bygg. Modelle En forutsetning er at hvert enkelt fellesråd skreddersyr prosjektet ut fra behov, ressurser og lokal kompetanse.

Konklusjonen etter to års drift i Asker er å dele oppgaven i to. Det viktigste er inspeksjon av alle bygg som er med i ordningen. Servi for de fellesrådene som ikke har tilstrekkelige interne ressurser eller kompetanse.

Avvik og registrering

Asker kirkelige fellesråd har gjennom kontraktør fått lisenser til applikasjonen CheckD. I dette programmet genereres rapporter og bilder av de og serverunder. Et slikt program er imidlertid et fordyrende element, og det er heller ikke sikkert at alle tilbydere har lignende. Med tanke på i Kirkebyggdatabasen ha funksjoner knyttet til å registrere, følge opp og lagre. Kirkebyggdatabasen (KBDB) har allerede sjekklister. Asker kirke

1. «alvorlig avvik med behov for tiltak» - bør endres til «avvik med behov for tiltak»
2. Avdekkes skader/mangler som krever akutt oppfølging bør det være en egen rubrikk til slutt «er det avdekket skader som krever akutt c (vår/sommer) som står i alle sjekkpunkt kan strykes
4. Sjekkpunktet vinduer bør også inn, enten under eksisterende punkt for vegger eller som eget punkt
5. Under punktet vegger bør også spesifiseres «sjekk for skader under taksjegg og andre åpninger hvor fuglereir kan etableres og brann
6. Under punktet vegger bør også spesifiseres «luker og lemmer er hele og forsvarlig dekket med lufteventil
7. Annet sjekkpunkt som bør føres på er «inspeksjon i tårn og på loft»
8. Alle sjekkpunkter bør ha et punkt for avkryssing om dette dekkes av serviceavtale, er til observasjon eller er et tilleggspunkt/betalingspl
9. Kommentarfeltene navn bør endres fra «beskrivelse» til «kommentar» med forslag til undertekst: her kan du beskrive skaden, alvorlig

Det er en stor fordel å kunne legge direkte inn bilder og tekst på stedet mens registreringen på går, og at dronebilde, eventuelt kart eller flyfoto er. Alle avvik må kategoriseres og merkes. Fortrinnsvis med hvilke tilstandsgrad avviket har, eller ved bruk av en annen trafikklysmodeill for at størst (potensielt) skadeomfang.

De som dokumenterer og registrerer må velge en konsistent metode for å samordne avvik, for eksempel om en takrenne med mangler skal r

Asker kirkelige fellesråd har valgt en inndeling i tre kategorier:

- a. Avvik som er inkludert i kontrakten med utfører (service)
- b. Tillegg (ekstra bestilling som ikke er inkludert i kontrakten)
- c. Observasjon

DEN NORSKE KIRKE

Kirkesjefen i Asker

«Kirkevakten» – tilsyn og forebyggende

Noteverk

- i Kirkeeier kan velge alle kirkelige bygg eller et utvalg av prioriterte bygg. I tillegg til kirkene er det mulig å legge til kapell, menighetshus, konto spesifisere hvilke bygg som skal ha ettersyn hvert år eller annethvert år. Det er å anbefale at alle kirkelige bygg får inspeksjonsrunde hvert år, hvilke ressurser det enkelte kirkelige fellesråd har selv, slik som bygningskyndige kirketjenere, driftsoperatører eller kompetente frivillige. Erfar runder (år) med inspeksjon før kirkeeier eventuelt reduserer intervaller mellom inspeksjonene. På den måten kan observasjonsposter bli fulgt opp skadepunkter på kirkene og sannsynligheten øker for å oppdage eventuelle skader under utvikling.
- ii Kikkert er langt fra et fullverdig alternativ til drone. Særlig med tanke på takteking, innsyn i renner og mulighet til å lagre bilder. Kikkert kan v men erfaring tilsier at det er fornuftig å foreta inspeksjon med drone i minst ett og gjerne i to år før overgang til inspeksjon fra bakken. Behovet utforming. Nyere bygg med falte eller slake tak gir en annen mulighet til å gå ut på taket og se selv.
- iii På grunnlag av inspeksjonsrunde og dokumentasjon av avvik, er det hensiktsmessig å utarbeide en konkret liste over tiltak som utføres kan takrenner, supplere takstein likt mot likt eller rette takstein som har ugjort seg. Om tiltak er søknadspliktig, vil avhenge av byggets vernestatus. søknadspliktige.
- iv Det er mulig å legge til eget punkt om forebyggende brannvern, selv om dette hører naturlig inn under Kirkekontrollen. Aktuelle punkter er å : gjennomføre enkle tiltak for å forhindre ildspåsettelse. Slik som å vurdere om kirkestedet er tilstrekkelig belyst og søppelbeholdere eller annet etc. oppbevares inntil kirka. Vi anbefaler imidlertid ikke dette som et fast punkt og anser det som bedre egnet i Kirkekontrollen.
- v Matrisen som blir lagt til grunn for anskaffelsen og utførelsen bør spesifisere at tilsynet ikke bare må skje både fra utside, men også fra innsid bygget, men tårn er vanligvis en utsatt del av kirkebygget og for å kunne avdekke avvik er det derfor avgjørende å inspisere også fra innsiden.
- vi Visuell observasjon av lynvern bør inngå i tilsynet: er wiren brutt, skadet på annen måte, slak eller ligger inntil andre bygningsdeler? Fungere gjøres av autorisert personell og skal ikke inngå i en servicerunde.
- vii Her bør kirkeeier spesifisere at utskifting bør skje med bruk av opprinnelig materiale. For eksempel bør et frostsprengt nedløp i plast bli ers fellesråd har sett mange skader på nedløp med skjøt inn mot veggen. Dette er estetisk sett et naturlig valg, men øker skadepotensialet sterkt utover og ikke inn mot vegg.
- viii Sjekk at vinduer som er til å åpne går lett opp og igjen. Dersom kirken har innervinduer bør det spesifiseres at disse også skal kontrolleres.
- ix Sjekk lufteluker i grunnmur for sprekker eller utfall av stein, tegn på at dyr kommer inn. Luftelukene skal være åpne, men sikret med netting f
- x Tallene på totalinjen viser avvikene som ble funnet på inspeksjonsrundene. Senere i prosessen er antallet redusert på grunn av samordning

DEN NORSKE KIRKE

Asker kirkelige fellesråd

Sak 027/23 Forslag til budsjett for kommunalt driftstilskudd i 2024

Saksforberedere: Else Teige og John Grimsby - Versjon: 10.04.2023

Oversendelsen til Asker kommune er i henhold til frist gjort 12.04. med forbehold om vedtak i fellesrådets møte 19.04.

Oppsummering

Med utgangspunkt i ordinært kommunalt driftstilskudd for inneværende år, er fellesrådets forslag til kommunalt driftstilskudd i 2024 på kr. 62.113.330.

Forslaget tar utgangspunkt i rammen for 2023, med 3 nye tiltak:

- Kirkevakten: 1,2 mill.
- delfinansiering av diakonstilling i Hurum: 0,45 mill.
- fullfinansiering av nattevakt ved Herberget nødovernatting: 0,3 mill.

Asker kirkelige fellesråd anmoder Asker kommune om at varslet kutt i driftsbudsjettet for 2024 ikke blir gjennomført, fordi dette vil kunne medføre reduksjon i bemanning og vedlikehold av bygg og anlegg.

Kirkelig fellesråd ber om en bekreftelse fra Asker kommune på økte strømkostnader i 2024 vil bli kompensert på samme måte som i 2022 og 2023.

Asker kirkelige fellesråd ber Asker kommune vedta å søke samtaletilbudet 13-20 opprettet og finansiert fra 2024. I påvente av utredning og politisk vedtak er tiltaket ikke lagt inn i budsjettforslaget.

Innledning

I følge SSB og KOSTRA utgjorde brutto driftsutgifter til kirkerelaterte funksjoner i Asker i 2022 kr. 549 per innbygger. Til sammenligning er tilsvarende tall i Bærum kommune kr. 836 per innbygger og Oslo kr. 529.

Utgangspunkt i budsjettramme for 2023

et ordinære kommunale driftstilskuddet til Asker kirkelige fellesråd i 2023 utgjør kr. 60.163.330. Budsjettrammen er fordelt på de tre funksjonsområdene sokn og kirkelige administrasjon, gravplassforvaltning og Kirkens feltarbeid. Se vedlegg.

For å finansiere programmet Kirkevakten i 2023 kommer i tillegg 1 mill. kroner omgjort fra investeringsbudsjettet til driftsmidler. I tillegg kommer også et tilskudd på 0,3 mill. kroner for å fullfinansiere hvilende nattevakt ved Herberget nødovernatting.

Merforbruk for økte strømkostnader i 2023 er lagt inn i budsjettrammen med et tillegg på 2 mill. kroner. Asker kommune har bekreftet at økte strømkostnader vil bli dekket etterskuddsvis etter faktisk forbruk, både for 2022 og 2023.

Kutt i fellesrådets driftsbudsjett med 0,35 mill. i 2023 og ytterligere varslet kutt på 0,35 mill. hvert år i planperioden i 2024 gjør det krevende for Asker kirkelige fellesråd å opprettholde samme aktivitet. De to eneste mulige innsparingene i en slik størrelsesorden er å redusere lønnskostnader eller redusere vedlikehold av kirkelige bygg og anlegg. I 2022 og 2023 er allerede 1,0-1,3 stillinger i kirkesjefens stab holdt vakant for å redusere lønnskostnader som følge av kutt i kommunale tilskudd.

Nye tiltak som krever budsjettmessig dekning i 2024

I kirkesjefens forslag til budsjetttramme for 2024 på kr. 62.113.330 er det tatt inn tre nye tiltak:

1. Kirkevakten er et program for tilsyn og forebyggende utvendig vedlikehold av kirkelige bygg. Metoden ble utviklet i Asker kirkelige fellesråd på oppdrag fra Riksantikvaren i 2020-2021, og Riksantikvaren dekket kostnadene disse to årene. I dag er programmet tilgjengelig for alle norske kirkeiere.

For å dekke opp kostnaden i 2022 og 2023 er 1 mill. av tilskudd til kirkelige investeringer gjort om til driftmidler. For 2024 foreslår kirkelig fellesråd at det ordinære kommunale driftstilskuddet blir økt med 1,2 mill. kroner for å sikre at verdiskapende vedlikehold blir videreført.

Med betydelige kommunale og statlige tilskudd setter Asker kirkelige fellesråd i perioden 2020-2026 i stand Askers kirker og kirkelige bygg. Kirkevakten bidrar til å holde de krevende byggene i stand.

2. Diakoner utfører betydelige omsorgsoppgaver i menighet og lokalsamfunn. De er samtidig frivillighetsledere som rekrutterer og veileder mange frivillige inn til lokalt sosialt arbeid. Menighetene i Hurum har i dag kun diakon i form av en prosjektstilling i 2022-2023. Halvparten av kostnaden i prosjektperioden er dekket av statlige midler gjennom Oslo bispedømmeråd.

Oslo bispedømmeråd har bekreftet foreløpig forlengelse av ordningen i 2024 og vil i neste budsjettprosess vurdere om det er grunnlag for fast tilskudd fra 2025.

For å kunne videreføre stillingen må Asker kirkelige fellesråd finne dekning for den andre halvdel av stillingen med 0,45 mill. kroner.

Diakonen i Hurum har i prosjektperioden opparbeidet en rekke tiltak for barn og unge, samarbeider med flyktningsmottaket på filtvatn og driver lokal frivillighetsledelse. Det bidrar til å rekruttere frivillige til sosialt og diakonalt arbeid på halvøya. Fellesrådet anmoder derfor Asker kommune om dekning av 0,45 mill. per år som andel for å kunne videreføre stilling som diakon i menighetene i Hurum.

Med kommunens tilsagn om fast tilskudd til å dekke halvdel av fast 100 % diakonstilling i Hurum, vil sjansen øke betydelig for et fast statlig tilskudd ut over 2024.

3. Kirkens feltarbeid mottar tilskudd fra Asker kommune til Herberget nødovernatting for 9 måneder i året. Behovet er 12 måneder i året. Med hel stilling som hvilende nattevakt vil nødovernattingen dessuten bidra til å oppfylle sikkerhetskravet om to

ansatte tilstede hele døgnet ved det samlokaliserte Elveplassen botilbud.

Kostnaden for de siste tre månedene av året som hvilende nattevakt er 0,3 mill. Kommunedirektøren har bekreftet at slik tilskudd vil bli lagt inn i budsjettet.

Kommunen har bekreftet at merkostnader til strøm for 2023 vil bli dekket etterskuddsvis etter faktisk forbruk. Fordi strømkostnadene er uforutsigbare er denne merkostnaden heller ikke tatt hensyn til i forslaget til budsjett for 2024. Dette betinger imidlertid kommunens tilsagn om at økte strømkostnader i 2024 vil bli dekket etterskuddsvis på samme måte som for 2022 og 2023. Asker kirkelige fellesråd følger Asker kommunes tiltak for å redusere strømforbruk.

Samtaletilbudet 13-20

Asker kommunestyre har bedt kommunedirektøren utrede samtaletilbudet 13-20 i Asker, etter modell fra Bærum. Se møtesak AKF 004/2023.

13-20 er et gratis, lavterskel samtaletilbud for alle i alderen 13 til 20 år. De som jobber i 13-20 er spesialiserte ungdomsdiakoner med tid for ungdom. Asker kirkelige fellesråd tror tilbudet vil bidra til tryggere oppvekstvilkår i Asker, ikke minst som et sekundærforebyggende tilbud. Kommunedirektøren har hatt oppfølgende møte med 13-20 i Bærum, og vil komme tilbake til kommunestyret med en politisk sak senere i år.

Kirkesjefen har av hensyn til den politiske prosessen foreløpig ikke lagt inn tiltaket i budsjettet for 2024. Med et vedtak i kommunestyret om å søke opprettelse av 13-20 i Asker må det følge øremerket tilskudd. Deretter kan Asker kirkelige fellesråd søke 13-20 om opprettelse av slik tilbud i Asker, og samtidig innlede nødvendig samarbeid med kommunen om innretningen av tiltaket.

Forslag til vedtak

Asker kirkelige fellesråd foreslår ramme for kommunale driftstilskudd for 2024 på kr. 62.113.330. I rammen er lagt inn 1,2 mill. kroner til å videreføre programmet Kirkevakten for tilsyn og forebyggende utvendig vedlikehold av kirkebyggene i kommunen. I fellesrådets forslag er også lagt inn 0,45 mill. til å videreføre delvis statlig finansiert stilling som diakon i Hurum. I tillegg kommer tidligere avtalte 0,3 mill. kroner for å finansiere full hvilende stilling som nattevakt ved Herberget nødovernatting.

Asker kirkelige fellesråd anmoder Asker kommune om ikke å kutte ytterligere i ordinært driftstilskudd til fellesrådets virksomhet i 2024.

Asker kirkelige fellesråd anmoder Asker kommunestyre om å fatte vedtak om tilskudd til opprettelse og drift av Samtaletilbudet 13-20 i Asker.

DEN NORSKE KIRKE

Asker kirkelige fellesråd

Forslag til HP 2024-2027

Formannskapet – Høringsmøte

7. november 2023

Kirkesjef John Grimsby

Samarbeidsavtale AK-AKF

Avtalen mellom kirke og kommune klargjør rammene for samarbeidet og beskriver kirken som trossamfunn og lokalsamfunnsaktør i vår kommune

- barn og unge
- diakoni og sosialt arbeid
- kirken som kulturarena
- frivillighet
- drift og vedlikehold av kirkelige bygg
- gravplassforvaltning
- samfunnssikkerhet og beredskap

Driftsbudsjett 2024

Fellesrådets forslag til kommunalt driftstilskudd i 2024: kr. 62,1 mill.

Kommunedirektøren forslag møter fellesrådets forslag på flere punkter.

Unntaket er vedlikeholdsprogrammet Kirkevakten med et behov på 1,25 mill.

Det er dessuten varslet et mulig kutt i fellesrådets budsjett på 1,9 % i 2024.

Vi håper at menighetene og Kirkens feltarbeid slipper å redusere sin tilstedeværelse og innsats i 2024

Diakoni – mye ut av lite

Menighetene og Kirkens feltarbeid driver et omfattende sosialt arbeid i Asker.

I alle menighetene er det ansatt diakoner. De er også frivillighetsledere som rekrutterer og veileder frivillige inn til lokalt sosialt arbeid.

Diakonale tiltak samarbeider ofte med kommunale instanser og annen frivillighet.

Ungt innenforskap

Med et allsidig barne- og ungdomsarbeid fra babysang til kor og klubb og konfirmantarbeid bidrar kirkenes ansatte og frivillige til gode oppvekstvilkår i Asker.

Å motvirke ungt utenforskap er en felles utfordring for oss alle.

Samtaletilbudet 13-20

Kommunedirektøren utreder behovet for samtaletilbudet 13-20 i Asker – etter modell fra Bærum.

13-20 er et gratis, lavterskel samtaletilbud for alle i alderen 13 til 20 år. De som jobber i 13-20 er kompetente voksne med tid for ungdom.

Samtaletilbudet 13-20 vil med få ressurser bidra betydelig i kjeden av tiltak for å motvirke ungt utenforskap, ikke minst sekundær-forebyggende.

13-20

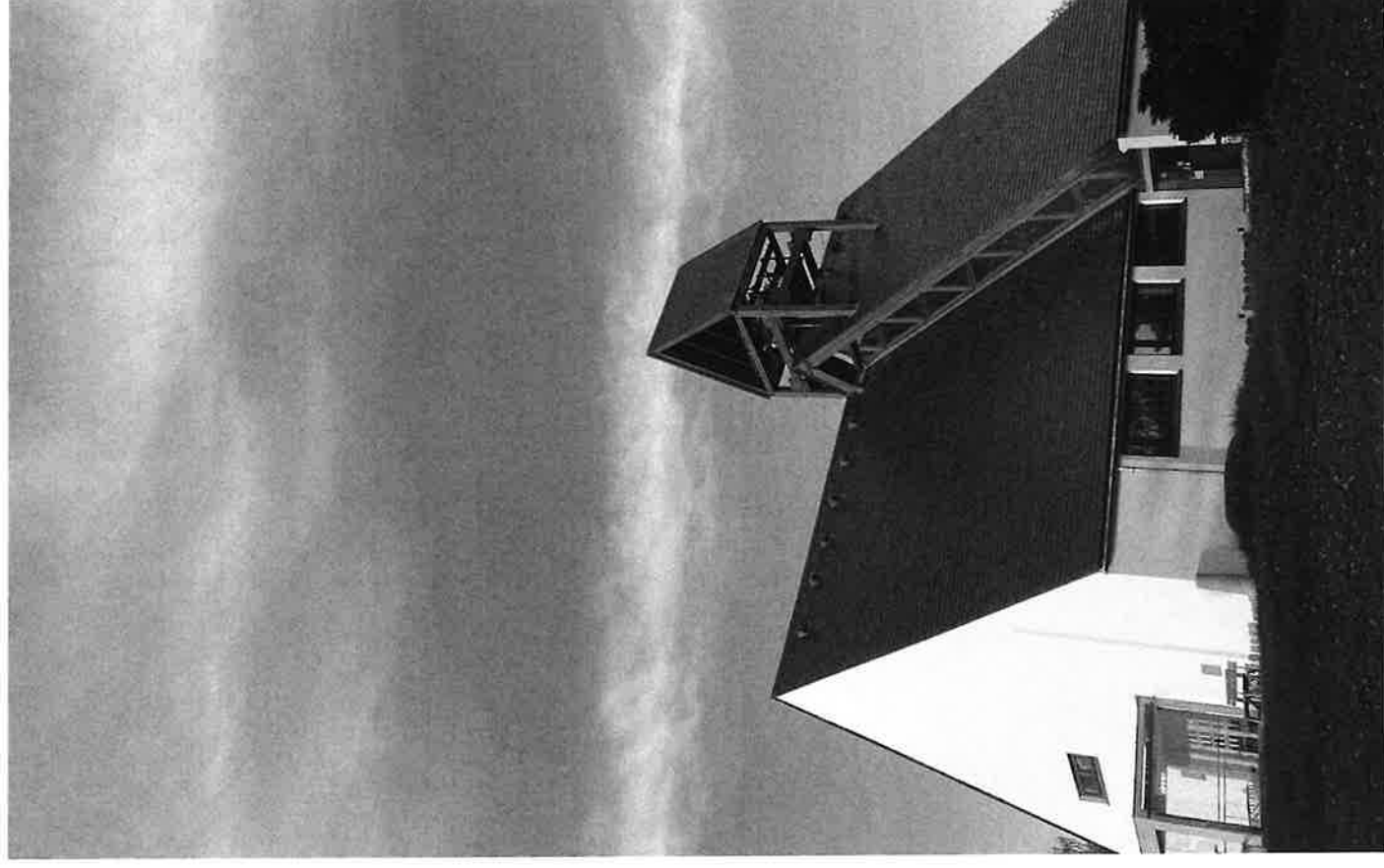

DEN NORSKE KIRKE

Kirken der du bor

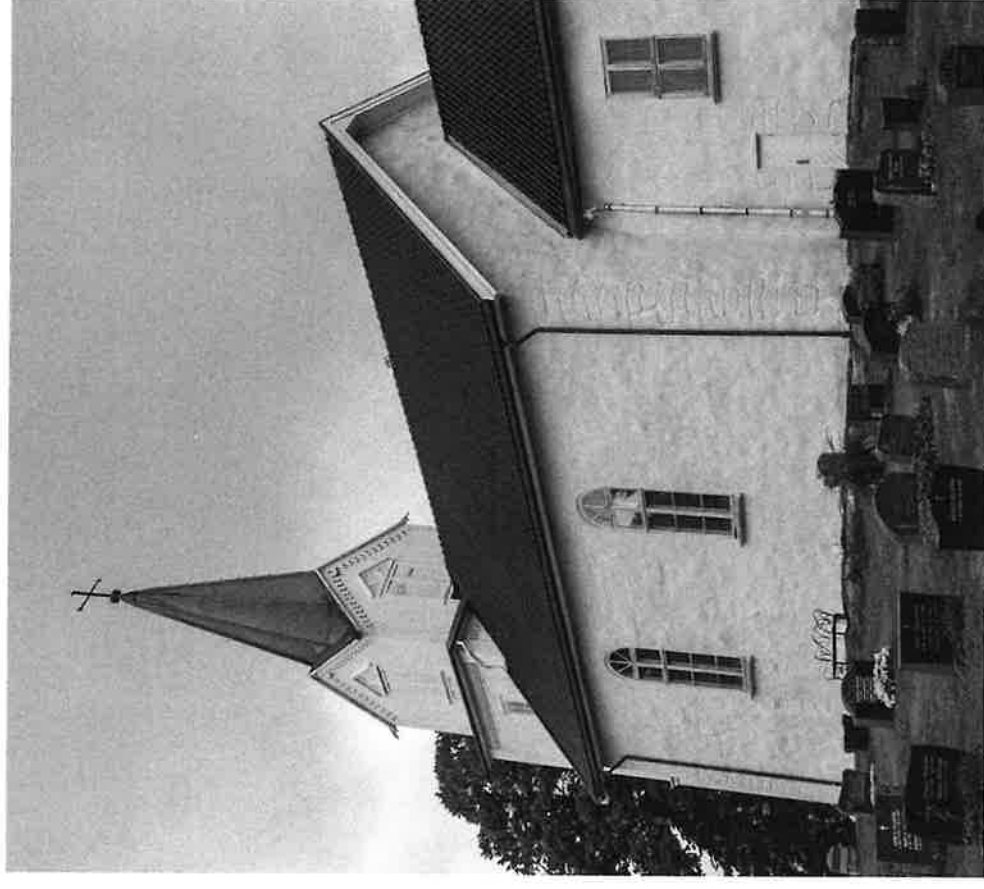
Asker har 14 kirker – levende helligsteder, lokale identitetsmerker og felles kulturarv.

Asker kommune bidrar betydelig med investeringer til å rehabilitere Kunstnerkirken i Holmsbu (1886), Hurum middelalderkirke (1100-tallet) og Røyken middelalderkirke (1229).

DEN NORSKE KIRKE

Kirkebygg: Sette i stand – holde i stand

Folkekirken for de mange

Kirken i Asker bidrar til bærekraftige og inkluderende lokalsamfunn, og er en betydelig arena for frivillighet og kulturliv.

Vi ser fram til det videre samarbeid og anmoder kommunestyret om fortsatt å bidra til økonomiske rammer som gjør dette mulig.

Takk for oppmerksomheten!

Følg oss på [asker.kirken.no](https://www.asker.kirken.no) og på [Facebook/Askerkirken](https://www.facebook.com/Askerkirken)

FRIVILLIGHETSUTVALGET

Til politisk og administrativ ledelse i Asker kommune

Asker 4. desember 2023,

Frivillighetsutvalgets svar på høring av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-27

Frivillighetsutvalget i Asker takker for mulighet til å gi svar på kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2024-27.

Frivillighetsutvalget styrker, engasjerer og motiverer frivilligheten i Asker. Dette gjør vi blant annet gjennom å være en samarbeidspartner og dialogpartner med folkevalgte og administrasjonen i relevante saker mellom frivillighet og kommunen.

For at frivillighetsutvalget skal være en god samarbeidspartner forventes det at kommunen i alle deler av organisasjonen legger til rette for reell dialog og medvirkning der det er behov for det.

Vårt klare budskap til HP 2024-27:

Styrk frivillig sektor i en tid der vi behøver den mer enn noen gang!

- Frivillighet lar seg ikke bestille, men skapes nedenfra.
- Frivilligheten spiller en viktig rolle i å opprettholde og styrke samfunnsengasjementet. Vi jobber for å løse samfunnsproblemer, hjelpe de mest sårbare og støtter lokale initiativer.
- Frivillighet er god folkehelse.
- Frivillighet bidrar til å bygge sosial kapital, som er et mål på tillit, samarbeid og fellesskapsfølelse i samfunnet.
- Frivilligheten er med på å finne kreative løsninger på nye samfunnsutfordringer og er en viktig ressurs i en tid med rask endring og usikkerhet. Vi kan i flere tilfeller levere «tjenester» mer kostnadseffektivt enn offentlige organisasjoner.
- Frivilligheten kan bidra til å bygge broer mellom ulike aktører og legge til rette for mer omfattende samarbeid.

FRIVILLIGHETSUTVALGET

I Frivillighetsutvalgets innspill til Handlingsprogram 2024-27 (se vedlegg) i møte med Formannskapet 7. november 2023 konkretiserte vi følgende punkter:

For å sikre en levedyktig frivillighet er vi opptatt av at kommunen bidrar til å synliggjøre de enkelte frivillige og ikke minst frivillighetens kraft i smått og stort i kommunen vår.

For frivilligheten er det også avgjørende med forutsigbare avtaler og tilskuddsordninger. Våre viktigste innsatsområder for en styrket frivillighet – i tillegg til synlighet - er: tilskudd, lokaler og samarbeid.

For HP 2024-27 ber Frivillighetsutvalget om at dere som folkevalgte

- Sikrer at tilskudd til frivilligheten deflatorreguleres og vernes fra kutt.
- Sikrer gode prosesser for medvirkning knyttet til evaluering av tilskuddsordninger.
- Gjør det enklere for frivillige å søke tilskudd.

Vi gjentar også våre spørsmål knyttet til samarbeid og rolleavklaring mellom kommunen og frivilligheten, som vi håper at vi i perioden sammen kan finne gode svar på.

- Hva innebærer for kommunen å være tilrettelegger for frivillighet?
- Hvordan styrke frivilligheten på frivillighetens premisser?
- Hvordan bidra til bedre samhandling mellom frivilligheten og kommunen der begge parters egenart styrkes?

Vi ser frem til god dialog, enda bedre prosesser og ikke minst et styrket samarbeid mellom frivilligheten i Asker og kommunen gjennom 2024.

Vi inviterer deg til å ta kontakt om du ønsker mer dialog/informasjon om våre tanker om samarbeid og frivillighetens kraft.

Med vennlig hilsen
Arbeidsutvalget på vegne av
Frivillighetsutvalget i Asker

.....
Sigmund Kjos
Leder (sign.)

.....
Hilde Skogedal
Repr. (sign.)

.....
Gry E. Garlie
Repr. (sign)

Til kommunedirektøren i Asker

En god, likeverdig og inkluderende utdanning for alle

Utdanningsforbundet Asker ønsker å komme med følgende tilbakemeldinger på kommunedirektørens forslag til budsjett/handlingsprogram for Asker kommune 2024-27. Våre kommentarer vil i all hovedsak angå oppvekstområdet.

Vi har i lengre tid blitt orientert om at kommunen møter langt tøffere økonomiske utfordringer. Vi har hatt en omfattende evaluering av organisasjonen der Agenda Kaupang analyserte den kommunale driften. Analysen gir en beskrivelse av potensiale for innsparing/mer effektiv drift i forhold til sammenlignbare kommuner. Kort oppsummert var det lite å hente, både i skole og barnehage.

Barnehagene i Asker driftes som noen av de rimeligste i landet. I budsjettet foreslås det at det omstilles/effektiviseres for 4 mill. Utdanningsforbundet mener derimot at de økonomiske rammene til askerbarnehagene må styrkes. Barnehagene har et urovekkende høyt, og stadig økende, sykefravær. Vår erfaring er at det henger sammen med lav grunnbemanning, kombinert med svært mange pedagogiske ledere på dispensasjon. Nye tall fra kommunen viser at det godt over hundre dispensasjoner på pedagogiske ledere i Asker og Utdanningsforbundet kjenner til at det er flere søknader til behandling. Dette er krise! Bemanninga er uforsvarlig lav deler av arbeidsdagen for mange ansatte.

Flere kommuner gjennomfører pilotprosjekter med økt grunnbemanning for å se på utviklingen av sykefraværet blant de ansatte. Syke ansatte er svært kostbare og det brukes store summer på vikarer, hvis det i det hele tatt er mulig å få tak i dem. Vi oppfordrer Asker kommune til å gjennomføre et pilotprosjekt i en av kommunens barnehagesoner. Vi er særdeles bekymret både for rekrutteringa av pedagogiske ledere og faren for å miste de vi har. Nå er det tid for de minste!

Utdanningsforbundet er i tett dialog med mange rektorer i kommunen, og tilbakemeldingen vi får gjør oss bekymret for arbeidsmiljøet i virksomhetene. Analysen fra Agenda Kaupang viser at det var svært lite å hente på skoledrift. Positivt- andelen lærere som oppfyller kompetansekrav for undervisning i fag de underviser i har steget fra 78% til 84%.

I formannskapsmøtet 24. oktober i år, orienterer kommunedirektøren at det står 2000 ledige pulter som er fullfinansiert. Dette stiller vi oss undrende til; bl.a. er ikke lærerstillingene til disse elevene besatt, noe kommunedirektøren hevder. Vi har også fem privatskoler i Asker. Elevene ved disse skolene har rett til skoleplass i offentlig skole på svært kort varsel. Derfor må vi ha noe overkapasitet.

Laget rundt barn, ungdom og voksne er under stadig press der utenforskap har utviklet seg til en samfunnsfloke som må løses. Alle barn, unge og voksne i utdanning skal oppleve tilhørighet i et trygt og godt psykososialt miljø. Dette ligger i kjernen av lærerkompetansen. Læreren trenger likevel støtte fra andre yrkesgrupper både i og utenfor egen barnehage og skole, for å kunne ivareta sitt ansvar til det beste for barn, unge og voksne. Tilgangen på en slik støtte krever barnehage- og skolefaglig kompetanse på eiernivå og gode økonomiske rammevilkår. Ressursene må i større grad enn i dag følge ansvaret.

Vi vil at budsjettet skal skjerme førstelinja, dvs. de som jobber direkte mot barn, unge og voksne. Vi støtter også utsettelsen av en del investeringer for å sikre bedre tjenesteproduksjon. Utdanningsforbundet ønsker at kommunen snur enhver stein for å unngå «kutt» i rammene til oppvekst. Vi mener at ostepølvekutt er en dårlig løsning. Hvis det MÅ «kuttet» ønsker vi at det kommer tydelig fram hvilke tjenester som skal redusere tjenestekvaliteten. Asker kommune har høye ambisjoner på vegne av de ulike virksomhetene i oppvekst. Utdanningsforbundet stiller spørsmåltegn til hvordan kommunen mener man skal klare å opprettholde kvaliteten i tjenestene når området skal omstilles såpass mye, på et i utgangspunktet stramt budsjett.

På vegne av Utdanningsforbundet Asker

Børre Holen, lokallagsleder

Asker kommune

Offentlig høring - høringssvar

Innsender	
Innsender er: Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr. 928978648	
Forening/organisasjon Boxs arkitektstudio as	
Adresse Alfheim 24	
Postnr. 1384	Poststed Asker
Telefonnr. 46663862	E-postadresse pieterpaul@boxs.no
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Pieter Paul	
Ettemavn Furnée	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til Høring: Formannskapetets innstilling til HP 2024 - 2027
Saksnr. 23/04233
Høringssvar Innspill til HP2024 - økte inntekter VA+renovasjon for å dekke inn selvkost - uten å øke gebyrene
<p>For bolig- og fritidseiendom beregnes abonnementsgebyr per boenhet.</p> <p>Boenhet i gebyrforskrift er definert slik: «1.2.c - Kommuneplanens definisjon av boenhet gjøres gjeldende i forskriften.»</p> <p>Boenhet er i kommuneplanen definert slik: «Med boenhet menes i denne plan en bruksenhet som har alle nødvendige hovedfunksjoner som oppholdsrom, kjøkken, bad og toalett, samt egen inngang. En boenhet må kunne fungere som en selvstendig bolig uavhengig av andre boenheter.</p> <p>Definisjonen gjelder både for nybygg og eksisterende bygg. Definisjonen tar utgangspunkt i definisjonen av begrepet boenhet i teknisk forskrift (TEK 17), men med presisering i forhold til adkomst, noe TEK 17 er taus om. En boenhet kan ha intern forbindelse til andre boenheter eller være fullstendig adskilt. Når et areal blir å regne som en boenhet etter denne definisjonen, må kommuneplanens krav til boenheter oppfylles.»</p>

De registrerte boenheter – sekundær enheter / hybler / generasjonsdeler / praktikantdeler – med eller uten gjennomgang til hoveddel – betaler alle abonnementsgebyr, som for 2023 er kr.4.034 per boenhet for VA-tilkobling, og kr.1.110 for renovasjon.

Betaling innkreves helt uavhengig av om boenheten leies ut (fast, AirBnB, eller ikke utleid).

En bolig med registrert generasjonsdel betaler i Asker således fastgebyr for VA som om det er en tomannsbolig.

Økt gebyrinntekt uten å øke gebyrer

I Asker er det som kjent mange uregistrerte boenheter – sekundær enheter / hybler / generasjonsdeler / praktikantdeler – med eller uten gjennomgang til hoveddel. Flere av disse er etablert før ny kommuneplan ble vedtatt (hhv 14.11.2017 i gamle Asker, og 13.6.2023 i Røyken / Hurum).

Disse er således ikke nødvendigvis ulovlig, selv om noen av disse kanskje har blitt etablert uten å søke nødvendig bruksendring eller oppdeling.

Men det oppstår uheldig forskjellsbehandling når boligeiere med uregistrerte boenheter slipper å betale de gjeldende kommunale gebyrer for ekstra boenhet. Selv om de tilfredsstillter forskriftens definisjon for ekstra boenhet, og således skal betale ekstra fastavgifter.

Når nå PBA har litt mer kapasitet pga nedgang i antall søknader (?) er det en fin anledning å styrke Tilsynet, og gjennomføre en registrering av ikke registrerte (og til dels ulovlige) boenheter. Derigjennom vil Asker kunne øke de faste forutsigbare gebyr-inntektene til kommunens avdelinger VA og renovasjon (Samfunnstjenester) – (óg til PBA) - uten å øke gebyrsatsene for innbyggere. Eller i det minste redusere den planlagte gebyrøkningen for innbyggere.

F.eks. 2000 nye registrerte boenheter á kr.5.200 gir over MNOK 10 i ekstra gebyrinntekter.

Vennligst ta kontakt i tilfelle spørsmål eller bemerkninger

med vennlig hilsen

Pieter Paul Furnée

.....
ir Pieter Paul Furnée MArch (Delft)

b o x s arkitektstudio as

Alfheim 24, 1384 Asker (Norway)

Tel +47 66 78 60 60

Dir +47 66 78 60 67

Mobile +47 46 66 38 62

E-mail pieterpaul@boxs.no

www.boxs.no <<http://www.boxs.no>>

Følg oss på Facebook og på Instagram

CONFIDENTIALITY AND DISCLAIMER NOTICE

Please note that this message may contain confidential information.

If you have received this message by mistake, please inform the sender of the mistake by e-mailing pieterpaul@boxs.no., then delete the message from your system without making, distributing or retaining any copies of it.

Any views or opinions presented are solely those of the sender and do not necessarily represent those of b o x s arkitektstudio a.s unless otherwise specifically stated.

Although we believe that the message and any attachments are free from viruse, the recipient opens the message at his or her own risk.

We assume no responsibility for any loss or damage arising from the receipt or use of this message.

Ta miljøhensyn – vurder om du virkelig må skrive ut denne e-posten!

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Innspill fra Asker Lektorlag til Handlingsprogrammet 2024-27

Er det riktig med så store kutt i oppvekst og velferd?

Asker kommunestyre må vurdere om de foreslåtte kuttene i oppvekst og velferd er forsvarlig med tanke på samfunnsflokene *ungt utenforskap* og *demografiutfordringa*. For å utrede konsekvensene og tilpasse driften bør omstillinga fordeles over en lengre periode, samt at investeringer som ikke er strengt nødvendige må utsettes.

Ungt utenforskap

Når 1000 unge voksne i Asker verken er i jobb eller utdanning er det alarmerende. Det må iverksettes umiddelbare tiltak for å involvere denne gruppa i samfunnet. Samtidig må det tas i bruk mer konkrete virkemidler for å begrense utenforskapet i barnehage- og skoleløpet.

I tillegg til de allerede nevnte tiltakene i Handlingsprogrammet foreslår vi ytterligere tiltak:

Aktivitetsplikt ved begynnende skolefravær

Kommunalsjefen bør kreve umiddelbar aktivitetsplikt ved begynnende skolefravær, med tiltak fra et Tverrfaglig innsatsteam. Lærerne har ikke kompetanse til å håndtere årsakene til fraværet og må ha støtte fra et tverrfaglig apparat.

(<https://www.asker.kommune.no/barn-unge-og-familie/tverrfaglig-innsatsteam-og-samarbeidsmoter/>)

Støttende fagressurser i skolen

Skolene trenger helsefaglig kompetanse og annet støttende personell som kan håndtere utfordringer som ikke ligger inn under det pedagogiske ansvaret til undervisningspersonalet. Elever som erfarer skolevegring eller andre psykologiske vanskeligheter er ei stor belastning for familiene, og fører gjerne til at foreldrene blir sjukemeldte og er lite produktive i sin arbeidshverdag. Vi tror at de bærekraftige effektene ved å ansette støttende personell ved skolene vil bli større enn de kostnadene som følger med elever som ikke kommer seg på skolen.

Praktisk og lekebasert skolestart

Mer lekebasert og praktisk skolehverdag i førsteklasse vil gjøre overgangen fra barnehagen enklere, spesielt for de mest umodne og aktive ungene. Men lek og den praktisk hverdag må også prege 2.-4. klasse.

Felles regler for mobilbruk i Askerskolen

Sosiale medier er en arena for mobbing og utestenging. Skolen må derfor bevisstgjøre elevene om framferd i sosiale medier. I tillegg må det bli enklere for skolene å regulere mobilbruk ved at kommunen har et felles mobilreglement.

Alternativ avgangsmarkering i videregående skole

Russefenomenet, slik det har utvikla seg de seinere årene, er ei stor belastning for mange ungdommer og bidrar til utenforskap og psykiske lidelser. Asker kommune må gjøre grep for å bidra til inkluderende avgangsmarkering i videregående skoler. Kommunen må sammen med fylket og statlige myndigheter gjøre nødvendige grep som fører til at avgangsmarkeringa starter etter eksamen.

Obligatorisk informasjon om problematikken rundt dagens russefeiring i foreldremøtene på 9. trinn.

Kompetanse og kvalitet hos undervisningspersonellet

Kompetanse og kvalitet hos lærerne og lektorene er den viktigste forutsetninga for faglig utvikling og pedagogisk tilrettelegging hos elevene. Skolesjefen må sørge for at skolene både prioriterer

tilstrekkelig pedagogisk personell slik at hver enkelt elev bli ivaretatt, samt at det kun ansettes kvalifisert undervisningspersonell.

Kontaktlærertillegget må reflektere arbeidsbyrden

Arbeidsbyrden for en kontaktlærer er vesens forskjellig fra de som bare er faglærere. Dagens kontaktlærertillegg (kr. 22.000-30.000)* og tidsressurs (1-2 timer)* står ikke i forhold til belastning og tidsbruk, og må derfor økes.

*) ressursen avhenger elevtall.

Oppdaterte læremidler

Kommunestyret må legge penger på bordet slik at alle skolene i Asker får oppdaterte læremidler i henhold til den nye læreplanen som trådte i kraft i 2020. Vi støtter også oppvekstutvalgets forslag om at det fortsatt skal være fysiske læremidler i Askerskolen.

Prosjekt praktisk skole

Vi støtter utvalgets forslag om å utvikle et skoletilbud som er mer praktisk og variert. Derfor må skolesjefen nedsette ei prosjektgruppe som den inneværende fireårsperioden skal arbeide med å finne gode løsninger. Konkrete tiltak som bør vurderes er:

- å gi tilbud om *arbeidslivsfag* i alle ungdomsskolene.
- praksisplasser i lokale bedrifter (reise må dekkes av kommunen).
- etterutdanning for lærerne om hvordan gjøre undervisninga mer praktisk.
- finne stimulerende tiltak som tiltrekker kvalifiserte lærere til de praktiske og estetiske fagene.
- tilrettelegge timeplanen for elever som trenger en mer praktisk hverdag
- tilby etterutdanning og fagnettverk for lærere i *arbeidslivsfag* og valgfaget *innsats for andre*
- tilby videreutdanning for lærere i de praktiske og estetiske fagene.
- vurdere samarbeid med fylkets UngInvest

Riktig bruk av Kunstig intelligens (KI) i skolen

Ved implementering av KI kan verden gå inn i en ny teknologisk revolusjon. Derfor vil vi berømme at Asker kommune er på ballen og omtaler mulighetene og utfordringene knytta til denne revolusjonen. Skolesjefen må sørge for at lærerne har tilstrekkelig kompetanse til å ta i bruk KI og veilede elevene om hvordan dette kan være et faglig verktøy.

Samtidig må kommunen regulere bruken av KI i skolen, slik at det ikke begrenser elevenes kognitive utvikling, men at elevene fortsatt lærer å innhente kunnskap fra kilder på egen hånd samt produsere sjølstendige tekster. KI-revolusjonen vil også stille enda større krav til kildekritiske ferdigheter hos elevene.

Beholde og utvikle kompetanse

Oppvekstutvalget foreslår å gjøre det mer attraktivt å jobbe i Askers barnehager og skoler. Begrunnelsen er at vi både må beholde og rekruttere kvalitet og kompetanse. Dette er musikk i ørene til de som jobber i denne delen av oppvekstsektoren, og vi blir gjerne med på en dialog om hvordan dette målet skal nås.

Med vennlig hilsen
Asker Lektorlag
v/ David Hunstad

Asker, 08.11 2023

Til: Asker kommune
Kopi: Direktør for medborgerskap Christer Best Gulbrandsen
Kultursjef Jan Erik Lindøe
Utvalg for medborgerskap

Innspill til budsjett og handlingsprogram 2024- 2027 fra Asker Kulturråd (AKR).

Innledning

AKR ønsker det nye kommunestyret, hovedutvalgene og andre råd lykke til med viktige gjerninger i den kommende perioden. Å styre en stor og kompleks kommune som Asker er ikke lett. Det er derfor godt å oppleve at kommunen har dyktige politikere og en kompetent og engasjert stab som arbeider ufortrødent til fellesskapets beste.

AKR ser frem til å samarbeide for sikker, trygg og tilfredsstillende utvikling av Askersamfunnet, og da spesielt med kulturutvikling. Utenforskap, inkludering, vanskelig økonomi og lavere deltagelse i fritidsaktiviteter i kultur er ofte debattert. Gjennom godt samspill med kommunen ønsker AKR å fortsette å være en bidragsyter for kulturens rammebetingelser og vilkår.

Vi får til mer og bedre kultur sammen

Saker og temaer AKR ber om tas inn i budsjett og handlingsprogram

I april møtte AKR utvalg for medborgerskap til dialog om ønsker og behov fra kulturen. Innspillet til utvalget er lagt ved i sin helhet der hver sak er beskrevet. Sakene og temaene vi tok opp den gang er ikke mindre aktuelle i dag og vi ønsker derfor at disse tas med i videre behandling:

- Utvikling av kulturhusene i Asker og på Tofte
- Særskilt tilskuddsordning for økonomisk vanskeligstilte
- Asker kulturskole – utvikling på Østre Asker Gård og utredning om prisene
- Prinsippvedtak om kulturlokaler i nye skoler og vedta standard for skoleanlegg
- Nye lokaler for Asker Kunstfagskole
- Utvikle Aktive Lokalsamfunn til å omfatte kulturaktiviteter

Av de mange saker AKR har arbeidet med gjennom året velger vi å fremheve fire saker vi mener faller naturlig inn allerede i budsjettet for 2024:

- Tilskuddsordning til mindre anlegg, investeringer og utstyr
- Porteføljestyling Ungt utenforskap
- Etablering av områdeforumer
- Endring i struktur for frivilligsentraler

Tilskuddsordning til mindre anlegg, investeringer og utstyr

I år ble kultur og annen frivillighet inkludert i tilskuddsordningen for anlegg, investeringer og utstyr som idretten har hatt en del år. Kulturen er vel fornøyd med å komme inn i ordningen, det er naturlig at kulturen sidestilles med idretten.

Det kom inn 20 søknader til kulturformål med samlet søknadssum 1,4 mill. Til annen frivillighet var samlet søknadssum 1,9 mill. Maksimalt beløp til fordeling var 0,5 mill. Selv om man tar hensyn til kriteriet om at kommunen ikke fullfinansierer, noe vi er helt enige i, er det helt klart at ordningen er sterkt underfinansiert.

At kultur og annen frivillighet deler en pott, mens idretten har sin egen er uheldig, noe vi sa fra om da ordningen ble vedtatt tidligere i år. Vi ser nå at det er nær umulig for kulturrådet å prioritere søknader ettersom vi ikke vet hvor stor andel av potten vi faktisk kan prioritere.

Det er også utfordrende for oss at midlene som ble lagt inn i ordningen kom fra aktivitetspotten. Det var altså en ren budsjetteknisk løsning, ikke friske tilskuddsmidler.

- **AKR ønsker egen pott og at denne økes**

Porteføljestyling Ungt utenforskap

Ungt utenforskap er et tema som kommunen arbeider aktivt med nå. Det er bra, AKR støtter helhjertet opp om dette og ønsker å bidra best mulig. Administrasjonen i kommunen har valgt å arbeide med dette etter prinsippet om porteføljestyling og i samarbeid med KS. Porteføljen Ungt utenforskap eies av direktørgruppen, ledes av direktør for oppvekst og er tverrsektoriell mellom medborgerskap, velferd og oppvekst. Vi går ikke nærmere inn på detaljer her, det vi ønsker å formidle er at AKR og andre relevante paraplyorganisasjoner må bli involvert på en egnet måte som gjør at vi sammen arbeider best mulig for å løse oppgaven.

- **AKR ønsker tetttest mulig medvirkningsprosesser over tid**

Etablering av områdeforumer

Etablering av åtte områdeforumer kommer i løpet av 2024. Ordningen er etterfølgeren etter de tre politisk valgte lokalsamfunnsutvalgene som eksisterte i forrige kommunestyreperiode. AKR er for enhver utvikling som ansees best mulig for Askersamfunnet. I denne saken er vi likevel noe tilbakeholdne. Vi kan ikke helt se hvordan forumene egentlig skal fungere til beste for lokalsamfunnene, sett fra kulturen sitt ståsted. Særlig ettersom forumene skal etableres som frivillige organisasjoner med de krav til organisasjonsstruktur det betyr. Rekruttering til frivillige lag og foreninger er vanskelig nok som det er. Her ber altså kommunen at det skal etableres ytterligere frivillige organisasjoner i konkurranse med de som allerede finnes.

Dagens paraplyorganisasjoner og lokale lag, foreninger og næringsliv opplever vi har godt samarbeid med for eksempel innbyggertorgene og frivillig- og nærmiljøsentralene.

Hvert områdeforum blir tildelt kr. 250 000,-, til sammen kr. 2 mill. Ut fra det vi er opplyst om følger det ikke andre krav til pengebruk enn at de må brukes på lovlig vis og komme lokalsamfunnet til gode. Dette mener vi er i overkant rundt og uforpliktende formulert. Kommuneøkonomien er stram, derfor burde kriteriene for pengebruken være tydeligere.

- **AKR savner tydeligere kriterier for pengebruk og hva områdeforumene skal gjøre**

Endring i struktur for frivilligsentraler

I Asker er det både private og kommunale frivilligsentraler. Åros frivilligsentral etableres nå med mulig nedleggelse av Hurum frivilligsentral som konsekvens ettersom de ligger tett på hverandre. I første halvår 2024 skal kommunedirektøren komme med en vurdering om de øvrige kommunale frivillige sentralene bør avvikles. AKR mener en slik vurdering må inneholde en bredere vurdering av hvordan frivillig sektor er organisert og fungerer i Asker. Frivillighet som betegnelse for all virksomhet

som ikke er hjemlet i lov og forskrift, altså ikke lovpålagte tjenester, er organisert og driftes både helt frivillig i egne organisasjoner og gjennom kommunale virksomheter som for eksempel innbyggertorg og kommunale frivilligsentraler. Samlet er frivilligheten en helt sentral del av samfunnets levevilkår. Derfor mener AKR at kommunedirektøren må se på hele feltet samlet, ikke bare isolert til de kommunale frivilligsentralene. Ellers mener vi at dette henger sammen med etableringen av områdeforumene

➤ **AKR ønsker en helhetlig sak om frivillig sektor i Asker kommune**

Oppsummert er disse sakene innspillet fra AKR til HP 2024-2027:

- Utvikling av kulturhusene i Asker og på Tofte
- Særskilt tilskuddsordning for økonomisk vanskeligstilte
- Asker kulturskole – utvikling på Østre Asker Gård og utredning om prisene
- Prinsippvedtak om kulturlokaler i nye skoler og vedta standard for skoleanlegg
- Nye lokaler for Asker Kunstfagskole
- Utvikle Aktive Lokalsamfunn til å omfatte kulturaktiviteter
- Tilskuddsordning til mindre anlegg, investeringer og utstyr
- Portefølje Ungt utenforskap
- Etablering av områdeforumer
- Endring i struktur for frivilligsentraler

Avslutningsvis takker vi kommunen for godt samarbeid i året vi legger bak oss. Samlet sett har 2023 vært et godt år for kulturlivet. Det har vært mange gode arrangementer og aktiviteter hvor for eksempel Asker kulturfestival er et av mange høydepunkter. Fra 2024 går kommunen inn i en ny fase, humper og dumper etter kommunesammenslåingen i 2020 blir fjernere. De fleste ordninger fra de tidligere kommunene er harmonisert og samkjørte. Fremover synes utvikling og styrking av felleskapet hvor inkludering og økt deltagelse i kulturaktiviteter må stå høyt på dagsorden.

Oppgaver, utfordringer, ønsker og drømmer for kulturlivet er uendelige. Sammen med det nye kommunestyret er vi sikre på at kulturlivet i Asker vil fortsette å blomstre og utvikle seg.

En stor takk sendes også til alle de dyktige ansatte i kommunen for innsatsen de gjør for kulturlivet.

For Asker Kulturråd,

Kristin Engebretsen (sign)
styreleder

Ole Martin Helgesen (sign)
nestleder

Erik de Mora (sign)
daglig leder

Ronnie Larsen (sign)
styremedlem

Børge Tronrud (sign)
styremedlem

Morten Gjelten (sign)
styremedlem

Marie Østensen (sign)
styremedlem

Anne-Berit Sørлие (sign)
styremedlem

Per Olav Berg (sign)
styremedlem

Ole Andre Eriksen (sign)
varamedlem

Marit Hasvang (sign)
varamedlem

Vedlegg: Innspill til utvalg for medborgerskap april 2023

Asker, 20. april 2023

Til: Hovedutvalg for medborgerskap
Kopi: Direktør for medborgerskap Christer Best Gulbrandsen
Kultursjef Jan Erik Lindøe

Innspill til hovedutvalg for medborgerskap om budsjett og handlingsprogram 2024- 2027 fra Asker Kulturråd (AKR).

Innledning

Asker Kulturråd takker for muligheten til å gi innspill til budsjett og handlingsprogram. Kontakten med utvalget i form av dialogmøter er ytterligere forbedret dette året. Det innledende møtet med flere organisasjoner fulgt opp med eget møte er veldig bra og bidrar til en langt bedre dialog og samhandling enn tidligere. Vi ser frem til å utvikle dette videre sammen.

2022 bar innledningsvis noe preg av pandemien, spesielt med tanke på rekruttering og kontinuitet. Heldigvis greide vi å løfte i felleskap slik at året totalt sett ble bra for kulturlivet. Kulturrådet fremhever frivillighetens år som ekstra betydningsfullt gjennom alle aktiviteter og arrangementer som bidro til å synliggjøre det rike utvalget av kultur. Takk til dere for god støtte og økonomiske bidrag til dette.

Rammene for å drive med kultur i Asker er gode. Både for frivilligheten og for de kommersielle. Sammen med kulturhusene, kulturskolen og private aktører har Asker et godt, bredt og kvalitetsmessig høyt nivå på kulturlivet. Samtidig merker vi alle effekten av den senere tidens høye pris- og kostnadsvekst. Husholdningsbudsjettene er blitt strammere og stadig flere reduserer eller i verste fall kutter ned på fritid- og kulturaktiviteter. Kulturrådet er bekymret for utviklingen og håper vi sammen kan arbeide aktivt for å minimere konsekvensene.

Asker er vertskommune for Asker Kunstfagskole. Skolen er det eneste høyere utdanningstilbudet i Asker. På grunn av utbyggingen i Asker sentrum må skolen finne nye lokaler senest i 2026. Vi håper kommunen er bevisst på situasjonen og vil bidra til å finne egnede lokaler nært Asker sentrum. Det vil være et nederlag om Asker blir uten et eneste utdanningstilbud på høyt nivå.

Sammendrag av kulturrådets innspill

Asker Kulturråd ønsker:

- Utvikling av kulturhusene i Asker og på Tofte
- Særskilt tilskuddsordning for økonomisk vanskeligstilte
- Asker kulturskole – utvikling på Østre Asker Gård og utredning om prisene
- Prinsippvedtak om kulturlokaler i nye skoler og vedta standard for skoleanlegg
- Nye lokaler for Asker Kunstfagskole
- Utvikle Aktive Lokalsamfunn til å omfatte kulturaktiviteter

- **Utvikling av kulturhusene i Asker og på Tofte**

Asker Kulturhus

Mulighetsstudie for utvikling av Asker kulturhus er forventet ferdig i april. Utviklingen er særskilt knyttet til funksjoner i forbindelse med innbyggertorg og bibliotek sett i lys av kommunens utrykte ønske om å utvikle nye tjenestetilbud til befolkningen. Samtidig er det ønskelig å knytte kulturhuset sterkere til Trekanten kjøpesenter.

AKR har ved flere anledninger tatt opp problemstillinger knyttet til behovet for økt kapasitet i kulturhuset, sist i forbindelse med tilleggsinnstillingen til HP 2023. Vår bekymring for feil utvikling av kulturhuset er ikke blitt mindre etter deltagelse i arbeidsgrupper i regi av kommunens innleide konsultentselskap. AKR vil igjen understreke vår oppfatning om at kulturhuset først og fremst skal være et kulturhus med betydelige kapasiteter for kulturtilbud. I dette ligger det et sterkt behov for egnede kulturlokaler i Asker sentrum. AKR ber derfor om at dette vektlegges særskilt, også gjennom avtaler med utbygger av Trekanten kjøpesenter og hotell, slik vi har skissert i et forbildeprosjekt (brev til utvalg for medborgerskap 24. oktober 2022).

Tofte Samfunnshus

Tofte samfunnshus er eneste kulturhuset i Asker syd. Bygget er gammelt, umoderne og delvis stengt på grunn av branntekniske hensyn. Bygget ble for kort tid siden vedtatt oppgradert gjennom en såkalt antikvarisk rehabilitering, for nærmest umiddelbart bli utsatt til 2026. AKR ser ikke noen særskilt god grunn til det, av to grunner:

- Rehabiliteringsprosjektet har en begrenset kostnad beregnet til ca. 25 millioner.
- Publikumskapasiteten er begrenset fra 200 til 117 personer. Dette er katastrofalt negativt for både frivillige og kommersielle brukere og leietagere.

AKR ber om at rehabiliteringen innarbeides fra 2024.

- **Særskilt tilskuddsordning for økonomisk vanskeligstilte**

Kommunens tilskuddsordninger for frivilligheten ble harmonisert fra 2022 og underlagt en to-årig prøveperiode. Så langt erfarer vi at ordningene hovedsakelig fungerer bra. Utfordringene underveis er stort sett knyttet til tekniske og administrative saker.

I ordningene er det mulig å søke om tilskudd til fritidsaktiviteter for barn og unge i familier med vedvarende lav inntekt. I dag må dette søkes om gjennom den ordinære aktivitetspotten. Dette er etter vårt syn en løsning som må synliggjøres bedre og bør derfor skilles ut som eget tilskudd.

- **Asker Kulturskole**

Nybygg på Østre Asker Gård (ØAG)

Oppdatert mulighetsstudie for utviklingen av hovedkvarteret for kulturskolen i Asker sentrum er i sluttfasen og forventes ferdig i juni slik vi forstår det. Ettersom kulturlåven på ØAG nylig er oppgradert, synes det naturlig at det satses ytterligere på utvikling der. AKR vil i så fall støtte det og

ber om at det avsettes midler til videre regulering, prosjektering og bygging av ny kulturskole i Asker sentrum.

Priser

Det er vel kjent at Asker kulturskole har svært høye priser. Den siste tidens sterke pris- og kostnadsvekst øker faren for lavere deltakelse i fritidsaktiviteter. Vi ber derfor om at prisenivået utredes med formål om å medvirke til styrket inkludering og samlet sett bli rimeligere.

- **Prinsippvedtak om kulturlokaler i nye skoler**

Gjennom flere år har det blitt mer oppmerksomhet på at kulturlivet trenger flere og mer egnede lokaler. Det er fint at dette får politisk gehør, vi opplever at det går rett vei. Likevel ønsker vi at det innføres et prinsipp om at det skal bygges egnede kulturlokaler i nye skoler. Uten et slikt prinsipp blir det erfaringsmessig fort til at man kommer bakpå i hvert prosjekt.

I 2017 ble det utarbeidet en standard for rom- og funksjonsprogram for skoleanlegg. Den kom først til politisk behandling sommeren 2020 hvor den ble utsatt. AKR ønsker at standarden raskest mulig blir vedtatt og knyttes til et prinsipp om at nye skoler skal ha kulturlokaler basert på lokale behov.

- **Nye lokaler for Asker Kunstfagskole**

Asker er vertskommune for Asker Kunstfagskole som er det eneste høyere utdanningstilbudet i Asker. På grunn av utbyggingen i Asker sentrum må skolen finne nye lokaler senest i 2026.

Asker Kunstfagskole ble etablert i 1973 som Asker Malerskole, lokalisert i snekkerverkstedet ved Småbrukerlærerskolen på Sem. Malerskolen hadde tidligere vært en del av Asker Malerklubb's virksomhet. I 1982 skiftet den navn til Asker Kunstskole og holdt i mange år til i Kunstfabrikken i Heggedal. I 2006 ble den godkjent som toårig fagskole. Skolen flyttet til Asker sentrum i 2015, hvor den i dag har adresse Kirkeveien 266. Skolen er medlem av Forum for kunstfaglig utdanning og Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL).

Kunstfagskolen tilbyr toårig høyere utdanning i visuelle kunstfag og passer for de som ønsker å arbeide med kreative fag. Fullført og bestått utdanning gir 120 studiepoeng, generell studiekompetanse og graden *høyere fagskolegrad i visuelle kunstfag*. Utdanningen er godkjent av Lånekassen, noe som gir mulighet for lån og stipend, og Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT). Det er ingen krav til søkere om tidligere kunstfaglig utdanning. Asker kunstfagskole har siden oppstart i 1985 utdannet en rekke kunstnere som i dag preger norsk kulturliv. Skolen holder til i store og fine lokaler sentralt i Asker.

Kan dette vurderes som et forbildeprosjekt hvor flere aktører samarbeider, for eksempel kommunen, næringsliv og kulturskolen? Slik kan man utnytte hverandres styrker og skape mer sammen for en rikere kunstkommune.

Vi håper kommunen er bevisst på situasjonen og vil bidra til å finne egnede lokaler nært Asker sentrum. Det vil være et nederlag om Asker blir uten et eneste utdanningstilbud på høyt nivå.

- **Aktive Lokalsamfunn**

Aktive Lokalsamfunn er et inkluderings- og aktivitetsskapende nærmiljøprosjekt i regi av idretten. AKR hører mye godt om dette og merker seg spesielt at ordfører signaliserer at dette også bør utvides med andre fritidsaktiviteter. Vi ber derfor kommunen om å bidra til utredning av hvordan Aktive Lokalsamfunn kan utvikles med kulturaktiviteter.

Avslutningsvis takker vi kommunen for godt samarbeidsklima. Arbeidet vi gjør nå med budsjett og HP er det siste med det første utvalget for medborgerskap. Vår erfaring med utvalget i valgperioden som nå går mot slutten er gjennomgående positivt.

Oppgaver, utfordringer, ønsker og drømmer for kulturlivet er uendelige. Sammen med det nye utvalget som etableres etter valget til høsten er vi sikre på at kulturlivet i Asker vil fortsette å blomstre og utvikle seg.

En stor takk sendes også til alle de dyktige ansatte i kommunen for innsatsen de gjør for kulturlivet.

Vi ser frem til videre behandling av HP 2024-2027 sammen med hovedutvalg for medborgerskap.

For Asker Kulturråd,

Kristin Engebretsen (sign)
styreleder

Ole Martin Helgesen (sign)
nestleder

Erik de Mora (sign)
daglig leder

Ronnie Larsen (sign)
styremedlem

Børge Tronrud (sign)
styremedlem

Morten Gjelten (sign)
styremedlem

Marie Østensen (sign)
styremedlem

Anne-Berit Sørli (sign)
styremedlem

Per Olav Berg (sign)
styremedlem

Ole Andre Eriksen (sign)
varamedlem

Marit Hasvang (sign)
varamedlem

Til Asker kommune

Kopi:
Direktør for medborgerskap Christer Best Gulbrandsen
Leder avdeling idrett og friluftsliv Bente Flygind
Utvalg for medborgerskap

Asker, 11. november 2023,

INNSPILL TIL ASKER KOMMUNES HANDLINGSPROGRAM 2024-27

Asker idrettsråd takker for konstruktive samtaler og samarbeid før og etter valget i sept. 2023. Vi ser frem til fortsatt tett samarbeid og dialog med mål om en mer fysisk aktiv befolkning gjennom idretts- og aktivitetsglede for alle. Vi ønsker hvert enkelt parti lykke til med et krevende arbeid med HP 2024-27 fra sitt ståsted.

Vi har forståelse for den økonomisk vanskelige situasjonen til kommunen. Budsjettkutt er nødvendig, **men vi håper vi at våre folkevalgte i størst mulig grad velger å skjerm barn og ungdom, utsatte grupper og gjøre det enkelt å være frivillig.** I et samfunn med en presset frivillighet og presset familieøkonomi er vi bekymret for effektene på kort og lang sikt av mulige kutt i tilskudd og økninger i priser.

Asker idrettsråds innspill til HP 2024-27:

LYTT TIL OSS

Idrettsrådets funksjon er å være talerør for ti-tusenvis av idrettsutøvere og ildsjeler i alle deler av Askersamfunnet.

Vi ber om:

- Bruk idrettsrådet som høringsinstans og dialogpartner i saker der idretten er involvert.
- La oss sammen sikre at vi har felles forståelse av begreper som samarbeid, samskaping og dialog.
- Prat høyt om, framsnakk, anerkjenn og løft frem den uvurderlige kraften fra de frivillige hverdags heltene i idrettslagene så ofte du kan. Nevn laget. Nevnt personen. Verdien av arbeidet som gjøres kan ikke måles i kroner, og effekten av å bli sett er undervurdert.

INVESTER I OSS

Investering i evnen til å drive frivillig arbeid og bygge idretts- og nærmiljøanlegg gir uvurderlig samfunnsøkonomisk gevinst¹. Likeverdighet er en selvfølge. Barn, ungdom og utsatte grupper må prioriteres.

Vi ber om:

- Tilskudd til grendehus/aktivitetshus Holmen IF kr. 2-10 millioner over to år.
- Samarbeid med Slemmestad og omegn turnforening for etablering av sårt tiltrengt turnhall i Asker sør.
- Likhet for barn som trener i idrettslageide anlegg og kommunale anlegg.
- At idrettens egenart respekteres ved definisjon av «kurs» versus «trening» når prismodeller vurderes endret, ref. sak om prisstruktur svømmehaller.
- At prinsipp om gratis trening i kommunale anlegg presiseres slik at det også inkluderer ishaller og svømmehaller.
- Vern om tilskudd til idretten og resten av frivilligheten

¹ Vista Analyse. Nyttens av idrettsanlegg og betydning for fysisk aktivitet. 2022. <https://vista-analyse.no/no/publikasjoner/nyttens-av-idrettsanlegg-og-betydning-for-fysisk-aktivitet/>

- Økning av aldersgrensen for gratis trening i kommunale idrettshaller til 25 år, slik at dette også er i tråd med både kommunens og idrettens viktige fokus på å hindre ungt utenforskap. En heving fra dagens 18 år til 25 år vil gjøre hverdagen enklere for 1 702 medlemmer i alderen 20-25 år og være i tråd med kommunens programmer for å hindre ungt utenforskap med fokus på aldersgruppen 0-30 år.
- Viderefør gebyrfritak for idrettslag og andre frivillige organisasjoner ved bygging av idretts- og nærmiljøanlegg, klubbhus og andre viktige møteplasser der frivilligheten kan supplere det offentlige tilbudet.

SAMARBEID MED OSS

Samfunnsutfordringer krever nye måter å arbeide og samhandle på. Idretten og kommunen har dialog om stillesitting vs fysisk aktivitet, ensomhet vs fellesskap, utenforskap vs innenforskap. Idrettslagene kan være samarbeidspartnere for å motvirke ungt utenforskap, møte demografiske utfordringer og også på å drifte idrettsanlegg. Asker idrettsråd tar gjerne dialogen om hvordan vi kan tenke radikalt og innovativt sammen for å sikre løsninger som er gode for helheten.

Idrettslagene i Asker kan være en del av løsningen for mange av de samfunnsutfordringer Asker kommune har. Idretten skaper aktive liv med tilhørighet, fellesskapsfølelse og livslange vennskapsbånd.

Vi inviterer til:

- Økt satsing på Aktive Lokalsamfunn - Idrettens initiativ for å høyne innbyggernes aktivitetsnivå – gjennom styrket samhandling og et **spleiselag** mellom idretten, kommunen og stiftelser/næringsliv. Vi rekker en stor takk til oppvekstsektoren i Asker og spesielt den enkelte av de 36 skolene som har samarbeidsavtale med ett eller flere av de 33 idrettslagene involvert.
- Dialog om verktøy for at idrettslagene kan bidra med viktig anleggsutvikling.
- Tett samarbeid for effektiv utnyttelse av areal til flere formål, eksempelvis på Sætre og Høn/Landås.

...og ber om

- Forutsigbarhet gjennom langsiktige økonomiske rammer slik at idrettslagene som tar et utvidet samfunnsansvar gjennom Aktive Lokalsamfunn kan planlegge innenfor trygge rammer.
- Bredde samarbeidet til i større grad å inkludere spesielt medborgerskap og velferd der idrettslagene og kommunen har kapasitet til og nytte av samarbeidet.
- Fortsatt fokus på at Aktive Lokalsamfunn skjer på frivillighetens premisser.

Modellen vi arbeider etter viser idrettens muligheter for å skape livslang idretts- og aktivitetsglede langt utover idrettens egenverdi.

Vi registrerer med glede at Aktive Lokalsamfunn er et tema i HP – og håper at dette forankres bedre i budsjettmessige forpliktelser.

Illustrasjon; Modell for Aktive Lokalsamfunn der samarbeidet om en aktiv identitet starter tidlig i livet. Modellen måler ikke idretten bare på antall medlemmer, men på hvor mange man er med på å gi en aktiv identitet, som fortsetter å tenke på seg selv som aktive etter at de har forlatt den organiserte konkurranseidretten.

I tillegg til våre konkretiseringer for HP 2024-27 legger vi også ved idrettsrådets innspill til HP for 2023-26 med formål å vise kontinuiteten i idrettsrådets arbeid, og for å gjøre det mulig å sette seg noe mer inn i tankerekken til idretten. Vi tillater oss å komme tilbake med mer utfyllende svar relatert til tekst og detaljer i HP 2024-27 nærmere frist for offentlig høring.

IDRETT, KULTUR OG FRIVILLIG ARBEID ER BÆREBJELKER I VÅRT SAMFUNN.

Vår sektor må ikke bli en salderingspost, men en sektor der vi bygger videre på den enorme stoltheten ute i det enkelte lokalsamfunn over det vi får til sammen. I tøffere økonomiske tider har tradisjonelt flere søkt seg til vår sektor. Det er med andre ord nå viktigere enn noen gang å kunne møte folk med engasjement, ambisjoner og kvalitet.

Det er en kjensgjerning at frivilligheten i samfunnet er i endring (færre yngre og eldre frivillige og mindre motivasjon til å påta seg verv²) og at det derfor er av enda større betydning å ivareta og understøtte de som i dag engasjerer seg.

Frivillige i den organiserte idretten er en stor andel av frivillig sektor og det er idrettsrådets oppgave å bidra til å sikre at vi også i fremtiden har «hender» til å opprettholde våre frivillige organisasjoner. Uten denne innsatsen svekkes frivilligheten i stort, aktivitetsnivået synker og samfunnet endres.

AVSLUTNINGSDORD

Avslutningsvis vil idrettsrådet minne om at idrettens verdiskapning alene i Asker tilsvarer kr 321 865 380 og representerer hele 603 årsverk³.

Dette er en uvurderlig innsats i Askersamfunnet og vi mener at vi har enda større potensiale med tettere samhandling. Vi mener selvsagt ikke at frivilligheten skal erstatte kommunens oppgaver, men kommunen må heller ikke erstatte frivillighetens oppgaver. Vi trenger både en sterk frivillighet og en sterk kommune.

Asker idrettsråd er glad for fornyet samarbeidsavtale, ser frem til dialog om mulig(e) partnerskapsavtale(r) og gleder oss til enda bedre samarbeid og samhandling i året som kommer.

For Asker idrettsråd

.....
Gorm Haugen (sign.)
Styreleder

.....
Gry Elisabeth Garlie (sign.)
Daglig leder

Vedlegg: Asker idrettsråds innspill til HP 2023-26 av oktober 2022 (til informasjon og noe utdyping).

² <https://www.frivillighetnorge.no/rapport/frivillighetsbarometeret/frivillighetsbarometeret-2023/hovedfunn>

³ Frivillighet Norge, Frivillighetsbarometeret 2019 / Viken idrettskrets, Frivillighetsregnskap

Til utvalg for medborgerskap

Kopi: Direktør for medborgerskap Christer Best Gulbrandsen
Leder idrett og friluftsliv Bente Flygind

Asker, 29. november 2023,

INNSPILL TIL KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL GEBYRER OG BRUKERBETALING 2024

Asker idrettsrådet viser til kommunedirektørens forslag i vedlegget «Gebyrer og brukerbetalinger – prisliste for 2024» i sak om «Gebyrer og brukerbetaling 2024».

Vi gjør utvalget oppmerksom på to saker av prinsipiell karakter vi mener er svært uheldig at fremmes som forslag gjennom prislisten uten forutgående dialog mellom kommunen og Asker idrettsråd (det ene momentet bli vi dessverre først oppmerksom på så sent som tirsdag 28/11).

Forslag til endringer i prislisten for 2024:

1. Asker idrettsråd anbefaler at øvre grense for gratis trening i kommunale anlegg settes til og med 25 år. Dersom idrettsrådets anbefaling ikke får gehør anbefaler vi at foreslått endringer til «aldersbestemte klasser» ikke gjennomføres i inneværende budsjettperiode. Vi anbefaler at utsatte grupper som para/superlag/gatelag og lignende får unntak fra betaling.
2. Asker idrettsråd anbefaler at kommunedirektørens forslag om å innføre pricing for «SFO/Akademi ikke gjennomføres i inneværende budsjettperiode, men at kommunen inviterer idrettsrådet og relevante idrettslag til en prosess der man sammen kan vurdere ulike løsninger.

Mer detaljert:

Innføring av nytt begrep knyttet til øvre grense for gratis trening i kommunale anlegg:

Kommunedirektøren har foreslått at øvre grense for gratis trening i kommunale anlegg skal justeres fra 18 år til «aldersbestemte klasser». Idrettsrådet er enig i at voksne skal betale for å trene i kommunale anlegg, men har foreslått at man setter 25 år som aldersgrense i stedet for 18 år, ref. også idrettsrådets innspill til HP av 11/11-23.

Vi er enig med kommunen om at 18 år ikke er riktig øvre aldersgrense. Siden det ikke er gjort beregninger av endring til «aldersbestemte klasser» er vi bekymret for usikkerheten dette gir. Ved å endre til 25 år reduseres risiko for at skoleungdom og studenter forsvinner fra fellesskapet i idretten på bakgrunn av en endring man ikke kjenner omfanget eller effekten av.

Bakgrunnen for vårt forslag om å sette 25 år som øvre aldersgrense er;

- **Ungdoms deltagelse i fritidsaktivitet:** Hensynet til ungdoms deltagelse og deres kostnader ved å delta i fritidsaktiviteter må veie høyt. I kommunens egen satsing mot ungt utenforskap jobber man aktivt med barn og unge i aldersspennet 0-30 år og i ulike vedtak relatert til helsetjenester er vi gjort kjent med at kommunen opererer med aldersgrenser på 24 og 25 år for ungdom. I en tid der man er bekymret for ungdommers fysiske og psykiske helse i tillegg til at man lever i en dyrtid er det hensiktsmessig å heller løfte aldersgrensen med noen år enn å gjennomføre en ordning som ikke er utredet.

Idretten har egen oversikt over medlemskap i alderen 20-25 år og i Asker er det i overkant av 1 700 medlemskap i denne alderen. Dette er fantastisk bra og målet må være å øke denne deltagelsen.

- **Manglende dialog rundt endring av et prinsipp.** Kommunedirektøren foreslår å endre prinsipp fra 18 år til aldersbestemte klasser. En slik prinsipiell endring må diskuteres med partene som blir berørt av dette. Argument om at elementer knyttet til prislisten ikke er tradisjoner for å diskutere (som del av begrunnelse i sak om prisstruktur svømmehaller) faller på sin egen urimelighet når man gjør prinsipielle endringer som vil ha påvirkning på store deler av idretten som trener i kommunale anlegg.

Dersom kommunen ønsker å følge intensjonene i nylig resignert samarbeidsavtale mellom kommunen og idrettsrådet må vi ha dialog om å finne løsninger og ha tid til prosesser som leder frem til et forslag.

- **Usikkerhet til forslaget innhold.** Idrettsrådet er enig i at voksne skal betale for å trene i kommunale anlegg. I forslaget til prisliste refererer man til «aldersbestemte klasser» som grense for hvem som skal betale og ikke. Vi har mange ulike idretter og idrettsrådet sitter ikke på en oversikt over når man går inn eller ut av «aldersbestemte lag» i de ulike idrettene. Det eneste vi vet er at dette er ulikt både mellom idretter og mellom kjønn. I idrettsrådets dialog med idrett og friluftsliv fremkommer det at dette er heller ikke informasjon som er utredet.
  - Hvordan vil foreslått ordning treffe de ulike idrettslagene? Likt? Ulikt?
  - Hvordan vil foreslått ordning treffe jenter i aldersbestemte klasser versus gutter i aldersbestemte klasser?
- **Ukjent effekt (kost/nytte) av forslaget.** Det er, etter vår informasjon, ikke gjort kalkyler på kost/nytte i arbeidet med å effektivere inntekter fra alle over aldersbestemte klasser.
  - Hvor mye vil man hente inn totalt av inntekter?
  - Hvilke kostnader vil et idrettslag måtte regne med midt i en sesong det allerede er lagt budsjetter for? Hvilke konsekvenser vil dette få?
  - Hvilke kostnader vil måtte legges over på ungdommen med hvilke konsekvenser?
  - Hvor mange ungdommer vil vegre seg mot å fortsette når kostnadene øker?
  - Hvor stor kostnad vil det være for administrasjonen å administrere / effektivere ordningen?

Vi anbefaler at utsatte grupper som para/superlag/gatelag og lignende får unntak fra betaling.

Innføring av prising av «SFO/Akademi» som for kamp/arrangementer

Idrettsrådet ble tirsdag 28/11 gjort oppmerksom på at det lagt inn tillegg om prising av SFO/Akademi i forslag til prisliste. Setningen lyder «kamp/arrangement - inkludert annonsert SFO/akademi etc utenom tildelt treningstid) for idrettslag i Asker: aldersbestemte klasser».

Vi er kjent med at kommunen har gjort seg noen tanker om temaet, men har ikke blitt invitert til dialog om hvordan tenke sammen rundt muligheter/utfordringer. Prislisteoppfølgingen kommer dessverre, på samme måte som kulepunkt 1, overraskende på oss. Vi kan gjenta:

- **Manglende dialog rundt endring av et prinsipp.** Kommunedirektøren foreslår å legge inn prising som ikke tidligere har ligget i prislisten. En slik prinsipiell endring må diskuteres med partene som blir berørt av dette. Utfordringen ligger i at prisingen legges til grunn uten noen form for kommunikasjon. Vi gjentar at dialog om å finne løsninger og tid til prosesser som leder frem til et forslag er avgjørende for felles forståelse.
- **Usikkerhet til forslagens innhold.**
  - Hvordan vil foreslått prising treffe de ulike idrettslagene?
  - Hvordan vil foreslått prising treffe foreldrene som har inngått en avtale med idrettslagene?

Asker idrettsråds anbefaling:

Asker idrettsråd anbefaler at øvre grense for gratis trening settes til og med 25 år. Dersom idrettsrådets anbefaling ikke får gehør anbefaler vi at de foreslåtte endringene ikke gjennomføres i inneværende budsjettperiode.

Asker idrettsråd anbefaler at kommunedirektørens forslag om å innføre prising for «SFO/Akademi» ikke gjennomføres i inneværende budsjettperiode, men at kommunen inviterer idrettsrådet og relevante idrettslag til en prosess der man sammen kan se på ulike modeller.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen
Asker idrettsråd

.....
Gorm Haugen
Styreleder (sign)

.....
Gry E. Garlie
Daglig leder (sign)

Til Asker kommune

Asker, 5. oktober 2022,

INNSPILL TIL ASKER KOMMUNES HANDLINGSPROGRAM 2023-26

Asker idrettsråd takker for mulighet til å gi innspill til kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2023-26 (HP).

Vi benytter årets innspill til HP til å sende tydelige signal på hvorfor det er viktig å satse på idretten også i økonomisk tøffere tider. Del 1 av innspillet gir en kortfattet oppsummering av våre innspill, mens disse utdypes i del 2. I del 3 kommenterer vi de mest relevante kapitlene for idretten i HP – med idrettsbrillene på.

Del 1 HVORFOR IDRETT?

- 1) Det frivillige arbeidet bygger samfunnet nedenfra - hver dag. Understøtt og fremsnakk idretten - den største frivillige barne- og ungdomsorganisasjonen i bygda vår.

Vi ber om:

- **Anerkjenn og løft frem verdien av tusenvis av frivillige hverdagshelter i idrettslagene som en uvurderlig kraft også i den politiske dialogen.**
- **Bruk idrettsrådet som høringsinstans og dialogpartner i saker der idretten er involvert.**

- 2) Investering i idrettsanlegg gir samfunnsøkonomisk gevinst. Likeverdighet er en selvfølge.

Vi ber om:

- **Tilskudd til aktivitetshus til Holmen IF kr. 10 millioner over to år.**
- **Økning av tilskudd til mindre idrettsanlegg med kr. 1,5 mill.**
- **Gradvis tilnærming av prinsipp om gratis trening for barn og unge uavhengig av hvem som har bygget et anlegg og hvilken idrett man ønsker å drive (med visse begrensninger).**

- 3) Idretten skaper aktive liv med tilhørighet, fellesskapsfølelse og livslange vennskapsbånd. Samtidig er frivilligheten i endring. «Alle må bidra» er like viktig som at «alle skal med».

Vi inviterer til:

Økt satsing på Aktive Lokalsamfunn - Idrettens initiativ for å høyne innbyggernes aktivitetsnivå – gjennom et spleiselag mellom idretten, oppvekst, velferd og medborgerskap.

...og ber om:

- **Kr. 2 mill i kommunal andel av spleiselaget for å sikre mer fysisk aktive innbyggere med formål å bygge trygge og aktive barn, forebygge uhelse og underbygge eksisterende modell for samarbeid mellom kommunen og frivilligheten – på frivillighetens premisser.**
- **At vi prater om hvordan tilrettelegge for frivillighet og ikke anta at dette «ordner seg selv» i et samfunn i endring.**

Del 2 HVORFOR IDRETT?

Utdyping av momenter i del 1

Idrett, kultur og frivillig arbeid er bærebjelker i vårt samfunn. I tøffere økonomiske tider søker flere seg til vår sektor og det er viktigere enn noen gang å kunne møte folk med engasjement, ambisjoner, og kvalitet. Det er viktig at vår sektor ikke blir en salderingspost, men at vi bygger videre på den enorme stoltheten ute i det enkelte lokalsamfunn over det vi får til sammen.

I dette avsnittet utdyper vi hovedpunktene fra del 1 og begrunner kulepunktene i noe større grad.

- a) «DET FRIVILLIGE ARBEIDET BYGGER SAMFUNNET FRA GRASROTA HVER DAG»¹
...altså - Hver dag året rundt i Askerbygda!

Idrettslagene i Asker fungerer godt og 94 idrettslag gjør en uvurderlig innsats gjennom sitt frivillige engasjement for å spre idretts glede i sitt lokalmiljø. Samtidig «leverer» de også fysisk og psykisk helse for befolkningen og sine nær 35 000 medlemskap.

Skribent og direktør i Stiftelsen Fritt Ord, Knut Olav Åmås, skriver i en artikkel i Aftenposten 24/9 i år at den frivillige innsatsen er «landets viktigste lagarbeid», mens leder i Haugerud IF, Dag Engerdal, skriver i samme avis 18/8 at «alle må bidra» er like viktig som at «alle skal med».

Begge artiklene bygger opp om at frivillighetens innsats må styrkes. Det er en kjensgjerning at frivilligheten i samfunnet er i endring og at det derfor er av enda større betydning å ivareta og understøtte de som i dag engasjerer seg. Frivillige i den organiserte idretten er en stor andel av frivillig sektor og det er idrettsrådet oppgave å bidra til å sikre at vi også i fremtiden har «hender» til å opprettholde våre frivillige organisasjoner. Uten denne innsatsen svekkes frivilligheten i stort, aktivitetsnivået synker og samfunnet endres.

Bruk idrettsrådet og lytt til oss!

Idrettsrådet har forståelse for at kommunesammenslåing og påfølgende år med pandemi medfører endringer også for idretten. Vi ønsker å trekke frem viktigheten av videreføring av idrettsrådet som en sterk paraplyorganisasjon for den samlede idretten. Et sterkt idrettsråd internt i idretten, fra politikeres ståsted og som samarbeidspartner til administrasjonen i kommunen er en styrke for alle.

De siste årene har vi ved flere anledninger opplevd at idrettsrelaterte saker har vært ukjente for idrettsrådet. Vi opplever at vi ikke er direkte høringsinstans for kommunens ulike sektorer. Vi opplever også at idrettslagene i de tre kommunene i varierende grad benytter idrettsrådet som kanal inn mot politikere. Dette arbeider vi selvsagt med internt i egen organisasjon.

Vi ber om:

- **Bruk idrettsrådet som høringsinstans og dialogpartner i saker der idretten er involvert. Sørg for at alle deler av kommunen er kjent med idrettsrådets rolle og bruker idrettsrådet som utgangspunkt for dialog når sakene har fellesidrettslig interesse.**

---

¹ Sitat fra Artikkelen «Landets viktigste lagarbeid» av Knut Olav Åmås, Aftenposten 24/9-22
<https://www.aftenposten.no/mening/kommentar/i/rIW558/landets-viktigste-lagarbeid>

Anerkjenn og styrk kraften i frivilligheten i idrettslagene

Frivilligheten motiveres av å bli sett!

Hver dag står det tusenvis av frivillige Askerbøringer i sør og nord parat for å sikre at barn og unge får gode tilbud på hesteryggen, i klatreveggen, på joggetur i marka, på treningsfeltet i hallen eller på fotballbanen og i et titalls andre idretter. Vi opplever til tider at denne kraften ikke i tilstrekkelig grad blir sett. På den andre siden av skalaen opplever vi (litt for) ofte at man trekker frem hvor mange som slutter i idretten eller den ene frivillige pappaen som hadde tatt litt for nye Møllers tran... Vi hører mindre om de som slutter i speideren, korpset eller andre fritidsaktiviteter. Men kanskje er det slik prosentsatsen av de som forsetter i ungdomsårene er høyere der? Vi vet ikke.

Vi ber om:

- **Anerkjenn og løft frem verdien av tusenvis av frivillige hverdagshelter i idrettslagene som en uvurderlig kraft. Bruk dette også aktivt i den politiske dialogen.**

b) INVESTERING I IDRETTSANLEGG GIR SAMFUNNSØKONOMISK GEVINST².

Vista analyse har i 2022 gjennomført en analyse av [samfunnsøkonomisk gevinst av investering i idrettsanlegg](#). Konklusjonen er bl.a. at for hver krone investert får samfunnet tilbake tre kroner!

Idrettsrådets prioritering av idrettsanlegg

Idretten er svært glad for at det har vært og vil bli investert betydelig i idrettsanlegg i kommunen og investeringsbudsjettet viser mange viktige idrettsanlegg i porteføljen. Asker idrettsråd ber om at kommunen, i et stramt budsjett, velger å fortsette å satse på barn og unges fysiske og psykiske helse og velger å se til idrettsrådets prioriteringer.

Prosjektene under er de tre anleggene som idrettsrådet prioriterer høyest på vår prioriteringsliste og vi håper anlegget med høyest prioritet vektlegges.

- 1) Aktivitetshus i Holmen Idrettspark – kombinert klubb- og aktivitetshus midt i Holmen idrettspark og et samlingspunkt for alle idrettene i parken. Tiltaket ligger som først på vår prioriteringsliste.

Totalt kost 22 mill (økt fra 15 mill pga generell kostnadsøkning i markedet). Ønske om investeringstilskudd fra kommunen 10 mill som foreslås fordelt over to år.

- 2) Folkehallen, innendørs isanlegg på Risenga: Forslag til klubbstyrt bygging. Krever ingen kommunal investering, men viktig med samarbeid om utredning av ulike driftsmodeller.
- 3) Skianlegg Bødalen: Anlegget er ivaretatt i Kommuneplanens arealdel under arbeid. Prosjekter er i reguleringsfase. Det er behov for tilskudd til regulering/forprosjekt, ca 1 mill.

---

² Vista Analyse. 2022. «Nytten av idrettsanlegg og betydning av fysisk aktivitet». https://www.vista-analyse.no/site/assets/files/7773/va-rapport_2022-20_nytten_av_idrettsanlegg.pdf

Til orientering er Asker idrettsråd opptatt av situasjonen for barn og unge som vil drive med turn i Asker sør. Turnhall står foreløpig ikke høyest på idrettsrådets prioriteringsliste fordi det per i dag ikke foreligger tomt/ferdig regulering for anlegget. Dette er et kriterium for å havne høyt på listen.

Vi ber vi om:

- **Tilskudd til aktivitetshus til Holmen IF kr. 10 millioner over to år**

Tilskudd til mindre idrettsanlegg – for organisert og egenorganisert aktivitet

Gjennom idrettslagenes investeringer og daglige virke stimuleres det til svært mye egenorganisert aktivitet. Det er viktig at politikerne er klar over dette og ser sammenhengen mellom investeringer og tilskudd til organisert og egenorganisert aktivitet.

Det er for oss viktig at teksten fra Handlingsprogrammet «Det mangler tilstrekkelige virkemidler for å stimulere til egenorganisert aktivitet for den generelle befolkningen.» sees i kontekst av ovennevnte. Tilskudd til mindre idrettsanlegg er et av flere virkemidler for mer egenorganisert aktivitet og idrettslagene er en av de største bidragsyterne til både investering i og drift av anlegg for målgruppen. Idrettslagene bygger rulleskiløyper, aktivitetsparker, frisbeegolfbaner, tufteparker, skiløyper og mye mer – til glede for Askerbøringer i hele bygda vår.

Bakgrunnen for innspillet ligger i en visshet om at dagens tilskudd på kr. 1,5 mill gir svært god uttelling i form av flere i aktivitet. De siste årene er 70% av tilskuddet gått til anlegg som tilrettelegger for både organisert og egenorganisert aktivitet. Idrettslagene er en viktig premissgiver for både investering i og effektiv drift av anlegg til organisert og egenorganisert aktivitet.

Vi ber om:

- **Økning av tilskudd til mindre idrettsanlegg med kr. 1,5 mill til totalt kr. 3 mill årlig.**

Gratis trening og likeverdighet

Idrettsrådet ber om gradvis innfasing av like vilkår for barn som trener i en kommunal hall og barn som trener i en idrettslags eid hall i Asker. I dag er det gratis trening i kommunale idrettshaller. I deler av kommunen kan man risikere at kommunale idrettshaller prefereres før idrettslagseide haller av økonomiske hensyn.

Herunder ligger også videreføring av tanken bak tilskudd relatert til sak om langtidsleie av kunstgressbaner, som legger til grunn et driftstilskudd til den som drifter anlegget. Vi ønsker at det utarbeides samarbeidsmodeller på lik linje med fotballpotten til å gjelde for idrettshaller og andre anlegg, og at det legges opp en gradvis innfasing med finansieringsplan allerede for neste budsjettår.

Vi ber om:

- **Gradvis tilnærming av prinsipp om gratis trening for barn og unge uavhengig av hvem som har bygget anlegget og hvilken idrett man ønsker å drive (med visse begrensninger).**

Vi minner også om at klubbeigde anlegg har det samme behovet som kommunen for å oppgradere med hensyn til miljø og energieffektivisering. Idrettsrådet ønsker en åpning for at klubbene kan søke kommunen om tilskudd til miljøtiltak idet dette i mindre grad er ivaretatt i eksisterende ordninger. Vi ønsker at dette skal sees i sammenheng med en bærekraftig frivillighet i stort og vil spille dette inn som moment for Frivillighetsutvalget å adressere.

c) «ALLE MÅ BIDRA» ER LIKE VIKTIG SOM «ALLE SKAL MED»

Idrettens visjon om «idrettsglede for alle» er en hårete visjon. Vi VIL at alle skal kunne være med, men visjonen vår oppnår vi bare om mange nok bidrar. Leder av Haugerud IF, Dag Endal sier det på denne måten: *«Mens mange er mest opptatt av å si at alle må med, er det vi som blir sittende med ansvaret for å gjøre det. Når alle som vil, skal kunne få et idrettstilbud, er det også noen som må lage disse tilbudene, planlegge dem, finansiere dem, gjennomføre dem. År ut og år inn. Tidlig og sent. I motvind og medvind. I solskinn og snøvær.»*³

Idrettsaktivitet skapes av deg og meg. Du og jeg som frivillige er i dag ikke «villige» på samme måte som generasjoner før oss. Endringer i samfunnet fører til at vi må tenke annerledes både for å tilrettelegge for frivillighet og for å sikre at alle gis mulighet for å delta.

Aktive Lokalsamfunn - et samarbeid om styrket tilhørighet og økt aktivitetsnivå

«Idrettsglede for alle i Askeridretten» preger organisasjonsarbeidet og aktivitetspolitikken til idrettsrådet, der alle skal få utøve sin idrett ut ifra sine ønsker og behov. **I tillegg jobber idrettslagene målrettet for å sikre livslang idretts- og aktivitetsglede og å høyne innbyggernes aktivitetsnivå gjennom idrettens initiativ Aktive Lokalsamfunn.**

* Idretten er og vil være en **samlende kraft** for hele befolkningen i Asker. Det er en prioritert oppgave at idrett og fysisk aktivitet tilgjengeliggjøres for alle. Det er også slik at det ikke er tvil om at rekruttering av utsatte barn og unge er både en byrde og berikelse for idretten. Alle vil, men slettes ikke alle evner å ta tak i utfordringene og mulighetene på egen hånd. Asker idrettsråd jobber målrettet og strategisk sammen med idrettslagene for å legge til rette for at flere kan delta i idretten. Vi har mulighet til å jobbe enda bedre og mer systematisk i partnerskap med kommunen om økonomisk og sosial inkludering.

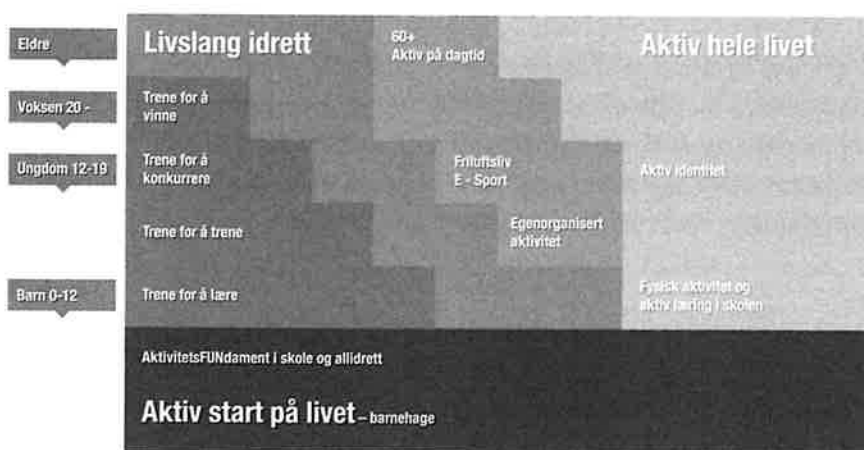
Gjennom godt og tett samarbeid med oppvekstsektoren om Aktive Lokalsamfunn kan vi notere oss intensjonsavtaler mellom 36 (av 40) skoler og 28 idrettslag i kommunen!

Vi ønsker en tverrsektoriell videreutvikling for en bærekraftig modell der Askers befolkning er vinnerne – uavhengig av om de «tilhører» oppvekst, velferd eller medborgerskap. Dette krever en systematisk tilnærming, en villet retning og ikke minst en forutsigbarhet i form av et spleiselag. Modellen vi arbeider etter viser idrettens muligheter for å skape livslang idretts- og aktivitetsglede langt utover idrettens egenverdi.

³ Sitat fra artikkelen «Alle må bidra» er like viktig som at «alle skal med» i Aftensposten 18/8 2022 av Dag Endal, leder Haugerud IF. <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/476RQa/alle-maa-bidra-er-like-viktig-som-at-alle-skal-med>

Vi registrerer med glede at Aktive Lokalsamfunn er et tema i HP – uten at dette er forankret i budsjettmessige forpliktelser.

Idretten og idrettslagene er viktige aktører for å utvikle gode lokalsamfunn, og vi er klare til å videreutvikle Askersamfunnet gjennom samskaping på flere plan. Vi inviterer til utvidet dialog om tettere partnerskap med kommunen om Aktive Lokalsamfunn.

Illustrasjon; Modell for Aktive Lokalsamfunn der samarbeidet om en aktiv identitet starter tidlig i livet. Modellen måler ikke idretten bare på antall medlemmer, men på hvor mange man er med på å gi en aktiv identitet, som fortsetter å tenke på seg selv som aktive etter at de har forlatt den organiserte konkurranseidretten.

Vi ber om:

- Økt satsing på Aktive Lokalsamfunn gjennom Kr. 2 mill i kommunal andel av spleiselaget for å sikre mer fysisk aktive innbyggere med formål å bygge trygge og aktive barn, forebygge uhelse og underbygge eksisterende modell for samarbeid mellom kommunen og frivilligheten – på frivillighetens premisser. Vi vil foreslå at satsingen er tverrsektoriell og at den kommunale andelen deles likt mellom oppvekst, velferd og medborgerskap.

En frivillighet i endring

Asker idrettsråd er bekymret for «landets viktigste lagarbeid» - frivillig arbeid. Samfunnet er i endring og frivilligheten endres deretter. De er som er villige til å legge til rette for aktiviteten Dag Endal referer til i innledningen av avsnittet. Det betyr at frivillig sektor har en mørk sky over seg.

Hvordan kan og bør man møte en frivillighet i endring? Hvordan kan man møte korttidsfrivilligheten, som ikke ønsker å ta verv, men som mer enn gjerne stuper inn i kortere oppdrag?

Asker idrettsråd ber om at samfunnsendringen tas på alvor i Asker og at vi tør å sette oss sammen å prate om hvordan vi kan legge til rette for frivillighet. Om vi ikke tar en proaktiv tilnærming er vi redd for at dette ikke «ordner seg selv» og at frivilligheten får problemer.

Vi ber om:

- At idretten og kommunen sammen prater om ulike tilnærminger for hvordan tilrettelegge for frivillighet og ikke anta at dette «ordner seg selv» i et samfunn i endring. Idretten er den største frivillige barne- og ungdomsorganisasjonen i kommunen. En redusert frivillig idrettssektor vil føre til en redusert frivillighet overordnet i kommunen. Dette er en motsatt utvikling av en ønsket utvikling både sett fra kommunen og sett fra idretten.

Del 3 KOMMENTARER TIL KAPITLENE MED MEST RELEVANS FOR IDRETTE

Vi vil i det følgende kommentere kapitlene med størst relevans for Askeridretten og starter med en kort oppsummering:

Kapittel: Samarbeid for å nå målene

Asker idrettsråd er glade for å se at «Asker kommune skal være pådriver for en helhetlig og samordnet samfunns- og tjenesteutvikling som bidrar til gode og inkluderende lokalsamfunn. Gjennom å engasjere flere til samarbeid styrkes den samlede evnen til å løse større samfunnsutfordringer med et lokalt perspektiv. Asker kommune skal legge til rette for at det er enkelt for frivilligheten, næringslivet og andre aktører å delta aktivt i samarbeid om å løse samfunnsutfordringer. Kommunen skal bidra til å etablere gjensidig forpliktende samarbeid og partnerskap, tilrettelegge for at alle innbyggere opplever tilhørighet og tar medansvar.»

Vi støtter Asker kommunes syn på og strategi for å involvere frivilligheten i arbeidet med å løse samfunnsutfordringene. Dette under forutsetning av at frivilligheten inviteres inn på egne premisser og styrer seg selv.

Asker idrettsråd understreker at *det er en forutsetning at frivillige aktører inviteres inn i tidlig nok i arbeidet for å bidra i arbeidet med å løse samfunnsutfordringer* som sosial ulikhet og f.eks ulikhet i helse, gjerne før man starter arbeidet med å utforme/designe løsningen. Her kan idretten være en betydelig bidragsyter hvis man inviteres tidlig nok i arbeidet – og så fremt det enkelte idrettslag ser dette formålstjenlig.

Aktivitetsguiden – et samarbeid om økt deltagelse

Inkluderingsarbeidet som idrettslagene gjennomfører i det daglige er det viktigste inkluderings tiltaket vi kan arbeide med. Her skjer hverdagsinkluderingen.

I tillegg har Asker idrettsråd systematisk over et tiår arbeidet for å tilrettelegge for enda bedre mulighet for inkludering. Kommunens understøttelse av aktivitetsguiden er et svært viktig tiltak. Aktivitetsguiden er brobyggere mellom barn/familier og idrettslag med formål å bidra til varig fritidsaktivitet for barn og en introduksjon til frivilligheten i idrettslaget for foresatte. I 2022 har vi utvidet aktivitetsguideordningen med «Aktive Mødre» der minoritetskvinner rustes for å ta frivillige verv og oppgaver i idretten.

Vi vil i løpet av 2023 utvide nedslagsfeltet til aktivitetsguidene ytterligere til å gjelde hele fritidsområdet. På denne måten vil man kunne møte én dør inn til fritidsaktiviteter og i enda større grad redusere utenforskap.

Kapittel: Økonomi

Kommunedirektørens påpeker reell bekymring for kommuneøkonomien. Asker idrettsråd vil på samme måte belyse reell bekymring for idrettslagenes økonomi. Med økte strømkostnader, råvarekostnader, generelt lavere betalingsvillighet, færre frivillige og et stort ønske om ikke å legge belastningen over på en allerede presset familieøkonomi og risikere mer utenforskap ved å øke treningsavgiftene eller over på barnas fysiske og psykiske helse ved å stenge ned og/eller redusere aktiviteten befinner idrettslagene seg i limbo.

Asker idrettsråd ber om;

Asker idrettsråd ber at kommunen, i et stramt budsjett, velger å fortsette å satse på barn og unges fysiske og psykiske helse. Vi ønsker alle at idrettslag skal ha mulighet for å holde aktivitetsflatene åpne, til tross for uholdbart høye oppvarmingskostnader – om man prater om idrettshaller, kunstgressflater, snøanlegg, ridehaller, lysløyper eller tennishaller. For å muliggjøre dette og ikke frata barn og unge en svært viktig arena må det sikres god dialog for å unngå stengte tilbud.

AIR er bekymret for den økonomiske utviklingen gitt fra kommunen til idretten i forhold til andre områder der kommunen bevilger penger.

Vi viser til KOSTRA tall (side 153) og ser på utviklingen fra 2020 til 2021 for Asker kommune. Idretten har ingen økning, mens for alle de andre områder er det til dels store økninger. Vi påpeker at idretten engasjerer direkte 35 000 aktive utøvere i kommunen, mens de andre områdene engasjerer vesentlig færre individer.

KOSTRA-tall	Asker 2020	Asker 2021
PRIORITET		
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B) *)	2 972	3 464
Netto driftsutgifter per innbygger (231) aktivitets tilbud barn og unge (B) *) **)	144	197
Netto driftsutgifter per innbygger (370) bibliotek (B) *) **)	324	346
Netto driftsutgifter per innbygger (363) musikk- og kulturskoler (B) *) **)	320	333
Netto driftsutgifter per innbygger (385) andre kulturaktiv og tilsk til andres kulturbygg (B) *) **)	451	580
Netto driftsutgifter pr innbygger til Kirke (B) *) **)	482	534
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger (B) *) **)	346	346

Detaljer i driftsbudsjettet: (s167) viser det samme som KOSTRA-tallene. Idrett og friluftsliv blir i praksis nedprioritert. Og det legges opp til en nedgang i satsing på idrett også i 5 års perioden. Dette henger ikke sammen med mulighetene for å løse Askers samfunnsutfordringer.

Beløp i 1000	Økonomiplan				
	Budsjett 2022	2023	2024	2025	2026
Innbyggertorg	43 289	45 445	44 845	46 345	43 845
Kultur og kirke	176 847	187 414	192 964	189 564	187 264
Idrett og friluft	97 826	96 785	96 535	96 535	96 535
Sum	317 961	329 645	334 345	332 445	327 645

Asker idrettsråd ber om;

Asker idrettsråd ber om at budsjettet for idretten økes slik at idrett og friluftsliv ikke nedprioriteres i en tid der samspillet mellom kommune og frivillighet prioriteres høyt og evnen til å holde aktivitet for barn og unge i gang mer enn noen gang tufter på dette samspillet – både gjennom dialog, samskaping og økonomisk fundament.

«Driftsbudsjett med endringer» - det legges opp til en økning i bevilgning som en del av harmonisering, men først i 2024 får dette et løft. Denne satsingen burde allerede ha kommet. Harmonisering har nå pågått i flere år, og har til nå bestått av kartlegging og rutineendringer. For å

oppnå målet om det som er definert som «gratis trening» bør det allerede neste år komme et løft innenfor tilskudd til drift av idrett og aktivitet.

Tjenesteutvikling – Harmonisering foreslås økt fra 3500 til 9500. (9500 er det samme som kommunedirektøren foreslår for 2024). Dette er viktige tall for idretten, men som vi ikke helt ser klart betydningen av. Betyr dette at kommunal tjenesteproduksjon prioriteres fremfor innsats rettet mot frivillig sektor?

Harmonisering av tilskuddsordninger - 1. tertial 2022 (K-sak 59/22). (Denne er satt i verk nå i år og idretten kan søke støtte, resultatet av behov er ikke klarlagt enda). Det er ingen tvil om at kostnadene til klubbene øker mer enn inntektene for tiden. Samtidig er husholdningenes evne og vilje til å betale treningsavgifter sannsynligvis under press. Det er veldig uheldig hvis klubbene må øke treningsavgifter som en konsekvens av utviklingen, og at relativt små tilskuddsbeløp kan gjøre at idretten kan tilby lavkostaktivitet på samme nivå som tidligere. Dette er et av de viktigste virkemidlet på kort sikt for å oppnå aktivitetsnivået i målsettingene og å unngå utenforskap.

Asker idrettsråd foreslår at det i denne tilskuddsordningen innarbeides en økning med 20% årlig (2023 blir da 6600).

Investeringsbudsjettet - Et av hovedmålene til Idrettsrådet og idretten var å øke hallkapasiteten i kommunen. Vi er veldig fornøyde med at det er gjøres vesentlige satsinger, med hall på Nesbu, Røyken, Turnhall syd og at det gjøres vurderinger knyttet til oppgradering av Holmen ishall. På litt lengre sikt vil det komme haller der skoler bygges. Idrettsrådet er også svært opptatt av at mindre idrettsanlegg må komme inn i budsjettet. Den enkleste måten å løse dette på er å sette av tilskudd til mindre idrettsanlegg, ref. del 1 i innspillet.

Kapittel Oppvekst

Tallene i HP må forstås som at tjenestene innenfor området «Oppvekst» holder god kvalitet. De viser at ungdommene i Asker oppnår resultater på landsgjennomsnittet eller bedre på mange områder, blant annet når det gjelder gjennomføring av videregående opplæring, deltakelse i en fritidsorganisasjon og med tanke på hvor fornøyde de er med lokalmiljøet sitt. Samtidig er det utfordringer knyttet til ulikheter i helse, levekår og tilgjengelighet til tjenester og gode møteplasser mellom nord og sør i kommunen. I likhet med det nasjonale utfordringsbildet, opplever også barn og unge i Asker psykiske plager og ensomhet.

Videre viser «Ungdataundersøkelsen 2022»⁴ at inaktivitet er en av vår tids store utfordringer og at tendensen er økende. Det er med andre ord fortsatt behov for å arbeide for likeverdige og treffsikre tjenester som bekjemper opplevelsen av utenforskap, samt å legge til rette for aktiviteter som stimulerer til fysisk aktivitet. *Idrett og aktivitet kan gi barn og unge nyttige livsmestringsferdigheter ut over kunnskap om hvordan ivareta egen fysiske helse, og er derfor en svært viktig faktor i oppvekstarene.*

Det er derfor noe overraskende at idretten i mindre grad er presentert som en (sentral) aktør i kapitlet som omhandler oppvekst, i og med at prosjektet «Aktive lokalsamfunn» har en tydelig forankring i skolen, der 36 av kommunens 40 skoler har en intensjonsavtale med idretten. Asker idrettsråd savner at et prosjekt som «Aktive lokalsamfunn», der idretten har tatt et større økonomisk

⁴ Bakken, A. (2022). Ungdata 2022, Ungdata 2022. Nasjonale resultater. NOVA Rapport 5/22. Oslo: NOVA, OsloMet (oda.oslomet.no)

ansvar enn kommunen for å sikre tilbudet, blir vektlagt som den gode tilleggstenesten den er for barn og unge i Asker.

Aktive lokalsamfunn er et eksempel på hvordan vi gjennom godt samarbeid bedre (og mer effektivt) kan lykkes i å nå målene som både ligger innenfor planen for oppvekst og under medborgerskapsdelen. Dette dreier seg om tidlig innsats, forebyggende arbeid, men også om jevn og variert påminnelse om betydningen av aktivitet for god helse og livskvalitet. Idretten må inkluderes helt fra tidlige barneår gjennom samarbeid med barnehage, opp til voksen alder og alderdom. Å satse på idrett og aktivitet som en grunnkomponent i den enkeltes liv, er det samme som å investere i god fysisk og psykisk helse på kort og lang sikt.

Asker idrettsråd mener:

Idrett og aktivitet kan og bør inneha en mer uttalt positiv status innenfor området «Oppvekst». I samme kapittel understrekes betydningen av samarbeid for best mulige oppvekstvilkår for kommunens innbyggere. Vi mener kommunen må legge til rette for dette samarbeidet og satse på for eksempel en idretts og kultur-samarbeidsramme. Med rot i analysen for området «Oppvekst» og sammenlikningstall mellom Asker og andre kommuner det er naturlig å sammenlikne seg med, kunne et pilotprosjekt innenfor barnehagesegmentet, et samarbeid mellom kultur, idrett og oppvekst vært en interessant og innovativ pilot. Tidligere prosjekter har vist at idrett og aktivitet påvirker positivt og at kultur påvirker positivt, men hva om vi slår dette sammen?

Idrettsrådet oppfordrer kommunen til å legge til rette for samarbeid mellom ulike sektorer i kommunen, slik at vi samlet og med kommunen som bærende ressurs sikrer best mulige oppvekstvilkår og utdanning for målgruppen.

Kapittel: Velferd

Asker kommune beskriver i forslaget til handlingsprogram at forventede økte helseutgifter, endringer i befolknings sammensetningen og økt sykdomsbyrde representerer både lokalt, nasjonalt og globalt store utfordringer for bærekraft.

Asker kommune har ansvar for å skape bærekraftige løsninger som møter helseutfordringene, motvirker sosiale helseforskjeller og fremmer god helse for alle uansett alder. Mange forhold påvirker innbyggernes helse og livskvalitet, slik som tilgang til aktive nærmiljøer, de fysiske omgivelsene, oppvekst og skoleforhold, tilgang på arbeid og forhold knyttet til levevaner. Kommunen skal tilrettelegge for at alle kan delta og leve friske og aktive liv. Det er behov for en tverrsektoriell og målrettet innsats og involvering av hele samfunnet og de fleste av kommunens tjenesteområder for å lykkes. Målrettet og systematisk innsats for å dreie ressursinnsatsen mot mer forebyggende og helsefremmende tiltak er viktig for å oppnå god folkehelse og redusere risikoen for sykdom. Kommunen må legge til rette for å skape gode og bærekraftige løsninger slik at den enkelte innbygger mestrer eget liv og opplever god livskvalitet. Gjennom medborgerskap og samskaping må det utvikles nye løsninger for bærekraftige helsetjenester. Samarbeidet skal skje med innbyggere, næringsliv, forskningsmiljøer og frivillige organisasjoner.

Asker idrettsråd støtter beskrivelsen av utfordringene og forslag til samskaping samt et fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid.

Vi understreker at dersom man skal jobbe målrettet for styrket folkehelse så skjer de viktigste tiltakene og arbeidet utenfor helsetjenesten. Arbeidet som skjer i de andre sektorene og delene av samfunnet, gjør at mange blir fanget opp før de har behov for helsetjenestene. Den største trusselen mot folkehelsen er sosial ulikhet. Idretten kan være en sentra bidragsyter i arbeidet med å utjevne sosiale ulikheter gjennom deltakelse som fremmer mestring og tilhørighet.

Kommuneplanen legger opp til en langsiktig befolkningsvekst på 1,1 prosent. Dette krever at kommunen må prioritere investeringer i infrastruktur som understøtter både utbygging, transport og kapasitet i tjenestene. I handlingsprogramperioden 2023-2026 legges det til grunn en forventet befolkningsvekst på mellom 1,1 og 1,5 prosent. Asker kommune forventer i årene fremover store demografiske endringer som vil ha betydelige konsekvenser for tjenestebehovet og kommunens økonomi. Dette knytter seg først og fremst til en sterk økning i aldersgruppen eldre over 67 år. Det må gjennomføres aktive grep i dag for å opprettholde kommunens økonomiske bæreevne fremover. En framskriving av demografiutgiftene frem til 2047 viser at Asker kommune vil få økte utgifter på 3,2 mrd. kroner. Omkring 2 mrd. kroner av de økte demografiutgiftene knytter seg til aldersgruppen 67 år og eldre. Hvor sterk effekten av aldring vil få på kommunens budsjett, avhenger blant annet av i hvor stor grad den økte levealderen slår ut i flere friske år.

Asker idrettsråd mener;

For å møte demografiutfordringene må det, som beskrevet i HP, til en endring i tjenesteinnretningen med mer fokus på forebyggende og helsefremmende tjenester og tiltak. For å få til en dreining av innsatsen, må de laveste trinnene i innsatstrappen bygges ut i samskaping mellom kommunen og lokalsamfunnet. Asker idrettsråd er glade for at kommunen ser behovet for dette. Ved å bygge et robust og aktivt lokalsamfunn legger vi til rette for forebygging og utsetting av tjenester på de høyere trinnene i innsatstrappen. Her kan idretten, som en frivillig aktør, være en viktig brikke i samskapningen med tanke på tilbud og tjenester til befolkningen. Vi skulle ønsket at dette ble gjenspeilet i HP med mer midler i budsjettet til forebyggende og helsefremmende tilbud og tjenester.

Det er selvsagt ikke så lett å registrere helsegevinsten av en aktiv og sunn livsstil. Derfor blir forebyggende tiltak lett nedprioritert til fordel for kurativt og pålagt.

Inaktivitet er blant de største folkehelseutfordringene i samfunnet. Vi er glade for at idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv blir løftet frem som viktige virkemidler i folkehelsearbeidet i utarbeidelse av kommuneplaner og temaplaner. Vi skulle gjerne sett at dette ble tydelig gjenspeilet i HP og minner politikerne på **viktigheten av å satse på forebygging**. Dette vil være til stor besparelse for de kommende års helsebudsjetter.

Kapittel: Medborgerskap

Som nevnt i kapittelet til området «Oppvekst» viser undersøkelser at det er en tendens i retning av mindre aktivitet blant barn og unge landet over, men også blant voksne og eldre. Selv om Askers innbyggere er mer aktive enn landsgjennomsnittet er det grunn til bekymring over økt skjermbruk, større grad av inaktivitet og frafall fra organisert idrett fra og med siste år på videregående. For å styrke idrettens muligheter til å forebygge denne uheldige utviklingen må kommunen spille idretten god og bedre enn den gjør i dag. Fortsatt anleggsutbygging og tilrettelegging for aktivitet er et premiss for en sunn, frisk og livsmestrende befolkning. Ved å tilrettelegge for tverrsektorielt samarbeid og gjennom å gi idretten oppdrag og status, som igjen sikrer at kvaliteten på frivillighetens

arbeid opprettholdes, er viktige investeringer og målsettinger. På denne måten ivaretar kommunen idrettens og frivillighetens evne til å levere på viktige samfunnsoppdrag i samarbeid med kommunen.

Idretten har en unik evne til å ruste individet, sikre livsmestringsferdigheter og individets evne til ivaretagelse av både seg selv og andre. Idrett og aktivitet er en særdeles viktig komponent i livet og gjennom hele livet. Det er gledelig å se at HP innenfor dette kapitlet bærer preg av et positivt syn på hva idrettsrådets medlemmer kan bidra med.

Vi oppfordrer kommunen til å ha enda tettere dialog med idrettsrådet og idrettslagene. Blant annet ser vi positivt på kommunens klare prioritering av prosjektet «Aktive lokalsamfunn» inn mot kommunens seniorer. Idrettslagene ser frem til samarbeid om å tilby denne gruppen et tilpasset kvalitetstilbud, gjerne i samarbeid med flere sektorer.

Asker idrettsråd mener:

Gitt kommunens uttalte tillit til idrettens betydning i arbeidet med å motvirke utenforskap, legge til rette for innenforskap og synlige effekt på livskvaliteten til den enkelte, bør midler avsatt til denne typen tjenester og frivillig aktivitet styrkes.

I budsjett for inneværende periode er det ikke tenkt en økning av budsjettet. Dette synes å være et paradoks, da planen innledes med å nevne en synlig uheldig utvikling med blant annet større grad av inaktivitet blant barn og unge totalt sett, samtidig som planen i tillegg spesifiserer en ønsket satsing og tilrettelegging for aktivitet blant eldre.

Asker idrettsråd mener;

Idrettens unike evne til å bygge bro over ulikheter, inkludere og engasjere ikke har blitt godt nok prioritert de siste årene og bør fremover være en større del av fokuset for å løse disse samfunnsproblemene. Dette bør gjenspeiles i HP, både i tekst og tall. Vi foreslår en styrking og økning av budsjettposten for idrett og kultur i perioden. Hvilke tiltak som bør prioriteres er AIR klare til å gå i nærmere dialog om.

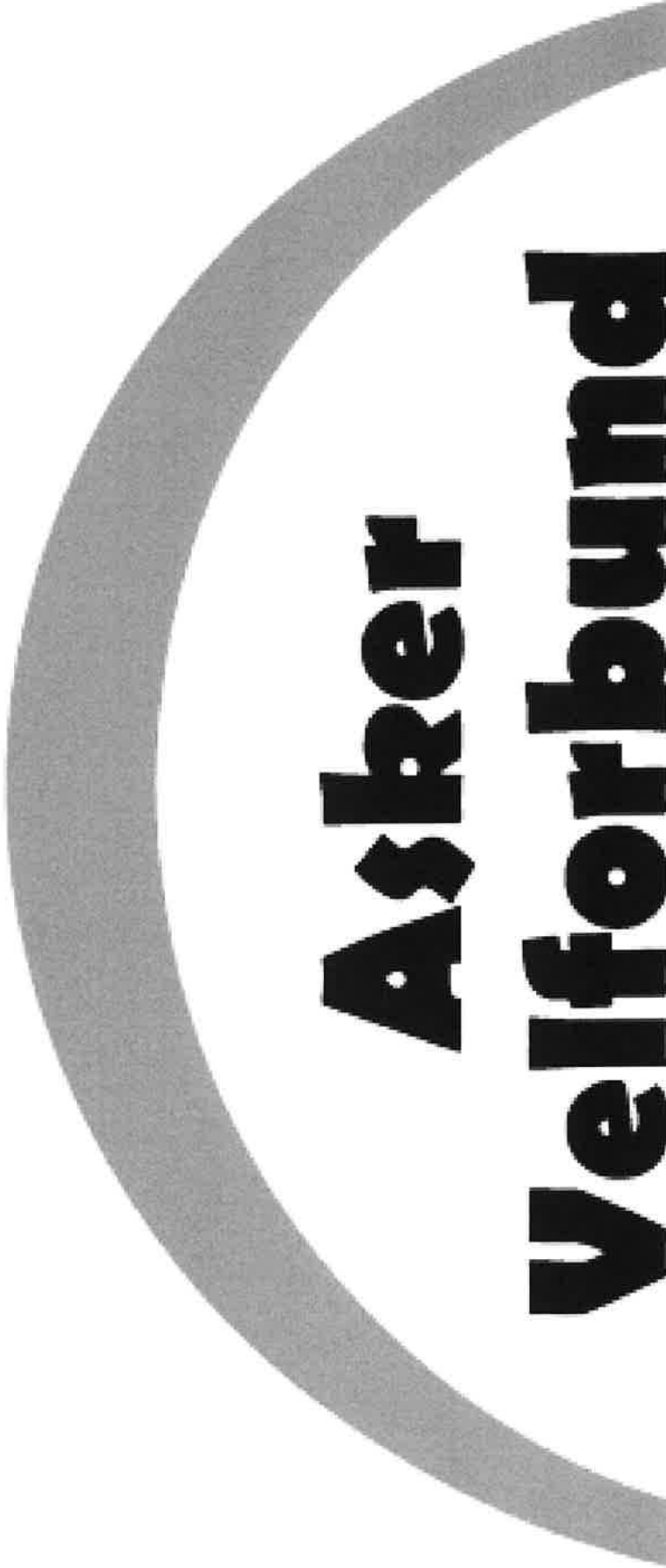
Asker idrettsråd mener:

En riktigere og mer tilrettelagt bruk av marka og friluftsområdene også er strategisk viktig for trivsel og god folkehelse i befolkningen. Vi ser frem til å samarbeide ytterligere om samhandlingen mellom idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.

Avslutningsord

Avslutningsvis vil idrettsrådet minne om at 1 kr investert i frivilligheten gir 3 kroner tilbake til samfunnet. Vi mener selvsagt ikke at frivilligheten skal erstatte kommunens oppgaver, men kommunen bør heller ikke erstatte mange av frivillighetens oppgaver. Vi trenger både en sterk frivillighet og en fortsatt sterk kommune.

Asker idrettsråd ser frem mot dialog om fornyet samarbeidsavtale, mulig(e) partnerskapsavtale(r) og ser frem til et enda bedre samarbeid i året som kommer.

Asker Velforbund

Kort innspill om direktørens forslag til handlingsplan

Asker, 31/10

Lasse Thorkildsen

Nestleder Asker Velforbund

Asker Velforbund – hvem vi er

- Asker Velforbund er paraplyorganisasjon for alle velforeninger i Asker kommune, opprettet i 1922 av Aske kommune
- Vi har 77 politisk uavhengige, frivillige og demokratisk drevne velforeninger som medlemmer.
- Nærmere 2/3 av Askers stemmeberettigede antas å være medlem av en velforening gjennom sin husstand
- Velforeningene er i hovedsak selvfinansiert gjennom medlemskontingent

Asker Velforbunds perspektiv på HP

må ta utgangspunkt i vår rolle

- Kommunedirektørens ulike grep for innsparing er krevende å vurdere. registrerer at helse- og velferdssektoren i Asker er sterkt presset allerede etter både pandemi og kommunesammenslåing
- Tilbake står et inntrykk av en kommune som ikke har tilstrekkelig økonomisk beredskap til å kunne betegnes som veldrevet
  - Gitt nylig avgitte valgløfter, må direktørens forslag være uspiselig for mange politikere
  - Denne type kostnadssprang ville i andre sektorer enn politikk og kommunelede føre til rolleskifter og ansvarsendringer
- Våre egne forslag må imidlertid nødvendigvis konsentrere seg om sektorer av kommuneøkonomien som direkte angår oss og våre medlemmer

31% økning av kommunale avgifter fra 2023 til 2024

Hva forteller det oss?

- Kommunedirektøren forteller om investeringer i vannressurser og forsikrer om dette er et engangstilfelle. Men i 2023 var det nesten like ille (dog tildekket bl.a. at man tok midler fra VA-fond)
- EU arbeider med VA-direktiv som vil gi betydelig økte VA-kostnader for norske kommuner i kommende år. Dette nevnes ikke av direktøren
- Asker kommune har allerede signalisert og til dels gjennomført ytterligere begrensninger i kommunal støtte til infrastruktur innen vei og veilys. Dette hør i bildet
- For oss signaliserer dette at både administrasjon og politikere nedvurderer infrastruktur som kommunalt ansvar. Dette indikerer en holdning til kommuner oppgaver og ansvar som vi mener gir grunn til bekymring

Infrastruktur viderebelastes innbyggerne.

Slipper utbyggerne for billig unna?

- Asker Velforbunds medlemmer har i en medlemsundersøkelse (feb '23) blant annet gitt uttrykk for at
  - kommunen mangler både vilje og evne til å lytte til lokalbefolkningens b slik velforeningene målbærer dem
  - det ikke stilles strenge nok rekkefølgekrav til utbyggere, særlig mht vei
  - Kommunen omtales populært som «**kommunen for utbyggere**», ikke for **innbyggere**.
- Denne type kostnadsøkning på infrastruktur vil bidra til å forsterke et slikt inntrykk ytterligere – det er ikke det nye kommunestyret tjent med

I økonomiens lys, gir ressursbruk på «nærdemokrat
ordninger og «frivillighetssentraler» god mening

- Vi mener Asker kommune i en årrekke med høy skatteinngang ha sløst med midler ved å etablere kommunalt betalt frivillighetsstyr og eksperimentere med urealistiske, såkalt nærdemokratiske ordn
- Nylig vedtok det forrige kommunestyre etablering og valg av 8 n områdefora i 2024. *Denne marginale reformen bør i det minste utsettes i lys av den økonomiske situasjonen*
- AK finansierer 8 «frivilligsentraler». Disse bør nedlegges – med 1 unntak. Det samme gjelder det såkalte Frivillighetsutvalget, hvor flertallet av medlemmene er kommunalt finansiert eller lønnet
- Disse grepene åpner for reduksjon eller reallokering av kommuna stab. Vel og bra med ansettelsesstopp, men man må også kutte marginal kommunal virksomhet og relatert bemanning

Oppsummering

- Asker Velforbund er paraplyorganisasjon for kommunens uten sammenlikning største og viktigste lokaldemokratiske frivillige nettverk
- Vi ser at kommunedirektøren foreslår relevante grep i en vanskelig situasjon – men det vil presse en alt anstrengt helse- og velferdssektor ytterligere
  - Vi peker også på at en slik situasjon ikke burde oppstå i en økonomisk veldrevet kommune
- Vi mener kommunen bør og kan stramme inn betraktelig på sine mer marginale aktiviteter, og prioritere infrastruktur og rekkefølgekrav til utbyggere høyere, for å ivareta innbyggernes interesser bedre
- Det innebærer også å kutte unødige aktiviteter som frivillighetssentraler (i det minste) utsette iverksetting av områdefora til økonomien er bedre tilpasse kommunens bemanning i tråd med disse kuttene

Asker
kommune

Politisk tilleggsnotat

Vår referanse
22/11301-22

Vår saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Dato
08.12.2023

Til: Kommunestyret

Fra: Ordfører

Tilleggsnotat lagt til 08.12.23 Verbalforslag samlet

I dette notatet fremlegges verbal- og oversendelsesforslagene partiene har fremmet til handlingsprogrammet for 2024 - 2027.

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Felles verbalforslag fra Høyre, FrP, V og KrF:

1.	<p>Mulig forsering av enkelte effektiviseringstiltak</p> <p>Kommunestyret ønsker å se forslag til tiltak som kan muliggjøre å nå målene for 3% netto driftsoverskudd i 2027. Kommunedirektøren bes vurdere en forsering av effektivisering av tjenestene i områdene administrasjon og ledelse, samfunnstjenester og samfunnsutvikling. Saken drøftes gjennom årshjulet for budsjett og legges frem i budsjett og HP 2025-28.</p> <p>1b: Oversendelse: I forbindelse med omstilling og effektivisering skal, i evaluering av politisk struktur for denne perioden, bla størrelse på kommunestyre og utvalg, samt den prosentvise faste godtgjøring for politikere vurderes.</p>
2.	<p>Evaluering og gjennomgang av områder innenfor medborgerskap</p> <p>Kommunedirektøren bes om å gjøre en helhetlig evaluering og gjennomgang av ordningen med de 8 innbyggertorgene, frivillighetssentralene og den varslede etableringen av de nye områdeforumene med fokus på innsparing og effektiv drift.</p>
3.	<p>KPI og gjennomgang innenfor plan- og byggesaksbehandlingen</p> <p>Kommunedirektøren bes om å strukturere, konkretisere og målsette servicegrad og effektiviseringspotensialet innenfor kommunens plan- og byggesaksbehandling. Sak med forslag til struktur og relevante måltall og mål innen tid, kostnad og ytelse, dispensasjoner samt servicegrad fremlegges formannskapet og utvalg for plan- og byggesak innen utløpet av juni 2024. Kommunedirektøren bes også gjøre en vurdering av timeføring for saksbehandlere som grunnlag for forbedring av gebyrregulativ og servicegrad.</p>
4.	<p>Bruk av teknologi og kunstig intelligens i kommunen</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede hvordan teknologi og kunstig intelligens, kan bidra til bedre ressursutnyttelse i de ulike sektorene i kommunen. Det bør legges til rette for piloter og offentlig-privat samarbeid.</p>
5.	<p>Forsterket innsats for Oslofjorden</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en plan for forsterket innsats for å bidra til bedre måloppfyllelse av tiltaksplanen for Oslofjorden frem mot 2026. Planen skal prioritere de områdene der Asker har størst negativ påvirkning på fjorden i dag, og fremheve hvordan Asker kan bidra til forbedret koordinering av arbeidet i regionen. Sak legges frem for formannskapet i løpet av 1. kvartal 2024.</p>
6.	<p>Løpende barnehageopptak</p>

	<p>Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en sak om hvordan Asker kommune kan øke frekvensen på barnehageopptak i kommunen, med målsetting om løpende opptak i løpet av perioden. Saken skal inneholde ulike modeller for opptak, en kostnadsberegning for disse modellene. Private og offentlige barnehager skal ses i sammenheng og likebehandles. Saken skal også belyse hvordan kommunen sørger for likebehandling av private og kommunale barnehager. Dette inkluderer pensjonstilskudd, søknadsbaserte ordninger og beregningsgrunnlag for tilskudd.</p>
7.	<p>Beredskap</p> <p>Ved neste rullering av helhetlig ROS for Asker og Bærum bes det vurderes om en internasjonal forsyningskrise skal inn som et av scenarioene av uønskede hendelser med potensielt store konsekvenser for kommunens innbyggere. Kommunedirektøren bes i tillegg om å komme tilbake til kommunestyret med en sak knyttet til beredskap på ulike områder ved uønskede hendelser og kriser som belyser følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Oversikt over dyrkbare kommunale eiendommer som er aktuelle for etablering av parseller for beredskapshager for kommunens innbyggere dersom det blir en forsyningskrise. Oversikt over kommunens aktuelle eiendommer kan utarbeides i samarbeid med Avdeling for natur, miljø og landbruk og kan danne grunnlag for en plan for å bidra til å sikre lokal matforsyning. b) Redegjørelse for hvordan innbyggernes hager og dyrkbar eiendom kan tas i bruk i en frivillig oversikt. Dette kan eksempelvis gjøres ved å lage et digitalt meldeskjema som innbyggerne selv kan sende inn til kommunen. c) Asker kommune har tilgang på mye skog og må se det som en alternativ energikilde ved en langvarig energikrise. Kartlegging av tilgang på skogsmaskiner og annet større utstyr for vedhogst, både i kommunalt og privat eie. Dette kan gjøres i samarbeid med avdeling for natur, miljø og landbruk.
8.	<p>Muligheter for flere elevplasser i kulturskolen</p> <p>Kommunedirektøren bes fremme sak til Hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 2024 der det utredes hvordan det kan opprettes flere elevplasser hos Kulturskolen, samt redusere dagens prisnivå.</p>
9.	<p>Helsestasjon for eldre</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren komme tilbake til kommunestyret i løpet av første halvår 2024 med en sak knytte til etablering av «helsestasjon» for eldre. «Helsestasjonen» skal være et lavterskeltilbud med hensikt å jobbe forebyggende og helsefremmende, og med det bidra til at eldre kan bo hjemme lenger og mestre egen hverdag. Ordningen kan</p>

	være ambulerende, og for eksempel tilknyttes innbyggertorgene. Det bes også opplyst i saken om hvordan frivilligheten kan bidra inn i dette.
10.	<p>Formueskatt</p> <p>Kommunedirektøren bes innhente en ekstern analyse av de langsiktige effektene for kommuneøkonomien ved å redusere eller fjerne den kommunale andelen av formueskatten.</p>
11.	<p>Omstilling og effektivisering</p> <p>I forbindelse med behov for omstilling og effektivisering der man skal se på nye måter å jobbe på, bes kommunedirektøren legge frem en sak innen utgangen av 2024 som belyser hvordan også samarbeid med eksterne, private, frivilligheten og konkurranseutsetting kan være aktuelle virkemidler innenfor de ulike sektorene. Det bes særlig om at følgende punkter er inkludert i saken:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Drift av badene b) Renovasjon c) Innbyggertorgene d) Tekniske tjenester e) Institusjoner/bofellesskap

Verbalforslag fra Arbeiderpartiet:

12.	<p>Heltidsprosjektet må styrkes</p> <p>Heltidsprosjektet rapporteres halvårlig gjennom seminarer for PSU. For at prosjektet skal få tilstrekkelig politisk tyngde, kan det virke som det er behov for hyppigere kontakt. Derfor foreslås det at det etableres et Oppgaveutvalg, alternativt et av de to arbeidsutvalg underlagt Formannskapet e.l, som får mandat å fremme forslag til forbedring av kontakten mellom Heltidsprosjektet og PSU. Herunder økonomi, grunnbemanning og styrking av tjenestene</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunedirektøren, i dialog med PFU kommer tilbake til formannskapet innen utgangen av januar 2024 med sak om etablering av arbeidsgruppe. Utvalgets mandat bør inneholde økonomi, grunnbemanning og styrking av tjenestene.</p>
13.	<p>Helsehjelp hjemme / hjemme sykehus</p> <p>Kommunen forventer at utviklingen med kortere sykehusopphold og omlegging til dagpoliklinikk fortsette. I nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023 og i helsefelleskapssamarbeidet er det fokus på å skape utadvendt sykehus. Dette vil si at sykehusene skal yte mer helsehjelp hjemme.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunedirektøren bes legge frem en konkret plan for hvordan dette skal gjennomføres, og se gjerne mot OUS, som er i gang med hjemme sykehus. Her samarbeider de med sykehusapotek og kommunen.</p>
14.	<p>Tilskudd til drift av Omattatt</p> <p>Asker kommune har en offensiv politikk på sirkulær økonomi med stor satsing på gjenvinningsstasjonene og gjenbrukssenteret på Slemmestad. Omattatt er en liten interessant aktivitet bygget på hvordan man kan utnytte avfall fra gjenvinningsstasjonene til å lage nyttige produkter og ikke minst – lære unge og gamle om ressursene som ligger i produkter som havner på gjenvinningsstasjonene og hvordan man kan bruke disse til noe nyttig. Omattatt har hittil vært drevet med støttemidler fra diverse stiftelser og liten støtte fra kommunen. Omattatt driver virksomheten i underetasjen på Folkets hus i Heggedal</p> <p>Omattatt ønsker å utvide virksomheten da etterspørselen etter denne type aktivitet øker. Det er mulighet for å bruke hele Folkets hus til dette formålet under forutsetning av at lokalet også kan brukes til møtevirksomhet for eierne. Det er enighet mellom Omattatt og eierne av Folket hus om at det vil være mulig.</p>

	<p>Forslag til vedtak: Kommunedirektøren bes legge fram en plan for utvalg for samfunnstjenester som sikrer utvidet drift av Omattatt over en 3-årsperiode.</p>
15.	<p>Utvidet tilbud om meningokokkvaksine</p> <p>Asker kommune tilbyr gratis meningokokkvaksine type A (CWY) til innbyggere i alderen 16-19 år. Tidligere i år ble en russ i Bærum imidlertid smittet og døde av meningokokk type B. For å hindre ytterligere slike hendelser, bør elevene også tilbys vaksine mot denne.</p> <p>Forslag til vedtak: Fra og med 2024 tilbyr Asker kommune innbyggere i alderen 16-19 år vaksine mot meningokokk type B:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) subsidiert (50% prisreduksjon) b) alternativt gratis vaksine
16.	<p>Kirkevakten</p> <p>Riksantikvaren valgte i 2020 Asker som pilotsted for prosjektet «Kirkevakten», som skulle sørge for et kontinuerlig tilsynsarbeid for kirkebygg. Prosjektets første to år ble finansiert av Riksantikvaren, og har gitt gode resultater. Asker Kirkelige Fellesråd ønsket derfor å fortsette prosjektet, og fikk midler fra Asker kommune i 2023. Fra 2024 er imidlertid tiltaket ikke tilgodesett. Asker Kirkelige Fellesråd ba i dialogmøte med formannskapet 7. november om en fortsettelse av finansieringen med 1,25 millioner. Det er uheldig at et slikt vellykket tiltak av stor betydning for tilstanden til Askers kirkebygg ikke sikres varig finansiering.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunedirektøren bes fremme en sak for formannskap første kvartal 2024 med en skisse for tilstrekkelig, fremtidig, sikker finansiering av Kirkevakten.</p>
17.	<p>Solstrøm på taket til kommunens bygninger</p> <p>Asker kommune har ifølge administrasjonen ca 200.000 m2 bygninger. Dersom vi bygger solstrømanlegg på halvparten av takarealet, kan Asker kommune årlig produsere ca 28 mill kWh – strøm tilsvarende årlig strømforbruk i ca 6000 blokkleiligheter.</p> <p>Da kommunen i 1999 solgte sine vannkraftverk ble midlene som nå utgjør i størrelsesorden 1,4 mrd kr plassert i Energifondet. Fondet er investert i aksjer og obligasjoner uten at midlene spesifikt bidrar til klimaomstilling eller økt produksjon av fornybar energi. Investering i solstrøm kan innebære en plassering av deler av fondets midler i ny lønnsom energiproduksjon. Hurum Energi AS, kan være en betydelig medspiller til utvikling og gjennomføring. EUs fjerde energimarkedspakke er EØS-relevant og vil, om Norge implementerer den, innebære at alle eksisterende offentlige og kommersielle bygg skal ha solstrøm på taket innen utløpet av 2027. Asker kommune har handlingsrom gjennom Energifondet til å gjennomføre disse tiltakene og dermed bidra til det grønne skiftet.</p>

	<p>Forslag til vedtak: Kommunedirektøren bes legge fram en plan for å sikre finansiering av lønnsom produksjon av solstrøm på store deler av takflaten på kommunale bygg i Asker. Finansiering av utbyggingen kan eventuelt sikres ved uttak av midler fra Energifondet.</p>
18.	<p>Ansattboliger i tilknytning til helsebygg Asker kommunen investerer i ansattboliger i tilknytning til helsebygg der ansatte har fortrinnsrett til å leie, eventuelt mulighet for forkjøp. Det ville både være et element i å sikre bedre rekruttering av kritisk personell og gjøre det enklere for nyutdannede å få et bosted i kommunen. Som for eksempel tomteområdet sør for Hurum bo- og omsorgssenter.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunedirektøren bes utrede muligheter for at kommunen kan tilby ansattboliger for kritisk personell, fortrinnsvis i gåavstand til større helsearbeidsplasser, herunder fordeler og ulemper ved ulike løsninger.</p>
19.	<p>Bolig med bemanning - mennesker med funksjonsnedsettelse Årsrapport Velferd 2022 viser at 15 personer med funksjonsnedsettelse venter på bolig, og at gjennomsnitt ventetid er hele 978 dager.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunaldirektøren bes i løpet av våren 2024 legge frem en oversikt som belyser mulighetene for kommunen til å kunne tilby personer med funksjonsnedsettelse bolig med bemanning på kort- og lang sikt. Oversikten må vise hvilke tilbud som tilbys de som står på venteliste, og muligheter for å ferdigstille denne type boliger tidligere enn planlagt i vedtak fra 2022.</p>

Verbalforslag fra MDG:

20.	<p>Handlingsregel energifond</p> <p>I en tid med høye strømpriser og stort behov for energieffektivisering og økt lokal energiproduksjon kan det være en mulighet å øremerke deler av Energifondets avkastning til ordninger som fremmer energieffektivisering og Enøk tiltak.</p> <p>Forslagsstiller ser for seg en slags handlingsregel som for eksempel tilfører årlig inntil tre prosent av Energifondets avkastning til ENØK-ordninger. I denne sammenhengen er det interessant at flere av kommunene som fortsatt har egne kraftselskaper har vedtatt å bruke tilleggsutbytte til lokal strømstøtte og ENØK-ordninger.</p> <p>Målet med en handlingsregel bør være å bruke deler av Energifondets avkastning til å fase inn mer klima- og miljøvennlig energibruk på en ryddig og langsiktig klok måte, samt hjelpe Askerbøringene og eventuelt kommunen selv, med omstilling, effektivisering og et lavere energiforbruk.</p> <p><u>Forslag:</u></p> <p>KD bes om å fremme en sak som utreder muligheter for årlig å øremerke deler av energifondets avkastning til ENØK tiltak (handlingsregel). Den bør drøfte hva som er et bærekraftig prosenttall, hvordan en slik ordning kan innrettes og hvilke kriterier for bruk av ENØK midlene bør ligge til grunn for best å komme innbyggerne og næringslivet i Asker til gode.</p>
21.	<p>Matjord</p> <p>Asker har mye landbruksjord som ikke blir benyttet som dyrket mark. Skal vi nå målet om å ta vare på matjord, øke selvforsyning og det å være en bærekraftig kommune, er det viktig å få oversikt over omfanget av disse arealene. Dersom vi har oversikt kan det vurderes tiltak slik at disse arealene blir dyrket igjen.</p> <p>Vi vil be kommunedirektøren om å lage en oversikt over den landbruksjorda i Asker som ikke blir dyrket, samt komme med forslag om tiltak for å få disse arealene tilbake i hevd.</p>
22.	<p>Nature restaurering</p> <p>Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som utpeker og prioriterer konkrete områder i Asker kommune som egner seg til restaurering, og som i stor grad bidrar til å redde truede arter og naturtyper, prioriterte arter, utvalgte naturtyper og sjeldne arter (jmf. Askers naturmangfoldsplan). Det bes om å legge vekt på positive ringvirkninger restaurering av områdene kan ha for Oslofjorden eller tilgrensende natur.</p>

23.	<p>Utekontakt i Asker</p> <p>Gamle Asker hadde tidligere lavterskeltjenesten Utekontakten som drev oppsøkende tjeneste blant annet i sentrum. Denne tjenesten ble avsluttet etter kommunesammenslåingen da Forebyggende ungdomsteam (FUT) ble opprettet i 2020. Der Utekontakten tidligere jobbet kveldstid og helg, er dagens FUT kun bemannet på dagtid.</p> <p>Det er politiet som nå skal ivareta funksjonen samtidig som politiet selv er tydelig på at de ikke kan erstatte utekontakten. Utekontakten jobber mye med relasjonsbygging for å komme i kontakt med ungdommen slik at de kan være deres støttespillere. Utekontaktene er kjente og har kontinuitet i sitt nærvær, uavhengig av om man er inne i en periode med mye kriminalitet eller vold der politiet har økt beredskap, eller ikke. Den forebyggende effekten er dermed stor, og jobben favner bredere.</p> <p>Stemmene som sier at det er et økende behov for voksne som er ute i våre lokalsamfunn og aktivt oppsøker og kjenner til ungdommene blir flere. Bærum og Oslo har utekontakt. Mange ungdommer flyter mellom Asker, Bærum og Oslo. Et samarbeid blant utekontaktene i disse kommunene ville bety mye for hele regionen siden det ofte er sammenheng mellom ungdomsgrupperingene. I en tid der vi ser en økning av ungdomskriminalitet, trusler og uro kan utekontaktene spille en avgjørende rolle.</p> <p><u>Forslag:</u></p> <p>Kommunedirektøren bes om å utrede muligheten for å gjeninnføre funksjon med utekontakten i Asker, gjerne i samarbeid med Bærum og Oslo som har utekontakt i dag.</p>
24.	<p>Fremmede arter</p> <p>Kommunen har en viktig rolle i å bekjempe spredning av fremmede arter. Miljødirektoratet sier eksplisitt at samspill mellom alle myndigheter, fagmiljøer og frivillige organisasjoner er nødvendig for å nå målene. Mange kommuner driver i dag kontroll- og bekjempelse av fremmede skadelige arter. Deling av erfaringer og kunnskap er verdifullt for å få til gode tiltak i hele landet. Kommunene spiller også en viktig rolle i arbeidet med å nå nasjonale miljømål og internasjonale forpliktelser. Asker har et mål om å passe på naturmangfoldet i sine områder og kan ta avgjørelser ut fra ulike lover, blant annet naturmangfoldloven.</p> <p><u>Forslag:</u></p>

	<p>Forslagsstiller ber kommunedirektøren om en sak som beskriver Asker kommunes handlingsrom og muligheter til å bekjempe fremmede arter og samarbeid med relevante aktører. Fint om saken også viser hvilke fremmede arter som er mest skadelig lokalt.</p>
25.	<p>Alternativ opplæringsarena i den sydlige delen av kommunen</p> <p>Enkelte elever finner det vanskelig å følge den vanlige undervisningen i klassen. For å få en positiv utvikling kan elevene tilbys en mer praktisk tilnærming til læring, gjerne i mindre grupper med god voksenkontakt og i et annet miljø enn skolen. Når elever da får opplæring et annet sted enn på skolen sitt område kalles det for alternativ opplæringsarena.</p> <p>Asker har flere alternative opplæringsarenaer som gir et uvurderlig bidrag. Disse ligger i den nordlige og midterste delen av kommunen. Vollen med Sjøskolen og Stordammen er de sydligste alternative læringsarenaene i Asker, bortsett fra Fagertun som ikke har fulle plasser. Elever fra Tofte har dermed en reise på en time og 20 minutt til Vollen. Elever fra Holmsbu enda lenger.</p> <p>Vi mener at det er viktig å kunne tilby en alternativ læringsarena i den sydlige delen av Asker for å gi hele Asker et godt tilbud, ikke bare de som bor i den nordlige og midterste delen. Uansett vil Askers elever være tjent med tilgang til flere alternative opplæringsarenaer.</p> <p><u>Forslag:</u></p> <p>Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som beskriver muligheter for flere alternative opplæringsarenaer i Asker med spesielt fokus på etablering av en alternativ opplæringsarena i den sydlige delen av kommunen.</p>
26.	<p>Allsidig bruk av Askers idrettshaller - bærekraftige nabolag</p> <p>Bærekraftige nabolag betyr at flere kan ha sine fritidsaktiviteter der de bor og at et større mangfold av folk opplever sine lokale bygg som tilgjengelige og som attraktive møteplasser. Det innebærer at vi utvider begrepet av hva som er en kulturarena.</p> <p>Asker har mange flotte idrettshaller og anlegg som spiller en viktig rolle for våre tettsteder. Vi tror det er et stort potensial i å øke bruken og mangfoldet i kommunens idrettsbygg. Flere aktører har kommet med innspill om bedre utnyttelse, økt sambruk og forbedret og ikke minst rimeligere drift av hallene. I dyrtiden er det i tillegg viktigere enn noensinne å bruke byggene vi allerede har best mulig og til glede for flest mulig.</p> <p>Vi har lyst å undersøke om kommunens idrettsbygg kan romme flere arrangementer og gi flere Askerbøringere mulighet til å bidra og bruke</p>

hallene på deres premisser. Kan pensjonister drifte kafeteriaen med hjelp av elever? Kan helgebruk økes? Kan klubber overta deler av driften og slik åpne for flere brukere? Hva med reservert halltid for innbyggere som "åpen hall" og "frigåing" på isen? ...

Vi har tro på at våre idrettsbygg i større grad kan bli kultur- og breddeidrettsarenaer som bidrar til mål om bærekraftige nabolag. Et første skritt kan være å få en oversikt over dagens bruk og drift av hallene, og frivillighetens og kulturlivets tanker angående muligheter og behov for at flere kan bidra ved drift og bruk.

Forslag:

Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som gir kommunestyret en oversikt over bruken av kommunens ulike idrettsbygg. Saken bør drøfte muligheter for økt og mer allsidig bruk av hallene og problemstillinger som: Utnytter vi hallenes potensiale? Hva skal til for å skape flere breddeidretts- og kulturarenaer? Hvordan bidrar hallene til bærekraftige nabolag i dag, og hvilke grep kan øke mangfoldet? Det bes om at frivilligheten, kulturlivet, barn og unge involveres for deres innspill, tanker og utfordringer.

Verbalforslag fra SV:

27.	Praktisk undervisning i ungdomskolen Asker kommune skal utrede muligheten for å gi deler av opplæringen i ungdomsskolen i bedrifter, for elever som ønsker en mer praktisk tilnærming til utdanning.
28.	Status for ufrivillig skolefravær Kommunestyret ber om en status for ufrivillig skolefravær i grunnskolen, og strategier for å motvirke ufrivillig skolefravær.
29.	Politisk ordliste Kommunedirektøren ber administrasjonen om en ordliste med ord og uttrykk som brukes i politiske dokumenter. Denne skal ligge sammen med saksdokumentene på kommunens hjemmesider.
30.	Utrede lokale kraftverk Asker hadde små lokale kraftverk på Dikemark og Blakstad. Administrasjonen utreder hvilke muligheter kommunen har for å reetablere.
31.	Tilrettelegge for hørselshemmede Kommunen sikrer at alle publikumsarealer i offentlige bygg er tilrettelagt med teleslyngeanlegg.
32.	Easy play Arbeide for at kommunen skal utvikle barn og ungdoms musikkferdigheter, for eksempel gjennom tiltak som easy play.

Verbalforslag fra Senterpartiet:

33.	<p>Løpende barnehageopptak</p> <p>Å kunne tilby barnehageplass gjennom hele året vil gjøre det mer attraktivt for barnefamilier å flytte til Asker.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å legge fram en sak for kommunestyret i løpet av 1. halvår 2024 om innføring av løpende barnehageopptak.</p>
34.	<p>Økt barnehagekapasitet i Asker nord</p> <p>I flere soner i Asker nord er det mangel på barnehageplasser. Dette kan medføre at mange av boligene som allerede står ferdig og boligene som er under planlegging de nærmeste årene ikke blir solgt.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å vurdere tiltak (permanente og/eller midlertidige) som kan gi en bedre barnehagekapasitet i Asker nord.</p>
35.	<p>Kulturskolen; økt kapasitet og lavere pris</p> <p>Det er lange ventelister ved mange av tilbudene i Askers kulturskole. Prisene ligger dessverre også i Norges-toppen. Det er også et dårligere tilbud i Asker sør enn i Asker nord.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å gjennomgå dagens drift av kulturskolen med sikte på å både øke kapasiteten, styrke tilbudet i Asker sør og redusere prisen. Sak om dette legges fram for hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 2024.</p>
36.	<p>Utlån av utstyr til idretts- og friluftaktiviteter</p> <p>Erfaringene med BUA (utlånssentraler for utstyr til idrett- og friluftaktiviteter) er svært gode i de deler av kommunen hvor det er etablert et slikt tilbud. Dette gir barn og unge en mulighet til å prøve flere og mer varierte aktiviteter.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å legge fram en sak om etablering av flere utlånssentraler, slik at dette blir et reelt tilbud til alle unge innbyggere i vår kommune. Etablering i tilknytning til innbyggertorg og/eller i samarbeid med frivillige organisasjoner bør vektlegges.</p>
37.	<p>Samarbeid om idrettsanlegg</p> <p>Tilrettelegging for idrett og fysisk aktivitet gjennom anleggsbygging er ikke en lovpålagt oppgave for kommunene. Investeringer i og drift av idrettsanlegg konkurrerer med viktige og lovpålagte oppgaver som skole, barnehage, brøyting av veier, helse og eldreomsorg.</p>

	<p>Asker idrettsråd har vært og er en pådriver for at idrettslagene i større grad selv skal kunne bygge anlegg, og etablerte ordninger som forskuttering av spillemidler og kommunale lånegarantier er viktige bidrag til dette.</p> <p>For at idrettslag som har ønske om det i enda større grad skal gjøres i stand til å bidra i anleggsutviklingen, bør det vurderes ytterligere tiltak. Én løsning kan muligens være at kostnader både til bygging og drift deles på flere parter etter en forutsigbar modell. Her kan det tenkes ulike modeller, som for eksempel den såkalte Nittedals-modellen. Det vises i denne sammenheng også til spleiselaget mellom kommunen og idrettsrådet i forbindelse med Aktive Lokalsamfunn. (https://www.idrettsforbundet.no/idrettskrets/viken/aktive-lokalsamfunn/).</p> <p>Kommunedirektøren bes om å ta initiativ til en dialog med Asker idrettsråd om dette, og deretter legge fram en sak for hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 1. halvår 2024.</p>
38.	<p>Asker kommune - en attraktiv arbeidsgiver</p> <p>Ansatte er kommunens største ressurs. Asker kommune skal være en attraktiv arbeidsplass der ansatte blant annet opplever gode arbeidsmiljø og mulighet for utvikling og kompetanseutvikling. Samtidig ser vi at det i mange virksomheter er vanskelig å rekruttere til, og beholde ansatte. Asker kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver som aktivt bruker kommunens vedtatte kjerneverdier; raus, nær, modig og skapende.</p> <p>Kommunedirektøren bes legge fram en sak til kommunestyret som viser hvordan Asker kommune har implementert og iverksatt kommunens vedtatte kjerneverdier i ansattpolitikken og som viser hvordan kommunen, i samarbeid med tillitsvalgte for de ansatte, kan jobbe enda mer strategisk for å rekruttere og beholde ansatte.</p>

Verbalforslag fra Rødt

39.	Askers bruk av inkassobyrå. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren før behandling av HP 2025, presenterer de økonomiske og praktiske konsekvensene ved å slutte å bruke inkassobyrå ovenfor innbyggerne, og sørger for inndrivelse av fordringer i egen regi.
40.	Strømmen av børs. Asker kommune skal bruke sin eiermakt i Vardar AS/ Å Energi til å ta strømmen av børs og tilby strøm til innbyggere og næringslivet til en makspris på 35 øre/kWt.
41.	FNs bærekraftsmål. Kommunedirektøren skal innen utgangen av 2024 legge fram delmål og strategier for FNs bærekraftsmål nr. 1 og 10 (Utrydd fattigdom og Mindre ulikhet), med mål om at disse to skal legges til blant kommunens prioriterte bærekraftsmål.
42.	Reiser for grupper av folkevalgte. Studieturer for hovedutvalgene og formannskapet skal ikke legges til destinasjoner som medfører bruk av fly som transportmiddel.
43.	Leiepris for kommunale boliger. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren innen 1/10-2024 legger fram en vurdering av konsekvensene ved å inntektsregulere leieprisen på kommunale boliger, og ved å redusere prisen for kommunale utleieboliger til 80% av gjengs leie.
44.	Etiske innkjøp. Asker kommune skal gjennom sine anskaffelser støtte opp om internasjonale ordninger som tydelig merker produkter med opprinnelsesland. Asker kommune skal ikke kjøpe varer og tjenester som åpenbart kommer fra stater som okkuperer andre områder i strid med folkeretten.
45.	Nye barnehager. Nye barnehager i Asker skal driftes av kommunen selv, eller av ideelle aktører.
46.	Mulighetsstudie for økt kraftproduksjon. Det finnes en rekke små kraftverk i Asker som ikke er i bruk, og med svært ulikt behov for oppgradering hvis de skal tas i bruk. Kommunedirektøren bes om at det innen utgangen av 2025 legges fram en oversikt over hvilke kraftverk som finnes i kommunen, og hvilke investeringsbehov som er for å

	sette disse i drift igjen, og hvor mye energi det er mulig å hente ut og overføre til strømmettet. Det bes også om en konsekvensanalyse for miljøet i vassdragene om kraftverkene gjenopptas.
47.	Fremtidig behandling av budsjett og handlingsplan. Kommunedirektøren bes sørge for at alle tabeller og råtall fordelt på tiltak og virksomheter er tilgjengelig for kommunestyrets medlemmer fra og med budsjettbehandlingen i 2024.
48.	Vurdering om drift i egen regi. Før igangsetting av nye anbudsrunder skal kommunene gjøre en vurdering om tjenesten bør tas i egen regi for å sikre mest mulig effektiv tjenesteproduksjon, best mulig tjenester til innbyggerne samt gode arbeidsbetingelser, og legge sakene fram til politisk behandling.
49.	Folkevalgtes godtgjøring. Beregningsgrunnlaget (B) for folkevalgtgodtgjøringen skal fra 2024 ta utgangspunkt i en stortingsrepresentants godtgjøring, og ikke en statsrådslønn.
50.	Eiendomsskatt Kommunestyre ber kommunedirektøren innen september 2024 om å utrede eiendomsskatt med følgende kriterier: <ol style="list-style-type: none"> 1. Asker kommune innfører eiendomsskatt fra skatteåret 2025. 2. I henhold til § 8 C-1 bruker Asker kommune verdsetting av boliger ved bruk av formuesgrunnlaget. 3. Taksering av øvrige eiendommer (fritidsboliger og næringseiendom) gjennomføres i tråd med § 14 innen utgangen av september 2024, og tidligst mulig. Målet med takseringen er at taksten er nærmest mulig reell markedsverdi og altså høyest mulig innenfor lovens rammer for disse eiendommene. 4. Asker kommune setter den alminnelige skattesatsen for eiendomsskatten på næringseiendommer til 1 promille. 5. Asker kommune setter skattesatsen for boliger til 2 promille. 6. Asker kommune setter bunnfradraget til 4 500 000 kr. 7. Asker kommune setter av 5 000 000 kr til å ettergi hele eller deler av eiendomsskatten til husholdninger som har lav inntekt eller som av andre særskilte grunner har lav betalingsevne, i henhold til §28 i eiendomsskatteloven. Nærmere retningslinjer for dette vedtas av kommunestyret i egen sak i løpet av våren 2025.

Asker
kommune

Politisk tilleggsnotat

Vår referanse
22/11301-22

Vår saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Dato
11.12.2023

Til: Kommunestyret

Fra: Ordfører

Tilleggsnotat lagt til 11.12.23 Verbalforslag samlet

I dette notatet fremlegges verbal- og oversendelsesforslagene partiene har fremmet til handlingsprogrammet for 2024 - 2027.

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Felles verbalforslag fra Høyre, FrP, V og KrF:

1.	<p>Mulig forsering av enkelte effektiviseringstiltak</p> <p>Kommunestyret ønsker å se forslag til tiltak som kan muliggjøre å nå målene for 3% netto driftsoverskudd i 2027. Kommunedirektøren bes vurdere en forsering av effektivisering av tjenestene i områdene administrasjon og ledelse, samfunnstjenester og samfunnsutvikling. Saken drøftes gjennom årshjulet for budsjett og legges frem i budsjett og HP 2025-28.</p> <p>1b: Oversendelse: I forbindelse med omstilling og effektivisering skal, i evaluering av politisk struktur for denne perioden, bla størrelse på kommunestyre og utvalg, samt den prosentvise faste godtgjøring for politikere vurderes.</p>
2.	<p>Evaluering og gjennomgang av områder innenfor medborgerskap</p> <p>Kommunedirektøren bes om å gjøre en helhetlig evaluering og gjennomgang av ordningen med de 8 innbyggertorgene, frivillighetssentralene og den varslede etableringen av de nye områdeforumene med fokus på innsparing og effektiv drift.</p>
3.	<p>KPI og gjennomgang innenfor plan- og byggesaksbehandlingen</p> <p>Kommunedirektøren bes om å strukturere, konkretisere og målsette servicegrad og effektiviseringspotensialet innenfor kommunens plan- og byggesaksbehandling. Sak med forslag til struktur og relevante måltall og mål innen tid, kostnad og ytelse, dispensasjoner samt servicegrad fremlegges formannskapet og utvalg for plan- og byggesak innen utløpet av juni 2024. Kommunedirektøren bes også gjøre en vurdering av timeføring for saksbehandlere som grunnlag for forbedring av gebyrregulativ og servicegrad.</p>
4.	<p>Bruk av teknologi og kunstig intelligens i kommunen</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede hvordan teknologi og kunstig intelligens, kan bidra til bedre ressursutnyttelse i de ulike sektorene i kommunen. Det bør legges til rette for piloter og offentlig-privat samarbeid.</p>
5.	<p>Forsterket innsats for Oslofjorden</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en plan for forsterket innsats for å bidra til bedre måloppfyllelse av tiltaksplanen for Oslofjorden frem mot 2026. Planen skal prioritere de områdene der Asker har størst negativ påvirkning på fjorden i dag, og fremheve hvordan Asker kan bidra til forbedret koordinering av arbeidet i regionen. Sak legges frem for formannskapet i løpet av 1. kvartal 2024.</p>
6.	<p>Løpende barnehageopptak</p>

	<p>Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en sak om hvordan Asker kommune kan øke frekvensen på barnehageopptak i kommunen, med målsetting om løpende opptak i løpet av perioden. Saken skal inneholde ulike modeller for opptak, en kostnadsberegning for disse modellene. Private og offentlige barnehager skal ses i sammenheng og likebehandles. Saken skal også belyse hvordan kommunen sørger for likebehandling av private og kommunale barnehager. Dette inkluderer pensjonstilskudd, søknadsbaserte ordninger og beregningsgrunnlag for tilskudd.</p>
7.	<p>Beredskap</p> <p>Ved neste rullering av helhetlig ROS for Asker og Bærum bes det vurderes om en internasjonal forsyningskrise skal inn som et av scenarioene av uønskede hendelser med potensielt store konsekvenser for kommunens innbyggere. Kommunedirektøren bes i tillegg om å komme tilbake til kommunestyret med en sak knyttet til beredskap på ulike områder ved uønskede hendelser og kriser som belyser følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Oversikt over dyrkbare kommunale eiendommer som er aktuelle for etablering av parseller for beredskapshager for kommunens innbyggere dersom det blir en forsyningskrise. Oversikt over kommunens aktuelle eiendommer kan utarbeides i samarbeid med Avdeling for natur, miljø og landbruk og kan danne grunnlag for en plan for å bidra til å sikre lokal matforsyning. b) Redegjørelse for hvordan innbyggernes hager og dyrkbar eiendom kan tas i bruk i en frivillig oversikt. Dette kan eksempelvis gjøres ved å lage et digitalt meldeskjema som innbyggerne selv kan sende inn til kommunen. c) Asker kommune har tilgang på mye skog og må se det som en alternativ energikilde ved en langvarig energikrise. Kartlegging av tilgang på skogsmaskiner og annet større utstyr for vedhogst, både i kommunalt og privat eie. Dette kan gjøres i samarbeid med avdeling for natur, miljø og landbruk.
8.	<p>Muligheter for flere elevplasser i kulturskolen</p> <p>Kommunedirektøren bes fremme sak til Hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 2024 der det utredes hvordan det kan opprettes flere elevplasser hos Kulturskolen, samt redusere dagens prisnivå.</p>
9.	<p>Helsestasjon for eldre</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren komme tilbake til kommunestyret i løpet av første halvår 2024 med en sak knytte til etablering av «helsestasjon» for eldre. «Helsestasjonen» skal være et lavterskeltilbud med hensikt å jobbe forebyggende og helsefremmende, og med det bidra til at eldre kan bo hjemme lenger og mestre egen hverdag. Ordningen kan</p>

	være ambulerende, og for eksempel tilknyttes innbyggertorgene. Det bes også opplyst i saken om hvordan frivilligheten kan bidra inn i dette.
10.	<p>Formueskatt</p> <p>Kommunedirektøren bes innhente en ekstern analyse av de langsiktige effektene for kommuneøkonomien ved å redusere eller fjerne den kommunale andelen av formueskatten.</p>
11.	<p>Omstilling og effektivisering</p> <p>I forbindelse med behov for omstilling og effektivisering der man skal se på nye måter å jobbe på, bes kommunedirektøren legge frem en sak innen utgangen av 2024 som belyser hvordan også samarbeid med eksterne, private, frivilligheten og konkurranseutsetting kan være aktuelle virkemidler innenfor de ulike sektorene. Det bes særlig om at følgende punkter er inkludert i saken:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Drift av badene b) Renovasjon c) Innbyggertorgene d) Tekniske tjenester e) Institusjoner/bofellesskap

Verbalforslag fra Arbeiderpartiet:

12.	<p>Heltidsprosjektet må styrkes</p> <p>Heltidsprosjektet rapporteres halvårlig gjennom seminarer for PSU. For at prosjektet skal få tilstrekkelig politisk tyngde, kan det virke som det er behov for hyppigere kontakt. Derfor foreslås det at det etableres et Oppgaveutvalg, alternativt et av de to arbeidsutvalg underlagt Formannskapet e.l, som får mandat å fremme forslag til forbedring av kontakten mellom Heltidsprosjektet og PSU. Herunder økonomi, grunnbemanning og styrking av tjenestene</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunedirektøren, i dialog med PFU kommer tilbake til formannskapet innen utgangen av januar 2024 med sak om etablering av arbeidsgruppe. Utvalgets mandat bør inneholde økonomi, grunnbemanning og styrking av tjenestene.</p>
13.	<p>Helsehjelp hjemme / hjemme sykehus</p> <p>Kommunen forventer at utviklingen med kortere sykehusopphold og omlegging til dagpoliklinikk fortsette. I nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023 og i helsefelleskapssamarbeidet er det fokus på å skape utadvendt sykehus. Dette vil si at sykehusene skal yte mer helsehjelp hjemme.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunedirektøren bes legge frem en konkret plan for hvordan dette skal gjennomføres, og se gjerne mot OUS, som er i gang med hjemme sykehus. Her samarbeider de med sykehusapotek og kommunen.</p>
14.	<p>Tilskudd til drift av Omattatt</p> <p>Asker kommune har en offensiv politikk på sirkulær økonomi med stor satsing på gjenvinningsstasjonene og gjenbrukssenteret på Slemmestad. Omattatt er en liten interessant aktivitet bygget på hvordan man kan utnytte avfall fra gjenvinningsstasjonene til å lage nyttige produkter og ikke minst – lære unge og gamle om ressursene som ligger i produkter som havner på gjenvinningsstasjonene og hvordan man kan bruke disse til noe nyttig. Omattatt har hittil vært drevet med støttemidler fra diverse stiftelser og liten støtte fra kommunen. Omattatt driver virksomheten i underetasjen på Folkets hus i Heggedal</p> <p>Omattatt ønsker å utvide virksomheten da etterspørselen etter denne type aktivitet øker. Det er mulighet for å bruke hele Folkets hus til dette formålet under forutsetning av at lokalet også kan brukes til møtevirksomhet for eierne. Det er enighet mellom Omattatt og eierne av Folket hus om at det vil være mulig.</p>

	<p>Forslag til vedtak: Kommunedirektøren bes legge fram en plan for utvalg for samfunnstjenester som sikrer utvidet drift av Omattatt over en 3-årsperiode.</p>
15.	<p>Utvidet tilbud om meningokokkvaksine</p> <p>Asker kommune tilbyr gratis meningokokkvaksine type A (CWY) til innbyggere i alderen 16-19 år. Tidligere i år ble en russ i Bærum imidlertid smittet og døde av meningokokk type B. For å hindre ytterligere slike hendelser, bør elevene også tilbys vaksine mot denne.</p> <p>Forslag til vedtak: Fra og med 2024 tilbyr Asker kommune innbyggere i alderen 16-19 år vaksine mot meningokokk type B:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) subsidiert (50% prisreduksjon) b) alternativt gratis vaksine
16.	<p>Kirkevakten</p> <p>Riksantikvaren valgte i 2020 Asker som pilotsted for prosjektet «Kirkevakten», som skulle sørge for et kontinuerlig tilsynsarbeid for kirkebygg. Prosjektets første to år ble finansiert av Riksantikvaren, og har gitt gode resultater. Asker Kirkelige Fellesråd ønsket derfor å fortsette prosjektet, og fikk midler fra Asker kommune i 2023. Fra 2024 er imidlertid tiltaket ikke tilgodesett. Asker Kirkelige Fellesråd ba i dialogmøte med formannskapet 7. november om en fortsettelse av finansieringen med 1,25 millioner. Det er uheldig at et slikt vellykket tiltak av stor betydning for tilstanden til Askers kirkebygg ikke sikres varig finansiering.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunedirektøren bes fremme en sak for formannskap første kvartal 2024 med en skisse for tilstrekkelig, fremtidig, sikker finansiering av Kirkevakten.</p>
17.	<p>Solstrøm på taket til kommunens bygninger</p> <p>Asker kommune har ifølge administrasjonen ca 200.000 m² bygninger. Dersom vi bygger solstrømanlegg på halvparten av takarealet, kan Asker kommune årlig produsere ca 28 mill kWh – strøm tilsvarende årlig strømforbruk i ca 6000 blokkleiligheter.</p> <p>Da kommunen i 1999 solgte sine vannkraftverk ble midlene som nå utgjør i størrelsesorden 1,4 mrd kr plassert i Energifondet. Fondet er investert i aksjer og obligasjoner uten at midlene spesifikt bidrar til klimaomstilling eller økt produksjon av fornybar energi. Investering i solstrøm kan innebære en plassering av deler av fondets midler i ny lønnsom energiproduksjon. Hurum Energi AS, kan være en betydelig medspiller til utvikling og gjennomføring. EUs fjerde energimarkedspakke er EØS-relevant og vil, om Norge implementerer den, innebære at alle eksisterende offentlige og kommersielle bygg skal ha solstrøm på taket innen utløpet av 2027. Asker kommune har handlingsrom gjennom Energifondet til å gjennomføre disse tiltakene og dermed bidra til det grønne skiftet.</p>

	<p>Forslag til vedtak: Kommunedirektøren bes legge fram en plan for å sikre finansiering av lønnsom produksjon av solstrøm på store deler av takflaten på kommunale bygg i Asker. Finansiering av utbyggingen kan eventuelt sikres ved uttak av midler fra Energifondet.</p>
18.	<p>Ansattboliger i tilknytning til helsebygg Asker kommunen investerer i ansattboliger i tilknytning til helsebygg der ansatte har fortrinnsrett til å leie, eventuelt mulighet for forkjøp. Det ville både være et element i å sikre bedre rekruttering av kritisk personell og gjøre det enklere for nyutdannede å få et bosted i kommunen. Som for eksempel tomteområdet sør for Hurum bo- og omsorgssenter.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunedirektøren bes utrede muligheter for at kommunen kan tilby ansattboliger for kritisk personell, fortrinnsvis i gåavstand til større helsearbeidsplasser, herunder fordeler og ulemper ved ulike løsninger.</p>
19.	<p>Bolig med bemanning - mennesker med funksjonsnedsettelse Årsrapport Velferd 2022 viser at 15 personer med funksjonsnedsettelse venter på bolig, og at gjennomsnitt ventetid er hele 978 dager.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunaldirektøren bes i løpet av våren 2024 legge frem en oversikt som belyser mulighetene for kommunen til å kunne tilby personer med funksjonsnedsettelse bolig med bemanning på kort- og lang sikt. Oversikten må vise hvilke tilbud som tilbys de som står på venteliste, og muligheter for å ferdigstille denne type boliger tidligere enn planlagt i vedtak fra 2022.</p>

Verbalforslag fra MDG:

20.	<p>Handlingsregel energifond</p> <p>I en tid med høye strømpriser og stort behov for energieffektivisering og økt lokal energiproduksjon kan det være en mulighet å øremerke deler av Energifondets avkastning til ordninger som fremmer energieffektivisering og Enøk tiltak.</p> <p>Forslagsstiller ser for seg en slags handlingsregel som for eksempel tilfører årlig inntil tre prosent av Energifondets avkastning til ENØK-ordninger. I denne sammenhengen er det interessant at flere av kommunene som fortsatt har egne kraftselskaper har vedtatt å bruke tilleggsutbytte til lokal strømstøtte og ENØK-ordninger.</p> <p>Målet med en handlingsregel bør være å bruke deler av Energifondets avkastning til å fase inn mer klima- og miljøvennlig energibruk på en ryddig og langsiktig klok måte, samt hjelpe Askerbøringene og eventuelt kommunen selv, med omstilling, effektivisering og et lavere energiforbruk.</p> <p><u>Forslag:</u></p> <p>KD bes om å fremme en sak som utreder muligheter for årlig å øremerke deler av energifondets avkastning til ENØK tiltak (handlingsregel). Den bør drøfte hva som er et bærekraftig prosenttall, hvordan en slik ordning kan innrettes og hvilke kriterier for bruk av ENØK midlene bør ligge til grunn for best å komme innbyggerne og næringslivet i Asker til gode.</p>
21.	<p>Matjord</p> <p>Asker har mye landbruksjord som ikke blir benyttet som dyrket mark. Skal vi nå målet om å ta vare på matjord, øke selvforsyning og det å være en bærekraftig kommune, er det viktig å få oversikt over omfanget av disse arealene. Dersom vi har oversikt kan det vurderes tiltak slik at disse arealene blir dyrket igjen.</p> <p>Vi vil be kommunedirektøren om å lage en oversikt over den landbruksjorda i Asker som ikke blir dyrket, samt komme med forslag om tiltak for å få disse arealene tilbake i hevd.</p>
22.	<p>Nature restaurering</p> <p>Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som utpeker og prioriterer konkrete områder i Asker kommune som egner seg til restaurering, og som i stor grad bidrar til å redde truede arter og naturtyper, prioriterte arter, utvalgte naturtyper og sjeldne arter (jmf. Askers naturmangfoldsplan). Det bes om å legge vekt på positive ringvirkninger restaurering av områdene kan ha for Oslofjorden eller tilgrensende natur.</p>

23.	<p>Utekontakt i Asker</p> <p>Gamle Asker hadde tidligere lavterskeltjenesten Utekontakten som drev oppsøkende tjeneste blant annet i sentrum. Denne tjenesten ble avsluttet etter kommunesammenslåingen da Forebyggende ungdomsteam (FUT) ble opprettet i 2020. Der Utekontakten tidligere jobbet kveldstid og helg, er dagens FUT kun bemannet på dagtid.</p> <p>Det er politiet som nå skal ivareta funksjonen samtidig som politiet selv er tydelig på at de ikke kan erstatte utekontakten. Utekontakten jobber mye med relasjonsbygging for å komme i kontakt med ungdommen slik at de kan være deres støttespillere. Utekontaktene er kjente og har kontinuitet i sitt nærvær, uavhengig av om man er inne i en periode med mye kriminalitet eller vold der politiet har økt beredskap, eller ikke. Den forebyggende effekten er dermed stor, og jobben favner bredere.</p> <p>Stemmene som sier at det er et økende behov for voksne som er ute i våre lokalsamfunn og aktivt oppsøker og kjenner til ungdommene blir flere. Bærum og Oslo har utekontakt. Mange ungdommer flyter mellom Asker, Bærum og Oslo. Et samarbeid blant utekontaktene i disse kommunene ville bety mye for hele regionen siden det ofte er sammenheng mellom ungdomsgrupperingene. I en tid der vi ser en økning av ungdomskriminalitet, trusler og uro kan utekontaktene spille en avgjørende rolle.</p> <p><u>Forslag:</u></p> <p>Kommunedirektøren bes om å utrede muligheten for å gjeninnføre funksjon med utekontakten i Asker, gjerne i samarbeid med Bærum og Oslo som har utekontakt i dag.</p>
24.	<p>Fremmede arter</p> <p>Kommunen har en viktig rolle i å bekjempe spredning av fremmede arter. Miljødirektoratet sier eksplisitt at samspill mellom alle myndigheter, fagmiljøer og frivillige organisasjoner er nødvendig for å nå målene. Mange kommuner driver i dag kontroll- og bekjempelse av fremmede skadelige arter. Deling av erfaringer og kunnskap er verdifullt for å få til gode tiltak i hele landet. Kommunene spiller også en viktig rolle i arbeidet med å nå nasjonale miljømål og internasjonale forpliktelser. Asker har et mål om å passe på naturmangfoldet i sine områder og kan ta avgjørelser ut fra ulike lover, blant annet naturmangfoldloven.</p> <p><u>Forslag:</u></p>

	<p>Forslagsstiller ber kommunedirektøren om en sak som beskriver Asker kommunes handlingsrom og muligheter til å bekjempe fremmede arter og samarbeid med relevante aktører. Fint om saken også viser hvilke fremmede arter som er mest skadelig lokalt.</p>
25.	<p>Alternativ opplæringsarena i den sydlige delen av kommunen</p> <p>Enkelte elever finner det vanskelig å følge den vanlige undervisningen i klassen. For å få en positiv utvikling kan elevene tilbys en mer praktisk tilnærming til læring, gjerne i mindre grupper med god voksenkontakt og i et annet miljø enn skolen. Når elever da får opplæring et annet sted enn på skolen sitt område kalles det for alternativ opplæringsarena.</p> <p>Asker har flere alternative opplæringsarenaer som gir et uvurderlig bidrag. Disse ligger i den nordlige og midterste delen av kommunen. Vollen med Sjøskolen og Stordammen er de sydligste alternative læringsarenaene i Asker, bortsett fra Fagertun som ikke har fulle plasser. Elever fra Tofte har dermed en reise på en time og 20 minutt til Vollen. Elever fra Holmsbu enda lenger.</p> <p>Vi mener at det er viktig å kunne tilby en alternativ læringsarena i den sydlige delen av Asker for å gi hele Asker et godt tilbud, ikke bare de som bor i den nordlige og midterste delen. Uansett vil Askers elever være tjent med tilgang til flere alternative opplæringsarenaer.</p> <p><u>Forslag:</u></p> <p>Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som beskriver muligheter for flere alternative opplæringsarenaer i Asker med spesielt fokus på etablering av en alternativ opplæringsarena i den sydlige delen av kommunen.</p>
26.	<p>Allsidig bruk av Askers idrettshaller - bærekraftige nabolag</p> <p>Bærekraftige nabolag betyr at flere kan ha sine fritidsaktiviteter der de bor og at et større mangfold av folk opplever sine lokale bygg som tilgjengelige og som attraktive møteplasser. Det innebærer at vi utvider begrepet av hva som er en kulturarena.</p> <p>Asker har mange flotte idrettshaller og anlegg som spiller en viktig rolle for våre tettsteder. Vi tror det er et stort potensial i å øke bruken og mangfoldet i kommunens idrettsbygg. Flere aktører har kommet med innspill om bedre utnyttelse, økt sambruk og forbedret og ikke minst rimeligere drift av hallene. I dyrtiden er det i tillegg viktigere enn noensinne å bruke byggene vi allerede har best mulig og til glede for flest mulig.</p> <p>Vi har lyst å undersøke om kommunens idrettsbygg kan romme flere arrangementer og gi flere Askerbøringere mulighet til å bidra og bruke</p>

hallene på deres premisser. Kan pensjonister drifte kafeteriaen med hjelp av elever? Kan helgebruk økes? Kan klubber overta deler av driften og slik åpne for flere brukere? Hva med reservert halltid for innbyggere som "åpen hall" og "frigåing" på isen? ...

Vi har tro på at våre idrettsbygg i større grad kan bli kultur- og breddeidrettsarenaer som bidrar til mål om bærekraftige nabolag. Et første skritt kan være å få en oversikt over dagens bruk og drift av hallene, og frivillighetens og kulturlivets tanker angående muligheter og behov for at flere kan bidra ved drift og bruk.

Forslag:

Kommunedirektøren bes om å fremme en sak som gir kommunestyret en oversikt over bruken av kommunens ulike idrettsbygg. Saken bør drøfte muligheter for økt og mer allsidig bruk av hallene og problemstillinger som: Utnytter vi hallenes potensiale? Hva skal til for å skape flere breddeidretts- og kulturarenaer? Hvordan bidrar hallene til bærekraftige nabolag i dag, og hvilke grep kan øke mangfoldet? Det bes om at frivilligheten, kulturlivet, barn og unge involveres for deres innspill, tanker og utfordringer.

Verbalforslag fra SV:

27.	Praktisk undervisning i ungdomskolen Asker kommune skal utrede muligheten for å gi deler av opplæringen i ungdomsskolen i bedrifter, for elever som ønsker en mer praktisk tilnærming til utdanning.
28.	Status for ufrivillig skolefravær Kommunestyret ber om en status for ufrivillig skolefravær i grunnskolen, og strategier for å motvirke ufrivillig skolefravær.
29.	Politisk ordliste Kommunedirektøren ber administrasjonen om en ordliste med ord og uttrykk som brukes i politiske dokumenter. Denne skal ligge sammen med saksdokumentene på kommunens hjemmesider.
30.	Utrede lokale kraftverk Asker hadde små lokale kraftverk på Dikemark og Blakstad. Administrasjonen utreder hvilke muligheter kommunen har for å reetablere.
31.	Tilrettelegge for hørselshemmede Kommunen sikrer at alle publikumsarealer i offentlige bygg er tilrettelagt med teleslyngeanlegg.
32.	Easy play Arbeide for at kommunen skal utvikle barn og ungdoms musikkferdigheter, for eksempel gjennom tiltak som easy play.

Verbalforslag fra Senterpartiet:

33.	<p>Løpende barnehageopptak</p> <p>Å kunne tilby barnehageplass gjennom hele året vil gjøre det mer attraktivt for barnefamilier å flytte til Asker.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å legge fram en sak for kommunestyret i løpet av 1. halvår 2024 om innføring av løpende barnehageopptak.</p>
34.	<p>Økt barnehagekapasitet i Asker nord</p> <p>I flere soner i Asker nord er det mangel på barnehageplasser. Dette kan medføre at mange av boligene som allerede står ferdig og boligene som er under planlegging de nærmeste årene ikke blir solgt.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å vurdere tiltak (permanente og/eller midlertidige) som kan gi en bedre barnehagekapasitet i Asker nord.</p>
35.	<p>Kulturskolen; økt kapasitet og lavere pris</p> <p>Det er lange ventelister ved mange av tilbudene i Askers kulturskole. Prisene ligger dessverre også i Norges-toppen. Det er også et dårligere tilbud i Asker sør enn i Asker nord.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å gjennomgå dagens drift av kulturskolen med sikte på å både øke kapasiteten, styrke tilbudet i Asker sør og redusere prisen. Sak om dette legges fram for hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 2024.</p>
36.	<p>Utlån av utstyr til idretts- og friluftaktiviteter</p> <p>Erfaringene med BUA (utlånssentraler for utstyr til idrett- og friluftaktiviteter) er svært gode i de deler av kommunen hvor det er etablert et slikt tilbud. Dette gir barn og unge en mulighet til å prøve flere og mer varierte aktiviteter.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å legge fram en sak om etablering av flere utlånssentraler, slik at dette blir et reelt tilbud til alle unge innbyggere i vår kommune. Etablering i tilknytning til innbyggertorg og/eller i samarbeid med frivillige organisasjoner bør vektlegges.</p>
37.	<p>Samarbeid om idrettsanlegg</p> <p>Tilrettelegging for idrett og fysisk aktivitet gjennom anleggsbygging er ikke en lovpålagt oppgave for kommunene. Investeringer i og drift av idrettsanlegg konkurrerer med viktige og lovpålagte oppgaver som skole, barnehage, brøyting av veier, helse og eldreomsorg.</p>

	<p>Asker idrettsråd har vært og er en pådriver for at idrettslagene i større grad selv skal kunne bygge anlegg, og etablerte ordninger som forskuttering av spillemidler og kommunale lånegarantier er viktige bidrag til dette.</p> <p>For at idrettslag som har ønske om det i enda større grad skal gjøres i stand til å bidra i anleggsutviklingen, bør det vurderes ytterligere tiltak. Én løsning kan muligens være at kostnader både til bygging og drift deles på flere parter etter en forutsigbar modell. Her kan det tenkes ulike modeller, som for eksempel den såkalte Nittedals-modellen. Det vises i denne sammenheng også til spleiselaget mellom kommunen og idrettsrådet i forbindelse med Aktive Lokalsamfunn. (https://www.idrettsforbundet.no/idrettskrets/viken/aktive-lokalsamfunn/).</p> <p>Kommunedirektøren bes om å ta initiativ til en dialog med Asker idrettsråd om dette, og deretter legge fram en sak for hovedutvalg for medborgerskap i løpet av 1. halvår 2024.</p>
38.	<p>Asker kommune - en attraktiv arbeidsgiver</p> <p>Ansatte er kommunens største ressurs. Asker kommune skal være en attraktiv arbeidsplass der ansatte blant annet opplever gode arbeidsmiljø og mulighet for utvikling og kompetanseutvikling. Samtidig ser vi at det i mange virksomheter er vanskelig å rekruttere til, og beholde ansatte. Asker kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver som aktivt bruker kommunens vedtatte kjerneverdier; raus, nær, modig og skapende.</p> <p>Kommunedirektøren bes legge fram en sak til kommunestyret som viser hvordan Asker kommune har implementert og iverksatt kommunens vedtatte kjerneverdier i ansattpolitikken og som viser hvordan kommunen, i samarbeid med tillitsvalgte for de ansatte, kan jobbe enda mer strategisk for å rekruttere og beholde ansatte.</p>

Verbalforslag fra Rødt

39.	Askers bruk av inkassobyrå. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren før behandling av HP 2025, presenterer de økonomiske og praktiske konsekvensene ved å slutte å bruke inkassobyrå ovenfor innbyggerne, og sørger for inndrivelse av fordringer i egen regi.
40.	Strømmen av børs. Asker kommune skal bruke sin eiermakt i Vardar AS/ Å Energi til å ta strømmen av børs og tilby strøm til innbyggere og næringslivet til en makspris på 35 øre/kWt.
41.	FNs bærekraftsmål. Kommunedirektøren skal innen utgangen av 2024 legge fram delmål og strategier for FNs bærekraftsmål nr. 1 og 10 (Utrydd fattigdom og Mindre ulikhet), med mål om at disse to skal legges til blant kommunens prioriterte bærekraftsmål.
42.	Reiser for grupper av folkevalgte. Studieturer for hovedutvalgene og formannskapet skal ikke legges til destinasjoner som medfører bruk av fly som transportmiddel.
43.	Leiepris for kommunale boliger. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren innen 1/10-2024 legger fram en vurdering av konsekvensene ved å innteksregulere leieprisen på kommunale boliger, og ved å redusere prisen for kommunale utleieboliger til 80% av gjengs leie.
44.	Etiske innkjøp. Asker kommune skal gjennom sine anskaffelser støtte opp om internasjonale ordninger som tydelig merker produkter med opprinnelsesland. Asker kommune skal ikke kjøpe varer og tjenester som åpenbart kommer fra stater som okkuperer andre områder i strid med folkeretten.
45.	Nye barnehager. Nye barnehager i Asker skal driftes av kommunen selv, eller av ideelle aktører.
46.	Mulighetsstudie for økt kraftproduksjon. Det finnes en rekke små kraftverk i Asker som ikke er i bruk, og med svært ulikt behov for oppgradering hvis de skal tas i bruk. Kommunedirektøren bes om at det innen utgangen av 2025 legges fram en oversikt over hvilke kraftverk som finnes i kommunen, og hvilke investeringsbehov som er for å

	sette disse i drift igjen, og hvor mye energi det er mulig å hente ut og overføre til strømmettet. Det bes også om en konsekvensanalyse for miljøet i vassdragene om kraftverkene gjenopptas.
47.	Fremtidig behandling av budsjett og handlingsplan. Kommunedirektøren bes sørge for at alle tabeller og råtall fordelt på tiltak og virksomheter er tilgjengelig for kommunestyrets medlemmer fra og med budsjettbehandlingen i 2024.
48.	Vurdering om drift i egen regi. Før igangsetting av nye anbudsrunder skal kommunene gjøre en vurdering om tjenesten bør tas i egen regi for å sikre mest mulig effektiv tjenesteproduksjon, best mulig tjenester til innbyggerne samt gode arbeidsbetingelser, og legge sakene fram til politisk behandling.
49.	Folkevalgtes godtgjøring. Beregningsgrunnlaget (B) for folkevalgtgodtgjøringen skal fra 2024 ta utgangspunkt i en stortingsrepresentants godtgjøring, og ikke en statsrådslønn.
50.	Eiendomsskatt Kommunestyre ber kommunedirektøren innen september 2024 om å utrede eiendomsskatt med følgende kriterier: <ol style="list-style-type: none"> 1. Asker kommune innfører eiendomsskatt fra skatteåret 2025. 2. I henhold til § 8 C-1 bruker Asker kommune verdsetting av boliger ved bruk av formuesgrunnlaget. 3. Taksering av øvrige eiendommer (fritidsboliger og næringseiendom) gjennomføres i tråd med § 14 innen utgangen av september 2024, og tidligst mulig. Målet med takseringen er at taksten er nærmest mulig reell markedsverdi og altså høyest mulig innenfor lovens rammer for disse eiendommene. 4. Asker kommune setter den alminnelige skattesatsen for eiendomsskatten på næringseiendommer til 1 promille. 5. Asker kommune setter skattesatsen for boliger til 2 promille. 6. Asker kommune setter bunnfradraget til 4 500 000 kr. 7. Asker kommune setter av 5 000 000 kr til å ettergi hele eller deler av eiendomsskatten til husholdninger som har lav inntekt eller som av andre særskilte grunner har lav betalingsevne, i henhold til §28 i eiendomsskatteloven. Nærmere retningslinjer for dette vedtas av kommunestyret i egen sak i løpet av våren 2025.

Verbalforslag fra INP:

51.	<p>BOLIG og Askers fremtidige aktive eldre +liv</p> <p><u>Eldes der hvor du bor:</u> Vi må utvikle og satse på at folk kan bo i sine nærområder hele livet.</p> <p>Slik opprettholder man best det sosiale nettverket, familie og venner omkring seg. I det man blir eldre. Slik kan vi også best avlaste behovet for hjelpepleiere og andre støttefunksjoner når det kniper på.</p> <p>Asker har 13 definerte tettstedsområdene hvor folk i dag bor i egne små bygder hvor alle kjenner alle. Det er viktig for kulturen at Asker klarer å ivareta «bo hele livet – konsepter» på alle mindre tettsteder.</p> <p>Asker er i sterk vekst og det er også alle tett-stedene og Asker Kommune bør derfor være en kommune som går foran og tester ut mange nye konsepter for etter hvert evaluere disse profesjonelt.</p> <p>Det bør nedsettes forskning omkring bo-konsepter slik at kommunen lærer mest mulig om fremtidens alderdom og får tilbakemelding fra brukerne selv. Det er nærliggende å tro at de eldste ønsker å kunne bo i sine nærmiljøer hvor de er kjente og hvor de alltid har bodd.</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren om å utvikle en oversikt over regulerte eiendommer på hvert tettsted som har som formål å ivareta aldersvennlige bolig-konsepter som; +boliger, leiligheter, tilrettelagte småhus med hager mm frem i tid.</p> <p>Det er fint om kommunedirektøren samtidig kunne angi hvor store tomte-reserver kommunen har i de enkelte områdene beregnet for formålet. Om antall boliger også kan angis er dette endel som bør gå inn i et fremtidig beregningsgrunnlag for utvikling pr tettsted.</p> <p><u>Middelaldrene på flyttefot etter barna har flyttet ut – ny ungdomstid!</u></p> <p>Samtidig med den høye veksten har Asker en større andel av innbyggerne i sin beste alder hvor barn er på vei ut og de etterlyser enklere boflater for et mer aktivt liv utenfor boligen. Det handler om å kunne bruke mer tid til aktiviteter som reising, bruk av sjølivet og hytter eller andre interesser. Dette er gruppen som nå skal leve sin andre ungdom, som har mye penger og er svært ressurssterke.</p> <p>Mange i denne gruppen har ofte bestemt seg for å selge eneboligen å forandre bolig til noe enklere og mer lettstelt når barna er ute av rede. Dette vil først skje når de får noe nytt og attraktivt å flytte til i sitt nærmiljø. Det står ikke på penger, men på attributter som medfølger kjøpet.</p>
-----	--

Asker Kommune bør finne ut hvordan grupper av befolkningen er stemt for å flytte inn i nye bolig-konsepter og finne ut mer om hvilken variasjon gruppene ønsker av fleksibilitet i sine bomiljøer og hva de vil etterlyse.

Kommunestyret ber kommunedirektøren om å finne ut av hvor mange av tettstedene som vi antar ønsker nye og mindre bo konsepter og hvilken variasjon som bør tilbys. Hvor stor andel vil ønske mindre boligflater enn nåværende enebolig?

Kommunestyret ber også kommunedirektøren samtidig vurdere å utvikle en fremtidig behovsanalyse som gjennom år kan vise utviklingen i antallet +boliger, og andre tilpassede konsepter som utvikles, og hvordan disse mottas av brukerne. Disse bør følges opp når Asker vokser og erfaringen fra nye boligkonsepter gir verdifull og rask lærdom inn i nye prosjekter.

Hjemmehjelpen må utvikles i takt med tettstedene og nye boligkonsepter:

Asker skal utvikle nye aldersvennlige bo-konsepter. Vi etterlyser en tilbakemelding fra kommunedirektøren på hvor stor andel av disse boligene som planlegges i de 13 kjerneområdene som i fremtiden skal utvikles i Asker med henblikk på hvordan dette vil kunne endre på hjemmehjelpenes hverdag.

Kommunestyret ønsker spesielt en orientering på hvordan bo-konsepter reguleres og hvor mange boliger som beregnes i antall i hvert av de tettbebygde områdene for å kunne ta unna behovet for den aldrende delen av befolkningen og hvordan hjemmehjelpen utvikles i forhold til at stadig flere eldre bor hjemme i sine egne boliger. Men skal de bo alene i større enheter eller er det viktig at folk finner seg selv enklere attraktive boliger i egne bomiljøer som er tilpasset ny hverdag?

Kommunestyret ønsker mer innsikt og ber kommunedirektøren om å finne ut mest mulig om hvor stor andel av den nåværende populasjonen som vil preferere og flytte internt i sine eksisterende tettsteder når de eldes og om i hvor stor grad de føler seg tvunget til å flytte til nye områder fordi de må få en enklere bosituasjon pga helsen for å greie hverdagen.

Kommunestyret vil be kommunedirektøren starte en prosess hvor det beregnes et behov for stedstilknyttede hjemmehjelpere pr tettsted og komme tilbake med en plan på hvordan dette er tenkt inn i et fremtidig driftskonsept når flere i fremtiden skal bo hjemme lengre. Dette gjelder også en oversikt over tilgang til helsestasjoner omkring i kommunen når befolkningen eldes.

52.	<p>Parkeringsnorm tilpasset og beregnet for korrekt målgruppe i nye +bolig-prosjekter</p> <p>Vi er opptatt av den enkeltes rett til å være mest mulig selvhjulpen lengst mulig i livet og til å kunne ta sine egne valg. Personlig mobilitet er viktig for de eldste som er avhengig av en praktisk hverdag hvor den enkelte selv definerer sine behov for å ha bil eller ikke ut fra bla helsesituasjon og familieliv.</p> <p>For de eldre handler det svært ofte om å kunne delta i det sosiale livet, ikke kun om mobilitet. Bil er praktisk og viktig for den eldre delen av befolkningen og de hevder selv at de er avhengig av bilen for å kunne klare seg selv.</p> <p>Kommunestyret ønsker at kommunedirektøren redegjør i løpet av første kvartal i 2024 hvordan en fremtidig parkeringsnorm i nye +bolig prosjekter bør beregnes sett i lys av de nylige erfaringene kommunen også har gjort med Billingstadprosjektet.</p>
53.	<p>Kartlegge trafikksikkerhetstiltak</p> <p>Asker Kommune har et stort ansvar for veitrafikk og sikkerheten til innbyggerne i hele Asker bygda. Vi i INP ønsker at kommunen snarest leverer en oversikt over punkter i veitrafikken hvor det må utbedres fortau og veiskulder slik at myke trafikanter prioriteres i trafikken. Vi må få på plass et minimum av sikring for gående i tettbebygde strøk, slik som fortauskanter i sentrumskjerner og langs fylkesveier. Nå har Akershus Fylke nylig fått hånden på rattet og det må kunne forventes at Asker kommune og Akershus Fylkeskommune kan finne løsninger sammen for de mest belastede områdene som har ventet lenge på løsninger.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å komme tilbake med en oversikt over veitrafikk sikkerhetsarbeidet i tettstedene omkring i Asker med oversikt over å prioritere områder. Vellene omkring i Asker vil helt sikkert kunne bistå med hvilke områder som må inn og prioriteres.</p> <p>Vi ber om at kommunedirektøren rapporterer jevnlig på trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen. Kommunedirektøren bør ha søkelys på sikkerhet og prioritere spesielt tryggheten omkring sentrumssoner og skoleveier. Kommunestyret skal følge opp prioritetsliste for sikrere veier kontinuerlig og systematisk.</p> <p>Kommunedirektøren oppfordres av kommunestyret om også å ta kontakt med Akershus fylke for å få til et samarbeid om trafikksikkerhetsarbeidet med tanke på alle de mindre tettstedene som ligger farlig til langs et trafikkert fylkesveinett (kystveien).</p>
54.	<p>For Kysten, Oslofjorden og Askers båtforeninger</p>

	<p>Vi kan allerede starte arbeidet med Oslofjorden om Oslofjordfondet blir en vedtatt realitet i fra Akershus Fylkeskommune. Asker Kommune bør være pådriver for at båtforeningene søker midler avsatt i fondet for å igangsette arbeidet med standardiserte tømmestasjoner langs hele kysten av Asker.</p> <p>Kommunedirektøren bes komme tilbake til kommunestyret med en oversikt og plan over hvilke båtforeninger som vil tilby tømmestasjoner i løpet av de neste årene. Det vil være behov for en tjeneste tilknyttet denne funksjonen som bør ha en felles standardisert løsning. Det bes om at en slik plan utvikles slik at båtforeningene kan jobbe med felles tømme/renovasjons løsninger/ logistikk.</p>
55.	<p>Ladestasjoner el-bil/ innfartsparkering</p> <p>Kommunestyret etterlyser en oversikt fra kommunedirektøren over alle aktive innfarts-parkeringsplasser i Asker Kommune og prisnivå på disse p-plassene.</p>
56.	<p>Innfartsparkering + båt eller kombinasjoner buss + båt</p> <p>Mht. utviklingen av logistikken omkring buss/båt/kollektiv/P-plasser omkring Slemmestad brygge og andre båtanløp i kommunen bes det om at Kommunedirektøren gjør beregning av innfartsparkeringer ved båtanløpene for kommunestyret. Kommunestyret bør snarest få en visshet om hvor attraktivt det vil bli for innbyggerne å benytte seg av det fremtidige båt-tilbudet slik at flere velger å sette fra seg bilen i stedet for å fortsette å sitt i kø på Slemmestadveien inn mot Oslo. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å levere beregninger på estimert antall faste parkeringer/volum på fremtidige billettpriser i kombinasjon med parkering/båt eller overgang buss/båt. Hvor mange innfartsparkeringer vil det være ca. estimert ved båtanløpet?</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren kommer tilbake med en plan på hvordan innfartsparkeringene ved båtanløpene er tenkt kombinert. Tiden det tar å forflytte seg fra a til å i kommunen blir viktig for om båtene vil ha suksess med å ta unna trafikken på veinettet. Kommunestyret ber Kommunedirektøren om å inkludere tidsstudier i analysene og finne ut hvor mye folk er villig til å gå mellom buss/båt, parkering/båt.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å kontakte Akershus fylke/Ruter for å få prisoverslag på fremtidige priser på overgangsbillett buss/båt mellom Slemmestad og Oslo.</p> <p>Kommunedirektøren bes beregne parkeringskapasitet på innfartsparkeringen ved Slemmestad brygge og gi tilbakemelding på antall plasser og en beregnet pris på pakkertilbud Parkering + båt sammenlignet med fremtidig pris med buss.</p>

57.	<p>Klimaregnskap for Asker kommune</p> <p>I forbindelse med Asker kontrollutvalg nylige gjennomgåtte Deloitte rapport belyses det at Asker Kommune har liten kontroll over klimamål og kost/nytte effekt vurderinger i saker som angår «klima» i Asker Kommune. Likevel har Asker Kommune et mål om 65% i 2030. Dette er bekymringsverdig på fler enn en måte.</p> <p>Det kan fort skapes et generelt inntrykk av at man skal satse klimavennlig over alt hele tiden</p> <p>hvilket kan stresse organisasjonen mer ved at alle ansatte konstant tenker klima uten målrettet å tenke kost/nytte. Uten å rette blikket mot ønskede tiltak der hvor de faktisk får størst effekt kan Asker Kommune sløse vekk muligheter eller bruke mer penger på klima-tiltak i hverdagen enn det vi faktisk får dokumentert oversikten over. Det kan fort bli dyrt og lite treffende. INP er kritisk til grønn symbolpolitikk, men ikke negativ til målrettede tiltak og sunn fornuft når de er målbare og gir en effekt på naturen.</p> <p>Vi foreslår at kommunedirektøren kommer tilbake med en oversikt over hva de faktiske klima-tiltak beregner seg til når alle tiltak i hele Asker Kommune beregnes inn. Det bør komme frem som beregnede estimater.</p> <p>Kommunestyret må i løpet av dette året 2024 få et forhold til hva den lokale klimapolitikken til Asker koster i form av beløp og antall stillinger/årsverk som medgår og kommunedirektøren bes derfor utarbeide en oversikt over hva som defineres eller avgrenses å tilhøre Askers «klima-regnskap».</p> <p>Kommunestyret ber videre kommunedirektøren om en oversikt over effekten av iverksatte tiltak pr 2023/24 og videre planlagte reduksjoner i klimautslipp frem mot 2030 for å kunne vurdere om Asker kommune fører en sannsynlig og effektiv kost/nytte klimapolitikk. Med mål om 65% måloppnåelse klimareduksjonen i Asker Kommune til 2030 er det et spørsmål om Asker Kommune bør nedjustere sine mål mot 2030 om dette viser seg kortsiktig å gå på bekostning av liv og helse i befolkningen ved at kommunestyre prioriterer klimamål høyere enn innbyggernes liv og helse. Det vil være synd om det blir tilfelle.</p>
58.	<p>Fremtidig tøff konkurranse om helsearbeidere</p> <p>Asker kommune bør vurdere å bygge ut å tilby helsepersonell billigere boliger nært helsetunene. Konseptet «leie til eie» eller andre konsepter bør kunne fungere som attraktive boligkonsepter for yngre helsearbeidere som vil ønske å etablere seg i Asker Kommune. Det kan bli et stort fortrinn i konkurransen om de beste pleierne/helse arbeiderne inn i fremtiden og bør være en av de store fordelene Asker Kommune kan tilby denne gruppe arbeidstagerne for å jobbe å bo i kommunen.</p> <p>Med tilgjengeligheten til marka og sjøen samt nærheten til Oslo vil dette virkelig kunne være et svært attraktivt attributt å kunne tilby nyetablerere som kommer fra utdannelse. Det vil kunne gi en stabil god økonomi for unge mennesker og mulighet for at Asker klarer å rekruttere mange dyktige</p>

	<p>helsefagarbeidere. INP mener Asker Kommune må utnytte denne muligheten for alt det er verdt å tilby fremtidens helsearbeidere gode attraktive boliger i Asker som også vil bygge godt oppunder befolkningsveksten og ivaretagelse av de eldste i kommunen.</p> <p>Kommunedirektøren bes om å utarbeide en sak for kommunestyret med forslag til hvordan et aktivt samarbeid med entreprenører, utbyggere og kommunens boligstiftelser kan brukes for å få frem attraktive fremtidige bolig-tilbud til spesielt til denne gruppen, i sterk konkurranse med andre kommuner.</p> <p>Ved at folk også velger å etablere seg nært sin arbeidsplass vil vi også automatisk få ned trafikken til og fra områdene.</p>
59.	<p>Asker kommune skal bruke sin eiermakt i Vardar</p> <p>Vardar skal ikke være involvert i landbasert vindkraft.</p>
60.	<p>Støtte til næringslivet og frivilligheten</p> <p>INP er urolig for hvordan næringslivet og frivilligheten vil klare å komme seg gjennom et forventet tøft 2024.</p> <p>Næringslivet og foreninger skal håndtere det høye prisnivået og strøm som ikke ser ut til å gå ned i pris gjennom enda en vinter hvor mange mindre bedrifter melder om opphør eller så vidt eksisterer. Det er mange som undrer seg på om de vil klare å holde butikken sin flytende gjennom enda et år og som er helt avhengig av juleomsetningen som står for døren nå, - eller restaurantdrivere som sliter med å opprettholde driften og de alle de ansatte.</p> <p>Mange har måttet slenge i håndkle gjennom de senere årene. Dette er ikke kun et Asker-problem med et nasjonalt problem. De som rammes nå er spesielt bygg og anlegg som vi kan lese om hver dag, men også varehandel og service-bransjen ved at forbruket er stadig nedadgående. At folk generelt har fått betydelig dårligere råd viser nedgangen i alle forbrukstall. At det heller ikke blir gitt noen strømstøtte til næringslivet i 2024 kan bety kroken på døren for mange dette året. Dette må vi som kommune overvåke og være spesielt oppmerksomme på.</p> <p>Asker Kommune har lite ekstra å gå på selv i den situasjonen vi nå er med innsparinger og ansettelse stopp. Men som en stor kommune må vi kunne oppfordre alle innbyggere til å spesielt hegne om sitt nærmiljø og at de slutter seg opp om et krafttak for de lokale bedriftene i vår egen bygd. Vi oppfordrer også om å gå ut å bruke de stedene som holder seg gående og at vi benytter våre vertshus, også gjerne til brylluper, selskaper og overnatting.</p> <p>Asker Kommuneadministrasjon bes bidra med å være positivt løsningsorienterte med å forenkle og hjelpe de næringsdrivende og spesielt grundere i oppstartfasen med et «Hjelp til oppstart»-konsept med oppfølging slik at alt flyter til det beste for virksomhetene og at minst mulig stopper opp</p>

	<p>som kan belaste driften av selskapene. Det er viktig at Asker Kommune oppfattes utad som om vi er offensive og på lag med bedriftene og frivilligheten. Om det kan tilbys billig lokaler til oppstartsbedrifter eller annet som Asker Kommune er i besittelse av bør kommunen sette opp en liste og lage en hjelpe-pakke til næringslivets gründere som kan bli attraktiv uten at det koster kommunen mye penger i disse tøffe tider. En mulig vinn-vinn situasjon for alle.</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren om å rapportere hvordan organisasjonen jobber resultatorientert inn mot næringslivet og at utviklingstrekkene i det lokale næringslivet rapporteres hvert kvartal sammen med utviklingen av ledighetstallene i perioden som kommer hvor det forventes en økning nedleggelse og oppjustering av ledighetstall. Det er viktig at kommunestyret blir gjort kjent med utviklingen og at tiltak kan iverksettes ved spesielle behov med virkemidler som kommunen rår over eller kan være en pådriver for å løse.</p>
61.	<p>Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem sak om økonomiske utviklingstrekk blant innbyggere i Asker sammen med åpningstider og tilgjengelighet for NAV kontoret i Asker.</p> <p>Saken skal gi kommunestyret kunnskapsgrunnlag og vurdere fortløpende om det er behov for tiltak samt en eventuell tiltaksplan for hvordan vi best kan nå ut til vanskeligstilte målgrupper med tiltak raskt om det blir mange som søker hjelp.</p> <p>Vi må som andre kommuner forberede oss på å iverksette tiltak som gjør terskelen lavere for å kontakte NAV. I disse dager er NAV direktøren nasjonalt ute og ber innstendig om at folk som trenger hjelp må ta kontakt med NAV. Dessverre er ikke NAV kontorene i kommunene så åpne at de klarer å ta imot innbyggere. INP foreslår derfor at Asker Kommunestyre blir raskt bedre kjent med og informert av kommunedirektøren hvilke ordninger og åpningstider som gjelder for NAV i Asker.</p> <p>Kommunestyret ber Asker Kommune om at det ikke avkortes andre ytelser når det utbetales engangsstøtte til uføretrygdete på minstesats i 2024.</p> <p>Kommunestyret ber kommunedirektøren om å legge fram en sak om hvordan Omsorg+ raskt kan etableres i Asker kommune som et av de utviklingsprosjekter som vi vet fungerer i andre kommuner og som er en type bolig-konsept som vi raskt kan komme i gang med.</p>
62.	<p>Hjelp til førstegangskjøpere</p> <p>For å sikre adgang til boligmarkedet for førstegangskjøpere og andre uten stor egenkapital, ber kommunestyret kommunedirektør legge fram en sak som viser hvilke verktøy Asker kommune har tilgang til gjennom prosessen</p>

	fra kommuneplan til regulering og byggesak, i en eventuell kombinasjon med finansiering via husbanken som nylig er tilført ekstra stimuleringsmidler, å kunne tilby flere av våre innbyggere en vei inn i boligmarkedet.
--	--

Saksframlegg

Arkivsak
23/20863-1

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
05.12.2023
12.12.2023

Politisk årshjul 2024

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Politisk årshjul for 2024 gjennomføres i henhold til vedlagt plan.

1. Sammendrag og konklusjon

Gode plan- og styringsprosesser er en forutsetning for at kommunen får ivaretatt sin rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Plan- og styringssystemet skal ivareta både de folkevalgtes ansvar for strategisk styring og prioriteringer, og kommunedirektørens ansvar for å iverksette og følge opp politiske vedtak, mål og prioriteringer.

Kommunedirektøren ønsker å legge til rette for en god og forutsigbar plan for de politiske årshjulsprosessene, samt sikre god dialog og samhandling mellom politisk og administrativt nivå.

Formannskapet har et særlig sektorovergripende ansvar for å se helhet og sammenheng i økonomi og omstillingsarbeidet på tvers av fag- og tjenesteområder. Kommunedirektøren vil for 2024 legge opp til en rekke aktiviteter for å videreføre og styrke samhandlingen mellom politisk og administrativt nivå i en krevende omstillingsperiode. Det legges opp til følgende samhandling mellom formannskap og kommunedirektør:

- Økonomiseminar med formannskapet i januar hvor tema er oppfølging av omstilling og effektivisering i vedtatt budsjett for 2024.

- Det legges frem 5 månedsrapporter for formannskapet hvor det rapporteres på økonomi, omstillingstiltak og investeringer. I forbindelse med behandling av rapportene legges det opp til en presentasjon og dialog om økonomisk status med formannskapet:
  - Kommunedirektøren anbefaler at det kun gjøres en helhetlig budsjettrevisjon i forbindelse med fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett i juni. Eventuelle endringer innarbeides i 1. tertialrapport. Dette innebærer at det ikke legges opp til å behandle saker med økonomiske konsekvenser løpende gjennom året.
- Formannskapets økonomiseminar om handlingsprogrammet for 2025-2028 gjennomføres i mars.
- Konsekvensene av revidert nasjonalbudsjett for 2024 og kommuneproposisjons for 2025 gjennomgås i eget seminar med formannskapet i mai.
- Investeringsporteføljen og gebyrer er tema for eget seminar med formannskapet i juni.
- Utvidet presentasjon av forslag til handlingsprogram i oktober hvor gebyrene inngår som en del av handlingsprogrammet.

Asker kommune har vært en av få kommuner som har lagt frem kommunedirektørens forslag til handlingsprogrammet før statsbudsjettet er lagt frem. For 2024 anbefaler kommunedirektøren å legge frem handlingsprogrammet etter at statsbudsjettet er fremlagt. Kommunesektoren har de siste årene opplevd raskt endrede økonomisk rammebetingelser fra kommuneproposisjonen legges frem i mai til statsbudsjettet legges frem i oktober. Det har medført at det har vært nødvendig å gjøre større endringer i tilleggsinnstillingen som legges frem etter statsbudsjettet er kjent.

Hovedutvalgene vil involveres innenfor sitt ansvarsområde og bidra med råd, innspill eller høringsuttalelser.

Det følgende redegjør kort for årshjulsprosessene i 2024, samt rapportering gjennom året.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Kommunelovens §14 gir føringer for utarbeidelse og oppfølging av kommunens handlingsprogram og økonomiplan.

Kommunedirektøren skal påse at Asker kommune forvalter sin økonomi på en forsvarlig og effektiv måte og legger til rette for en best mulig utnyttelse av kommunens samlede ressurser.

Kommunedirektøren har innstillingsrett til formannskapet og hovedutvalgene i økonomisaker, og skal påse at saken om handlingsprogram er forsvarlig utredet, følger lov og forskrifter og at reglementets bestemmelser er oppfylt.

De folkevalgte skal sikres pålitelig og tilstrekkelig styringsinformasjon som grunnlag for sine beslutningsprosesser. Det skal også gjennomføres rapportering og en god og helhetlig økonomisk internkontroll.

Kommunens økonomi skal forvaltes slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Det skal utarbeides samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling. Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd. Asker kommune følger opp kommuneplanens handlingsdel gjennom handlingsprogrammet og økonomiplanen for fireårsperioden.

Økonomiplanen for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året skal vedtas før årsskiftet. Formannskapet innstiller til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett. Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret behandler den. Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret, og underordnete organer.

Kommunedirektøren har ansvar for utarbeiding av økonomiplan og årsbudsjett og for rapportering til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

1. Halvår 2024

Planstrategien

I hver valgperiode, og senest innen et år etter konstituering av nytt kommunestyret, skal kommunen utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien har til hensikt å være et strategisk styringsverktøy for folkevalgte og kan beskrives som en plan for planleggingen. Den bør inneholde vurderinger av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling. Ved behandling skal kommunestyret ta stilling til om hele eller deler av gjeldene kommuneplan skal revideres, og samtidig vurdere det øvrige planbehovet i perioden.

Dersom hele eller deler av kommuneplanen skal revideres, kan kommunal planstrategi slås sammen med planprogrammet for kommuneplanen. Dette vil spare tid, slik at kommuneplanen kan bli vedtatt raskere. For å forenkle planprosessen

foreslår kommunedirektøren derfor å slå sammen prosessen for planstrategien og planprogram for kommuneplanen.

Årsbudsjett 2024

Sak om omstilling og effektivisering – saker av prinsipiell karakter

Kommunedirektøren vil holde formannskapet løpende orientert om status for omstillingsprogrammet. Eventuelle omstillingstiltak av prinsipiell karakter, som innebærer vesentlig endret/reduisert tjenestetilbud eller økte gebyrer/brukerbetaling, vil bli lagt frem for politisk behandling i januar 2024 og eventuelt i tertialrapporter. Kommunedirektøren vil legge til rette for medvirkningsprosesser med berørte virksomheter, brukere og politiske organer. Det er viktig at beslutninger blir fattet tidlig på året, slik at tiltak får helårseffekt, at omstillingen ikke forsinkes og at de økonomiske utfordringene ikke blir større.

Dersom regjeringens endelige vedtak av statsbudsjettet for 2024 medfører behov for endringer i handlingsprogrammet vil disse bli inkludert i denne saken.

Rapportering

Helhetlig og systematisk rapportering skal gi de folkevalgte mulighetene til å overvåke resultater og utvikling innenfor de sentrale områdene i kommunen, sikre et godt beslutningsgrunnlag for styring, samt sikre kontinuerlig forbedring og videreutvikling av tjenestene.

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. For å sikre en god oppfølging av kommunens økonomi vil kommunedirektøren i tillegg til ordinær tertialrapportering videreføre at månedsrapporter for februar, juli og oktober behandles politisk. Kommunedirektøren anbefaler at det kun gjøres en helhetlig budsjettrevisjon i forbindelse med fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett i juni. Eventuelle endringer innarbeides i 1. tertialrapport. Dette innebærer at det ikke legges opp til å behandle saker med økonomiske konsekvenser løpende gjennom året.

1. tertialrapport legges frem i juni og beskriver økonomisk status, inkludert årsprognose og forslag til budsjettendringer. I tillegg inneholder 1. tertialrapport en beskrivelse av status for sykefravær og årsverksutvikling, samt status for vedtaksoppfølging knyttet til politiske saker. 2. tertialrapport beskriver i tillegg status for oppfølging av verbalvedtakene som ble vedtatt i forbindelse med Handlingsprogram 2024-2027. Det legges opp til en presentasjon av utvalgte investeringsprosjekter i samme møte.

Handlingsprogrammet 2025-2028

Handlingsprogrammet inneholder økonomiske rammer, mål og planlagte aktiviteter for kommende fireårsperiode. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i perioden. Handlingsprogrammet for perioden 2025-2028 blir vedtatt av kommunestyret 10. desember 2024.

Handlingsprogramseminar med formannskapet

Prosess for utarbeiding av handlingsprogram for perioden 2025-2028 starter med et budsjettseminar med formannskapet i mars. I budsjettseminaret vil administrasjonen legge frem foreløpig resultat for 2023, det økonomisk utfordringsbilde, samt utfordringer og prioriteringer innenfor tjenesteområdene i perioden fremover.

Dialogmøter med brukerråd

Dialogmøtene er de folkevalgtes arena. Dialogmøter gjennomføres som årlige møter mellom hovedutvalgene og de brukerrådene/samarbeidsutvalgene som sorterer under disse, alternativt med fellesråd der det ikke finnes etablerte brukerråd. Kommunedirektøren anbefaler at det gjennomføres årlige dialogmøter for hvert hovedutvalg innen utgangen av mars. Hovedutvalgene har ansvar for å definere temaer/problemstillinger til diskusjon, og møtene bør ledes av hovedutvalgsleder. Hensikten er å skape en dialogarena mellom de folkevalgte og brukerrådene/samarbeidsutvalgene knyttet til videreutvikling av tjenestene.

Handlingsprogramprosess for hovedutvalgene

Strategiseminalet med formannskapet følges opp med handlingsprogramprosess i hovedutvalgene i april. Her vil direktør redegjøre for status og utfordringer som grunnlag for drøfting om innspill og prioriteringer. I tillegg vil oppsummering fra hovedutvalgenes dialogmøter med brukerrådene danne grunnlag for drøftinger omkring innspill og prioriteringer til kommunedirektørens arbeid med handlingsprogrammet. I forbindelse med hovedutvalgenes handlingsprogramprosess legges det frem egen sak der hovedutvalgene gir sine innspill og prioriteringer til kommunedirektørens videre arbeid med forslag til Handlingsprogram 2025-2028.

Eierdag for selskapene

For å sikre en samlet vurdering av kommunens eierinteresser, arrangerer Asker kommune en gang i året en eierdag. På eierdagen vil de inviterte selskapene gi en presentasjon i tråd med kommunens forventninger i eierbrevet.

Rapportering 2023

Årsregnskapet og årsberetningen legges frem i juni. Årsregnskapet med noter gir kommunens samlede inntekter og utgifter i løpet av et år, samt informasjon om

årsresultatet. Årsberetningen gir opplysninger om forhold som er viktig for å vurdere kommunens økonomiske resultat. Årsrapporten legges også frem i juni, og gir en mer omfattende rapportering på status i forhold til vedtatt handlingsprogram og satsingsområdene i kommuneplanen. I tillegg rapporteres det på oppfølging av verbalvedtakene samt status for temaplaner og aktuelle saker/prosjekter.

Strategidokument og investerings- og gebyrseminar

På bakgrunn av utarbeidede analyser og innspill fra seminaret med formannskapet, utarbeider kommunedirektøren et strategidokument for kommende handlingsprogramperiode. 1. tertialrapport, årsregnskapet for foregående år, kommuneproposisjonen og vedtatte handlingsregler for økonomi legges også til grunn ved utarbeidelsen av strategidokumentet. Strategidokumentet legges frem til behandling i juni. I tillegg gjennomføres det i juni et investerings- og gebyrseminar med formannskapet.

2. halvår 2024

Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028

For 2024 anbefaler kommunedirektøren å legge frem forslag til Handlingsprogram 2025-2028 i oktober etter at statsbudsjettet er lagt frem. Kommunesektoren har de siste årene opplevd raskt endrede økonomisk rammebetingelser fra kommuneproposisjonen legges frem i mai til statsbudsjettet legges frem i oktober.

I møtet gir kommunedirektøren en presentasjon av kommunens utfordringsbilde, økonomiske politikk og profilen på budsjettforslaget, samt en redegjørelse for de konkrete forslagene til drifts- og investeringstiltak. Det gis en egen orientering til utvalg og råd. Kommunedirektørens forslag blir tilgjengeliggjort på kommunens hjemmeside.

Kommunale gebyrer, avgifter og brukerbetalinger har årlig blitt behandlet i en egen politisk sak i forbindelse med budsjettbehandlingen i desember. Flere av kommunens tjenester finansieres helt eller delvis gjennom gebyrer og brukerbetalinger. Fastsettelsen av gebyrene påvirker de økonomiske rammene i handlingsprogrammet og Kommunedirektøren foreslår at gebyrer og brukerbetalinger behandles i samme sak som Handlingsprogrammet 2025-2028.

Partienes spørsmål til handlingsprogrammet

Partiene får i november anledning til å stille skriftlige spørsmål til kommunedirektørens forslag til handlingsprogram. Kommunedirektøren anbefaler at antall spørsmål begrenses og rettes mot eventuelle uklarheter, beregninger eller konsekvenser knyttet til endringsforslag. Kommunedirektøren utarbeider korte svar

som ikke krever større utredninger, og svarene blir gjort tilgjengelig for alle partier i eget notat.

Dialogmøte med fellesråd og velforbund

Formannskapet inviterer til et eget dialogmøte med de ulike fellesrådene og velforbundet der forslaget til handlingsprogram presenteres.

Partienes endringsforslag

Partiene utarbeider sine endringsforslag til budsjettet. Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram og partienes endringsforslag behandles i formannskapet i november, og formannskapet avgir sin innstilling.

Høringsperiode formannskapets innstilling

Formannskapets innstilling til handlingsprogrammet skal legges ut til alminnelig ettersyn i henhold til kommunelovens § 14-3. Innstillingen skal ligge ute til høring i minst to uker. Høringsinnspillene fra høringsperioden oversendes partiene til orientering.

Endelig behandling av Handlingsprogram 2025-2028

Handlingsprogram 2025-2028 vedtas av kommunestyret i desember, etter høringsperiodens utløp. Inkludert i vedtaket er eventuelle verbalvedtak.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Asker kommune bygger sine planer og mål på FNs bærekraftsmål, og vektlegger de tre bærekraftsdimensjonene økonomisk bærekraft, miljømessig bærekraft og sosial bærekraft.

4. Tidligere behandling

Saken er ikke tidligere behandlet.

5. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren legger i denne saken frem forslag til gjennomføring av de politiske prosessene for Asker kommune i 2024, og foreslår at prosessene gjennomføres slik som skissert i saksfremlegget.

Gjennom årshjulet for 2024 søker kommunedirektøren å tilrettelegge styringsprosessene knyttet til økonomioppfølging, utarbeidelse av handlingsprogrammet og planstrategien. I en krevende omstillingsperiode ønsker Kommunedirektøren å vektlegge en god dialog mellom politikk og administrasjon, og har lagt opp til prosesser og møtevirksomhet som ivaretar dette.

Det understrekes at de ulike aktivitetene i handlingsprogramprosessen henger tett sammen og bygger på hverandre i en kronologisk rekkefølge frem mot endelig vedtak i desember.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Politisk årshjul 2024 - aktiviteter

Saksprotokoll

Arivsak
23/20863

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
05.12.2023	185/23
12.12.2023	78/23

Politisk årshjul 2024

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.12.2023 sak 185/23

Behandling

Monica Bratlie (H) fremmet følgende forslag, på vegne av H,FrP,V,KrF:

Fremleggelse av HP gjennomføres basert på kommuneproposisjonen, og årshjulet justeres i tråd med tilsvarende gjennomføring som i 2022, for 2024.

Innstillingen med Bratlies endringsforslag ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Politisk årshjul for 2024 gjennomføres i henhold til vedlagt plan.
2. Fremleggelse av HP gjennomføres basert på kommuneproposisjonen, og årshjulet justeres i tråd med tilsvarende gjennomføring som i 2022, for 2024.

Saksprotokoll

Arivsak
23/20863

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
05.12.2023	185/23
12.12.2023	78/23

Politisk årshjul 2024

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.12.2023 sak 78/23

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Politisk årshjul for 2024 gjennomføres i henhold til vedlagt plan.
2. Fremleggelse av HP gjennomføres basert på kommuneproposisjonen, og årshjulet justeres i tråd med tilsvarende gjennomføring som i 2022, for 2024.

Politisk årshjul 2024 - aktiviteter

Dato	Aktivitet	Politisk utvalg
09.01.2024	Sak - kommunedirektørens lederavtale	F
09.01.2024	Formannskapsseminar - økonomi	F
16.01.-18.01.2024	Sak - Dialogmøter 2024 - hovedutvalg xx - agenda og plan for gjennomføring	Alle hovedutvalg
16.01. - 18.01.2024	Sak - program for omstilling og effektivisering og endringer fra statsbudsjettet	Utvalg. Husk plan
06.02.2024	Sak - eierbrev til selskapene	F
06.02.2024	Sak - oppfølging av verbalvedtak og oversendelsesforslag	F
27.02.2024	Presentasjon av foreløpig årsresultat 2023	F/KOM
Mars	Dialogmøter mellom hovedutvalgene og brukerråd	Utvalgene
02.04.2024	Politisk HP-seminar (strategiseminar økonomi)	F
02.04.2024	Sak - månedsrapport februar Vedlegg: Vedtaksrapportering	F
17.04-19.04.2024	Formannskapsseminar bortreise	F
23.04-25.04.2024	Sak - hovedutvalgenes innspill og prioriteringer til handlingsprogrammet	Utvalg
14.05.2024	Seminar om kommuneprp./revidert nasjonalbudsjett - konsekvenser for Asker	F
21.05.2024	Førstegangsbehandling av planstrategi og planprogram	F
21.05.2024	Eierdag med kommunestyret – møte med selskapene	KOM
23.05.-24.05.2024	Heltidsseminar formannskapet med hovedtillitsvalgte/HVTV	F/PSU
23.05.-30.05.2024	Høringssak - forslag til planstrategi og planprogram lovpålagte råd	Råd Utvalg
03.06.-09.08.2024	Planstrategi og planprogram sendes ut på høring og offentlig ettersyn - høringsperiode uke 23 - 32 (3. juni - 9. august)	Høring
28.05-30.05.2024	Sak - 1. tertialrapport 2024	Utvalg
04.06./11.06.2024	Vedlegg: Vedtaksrapportering	F/KOM
04.06./11.06.2024	Sak - 1. tertialrapport finansrapport 2024	F/KOM
28.05-30.05.2024	Sak - årsrapport 2023	Utvalg
28.05-30.05.2024	Sak - årsregnskap og årsberetning 2023	Utvalg
28.05-30.05.2024	Sak - økonomiske rammer HP 2025-2028	Utvalg
04.06.2024	Investering - og gebyr seminar HP 2025-2028	F
03.09.2024	Sak - månedsrapport juli	F
19.09.2024	Høringssak - annengangsbehandling forslag til planstrategi og planprogram	Råd
05.10.2024	Andregangsbehandling/Sluttbehandling av planstrategi og planprogram	F
22.10.2024	Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2025-2028 - offentliggjøring (gebyr og HP)	F
29.10.-31.10.2024	Presentasjon av HP 2025-2028 til utvalgene, presentasjon av sine områder.	Utvalg
05.11.2024	Dialogmøte mellom formannskap og fellesråd om handlingsprogrammet	F
24.09.-26.09.2024	Sak - 2. tertialrapport 2024	Utvalg
08.10./15.10.2024	Vedlegg: Vedtaksrapportering + verbalvedtak	F/KOM
04.11.2024	Frist partienes spørsmål til HP (kl 14)	Partiene
08.11.2024	Frist - kommunedirektørens svar til partiene (kl 18)	Kommunedirektør
08.10./15.10.2024	Sak - 2. tertialrapport finans 2024	F/KOM
15.11.2024	Frist partienes endringsforslag til HP	Partiene
19.11.2024		
21.11.2024	Sak - kommunedirektørens forslag til handlingsprogram (inkludert gebyrer) og partienes endringer	F/råd/KOM
10.12.2024		
21.11.- 05.12.2024	Høringsperiode HP - formannskapets innstilling	
03.12.2024	Sak - månedsrapport oktober	F
05.12.2024	Frist verbalforslag fra partiene	Partiene
03.12.2024	Sak - politisk årshjul 2025	F/KOM

Saksframlegg

Arkivsak
23/20891-1

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
05.12.2023
12.12.2023

Budsjettmessig konsekvenser av FS-sak 76/23 Bruk av øyene og KS-sak 47/23 Rammer for etablering av Drammen havn AS

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Følgende budsjettendringer vedtas:

Investeringsbudsjettet

Kjøp av aksjer: 129 528 000,-

Salg av andeler: -129 528 000,-

Driftsbudsjettet

Tilskudd Oslofjorden friluftsråd: 1 855 900,-

Bruk av fond: - 1 855 900,-

1. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Denne saken er en oppfølging av to tidligere vedtatte saker:

- Omgjøring av Drammen havn fra interkommunalt samarbeid til aksjeselskap – KS-sak 47/23
- Tilskudd til Oslofjorden Friluftsråd – FS sak 76/23

Disse sakene krever et budsjettvedtak av kommunestyret, og må derfor behandles i denne saken. Kommuneloven med regnskapsforskrifter krever en slik behandling av tidligere vedtak, slik at formalitetene er på plass.

Etablering av Drammen havn AS – regnskapsføring av selskapsendringen

Kommunestyret behandlet i sak 47/23 rammer for etableringen av Drammen havn AS:

- Drammensregionens interkommunale havnevesen omdannes til et aksjeselskap med oppstart før 1. juli 2023. Det nye selskapet skal hete Drammen Havn AS.
- Dagens eierbrøk videreføres slik at Drammen kommune eier 64 % av aksjene, Lier kommune eier 18 % av aksjene og Asker kommune eier 18 % av aksjene.
- Balanseførte verdier overføres i sin helhet til Drammen Havn AS, derav 100 millioner som aksjekapital.

Om de balanseførte verdiene i selskapet

Drammen Havn har opparbeidet seg en betydelig egenkapital, 720 millioner kroner per 31.12.2022. En betydelig del av egenkapitalen er siden selskapet ble etablert i 1985, bygget opp med utgangspunkt i gunstige festeavgifter og inntekter fra fremleie av Drammen kommunes grunneiendommer på Holmen. I tillegg kommer havneselskapets salg av sin aksjepost i Eidos Eiendomsutvikling AS i 2020.

	Drammen kommune	Lier kommune	Asker kommune	Sum
Aksjekapital	64 000 000	18 000 000	18 000 000	100 000 000
Overkurs	396 544 000	111 528 000	111 528 000	619 600 000
Sum	460 544 000	129 528 000	129 528 000	719 600 000
Eierandel	64 %	18 %	18 %	

Asker kommune og Lier kommune har vært i kontakt med vår felles revisor vedrørende regnskapsføring av selskapsendringen. Omdanning fra interkommunalt samarbeid til aksjeselskap skal regnskapsføres som salg av andeler og kjøp av aksjer i kommunens investeringsselskap.

Det innebærer følgende budsjettjustering i investeringsbudsjettet:

- Kjøp aksjer økes med 129,528 mill. kroner
- Salg av andeler økes med 129,528 mill. kroner

Tilskudd Oslofjordens friluftsråd

Formannskapet vedtok i sak 76/23 Bruk av øyene - et samarbeid med Frogn kommune og Oslofjordens friluftsråd å iverksette et samarbeidsprosjekt om et utredningsoppdrag for å kartlegge mulighetene for bruk av øyene i fjorden.

Kommunens bidrag til finansiering av utredningsoppdraget skal dekkes med midler de to kommunene mottok etter avvikling av Fergeselskapet Drøbak – Hurum – Svelvik AS.

Ved en inkurie så ble ikke budsjettjusteringen inkludert i tertialrapporten. Midlene kommunene mottok etter avvikling av Fergeselskapet ble inntektsført i investeringsregnskapet i 2022 og det er derfor nødvendig å bevilge midlene på nytt. Kommunedirektøren foreslår følgende finansiering i årets driftsbudsjett:

- Tilskudd til Oslofjorden friluftsråd 1,856 mill. kroner
- Bruk av disposisjonsfond 1,856 mill. kroner

2. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Bærekraftsdimensjonene er ikke vurdert i denne saken.

3. Tidligere behandling

Kommunestyret behandlet i sak 47/23 rammer for etableringen av Drammen havn AS.

Formannskapet behandlet sak 76/23 Bruk av øyene – et samarbeid med Frogn kommune og Oslofjordens friluftsråd.

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren viser til tidligere behandling av de to sakene og har ingen ytterligere kommentarer til saken.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
23/20891

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
05.12.2023	186/23
12.12.2023	79/23

Budsjettmessig konsekvenser av FS-sak 76/23 Bruk av øyene og KS-sak 47/23 - Rammer for etablering av Drammen havn AS

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.12.2023 sak 186/23

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Følgende budsjettendringer vedtas:

Investeringsbudsjettet

Kjøp av aksjer:	129 528 000,-
Salg av andeler:	-129 528 000,-

Driftsbudsjettet

Tilskudd Oslofjorden friluftsråd:	1 855 900,-
Bruk av fond:	- 1 855 900,-

Saksprotokoll

Arivsak
23/20891

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
05.12.2023	186/23
12.12.2023	79/23

Budsjettmessig konsekvenser av FS-sak 76/23 Bruk av øyene og KS-sak 47/23 - Rammer for etablering av Drammen havn AS

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.12.2023 sak 79/23

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Følgende budsjettendringer vedtas:

Investeringsbudsjettet

Kjøp av aksjer:	129 528 000,-
Salg av andeler:	-129 528 000,-

Driftsbudsjettet

Tilskudd Oslofjorden friluftsråd:	1 855 900,-
Bruk av fond:	- 1 855 900,-

Saksframlegg

Arkivsak
23/18718-1

Saksbehandler
Elizabeth Lie/Hanne Evju

Behandles av
Ungdomsrådet
Utvalg for oppvekst
Utvalg for plan og byggesak
Kommunestyret

Møtedato
23.11.2023
28.11.2023
29.11.2023
12.12.2023

Barn og unges talsperson i plan- og byggesaker - etablering av ordning i Asker kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år

1. Sammendrag og konklusjon

Denne saken foreslår å opprette en ordning som vil sikre bedre synlighet og beskyttelse av barn og unges interesser inn i all planlegging etter plan- og bygningsloven i Asker kommune. Dette kan for eksempel dreie seg om byggesaker eller tettstedsutvikling. Å ivareta barn og unges interesser er viktig for å utvikle så gode lokalsamfunn som mulig for fremtiden.

Medborgerskap og involvering er viktige satsingsområder for kommunen og denne ordningen understøtter dette. Tjenesteområde Oppvekst vil stille en ressurs til rådighet for ordningen, og arbeidet starter opp tidlig i 2024. Talspersonen vil bli involvert i tidligfase i plansaker og inngå i et bredt tverrfaglig

samarbeid for å belyse viktige aspekter for barn og unge inn i planarbeidet. Aktuelle temaer kan være trygg skolevei, lekemuligheter, støy, tilgjengelighet til marka og andre rekreasjonsområder samt forebygging av utenforskap.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

I samsvar med plan- og bygningslovens § 3-3 tredje ledd må kommunestyret opprette en særskilt ordning med en dedikert talsperson for å ta vare på barn og unges interesser under planleggingen. Dette er en ordning mange norske kommuner har. Målet med denne ordningen er å sikre bedre synlighet og beskyttelse av barn og unges interesser i alle aspekter av planlegging og byggesaksbehandling i samsvar med loven. En slik talsperson, skal få tidlig innsikt og mulighet til å uttale seg i de delene av saksbehandlingen og planleggingen som berører barn og ungdom.¹

2.1. Barn og unge har en lovfestet rett til medvirkning

I Norge er barn og unges rett til medvirkning forankret i flere internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning, som inkluderer både FNs barnekonvensjon (CRC)² og FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)³. Det samme er tilfelle i mange nasjonale lover og retningslinjer, som for eksempel: barneloven, opplæringsloven og barnehageloven og kommuneloven. I plan- og bygningsloven er barn og unges rett til medvirkning spesielt trukket frem. Den understreker viktigheten av å involvere berørte parter i planlegging og beslutningsprosesser knyttet til arealbruk og utvikling, og fremhever barn og unge som en spesielt viktig gruppe.⁴

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging skal styrke barns og unges behov og interesser i samfunnsplanlegging. De tar sikte på å fremme barns deltakelse i planleggingsprosesser, skape trygge og tilgjengelige omgivelser, tilrettelegge bolig- og skoleområder for barn, bevare naturområder viktige for barn, og øke kompetansen blant planleggere og beslutningstakere. Målet er å sikre at barn vokser opp i trygge og stimulerende miljøer.⁵

Samlet sett gir disse lovene og retningslinjene barn og unge i Norge en lovfestet rett til å bli hørt og delta i saker som angår dem, både i skolen, i familien og i samfunnet generelt. Dette understreker betydningen av å inkludere deres perspektiver og behov i ulike beslutningsprosesser.

2.2. Barn og unges medvirkning - et viktig element i samfunnsutviklingen

---

¹ [Veileder om barn og unge i plan og byggesak - regjeringen.no](#)

² [Barnekonvensjonen \(fn.no\)](#)

³ [FN-konvensjon om rettigheter for personer med nedsatt funksjonsevne – Store norske leksikon \(snl.no\)](#)

⁴ [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\) - Kapittel 5. Medvirkning i planleggingen - Lovdata](#)

⁵ [Innbyggernes medvirkning i planprosesser - regjeringen.no](#)

Barn og unges medvirkning i arealplanlegging er avgjørende for en inkluderende og bærekraftig samfunnsutvikling. Dette er viktig av flere grunner:

- **Fremtidens brukere:** Barn og unge er fremtidens brukere av dagens planlagte områder, og deres behov må tas i betraktning for å skape funksjonelle miljøer.
- **Demokrati og medvirkning:** Barns deltakelse styrker samfunnets demokratiske legitimitet og gir dem innflytelse over saker som påvirker dem.
- **Læring og kompetanseutvikling:** Medvirkning gir barn og unge muligheten til å lære om samfunnsprosesser, bærekraft og komplekse spørsmål.
- **Relevant planlegging:** Barn og unge har innsikt i egne behov, noe som kan forbedre tilpasningen av arealplanene.
- **Inkludering og likestilling:** Medvirkning fremmer likestilling og motvirker diskriminering.
- **Økt trivsel og livskvalitet:** Involverte barn og unge kan bidra til tryggere, mer trivelige omgivelser som fremmer god helse og samvær.
- **Ansvar for fellesskapet:** Medvirkning gir barn og unge eierskap og ansvar for samfunnsutviklingen.

Samlet sett er barns og unges medvirkning essensiell for å skape en inkluderende, bærekraftig og effektiv samfunnsutvikling som tar hensyn til alle kommunens innbyggere

2.3. Hvordan sikre barn og unges medvirkning i plansaker?

Barn og unges medvirkning kan sikres på minst to forskjellige måter. Gjennom medvirkningsaktiviteter sammen med målgruppen sikrer vi at barn og unge får påvirke og delta direkte i prosesser som berører og angår dem. Når kommunen skal medvirke med barn og unge bør det benyttes egne metoder og prosesser. Dette kan for eksempel være barnetråkk, samtaleintervjuer eller befaringer for barn i deres nærområde.

Asker kommune jobber med å utvikle en egen metode for hvordan vi kan innhente lokalkunnskap fra barn og unge om stedene der de bor på en systematisk måte i samarbeid med skolene. Piloten har blitt testet på Sætre barne- og ungdomsskole i forbindelse med planlegging av ny skole.

Den andre måten å innhente medvirkning fra barn og unge er å sikre at barneperspektivet blir ivaretatt. Da medvirker ikke barn og unge direkte, men med talspersoner eller representanter som har spesiell kunnskap eller innsikt om barn og unges behov og ønsker. En talsperson for barn og unge i plansaker vil bli en viktig ressurs i denne type medvirkning og innsiktsarbeid.

2.4. Hvordan arbeider barn og unges talsperson?

Barn og unges talsperson i plansaker er en rolle som snakker for barn og unge når det gjelder planlegging og utvikling av steder og prosjekter. Denne rollen jobber for å ivareta barn og unges interesser og synspunkter når det tas avgjørelser som påvirker dem, som for eksempel planlegging av skoler, lekeplasser og boligområder.

Talspersonen kan være en person eller en del av en gruppe som representerer barn og unge. Talspersonens oppgave er å snakke for barn og unge, hente inn meningene deres, og gi råd til de som tar beslutninger. Den sørger for at barn og unge blir hørt og at det tas hensyn til det de mener er viktig.

Mandatet til barn og unges talsperson i Asker kommune foreslås å være å bidra til å styrke og synliggjøre barn og unges interesser i planleggingen og at hensynet til barn og unge ivaretas gjennom planbestemmelser. Aktuelle temaer som talspersonen kan ha innspill til kan være barns lekemuligheter, utforming av fellesarealer, trygg skolevei, utforming av kommunens formålsbygg, eksempelvis skolebygg og tilgjengelighet for alle til utfartsområder og liknende. Ungdomsrådet har tidligere vært engasjert i ungdoms behov for et velfungerende kollektivsystem i kommunen, og dette vil være et typisk tema talspersonen kan bringe inn. Talspersonen vil også ha dialog med Ungdomsrådet i aktuelle saker.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Denne saken er relevant for alle de tre bærekraftsdimensjonene; økonomisk, miljømessig og sosial bærekraft. Bærekraftig samfunnsutvikling med gode, inkluderende og aldersvennlige tettsteder er viktig for å sikre boligvekst og lokale arbeidsplasser, noe som er avgjørende for å sikre kommunens inntekter. For å skape bærekraftige lokalsamfunn må alle gode krefter delta og ha eierskap til samfunnsutviklingen.

Det er ikke unaturlig at viktige arealplaner skaper diskusjon i lokalmiljøet og alle innspill fra ulike deler av befolkningen er verdifulle for kommunen inn i planarbeidet. Det er særlig viktig å engasjere bredt, ha åpne og tilgjengelige prosesser og benytte ny teknologi slik at flest mulig kan bidra med sine kommentarer og innspill. Barn og unge ligger ofte foran i den teknologiske utviklingen så kommunen søker å ta i bruk digitale plattformer som er kjent for denne målgruppen. Lokalt eierskap og muligheten for å påvirke egne omgivelser kan styrke tilhørighet og sosial bærekraft i kommunen. For å sikre forankring hos barn og unge skal Asker kommune ha et sterkt søkelys på dette og jobbe videre med å utvikle nye metoder for involvering av barn og unge. En egen talsperson representerer en styrking av dette arbeidet.

Alle planer som utarbeides i Asker kommune skal ta hensyn til natur og miljø samt bidra til handling mot klimaendringene. For å sikre dette viktige perspektivet, er innspill og tilbakemeldinger fra overordnede myndigheter, frivillige lag og organisasjoner, næringsliv så vel som innbyggere viktige inn i ulike deler av planprosessen. Det er særlig viktig å høre barn og unges synspunkter, da de er fremtidens askerbøringer og skal leve med de valgene i samfunnsutviklingen som gjøres nå.

4. Tidligere behandling

Sak 0151/23 Engasjement, medvirkning og gode høringsprosesser - svar på verbalvedtak, beskriver og drøfter ulike nivåer og metoder for medvirkning i arealplanprosesser.⁶ Saken ble behandlet i Formannskapet 19.09.23.

5. Kommunedirektørens vurdering

Etter § 3-3 tredje ledd i plan- og bygningsloven skal kommunestyret sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen. I denne saken foreslår kommunedirektøren hvordan Asker kommune skal arbeide gjennom å etablere en slik ordning.

De tre tidligere kommunene løste denne ordningen på forskjellige måter, blant annet gjennom en liknende talspersonordning. Etter første kommunestyreperiode for nye Asker kommune ser kommunedirektøren behov for at en slik særskilt ordning legges til barn og unges talsperson. En talsperson for barn og unge vil representere deres interesser og perspektiver i planleggingsprosesser, og sikre at deres behov blir tatt hensyn til. Ved at en ressurs har denne spesielle rollen sikrer kommunen at barn og unges rettigheter alltid blir belyst og systematisk ivaretatt i et fagområde som arealplanlegging, der mange forskjellige hensyn skal vektas mot hverandre. Kommunedirektøren ser frem til mange kreative og gode innspill gjennom denne ordningen.

Kommunedirektøren peker på at Asker kommune, i likhet med resten av Norge, står overfor tre alvorlige samfunnsflokke. En av disse er den alvorlige situasjonen som oppstår når barn og unge faller utenfor skole, arbeidsliv og fritidsaktiviteter. Det blir viktig å sikre barn og unges stemme i arbeidet med denne og de andre de store samfunnsflokene kommunen står ovenfor. Asker kommune har også vedtatt en temaplan for medborgerskap som utdyper viktigheten av innbyggerinvolvering fra ulike aldersgrupper og mennesker i forskjellige livssituasjoner i utviklingen av lokalsamfunnet vårt.

Talspersonen legges til tjenesteområde Oppvekst. Tjenesteområde Samfunnsutvikling har ansvar for å dele kunnskap, involvere og legge til rette for at barn og unges talsperson kan bidra og utføre sin rolle som et viktig bindeledd mellom barn og unge og stedsutviklingen.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

---

⁶ [Politiske møter og dokumenter | Asker kommune](#)

Saksprotokoll

Arivsak
23/18718

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	28/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	29/23
3 Utvalg for plan og byggesak	29.11.2023	109/23
4 Kommunestyret	12.12.2023	

Barnas representant i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 23.11.2023 sak 28/23

Behandling

Rådgivere Elizabeth Lie og Hanne Evju presenterte saken og svarte på spørsmål.

Ungdomsrådet diskuterte i grupper og kom med felles forslag til rådgiverene.

Eira Erlandsen-Sele fremmet følgende forslag til nytt punkt 4:

4. *Ungdomsrådet anbefaler barnas representant å bruke De Unges Kommunestyre (DUK) som en arena for å få barn og unges perspektiv på relevante saker.*

Anton Toft Dahl og Isak Gregers Eriksen fremmet felles forslag til nytt punkt 5:

5. *Ungdomsrådet ønsker at rådet har en til to representanter som deltar, med tale og forslagsrett på møter i plan og bygningsutvalget.*

Innstilling

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker.
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024.
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år.
4. Ungdomsrådet anbefaler barnas representant å bruke De Unges Kommunestyre (DUK) som en arena for å få barn og unges perspektiv på relevante saker.
5. Ungdomsrådet ønsker at rådet har en til to representanter som deltar, med tale og forslagsrett på møter i plan og bygningsutvalget.

Saksprotokoll

Arivsak
23/18718

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	28/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	29/23
3 Utvalg for plan og byggesak	29.11.2023	109/23
4 Kommunestyret	12.12.2023	

Barnas representant i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 28.11.2023 sak 29/23

Behandling

Rådgiver Elizabeth Lie presenterte saken og svarte på spørsmål.

Innstillingen i 3 punkter ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker.
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024.
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år.

Saksprotokoll

Arivsak
23/18718

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	28/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	29/23
3 Utvalg for plan og byggesak	29.11.2023	109/23
4 Kommunestyret	12.12.2023	80/23

Barnas representant i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune

Utvalg for plan og byggesak har behandlet saken i møte 29.11.2023 sak 109/23

Behandling

Virksomhetsleder Ingvild Skaset innledet saken og svarte på oppklarende spørsmål.

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Innstilling/Vedtak

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker.
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024.
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år.

Saksprotokoll

Arivsak
23/18718

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	28/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	29/23
3 Utvalg for plan og byggesak	29.11.2023	109/23
4 Kommunestyret	12.12.2023	80/23

Barnas representant i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.12.2023 sak 80/23

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker.
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024.
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år.